

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ 2012 -2014

Α' ΦΑΣΗ

ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2011

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

1. Εισαγωγή	6
1.1 Το θεσμικό πλαίσιο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων	7
1.2 Οι σκοποί του Επιχειρησιακού Προγράμματος	8
1.3 Κύρια χαρακτηριστικά των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων	10
1.4 Βήματα Κατάρτισης του Επιχειρησιακού	12
1.5 Μεθοδολογική Προσέγγιση	16
2.1 Συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης του Δήμου Γρεβενών	20
2.1.1 Η Γενική εικόνα της Περιοχής του Δήμου	20
2.1.1.1 Συνοπτική Περιγραφή της Αναπτυξιακής Φυσιογνωμίας του Δήμου	20
2.1.1.2 Χωροταξική ένταξη του Δήμου Γρεβενών στην περιφερειακή ενότητα Γρεβενών και στην περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας	27
2.1.1.3 Δημογραφικά Χαρακτηριστικά Δήμου Γρεβενών	33
2.1.1.4 Δημοτικές Ενότητες Δήμου Γρεβενών	35
2.1.1.5 Συνοπτική παρουσίαση των βασικών χαρακτηριστικών των Δημοτικών Ενοτήτων	36
2.1.1.5.1 Δημοτική Ενότητα Γρεβενών	36
2.1.1.5.2 Δημοτική Ενότητα Βεντζίου	39
2.1.1.5.3 Δημοτική Ενότητα Γόργιανης	42
2.1.1.5.4 Δημοτική Ενότητα Ηρακλεωτών	45
2.1.1.5.5 Δημοτική Ενότητα Θεόδωρου Ζιάκα	49
2.1.1.5.6 Δημοτική Ενότητα Αγίου Κοσμά	52
2.1.1.5.7 Δημοτική Ενότητα Αβδέλλας	55
2.1.1.5.8 Δημοτική Ενότητα Δοτσικού	58
2.1.1.5.9 Δημοτική Ενότητα Μεσολουρίου	60
2.1.1.5.10 Δημοτική Ενότητα Περιβολίου	63
2.1.1.5.11 Δημοτική Ενότητα Σαμαρίνας	66
2.1.1.5.12 Δημοτική Ενότητα Σμίξης	69
2.1.1.5.13 Δημοτική Ενότητα Φιλιππαιών	72
2.1.2 Η περιοχή του Δήμου και οι κάθετες υπηρεσίες στο θεματικό τομέα «Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής»	78
2.1.2.1 Περιγραφή και αποτύπωση της περιοχής του Δήμου στο θεματικό τομέα «Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής»	82
2.1.2.1.1 Φυσικό Περιβάλλον	78
2.1.2.1.2 Υγρότοποι	79
2.1.2.1.3 Ορεινοί όγκοι	80
2.1.2.1.4 Κλιματολογικά στοιχεία	80
2.1.2.1.5 Γεωμορφολογικά και Γεωλογικά Στοιχεία	80
2.1.2.1.6 Σεισμικότητα	81
2.1.2.1.7 Οδικό Δίκτυο	81
2.1.2.1.8 Ύδρευση	81
2.1.2.1.9 Αποχέτευση Όμβριων – Ακαθάρτων	82
2.1.2.1.10 Άρδευση	82
2.1.2.1.11 Ποτάμια	82

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

2.1.2.1.12 Ενέργεια	83
2.1.2.1.13 Προστατευόμενες περιοχές	84
2.1.2.1.14 Τα προϊστορικά ευρήματα στο Δήμο Γρεβενών.	86
2.1.2.1.15 Υποδομές διαχείρισης απορριμμάτων	87
2.1.2.1.16 Πολεοδομικά δεδομένα	87
2.1.2.1.17 Περιγραφή των κυριότερων δραστηριοτήτων των υπηρεσιών του Δήμου στο θεματικό τομέα «Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής»	95
2.1.2.1.18 Πρόσθετα θέματα που αφορούν στο θεματικό τομέα «Περιβάλλον και Ποιότητα ζωής»	96
2.1.2.2 Αξιολόγηση της Περιοχής του Δήμου και εντοπισμός των κρίσιμων ζητημάτων τοπικής ανάπτυξης , στο Θεματικό Τομέα «Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής»	104
2.1.3 Η περιοχή του Δήμου και οι κάθετες υπηρεσίες στους θεματικούς τομείς «Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός»	
104	
2.1.3.1 Περιγραφή και αποτύπωση της περιοχής του Δήμου, στους θεματικούς τομείς «Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός»	105
2.1.3.1.1 Κοινωνικές Υποδομές και Υπηρεσίες	105
2.1.3.1.2 Υποδομές και Υπηρεσίες Υγείας	108
2.1.3.1.3 Υποδομές και Υπηρεσίες Εκπαίδευσης	112
2.1.3.1.4 Πολιτιστικές Υποδομές	118
2.1.3.1.4.1 Δημοτική Ενότητα Γρεβενών	118
2.1.3.1.4.2 Δημοτική Ενότητα Βεντζίου	120
2.1.3.1.4.3 Δημοτική Ενότητα Ηρακλεωτών	124
2.1.3.1.4.4 Δημοτική Ενότητα Αγίου Κοσμά	128
2.1.3.1.4.5 Δημοτική Ενότητα Γόργιανης	130
2.1.3.1.4.6 Δημοτική Ενότητα Θεόδωρου Ζιάκα	132
2.1.3.1.4.7 Δημοτική Ενότητα Αβδέλας	135
2.1.3.1.4.8 Δημοτική Ενότητα Μεσολουρίου	136
2.1.3.1.4.9 Δημοτική Ενότητα Περιβολίου	136
2.1.3.1.4.10 Δημοτική Ενότητα Σαμαρίνας	137
2.1.3.1.4.11 Δημοτική Ενότητα Φιλιππαίων	138
2.1.3.1.4.12 Δημοτική Ενότητα Δοτσικού	138
2.1.3.1.4.13 Δημοτική Ενότητα Σμίξης	133
2.1.3.1.5 Αθλητικές Υποδομές και Δραστηριότητες	143
2.1.3.1.6 Πρόσθετα θέματα που αφορούν στο θεματικό τομέα «Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία & Δια Βίου Μάθηση, Πολιτισμός & Αθλητισμός	« 144
2.1.3.1.7 Περιγραφή των κυριότερων δραστηριοτήτων των υπηρεσιών του Δήμου στο θεματικό τομέα «Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία & Δια Βίου Μάθηση, Πολιτισμός & Αθλητισμός»	150
2.1.3.2 Αξιολόγηση της περιοχής του Δήμου και εντοπισμός των κρίσιμων ζητημάτων τοπικής ανάπτυξης, στον θεματικό τομέα «Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία & Δια Βίου Μάθηση και Πολιτισμός & Αθλητισμός»	160

2.1.4 Η Περιοχή του Δήμου και οι κάθετες Υπηρεσίες στο Θεματικό Τομέα «Τοπική Οικονομία και

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Απασχόληση»	160
2.1.4.1 Περιγραφή και αποτύπωση της περιοχής του Δήμου, στο Θεματικό Τομέα «Τοπική Οικονομία και Απασχόληση»	160
2.1.4.1.1 Απασχόληση	160
2.1.4.1.2 Αγροτική Δραστηριότητα	161
2.1.4.1.3 Κτηνοτροφική Δραστηριότητα	162
2.1.4.1.4 Δευτερογενής Τομέας	167
2.1.4.1.5 Τριτογενής Τομέας	169
2.1.4.1.6 Τουριστικές Υποδομές	169
2.1.4.1.7 Πρόσθετα θέματα που αφορούν στο θεματικό τομέα «Τοπική Οικονομία & Απασχόληση»	173
2.1.4.1.8 Περιγραφή των κυριότερων δραστηριοτήτων των υπηρεσιών του Δήμου στο θεματικό τομέα «Τοπική & Απασχόληση»	181
2.4.1.10 Δράσεις άλλων φορέων που εκτελούνται στην περιοχή του Δήμου	182
2.1.4.2 Αξιολόγηση της περιοχής του Δήμου και εντοπισμός των κρίσιμων ζητημάτων τοπικής Ανάπτυξης στο θεματικό τομέα «Τοπική Οικονομία και Απασχόληση»	185
2.1.5 Εσωτερικό Περιβάλλον του Δήμου	191
2.1.5.1 Περιγραφή και αποτύπωση της οργάνωσης και λειτουργίας του Δήμου	191
2.1.5.1.1 Θεσμικό Πλαίσιο Οργάνωσης και Λειτουργιάς	191
2.1.5.1.2 Οργανισμός Εσωτερικών Υπηρεσιών του Δήμου Γρεβενών	191
2.1.5.1.3 Διάρθρωση Υπηρεσιών	192
2.1.5.1.4 Αρμοδιότητες Επιτελικών Υπηρεσιών	196
2.1.5.1.5 Δημοτικά Όργανα και Επιτροπές	198
2.1.5.1.6 Νομικά Πρόσωπα του Δήμου	203
2.1.5.1.7 Ανθρώπινο Δυναμικό	210
2.1.5.1.8 Συστήματα και εργαλεία που χρησιμοποιεί ο Δήμος για την υποστήριξη της οργάνωσης και της λειτουργίας του	213
2.1.5.1.9 Κτιριακή Υποδομή Δήμου και Τεχνικός εξοπλισμός	217
2.1.5.1.10 Βασικές συνεργασίες του Δήμου	220
2.1.5.1.11 Πρόσθετα θέματα που αφορούν στο θεματικό τομέα Εσωτερικό Περιβάλλον του Δήμου	221
2.1.5.1.12 Περιγραφή των κυριότερων δραστηριοτήτων των υπηρεσιών του Δήμου με αναφορά στο εσωτερικό περιβάλλον του	224
2.1.5.1.13 Γενική διάγνωση των χαρακτηριστικών και των προοπτικών του Δήμου	226
2.5.1.2 Αξιολόγηση της οργάνωσης και λειτουργίας του Δήμου και εντοπισμός των κρίσιμων ζητημάτων εσωτερικής ανάπτυξης	241
2.6 Οικονομικά Στοιχεία του Δήμου	251
2.2 .Καθορισμός του οράματος και της στρατηγικής του Δήμου	254

ΠΙΝΑΚΕΣ

Έντυπο 1

Τα Βασικά χαρακτηριστικά του Δήμου Γρεβενών	30
Τα Δημογραφικά χαρακτηριστικά του Δήμου Γρεβενών	35
Οι Δημοτικές Ενότητες του Δήμου Γρεβενών	36
Δημογραφικά χαρακτηριστικά της Δημοτικής Ενότητας Γρεβενών	38
Δημογραφικά χαρακτηριστικά της Δημοτικής Ενότητας Βεντζίων	41
Δημογραφικά χαρακτηριστικά της Δημοτικής Ενότητας Γόργιανης	44
Δημογραφικά χαρακτηριστικά της Δημοτικής Ενότητας Ηρακλεωτών	48
Δημογραφικά χαρακτηριστικά της Δημοτικής Ενότητας Θεόδωρου Ζιάκα	51
Δημογραφικά χαρακτηριστικά της Δημοτικής Ενότητας Αγίου Κοσμά	54
Δημογραφικά χαρακτηριστικά της Δημοτικής Ενότητας Αβδέλλας	57
Δημογραφικά χαρακτηριστικά της Δημοτικής Ενότητας Δοτσικού	60
Δημογραφικά χαρακτηριστικά της Δημοτικής Ενότητας Μεσολουριού	62
Δημογραφικά χαρακτηριστικά της Δημοτικής Ενότητας Περιβολίου	65
Δημογραφικά χαρακτηριστικά της Δημοτικής Ενότητας Σαμαρίνας	68
Δημογραφικά χαρακτηριστικά της Δημοτικής Ενότητας Σμίξης	71
Δημογραφικά χαρακτηριστικά της Δημοτικής Ενότητας Φιλιππίων	74
Περιγραφή των διαφορών στα βασικά χαρακτηριστικά των Δημοτικών ενοτήτων	75

Έντυπο 2

Τα κύρια στοιχεία αναφορικά με το περιβάλλον και την ποιότητα ζωής	89
Περιγραφή των κυριότερων δραστηριοτήτων των υπηρεσιών του Δήμου στο θεματικό τομέα «Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής»	95
Αξιολόγηση της κατάστασης της περιοχής του Δήμου, στον θεματικό τομέα «Περιβάλλον & Ποιότητα ζωής»	98

Έντυπο 3

Το πλήθος των δομών πρόνοιας ανά δημοτική ενότητα	110
Το πλήθος των δομών εκπαίδευσης και δια βίου μάθησης ανά δημοτική ενότητα	117
Το πλήθος των πολιτιστικών υποδομών και το πλήθος των πολιτιστικών εκδηλώσεων που υλοποιούνται ανά δημοτική ενότητα/ Πολιτιστικοί σύλλογοι	141
Αθλητικές Υποδομές	144
Περιγραφή των κυριότερων δραστηριοτήτων των υπηρεσιών του Δήμου που έχουν δραστηριότητα στο θεματικό τομέα «Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία & Δια Βίου Μάθηση, Πολιτισμός & Αθλητισμός»	150
Αξιολόγηση της κατάστασης της περιοχής του Δήμου και εντοπισμός των κρίσιμων ζητημάτων τοπικής ανάπτυξης, στον θεματικό τομέα, στο θεματικό τομέα «Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία & Δια Βίου Μάθηση, Πολιτισμός & Αθλητισμός»	«

Έντυπο 4

Περιγραφή και αποτύπωση της περιοχής του Δήμου, στο Θεματικό Τομέα «Τοπική Οικονομία και Απασχόληση»	171
Περιγραφή των κυριότερων δραστηριοτήτων των υπηρεσιών του Δήμου στο θεματικό τομέα «Τοπική & Απασχόληση»	182
Αξιολόγηση της οργάνωσης και λειτουργίας του Δήμου και εντοπισμός των κρίσιμων ζητημάτων εσωτερικής ανάπτυξης	185

Έντυπο 5

Το οργανόγραμμα, οι επιτροπές και τα νομικά πρόσωπα του Δήμου	207
Κατανομή των υπηρεσιών του Δήμου ανά θεματικό τομέα ανάπτυξης και διαχωρισμός τους σε κάθετες και οριζόντιες υπηρεσίες	209
Κατανομή του προσωπικού ανά υπηρεσία και ανά κλάδο ειδικότητας	210
Καταγραφή συστημάτων του Δήμου	214
Στοιχεία της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης του Δήμου	215
Η υποδομή των τηλεπικοινωνιών και της κοινωνίας των πληροφοριών του Δήμου	216
Κτιριακή Υποδομή Δήμου και Τεχνικός εξοπλισμός	217
Περιγραφή των κυριότερων δραστηριοτήτων των υπηρεσιών του Δήμου με αναφορά στο εσωτερικό περιβάλλον του	225
Αξιολόγηση της οργάνωσης και λειτουργίας του Δήμου και ιεράρχηση των κρίσιμων ζητημάτων εσωτερικής ανάπτυξης	241

Έντυπο 6

Οικονομικά Στοιχεία του Δήμου	252
-------------------------------	-----

Έντυπο 7

Οι Άξονες, τα Μέτρα και οι στόχοι του Στρατηγικού Σχεδίου	262
---	-----

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου Γρεβενών, αποτελεί το πρωτεύον εργαλείο σχεδιασμού και υλοποίησης της αναπτυξιακής στρατηγικής του Δήμου. Στις προτεραιότητες του προγράμματος αντανakλάται η βούληση και το όραμα της Δημοτικής Αρχής, καθώς και οι προτεραιότητες του αναπτυξιακού σχεδιασμού σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο.

Απώτερο στόχο του Επιχειρησιακού Προγράμματος αποτελεί ο προσδιορισμός αφενός των κύριων πυλώνων – στρατηγικών αξόνων πάνω στους οποίους θα οικοδομήσει ο διευρυμένος Δήμος Γρεβενών την αναπτυξιακή του στρατηγική κατά την περίοδο 2012 – 2014 και αφετέρου, αποτελεί ένα πρόγραμμα για τη βελτίωση της υφιστάμενης λειτουργίας των δημοτικών υπηρεσιών και των Νομικών προσώπων που εποπτεύονται από το Δήμο.

Παράλληλα, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα αποσκοπεί στην ενίσχυση των επιπέδων συμμετοχικής δημοκρατίας, μέσω τόσο της ανοιχτής δημόσιας διαβούλευσης με τους πολίτες, όσο και της συνεδρίασης της ειδικής Επιτροπής Διαβούλευσης που έχει συγκροτηθεί στο Δήμο Γρεβενών και στην οποία συμμετέχουν δημότες αλλά και πλήθος παραγωγικών φορέων της περιοχής. Μέσω αυτής της διαδικασίας, οι ανάγκες, οι προσδοκίες και οι προτεραιότητες τόσο των δημοτών, όσο και των λοιπών οικονομικών και κοινωνικών φορέων της περιοχής, λαμβάνονται υπόψη και συνδιαμορφώνουν το στρατηγικό σχεδιασμό του Δήμου. Προς την ίδια κατεύθυνση κινείται και η διαβούλευση του Στρατηγικού Σχεδιασμού με τους όμορους Δήμους και η ενσωμάτωση των προοπτικών διαδημοτικής ανάπτυξης και συνεργασίας.

Επίσης, το παρόν Επιχειρησιακό Πρόγραμμα επιδιώκει να αναδείξει προοπτικές ισόρροπης ανάπτυξης σε όλο το εύρος του νεοσύστατου Δήμου Γρεβενών, αναδεικνύοντας και επενδύοντας στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά κάθε Δημοτικής Ενότητας, προς την κατεύθυνση μιας ολοκληρωμένης παρέμβασης που θα αποφέρει πολλαπλασιαστικά οφέλη για τους πολίτες και τις επιχειρήσεις σε ολόκληρο το Δήμο Γρεβενών. Βασική διάσταση σε αυτή την προσπάθεια αποτελεί η ενεργός συμμετοχή του συνόλου των Δημοτικών Ενοτήτων στον σχεδιασμό δράσεων άμεσης προτεραιότητας για την περιοχή τους (πρωτίστως), αλλά και για το σύνολο του Δήμου.

Τέλος, μεταξύ των στόχων του παρόντος Επιχειρησιακού Προγράμματος συμπεριλαμβάνεται η ενίσχυση των συνεργιών μεταξύ του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του, καθώς και η συμπληρωματικότητα της δράσης τους προς όφελος των δημοτών.

Η σύνταξη επιχειρησιακού προγράμματος από το Δήμο Γρεβενών, αποσκοπεί στην εισαγωγή μόνιμων εσωτερικών διαδικασιών και συστημάτων προγραμματισμού στην πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση. Στόχος είναι η διαδικασία του προγραμματισμού, της παρακολούθησης και της μέτρησης των αποτελεσμάτων των δράσεων, να αποτελέσει μια σταθερή εσωτερική λειτουργία και διαδικασία, στην οποία θα συμμετέχει σε όλες τις φάσεις, με συγκεκριμένο ρόλο, το ανθρώπινο δυναμικό του.

1.1 Το θεσμικό πλαίσιο των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων

Με τα άρθρα 203-207 του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων (Ν. 3463/2006), θεσπίστηκε για πρώτη φορά, η υποχρέωση κατάρτισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων από τους πρωτοβάθμιους Ο.Τ.Α. .

Με το άρθρο 266 Ν. 3852/2010 (Πρόγραμμα Καλλικράτης) επιβεβαιώνεται η υποχρέωση κατάρτισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων από τους Ο.Τ.Α. α βαθμού.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Το Υπουργείο Εσωτερικών (ΥΠ.ΕΣ.Δ.Δ.Α) με σχετικές υπουργικές αποφάσεις και εγκυκλίους που εξέδωσε έδωσε κατευθύνσεις στους ΟΤΑ Α' βαθμού για την κατάρτιση των Ε.Π., όπως με:

1. την Υπουργική Απόφαση 18183, ΦΕΚ 534, Β, 13/4/2007 στην οποία καθορίστηκε η δομή και το περιεχόμενο των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Ο.Τ.Α.
2. την αρ. 45/58939/25-10-2006 Εγκύκλιο του Υφυπουργού Εσωτερικών για το σκοπό, τη διάρθρωση και τους στόχους των Ε.Π.
3. την αρ. 66/50837/14-9-2007 Εγκύκλιο του Υφυπουργού Εσωτερικών, σχετικά με τις διαδικασίες κατάρτισης των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων ΟΤΑ α' βαθμού
4. το Προεδρικό Διάταγμα 185/2007 «Όργανα και διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού» με το οποίο καθορίστηκε η διαδικασία κατάρτισης των επιχειρησιακών προγραμμάτων.
5. την Υπουργική Απόφαση 5694/3-2-2011 σύμφωνα με την οποία τροποποιείται η ΥΑ 18183/13-4-2007
6. το Προεδρικό Διάταγμα υπ' αριθμ. 89/ 29-09-2011 Π.Δ με το οποίο τροποποιείται το ΠΔ185/2007 «Όργανα και διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Ο.Τ.Α.) α' βαθμού».

Οι προηγούμενες θεσμικές ρυθμίσεις αποσκοπούν στην εισαγωγή μόνιμων εσωτερικών διαδικασιών και συστημάτων προγραμματισμού στους ΟΤΑ.

1.2 Οι σκοποί του Επιχειρησιακού Προγράμματος

Οι σκοποί του Επιχειρησιακού Προγράμματος (ΕΠ) είναι:

- **Πρώθηση της τοπικής ανάπτυξης του ΟΤΑ, σε εναρμόνιση με τις κατευθύνσεις αναπτυξιακού σχεδιασμού σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο και ειδικότερα:**

Το ΕΠ κατά κύριο λόγο θα προσδιορίζει τις νέες δραστηριότητες που θα πρέπει να εκτελέσει ο Δήμος στο πλαίσιο των θεσμοθετημένων αρμοδιοτήτων του, με απώτερους σκοπούς :

α] την προστασία και αναβάθμιση του φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος της περιοχής και τη διασφάλιση της ποιότητας ζωής, με παρεμβάσεις στους τομείς (ενδεικτικά):

- Της προστασίας και της αιμόφρου διαχείρισης του φυσικού περιβάλλοντος

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

- Της βελτίωσης και διαχείρισης του ανθρωπογενούς περιβάλλοντος
- Των τεχνικών υποδομών και των δικτύων εξυπηρέτησης

β] τη βελτίωση της κοινωνικής και οικονομικής ευημερίας των κατοίκων της περιοχής του, με παρεμβάσεις στους τομείς (ενδεικτικά):

- Της Κοινωνικής Πολιτικής και της Κοινωνικής Ενσωμάτωσης
- Της Υγείας
- Της Παιδείας / Δια βίου μάθησης/ Πολιτισμού / Αθλητισμού
- Της Ισότητας των Φύλων και των Ευκαιριών

γ] τη βελτίωση της τοπικής οικονομίας και απασχόλησης

- **Σύνταξη Ολοκληρωμένου προγράμματος εσωτερικής ανάπτυξης του Δήμου.**

Το ΕΠ αποτελεί ολοκληρωμένο πρόγραμμα εσωτερικής ανάπτυξης του Δήμου, ένα πρόγραμμα για τη βελτίωση της υφιστάμενης λειτουργίας των δημοτικών υπηρεσιών και των φορέων που εποπτεύονται από αυτόν, καθώς και για την ανάπτυξη συνεργασιών με άλλους φορείς.

Ειδικότερα οι σχετικές δράσεις αποσκοπούν :

- στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της αποδοτικότητας των δραστηριοτήτων και στην καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη
- στη βελτίωση της παραγωγικής ικανότητας των υπηρεσιών της, της ανάπτυξης του υφιστάμενου προσωπικού, της μηχανοργάνωσης, της προμήθειας εξοπλισμού και της εξασφάλισης γης και κτιριακών εγκαταστάσεων
- στη βελτίωση της οικονομικής κατάστασης του Δήμου, μέσω του μεσοπρόθεσμου οικονομικού προγραμματισμού, της παρακολούθησης του κόστους των παρεχόμενων υπηρεσιών και της ορθολογικότερης οικονομικής διαχείρισης

- **Ανάπτυξη των συνεργασιών του Δήμου**

Ο ρόλος του Δήμου, πλέον των οριοθετημένων από το θεσμικό πλαίσιο αρμοδιοτήτων, είναι να μεριμνά για τη συνολική ευημερία της περιοχής του. Η διοίκηση γίνεται αντιληπτή όχι μόνο ως διοίκηση για τη παροχή ορισμένων πάγιων υπηρεσιών του Δήμου, αλλά ως μέριμνα για το σύνολο των τοπικών υποθέσεων. Σ' αυτή την κατεύθυνση το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου θα πρέπει να επισημαίνει τη συμβολή που μπορούν να έχουν στην ανάπτυξή του Δήμου:

- Οι τοπικοί κοινωνικοί και οικονομικοί φορείς (ιδιωτικές επιχειρήσεις, σύλλογοι και μη κυβερνητικές οργανώσεις)
- Οι γειτονικοί όμοροι Δήμοι
- Οι λοιποί φορείς του πολιτικο-διοικητικού συστήματος της χώρας (Κεντρικοί φορείς και Περιφέρεια)

Επομένως, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα εκτός από τις υπηρεσίες, τα έργα και τις ρυθμίσεις για τα οποία είναι αρμόδιος ο Δήμος, είναι δυνατό να εντοπίζει δραστηριότητες που ανήκουν στην αρμοδιότητα άλλων φορέων και να προσδιορίζει τις αναγκαίες ενέργειες συνεργασίας και συντονισμού με αυτούς.

Το πρόγραμμα εκτός των άλλων στοχεύει επίσης, στην αναβάθμιση του επιπέδου συνεργασίας του Δήμου με φορείς του ιδιωτικού, δημόσιου και κοινωνικού τομέα, σε τοπικό, διαπεριφερειακό, εθνικό και διεθνές επίπεδο, για τη συντονισμένη προώθηση της τοπικής ανάπτυξης και την από

κοινού παροχή υπηρεσιών ή υλοποίηση δράσεων και συμφωνιών.

1.3 Κύρια χαρακτηριστικά των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου αποτελεί εργαλείο για την άσκηση του αναπτυξιακού του ρόλου, με τα εξής χαρακτηριστικά:

α. Είναι ολοκληρωμένο πρόγραμμα τοπικής ανάπτυξης και βελτίωσης της διοικητικής ικανότητας του ΟΤΑ: Αποτελεί πρόγραμμα αναπτυξιακών υποδομών και τοπικών επενδύσεων, αλλά και πρόγραμμα για τη βελτίωση της υφιστάμενης λειτουργίας των δημοτικών υπηρεσιών και των Νομικών προσώπων που εποπτεύονται από το Δήμο. Είναι πρόγραμμα, πολυτομεακού χαρακτήρα, με εύρος θεματικών αντικειμένων αντίστοιχου του φάσματος των θεμάτων που απασχολούν την καθημερινή λειτουργία του ΟΤΑ. Καλύπτει όλο το φάσμα των αρμοδιοτήτων του Δήμου και εν δυνάμει το σύνολο των τοπικών υποθέσεων.

β. Αποτελεί το πενταετές πρόγραμμα δράσης του ΟΤΑ και των Νομικών Προσώπων του: Στις προτεραιότητες του προγράμματος αντανακλάται η βούληση και το όραμα της Δημοτικής Αρχής καθώς και οι προτεραιότητες του αναπτυξιακού σχεδιασμού σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο. Το όραμα της εκάστοτε δημοτικής αρχής αποτυπώνεται στη στρατηγική και αναλύεται σε πενταετές πρόγραμμα δράσης του ΟΤΑ και των Νομικών Προσώπων του και τέλος σε ετήσιο πρόγραμμα δράσης της κάθε υπηρεσίας του δήμου και των Νομικών Προσώπων του.

γ. Είναι οργανικό στοιχείο της καθημερινής λειτουργίας και διοίκησης του Δήμου και μέρος του προγραμματικού του κύκλου: Η σύνταξη του επιχειρησιακού προγράμματος

είναι η αρχική φάση της διαδικασίας προγραμματισμού, παρακολούθησης και αξιολόγησης της δράσης του Δήμου. Η διαδικασία αυτή αποτελεί το διαρκές αντικείμενο ενασχόλησης των αιρετών οργάνων, των προϊσταμένων και της αρμόδιας Υπηρεσίας Προγραμματισμού και Ανάπτυξης του.

δ. Υλοποιείται μέσω του ετήσιου προγράμματος δράσης του ΟΤΑ και των Νομικών Προσώπων του: Σκοπός της σύνταξης του ετήσιου προγράμματος δράσης είναι η εξειδίκευση του συνολικού πενταετούς επιχειρησιακού προγράμματος σε ετήσιο πρόγραμμα των υπηρεσιών. Ο ετήσιος προγραμματισμός στοχεύει στον επιμερισμό των δράσεων του πενταετούς προγράμματος στις υπηρεσίες, οι οποίες υλοποιούν τμήματα του επιχειρησιακού προγράμματος

ε. Εκπονείται με τη συμμετοχή όλων των εμπλεκόμενων : Κατά τη διαδικασία σύνταξης του συμμετέχουν με σαφώς καθορισμένο τρόπο:

- Αιρετά όργανα (Δημ. Συμβούλιο, Επιτροπές, Αντιδήμαρχοι, ΔΣ Νομικών Προσώπων, Συμβούλια Τοπικών και Δημοτικών Κοινοτήτων)
- Υπηρεσιακά στελέχη (Προϊστάμενοι υπηρεσιών, Διευθυντές Νομικών Προσώπων, στελέχη της Υπηρεσίας Προγραμματισμού και Ανάπτυξης)
- Τοπικοί φορείς και ομάδες δημοτών με σημαντικό βαθμό συμβολής στην τοπική ανάπτυξη ή/και στη λειτουργία του ΟΤΑ
- Φορείς του διοικητικού συστήματος της χώρας (πχ Περιφέρεια)

στ. Αξιοποιεί δείκτες επίδοσης: Το επιχειρησιακό πρόγραμμα διατυπώνει μετρήσιμους στόχους, η επίτευξη των οποίων παρακολουθείται μέσω της αξιοποίησης συστήματος δεικτών επίδοσης. Για την παρακολούθηση της εξέλιξης της τιμής των δεικτών αξιοποιούνται τα στοιχεία (εσόδων / δαπανών, πόρων, εκροών, αποτελεσμάτων στους αποδέκτες) που τηρούνται στις βάσεις δεδομένων του ολοκληρωμένου πληροφοριακού συστήματος του Δήμου.

Η λήψη των αποφάσεων προγραμματισμού δεν στηρίζεται μόνο στην ανάλυση της υφιστάμενης κατάστασης, αλλά και στις ανάγκες και προσδοκίες των κατοίκων και του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου, όπως αυτές διατυπώνονται στις **διαδικασίες συμμετοχής**. Το επιχειρησιακό πρόγραμμα αποτελεί το βασικό πλαίσιο κατεύθυνσης, προσδιορισμού και συντονισμού των ενεργειών όλων των οργάνων διοίκησης και υπηρεσιών και είναι ευρύτερα γνωστό στους εργαζόμενους του ΟΤΑ, προκειμένου να υλοποιηθούν οι στόχοι του. Το επιχειρησιακό πρόγραμμα αποτελεί προϊόν συλλογικής εργασίας όλων των δομών του Δήμου και οδηγεί στην ανάληψη δεσμεύσεων μεταξύ των διαδοχικών ιεραρχικών επιπέδων, σε ότι αφορά την υλοποίηση του τμήματος εκείνου στο οποίο αυτά εμπλέκονται.

Φιλοσοφία και Αρχές Εκπόνησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος των Δήμων

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου αποτελεί βασικό εργαλείο προγραμματισμού, δράσεων τοπικής και εσωτερικής ανάπτυξης του Δήμου. Για το λόγο αυτό:

- Είναι ολοκληρωμένο πρόγραμμα τοπικής ανάπτυξης και βελτίωσης της διοικητικής ικανότητας του ΟΤΑ και προϊόν συλλογικής λειτουργίας των υπηρεσιών του Δήμου
- Είναι οργανικό στοιχείο της καθημερινής λειτουργίας και διοίκησης του Δήμου και μέρος του προγραμματικού του κύκλου
- Είναι εύχρηστο, σύντομο και περιεκτικό, κωδικοποιώντας κατά το δυνατόν την πληροφορία που παρέχει, ώστε να διευκολύνει την παρακολούθηση και την επικαιροποίησή του

1.4 Βήματα Κατάρτισης του Επιχειρησιακού

- Δίνει έμφαση στη διάγνωση, σε σχέση με την αποτύπωση του εξωτερικού και εσωτερικού περιβάλλοντος, για την ανάδειξη βασικών αναπτυξιακών προτεραιοτήτων
- Δίδει έμφαση στον τεκμηριωμένο προσδιορισμό των ολιγάριθμων κρίσιμων ζητημάτων, στα οποία πρέπει να επικεντρώσει τις προσπάθειές του ο Δήμος, λαμβάνοντας υπόψη τα τοπικά προβλήματα, τις εθνικές και περιφερειακές αναπτυξιακές προτεραιότητες και τις δυνατότητές του ως οργανισμού
- Οι άξονες του στρατηγικού σχεδιασμού είναι προκαθορισμένοι και σε συμφωνία με την οργάνωση των αρμοδιοτήτων σε θεματικές ενότητες (4 άξονες) (N 3852/2010)
- Ο επιχειρησιακός σχεδιασμός αποτελεί την κεντρική αναφορά ώστε να δίνει εύκολα το υπόβαθρο, σχεδόν αυτοματοποιημένα, για την εκπόνηση επιμέρους σχεδίων δράσης (ανά υπηρεσία υλοποίησης, ανά θεματική, κλπ.)
- Διερευνά πλήθος πηγών χρηματοδότησης, αποτελώντας βάση για το σχεδιασμό και υλοποίηση δράσεων κυρίως αναπτυξιακού χαρακτήρα
- Συνδέεται με το ετήσιο πρόγραμμα δράσης, το τεχνικό πρόγραμμα και τον προϋπολογισμό του Δήμου
- Υποστηρίζεται, κατά το δυνατόν, από μηχανογραφική εφαρμογή
- Αξιοποιεί δείκτες επίδοσης

Βήμα 1 : Προετοιμασία και οργάνωση

Σκοπός του βήματος είναι η προετοιμασία και οργάνωση της όλης διαδικασίας κατάρτισης του επιχειρησιακού προγράμματος. Το βήμα ολοκληρώνεται με τις εξής ενέργειες :

- Συγκρότηση της ομάδας έργου
- Διατύπωση των αρχικών κατευθύνσεων της δημοτικής αρχής
- Οργάνωση και προγραμματισμός του έργου
- Ενημέρωση του προσωπικού των υπηρεσιών και των ΝΠ του Δήμου

Βήμα 2 : Συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση της κατάστασης της περιοχής του δήμου

Σκοπός του βήματος είναι η συνοπτική περιγραφή και η αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης της περιοχής του Δήμου και ο εντοπισμός των σημαντικότερων ζητημάτων τοπικής ανάπτυξης, που θα πρέπει να αντιμετωπίσει ο Δήμος κατά την επόμενη τετραετία.

Για το σκοπό αυτό, η ομάδα έργου περιγράφει συνοπτικά τη γενική, μακροσκοπική εικόνα της περιοχής του Δήμου και αναφέρει τα γεωγραφικά, πληθυσμιακά, κοινωνικά, οικονομικά, πολεοδομικά, περιβαλλοντικά και αναπτυξιακά χαρακτηριστικά της.

Στη συνέχεια η ομάδα έργου αξιολογεί την κατάσταση της περιοχής και εντοπίζει τα κρίσιμα ζητήματα τοπικής ανάπτυξης σε κάθε θεματικό τομέα (π.χ. «Περιβάλλον και ποιότητα ζωής», «Κοινωνική Πολιτική, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός», «Τοπική Οικονομία και Απασχόληση»)

Κρίσιμα ζητήματα είναι τα σημαντικά (στρατηγικής σημασίας) προβλήματα της περιοχής (ολιγάριθμα κατά το δυνατόν), τα οποία θα πρέπει να αντιμετωπίσει ο Δήμος κατά την επόμενη περίοδο, αξιοποιώντας τις σχετικές Δυνατότητες & Ευκαιρίες, προκειμένου να εκπληρώσει καλύτερα την αποστολή του.

Βήμα 3 : Συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση του Δήμου και των νομικών προσώπων του ως οργανισμών

Σκοπός του βήματος είναι η συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου και των νομικών προσώπων του και ο εντοπισμός των κρίσιμων ζητημάτων εσωτερικής ανάπτυξης.

Για το σκοπό αυτό, οι προϊστάμενοι των υπηρεσιών του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του, συμπληρώνουν ερωτηματολόγιο, στο οποίο περιγράφουν και αξιολογούν συνοπτικά τα βασικά λειτουργικά, οργανωτικά και οικονομικά χαρακτηριστικά της οικείας υπηρεσίας, στις εξής ενότητες :

- ✓ Αποδέκτες της υπηρεσίας
- ✓ Δραστηριότητες & Διαδικασίες λειτουργίας της υπηρεσίας
- ✓ Οργάνωση και Συνεργασίες
- ✓ Ανθρώπινο δυναμικό & Υλικοτεχνική υποδομή
- ✓ Οικονομικά της υπηρεσίας

Στη συνέχεια η ομάδα έργου, αξιοποιώντας τις απαντήσεις στα προηγούμενα ερωτηματολόγια, συνθέτει τη γενική εικόνα του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του και αναφέρει τα βασικά χαρακτηριστικά του, στις εξής ενότητες :

- ✓ Δραστηριότητες & Διαδικασίες λειτουργίας
- ✓ Οργάνωση και Συνεργασίες
- ✓ Ανθρώπινο δυναμικό & Υλικοτεχνική υποδομή
- ✓ Οικονομικά

Τέλος η ομάδα έργου αξιολογεί τα στοιχεία του εσωτερικού περιβάλλοντος που περιγράφηκαν στην προηγούμενη ενέργεια και εντοπίζει τα κρίσιμα ζητήματα εσωτερικής ανάπτυξης σε κάθε μία από τις προηγούμενες θεματικές ενότητες.

Βήμα 4 : Καθορισμός της στρατηγικής και των αναπτυξιακών προτεραιοτήτων του Δήμου

Σκοποί του βήματος είναι α) η επιλογή της στρατηγικής που θα ακολουθήσει ο Δήμος μέσω του καθορισμού γενικών στόχων και πολιτικών δράσης β) η ομαδοποίηση των γενικών στόχων σε Άξονες και Μέτρα και γ) η διατύπωση του οράματος και των αρχών λειτουργίας και διακυβέρνησης. Οι ενέργειες αυτές εκτελούνται από την ομάδα έργου σε συνεργασία με τη Δημοτική αρχή.

α) Η διαμόρφωση της στρατηγικής ενός Δήμου σημαίνει :

- τον προσδιορισμό των κρίσιμων ζητημάτων τοπικής ανάπτυξης που θα αντιμετωπίσει ο Δήμος (γενικοί στόχοι τοπικής ανάπτυξης) και
- τη διαμόρφωση των κατάλληλων εσωτερικών στρατηγικών επιλογών που θα διασφαλίζουν επιτυχή προσέγγιση των ως άνω γενικών στόχων τοπικής ανάπτυξης (γενικοί στόχοι εσωτερικής ανάπτυξης και πολιτικές δράσης).

Οι γενικοί στόχοι τοπικής ανάπτυξης θα προκύψουν μετά από ιεράρχηση των κρίσιμων ζητημάτων τοπικής ανάπτυξης. Οι γενικοί στόχοι είναι τα επιλεγμένα κρίσιμα ζητήματα τοπικής ανάπτυξης που αποφασίζει να αντιμετωπίσει ο Δήμος κατά την επόμενη τετραετία και διατυπώνονται ανά θεματικό τομέα. Π.χ.:

- «Περιβάλλον και ποιότητα ζωής»,
- «Κοινωνική Πολιτική, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός»,
- «Τοπική Οικονομία και Απασχόληση»

Οι γενικοί στόχοι εσωτερικής ανάπτυξης και οι πολιτικές δράσης στοχεύουν στη βελτίωση των χαρακτηριστικών του εσωτερικού περιβάλλοντος του Δήμου και εν τέλει στη βελτίωση της αποτελεσματικότητας, της αποδοτικότητας και της νομιμοποίησης της λειτουργίας του. Διατυπώνονται στις ακόλουθες ενότητες :

- ✓ Δραστηριότητες & Διαδικασίες
- ✓ Οργάνωση και Συνεργασίες
- ✓ Ανθρώπινο δυναμικό & Υλικοτεχνική υποδομή
- ✓ Οικονομικά

Οι πολιτικές δράσης αποτελούν γενικές κατευθύνσεις της Δημοτικής αρχής που καθοδηγούν,

προσανατολίζουν ή περιορίζουν τις ειδικότερες αποφάσεις των υπηρεσιών κατά την επιλογή των δράσεων των σχεδίων δράσης.

β) Οι συναφείς γενικοί στόχοι ομαδοποιούνται σε προτεραιότητες – Μέτρα και τα συναφή Μέτρα ομαδοποιούνται σε ευρύτερες προτεραιότητες – Άξονες. Επίσης ορίζεται η αρμόδια υπηρεσία που θα έχει την ευθύνη για την επίτευξη κάθε ενός από τους γενικούς στόχους.

γ) Διατυπώνεται το όραμα για την ανάπτυξη της περιοχής του Δήμου και για την εσωτερική ανάπτυξη του Δήμου ως οργανισμού, καθώς και οι κατευθυντήριες αρχές, που πρέπει να διέπουν τον τρόπο λειτουργίας του και γενικά τον τρόπο διοίκησης των τοπικών υποθέσεων.

Βήμα 5 : Έγκριση του στρατηγικού σχεδίου και διαδικασίες διαβούλευσης

Το βήμα περιλαμβάνει τις εξής ενέργειες :

- Έγκριση του στρατηγικού σχεδίου
- Δημοσιοποίηση του στρατηγικού σχεδίου μέσω των διαθέσιμων μέσων επικοινωνίας
- Διοργάνωση δημόσιων εκδηλώσεων
- Σύνοψη των συμπερασμάτων των διαδικασιών διαβούλευσης και ενημέρωση των αρμόδιων υπηρεσιών

Βήμα 6 : Κατάρτιση σχεδίων δράσης

Με σκοπό την εφαρμογή της στρατηγικής του Δήμου, στο βήμα αυτό, καταρτίζεται ένα σχέδιο δράσης για την επίτευξη του κάθε ενός από τους γενικούς στόχους του στρατηγικού σχεδίου.

Ένα σχέδιο δράσης περιλαμβάνει στόχους και δράσεις που εξειδικεύουν τη στρατηγική του Δήμου και καταρτίζεται από την υπηρεσία που είναι αρμόδια για το γενικό στόχο. Για την κατάρτιση ενός σχεδίου δράσης απαιτούνται οι εξής ενέργειες:

1. Προσδιορισμός των στόχων
2. Προσδιορισμός των δράσεων
3. Συνοπτική περιγραφή του σχεδίου δράσης

Αρχικά καταρτίζονται τα σχέδια δράσης για τους γενικούς στόχους τοπικής ανάπτυξης και στη συνέχεια καταρτίζονται τα σχέδια δράσης για τους γενικούς στόχους εσωτερικής ανάπτυξης.

Βήμα 7 : Προγραμματισμός των δράσεων

Σκοποί του βήματος είναι α) η ιεράρχηση και ο προγραμματισμός των δράσεων που περιλαμβάνονται στα σχέδια δράσης που έχουν προτείνει οι αρμόδιες υπηρεσίες, β) η ομαδοποίηση, ο έλεγχος και η οριστικοποίηση όλων των δράσεων του ΕΠ από την ομάδα έργου και γ) ο αναλυτικός προγραμματισμός των δράσεων πρώτης προτεραιότητας.

Αναλυτικότερα :

α) Η αρμόδια υπηρεσία που έχει καταρτίσει ένα σχέδιο δράσης συντάσσει πίνακα με τα βασικά στοιχεία προγραμματισμού των δράσεων του σχεδίου (ιεράρχηση, χρον/μμα, δαπάνες, πηγή χρηματοδότησης)

β) Προκειμένου να αποκτηθεί η συγκεντρωτική εικόνα των δράσεων του ΕΠ η ομάδα έργου δημιουργεί συγκεντρωτικούς πίνακες και τους ομαδοποιεί :

- ανάλογα με το Μέτρο στο οποίο συμβάλλουν

- ανάλογα με την υπηρεσία που είναι υπεύθυνη για την υλοποίησή τους
- ανάλογα με το είδος τους

Μέσω των προηγούμενων ομαδοποιήσεων διενεργούνται ποικίλοι έλεγχοι των δράσεων.

γ) Τέλος γίνεται από τις αρμόδιες υπηρεσίες ο αναλυτικός προγραμματισμός υλοποίησης των δράσεων πρώτης προτεραιότητας, συμπληρώνοντας σχετικό έντυπο.

Βήμα 8 : Οικονομικός προγραμματισμός

Στο βήμα αυτό α) εκτιμώνται τα έσοδα του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του, ανά πηγή χρηματοδότησης, για κάθε έτος της επόμενης τετραετίας, β) γίνεται κατανομή των εσόδων στις δράσεις πρώτης προτεραιότητας γ) καταρτίζεται συγκεντρωτικός πίνακας δαπανών ανά μέτρο και άξονα και δ) συντάσσονται οι χρηματοδοτικοί πίνακες του προγράμματος.

Συγκεκριμένα:

α) Προκειμένου να αποκτηθεί η συγκεντρωτική εικόνα των εκτιμώμενων εσόδων από τις πιθανές πηγές χρηματοδότησης, συντάσσεται πίνακας των προσδοκώμενων εσόδων του Δήμου, ανά πηγή χρηματοδότησης και ανά έτος.

β) Δεδομένου ότι τα έσοδα συνήθως δεν επαρκούν για τη κάλυψη των δαπανών όλων των δράσεων, αξιοποιείται η ιεράρχηση των δράσεων και προσδιορίζονται οι δράσεις που θα χρηματοδοτηθούν κατά προτεραιότητα από κάθε πηγή χρηματοδότησης

γ) Προκειμένου να αποκτήσουμε τη συνολική εικόνα των δαπανών του προγράμματος και να ελεγχθεί η κατανομή των οικονομικών πόρων καταρτίζεται συγκεντρωτικός πίνακας δαπανών ανά άξονα και μέτρο.

δ) Τέλος, συντάσσονται οι χρηματοδοτικοί πίνακες του προγράμματος (ανά σχέδιο δράσης, μέτρο και άξονα), στους οποίους συσχετίζονται οι δαπάνες με τα έσοδα.

Βήμα 9 : Ολοκλήρωση του προγράμματος & τελικές ενέργειες

Το βήμα περιλαμβάνει τις εξής ενέργειες :

- ολοκλήρωση του σχεδίου επιχειρησιακού προγράμματος από την ομάδα έργου και η υποβολή του στην Εκτελεστική Επιτροπή
- Γνωμοδότηση της Επιτροπής Διαβούλευσης
- έγκριση του σχεδίου από το Δημοτικό Συμβούλιο
- έλεγχος της διαδικασίας κατάρτισης του προγράμματος από την Περιφέρεια
- δημοσιοποίηση του προγράμματος από το Δήμο

Η σύνταξη του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου Γρεβενών (Α Φάση Στρατηγικός Σχεδιασμός) , πραγματοποιήθηκε με βάση τη μεθοδολογία που περιλαμβάνεται στον Οδηγό Κατάρτισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων Δήμων, της Ελληνικής Εταιρείας Τοπικής Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης (Ε.Ε.Τ.Α.Α Α.Ε), κατ'αντιστοιχία με όσο προβλέπονται στο σχετικό θεσμικό πλαίσιο (Η δομή, το περιεχόμενο, καθώς και η μεθοδολογία σύνταξης του Επιχειρησιακού Προγράμματος αποτυπώνεται αναλυτικά στην υπ' αριθμ. 18183/13.4.2007 ΦΕΚ 534/13.4.2007 Υπουργική Απόφαση, όπως αυτή τροποποιήθηκε από την 5694/11.3.2011 όμοια της ΦΕΚ 382/11.3.2011. Ταυτόχρονα, με το υπ' αριθμ. 89/ 29.09.2011 Π.Δ. που τροποποίησε το υπ. αριθμ.185/12.9.2007 Π.Δ, στις διατάξεις του οποίου , καθορίζονται επακριβώς τα όργανα και η διαδικασία κατάρτισης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των επιχειρησιακών προγραμμάτων των Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης Ο.Τ.Α. Α' βαθμού.)

Το Ε.Π (Α Φάση Στρατηγικός Σχεδιασμός), συντάχθηκε από τις τρεις θεματικές ομάδες εργασίας της άτυπης ομάδας έργου που ορίστηκαν με απόφαση Δημάρχου, σε συνεργασία με τα όργανα διοίκησης και τις υπηρεσίες του Δήμου και των Νομικών προσώπων, υπό τον έλεγχο της εκτελεστικής επιτροπής η οποία και το εισηγείται στο Δημοτικό Συμβούλιο.

Ο Δήμος, για την αποτελεσματικότερη υποστήριξης της κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος, **οργάνωσε θεματικές ομάδες εργασίας κατ' αντιστοιχία με τους 4 άξονες του Επιχειρησιακού Σχεδίου και ειδικότερα :**

Άξονας 1^{ος} «Περιβάλλον και ποιότητα ζωής»

Άξονας 2^{ος} «Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία, Πολιτισμός και Αθλητισμός»,

Άξονας 3^{ος} «Τοπική Οικονομία και Απασχόληση»

Άξονας 4^{ος} «Βελτίωση Διοικητικής Ικανότητας και της Οικονομικής Κατάστασης του Δήμου»

Η σύσταση και οργάνωση των ομάδων αυτών ήταν προαιρετική και στόχο και αντικείμενο είχε την υποστήριξη της Υπηρεσίας Προγραμματισμού και Ανάπτυξης, κατά τη διαδικασία κατάρτισης του Επιχειρησιακού Προγράμματος.

Δεδομένου ότι η Οργάνωση της διαδικασίας εκπόνησης του Επιχειρησιακού σχεδίου διασφαλίζει την ομαλή, απρόσκοπτη και σύμφωνα με τις προδιαγραφές εκπόνηση του, η οργανωτική πρόταση συνεργασίας, επικοινωνίας και διοίκησης του Έργου αποκτά βαρύνουσα σημασία.

Λαμβάνοντας τούτο υπόψη, **ο Δήμος Γρεβενών όρισε το κατάλληλο οργανωτικό σχήμα**, που πιστοποιείται κατ' αρχήν από την ιεραρχική του οργάνωση και την έμφαση που αποδίδει στο διαρκή έλεγχο ποιότητας και αποτελεσματικότητας του τρόπου λειτουργίας και επικοινωνίας, καθώς και των παραδοτέων του Επιχειρησιακού σχεδίου Δράσης.

Οργανωτικό σχήμα - Χαρακτηριστικά της Ομάδας Έργου

Στην ομάδα έργου συμμετέχουν μέλη των οργάνων διοίκησης, ειδικοί συνεργάτες του Δήμου, υπάλληλοι των υπηρεσιών του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του από τη Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών, Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών, τη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών, τη Διεύθυνση Πολεοδομίας, τη Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης – Αποχέτευσης Γρεβενών (Δ.Ε.Υ.Α.Γ), τη Δημοτική Επιχείρηση Κοινοφελούς Έργου Γρεβενών (Δ.Ε.Κ.Ε.Γ), το

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης Και Αθλητισμού, το τμήμα Πρόνοιας, καθώς και την υπηρεσία Προγραμματισμού.

Τα στελέχη της Ομάδας Έργου, τα οποία συμμετέχουν στη διοίκηση και υλοποίηση του έργου είναι ανώτατα και ανώτερα στελέχη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, διαθέτουν μεγάλη εμπειρία και καλύπτουν όλες τις θεματικές ενότητες του έργου. Επισημαίνεται ότι το σχήμα εκπόνησης του Σχεδίου εγγυάται τη συνεκτικότητα της ομάδας έργου και το συνεχή έλεγχο της ποιότητας των παραδοτέων. Το προτεινόμενο οργανωτικό σχήμα διασφαλίζει την εύρυθμη και ομαλή πορεία εκπόνησης του Επιχειρησιακού Σχεδίου Δράσης, εξασφαλίζοντας παράλληλα την αποτελεσματική συνεργασία.

Ειδικότερα σημαντικά συστατικά επιτυχίας της Ομάδας αποτελούν:

- Η μακροχρόνια συνεργασία των βασικότερων Στελεχών της Ομάδας έργου
- Η άρτια υποστήριξη και οργανωτική διάρθρωση της Ομάδας έργου σε διάφορα επίπεδα ιεραρχίας
- Ο αποτελεσματικός συντονισμός της ομάδας έργου με συνεχείς συναντήσεις και ανασκοπήσεις της πορείας του Επιχειρησιακού Σχεδίου
- Η ύπαρξη σχεδίου διασφάλισης ποιότητας
- Η εμπλοκή των στελεχών της ομάδας έργου, με την ανάθεση τμημάτων της μελέτης συμβατών τόσο με το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του έργου, όσο και με τη θεματική εξειδίκευση του καθενός

Σε αυτήν τη βάση, η πλήρης κάλυψη των αναγκών του έργου παρουσιάζεται συγκεντρωτικά στον Πίνακα που ακολουθεί, όπου αποτυπώνεται η εξειδίκευση των στελεχών της Ομάδας έργου σε θέματα σχετικά με το αντικείμενο του Επιχειρησιακού Σχεδίου.

Επώνυμο	Όνομα	Υπηρεσία
Πέτρου	Κατερίνα	Αντιδήμαρχος Τεχνικών Υπηρεσιών Τηλ.: 24623-50852 Email: petrou@dimosgrevenon.gr
Ζαμανάκος	Πούλιος	Υπάλληλος του Γραφείου Προγραμματισμού Τηλ.: 24620-76438 Email: zamanakos@yahoo.gr
Βαρσάμη	Αγορίτσα	Υπάλληλος της Δ/σης Τεχνικών Υπηρεσιών Τηλ.: 24620-76426 Email: roulabarsami@yahoo.gr

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Βράνας	Μανώλης	Ειδικός συνεργάτης του Δημάρχου Τηλ.: 24623-53259 Email: mvziaka@yahoo.com
Χριστοπούλου	Τριανταφυλλιά	Διευθύντρια του Ν.Π. Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Αθλητισμού Τηλ.: 24620-22627 Email: dipsgre@gmail.com
Κολοβός	Βασίλειος	Διεύθυνση Πολεοδομίας Τηλ.: 24623-53057 Email: ykolovos@nagrev.gr
Κυρατζής	Θεόδωρος	Υπάλληλος της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών Τηλ.: 24623-50883 Email: theo.kir@0641.syzefxis.gov.gr
Λεοντοπούλου	Μελίνα	Διευθύντρια της Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών Τηλ.: 24623-50832 Email: melileo2000@yahoo.gr
Μητσιόπουλος	Κωνσταντίνος	Υπάλληλος της Τεχνικής Υπηρεσίας (Πρώην ΤΥΔΚ) Τηλ.: 24623-53427 Email: kmitsio@gmail.com
Κοπάνας	Απόστολος	Υπάλληλος της Τεχνικής Υπηρεσίας Τηλ.: 24623-53424 Email: apostolos.kopanas@syzefxis.gov.gr
Μπακαΐμης	Γιώργος	Τομέας Αθλητισμού του Ν.Π. Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Αθλητισμού Τηλ.: 24620-23980 24620-22128 Email: dimsta-9@otenet.gr
Προκόβα	Αικατερίνη	Διοικητικός Υπάλληλος Ν.Π (Δ.Ε.Κ.Ε.Γ) Τηλ.: 24623-50805
Μπόκας	Φώτης	Ειδικός συνεργάτης του Δημάρχου Τηλ.: 24623-50862 Email: fmpokas@yahoo.gr
Πούλιος	Θεόδωρος	Δ.Ε.Υ.Α.Γ Τηλ.: 24620-25433 Email: deyagrevena@yahoo.gr
Ματεντζίδης	Ιωάννης	Δ/ση Τεχνικής Υπηρεσίας Τηλ.: 24623-53429 Email: johnmaten@gmail.com
Σαρουσαββίδου	Γεσθημανή	Τμήμα Πρόνοιας Τηλ.: 24623-53018 Email: alexiouvaso@gmail.com

Εσωτερικές διαδικασίες Προγραμματισμού

Η σύνταξη του Επιχειρησιακού Προγράμματος αποτελεί μια αφορμή για την εισαγωγή διαδικασιών προγραμματισμού στο Δήμο και στις υπηρεσίες του. Οι διαδικασίες αυτές δεν μπορεί παρά να στηρίζονται στη συμμετοχή του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου, το οποίο πρέπει να είναι ενημερωμένο, ώστε να συμβάλει τόσο στο σχεδιασμό όσο και στην υλοποίηση του σχεδίου. *Κρίθηκε επομένως αναγκαία η ενημέρωση του αρμόδιου προσωπικού του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του, μέσω των προϊσταμένων των υπηρεσιών, για τις διαδικασίες σύνταξης του Επιχειρησιακού Προγράμματος και το ρόλο των υπηρεσιών σε αυτό.*

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

- Με το υπ' αριθμ. 37678 11.11.2011 έγγραφο της ομάδας έργου του Επιχειρησιακού σχεδίου, έγινε ενημέρωση του προσωπικού των υπηρεσιών και των ΝΠ του Δήμου για το Επιχειρησιακό Σχέδιο του Δήμου Γρεβενών και καταρτίστηκε το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του έργου.

Στο πλαίσιο της σύνταξης του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου, κρίθηκε αναγκαία η συγκέντρωση των απόψεων και των προτάσεων των Υπηρεσιών, τόσο για τα θέματα που αφορούν στις αρμοδιότητες και τη δραστηριότητα τους, όσο και στην εσωτερική οργάνωση και λειτουργία τους.

- Με το υπ' αριθμ. 38130 16.11.2001 έγγραφο της ομάδας έργου του Επιχειρησιακού, στάλθηκε προς τις υπηρεσίες και τα ΝΠ του Δήμου το Ερωτηματολόγιο περιγραφής και αξιολόγησης της υφιστάμενης κατάστασης από τις υπηρεσίες και τα ΝΠ, στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος του Δήμου Γρεβενών.
- Με το υπ' αριθμ. 39338 25.11.2011 έγγραφο της ομάδας έργου του Επιχειρησιακού, ζητήθηκε από τις Δημοτικές Ενότητες μια περιγραφή στα βασικά γεωγραφικά, πληθυσμιακά, δημογραφικά, κοινωνικά, οικονομικά, περιβαλλοντικά, αναπτυξιακά, τουριστικά και πολιτιστικά χαρακτηριστικά που συνθέτουν τις Δημοτικές ενότητες.

Συνεργασία με Κοινωνικούς Εταίρους

Το Επιχειρησιακό Σχέδιο Δράσης δεν είναι απλά μια μελέτη, *είναι ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα που καταρτίζεται με την συνεργασία των κοινωνικών εταίρων* για την επόμενη προγραμματική περίοδο.

Για την επιτυχή άσκηση του αναπτυξιακού ρόλου του Δήμου, παράλληλα με τον τοπικό αναπτυξιακό σχεδιασμό, *απαιτείται η ανάπτυξη της ικανότητας δράσης και της ικανότητας/προϋποθέσεων δημιουργίας σχέσεων συνεργασίας με άλλους φορείς* προς όφελος της τοπικής ανάπτυξης.

Ο Δήμος Γρεβενών επιδιώκει την ισχυροποίηση της συμμετοχικής πολιτικής, *προσβλέπει στην εμπλοκή φορέων όλων των επιπέδων διακυβέρνησης και την ενεργή συμμετοχή τους στη διαδικασία επεξεργασίας της αναπτυξιακής πολιτικής του επιχειρησιακού σχεδίου.*

Το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα εκτός από τις υπηρεσίες, τα έργα και τις ρυθμίσεις για τα οποία είναι αρμόδιος ο Δήμος, *είναι δυνατό να εντοπίζει δραστηριότητες που ανήκουν στην αρμοδιότητα άλλων φορέων και να προσδιορίζει τις αναγκαίες ενέργειες συνεργασίας και συντονισμού με αυτούς.*

Το πρόγραμμα εκτός των άλλων στοχεύει επίσης, στην αναβάθμιση του επιπέδου συνεργασίας του Δήμου με φορείς του ιδιωτικού, δημόσιου και κοινωνικού τομέα, σε τοπικό, διαπεριφερειακό, εθνικό και διεθνές επίπεδο, για τη συντονισμένη προώθηση της τοπικής ανάπτυξης και την από κοινού παροχή υπηρεσιών ή υλοποίηση δράσεων και συμφωνιών.

- Με το υπ' αριθμ. 37905 14.11.2011 έγγραφο της ομάδας έργου του Επιχειρησιακού, ζητήθηκε η χορήγηση στοιχείων από το Επιμελητήριο Γρεβενών, καθώς και μια περιγραφή των δραστηριοτήτων του φορέα που εκτελούνται στην περιοχή και επηρεάζουν το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου.
- Με το υπ' αριθμ. 38044 15.11.2011 έγγραφο της ομάδας έργου του Επιχειρησιακού, ζητήθηκε η χορήγηση στοιχείων από την ΑΔΝΗΓ, καθώς και μια περιγραφή των δραστηριοτήτων του φορέα που εκτελούνται στην περιοχή και επηρεάζουν το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου.

- Με το υπ' αριθμ. 38047 15.11.2011 έγγραφο της ομάδας έργου του Επιχειρησιακού, ζητήθηκε η χορήγηση στοιχείων από την ΑΝΓΡΕ, καθώς και μια περιγραφή των δραστηριοτήτων του φορέα που εκτελούνται στην περιοχή και επηρεάζουν το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου.
- Με το υπ' αριθμ. 39333 25.11.2011 έγγραφο της ομάδας έργου του Επιχειρησιακού, ζητήθηκε η χορήγηση στοιχείων από τη Διεύθυνση Αγροτικής Οικονομίας και Κτηνιατρικής.

Συνεργασία με όμορους Δήμους και με την Περιφέρεια

Ο Δήμος Γρεβενών συνεργάστηκε με την Περιφέρεια και τους όμορους Δήμους, για τον καθορισμό δράσεων τοπικής και περιφερειακής ανάπτυξης και την ανάπτυξη διαβαθμιδικών συνεργασιών, στα πλαίσια του Επιχειρησιακού Προγράμματος Δήμου Γρεβενών.

Το εν λόγω κείμενο είναι αποτέλεσμα μιας συνολικής προσπάθειας που κατεβλήθη από το Δήμο Γρεβενών και πιο συγκεκριμένα από :

- ❖ Το Δήμαρχο κ.Κουπτσίδα Δημοσθένη
- ❖ Τους Αντιδημάρχους
- ❖ Τους Δημοτικούς Συμβούλους
- ❖ Τις υπηρεσίες του Δήμου και τα στελέχη της Διεπιστημονικής ομάδας του έργου
- ❖ Την τοπική κοινωνία και του τοπικούς φορείς του Δήμου

2.1 Συνοπτική περιγραφή και αξιολόγηση της υφιστάμενης κατάστασης του Δήμου Γρεβενών

2.1.1 Η Γενική εικόνα της Περιοχής του Δήμου

Σε αυτήν την ενότητα πραγματοποιείται μια σύντομη περιγραφή της μακροσκοπικής εικόνας του Δήμου Γρεβενών αναφορικά με το εξωτερικό περιβάλλον του, καθώς και των σχέσεων και των αλληλεξαρτήσεων του με την ευρύτερη περιοχή και παρατίθενται γεωγραφικά, πληθυσμιακά – δημογραφικά, αναπτυξιακά, κοινωνικά, οικονομικά στοιχεία, περιβαλλοντολογικά και αναπτυξιακά χαρακτηριστικά του Δήμου.

2.1.1.1 Συνοπτική Περιγραφή της Αναπτυξιακής Φυσιογνωμίας του Δήμου

Γενικά

Με τον Ν.3852/2010 (ΦΕΚ 87/07-7-2010) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης», συστάθηκε ο Δήμος Γρεβενών, με έδρα τα Γρεβενά. Ο Δήμος προήλθε από την συνένωση του Δήμου Γρεβενών με τους Δήμους Βεντζίου,

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Αγίου Κοσμά, Θεοδώρου Ζιάκα, Ηρακλεωτών και Γόργιανης και τις κοινότητες Αβδέλλας Δοτσικού, Μεσολουρίου, Περιβολίου, Σαμαρίνας, Σμίξης και Φιλιππαιών.

Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 3 του Ν. 3852/2010, ο Δήμος Γρεβενών συγκροτείται από τις ακόλουθες Δημοτικές Ενότητες (Δ.Ε) : Δ.Ε Γρεβενών, Δ.Ε Βεντζίου, Δ.Ε Γόργιανης, Δ.Ε Ηρακλεωτών, Δ.Ε Θεοδώρου Ζιάκα, Δ.Ε Αγίου Κοσμά, Δ.Ε Αβδέλλας, Δ.Ε Δοτσικού, Δ.Ε Μεσολουρίου, Δ.Ε Περιβολίου, Δ.Ε Σαμαρίνας, Δ.Ε Σμίξης, Δ.Ε Φιλιππαιών.

Σχήμα 1.1 Τα γεωγραφικά όρια του «Καλλικρατικού» Δήμου Γρεβενών

Ο Δήμος Γρεβενών ανήκει στην περιφερειακή ενότητα Γρεβενών της περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας, έχει έκταση 1859,23τ.χλμ και πληθυσμό 25.620 κατοίκους σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ από την απογραφή του 2011, ενώ σύμφωνα με την απογραφή του 2001 ο πληθυσμός ήταν 30.542 κάτοικοι.

Ο Δήμος αποτελεί το σημαντικότερο παραγωγικό οικονομικό και πολιτιστικό κέντρο της περιφερειακής ενότητας Γρεβενών, καθώς εδώ είναι συγκεντρωμένο το 80,5% του συνολικού πληθυσμού της περιφερειακής ενότητας Γρεβενών και καταλαμβάνει το 81,4% της συνολικής της έκτασης. Η οικονομική δραστηριότητα στηρίζεται κυρίως στον τομέα των υπηρεσιών και χαρακτηρίζεται από υψηλή διασπορά του πληθυσμού και των δραστηριοτήτων.

Έδρα του Δήμου αποτελεί η πόλη του Γρεβενών, της οποίας η πληθυσμιακή βαρύτητα είναι σημαντική και διαχρονικά αυξανόμενη τόσο σε επίπεδο Δήμου, όσο και σε επίπεδο Νομού. Εκτός από τη βαρύνουσα πληθυσμιακή σημασία των Γρεβενών χαρακτηριστική τόσο σε επίπεδο Δήμου, όσο και σε επίπεδο Νομού, είναι η έλλειψη άλλων οικισμών με πληθυσμιακό μέγεθος ικανό να επιτρέψει τη δημιουργία και τη συντήρηση των απαραίτητων γενικών συνθηκών κοινωνικής υποδομής, με έμφαση στους τομείς της εκπαίδευσης, υγείας και πρόνοιας.

Η πόλη των Γρεβενών αποτελεί το, παραγωγικό, οικονομικό και πολιτιστικό κέντρο όχι μόνου του Δήμου αλλά όλου του Νομού, και, επομένως παίζει ρόλο κέντρου περιφερειακού αλλά και τοπικού επιπέδου καλύπτοντας εξυπηρετήσεις και των δύο επιπέδων. Όλοι οι υπόλοιποι οικισμοί είναι εξαρτημένοι από τα Γρεβενά στο μεγαλύτερο μέρος και των καθημερινών εξυπηρετήσεων.

Στη πόλη παρατηρείται υπερσυγκέντρωση πληθυσμού και δραστηριοτήτων σε αντίθεση με το

υπόλοιπο του Νομού που χαρακτηρίζεται από διασπορά πληθυσμού και δραστηριοτήτων.

Ο τρόπος ανάπτυξης του αστικού κέντρου της πόλης χαρακτηρίστηκε από αποσπασματικές Πολεοδομικές Ρυθμίσεις και περιοχές άναρχης επέκτασης που έχουν δημιουργήσει «προβληματικούς αστικούς Θύλακες». Κύρια χαρακτηριστικά αυτών των θυλάκων είναι η συσσώρευση προβλημάτων στις τεχνικές υποδομές, τον κοινωνικό εξοπλισμό καθώς και η υποβάθμιση του αστικού και φυσικού περιβάλλοντος.

Οι περιορισμένες δυνατότητες απασχόλησης στον αγροτικό χώρο, σε συνδυασμό με την επιθυμία για καλύτερες υπηρεσίες και εναλλακτικό τρόπο ζωής, προκάλεσε σημαντική τάση συγκέντρωσης του πληθυσμού στην πόλη των Γρεβενών, στην οποία κατοικεί περίπου το 70% του συνολικού πληθυσμού.

Οικονομικά Χαρακτηριστικά

Αγροτικός, κατά κύριο λόγο υπήρξε στο παρελθόν και ο χαρακτήρας της οικονομίας του Δήμου και συνολικά του Νομού, με τον πρωτογενή τομέα να αποτελεί σημαντικό άξονα ανάπτυξης του και κυρίως των ορεινών Κοινοτήτων του και του Δήμου Δεσκάτης (σήμερα 10% του ΑΕΠ παράγεται από τον πρωτογενή). Αντίθετα, η στροφή προς τον τριτογενή τομέα παραγωγής, με κύριους κλάδους αυτών του λιανικού εμπορίου και των υπηρεσιών, αλλά και του τουρισμού (ΠΠΧΣΑΑ Δυτικής Μακεδονίας), υπήρξε ένας από τους κύριους αναπτυξιακούς στόχους της τελευταίας δεκαπενταετίας, ακολουθώντας και τη γενικότερη πορεία τριτογενοποίησης της ελληνικής οικονομίας (78% του ΑΕΠ παράγεται από τον τριτογενή). Ο δευτερογενής τομέας τέλος είναι ελλιπώς ανεπτυγμένος στο Δήμο, με τις κατασκευές να αποτελούν τον μοναδικό δυναμικά αναπτυσσόμενο κλάδο (το 22% του ΑΕΠ παράγεται από το δευτερογενή).

Η εξέλιξη των αναπτυξιακών πόρων του Δήμου την προσεχή δεκαετία, κατά την οποία θα διαφανούν οι επιπτώσεις του σχεδιασμού σε εθνικό και τοπικό επίπεδο στους κρίσιμους κλάδους της αγροτικής παραγωγής και του τουρισμού, αποδεικνύονται καθοριστικές για την τοπική οικονομία. Σύμφωνα με τη Μελέτη της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας για την εφαρμογή της νέας Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ), οι προωθούμενες αλλαγές θα επηρεάσουν αρνητικά κυρίως τον κλάδο φυτικής παραγωγής και λιγότερο τον κλάδο ζωικής παραγωγής, κάνοντας διάκριση ανάμεσα σε καλλιέργειες που θίγονται άμεσα, όπως τα ζαχαρότευτλα και ο καπνός και σε καλλιέργειες οι οποίες μπορούν και πρέπει να διατηρήσουν και να βελτιώσουν τη συμμετοχή τους στην αγροτική οικονομία, όπως οι δενδρώδεις και τα αμπέλια. Με δεδομένο μάλιστα το γεγονός ότι η νέα Πολιτική δίνει προτεραιότητα στις νέες μεθόδους ανάπτυξης των δραστηριοτήτων αυτών (βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία) και την υποστήριξή τους από μεταποιητικές μονάδες, γίνεται σαφής η κατεύθυνση «βελτίωσης των δεξιοτήτων του ανθρώπινου δυναμικού», που προωθεί ήδη το ΠΕΠ Δυτικής Μακεδονίας(2007-2013). Σε ότι αφορά, δε, τις νέες δράσεις στον τομέα του τουρισμού, λαμβάνοντας υπόψη και τις διαφαινόμενες επιπτώσεις της παρούσας χρηματοπιστωτικής κρίσης, η καθιέρωση των ειδικών θεματικών μορφών τουρισμού, ο συνδυασμός τους με άλλους παραγωγικούς τομείς της τοπικής οικονομίας (π.χ. αγροτουρισμός) και η ελεγχόμενη μικρής κλίμακας ανάπτυξη και διασπορά των σχεδιαζόμενων μονάδων, που αποτελούν άλλωστε και κατεύθυνση του ΠΠΧΣΑΑ Δυτικής Μακεδονίας για το Δήμο Γρεβενών αναμένεται να επικρατήσουν κυρίως λόγω της ανθεκτικότητας σε περιόδους οικονομικής ύφεσης, από άλλες μαζικότερες μορφές τουρισμού.

Σε κάθε περίπτωση, η αποφυγή των οικονομικών μονόδρομων και η ανάπτυξη νέων και βιώσιμων οικονομικών δραστηριοτήτων, που θα αξιοποιούν τον φυσικό πλούτο της περιοχής, χωρίς να

υποβαθμίζουν το περιβάλλον αποτελεί κύριο αναπτυξιακό στόχο για το Δήμο

Μεταφορικές Υποδομές

Στο παρελθόν, η θέση του Δήμου και συνολικά του Νομού όντας σε μεγάλη απόσταση από τον παραδοσιακό μεταφορικό άξονα της χώρας (Αθήνα- Θεσσαλονίκη), σε συνδυασμό με την ορεινή γεωμορφολογία και το ορεινό ηπειρωτικό κλίμα, συντέλεσαν στη συγκοινωνιακή απομόνωση των Γρεβενών από την υπόλοιπη Ελλάδα.

Η συνθήκη αυτή, έχει ανατραπεί με την ολοκλήρωση της νέας Εγνατίας Οδού και των Κάθετων αξόνων, αυτοκινητόδρομων υψηλών κατασκευαστικών προδιαγραφών, που συνδέουν την περιοχή του Νομού με το μεγάλο αστικό κέντρο της Θεσσαλονίκης, τις πρωτεύουσες των Νομών της Βόρειας και Δυτικής Ελλάδας, καθώς και τις γειτονικές βαλκανικές χώρες.

- **Οδικό Δίκτυο**

Η ολοκλήρωση της Εγνατία Οδού συμβάλλει θετικά στον τομέα των εξαγωγών προϊόντων της περιοχής αλλά και της προσέλκυσης τουριστών, κυρίως κατά την χειμερινή περίοδο με την ανάδειξη του χειμερινού τουρισμού, καθιστώντας το Δήμο Γρεβενών έναν τουριστικά προσπελάσιμο προορισμό. Στο γεγονός αυτό συμβάλλει ότι η Εγνατία Οδός διότι λειτουργεί συγχρόνως ως συλλεκτήριο οδικός άξονας των πανευρωπαϊκών αξόνων μέσω της Βαλκανικής και της Ν.Α. Ευρώπης.

Σχήμα 1.1: Η Εγνατία Οδός

Η κεντροβαρική θέση του Νομού σε σχέση με το μητροπολιτικό κέντρο της Θεσσαλονίκης στον δυτικό κλάδο της Εγνατίας και η σύνδεσή του μέσω αυτής με τέσσερα μεγάλα αεροδρόμια (Θεσσαλονίκη, Καστοριάς, Κοζάνης, Ιωαννίνων) και 2 επιβατικά και εμπορικά λιμάνια (Θεσσαλονίκη, Ηγουμενίτσα), δίνουν για πρώτη φορά στα Γρεβενά ένα στρατηγικό πλεονέκτημα θέσης, σε σχέση με το εκτεταμένο αυτό σύστημα συνδυασμένων μεταφορών που υλοποιείται στην περιοχή.

Στην συνέχεια παρατίθενται στοιχεία που αφορούν τις χιλιομετρικές αποστάσεις από την έδρα του Δήμου των Γρεβενών με σημαντικά αστικά κέντρα και αγορές της χώρας:

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Πόλη	Χιλιόμετρα (km)	Χρόνος	Μέγεθος αγοράς(κατ)
Θεσσαλονίκη	150	1h 40min	1.057.825
Κοζάνη	48	25min	155.324
Λάρισα	152	2h	279.305
Τρίκαλα	90	1h	138.047
Αθήνα	421	5h	3.761.800
Ιωάννινα	93	50min	170.239
Ηγουμενίτσα	164	1h 20min	46.091

Πίνακας 1.1:Χιλιομετρικές αποστάσεις, χρόνος διαδρομής, πληθυσμός αστικών κέντρων από την πόλη των Γρεβενών (Πηγή ΕΛ.ΣΤΑΤ, Εγνατία Οδός)

- **Σιδηροδρομικό Δίκτυο**

Σε ότι αφορά στη σιδηροδρομική σύνδεση του Νομού με την υπόλοιπη χώρα, σημειώνεται ότι μέχρι πρόσφατα κανένας από τους κλάδους του Σιδηροδρομικού δικτύου δε διερχόταν από την περιοχή . Ωστόσο, η σχεδιαζόμενη νέα επέκταση του δυτικά, που αφορά τις νέες γραμμές Κοζάνη - Καστοριά- Σιάτιστα - Δήμητρα (Ν.Γρεβενών) - Καλαμπάκα και Καλαμπάκα – Ιωάννινα - Ηγουμενίτσα και αποτελεί μέρος του ευρύτερου σχεδιασμού ανάπτυξης μέσω της κατασκευής της επονομαζόμενης «Σιδηροδρομικής Εγνατίας» , θέτουν για πρώτη φορά το Δήμο και συνολικά το Νομό σε δίκτυο με την υπόλοιπη Κεντρική και Βορειοδυτική Ελλάδα. Η μεταφορική εξυπηρέτηση κατοίκων και εμπορικών φορτίων στην περιοχή ολοκληρώνεται έτσι με τον πιο αποδοτικό τρόπο, παρέχοντας κίνητρα ανάπτυξης τόσο όσον αφορά τη μόνιμη εγκατάσταση κατοίκων όσο και επιχειρήσεων στην περιοχή.

- **Αεροδρόμια**

Ο Δήμος Γρεβενών δεν διαθέτει αεροδρόμιο. Οι αεροπορικές συγκοινωνίες για την υπόλοιπη Ελλάδα γίνονται δια μέσου των αεροδρομίων Κοζάνης και Καστοριάς. Αξίζει να σημειωθεί ότι με την ολοκλήρωση της Εγνατία Οδού η απόσταση μέχρι το αεροδρόμιο «Μακεδονία» της Θεσσαλονίκης είναι περίπου δύο (2) ώρες γεγονός που διευκολύνει τη ροή εμπορευμάτων και επισκεπτών στην περιοχή. Έτσι μειώνεται δραστικά η ανάγκη ύπαρξης αεροδρομίου και οι όποιοι πόροι θα διατίθονταν σε αυτήν την περίπτωση μπορούν να τροφοδοτήσουν πολιτικές ανάπτυξης.

- **Εκπαιδευτικές Υποδομές**

Ο Νομός Γρεβενών διαθέτει αξιόλογες εκπαιδευτικές υποδομές και δομές όλων των βαθμίδων. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στην ύπαρξη του ΤΕΙ Δυτικής Μακεδονίας, το οποίο παρά τα προβλήματα με τον αριθμό σπουδαστών, συνεισφέρουν καθοριστικά στην οικονομική και πνευματική ανάπτυξη του τόπου.

Στο Νομό Γρεβενών λειτουργεί [παράρτημα του Τ.Ε.Ι Δυτικής Μακεδονίας](#) με τρία τμήματα. Το Παράρτημα Γρεβενών, με το Τμήμα Εφαρμογών Πληροφορικής στη Διοίκηση και στην Οικονομία, άνοιξε τις πόρτες του για πρώτη φορά στους σπουδαστές το ακαδημαϊκό έτος 2003-2004. Τον Οκτώβριο του 2010 ξεκίνησε η λειτουργία των Τμημάτων Διοίκησης Συστημάτων Εφοδιασμού και Επιχειρησιακής Πληροφορικής στο Παράρτημα των Γρεβενών.

1) Εφαρμογών Πληροφορικής στην Διοίκηση και στην Οικονομία

Σκοπός του Τμήματος είναι πρωτίστως η παραγωγή επιστημονικού δυναμικού τεχνολογικής

εκπαίδευσης, που να διαθέτει τις απαραίτητες θεωρητικές γνώσεις που καλύπτονται επαρκώς με την διδασκαλία θεωρητικών μαθημάτων και αναφέρονται στις επιστήμες της πληροφορικής, των οικονομικών και της διοίκησης επιχειρήσεων προκειμένου ο απόφοιτος να διαθέτει ένα ισχυρό θεωρητικό γνωστικό υπόβαθρο, ενώ οι πρακτικές γνώσεις καλύπτονται με την διδασκαλία εργαστηριακών μαθημάτων και ενισχύουν τη δυνατότητα εφαρμογής νέων τεχνολογιών στην πράξη.

2) Επιχειρησιακής πληροφορικής

Σκοπός του Τμήματος είναι η δημιουργία στελεχών με βασικές γνώσεις οικονομικών επιστημών πλαισιωμένες με γνώσεις και ικανότητες-δεξιότητες στη χρήση των τεχνολογιών της επιστήμης της πληροφορικής αλλά και με τις απαραίτητες οργανωτικές και ηγετικές ικανότητες. Με αυτό το μίγμα γνώσεων οι σπουδαστές θα μπορούν να λαμβάνουν αποτελεσματικά στρατηγικές και λειτουργικές αποφάσεις οι οποίες από τη φύση τους χρειάζονται διεπιστημονική προσέγγιση.

3) Διοίκησης συστημάτων αυτοματισμού.

Σκοπός του προγράμματος σπουδών είναι να παρέχει σύγχρονη γνώση στη διοίκηση των επιχειρήσεων και ειδικότερα στη διοίκηση των συστημάτων εφοδιασμού και στη διοίκηση των επιμέρους διαδικασιών της εφοδιαστικής αλυσίδας. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει: βασικά μαθήματα στη διοίκηση επιχειρήσεων, ως απαραίτητο υπόβαθρο για τη χρησιμοποίηση μεθόδων και τεχνικών αποτελεσματικής διοίκησης και τη διασύνδεση της λειτουργίας του εφοδιασμού με τις άλλες λειτουργίες της επιχείρησης, μαθήματα πληροφορικής για την κατανόηση και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών στη διαχείριση πληροφοριών, μαθήματα ποσοτικών μεθόδων για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων προβλημάτων και τη λήψη ανάλογων αποφάσεων και μαθήματα εφοδιαστικής που σχετίζονται με όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων της αλυσίδας εφοδιασμού.

Οι εγκαταστάσεις του νέου παραρτήματος περιλαμβάνουν σύγχρονες αίθουσες διδασκαλίας και εργαστήρια ηλεκτρονικών υπολογιστών, καθώς επίσης και βιβλιοθήκη. Το νέο παράρτημα έδωσε στα Γρεβενά μια νέα πνοή και γρήγορα η παρουσία των φοιτητών στη ζωή της πόλης έγινε αισθητή.

Η περαιτέρω ανάπτυξη του Πανεπιστήμιου Δυτικής Μακεδονίας και του ΤΕΙ είναι βέβαιο ότι θα συμβάλλει στην ανάπτυξη της περιοχής και για το λόγο ότι το επιστημονικό δυναμικό των δύο ιδρυμάτων θα συνεισφέρει με ιδέες, συμβουλές, προτάσεις, μελέτες κλπ. στη συνολικότερη κοινωνικοοικονομική και πνευματική ανάπτυξη της περιοχής. Επίσης, η αναμενόμενη διευκόλυνση της πρόσβασης στα ΑΕΙ/ΤΕΙ, θα αυξήσει τον αριθμό των φοιτητών.

2.1.5 Τουριστικές Υποδομές

Το φυσικό περιβάλλον του Δήμου Γρεβενών είναι ιδιαίτερα υψηλής ποιότητας γεγονός που διασφαλίζει ποιότητα ζωής, ενώ συγχρόνως αποτελεί σημαντικό απόθεμα για ανάπτυξη νέου τύπου τουριστικών αλλά και ερευνητικών δραστηριοτήτων. Επίσης, τα τελευταία χρόνια έχουν αναδειχθεί σημαντικά στοιχεία της ιστορικής και πολιτιστικής κληρονομιάς του τόπου, όπως για παράδειγμα τα πάρα πολλά παραδοσιακά γεφύρια που έχουν ξεχωριστή κατασκευαστική τεχνική, ή τα απολιθώματα προϊστορικών ζώων ή οι απειράριθμες πολιτιστικές εκδηλώσεις που διατηρούν τον ιδιαίτερο χαρακτήρα του τόπου.

Οι κύριοι τουριστικοί πόροι είναι, το άσπιλο περιβάλλον και το μεγάλο εύρος δραστηριοτήτων αναψυχής στα οποία μπορεί να επιδοθεί ο επισκέπτης, όπως τα σπορ των νερών (καγιάκ και

ράφτιγκ) στους ποταμούς Αλιάκμονα και Βενέτικο, το σκι στο Χιονοδρομικό Κέντρο Βασιλίτσας (2 εναέρια και τρία συρόμενα λίφτ, Chalet, καταφύγιο), η ορειβάσια στη Βασιλίτσα και τον Σμόλικα, και η παρατήρηση της φύσης στον Εθνικό Δρυμό Πίνδου-Βάλια Κάλντα (η πανίδα περιλαμβάνει πολλά σπάνια είδη, όπως την αρκούδα, το λύκο και τα μεγάλα αρπακτικά πουλιά) την ορεινή περιοχή του Όρλιακα, τον Σμόλικα και τη Βουνάσα.

Ο επισκέπτης μπορεί να επισκεφτεί τα έξι μεγάλα μοναστήρια και πλήθος άλλων μεταβυζαντινών μνημείων, όπως και τα 17 πετρόχιστα γεφύρια (Ν.Α.Γρεβενών, 2000) που βρίσκονται πάνω στους παλιούς λιθόστρωτους δρόμους που συνέδεαν τη Μακεδονία με την Ήπειρο. Τα φυσικά πλεονεκτήματα που συνδυάζουν την πλούσια βλάστηση του Εθνικού Δρυμού με τη γλυκύτητα του κλίματος την απλότητα και την και την ανθρωπιά των κατοίκων της περιοχής είναι ικανά να μετατρέψουν το Νομό Γρεβενών σε ένα από τα ωραιότερα ορεινά θέρετρα.

Η υπάρχουσα τουριστική κίνηση αφορά κυρίως:

- Παραθεριστές δεύτερης κατοικίας κατά την θερινή περίοδο
- Κυνηγούς και Χιονοδρόμους κατά την χειμερινή περίοδο
- Επισκέπτες του Εθνικού Δρυμού και των περιοχών φυσικού κάλλους
- Δραστηριότητες Εναλλακτικού Τουρισμού

Λόγω του ότι ο Δήμος Γρεβενών αποτελεί ένα κομμάτι του ενιαίου τουριστικού προϊόντος του Νομού, η ανάλυση των τουριστικών υποδομών, καθώς η ζήτηση, η προσφορά, οι τάσεις και οι προοπτικές ανάπτυξης αναφέρονται σε όλη την περιοχή των Γρεβενών.

Συγκεντρώσεις τουριστικών καταλυμάτων, με την έννοια της ύπαρξης «τουριστικών περιοχών», δεν παρατηρούνται στο νομό. Τα περισσότερα δωμάτια είναι συγκεντρωμένα στην πόλη των Γρεβενών (270 κλίνες), την πόλη της Δεσκάτης (50 κλίνες) και στο Χιονοδρομικό Κέντρο Βασιλίτσας (70 κλίνες). Δεν μπορούμε, επομένως, να μιλάμε για «τουριστικές» περιοχές, με εξαίρεση εκείνη του Χιονοδρομικού Κέντρου. Και σε αυτή την περίπτωση ο «τουρισμός» είναι περιορισμένης έκτασης, παρ' όλο που υπάρχουν οι φυσικές προϋποθέσεις (μεγάλη διάρκεια χιονιού, εξαιρετικά ενδιαφέρον φυσικό περιβάλλον).

Συγκεκριμένα αναφέρονται οι ακόλουθες Τουριστικές Υποδομές :

- Τουριστικά καταλύματα μεσαίου μεγέθους
Στο Νομό Γρεβενών καταγράφεται ένα μόνο κατάλυμα μεσαίου μεγέθους (101-300 κλίνες), με βάση το ενημερωτικό δελτίο της 19-5-2008, της Περιφερειακής Υπηρεσίας Τουρισμού του ΕΟΤ. Το τουριστικό αυτό κατάλυμα βρίσκεται στη Δημοτική Ενότητα Θεόδωρου Ζιάκα και έχει δυναμικότητα 112 κλινών.
- Τουριστικά καταλύματα μικρού μεγέθους,
Όλα τα υπόλοιπα τουριστικά καταλύματα που καταγράφονται διάσπαρτα στο Νομό, και εμφανίζουν τις μεγαλύτερες συγκεντρώσεις στις Δημοτικές Ενότητες Σμίξης και Φιλιππαιών και Θ.Ζιάκα είναι μικρού μεγέθους (έως 100 κλινών).
- Περιοχές οργανωμένης ανάπτυξης παραγωγικών δραστηριοτήτων του τριτογενούς τομέα - Χιονοδρομικό Κέντρο Βασιλίτσας
- Στην ευρύτερη περιοχή της βιομηχανικής περιοχής Δεσκάτης καταγράφεται μια ξενοδοχειακή μονάδα σε απόσταση 400μ. ανατολικά του προτεινόμενου έργου. Με βάση τα στοιχεία του μητρώου τουριστικών καταλυμάτων που διατηρεί ο ΕΟΤ, η μονάδα αυτή

είναι η μοναδική που λειτουργεί στο Δήμο και είναι δυναμικότητας 20 κλινών.

- Την τελευταία δεκαετία επιτεύχθηκε ικανοποιητική υποδομή σε κλίνες. Ο Δήμος διαθέτει 23 ξενοδοχεία και 82 ξενώνες στην ευρύτερη περιοχή δυναμικότητας 1.765 κλινών. Τα καταλύματα αυτά εκτός από αυτά που έχουν κατασκευασθεί ή αναπαλαιωθεί το τελευταίο διάστημα μέσω των προγραμμάτων LEADER I και LEADER II αποτελούν στην πλειοψηφία τους κτίσματα τα οποία θα πρέπει να αποκτήσουν αισθητική και στοιχεία από την τοπική παράδοση προκειμένου να αναβαθμιστεί το επίπεδο παροχής υπηρεσιών.

Τα έργα υποδομής που, είτε έχουν πραγματοποιηθεί, είτε βρίσκονται υπό εξέλιξη στο Νομό θα ευνοήσουν άμεσα ή έμμεσα την ανάπτυξη του τουρισμού.

2.1.1.2 Χωροταξική ένταξη του Δήμου Γρεβενών στην περιφερειακή ενότητα Γρεβενών και στην περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας

Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας

Η Δυτική Μακεδονία έχει έκταση 9.451 τετρ. χλμ. και καταλαμβάνει το 7,2 % της συνολικής έκτασης της χώρας. Είναι περιοχή κατ' εξοχήν ορεινή, με το 82% του εδάφους της να καλύπτεται από ορεινές και ημιορεινές εκτάσεις. Σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ ο πληθυσμός της Δυτικής Μακεδονίας αντιστοιχεί περίπου στο 3% του συνολικού πληθυσμού της χώρας (282.120 κατοίκους, ΕΛΣΤΑΤ 2011). Αποτελεί την πιο αραιοκατοικημένη περιφέρεια της Ελλάδας. Το 49% του πληθυσμού είναι αστικός, το 51% αγροτικός. Η Περιφέρεια έχει σημαντικούς φυσικούς πόρους όπως ενεργειακά ορυκτά, μεταλλεύματα, δάση (50% της συνολικής της έκτασης), βοσκότοπους και το 65% των επιφανειακών υδάτινων πόρων της χώρας. Διαθέτει έντονα διαφοροποιημένο, υψηλής αισθητικής αξίας και πλούσιο φυσικό και δομημένο περιβάλλον, σημαντική παραγωγική διάρθρωση με παρουσία όλων των τομέων της οικονομίας, ενώ ολοκληρώνονται αξιόλογες υποδομές και διεθνείς συνδέσεις.

Η σημαντικότερη συνεισφορά της περιφέρειας στην εθνική οικονομία είναι στον τομέα της ηλεκτροπαραγωγής, εδώ παράγεται το 75% του εθνικά καταναλισκόμενου ηλεκτρικού ρεύματος, καθώς η Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας διαθέτει ένα αξιόλογο και πλούσιο υπέδαφος, προικισμένο με εκτεταμένα κοιτάσματα λιγνίτη, γύρω από τα οποία η Δημόσια Επιχείρηση Ηλεκτρισμού (ΔΕΗ Α.Ε.) αναπτύσσει μια τεράστια δραστηριότητα εξόρυξης λιγνίτη και παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας στους ατμοηλεκτρικούς της σταθμούς, η οποία διανέμεται στη χώρα και καλύπτει περίπου το 75% του συνόλου των αναγκών της Ελλάδας. Αυτό το γεγονός προκαλεί στην περιοχή σημαντικές περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιπτώσεις.

Περιφερειακή ενότητα Γρεβενών

Η περιφερειακή ενότητα Γρεβενών αποτελεί το ακραίο προς νότο τμήμα της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας και παρότι βρίσκεται υπό την άμεση επιρροή των περιφερειακών ενοτήτων Κοζάνης και Φλώρινας (άξονας της ηλεκτροπαραγωγής), αλλά και της περιφερειακής ενότητας Καστοριάς (άξονας της γουνοποιίας), το αναπτυξιακό της μοντέλο δε φαίνεται να έχει επηρεασθεί καθοριστικά από αυτές. Με πληθυσμό 37.947 κατοίκους και έκταση 2.290,85 τ.χλμ. αποτελεί την πιο

αραιοκατοικημένη περιφερειακή ενότητα της χώρας (ΕΣΥΕ 2001). Ταυτόχρονα, με 38,6% αστικού πληθυσμού και 61,4% αγροτικού, ο αγροτικός χαρακτήρας εμφανίζεται ακόμα πιο έντονος.

Ο χαρακτήρας της οικονομίας της περιφερειακής ενότητας Γρεβενών στο παρελθόν υπήρξε αγροτικός αλλά και σήμερα ο πρωτογενής τομέας αποτελεί σημαντικό πυλώνα ανάπτυξης κυρίως των ορεινών οικισμών του αλλά και του γειτονικού Δήμου Δεσκάτης (σήμερα 16,7% του ΑΕΠ παράγεται από τον πρωτογενή).

Αντίθετα, η στροφή προς τον τριτογενή τομέα παραγωγής, με κύριους κλάδους αυτών του λιανικού εμπορίου και των υπηρεσιών, αλλά και του τουρισμού (ΠΠΧΣΑΑ Δυτικής Μακεδονίας), υπήρξε ένας από τους κύριους αναπτυξιακούς στόχους της τελευταίας δεκαπενταετίας, ακολουθώντας και τη γενικότερη πορεία τριτογενοποίησης της ελληνικής οικονομίας (62,9% του ΑΕΠ παράγεται από τον τριτογενή).

Ο δευτερογενής τομέας τέλος είναι ελλιπώς ανεπτυγμένος στο Δήμο, με τις κατασκευές να αποτελούν τον μοναδικό δυναμικά αναπτυσσόμενο κλάδο (το 20,4% του ΑΕΠ παράγεται από το δευτερογενή).

Νομός Γρεβενών

Ο Νομός Γρεβενών βρίσκεται στο νότιο τμήμα της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας και συνορεύει δυτικά με το Νομό Ιωαννίνων, βορειοδυτικά σε ένα μικρό τμήμα του με το Νομό Καστοριάς, βόρεια και ανατολικά με το Νομό Κοζάνης, ανατολικά με το Νομό Λαρίσης και νότια με το Νομό Τρικάλων. Ο Νόμος Γρεβενών είναι ο δεύτερος μεγαλύτερος σε έκταση νόμος της Δυτικής Μακεδονίας, καθώς η έκταση του είναι 2.291 τετ.χλμ. και καταλαμβάνει το 24,24% της συνολικής έκτασης της Περιφέρειας. Πρωτεύουσα του Νομού είναι τα Γρεβενά, που συγκεντρώνουν το 65,74% του πληθυσμού του Νομού σύμφωνα και με την απογραφή του 2001.

Συμφώνα με τον Ν.3852/2010 (ΦΕΚ 87/07-7-2010) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης ο Νόμος Γρεβενών αποτελείται από 2 Δήμους , το Δήμο Γρεβενών και το Δήμο Δεσκάτης.

Ο πληθυσμός του Νομού Γρεβενών, σύμφωνα με την απογραφή του 2001, είναι 37.947 κάτοικοι, αντιπροσωπεύοντας το 12,53% του συνολικού πληθυσμού της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας. Αυτό έχει σαν συνέπεια, ο Νομός Γρεβενών να αποτελεί πληθυσμιακά τον τέταρτο κατά σειρά και μικρότερο νομό της Περιφέρειας συγκριτικά και με τους άλλους νομούς. Για την περίοδο 1991-2001, ο πληθυσμός του Νομού παρουσιάζει αύξηση κατά 3,13%, ακολουθώντας τις ίδιες αυξητικές τάσεις με τα ανωτέρα χωρικά επίπεδα (Δυτική Μακεδονία, Ελλάδα) τα οποία εμφανίζουν αύξηση κατά 2,95% και 6,86% αντίστοιχα. Ο πληθυσμός του Νομού είναι κατά 38,56% αστικός και κατά 61,44% αγροτικός. Από την ανάλυση του δείκτη γήρανσης (αριθμός γερόντων που αναλογούν σε 100 νέους) εξάγεται το συμπέρασμα ότι ο Νομός Γρεβενών, ακολουθώντας τις γενικότερες τάσεις που επικρατούν σε εθνικό επίπεδο, εμφανίζει τάσεις γήρανσης, γεγονός που φαίνεται από τη ραγδαία αύξηση του δείκτη αυτού την περίοδο 1991-2001.

Η οικονομία της περιοχής του Νομού Γρεβενών στηρίζεται κυρίως στη γεωργία όπως και στον αγροτουρισμό και οικοτουρισμό, αλλά και στην βιομηχανία ξυλείας. Το χιονοδρομικό κέντρο της Βασιλίτσας συγκεντρώνει κάθε χρόνο πλήθος επισκεπτών και είναι μια πηγή ζωής για την τοπική οικονομία και την ανάπτυξη του Νομού. Επίσης, η παρουσία του Τ.Ε.Ι. στα Γρεβενά δίνει τα τελευταία χρόνια μια νέα πνοή και ζωντάνια στο Νομό.

Ειδικότερα, από την εξέταση της τομεακής διάρθρωσης της απασχόλησης, διαπιστώνεται ότι το

33,50% των κατοίκων απασχολείται στον πρωτογενή τομέα, ποσοστό που είναι αρκετά υψηλό σε σχέση με το αντίστοιχο ποσοστό της χώρας (14,42%). Επιπρόσθετα, το 18,45% των κατοίκων του Νομού ασχολείται στον δευτερογενή τομέα και το 45,10% στον τριτογενή τομέα. Για το 2004, το κ.κ. ΑΕΠ του Νομού Γρεβενών ήταν 12,2 χιλ. ευρώ, ποσό που αναλογεί στο 63,21% του μέσου όρου της χώρας και κατατάσσει το Νομό στην 40η θέση ανάμεσα στους 52 νομούς.

Το ποσοστό ανεργίας στο Νομό Γρεβενών για το 2001 είναι 13,72% και εμφανίζει αύξηση σε σχέση με το 1991, που ανερχόταν σε 11,47%. Το ποσοστό αυτό είναι χαμηλότερο από το αντίστοιχο της Περιφέρειας (16,27%) αλλά υψηλότερο από το μέσο όρο της χώρας (11,12%). Επιπλέον, το 2001 ο δείκτης ενεργού πληθυσμού (ποσοστό του πληθυσμού που βρίσκεται σε ηλικία ικανή να απασχοληθεί) εμφανίζει ελαφριά μείωση σε σύγκριση με το 1991 (από 65,51 σε 63,25).

Αναφορικά με το φυσικό περιβάλλον, ο Νομός Γρεβενών χαρακτηρίζεται πλούσιος σε φυσικές ομορφιές, ιδανικός τόπος επίσκεψης για τους φυσιολάτρες, οικο-περιηγητές και αυτούς που αγαπούν την εξερεύνηση και την περιπέτεια, καθώς περιλαμβάνει ορεινές και παραποτάμιες περιοχές ιδιαίτερου φυσικού κάλλους. Το έδαφος του Νομού είναι στο σύνολό του ορεινό και ημιορεινό (85% περίπου). Το ανάγλυφό του διαμορφώνεται από πολλές κορυφές του Βούρινου, των Καμβουνίων, των Χασίων και της Βόρειας Πίνδου όπου και βρίσκονται οι ψηλότερες κορυφές του νομού. Οι κορυφές Βασιλίτσα (2.249 μ.), Βούζιο (2.239 μ.), Αφτιά (2.005 μ.), Φλέγκα (2.158 μ.), Μαυροβούνι (2.050 μ.) και Μηλέα (2.160 μ.) υψώνονται στα όρια του Νομού με το Νομό Ιωαννίνων, ενώ οι κορυφές Κίρκουρη (1.860 μ.), Σκούρτζα (1.799μ.), Όρλιακας (1.433 μ.), Αυγό (2.177 μ.), Πυροστιά (1.860 μ.) κ.ά. βρίσκονται ολοκληρωτικά στο έδαφος του νομού. Τα Χάσια, βουνά χαμηλά, με ομαλές από τη διάβρωση κορυφές, χωρίζουν το Νομό Γρεβενών από το Νομό Τρικάλων. Τα Καμβούνια κατέχουν το βορειοανατολικό τμήμα του Νομού, με ψηλότερες κορυφές τις Βουνάσα (1.615 μ.), Μαυρολίθαρα (1.363 μ.), Προφήτης Ηλίας Λουτρού (1.055 μ.) βόρεια της Δεσκάτης, Τρέτιμος (1.093 μ.) και Τσιότινα (933 μ.), νότια της Δεσκάτης. Στο νοτιοδυτικό άκρο του Νομού, στα όρια με το Νομό Τρικάλων, υψώνεται το βουνό Μετερίζια (1.381 μ.). Ο εθνικός δρυμός της Βάλια Κάλντα, είναι από τους σημαντικότερους της χώρας μας και έχει έκταση 129.350 στρέμματα. Ιδρύθηκε το 1966, με σκοπό την προστασία της πλούσιας πανίδας και χλωρίδας, ειδικότερα την προστασία των αιωνόβιων ρόμπολων και μαυρόπευκων της περιοχής, ύστερα από ενέργειες της Φιλοδασικής Ένωσης Αθηνών. Ο πυρήνας έχει έκταση 33.600 στρέμματα και αποτελείται από την κοιλάδα της Βάλια Κάλντα (στα 1.200 μ.) και τις πλαγιές των γύρω κορυφών Φλέγκα, Αυτιά και Αυγό. Ο δρυμός βρίσκεται στα νότια του χωριού Περιβόλι Γρεβενών. Ο Βενετικός, παραπόταμος του Αλιάκμονα, και οι μικρότεροι παραπόταμοι του, τροφοδοτούνται από το μεγαλύτερο ορεινό συγκρότημα της Δυτικής Μακεδονίας που σχηματίζεται από τους ορεινούς όγκους του Σμόλικα, της Βασιλίτσας, του Όρλιακα και της Βάλια Κάλντας.

Η περιοχή όπου οριοθετείται σήμερα ο Νομός Γρεβενών έπαιξε σημαντικότερο οικονομικό και κοινωνικό ρόλο κατά τη διάρκεια της ιστορίας. Στα αρχαία χρόνια, ήταν μοιρασμένη, με το πεδινό τμήμα της να ανήκει στο δυτικό μέρος της μακεδονικής Ελίμειας, που πέρασε την εποχή του Φιλίππου του Β' στα χέρια των Αργεαδών της Κάτω Μακεδονίας και το ορεινό στις βορειοανατολικές επικράτειες της Τυμφαίας χώρας, η οποία απλωνόταν κυρίως μέσα στην Ήπειρο. Από τον 17ο αιώνα και μετά αναπτύσσεται σε σημαντικότερο κόμβο διακίνησης εμπορίου. Στα χρόνια της Τουρκοκρατίας, τα Γρεβενά υπήρξαν ορμητήριο αρματολών και κλεφτών. Αλλά και στα χρόνια του Μακεδονικού αγώνα, η περιοχή υπήρξε σημαντικό κέντρο Μακεδονομάχων. Στα χρόνια της γερμανοϊταλικής κατοχής, στα Γρεβενά εγκαταστάθηκε το Πριγκιπάτο της Πίνδου, κατασκευάσματος των Ιταλών, που ήθελαν να δώσουν υπόσταση στο κράτος των Βλάχων, το οποίο διαλύθηκε με την απελευθέρωση.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Τα βασικά χαρακτηριστικά του Δήμου Γρεβενών, παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί (σύμφωνα με το Έντυπο 1 του οδηγού της Ε.Ε.Τ.Α.Α)

ΕΝΤΥΠΟ ΕΠ_01: ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ Γρεβενών	
ΔΗΜΟΣ	Γρεβενών
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ	Γρεβενών
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ	Δυτικής Μακεδονίας

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

ΕΔΡΑ

Γρεβενά

ΘΕΣΗ & ΡΟΛΟΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ & ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ

Ο Δήμος Γρεβενών αποτελεί το σημαντικότερο παραγωγικό οικονομικό και πολιτιστικό κέντρο της περιφερειακής ενότητας Γρεβενών και η οικονομία του στηρίζεται κυρίως στον τομέα των υπηρεσιών. Στην πόλη των Γρεβενών παρατηρείται υπερσυγκέντρωση του πληθυσμού και των δραστηριοτήτων, σε αντίθεση με το υπόλοιπο του Δήμου που χαρακτηρίζεται από υψηλή διασπορά πληθυσμού και δραστηριοτήτων. Ο Δήμος και ο Νομός Γρεβενών ανήκουν στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας, η οποία αποτελείται από τους Νομούς Κοζάνης, όπου βρίσκεται η έδρα της περιφέρειας, του Νομού Καστοριάς και του Νομού Φλώρινας. Η συνολική έκταση της Περιφέρειας υπολογίζεται στα 9.500 τετρ. χλμ. Συγκριτικά με τις άλλες γεωγραφικές περιοχές στις οποίες εντάσσεται ο Δήμος Γρεβενών και αναφορικά με την τομεακή σύνθεση της απασχόλησης, ο Δήμος προσομοιάζει (σύμφωνα με το ύψος του ποσοστού απασχόλησης) με αυτήν του Νομού Γρεβενών (τριτογενής: 45,10%, πρωτογενής: 33,50%, δευτερογενής: 18,45%), αλλά διαφοροποιείται από αυτήν της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας (τριτογενής: 48,07%, δευτερογενής: 29,59%, πρωτογενής: 19,22%) και της χώρας (τριτογενής: 58,54%, δευτερογενής: 21,75%, πρωτογενής: 14,42%), Το ποσοστό των απασχολουμένων του Δήμου κυμαίνεται περίπου στα ίδια επίπεδα με τις υπόλοιπες γεωγραφικές περιοχές, αν και είναι λίγο μικρότερο με εξαίρεση το ποσοστό της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας. Η πληθυσμιακή πυκνότητα του Δήμου Γρεβενών το 2001 υπολογίζεται σε 16,44 και είναι μικρότερη από την πληθυσμιακή πυκνότητα της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας η οποία ανέρχεται σε 31,90, καθώς και από το σύνολο της χώρας που προσεγγίζει το 83,08.

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΗ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ ΓΡΕΒΕΝΩΝ ΣΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΥΠΑΓΕΤΑΙ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΑ Ο ΔΗΜΟΣ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

ΕΠΙΧΕΙΡΕΙΝ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΙ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ:	Ευρώ
ΑΕΠ κατά κεφαλή σε ευρώ	13.000
ΑΕΠ (% του μέσου όρου της χώρας)	0,2
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ:	%
ΑΕΠ % ΠΡΩΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ	10
ΑΕΠ % ΔΕΥΤΕΡΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ	18
ΑΕΠ % ΤΡΙΤΟΓΕΝΗΣ ΤΟΜΕΑΣ	72
ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΑ ΚΙΝΗΤΡΑ:	%
ΖΩΝΗ	Γ
Επιχορήγηση επενδυτικών σχεδίων για μεγάλες επιχειρήσεις	30

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Επιχορήγηση επενδυτικών σχεδίων για μεσαίες επιχειρήσεις	40
Επιχορήγηση επενδυτικών σχεδίων για μικρές επιχειρήσεις	50
ΥΠΟΔΟΜΕΣ	
ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ:	Πλήθος
ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΑ (Περιγραφή ή Τίτλος)	0
ΛΙΜΑΝΙΑ (Περιγραφή ή Τίτλος)	0
ΟΔΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ (Περιγραφή ή Τίτλος)	1
Εγνατία Οδός	
ΣΙΔΗΡΟΔΡΟΜΙΚΟΙ ΑΞΟΝΕΣ (Περιγραφή ή Τίτλος)	0
ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΙΚΟΙ ΣΤΑΘΜΟΙ (Περιγραφή ή Τίτλος)	0
ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΑ/ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΑ ΙΔΡΥΜΑΤΑ (Περιγραφή ή Τίτλος): Τ.Ε.Ι (παράρτημα του Δυτικής Μακεδονίας)	
Στο Δήμο Γρεβενών λειτουργεί παράρτημα του Τ.Ε.Ι Δυτικής Μακεδονίας με τρία τμήματα: 1) Εφαρμογών Πληροφορικής στην Διοίκηση και στην Οικονομία 2) Επιχειρησιακής πληροφορικής 3) Διοίκησης συστημάτων αυτοματισμού	
ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ:	Πλήθος
ΔΗΜΟΣΙΑ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΙΚΑ ΝΟΣΟΚΟΜΕΙΑ	1
ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ:	Πλήθος
ΚΛΙΝΕΣ ΣΕ ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑ - ΚΑΤΑΛΥΜΑΤΑ	907
ΧΙΟΝΟΔΡΟΜΙΚΑ ΚΕΝΤΡΑ	1

2.1.1.3 Δημογραφικά Χαρακτηριστικά Δήμου Γρεβενών

Ο Δήμος Γρεβενών είχε πληθυσμό 25.620 κατοίκους σύμφωνα με τα στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ από την απογραφή του 2011, ενώ σύμφωνα με την απογραφή του 2001 ο πληθυσμός ανέρχεται σε 30.542 κατοίκους.

Από τα παραπάνω στοιχεία διαπιστώνεται πως την περίοδο 1991-2001 παρατηρήθηκε αύξηση του πληθυσμού της τάξης του 5,4 % ενώ την περίοδο 2001-2011 παρατηρείται μείωση του πληθυσμού της τάξης του 16,2%.

Η πληθυσμιακή πυκνότητα του Δήμου Γρεβενών το 2001 υπολογίζεται σε 16,44 και είναι μικρότερη από την πληθυσμιακή πυκνότητα της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας η οποία ανέρχεται σε 31,90, καθώς και από το σύνολο της χώρας που προσεγγίζει το 83,08. Η χαμηλή πληθυσμιακή πυκνότητα οφείλεται στην ύπαρξη του ορεινού όγκου της περιοχής, καθώς επίσης και στην εγκατάλειψη που έχει συντελεσθεί στον Δήμο με την μετανάστευση κυρίως για εργασία σε μεγαλύτερα αστικά κέντρα. Λόγω του έντονα ορεινού ανάγλυφου της περιοχής ένα σημαντικό μέρος του Δήμου δεν κατοικείται. Στη Δημοτική Ενότητα Γρεβενών υπάρχει μεγαλύτερη συγκέντρωση του πληθυσμού και η πυκνότητα είναι μεγαλύτερη προσεγγίζοντας αυτήν της Περιφέρειας.

Όσον αφορά την ηλικιακή διάρθρωση του πληθυσμού:

- τα άτομα ηλικίας 0-14 ετών αποτελούν το 13,36% του συνολικού πληθυσμού του Δήμου
- τα άτομα ηλικίας 15-64 ετών αποτελούν το 63,27% του συνολικού πληθυσμού του Δήμου
- τα άτομα ηλικίας πάνω από 65 έτη αντιστοιχεί στο 23,37% του συνολικού πληθυσμού του Δήμου
- τα μεγαλύτερα ποσοστά ηλικίας ατόμων 0-14 ετών συναντάται στις δημοτικές ενότητες Γρεβενών με 15,54% και Σαμαρίνας με 13,98% ενώ το μικρότερο ποσοστό συναντάται στη δημοτική ενότητα Φιλιππαίων με 8,66%
- το μεγαλύτερο ποσοστό ηλικίας 15-64 συναντάται στις δημοτικές ενότητες Σμίξης με 74,65% και Σαμαρίνας με 73,46%, ενώ το μικρότερο ποσοστό συναντάται στις δημοτικές ενότητες Αγίου Κοσμά με 54,35% και Γόργιανης με 57,99%
- το μεγαλύτερο ποσοστό ηλικίας πάνω από 65 έτη συναντάται στις δημοτικές ενότητες Αγίου Κοσμά με 36,33% και Γόργιανης με 32% ενώ το μικρότερο στις δημοτικές ενότητες Σαμαρίνας με 12,56% και Σμίξης με 13,76%

Επιπλέον, από τους δείκτες γήρανσης, εξάρτησης και αντικατάστασης επιβεβαιώνεται η αρνητική ηλικιακή διάρθρωση του πληθυσμού στο σύνολο του Δήμου με εξαίρεση τη δημοτική ενότητα Σαμαρίνας.

Ειδικότερα:

- σε 100 άτομα ηλικίας 0-14 ετών αντιστοιχούν 175,44 άτομα ηλικίας 64+. Ο Δείκτης Γήρανσης παρουσιάζει θετική τιμή 89,8 μόνο στη δημοτική ενότητα Σαμαρίνας ενώ στον υπόλοιπο Δήμο είναι αρνητικός σε όλες τις δημοτικές ενότητες παρουσιάζοντας την μεγαλύτερη τιμή 389,82 στη δημοτική ενότητα Αγίου Κοσμά.. Ο αντίστοιχος δείκτης γήρανσης στο δήμο (175,44) είναι μεγαλύτερος τόσο συγκρινόμενος με αυτόν της περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας (113,06) όσο και με το σύνολο της χώρας (110 ,06). Αξίζει να επισημανθεί πως όσο μεγαλύτερη είναι αυτή η τιμή του δείκτη τόσο πιο «γηρασμένος» είναι ο πληθυσμός.
- σε 100 άτομα ηλικίας 15-64 ετών αντιστοιχούν 57,97 άτομα ηλικίας 0-14 ετών και 64+. Σκοπός του δείκτη είναι να βρεθεί η αναλογία μεταξύ εξαρτώμενων ατόμων, δηλαδή αυτών που δεν μπορούν να συμμετέχουν στην παραγωγική διαδικασία προς τα άτομα που θεωρείται ότι συμμετέχουν στην παραγωγική διαδικασία. Ο αντίστοιχος δείκτης για το σύνολο της χώρας είναι 46,81 ενώ για την περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας είναι 52,51 και επομένως ο μη ενεργός πληθυσμός στο Δήμο είναι περισσότερο εξαρτώμενος από τον ενεργό πληθυσμό σε σχέση με την περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας και το σύνολο της χώρας. Οι μικρότερες τιμές του δείκτη εξάρτησης παρουσιάζονται στις δημοτικές ενότητες Σμίξης (33,95) και Σαμαρίνας (36,12) ενώ οι μεγαλύτερες τιμές παρουσιάζονται στις δημοτικές ενότητες Κοσμά του Αιτωλού (83,98) και Γόργιανης (72,42).
- σε 100 άτομα ηλικίας 55-64 ετών αντιστοιχούν 87,51 άτομα ηλικίας 15-24. Ο δείκτης αντικατάστασης εκφράζει την εναλλαγή μεταξύ των ηλικιών που μετέχουν στην παραγωγική διαδικασία. Υπολογίζεται ως ο λόγος των ατόμων ηλικίας 15-24 προς τα άτομα ηλικίας 55-64. Δηλαδή των ατόμων που ετοιμάζονται να εισέλθουν στην παραγωγική διαδικασία και αυτών που αναμένονται να εξέλθουν από την παραγωγική διαδικασία. Ο δείκτης αυτός υπολείπεται του αντίστοιχου για το σύνολο της χώρας που είναι 129,85. Οι μεγαλύτερες τιμές αυτού του δείκτη παρουσιάζονται στη δημοτική ενότητα Σμίξης (164,52) και στη δημοτική ενότητα Δοτσικού (135,29), ενώ μικρότερες τιμές παρουσιάζονται στις δημοτικές ενότητες Κοσμά του Αιτωλού (31,92) και Μεσολουρίου (42,42).

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Τα Δημογραφικά χαρακτηριστικά του Δήμου Γρεβενών, παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί (σύμφωνα με το Έντυπο 1 του οδηγού της Ε.Ε.Τ.Α.Α)

ΔΗΜΟΓΡΑΦΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ								
Έκταση (τ.χμ.):		1859,23						
Πραγματικός Πληθυσμός:								
	1991	29.003	2001	30.564	2011	25.620		
Πυκνότητα Πληθυσμού:								
	1991	15,60	2001	16,44	2011			
Ηλικιακή κατανομή πραγματικού πληθυσμού (2001):								
Σύνολο	0-5	6-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 ετών και άνω
30.564	1.337	2.735	3.558	5.952	5.772	4.066	5.925	1.219
Δημογραφικοί δείκτες (2001) :								
Δείκτης Γήρανσης					175,44			
Δείκτης Εξάρτησης					57,97			
Δείκτης Αντικατάστασης					87,51			

2.1.1.4 Δημοτικές Ενότητες Δήμου Γρεβενών

Με τον Ν.3852/2010 (ΦΕΚ 87/07-7-2010) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης» συστάθηκε ο Δήμος Γρεβενών, με έδρα τα Γρεβενά. Ο Δήμος προήλθε από την συνένωση του Δήμου Γρεβενών με τους Δήμους Βεντζίου, Κοσμά του Αιτωλού, Θεοδώρου Ζιάκα, Ηρακλειωτών και Γόργιανης και τις κοινότητες Αβδέλλας Δοτσικού, Μεσολουρίου, Περιβολίου, Σαμαρίνας, Σμίξης και Φιλιππαιών.

Σύμφωνα με τα άρθρα 1 και 3 του Ν. 3852/2010, ο Δήμος Γρεβενών συγκροτείται από τις ακόλουθες Δημοτικές Ενότητες (Δ.Ε) : Δ.Ε Γρεβενών, Δ.Ε Βεντζίου , Δ.Ε Γόργιανης , Δ.Ε Ηρακλειωτών, Δ.Ε Θεόδωρου Ζιάκα, Δ.Ε Αγίου Κοσμά, Δ.Ε Αβδέλλας, Δ.Ε Δοτσικού, Δ.Ε Μεσολουρίου, Δ.Ε Περιβολίου, Δ.Ε Σαμαρίνας, Δ.Ε Σμίξης, Δ.Ε Φιλιππαιών.

Οι Δημοτικές Ενότητες του Δήμου Γρεβενών, παρουσιάζονται στον πίνακα που ακολουθεί (σύμφωνα με το Έντυπο 1 του οδηγού της Ε.Ε.Τ.Α.Α)

ΔΗΜΟΤΙΚΕΣ ΕΝΟΤΗΤΕΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

α/ α	Όνομασία
1.	Γρεβενών
2.	Βεντζίου
3.	Γόργιανης
4.	Ηρακλεωτών
5.	Θεόδωρου Ζιάκα
6.	Αγίου Κοσμά
7.	Αβδέλλας
8.	Δοτσικού
9.	Μεσολουρίου
10.	Περιβολίου
11.	Σαμαρίνας
12.	Σμίξης
13.	Φιλυπταίων

2.1.1.5 Συνοπτική παρουσίαση των βασικών χαρακτηριστικών των Δημοτικών Ενοτήτων

2.1.1.5.1 Δημοτική Ενότητα Γρεβενών

Από την ανάλυση της διοικητικής μεταβολής του πρώην Δήμου Γρεβενών, προκύπτει ότι ο εν λόγω Δημοτική Ενότητα συστάθηκε ως Κοινότητα Γρεβενών του Νομού Κοζάνης το 1918 με το ΦΕΚ 260Α - 31/12/1918 και προσαρτήθηκαν σε αυτή, οι οικισμοί Κυρά Καλή, Γκομπλάρι, Καλαμίτσι και Μπούρα. Το 1927 με το ΦΕΚ 18Α - 01/02/1927, ο οικισμός Μπούρα μετονομάζεται σε Δοξαράς και ο οικισμός Γκομπλάρι μετονομάζεται σε Μερσίνα. Επίσης, με το ΦΕΚ 296Α - 30/11/1927 ο οικισμός Κυρά Καλή αποσπάται από την Κοινότητα και ορίζεται έδρα της Κοινότητας Κυρά Καλής, ενώ τον επόμενο χρόνο με το ΦΕΚ 175Α - 28/08/1928 αποσπάται και ο οικισμός Μερσίνα και ορίζεται έδρα της Κοινότητας Μερσίνας. Στη συνέχεια, το 1944 η Κοινότητα Γρεβενών αναγνωρίζεται σε Δήμο Γρεβενών (ΦΕΚ 75Α - 06/04/1944), ενώ από το 1964 και μετά (ΦΕΚ 185Α - 30/10/1964) ο Δήμος υπάγεται πλέον στο Νομό Γρεβενών. Το ΦΕΚ 244Α - 04/12/1997 καταργεί και συνενώνει με το Δήμο τις Κοινότητες Αμυγδαλών, Ελάτου, Μεγάλου Σειρηνίου, Βατολάκκου, Καλοχίου, Μυρσίνης, Αγίων Θεοδώρων, Φελλίου, Συνδένδρου, Ροδιάς και Κυρακαλής. Σύμφωνα με τον Ν.3852/2010 (ΦΕΚ 87/07-7-2010) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης», ο πρώην Δήμος Γρεβενών συγκροτείται πλέον σε Δημοτική Ενότητα (Δ.Ε) Γρεβενών του Καλλικρατικού Δήμου Γρεβενών, η οποία

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

αποτελείται από τη Δημοτική Κοινότητα Γρεβενών και 12 Τοπικές Κοινότητες : Αγίων Θεοδώρων, Αμυγδαλών, Βατολάκκου, Ελάτου, Ελευθέρου, Καλοχίου, Κυρακαλής, Μεγάλου Σειρηνίου, Μυρσίνης, Ροδιάς, Συνδένδρου, Φελλίου.

Χάρτης 1: Χωροταξική ένταξη Δ.Ε Γρεβενών στο Ν. Γρεβενών

Η Δημοτική Ενότητα Γρεβενών βρίσκεται στο κεντρικό τμήμα του Νομού Γρεβενών και συνορεύει δυτικά με τη Δ.Ε Θόδωρου Ζιάκα, βορειοδυτικά με τη Δ.Ε Κοσμά του Αιτωλού, βόρεια με τη Δ.Ε Ηρακλειωτών, ανατολικά με τη Δ.Ε Βεντζίου, νοτιοανατολικά με τη Δ.Ε Χασίων, νότια με το Νομό Τρικάλων και νοτιοδυτικά με τη Δ.Ε Γόργιανης. Η έκταση της Δ.Ε είναι περίπου 461.384 στρ. και έδρα της είναι η πόλη των Γρεβενών, που αποτελεί το παραγωγικό, οικονομικό και πολιτιστικό κέντρο όχι μόνο του Δήμου, αλλά ολόκληρου του Νομού, που συγκεντρώνει το 70,66% του συνολικού πληθυσμού, γεγονός που υποδηλώνει υπερσυγκέντρωση πληθυσμού και δραστηριοτήτων, σε αντίθεση με το υπόλοιπο του Νομού που χαρακτηρίζεται από διασπορά πληθυσμού και δραστηριοτήτων. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι η περιοχή είναι από γεωμορφολογικής άποψης πεδινή και ημιορεινή. Από οικονομικής άποψης είναι καθαρά γεωργοκτηνοτροφική, παρόλο που η φυσική της ομορφιά, οι εναλλαγές τοπίων, η μοναδική αξία του Εθνικού Δρυμού Β. Πίνδου, οι περιοχές απείρου φυσικού κάλλους προσφέρουν τις κατάλληλες προϋποθέσεις ανάπτυξης χειμερινού τουρισμού.

Ο πληθυσμός της Δ.Ε Γρεβενών, σύμφωνα με την απογραφή του 2001, είναι 15.481 κάτοικοι και η πυκνότητα του ίση με 33,6 κατ./χλμ². Για την περίοδο 1991- 2001, ο πληθυσμός της Δ.Ε παρουσιάζει αύξηση 3,51%, ακολουθώντας διαφορετικές τάσεις σε σχέση με τα ανώτερα χωρικά επίπεδα (Νομός Γρεβενών, Δυτική Μακεδονία, Ελλάδα) που εμφανίζουν αύξηση κατά 3,13%, 2,95% και 6,86% αντίστοιχα. Επιπλέον, το ποσοστό αλλοδαπών στη Δ.Ε είναι 3,5%, ενώ ο δείκτης γήρανσης 121,95. Αναφορικά με τον τομέα της εκπαίδευσης, στη Δ.Ε λειτουργούν 13 Νηπιαγωγεία, 14 Δημοτικά, 2 Γυμνάσια, 4 Λύκεια-ΤΕΕ-ΣΕΚ, 1 τμήμα ΤΕΙ και 1 ΕΕΕΕΚ, ενώ δεν λειτουργεί κάποιο τμήμα ΑΕΙ. Από την ανάλυση των μορφωτικών δεικτών, προκύπτει ότι το ποσοστό πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι 53,3%, το ποσοστό δευτεροβάθμιας είναι 32,9% και το ποσοστό τριτοβάθμιας 13,7%.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Η οικονομική και παραγωγική δραστηριότητα της Δ.Ε Γρεβενών χαρακτηρίζεται από το γεγονός ότι μεγάλο τμήμα του οικονομικά ενεργού πληθυσμού απασχολείται στο τριτογενή τομέα. Ειδικότερα, από την εξέταση της τομεακής διάρθρωσης της απασχόλησης, διαπιστώνεται ότι το 51,89% των κατοίκων απασχολείται στον τριτογενή τομέα, το 20,56% των κατοίκων απασχολείται στο δευτερογενή τομέα και το 14,41% στον πρωτογενή τομέα. Περνώντας σε εξέταση της κλαδικής διάρθρωσης της απασχόλησης, διαπιστώνεται ότι οι κλάδοι που συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο ποσοστό απασχολούμενων είναι η γεωργία - αλιεία (14,41%), οι κατασκευές (11,55%), η υγεία και η εκπαίδευση (11,44%), το εμπόριο (10,27%) και οι λοιπές υπηρεσίες (33,72%).

Το ποσοστό ανεργίας της Δ.Ε Γρεβενών για το 2001 είναι 14,71% και εμφανίζει ελαφριά αύξηση σε σχέση με το 1991, που ανερχόταν σε 13,2%. Το ποσοστό αυτό είναι χαμηλότερο από το αντίστοιχο της Περιφέρειας (16,27%), αλλά υψηλότερο από το μέσο όρο της χώρας (11,12%). Επιπλέον, το 2001, ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός είναι 44,8%. Σχετικά με την εργασιακή κινητικότητα, η Δ.Ε εμφανίζει δείκτη εκροής απασχόλησης 3,46 και δείκτη εισροής απασχόλησης 7,53. Ακόμη, εξετάζοντας το επίπεδο εισοδήματος με στοιχεία του Κέντρου Πληροφορικής του Υπουργείου Οικονομικών (ΚΕΠΥΟ) για το 2003, το εισόδημα ανά φορολογούμενο ισούται με 6.309 ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 106,8 του νομού.

Δημογραφικά χαρακτηριστικά της Δημοτικής Ενότητας Γρεβενών								
Έκτασ η (τ.χμ.):	461,38							
Πραγματικός Πληθυσμός:								
1991	14.956	2001	15.481	2011	-			
Πυκνότητα Πληθυσμού:								
1991	32,42	2001	33,55	2011	-			
Ηλικιακή κατανομή πραγματικού πληθυσμού (2001):								
Σύνολο	0-5	6-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 ετών και άνω
15.481	835	1.571	2.067	3.429	2.963	1.682	2.439	495
Δημογραφικοί δείκτες (2001) :								
Δείκτης Γήρανσης					121,95			
Δείκτης Εξάρτησης					52,66			
Δείκτης Αντικατάστασης					122,89			

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Έδρα της Δημοτικής Ενότητας είναι η πόλη των Γρεβενών, που αποτελεί το παραγωγικό, οικονομικό και πολιτιστικό κέντρο όχι μόνο του Δήμου, αλλά ολόκληρου του Νομού, καθώς συγκεντρώνει το 70,66% του συνολικού πληθυσμού,

γεγονός που υποδηλώνει υπερσυγκέντρωση πληθυσμού και δραστηριοτήτων, σε αντίθεση με το υπόλοιπο του Νομού που χαρακτηρίζεται από διασπορά πληθυσμού και δραστηριοτήτων. Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι η περιοχή είναι από γεωμορφολογικής άποψης πεδινή και ημιορεινή. Από οικονομικής άποψης είναι καθαρά γεωργο-κτηνοτροφική, παρόλο που η φυσική της ομορφιά, οι εναλλαγές τοπίων, η μοναδική αξία του Εθνικού Δρυμού Β. Πίνδου, οι περιοχές απείρου φυσικού κάλλους προσφέρουν τις κατάλληλες προϋποθέσεις ανάπτυξης χειμερινού τουρισμού. Η οικονομική και παραγωγική δραστηριότητα της Δ.Ε Γρεβενών χαρακτηρίζεται από το γεγονός ότι μεγάλο τμήμα του οικονομικά ενεργού πληθυσμού απασχολείται στο τριτογενή τομέα.

2.1.1.5.2 Δημοτική Ενότητα Βεντζίου

Μελετώντας τη διοικητική αναδιάρθρωση του πρώην Δήμου Βεντζίου παρατηρούμε ότι συστάθηκε το 1997 (ΦΕΚ 244Α - 04/12/1997) με έδρα τον οικισμό Κνίδη, ο οποίος αποσπάστηκε από την Κοινότητα Κνίδης που καταργήθηκε και συνενώθηκε με το Δήμο. Επίσης, με το ίδιο ΦΕΚ καταργούνται και συνενώνονται με το Δήμο Βεντζίου οι Κοινότητες Εξάρχου, Σαρακήνας, Πυλωρών, Παλαιοχωρίου, Κέντρου και Ποντινής. Σύμφωνα με τον Ν.3852/2010 (ΦΕΚ 87/07-7-2010) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης», ο πρώην Δήμος Βεντζίου συγκροτείται πλέον σε Δημοτική Ενότητα (Δ.Ε) Βεντζίου του Καλλικρατικού Δήμου Γρεβενών, η οποία αποτελείται από τις ακόλουθες επτά Τοπικές Κοινότητες : Εξάρχου, Κέντρου, Κνίδης, Παλαιοχωρίου, Ποντινής, Πυλωρών και Σαρακήνας.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Χάρτης 2: Χωροταξική ένταξη Δ.Ε Βεντζίου στο Ν. Γρεβενών

Η Δ.Ε Βεντζίου βρίσκεται στο ανατολικό τμήμα του Νομού Γρεβενών και συνορεύει δυτικά με τη Δ.Ε Γρεβενών, βορειοδυτικά με τη Δ.Ε Ηρακλειωτών, βόρεια και βορειοανατολικά με το Νομό Κοζάνης, ανατολικά με το Δήμο Δεσκάτης και νότια με το Δ.Ε Χασίων. Η Δ.Ε Βεντζίου είναι κατεξοχήν αγροτική και κτηνοτροφική περιοχή, αλλά ο ποταμός Αλιάκμονας που τον διασχίζει σε μεγάλη έκταση είναι μια πρόκληση για τουριστική ανάπτυξη, όπως επίσης και η φυσική ομορφιά του τόπου. Η έκταση της Δ.Ε είναι περίπου 323.277 στρ. και έδρα της Δ.Ε είναι η Κνίδη που συγκεντρώνει το 14,98% του συνολικού πληθυσμού.

Η περιοχή είναι πλούσια σε θηράματα και θεωρείται πόλος έλξης για κυνηγούς που έρχονται από όλη την Ελλάδα, όπως επίσης πλούσια σε ορυκτά, όπως εκλεκτό αργιλόχωμα, λιγνίτης, διάφορα σιδηροκράματα, καθώς και σκληρά αδρανή όπως χουντίτης και ολιβανίτης.

Ο πληθυσμός της Δ.Ε Βεντζίου, σύμφωνα με την απογραφή του 2001, είναι 2.957 κάτοικοι και η πυκνότητα του ίση με 9,2 κατ./χλμ². Για την περίοδο 1991-2001, ο πληθυσμός της Δ.Ε παρουσιάζει μείωση 2,22%, ακολουθώντας διαφορετικές τάσεις σε σχέση με τα ανώτερα χωρικά επίπεδα (Νομός Γρεβενών, Δυτική Μακεδονία, Ελλάδα) που εμφανίζουν αύξηση κατά 3,13%, 2,95% και 6,86% αντίστοιχα. Επιπλέον, το ποσοστό αλλοδαπών στη Δ.Ε είναι 1,7%, ενώ ο δείκτης γήρανσης 214,29.

Αναφορικά με τον τομέα της εκπαίδευσης, στη Δ.Ε λειτουργούν 2 Νηπιαγωγεία, 5 Δημοτικά και 1 Γυμνάσιο και 1 Λύκειο. Από την ανάλυση των μορφωτικών δεικτών, προκύπτει ότι το ποσοστό πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι 75,9%, το ποσοστό δευτεροβάθμιας είναι 20,9% και το ποσοστό τριτοβάθμιας 3,3%.

Η οικονομική και παραγωγική δραστηριότητα της Δ.Ε Βεντζίου χαρακτηρίζεται από το γεγονός ότι ιδιαίτερα μεγάλο τμήμα του οικονομικά ενεργού πληθυσμού απασχολείται στον πρωτογενή τομέα. Ειδικότερα, από την εξέταση της τομεακής διάρθρωσης της απασχόλησης, διαπιστώνεται ότι το 43,90% των κατοίκων ασχολείται στον πρωτογενή τομέα, ποσοστό που είναι ιδιαίτερα υψηλό, αν αναλογιστεί κανείς ότι το αντίστοιχο ποσοστό της χώρας είναι 14,42%. Επιπρόσθετα, το 18,34% των κατοίκων της Δ.Ε απασχολείται στον δευτερογενή τομέα και το 29,37% στον τριτογενή τομέα.

Περνώντας σε μια εξέταση της κλαδικής διάρθρωσης της απασχόλησης, διαπιστώνεται ότι οι κλάδοι που συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο ποσοστό απασχολούμενων είναι η γεωργία - αλιεία (43,90%), η μεταποίηση (7,02%), οι κατασκευές (6,73%), το εμπόριο (5,27%) και οι λοιπές υπηρεσίες (22,24%).

Το ποσοστό ανεργίας στη Δ.Ε Βεντζίου για το 2001 είναι 9,07% και εμφανίζει πτώση σε σχέση με το 1991, που ανερχόταν σε 11,03%. Το ποσοστό αυτό είναι χαμηλότερο από το αντίστοιχο της Περιφέρειας (16,27%) αλλά και από το μέσο όρο της χώρας (11,12%). Επιπλέον, το 2001, ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός είναι 37,3%.

Σχετικά με την εργασιακή κινητικότητα, η Δ.Ε εμφανίζει δείκτη εκροής απασχόλησης 19,68 και δείκτη εισροής απασχόλησης 2,11. Ακόμη, εξετάζοντας το επίπεδο εισοδήματος με στοιχεία του Κέντρου Πληροφορικής του Υπουργείου Οικονομικών (ΚΕΠΥΟ) για το 2003, το εισόδημα ανά φορολογούμενο ισούται με 6.309 ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 106,8 του νομού.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Δημογραφικά χαρακτηριστικά της Δημοτικής Ενότητας Βεντζίων								
Έκταση (τ.χμ.):	323,28							
Πραγματικός Πληθυσμός:								
1991	3.024	2001	2.957	2011	-			
Πυκνότητα Πληθυσμού:								
1991	9,35	2001	9,15	2011	-			
Ηλικιακή κατανομή πραγματικού πληθυσμού (2001):								
Σύνολο	0-5	6-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 ετών και άνω
2.957	105	245	314	475	557	511	623	127
Δημογραφικοί δείκτες (2001) :								
Δείκτης Γήρανσης					214,29			
Δείκτης Εξάρτησης					59,24			
Δείκτης Αντικατάστασης					61,45			

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ	
<p>Η Δ.Ε Βεντζίου είναι κατεχοχήν αγροτική και κτηνοτροφική περιοχή, αλλά ο ποταμός Αλιάκμονας που την διασχίζει σε μεγάλη έκταση, είναι μια πρόκληση για τουριστική ανάπτυξη, όπως επίσης και η φυσική ομορφιά του τόπου. Η οικονομική και παραγωγική δραστηριότητα της Δ.Ε Βεντζίου, χαρακτηρίζεται από το γεγονός ότι ιδιαίτερα μεγάλο τμήμα του οικονομικά ενεργού πληθυσμού απασχολείται στον πρωτογενή τομέα.</p>	

2.1.1.5.3 Δημοτική Ενότητα Γόργιανης

Ο πρώην Δήμος Γόργιανης συστάθηκε το 1997 με το ΦΕΚ 244Α - 04/12/1997 με την απόσπαση του οικισμού Κηπουρείο από την Κοινότητα Κηπουρείου και τον ορισμό του ως έδρα του Δήμου. Επίσης, με το ίδιο ΦΕΚ, καταργούνται και συνενώνονται με αυτόν οι Κοινότητες Πηγαδίτσης, Κρανέας, Σιταρά, Κηπουρείου, Καλλιθέας και Μικρολιβάδου. Σύμφωνα με τον Ν.3852/2010 (ΦΕΚ 87/07-7-2010) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης», ο πρώην Δήμος Γοργιανής συγκροτείται πλέον σε Δημοτική Ενότητα (Δ.Ε) Γοργιανής του Καλλικρατικού Δήμου Γρεβενών, η οποία αποτελείται από τις ακόλουθες 6 Τοπικές Κοινότητες : Καλλιθέας, Κηπουρείου, Κρανέας, Μικρολιβάδου, Πηγαδίτσης, Σιταρά.

Χάρτης 3: Χωροταξική ένταξη Δ.Ε Γόργιανης στο Ν. Γρεβενών

Η Δημοτική Ενότητα (Δ.Ε) Γόργιανης βρίσκεται στο νοτιοδυτικό τμήμα του Νομού Γρεβενών και συνορεύει δυτικά με τη Δ.Ε Περιβολίου, βορειοδυτικά με τη Δ.Ε Θεόδωρου Ζιάκα, ανατολικά με τη Δ.Ε Γρεβενών, νοτιοανατολικά με το Νομό Τρικάλων και νοτιοδυτικά με το Νομό Ιωαννίνων. Η έκταση της Δ.Ε ανέρχεται σε 210 χιλιάδες στρέμματα περίπου και έδρα του είναι το Κηπούρειο που συγκεντρώνει το 25,60% του συνολικού πληθυσμού. Γεωμορφολογικά, η περιοχή της Δ.Ε είναι ορεινή με εξαίρεση την περιοχή της Πηγαδίτσας.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Ο πληθυσμός της Δ.Ε Γόργιανης, σύμφωνα με την απογραφή του 2001, είναι 1.707 κάτοικοι και η πυκνότητα του ίση με 8,1 κατ./χλμ². Για την περίοδο 1991-2001, ο πληθυσμός της Δ.Ε παρουσιάζει αύξηση 15,73%, ακολουθώντας παρόμοιες αλλά εντονότερες τάσεις σε σχέση με τα ανώτερα χωρικά επίπεδα (Νομός Γρεβενών, Δυτική Μακεδονία, Ελλάδα) που εμφανίζουν αύξηση κατά 3,13%, 2,95% και 6,86% αντίστοιχα. Επιπλέον, το ποσοστό αλλοδαπών στη Δ.Ε είναι 0,3%, ενώ ο δείκτης γήρανσης 319,30.

Αναφορικά με τον τομέα της εκπαίδευσης, στη Δ.Ε λειτουργούν 1 Νηπιαγωγείο και 1 Δημοτικό, ενώ δεν λειτουργεί Γυμνάσιο και Λύκειο. Από την ανάλυση των μορφωτικών δεικτών, προκύπτει ότι το ποσοστό πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι 77,6%, το ποσοστό δευτεροβάθμιας είναι 18,7% και το ποσοστό τριτοβάθμιας 3,7%.

Από την εξέταση της τομεακής διάρθρωσης της απασχόλησης, διαπιστώνεται ότι το 27,92% των κατοίκων απασχολείται στον πρωτογενή τομέα, ποσοστό που είναι σχετικά υψηλό, αν αναλογιστεί κανείς ότι το αντίστοιχο ποσοστό της χώρας είναι 14,42%. Επιπρόσθετα, το 18,32% των κατοίκων της Δ.Ε απασχολείται στον δευτερογενή τομέα και το 40,49% στον τριτογενή τομέα.

Περνώντας σε μια εξέταση της κλαδικής διάρθρωσης της απασχόλησης, διαπιστώνεται ότι οι κλάδοι που συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο ποσοστό απασχολούμενων είναι η γεωργία - αλιεία (27,92%), οι κατασκευές (10,30%), η μεταποίηση και το εμπόριο (7,68%) και οι λοιπές υπηρεσίες (27,75%).

Το ποσοστό ανεργίας στη Δ.Ε Γόργιανης για το 2001 είναι 11,17% και εμφανίζει πτώση σε σχέση με το 1991, που ανερχόταν σε 12,66%. Το ποσοστό αυτό είναι αρκετά χαμηλότερο από το αντίστοιχο της Περιφέρειας (16,27%), αλλά σχεδόν ίσο με το μέσο όρο της χώρας (11,12%). Επιπλέον, το 2001, ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός είναι 35,77%.

Σχετικά με την εργασιακή κινητικότητα, η Δ.Ε εμφανίζει δείκτη εκροής απασχόλησης 8,33 και δείκτη εισροής απασχόλησης 4,63. Ακόμη, εξετάζοντας το επίπεδο εισοδήματος με στοιχεία του Κέντρου Πληροφορικής του Υπουργείου Οικονομικών (ΚΕΠΥΟ) για το 2003, το εισόδημα ανά φορολογούμενο ισούται με 6.309 ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 106,8 του νομού.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Έκτασ η (τ.χμ.):	210							
Πραγματικός Πληθυσμός:								
1991	1.475	2001	1.707	2011	-			
Πυκνότητα Πληθυσμού:								
1991	7,21	2001	8,1	2011	-			
Ηλικιακή κατανομή πραγματικού πληθυσμού (2001):								
Σύνολο	0-5	6-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 ετών και άνω
1.707	42	129	162	246	310	272	456	90
Δημογραφικοί δείκτες (2001) :								
Δείκτης Γήρανσης					319,39			
Δείκτης Εξάρτησης					72,42			
Δείκτης Αντικατάστασης					59,56			

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Η οικονομική και παραγωγική δραστηριότητα της Δημοτικής Ενότητας Γόργιανης, χαρακτηρίζεται από το γεγονός ότι ιδιαίτερα μεγάλο τμήμα του οικονομικά ενεργού πληθυσμού απασχολείται στον πρωτογενή τομέα. Συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιοχής είναι το πλούσιο φυσικό και πολιτιστικό απόθεμα που διαθέτει, καθώς επίσης και οι αρκετές αγροτικές εκτάσεις όπου θα μπορούσαν να καλλιεργηθούν βιολογικές καλλιέργειες.

Πέρα από την αγροτική – κτηνοτροφική ανάπτυξη, θα μπορούσε να δημιουργηθεί ένα τουριστικό ρεύμα προς την περιοχή τόσο εξαιτίας των δασών που διαθέτει (δίκτυο μονοπατιών για περιπατητικό – φυσιολατρικό τουρισμό), όσο και εξαιτίας των αρχαιολογικών χώρων που όπως φαίνεται από απλές έρευνες υπάρχουν σημαντικά ευρήματα (Περιοχή κάστρου). Τέλος στην Πηγαδίτσα μπορεί να αναπτυχθεί η γεωργία περισσότερο από οποιονδήποτε άλλο οικισμό του Δήμου, καθώς διαθέτει ένα αρκετά μεγάλο και σύγχρονο αρδευτικό έργο.

2.1.1.5.4 Δημοτική Ενότητα Ηρακλεωτών

Ο πρώην Δήμος Ηρακλεωτών συστάθηκε το 1997 (ΦΕΚ 244Α - 04/12/1997) με την απόσπαση του οικισμού Άγιος Γεώργιος από την Κοινότητα Αγίου Γεωργίου και τον ορισμό του ως έδρα του

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Δήμου. Επίσης, με το ίδιο ΦΕΚ, καταργούνται και συνενώνονται με το Δήμο οι Κοινότητες Κιβωτού, Κληματακίου, Κοκκινιάς, Μηλέας, Ταξιάρχου, Αηδονίων, Πολυδένδρου και Αγίου Γεωργίου. Σύμφωνα με τον Ν.3852/2010 (ΦΕΚ 87/07-7-2010) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης», ο πρώην Δήμος Ηρακλειωτών συγκροτείται πλέον σε Δημοτική Ενότητα (Δ.Ε) Ηρακλειωτών του Καλλικρατικού Δήμου Γρεβενών, η οποία αποτελείται από τις ακόλουθες 8 Τοπικές Κοινότητες : Αγίου Γεωργίου , Αηδονίων, Κιβωτου, Κληματακίου, Κοκκινιάς, Μηλέας, Πολυδένδρου, Ταξιάρχου.

Χάρτης 4: Χωροταξική ένταξη Δ.Ε Ηρακλειωτών στο Ν. Γρεβενών

Η Δημοτική Ενότητα (Δ.Ε) Ηρακλειωτών βρίσκεται στο βόρειο τμήμα του Νομού Γρεβενών και συνορεύει δυτικά, βόρεια και ανατολικά με το Νομό Κοζάνης, νοτιοδυτικά με τη Δ.Ε Κοσμά του Αιτωλού, νότια με τη Δ.Ε Γρεβενών και νοτιοανατολικά με τη Δ.Ε Βεντζίου. Η έκταση της Δ.Ε είναι περίπου 136.631 στρ. και έδρα της είναι ο Άγιος Γεώργιος που συγκεντρώνει το 26,75% του συνολικού πληθυσμού. Συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιοχής είναι το πλούσιο φυσικό και πολιτιστικό απόθεμα που διαθέτει καθώς και ο παραδοσιακός αγροτικός χώρος.

Συγκριτικά με τους άλλες περιφερειακές Δημοτικές Ενότητες του Νομού, βρίσκεται σε πλεονεκτικότερη θέση, όπως καταδεικνύεται από τον χαμηλότερο ρυθμό πληθυσμιακής εγκατάλειψης και τη διατήρηση οικισμών που αντιστέκονται στη γενικότερη τάση ερήμωσης της υπαίθρου. Ως καθοριστικότεροι προσδιοριστικοί παράγοντες της παραπάνω εξέλιξης, μπορούν να αναφερθούν :

- Η χωροθέτησή της, μεταξύ της πρωτεύουσας του Νομού, των Γρεβενών και της έδρας της περιφέρειας, της Κοζάνης, καθώς και ο ρόλος της ως κύριας οδού σύνδεσης του Νομού με

το Βόϊο και τη Καστοριά.

- Η γεωμορφολογία των εδαφών της, που βοηθούμενη σημαντικά και από την κατασκευή δύο αξιόλογων αρδευτικών, ευνόησε συγκριτικά την ανάπτυξη της γεωργίας που αποτελεί τον κύριο μοχλό οικονομικής δραστηριότητας.

Ο κύριος μοχλός της οικονομικής δραστηριότητας είναι ο αγροτικός τομέας, ο οποίος συμμετέχει στη διαμόρφωση του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος της Δημοτικής Ενότητας με ποσοστό περίπου 50%. Οι καλλιεργούμενες εκτάσεις είναι 72.000 στρέμματα, από τις οποίες αρδεύονται 16.500 (22,9%). Το σχετικά υψηλό ποσοστό των αρδευόμενων εκτάσεων, κατάφερε να κρατήσει τους νέους στην περιοχή, παρ' ότι στο παρελθόν, όπως βέβαια και ολόκληρος ο Νομός, γνώρισε έντονη εσωτερική και εξωτερική μετανάστευση. Παρατηρείται μια συγκέντρωση των οικονομικών και παραγωγικών δραστηριοτήτων σε τρία κυρίως τοπικές κοινότητες , γεγονός που φανερώνει την ύπαρξη σημαντικών εσωτερικών ανισοτήτων, στα πλαίσια της νέας χωρικής ενότητας.

Συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιοχής είναι το πλούσιο φυσικό και πολιτιστικό απόθεμα που διαθέτει καθώς και ο παραδοσιακός αγροτικός χώρος, που στη σύγχρονη εποχή, σηματοδοτούν ένα νέο πλαίσιο αντιλήψεων για την ποιότητα ζωής.

Σημαντικά μεταβυζαντινά θρησκευτικά μνημεία, παραδοσιακά πέτρινα γεφύρια, ακόμα και μοναδικά παλαιοντολογικά ευρήματα αποτελούν πόλο έλξης επισκεπτών. Εξέχουσα θέση ανάμεσά τους κατέχουν η Ι. Μ. Παμμεγίστων Ταξιαρχών (1768) και η εκκλησία του Αγ. Δημητρίου (1610) στον Ταξιάρχη, η εκκλησία των Αγίων Αποστόλων (1836) στον Άγιο Γεώργιο, το περίφημο πέτρινο τοξωτό γεφύρι της Πραμόριτσας στο Κληματάκι. Στην Τοπική Κοινότητα της Μηλιάς, οι ανασκαφές αποκάλυψαν απολιθωμένα οστά ελέφαντα του είδους του στεγόδοντα (Stegodon), που συμβαίνει για πρώτη φορά (για το είδος αυτό) στον ελληνικό και ευρωπαϊκό χώρο.

Ο πληθυσμός της Δ.Ε Ηρακλειωτών, σύμφωνα με την απογραφή του 2001, είναι 3.080 κάτοικοι και η πυκνότητα του ίση με 22,6 κατ./χλμ². Για την περίοδο 1991- 2001, ο πληθυσμός της Δ.Ε παρουσιάζει αύξηση 4,90%, ακολουθώντας διαφορετικές τάσεις σε σχέση με τα ανώτερα χωρικά επίπεδα (Νομός Γρεβενών, Δυτική Μακεδονία, Ελλάδα) που εμφανίζουν αύξηση κατά 3,38%, 2,95% και 6,86% αντίστοιχα. Επιπλέον, το ποσοστό αλλοδαπών στη Δ.Ε είναι 1,3%, ενώ ο δείκτης γήρανσης 239,84.

Αναφορικά με τον τομέα της εκπαίδευσης, στη Δ.Ε λειτουργούν 2 Νηπιαγωγεία και 2 Δημοτικά. Από την ανάλυση των μορφωτικών δεικτών, προκύπτει ότι το ποσοστό πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι 73,2%, το ποσοστό δευτεροβάθμιας είναι 21,9% και το ποσοστό τριτοβάθμιας 5,0%.

Η οικονομική και παραγωγική δραστηριότητα της Δ.Ε Ηρακλειωτών χαρακτηρίζεται από το γεγονός ότι μεγάλο τμήμα του οικονομικά ενεργού πληθυσμού απασχολείται στο πρωτογενή τομέα, ο οποίος συμμετέχει στη διαμόρφωση του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος της Δ.Ε με ποσοστό περίπου 50%. Οι καλλιεργούμενες εκτάσεις είναι 72.000 στρέμματα, από τις οποίες αρδεύονται 16.500 (22,9%). Ειδικότερα, από την εξέταση της τομεακής διάρθρωσης της απασχόλησης, διαπιστώνεται ότι το 36,85% των κατοίκων απασχολείται στον πρωτογενή τομέα, το 18,11% των κατοίκων της Δ.Ε απασχολείται στον δευτερογενή τομέα και το 35,85% στον τριτογενή τομέα.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Περνώντας σε μια εξέταση της κλαδικής διάρθρωσης της απασχόλησης, διαπιστώνεται ότι οι κλάδοι που συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο ποσοστό απασχολούμενων είναι η γεωργία - αλιεία (36,85%), οι κατασκευές (8,74%), το εμπόριο (8,37%), η υγεία και η εκπαίδευση (7,73%) και η λοιπές υπηρεσίες (22,84%).

Το ποσοστό ανεργίας στη Δ.Ε Ηρακλεωτών για το 2001 είναι 10,37% και εμφανίζει σημαντική άνοδο σε σχέση με το 1991, που ανερχόταν σε 3,25%. Το ποσοστό αυτό είναι χαμηλότερο από το αντίστοιχο της Περιφέρειας (16,27%) και από το μέσο όρο της χώρας (11,12%). Επιπλέον, το 2001, ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός είναι 38,78%.

Σχετικά με την εργασιακή κινητικότητα, η Δ.Ε εμφανίζει δείκτη εκροής απασχόλησης 11,64 και δείκτη εισροής απασχόλησης 2,80. Ακόμη, εξετάζοντας το επίπεδο εισοδήματος με στοιχεία του Κέντρου Πληροφορικής του Υπουργείου Οικονομικών (ΚΕΠΥΟ) για το 2003, το εισόδημα ανά φορολογούμενο ισούται με 4.339 ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 73,4 του νομού.

Δημογραφικά χαρακτηριστικά της Δημοτικής Ενότητας Ηρακλεωτών								
Έκταση (τ.χμ.):	136,63							
Πραγματικός Πληθυσμός:								
1991	2.936	2001	3.080	2011	-			
Πυκνότητα Πληθυσμού:								
1991	21,49	2001	22,6	2011	-			
Ηλικιακή κατανομή πραγματικού πληθυσμού (2001):								
Σύνολο	0-5	6-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 ετών

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

								και άνω
3.080	122	252	298	515	573	423	738	159
Δημογραφικοί δείκτες (2001) :								
Δείκτης Γήρανσης						239,84		
Δείκτης Εξάρτησης						70,26		
Δείκτης Αντικατάστασης						70,45		

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Η οικονομική και παραγωγική δραστηριότητα της Δ.Ε Ηρακλεωτών χαρακτηρίζεται από το γεγονός ότι μεγάλο τμήμα του οικονομικά ενεργού πληθυσμού απασχολείται στο πρωτογενή τομέα, ο οποίος συμμετέχει στη διαμόρφωση του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος της Δ.Ε με ποσοστό περίπου 50%. Ο κύριος μοχλός της οικονομικής δραστηριότητας είναι ο αγροτικός τομέας. Συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιοχής είναι το πλούσιο φυσικό και πολιτιστικό απόθεμα που διαθέτει καθώς και ο παραδοσιακός αγροτικός χώρος, που στη σύγχρονη εποχή, σηματοδοτούν ένα νέο πλαίσιο αντιλήψεων για την ποιότητα ζωής.

Σε σχέση με τους άλλες περιφερειακές Δημοτικές Ενότητες του Νομού, βρίσκεται σε πλεονεκτικότερη θέση, όπως καταδεικνύεται από τον χαμηλότερο ρυθμό πληθυσμιακής εγκατάλειψης και τη διατήρηση οικισμών που αντιστέκονται στη γενικότερη τάση ερήμωσης της.

2.1.1.5.5 Δημοτική Ενότητα Θεόδωρου Ζιάκα

Ο πρώην Δήμος Θεόδωρου Ζιάκα συστάθηκε το 1997 (ΦΕΚ 244Α - 04/12/1997) με την απόσπαση του οικισμού Μαυραναίοι από την Κοινότητα Μαυραναίων και τον ορισμό του ως έδρα του Δήμου. Επίσης, με το ίδιο ΦΕΚ, καταργούνται και συνενώνονται με το Δήμο οι Κοινότητες Τρικώμου, Ζάκα, Μοναχίτιου, Πανοράματος, Αναβρυτών, Αλατόπετρας, Μαυραναίων, Πολυνερίου, Προσβόρρου, Σπηλαίου, Κοσματίου και Λάβδα. Σύμφωνα με τον Ν.3852/2010 (ΦΕΚ 87/07-7-2010) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης», ο πρώην Δήμος Θεόδωρου Ζιάκα συγκροτείται πλέον σε Δημοτική Ενότητα (Δ.Ε) Θεόδωρου Ζιάκα του Καλλικρατικού Δήμου Γρεβενών, η οποία αποτελείται από τις ακόλουθες 12 Τοπικές Κοινότητες : Αλατόπετρας, Αναβρυτών, Ζάκα, Κοσματίου, Λάβδα, Μαυραναίων, Μοναχίτιου, Πανοράματος, Πολυνερίου, Προσβόρρου, Σπηλαίου, Τρικώμου.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Χάρτης 5: Χωροταξική ένταξη Δ.Ε Θεόδωρου Ζιάκα στο Ν. Γρεβενών

Η Δημοτική Ενότητα (Δ.Ε) Ζιάκα βρίσκεται στο κεντροδυτικό τμήμα του Νομού Κοζάνης και συνορεύει δυτικά με τις Δ.Ε Αβδέλλας και Περιβολίου, βορειοδυτικά με τις Δ.Ε Φιλιππαιών και Μεσολουρίου, βόρεια με τη Δ.Ε Κοσμά του Αιτωλού, βορειοανατολικά και ανατολικά με τη Δ.Ε Γρεβενών και νότια με τη Δ.Ε Γόργιανης. Η έκταση του Δημοτικής Ενότητας είναι περίπου 242.676 στρ. και έδρα της Δ.Ε είναι οι Μαυραναίοι που συγκεντρώνει το 8,02% του συνολικού πληθυσμού.

Ο πληθυσμός της Δ.Ε Θεόδωρου Ζιάκα, σύμφωνα με την απογραφή του 2001, είναι 2.855 κάτοικοι και η πυκνότητα του ίση με 11,81 κατ./χλμ². Για την περίοδο 1991- 2001, ο πληθυσμός της Δ.Ε παρουσιάζει μείωση 3,06%, ακολουθώντας διαφορετικές τάσεις σε σχέση με τα ανώτερα χωρικά επίπεδα (Νομός Γρεβενών, Δυτική Μακεδονία, Ελλάδα) που εμφανίζουν αύξηση κατά 3,13%, 2,95% και 6,86% αντίστοιχα. Επιπλέον, το ποσοστό αλλοδαπών στη Δ.Ε είναι 3,7%, ενώ ο δείκτης γήρανσης 303,73.

Αναφορικά με τον τομέα της εκπαίδευσης, στη Δ.Ε λειτουργούν 1 Νηπιαγωγείο και 1 Δημοτικό, ενώ δεν λειτουργεί Γυμνάσιο και Λύκειο. Από την ανάλυση των μορφωτικών δεικτών, προκύπτει ότι το ποσοστό πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι 74,2%, το ποσοστό δευτεροβάθμιας είναι 19,5% και το ποσοστό τριτοβάθμιας 6,3%.

Από την εξέταση της τομεακής διάρθρωσης της απασχόλησης, διαπιστώνεται ότι το 21,63% των κατοίκων ασχολείται στον πρωτογενή τομέα, το 19,82% των κατοίκων της Δ.Ε ασχολείται στο δευτερογενή τομέα και το 49,60% στον τριτογενή τομέα. Περνώντας σε μια εξέταση της κλαδικής διάρθρωσης της απασχόλησης, διαπιστώνεται ότι οι κλάδοι που συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο ποσοστό απασχολούμενων είναι η γεωργία - αλιεία (21,63%), η υγεία και η εκπαίδευση (12,68%),

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

το εμπόριο (9,96%), οι κατασκευές (9,46%) και οι λοιπές υπηρεσίες (27,06%).

Το ποσοστό ανεργίας στη Δ.Ε Θεόδωρου Ζιάκα για το 2001 είναι 10,87% και εμφανίζει πτώση σε σχέση με το 1991, που ανερχόταν σε 12,45%. Το ποσοστό αυτό είναι χαμηλότερο από το αντίστοιχο της Περιφέρειας (16,27%) και από το μέσο όρο της χώρας (11,12%). Επιπλέον, το 2001, ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός είναι 37,42%.

Σχετικά με την εργασιακή κινητικότητα, η Δ.Ε εμφανίζει δείκτη εκροής απασχόλησης 11,86 και δείκτη εισροής απασχόλησης 18,14. Ακόμη, εξετάζοντας το επίπεδο εισοδήματος με στοιχεία του Κέντρου Πληροφορικής του Υπουργείου Οικονομικών (ΚΕΠΥΟ) για το 2003, το εισόδημα ανά φορολογούμενο ισούται με 6.287 ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 106,4 του νομού.

Δημογραφικά χαρακτηριστικά της Δημοτικής Ενότητας Θεόδωρου Ζιάκα								
Έκταση (τ.χμ.):	242,67							
Πραγματικός Πληθυσμός:								
1991	2.945	2001	2.855	2011	-			
Πυκνότητα Πληθυσμού:								
1991	12,18	2001	11,81	2011	-			
Ηλικιακή κατανομή πραγματικού πληθυσμού (2001):								
Σύνολο	0-5	6-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 ετών και άνω
2.855	98	197	229	464	518	453	733	163
Δημογραφικοί δείκτες (2001) :								

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Δείκτης Γήρανσης	303,73
Δείκτης Εξάρτησης	71,57
Δείκτης Αντικατάστασης	50,55

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Η οικονομική και παραγωγική δραστηριότητα της Δημοτικής Ενότητας Θεόδωρου Ζιάκα, χαρακτηρίζεται από το γεγονός ότι ιδιαίτερα μεγάλο τμήμα του οικονομικά ενεργού πληθυσμού (σχεδόν το μισό) απασχολείται στον τριτογενή τομέα.

2.1.1.5.6 Δημοτική Ενότητα Αγίου Κοσμά

Από την ανάλυση της διοικητικής μεταβολής του πρώην Δήμου Αγίου Κοσμά, προκύπτει ότι ο εν λόγω Δημοτική Ενότητα συστάθηκε το 1997 με το ΦΕΚ 244Α - 04/12/1997 με την απόσπαση του οικισμού Μέγαρον από την Κοινότητα Μεγάρου και τον ορισμό του ως έδρα του Δήμου. Επίσης με το ίδιο ΦΕΚ καταργούνται και συνενώνονται με το Δήμο οι Κοινότητες Καληράχης, Καλλονής, Αγίου Κοσμά, Οροπεδίου, Μεγάρου, Κυπαρισσίου, Δασυλλίου, Τρικόρφου και Κυδωνιών. Το 2004, με το ΦΕΚ 215Α - 09/11/2004, ο Δήμος μετονομάζεται σε Δήμο Αγίου Κοσμά. Σύμφωνα με τον Ν.3852/2010 (ΦΕΚ 87/07-7-2010) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης», ο πρώην Δήμος Αγίου Κοσμά συγκροτείται πλέον σε Δημοτική Ενότητα (Δ.Ε) Αγίου Κοσμά του Καλλικρατικού Δήμου Γρεβενών, η οποία αποτελείται από τις ακόλουθες 9 Τοπικές Κοινότητες : Αγίου Κοσμά, Δασυλλίου, Καληράχης, Καλλονής, Κυδωνιών, Κυπαρισσίου, Μεγάρου, Οροπεδίου, Τρικόρφου.

Χάρτης 6: Χωροταξική ένταξη Δ.Ε Αγίου Κοσμά στο Ν. Γρεβενών

Η Δημοτική Ενότητα Αγίου Κοσμά βρίσκεται στο βορειοδυτικό τμήμα του Νομού Γρεβενών και συνορεύει δυτικά με τις Δ.Ε Δοτσικού και Μεσολουρίου, νοτιοδυτικά με τη Δ.Ε Θεόδωρου Ζιάκα, ανατολικά με τη Δ.Ε Γρεβενών, βορειοανατολικά με τη Δ.Ε Ηρακλειτών και βόρεια με το Νομό Κοζάνης. Η έκταση της Δημοτικής Ενότητας Αγίου Κοσμά είναι περίπου 115.093 στρ. και έδρα του είναι ο οικισμός Μέγαρον που συγκεντρώνει το 31,31% του συνολικού πληθυσμού. Γεωμορφολογικά, στην περιοχή κυριαρχούν οι ορεινές εκτάσεις που σε συνδυασμό με τα λιγοστές καλλιεργήσιμες εκτάσεις οδήγησαν στην ανάπτυξη της κτηνοτροφίας.

Ο πληθυσμός της Δ.Ε Αγίου Κοσμά, σύμφωνα με την απογραφή του 2001, είναι 1.792 κάτοικοι και η πυκνότητα του ίση με 15,6 κατ./χλμ². Για την περίοδο 1991- 2001, ο πληθυσμός της Δ.Ε παρουσιάζει σημαντική μείωση 8,10%, ακολουθώντας διαφορετικές τάσεις σε σχέση με τα ανώτερα χωρικά επίπεδα (Νομός Γρεβενών, Δυτική Μακεδονία, Ελλάδα) που εμφανίζουν αύξηση κατά 3,13%, 2,95% και 6,86% αντίστοιχα. Επιπλέον, το ποσοστό αλλοδαπών στη Δ.Ε είναι 2,0%, ενώ ο δείκτης γήρανσης 389,82.

Αναφορικά με τον τομέα της εκπαίδευσης, στη Δ.Ε λειτουργούν 1 Δημοτικό, ενώ δεν λειτουργεί Νηπιαγωγείο, Γυμνάσιο και Λύκειο. Από την ανάλυση των μορφωτικών δεικτών, προκύπτει ότι το ποσοστό πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι 77,1%, το ποσοστό δευτεροβάθμιας είναι 17,7% και το ποσοστό τριτοβάθμιας 5,2%.

Η οικονομική ζωή των χωριών της περιοχής έχει τα χαρακτηριστικά κλειστής οικονομίας με μικρούς γεωργικούς κλήρους, κοπάδια, αμπέλια, μικρό αριθμό μεγάλων γαλακτοπαραγωγικών ζώων και ζώων για γεωργικές εργασίες. Ειδικότερα, από την εξέταση της τομεακής διάρθρωσης της απασχόλησης, διαπιστώνεται ότι το 21,84% των κατοίκων απασχολείται στο πρωτογενή τομέα, το 27,13% των κατοίκων της Δ.Ε απασχολείται στον δευτερογενή τομέα και το 39,25% στον τριτογενή τομέα.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Περνώντας σε μια εξέταση της κλαδικής διάρθρωσης της απασχόλησης, διαπιστώνεται ότι οι κλάδοι που συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο ποσοστό απασχολούμενων είναι η γεωργία - αλιεία (21,84%), οι κατασκευές (16,04%), η μεταποίηση, η υγεία και η εκπαίδευση (10,07%) και οι λοιπές υπηρεσίες (27,65%).

Το ποσοστό ανεργίας στη Δ.Ε Αγίου Κοσμά για το 2001 είναι 11,95% και εμφανίζει άνοδο σε σχέση με το 1991, που ανερχόταν σε 8,37%. Το ποσοστό αυτό είναι χαμηλότερο από το αντίστοιχο της Περιφέρειας (16,27%), αλλά υψηλότερο από το μέσο όρο της χώρας (11,12%). Επιπλέον, το 2001, ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός είναι 34,72%.

Σχετικά με την εργασιακή κινητικότητα, η Δ.Ε εμφανίζει δείκτη εκροής απασχόλησης 19,36 και δείκτη εισροής απασχόλησης 2,42. Ακόμη, εξετάζοντας το επίπεδο εισοδήματος με στοιχεία του Κέντρου Πληροφορικής του Υπουργείου Οικονομικών (ΚΕΠΥΟ) για το 2003, το εισόδημα ανά φορολογούμενο ισούται με 6.309 ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 106,8 του νομού.

Δημογραφικά χαρακτηριστικά της Δημοτικής Ενότητας Αγίου Κοσμά								
Έκταση (τ.χμ.):	115,09							
Πραγματικός Πληθυσμός:								
1991	1950	2001	1.792	2011	-			
Πυκνότητα Πληθυσμού:								
1991	16,94	2001	15,6	2011	-			
Ηλικιακή κατανομή πραγματικού πληθυσμού (2001):								
Σύνολο	0-5	6-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 ετών και άνω
1.792	49	118	98	304	265	307	514	137
Δημογραφικοί δείκτες (2001) :								
Δείκτης Γήρανσης					389,82			
Δείκτης Εξάρτησης					83,98			

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Δείκτης Αντικατάστασης	31,92
------------------------	-------

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Γεωμορφολογικά, στην περιοχή κυριαρχούν οι ορεινές εκτάσεις, που σε συνδυασμό με τα λιγοστές καλλιεργήσιμες εκτάσεις οδήγησαν στην ανάπτυξη της κτηνοτροφίας.

Η οικονομική ζωή των χωριών της περιοχής έχει τα χαρακτηριστικά κλειστής οικονομίας με μικρούς γεωργικούς κλήρους, κοπάδια, αμπέλια, μικρό αριθμό μεγάλων γαλακτοπαραγωγικών ζώων και ζώων για γεωργικές εργασίες.

2.1.1.5.7 Δημοτική Ενότητα Αβδέλλας

Από την ανάλυση της διοικητικής μεταβολής της Δημοτικής Ενότητας Αβδέλλας, προκύπτει ότι η εν λόγω πρώην Κοινότητα συστάθηκε το 1918 ως τμήμα του Νομού Κοζάνης με έδρα τον οικισμό Αβδέλα. Το 1928 με το ΦΕΚ - 16/05/1928 η ονομασία του οικισμού Αβδέλα της Κοινότητας διορθώνεται σε Αβδέλλα και αντιστοίχως μετονομάζεται και η Κοινότητα. Από το 1964 και μετά, με το ΦΕΚ 185Α - 30/10/1964 η Κοινότητα Αβδέλλας υπάγεται πλέον στο Νομό Γρεβενών. Σύμφωνα με τον Ν.3852/2010 (ΦΕΚ 87/07-7-2010) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης», η πρώην κοινότητα Αβδέλας συγκροτείται πλέον σε Δημοτική Ενότητα (Δ.Ε) Αβδέλλας του Καλλικρατικού Δήμου Γρεβενών, η οποία αποτελείται από την Τοπική Κοινότητα Αβδέλλας.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Χάρτης 7: Χωροταξική ένταξη Δ.Ε Αβδέλλας στο Ν. Γρεβενών

Η Δημοτική Ενότητα Αβδέλλας βρίσκεται στο δυτικό τμήμα του Νομού Γρεβενών και συνορεύει δυτικά με το Νομό Ιωαννίνων, νότια με την Δ.Ε Περιβολίου, δυτικά με τη Δ.Ε Θεόδωρου Ζιάκα, και βόρεια με τις Δ.Ε Σμίξης και Φιλιππαίων. Η έκταση της Δ.Ε είναι περίπου 40.000 στρ. και έδρα της είναι η Αβδέλλα που συγκεντρώνει το σύνολο του πληθυσμού και αποτελεί ένα από τα πιο γνωστά βλαχοχώρια της περιοχής. Βρίσκεται σε υψόμετρο 1.300 - 1.400 μ. στις πλαγιές της Α. Πίνδου, στους πρόποδες του όρους Βασιλίτσα, ενώ περιβάλλεται επίσης από τα όρη Αώος (Αυγό), Σμόλικας και Όρλιακας.

Ο πληθυσμός της Δ.Ε Αβδέλλας, σύμφωνα με την απογραφή του 2001, είναι 448 κάτοικοι και η πυκνότητα του ίση με 11,2 κατ./χλμ². Για την περίοδο 1991-2001, ο πληθυσμός της Δ.Ε παρουσιάζει σημαντικότερη αύξηση 244,62%, ακολουθώντας σαφώς εντονότερες τάσεις σε σχέση με τα ανώτερα χωρικά επίπεδα (Νομός Γρεβενών, Δυτική Μακεδονία, Ελλάδα) που εμφανίζουν αύξηση κατά 3,13%, 2,95% και 6,86% αντίστοιχα. Επιπλέον, το ποσοστό αλλοδαπών στη Δ.Ε είναι μηδενικό, ενώ ο δείκτης γήρανσης 200,00.

Αναφορικά με τον τομέα της εκπαίδευσης, στη Δ.Ε δεν λειτουργούν εκπαιδευτικές υποδομές. Από την ανάλυση των μορφωτικών δεικτών, προκύπτει ότι το ποσοστό πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι 41,7%, το ποσοστό δευτεροβάθμιας είναι 58,3% και το ποσοστό τριτοβάθμιας 0%.

Το ποσοστό ανεργίας στη Δ.Ε για το 2001 είναι 12,71%. Το ποσοστό αυτό είναι χαμηλότερο από το αντίστοιχο της Περιφέρειας (16,27%), αλλά υψηλότερο από το μέσο όρο της χώρας (11,12%). Επιπλέον, το 2001, ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός είναι 42,19%. Από την εξέταση της τομεακής διάρθρωσης της απασχόλησης διαπιστώνεται ότι το 9,39% των κατοίκων ασχολείται στον πρωτογενή τομέα, το 14,92% των κατοίκων της Δ.Ε ασχολείται στον δευτερογενή τομέα και το 57,46% στον τριτογενή τομέα.

Περνώντας σε μια εξέταση της κλαδικής διάρθρωσης της απασχόλησης, διαπιστώνεται ότι οι

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

κλάδοι που συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο ποσοστό απασχολούμενων είναι το εμπόριο (17,13%), η υγεία και η εκπαίδευση (12,15%), οι μεταφορές (9,94%), η γεωργία - αλιεία (9,39%) και οι λοιπές υπηρεσίες (34,25%).

Σχετικά με την εργασιακή κινητικότητα, η Δ.Ε εμφανίζει μηδενικό δείκτη εκροής απασχόλησης και δείκτη εισροής απασχόλησης 100. Ακόμη, εξετάζοντας το επίπεδο εισοδήματος με στοιχεία του Κέντρου Πληροφορικής του Υπουργείου Οικονομικών (ΚΕΠΥΟ) για το 2003, το εισόδημα ανά φορολογούμενο ισούται με 4.866 ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 82,3 του νομού.

Δημογραφικά χαρακτηριστικά της Δημοτικής Ενότητας Αβδέλλας								
Έκταση (τ.χμ.):		40,00						
Πραγματικός Πληθυσμός:								
1991	130	2001	448	2011	-			
Πυκνότητα Πληθυσμού:								
1991	3,01	2001	11,2	2011	-			
Ηλικιακή κατανομή πραγματικού πληθυσμού (2001):								
Σύνολο	0-5	6-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 ετών και άνω
448	8	36	48	89	108	71	75	13
Δημογραφικοί δείκτες (2001) :								

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Δείκτης Γήρανσης	200,00
Δείκτης Εξάρτησης	41,77
Δείκτης Αντικατάστασης	67,61

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Η τοπική κοινότητα Αβδέλλας, συγκεντρώνει το σύνολο του πληθυσμού και αποτελεί ένα από τα πιο γνωστά βλαχοχώρια της περιοχής. Σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής της ΕΣΥΕ του 2001 σε 448 κατοίκους. Μια πρόχειρη ματιά στις απογραφές του 20ου αιώνα, αρκεί για να διαφανεί η δημογραφική κατάρρευση των οικισμών της περιοχής, συνέπεια του οικονομικού μααρασμού της περιοχής και δευτερευόντως εξαιτίας των πολεμικών συρράξεων και του ανασφαλούς περιβάλλοντος .

Έκτοτε, δε σημειώθηκε η πολυπόθητη ανάκαμψη αλλά διευρύνθηκε περαιτέρω η περιθωριοποίηση των ορεινών περιοχών και η ερήμωση των οικισμών με ελάχιστες εξαιρέσεις.

2.1.1.5.8 Δημοτική Ενότητα Δοτσικού

Σύμφωνα με τον Ν.3852/2010 (ΦΕΚ 87/07-7-2010) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης», η πρώην κοινότητα Δοτσικού συγκροτείται πλέον σε Δημοτική Ενότητα (Δ.Ε) Δοτσικού του Καλλικρατικού Δήμου Γρεβενών, η οποία αποτελείται από την Τοπική Κοινότητα Δοτσικού.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Χάρτης 8: Χωροταξική ένταξη Δ.Ε Δοτσικού στο Ν. Γρεβενών

Η Δημοτική Ενότητα Δοτσικού βρίσκεται στο βορειοδυτικό τμήμα του Νομού Γρεβενών και συνορεύει δυτικά με τη Δ.Ε Σαμαρίνης, νότια με τη Δ.Ε Φιλιππαιών, νοτιοανατολικά με την Δ.Ε Μεσολουρίου, ανατολικά με τη Δ.Ε Αγίου Κοσμά και βόρεια με το Νομό Κοζάνης. Η έκταση της Δ.Ε είναι περίπου 24.930 στρ. και έδρα της είναι το Δοτσικό που συγκεντρώνει το σύνολο του πληθυσμού και βρίσκεται σε υψόμετρο 1.060 μέτρων στις ανατολικές πλαγιές του Σμόλικα.

Ο πληθυσμός της Δημοτικής Ενότητας Δοτσικού, σύμφωνα με την απογραφή του 2001, είναι 187 κάτοικοι και η πυκνότητα του ίση με 7,5 κατ./χλμ². Για την περίοδο 1991-2001, ο πληθυσμός της παρουσιάζει αύξηση της τάξης του 167,14%, εμφανίζοντας σαφώς εντονότερες τάσεις σε σχέση με τα ανώτερα χωρικά επίπεδα (Νομός Γρεβενών, Δυτική Μακεδονία, Ελλάδα) που εμφανίζουν αύξηση κατά 3,13%, 2,95% και 6,86% αντίστοιχα. Επιπλέον, το ποσοστό αλλοδαπών στη Δ.Ε είναι μηδενικό, ενώ ο δείκτης γήρανσης 209,09. Από την εξέταση της τομεακής διάρθρωσης της απασχόλησης διαπιστώνεται ότι το 8,57% των κατοίκων ασχολείται στον πρωτογενή τομέα, το 22,86% των κατοίκων της Δ.Ε ασχολείται στον δευτερογενή τομέα και το 64,29% στον τριτογενή τομέα.

Αναφορικά με τον τομέα της εκπαίδευσης, στη Δημοτική Ενότητα δεν λειτουργούν εκπαιδευτικές υποδομές. Από την ανάλυση των μορφωτικών δεικτών, προκύπτει ότι το ποσοστό πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι 80,0%, το ποσοστό δευτεροβάθμιας είναι 20,0% και το ποσοστό τριτοβάθμιας 0%. Περνώντας σε μια εξέταση της κλαδικής διάρθρωσης της απασχόλησης, διαπιστώνεται ότι οι κλάδοι που συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο ποσοστό απασχολούμενων είναι το εμπόριο (21,43%), οι κατασκευές (14,29%), η γεωργία - αλιεία και η μεταποίηση (8,57%) και οι λοιπές υπηρεσίες (30,00%).

Το ποσοστό ανεργίας στη Δ.Ε Δοτσικού για το 2001 είναι 1,43% και εμφανίζει πτώση σε σχέση με το 1991, που ανερχόταν σε 7,14%. Το ποσοστό αυτό είναι σημαντικά χαμηλότερο από το

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

αντίστοιχο της Περιφέρειας (16,27%) και από το μέσο όρο της χώρας (11,12%). Επιπλέον, το 2001, ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός είναι 40,23%.

Δημογραφικά χαρακτηριστικά της Δημοτικής Ενότητας Δοτσικού								
Έκταση η (τ.χμ.):	30,27							
Πραγματικός Πληθυσμός:								
1991	70	2001	187	2011	-			
Πυκνότητα Πληθυσμού:								
1991	2,31	2001	7.5	2011	-			
Ηλικιακή κατανομή πραγματικού πληθυσμού (2001):								
Σύνολο	0-5	6-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 ετών και άνω
187	8	14	23	30	49	17	39	7
Δημογραφικοί δείκτες (2001) :								
Δείκτης Γήρανσης					209,09			
Δείκτης Εξάρτησης					57,14			
Δείκτης Αντικατάστασης					135,29			

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ	
Από οικονομικής απόψεως η περιοχή βασίζεται στη δυναμική ανάπτυξη του τουρισμού και της κτηνοτροφίας. Κυρίαρχο είναι το φαινόμενο της δημογραφικής συρρίκνωσης της περιοχής.	

2.1.1.5.9 Δημοτική Ενότητα Μεσολουρίου

Η πρώην Κοινότητα Μεσολουρίου συστάθηκε το 1918 ως τμήμα του Νομού Κοζάνης με έδρα τον οικισμό Μεσολούρι (ΦΕΚ 260Α - 31/12/1918), ενώ στη συνέχεια από το 1964 και μετά (ΦΕΚ 185Α - 30/10/1964) υπάγεται στο Νομό Γρεβενών. Σύμφωνα με τον Ν.3852/2010 (ΦΕΚ 87/07-7-2010) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης», η πρώην κοινότητα Μεσολουρίου συγκροτείται πλέον σε Δημοτική Ενότητα (Δ.Ε) Μεσολουρίου του Καλλικρατικού Δήμου Γρεβενών, η οποία αποτελείται από την Τοπική Κοινότητα Μεσολουρίου.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

κλάδοι που συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο ποσοστό απασχολούμενων είναι η υγεία και η εκπαίδευση (24,00%), η γεωργία - αλιεία (20,00%), το εμπόριο (12,00%), οι κατασκευές και η μεταποίηση (8,00%) και οι λοιπές υπηρεσίες (24,00%).

Το ποσοστό ανεργίας στη Δ.Ε Μεσολουριού για το 2001 είναι 6% και εμφανίζει μικρή άνοδο σε σχέση με το 1991, που ανερχόταν σε 5,36%. Το ποσοστό αυτό είναι σημαντικά χαμηλότερο από το αντίστοιχο της Περιφέρειας (16,27%) και από το μέσο όρο της χώρας (11,12%). Επιπλέον, το 2001, ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός είναι 37,04%.

Σχετικά με την εργασιακή κινητικότητα, η Δ.Ε εμφανίζει δείκτη εκροής απασχόλησης 5,0 και μηδενικό δείκτη εισροής απασχόλησης. Ακόμη, εξετάζοντας το επίπεδο εισοδήματος με στοιχεία του Κέντρου Πληροφορικής του Υπουργείου Οικονομικών (ΚΕΠΥΟ) για το 2003, το εισόδημα ανά φορολογούμενο ισούται με 4.866 ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 82,3 του νομού.

Δημογραφικά χαρακτηριστικά της Δημοτικής Ενότητας Μεσολουριού					
Έκταση (τ.χμ.):	17,82				
Πραγματικός Πληθυσμός:					
1991	135	2001	139	2011	-
Πυκνότητα Πληθυσμού:					
1991	7,61	2001	7,83	2011	-
Ηλικιακή κατανομή πραγματικού πληθυσμού (2001):					

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Σύνολο	0-5	6-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 ετών και άνω
139	1	12	14	21	30	33	28	0
Δημογραφικοί δείκτες (2001) :								
<i>Δείκτης Γήρανσης</i>						215,38		
<i>Δείκτης Εξάρτησης</i>						41,84		
<i>Δείκτης Αντικατάστασης</i>						42,42		

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Η οικονομική και παραγωγική δραστηριότητα της Δ.Ε Μεσολουρίου χαρακτηρίζεται από το γεγονός ότι σημαντικό τμήμα του οικονομικά ενεργού πληθυσμού απασχολείται στον τριτογενή τομέα ως ελεύθεροι επαγγελματίες και καταστηματαρχές.

2.1.1.5.10 Δημοτική Ενότητα Περιβολίου

Μελετώντας τη διοικητική αναδιάρθρωση της πρώην Κοινότητας Περιβολίου, διαπιστώνεται ότι συστάθηκε το 1918 (ΦΕΚ 260Α - 31/12/1918) ως τμήμα του Νομού Κοζάνης με έδρα τον οικισμό Περιβόλι, ενώ στη συνέχεια το 1964 (ΦΕΚ 185Α - 30/10/1964) η Κοινότητα υπάγεται στο Νομό Γρεβενών. Σύμφωνα με τον Ν.3852/2010 (ΦΕΚ 87/07-7-2010) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης», η πρώτη κοινότητα Περιβολίου συγκροτείται πλέον σε Δημοτική Ενότητα (Δ.Ε) Περιβολίου του Καλλικρατικού Δήμου Γρεβενών, η οποία αποτελείται από την Τοπική Κοινότητα Περιβολίου.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Χάρτης 10: Χωροταξική ένταξη Δ.Ε Περιβολίου στο Ν. Γρεβενών

Η Δημοτική Περιβολίου βρίσκεται στο νοτιοδυτικό τμήμα του Νομού Γρεβενών και συνορεύει δυτικά και νότια με το Νομό Ιωαννίνων, ανατολικά με τις Δ.Ε Γόργιανης και Θεόδωρου Ζιάκα και βόρεια με τη Δ.Ε Αβδέλλας. Βρίσκεται σε απόσταση 5 χλμ. δυτικά της πόλης των Γρεβενών και σε υψόμετρο 1.280 μέτρων. Η έκταση της Δ.Ε είναι περίπου 137.000 στρ. και έδρα της είναι το Περιβόλι που συγκεντρώνει το σύνολο του πληθυσμού. Η Δ.Ε είναι γνωστή από τη σημαντική έκταση δασοκάλυψης (80%) και από την ύπαρξη της Βάλια Κάλντα (Εθνικός Δρυμός). Το Περιβόλι βρίσκεται ανάμεσα στη Βασιλίτσα (ενταγμένη περιοχή στο Δίκτυο NATURA 2000) και το Λύγκο.

Ο πληθυσμός της Δ.Ε Περιβολίου, σύμφωνα με την απογραφή του 2001, είναι 454 κάτοικοι και η πυκνότητα της ίση με 2,8 κατ./χλμ². Για την περίοδο 1991-2001, ο πληθυσμός της Δ.Ε παρουσιάζει σημαντική αύξηση της τάξης του 45,51%, ακολουθώντας σαφώς εντονότερες τάσεις σε σχέση με τα ανώτερα χωρικά επίπεδα (Νομός Γρεβενών, Δυτική Μακεδονία, Ελλάδα) που εμφανίζουν αύξηση κατά 3,13%, 2,95% και 6,86% αντίστοιχα. Επιπλέον, το ποσοστό αλλοδαπών στη Δ.Ε είναι ιδιαίτερα υψηλό (43,8%), ενώ ο δείκτης γήρανσης 158,52

Αναφορικά με τον τομέα της εκπαίδευσης, στη Δ.Ε δεν λειτουργούν εκπαιδευτικές υποδομές. Από την ανάλυση των μορφωτικών δεικτών, προκύπτει ότι το ποσοστό πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι 75,9%, το ποσοστό δευτεροβάθμιας είναι 17,2% και το ποσοστό τριτοβάθμιας 6,9%.

Από την εξέταση της τομεακής διάρθρωσης της απασχόλησης, διαπιστώνεται ότι το 25,13% των κατοίκων απασχολείται στον πρωτογενή τομέα, το 20,94% των κατοίκων της Δ.Ε απασχολείται στον δευτερογενή τομέα και το 48,69% στον τριτογενή τομέα.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Περνώντας σε μια εξέταση της κλαδικής διάρθρωσης της απασχόλησης, διαπιστώνεται ότι οι κλάδοι που συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο ποσοστό απασχολούμενων είναι η γεωργία - αλιεία (25,13%), το εμπόριο (17,80%), η μεταποίηση (10,47%), οι κατασκευές και η υγεία και η εκπαίδευση (9,95%) και οι λοιπές υπηρεσίες (18,85%).

Το ποσοστό ανεργίας στη Δ.Ε για το 2001 είναι 9,95%. Το ποσοστό αυτό είναι χαμηλότερο από το αντίστοιχο της Περιφέρειας (16,27%) και από το μέσο όρο της χώρας (11,12%). Επιπλέον, το 2001, ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός είναι 45,15%.

Σχετικά με την εργασιακή κινητικότητα, η Δημοτική Ενότητα εμφανίζει μηδενικό δείκτη εκροής απασχόλησης και δείκτη εισροής απασχόλησης 15,39. Ακόμη, εξετάζοντας το επίπεδο εισοδήματος με στοιχεία του Κέντρου Πληροφορικής του Υπουργείου Οικονομικών (ΚΕΠΥΟ) για το 2003, το εισόδημα ανά φορολογούμενο ισούται με 4.866 ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 82,3 του νομού.

Δημογραφικά χαρακτηριστικά της Δημοτικής Ενότητας Περιβολίου								
Έκταση (τ.χμ.):	137							
Πραγματικός Πληθυσμός:								
1991	312	2001	454	2011	-			
Πυκνότητα Πληθυσμού:								
1991	2,27	2001	2,8	2011	-			
Ηλικιακή κατανομή πραγματικού πληθυσμού (2001):								
Σύνολο	0-5	6-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 ετών και άνω
454	15	36	51	86	106	79	74	7

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Δημογραφικοί δείκτες (2001) :	
Δείκτης Γήρανσης	158,52
Δείκτης Εξάρτησης	40,99
Δείκτης Αντικατάστασης	64,56

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Στο Περιβόλι το χειμώνα ζούνε λίγοι κάτοικοι και φύλακες, ενώ τους καλοκαιρινούς μήνες ο πληθυσμός αυξάνεται σημαντικά. Παρ'όλα αυτά , τους χειμερινούς μήνες υπάρχουν στο χωριό ελεύθεροι επαγγελματίες και υλοτόμοι. Από οικονομικής άποψης η περιοχή βασίζεται κυρίως στην κτηνοτροφία και την υλοτομία. Εξαιρετικής ποιότητας είναι η ξυλεία της περιοχής, ενώ τα τελευταία χρόνια αναπτύσσεται ο οικοτουρισμός. Η Δημοτική Ενότητα είναι γνωστή από τη σημαντική έκταση δασοκάλυψης (80%) και από την ύπαρξη της Βάλια Κάλντα (Εθνικός Δρυμός). Το Περιβόλι βρίσκεται ανάμεσα στη Βασιλίτσα (ενταγμένη περιοχή στο Δίκτυο NATURA 2000) και το Λύγκο.

2.1.1.5.11 Δημοτική Ενότητα Σαμαρίνας

Το 1918 συστάθηκε με το ΦΕΚ 260Α - 31/12/1918 η Κοινότητα Σαμαρίνης με έδρα τον οικισμό Σαμαρίνα, κοινότητα η οποία ανήκε στο Νομό Κοζάνης. Με το ΦΕΚ - 16/10/1940 αναγνωρίζεται ο οικισμός Λυκοκρέμασμα και προσαρτάται στην Κοινότητα, οικισμός ο οποίος, ωστόσο, καταργείται στη συνέχεια με το ΦΕΚ - 07/04/1951. Το 1964 (ΦΕΚ 185Α - 30/10/1964), η Κοινότητα υπάγεται στο Νομό Γρεβενών, ενώ το 2008 μετονομάζεται σε Κοινότητα Σαμαρίνας. Σύμφωνα με τον Ν.3852/2010 (ΦΕΚ 87/07-7-2010) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης», η πρώην κοινότητα Σαμαρίνης συγκροτείται πλέον σε Δημοτική Ενότητα (Δ.Ε) Σαμαρίνης του Καλλικρατικού Δήμου Γρεβενών, η οποία αποτελείται από την Τοπική Κοινότητα Σαμαρίνης.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Χάρτης 11: Χωροταξική ένταξη Δ.Ε Σαμαρίνας στο Ν. Γρεβενών

Η Δημοτική Ενότητα Σαμαρίνας βρίσκεται στο βορειοδυτικό τμήμα του Νομού Γρεβενών και συνορεύει νότια και δυτικά με το Νομό Ιωαννίνων, βόρεια με το Νομό Καστοριάς, βορειοανατολικά με το Νομό Κοζάνης, ανατολικά με τις Δ.Ε Δοτσικού και Φιλιππαιών και νοτιοανατολικά με τη Δ.Ε Σμίξης. Η έκταση της Δ.Ε είναι περίπου 91.039 στρ. και έδρα της είναι η Σαμαρίνα που συγκεντρώνει το σύνολο του πληθυσμού. Είναι χτισμένη σε υψόμετρο 1.600 μ. στις βορειοανατολικές πλαγιές του όρους Σμόλικα (2.637 μ.) και είναι το ψηλότερο χωριό, όχι μόνο της χώρας μας αλλά και των Βαλκανίων. Βρίσκεται χτισμένη ανάμεσα από πυκνά δάση πεύκου, οξιάς, πυξαρίου και ρόμπολου.

Το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον της περιοχής, αποτέλεσμα της ιδιαίτερης γεωμορφολογίας, διατηρεί μία εξαιρετική μοναδικότητα με πολλά και συχνά σπάνια είδη χλωρίδας και πανίδας.

Ο πληθυσμός της Δ.Ε Σαμαρίνας, σύμφωνα με την απογραφή του 2001, είναι 701 κάτοικοι και η πυκνότητα της ίση με 7,7 κατ./χλμ². Για την περίοδο 1991-2001, ο πληθυσμός της παρουσιάζει σημαντική αύξηση της τάξης του 145,96%, ακολουθώντας παρόμοιες, αλλά εντονότερες, τάσεις σε σχέση με τα ανώτερα χωρικά επίπεδα (Νομός Γρεβενών, Δυτική Μακεδονία, Ελλάδα) που εμφανίζουν αύξηση κατά 3,13%, 2,95% και 6,86% αντίστοιχα. Επιπλέον, το ποσοστό αλλοδαπών στη Δ.Ε είναι 4,7%, ενώ ο δείκτης γήρανσης 89,80.

Αναφορικά με τον τομέα της εκπαίδευσης, στη Δ.Ε δεν λειτουργούν εκπαιδευτικές υποδομές. Από την ανάλυση των μορφωτικών δεικτών, προκύπτει ότι το ποσοστό πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι 59,0%, το ποσοστό δευτεροβάθμιας είναι 32,8% και το ποσοστό τριτοβάθμιας 8,2%.

Από οικονομικής απόψεως η περιοχή βασίζεται στη δυναμική ανάπτυξη του τουρισμού και της κτηνοτροφίας αφού ως γνωστό η Σαμαρίνα διαθέτει ένα μεγάλο αριθμό αιγοπροβάτων – Βοειδών. Σήμερα αριθμεί περίπου 60.000 αιγοπρόβατα και 2.000 βοειδή – ιπποσειδή, ενώ η κτηνοτροφία ήταν και είναι η κύρια οικονομική δύναμη και στους δύο τομείς που εμφανίζουν συγκριτικά

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

πλεονεκτήματα. Η ανάπτυξη αυτών των τομέων οφείλεται κυρίως στο κλίμα αλλά και στους φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους που διαθέτει η περιοχή . Σημαντική ώθηση στην οικονομική ανάπτυξη δίνει το Εθνικό Χιονοδρομικό Κέντρο της Βασιλίτσας , οι ξενοδοχειακές μονάδες , οι ξενώνες , τα ενοικιαζόμενα δωμάτια που λειτουργούν στην περιοχή καθώς επίσης και αρκετές ταβέρνες με παραδοσιακή ντόπια ελληνική κουζίνα.

Η οικονομική και παραγωγική δραστηριότητα της Δ.Ε Σαμαρίνας χαρακτηρίζεται από το γεγονός ότι μεγάλο τμήμα του οικονομικά ενεργού πληθυσμού απασχολείται στον πρωτογενή τομέα. Ειδικότερα, από την εξέταση της τομεακής διάρθρωσης της απασχόλησης, διαπιστώνεται ότι το 34,31% των κατοίκων απασχολείται στον πρωτογενή τομέα, ποσοστό που είναι ιδιαίτερα υψηλό, αν αναλογιστεί κανείς ότι το αντίστοιχο ποσοστό της χώρας είναι 14,42%. Επιπρόσθετα, το 18,61% των κατοίκων της απασχολείται στον δευτερογενή τομέα και το 44,16% στον τριτογενή τομέα.

Περνώντας σε μια εξέταση της κλαδικής διάρθρωσης της απασχόλησης, διαπιστώνεται ότι οι κλάδοι που συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο ποσοστό απασχολούμενων είναι η γεωργία - αλιεία (34,41%), το εμπόριο (12,77%), οι κατασκευές (12,04%), η υγεία και η εκπαίδευση (9,85%) και οι λοιπές υπηρεσίες (15,33%).

Το ποσοστό ανεργίας στη Δ.Ε Σαμαρίνας για το 2001 είναι 2,92% και εμφανίζει πτώση σε σχέση με το 1991, που ανερχόταν σε 7,75%. Το ποσοστό αυτό είναι κατά πολύ χαμηλότερο από το αντίστοιχο της Περιφέρειας (16,27%), αλλά και από το μέσο όρο της χώρας (11,12%). Επιπλέον, το 2001, ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός είναι 43,15%.

Σχετικά με την εργασιακή κινητικότητα, η Δημοτική Ενότητα εμφανίζει μηδενικό δείκτη εκροής απασχόλησης και δείκτη εισροής απασχόλησης 3,23. Ακόμη, εξετάζοντας το επίπεδο εισοδήματος με στοιχεία του Κέντρου Πληροφορικής του Υπουργείου Οικονομικών (ΚΕΠΥΟ) για το 2003, το εισόδημα ανά φορολογούμενο ισούται με 4.866 ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 82,3 του νομού.

Δημογραφικά χαρακτηριστικά της Δημοτικής Ενότητας Σαμαρίνας								
Έκταση (τ.χμ.):	97,25							
Πραγματικός Πληθυσμός:								
1991	285	2001	701	2011	-			
Πυκνότητα Πληθυσμού:								
1991	2,93	2001	7,7	2011	-			
Ηλικιακή κατανομή πραγματικού πληθυσμού (2001):								
Σύνολο	0-5	6-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 ετών και άνω
701	35	63	125	131	158	101	81	7
Δημογραφικοί δείκτες (2001) :								

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Δείκτης Γήρανσης	89,80
Δείκτης Εξάρτησης	36,12
Δείκτης Αντικατάστασης	123,76

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Από τα μεγαλύτερα και πιο φημισμένα βλαχοχώρια του Νομού Γρεβενών και ολόκληρης της Ελλάδος, βρίσκεται κοντά στα σύνορα Δυτικής Μακεδονίας και Ηπείρου. Από οικονομικής απόψεως η περιοχή βασίζεται στη δυναμική ανάπτυξη του τουρισμού και της κτηνοτροφίας. Το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον της περιοχής, αποτέλεσμα της ιδιαίτερης γεωμορφολογίας , διατηρεί μία εξαιρετική μοναδικότητα με πολλά και συχνά σπάνια είδη χλωρίδας και πανίδας.

2.1.1.5.12 Δημοτική Ενότητα Σμίξης

Με το ΦΕΚ 260Α - 31/12/1918 συστάθηκε η Κοινότητα Σμίξη του Νομού Κοζάνης με έδρα τον οικισμό Σμήξι. Το 1940, ωστόσο, διορθώνεται η ονομασία του οικισμού, ο οποίος πλέον ονομάζεται Σμίξη, ενώ αντιστοίχως μετονομάζεται και η Κοινότητα Σμήξι σε Κοινότητα Σμίξης. Το 1964 (ΦΕΚ 185Α - 30/10/1964) η Κοινότητα υπάγεται πλέον στο Νομό Γρεβενών. Σύμφωνα με τον Ν.3852/2010 (ΦΕΚ 87/07-7-2010) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης», η πρώην κοινότητα Σμίξης συγκροτείται πλέον σε Δημοτική Ενότητα (Δ.Ε) Σμίξης του Καλλικρατικού Δήμου Γρεβενών, η οποία αποτελείται από την Τοπική Κοινότητα Σμίξης.

Χάρτης 12: Χωροταξική ένταξη Δ.Ε Σμίξης στο Ν. Γρεβενών

Η Δημοτική Ενότητα Σμίξης βρίσκεται στο δυτικό τμήμα του Νομού Γρεβενών και συνορεύει δυτικά με το Νομό Ιωαννίνων, νότια και ανατολικά με τη Δ.Ε Αβδέλλας, βόρεια με τη Δ.Ε Φιλιππαιών και βορειοδυτικά με τη Δ.Ε Σαμαρίνας. Η έκταση της Κοινότητας είναι περίπου 24.951 στρ. και έδρα της είναι η Σμίξη που συγκεντρώνει το σύνολο του πληθυσμού. Δυτικά της Σμίξης υψώνεται η Βασιλίτσα (2.249 μ.) στην κορυφή της οποίας έχει διαμορφωθεί πίστα για σκι. Απέναντι από την κορυφή της Βασιλίτσας βρίσκεται η κορυφή «Γομάρα» (2.126 μ.), με διάσπαρτα γέρικα ρόμππολα και μαυρόπευκα. Στα όρια Σμίξης - Φιλιππαιών - Σαμαρίνας βρίσκεται η κορυφή Σταυρός (1.560 μ.), ενώ στα όρια Σμίξης-Φιλιππαιών η κορυφή Προφήτης Ηλίας (1.138 μ.).

Ο πληθυσμός της Δ.Ε Σμίξης, σύμφωνα με την απογραφή του 2001, είναι 509 κάτοικοι και η πυκνότητα της ίση με 20,4 κατ./χλμ². Για την περίοδο 1991-2001, ο πληθυσμός της παρουσιάζει άνοδο 3,67%, ακολουθώντας παρόμοιες τάσεις σε σχέση με τα ανώτερα χωρικά επίπεδα (Νομός Γρεβενών, Δυτική Μακεδονία, Ελλάδα) που εμφανίζουν αύξηση κατά 3,13%, 2,95% και 6,86% αντίστοιχα. Επιπλέον, το ποσοστό αλλοδαπών στη Δ.Ε είναι μηδενικό, ενώ ο δείκτης γήρανσης 118,64. Κυρίαρχο είναι το φαινόμενο της δημογραφικής συρρίκνωσης της περιοχής (μείωση πληθυσμού , γήρανση) που σε πολλές περιπτώσεις αγγίζει τα όρια της ερημοποίησης, απότοκος του οικονομικού μαρασμού και του ανασφαλούς περιβάλλοντος .

Όσον αφορά την εκπαίδευση, στη Δ.Ε δεν λειτουργούν εκπαιδευτικές υποδομές. Από την ανάλυση των μορφωτικών δεικτών, προκύπτει ότι το ποσοστό πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι 56,9%, το ποσοστό δευτεροβάθμιας είναι 29,3% και το ποσοστό τριτοβάθμιας 13,8%.

Από την εξέταση της τομεακής διάρθρωσης της απασχόλησης, διαπιστώνεται ότι το 9,72% των κατοίκων απασχολείται στον πρωτογενή τομέα, το 12,04% των κατοίκων της Κοινότητας απασχολείται στο δευτερογενή τομέα και το 69,44% στον τριτογενή τομέα.

Περνώντας σε μια εξέταση της κλαδικής διάρθρωσης της απασχόλησης, διαπιστώνεται ότι οι

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

κλάδοι που συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο ποσοστό απασχολούμενων είναι το εμπόριο (25,93%), η γεωργία - αλιεία (9,72%), η υγεία και η εκπαίδευση (7,41%), οι μεταφορές και οι κατασκευές (6,48%) και λοιπές υπηρεσίες (34,72%).

Το ποσοστό ανεργίας στη Δ.Ε Σμίξης για το 2001 είναι 2,31% και εμφανίζει πτώση σε σχέση με το 1991, που ανερχόταν σε 5%. Το ποσοστό αυτό είναι σημαντικά χαμηλότερο από το αντίστοιχο της Περιφέρειας (16,27%) και από το μέσο όρο της χώρας (11,12%). Επιπλέον, το 2001, ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός είναι 45,47%.

Σχετικά με την εργασιακή κινητικότητα, η Δημοτική Ενότητα εμφανίζει δείκτη εκροής απασχόλησης 6,67 και δείκτη εισροής απασχόλησης 16,67. Ακόμη, εξετάζοντας το επίπεδο εισοδήματος με στοιχεία του Κέντρου Πληροφορικής του Υπουργείου Οικονομικών (ΚΕΠΥΟ) για το 2003, το εισόδημα ανά φορολογούμενο ισούται με 4.866 ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 82,3 του νομού.

Δημογραφικά χαρακτηριστικά της Δημοτικής Ενότητας Σμίξης								
Έκταση (τ.χμ.):	25,29							
Πραγματικός Πληθυσμός:								
1991	491	2001	509	2011	-			
Πυκνότητα Πληθυσμού:								
1991	19,41	2001	20,4	2011	-			
Ηλικιακή κατανομή πραγματικού πληθυσμού (2001):								
Σύνολο	0-5	6-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 ετών και άνω
509	10	49	102	123	93	62	65	5
Δημογραφικοί δείκτες (2001) :								
Δείκτης Γήρανσης					118,64			

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Δείκτης Εξάρτησης	33,95
	Δείκτης Αντικατάστασης

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΔΗΜΟΤΙΚΗΣ ΕΝΟΤΗΤΑΣ

Από οικονομικής απόψεως η περιοχή βασίζεται στη δυναμική ανάπτυξη του τουρισμού και της κτηνοτροφίας αφού και στους δύο τομείς εμφανίζονται συγκριτικά πλεονεκτήματα. Η ανάπτυξη αυτών των τομέων οφείλεται κυρίως στο κλίμα αλλά και στους φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους που διαθέτει η περιοχή . Κυρίαρχο είναι το φαινόμενο της δημογραφικής συρρίκνωσης της περιοχής (μείωση πληθυσμού, γήρανση) που σε πολλές περιπτώσεις αγγίζει τα όρια της ερημοποίησης, απότοκος του οικονομικού μαρασμού και του ανασφαλούς περιβάλλοντος .

2.1.1.5.13 Δημοτική Ενότητα Φιλιππαίων

Μελετώντας τη διοικητική αναδιάρθρωση της πρώην Κοινότητας Φιλιππαίων, διαπιστώνεται ότι αρχικά συστάθηκε ως τμήμα του Νομού Κοζάνης (ΦΕΚ 260Α - 31/12/1918) με έδρα τον οικισμό Φιλιππαίοι και τον οικισμό Τσουργιακάτ να προσαρτάται στην Κοινότητα. Ο τελευταίος μετονομάζεται σε Τσιούργιακας με το ΦΕΚ 229Α - 17/10/1919, ενώ με το ΦΕΚ 18Α - 01/02/1927 μετονομάζεται ξανά σε Αετιά. Το 1964 με το ΦΕΚ 185Α - 30/10/1964 η Κοινότητα υπάγεται στο Νομό Γρεβενών. Το 1971 αναγνωρίζεται ο οικισμός Κουρούνα και προσαρτάται στην Κοινότητα (ΦΕΚ - 14/03/1971). Σύμφωνα με τον Ν.3852/2010 (ΦΕΚ 87/07-7-2010) «Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης – Πρόγραμμα Καλλικράτης», η πρώην κοινότητα Φιλιππαίων συγκροτείται πλέον σε Δημοτική Ενότητα (Δ.Ε) Φιλιππαίων του Καλλικρατικού Δήμου Γρεβενών, η οποία αποτελείται από την Τοπική Κοινότητα Φιλιππαίων.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Χάρτης 13: Χωροταξική ένταξη Δ.Ε. Φιλιππαιών στο Ν. Γρεβενών

Ο πληθυσμός της Δημοτικής Ενότητας (Δ.Ε) Φιλιππαιών, σύμφωνα με την απογραφή του 2001, είναι 254 κάτοικοι και η πυκνότητα του ίση με 10 κατ./χλμ². Για την περίοδο 1991-2001, ο πληθυσμός της παρουσιάζει μείωση 13,61%, ακολουθώντας διαφορετικές τάσεις σε σχέση με τα ανώτερα χωρικά επίπεδα (Νομός Γρεβενών, Δυτική Μακεδονία, Ελλάδα) που εμφανίζουν αύξηση κατά 3,13%, 2,95% και 6,86% αντίστοιχα. Επιπλέον, το ποσοστό αλλοδαπών στη Δ.Ε είναι μηδενικός, ενώ ο δείκτης γήρανσης 313,64.

Αναφορικά με τον τομέα της εκπαίδευσης, στη Δημοτική Ενότητα δεν λειτουργούν εκπαιδευτικές υποδομές. Από την ανάλυση των μορφωτικών δεικτών, προκύπτει ότι το ποσοστό πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης είναι 70,3%, το ποσοστό δευτεροβάθμιας είναι 24,3% και το ποσοστό τριτοβάθμιας 5,4%.

Η οικονομική και παραγωγική δραστηριότητα της Δ.Ε Φιλιππαιών χαρακτηρίζεται από το γεγονός ότι μεγάλο μέρος του οικονομικά ενεργού πληθυσμού, σύμφωνα με την απογραφή του 2001, απασχολείται στον τριτογενή τομέα. Έτσι, από την εξέταση της τομεακής διάρθρωσης της απασχόλησης, διαπιστώνεται ότι το 62,20% των κατοίκων απασχολείται στον τριτογενή τομέα, το 9,76% των κατοίκων στον πρωτογενή τομέα και το 15,85% στο δευτερογενή τομέα.

Περνώντας σε μια εξέταση της κλαδικής διάρθρωσης της απασχόλησης, διαπιστώνεται ότι οι κλάδοι που συγκεντρώνουν το μεγαλύτερο ποσοστό απασχολούμενων είναι η υγεία και η εκπαίδευση (15,85%), το εμπόριο (13,41%), οι κατασκευές (10,98%), η γεωργία - αλιεία (9,76%) και οι λοιπές υπηρεσίες (34,15%).

Το ποσοστό ανεργίας της Δ.Ε Φιλιππαιών για το 2001 είναι 13,41% και εμφανίζει άνοδο σε σχέση με το 1991, που ανερχόταν σε 9,35%. Το ποσοστό αυτό είναι χαμηλότερο από το αντίστοιχο της

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Περιφέρειας (16,27%), αλλά υψηλότερο από το μέσο όρο της χώρας (11,12%). Επιπλέον, το 2001, ο οικονομικά ενεργός πληθυσμός είναι 34,17%.

Σχετικά με την εργασιακή κινητικότητα, η Δ.Ε εμφανίζει δείκτη εκροής απασχόλησης 25,00 και μηδενικό δείκτη εισροής απασχόλησης. Ακόμη, εξετάζοντας το επίπεδο εισοδήματος με στοιχεία του Κέντρου Πληροφορικής του Υπουργείου Οικονομικών (ΚΕΠΥΟ) για το 2003, το εισόδημα ανά φορολογούμενο ισούται με 4.866 ευρώ, ποσό που αντιστοιχεί στο 82,3 του νομού.

Δημογραφικά χαρακτηριστικά της Δημοτικής Ενότητας Φιλιππαιών								
Έκταση (τ.χμ.):	25,52							
Πραγματικός Πληθυσμός:								
1991	294	2001	254	2011	-			
Πυκνότητα Πληθυσμού:								
1991	11,52	2001	9,95	2011	-			
Ηλικιακή κατανομή πραγματικού πληθυσμού (2001):								
Σύνολο	0-5	6-14	15-24	25-39	40-54	55-64	65-79	80 ετών και άνω
254	9	13	27	39	42	55	60	9
Δημογραφικοί δείκτες (2001) :								

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Δείκτης Γήρανσης	313,64
Δείκτης Εξάρτησης	55,83
Δείκτης Αντικατάστασης	49,09

Από οικονομικής απόψεως η περιοχή βασίζεται στη δυναμική ανάπτυξη του τουρισμού και της κτηνοτροφίας, καθώς και στους δύο τομείς εμφανίζονται συγκριτικά πλεονεκτήματα. Η ανάπτυξη αυτών των τομέων οφείλεται κυρίως στο κλίμα, αλλά και στους φυσικούς και πολιτιστικούς πόρους που διαθέτει η περιοχή .

Κυρίαρχο είναι το φαινόμενο της δημογραφικής συρρίκνωσης της περιοχής (μείωση πληθυσμού, γήρανση).

Ακολουθεί περιγραφή των διαφορών στα βασικά χαρακτηριστικά των Δημοτικών ενότητων (σύμφωνα με το Έντυπο 1 του οδηγού της Ε.Ε.Τ.Α.Α)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΩΝ ΔΙΑΦΟΡΩΝ ΣΤΑ ΒΑΣΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΕΝΟΤΗΤΩΝ
<p>Από την οικονομική ανάλυση, διαπιστώθηκε ότι ο τριτογενής τομέας είναι κυρίαρχη δραστηριότητα στις περισσότερες Δημοτικές Ενότητες, γεγονός που υποδηλώνει μειωμένες δυνατότητες εναλλακτικής απασχόλησης. Επίσης, το κλείσιμο ορισμένων μονάδων και αποχωροθέτηση άλλων, σε συνδυασμό με την επιβράδυνση των παραγωγικών επενδύσεων και την έξοδο του πληθυσμού από τη γεωργία προκάλεσε αύξηση της ανεργίας, σε ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα.</p> <p>Οι μειωμένες δυνατότητες απασχόλησης στον αγροτικό χώρο, σε συνδυασμό με την επιθυμία για καλύτερες υπηρεσίες και εναλλακτικές ζωής, προκάλεσε σημαντική τάση συγκέντρωσης του πληθυσμού στη Δ.Ε των Γρεβενών, στην οποία κατοικεί περίπου το 70% του συνολικού πληθυσμού.</p> <p>Ένα μεγάλο κομμάτι του πληθυσμού των ορεινών κοινοτήτων δεν έχει μόνιμη κατοικία στην περιοχή. Αυτό οφείλεται στο γεγονός της ιδιαιτερότητας της απασχόλησής τους που είναι κατά κύριο λόγο στην κτηνοτροφία και έχει σαν αποτέλεσμα ο πληθυσμός αυτός να είναι μετακινούμενος και ένα μεγάλο διάστημα του έτους να κατοικεί σε άλλες περιοχές, τόσο του νομού Γρεβενών, όσο και σε άλλες περιοχές της χώρας και ειδικά στην Θεσσαλία.</p> <p>Επίσης, οι ιδιαίτερες κλιματολογικές, αλλά και γεωμορφολογικές συνθήκες έχουν κάνει ένα μεγάλο τμήμα του πληθυσμού να κατοικεί τους χειμερινούς μήνες σε</p>

άλλες περιοχές. Αυτό τελικά έχει ως αποτέλεσμα να υπάρχουν Δημοτικές Ενότητες (Δ.Ε) που ο πληθυσμός τους είναι σχεδόν μηδενικός για πολλούς μήνες, ενώ παράλληλα οι πληθυσμοί αυτοί δεν καλύπτονται για μια σειρά εξυπηρετήσεις από τις Δ.Ε στις οποίες είναι εγγεγραμμένοι, αλλά από άλλες στις περιοχές τις οποίες κατοικούν το μεγαλύτερο διάστημα του έτους.

Ανασταλτικά για την ανάπτυξη νέων παραγωγικών δραστηριοτήτων στο Δήμο λειτουργεί και η παρατηρούμενη πληθυσμιακή στασιμότητα και γήρανση του τοπικού πληθυσμού, καθώς δημιουργεί αρνητικό κλίμα και εν τέλει μειώνει τον δημιουργικό ιστό της τοπικής κοινωνίας και οικονομίας.

Πράγματι, από τους 13 Δημοτικές Ενότητες του Δήμου, 5 μόνο παρουσιάζονται δυναμικές ως προς την εξέλιξη του πληθυσμού τους (Δ.Ε Γρεβενών, Δ.Ε Περιβολίου, Δ.Ε Μεσολουρίου, Δ.Ε Σμίξης, Δ.Ε Σαμαρίνας), με αύξηση και του μόνιμου και του πραγματικού πληθυσμού τους, ενώ οι υπόλοιπες είτε παρουσιάζουν φθίνουσες πληθυσμιακές τάσεις, είτε εμφανίζουν εποχιακή πληθυσμιακή αύξηση.

Επιπλέον, οι περισσότερες Δημοτικές Ενότητες εμφανίζουν γερασμένο ηλικιακά πληθυσμό, ενώ σε αρκετές ο πληθυσμός χαρακτηρίζεται ως υπέργηρος, με περισσότερους από έναν κάτοικο στους τέσσερις να έχει ηλικία μεγαλύτερη των 65 ετών.

Όσον αφορά την ηλικιακή διάρθρωση του πληθυσμού:

- τα άτομα ηλικίας 0-14 ετών αποτελούν το 13,36% του συνολικού πληθυσμού του Δήμου
- τα άτομα ηλικίας 15-64 ετών αποτελούν το 63,27% του συνολικού πληθυσμού του Δήμου
- τα άτομα ηλικίας πάνω από 65 έτη αντιστοιχεί στο 23,37% του συνολικού πληθυσμού του Δήμου
- τα μεγαλύτερα ποσοστά ηλικίας ατόμων 0-14 ετών συναντάται στις δημοτικές ενότητες Γρεβενών με 15,54% και Σαμαρίνας με 13,98% ενώ το μικρότερο ποσοστό συναντάται στη δημοτική ενότητα Φιλιππαιών με 8,66%
- το μεγαλύτερο ποσοστό ηλικίας 15-64 συναντάται στις δημοτικές ενότητες Σμίξης με 74,65% και Σαμαρίνας με 73,46%, ενώ το μικρότερο ποσοστό συναντάται στις δημοτικές ενότητες Κοσμά του Αιτωλού με 54,35% και Γόργιανης με 57,99%
- το μεγαλύτερο ποσοστό ηλικίας πάνω από 65 έτη συναντάται στη δημοτική ενότητα Αγίου Κοσμά με 36,33% και Γόργιανης με 32% ενώ το μικρότερο στις δημοτικές ενότητες Σαμαρίνας με 12,56% και Σμίξης με 13,76%

Επιπλέον, από τους δείκτες γήρανσης, εξάρτησης και αντικατάστασης επιβεβαιώνεται η αρνητική ηλικιακή διάρθρωση του πληθυσμού στο σύνολο του Δήμου με εξαίρεση την Δημοτική ενότητα Σαμαρίνας. Ειδικότερα:

- σε 100 άτομα ηλικίας 0-14 ετών αντιστοιχούν 175,44 άτομα ηλικίας 64+. Ο Δείκτης Γήρανσης παρουσιάζει θετική τιμή 89,8 μόνο στη δημοτική ενότητα Σαμαρίνας ενώ στον υπόλοιπο Δήμο είναι αρνητικός σε όλες τις δημοτικές ενότητες παρουσιάζοντας την μεγαλύτερη τιμή 389,82 στη δημοτική ενότητα

Αγίου Κοσμά. Ο αντίστοιχος δείκτης γήρανσης στο δήμο (175,44) είναι μεγαλύτερος τόσο συγκρινόμενος με αυτόν της περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας (113,06) όσο και με το σύνολο της χώρας (110,06). Αξίζει να επισημανθεί πως όσο μεγαλύτερη είναι αυτή η τιμή του δείκτη τόσο πιο <<γηρασμένος>> είναι ο πληθυσμός.

- σε 100 άτομα ηλικίας 15-64 ετών αντιστοιχούν 57,97 άτομα ηλικίας 0-14 ετών και 64+. Σκοπός του δείκτη είναι να βρεθεί η αναλογία μεταξύ εξαρτώμενων ατόμων, δηλαδή αυτών που δεν μπορούν να συμμετέχουν στην παραγωγική διαδικασία προς τα άτομα που θεωρείται ότι συμμετέχουν στην παραγωγική διαδικασία. Ο αντίστοιχος δείκτης για το σύνολο της χώρας είναι 46,81 ενώ για την περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας είναι 52,51 και επομένως ο μη ενεργός πληθυσμός στο Δήμο είναι περισσότερο εξαρτώμενος από τον ενεργό πληθυσμό σε σχέση με την περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας και το σύνολο της χώρας. Οι μικρότερες τιμές του δείκτη εξάρτησης παρουσιάζονται στις δημοτικές ενότητες Σμίξης (33,95) και Σαμαρίνας (36,12) ενώ οι μεγαλύτερες τιμές παρουσιάζονται στις δημοτικές ενότητες Αγίου Κοσμά (83,98) και Γόργιανης (72,42).
- σε 100 άτομα ηλικίας 55-64 ετών αντιστοιχούν 87,51 άτομα ηλικίας 15-24. Ο δείκτης αντικατάστασης εκφράζει την εναλλαγή μεταξύ των ηλικιών που μετέχουν στην παραγωγική διαδικασία. Υπολογίζεται ως ο λόγος των ατόμων ηλικίας 15-24 προς τα άτομα ηλικίας 55-64. Δηλαδή των ατόμων που ετοιμάζονται να εισέλθουν στην παραγωγική διαδικασία και αυτών που αναμένονται να εξέλθουν από την παραγωγική διαδικασία. Ο δείκτης αυτός υπολείπεται του αντίστοιχου για το σύνολο της χώρας που είναι 129,85. Οι μεγαλύτερες τιμές αυτού του δείκτη παρουσιάζονται στην δημοτική ενότητα Σμίξης (164,52) και στη δημοτική ενότητα Δοτσικού (135,29), ενώ μικρότερες τιμές παρουσιάζονται στις δημοτικές ενότητες Αγίου Κοσμά (31,92) και Μεσολουρίου (42,42).

Ο νεότερος ηλικιακά πληθυσμός (ώριμος), καταγράφεται στις Δ.Ε Σαμαρίνας και Σμίξης. Ενθαρρυντικό είναι ωστόσο το γεγονός ότι από το σύνολο των 13 Δημοτικών Ενοτήτων, οι εννιά εμφανίζουν είτε ισορροπημένη, είτε ανεκτή αναλογία παραγωγικού και ηλικιακά εξαρτημένου πληθυσμού (νεανικό και γεροντικό), ενώ μόνο τέσσερις Δημοτικές Ενότητες εμφανίζονται επιβαρυνμένες, με παραγωγικό πληθυσμό που υπολείπεται σαφώς του ηλικιακά εξαρτημένου (Δημοτικές Ενότητες Αγίου Κοσμά, Θ.Ζιάκα, Γόργιανης και Ηρακλεωτών)

2.1.2 Η περιοχή του Δήμου και οι κάθετες υπηρεσίες στο θεματικό τομέα «Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής»

2.1.2.1 Περιγραφή και αποτύπωση της περιοχής του Δήμου στο θεματικό τομέα «Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής»

Στην ενότητα αυτή γίνεται μια αποτύπωση και αξιολόγηση των χαρακτηριστικών των φυσικών πόρων, των προβλημάτων ρύπανσης, των υποδομών εξυπηρέτησης δικτύων, τις καθαριότητας, των υποδομών και των πολεοδομικών χαρακτηριστικών του Δήμου Γρεβενών.

2.1.2.1.1 Φυσικό Περιβάλλον

Σε επίπεδο χρήσεων γης τα δάση κυριαρχούν, καλύπτοντας το 58,37% της έκτασης του Δήμου Γρεβενών, ακολουθούν οι αγροί με 28,08%, οι βοσκότοποι με 12,04% και σε απόσταση άλλες εκτάσεις (0,9%), οι οικισμοί (0,54%) και οι καλυπτόμενες από νερό επιφάνειες (0,07%). Από τα δάση, η πλειοψηφία ανήκει στην κατηγορία των πλατύφυλλων φυλλοβόλων (73,43%) και ακολουθούν τα κωνοφόρα (24,35%) και τα μικτά (2,22%). Στην περιοχή εμφανίζονται πολλές κατηγορίες οικοσυστημάτων στις αντίστοιχες ζώνες δασικής βλάστησης, από τις οποίες σημαντικότερες είναι δύο:

A. Ζώνη δασών οξιάς-ελάτης και ορεινών παραμεσόγειων κωνοφόρων με δυο υποκατηγορίες:

A1. Οικοσυστήματα ψυχροβιότερων πλατύφυλλων - Δάση οξιάς Η οξιά σχηματίζει αμιγείς συστάδες σε μεγάλη έκταση ή μικτές συστάδες με μαύρη και λευκόδερμο πεύκη σε μικρότερη έκταση. Οι συστάδες της βρίσκονται κύρια μεταξύ 1.200-1.700 μ., και μεμονωμένα μέχρι τα 1.850 μ. Στις ψηλότερες θέσεις, λόγω της πίεσης του χιονιού έχουν χαμηλή και στρεβλή ανάπτυξη. Σε

κλειστές συστάδες οξιάς απουσιάζει η παρεδαφιαία βλάστηση.

A2. Οικοσυστήματα ορεινών παραμεσόγειων κωνοφόρων

Σ' αυτά συμπεριλαμβάνονται η πεύκη, που αποτελεί και το κυρίαρχο είδος, και η υβριδογενής ελάτη. Η εξάπλωση της πεύκης εξαρτάται από τη φύση του υπεδάφιου πετρώματος. Τα οικοσυστήματα της μαύρης πεύκης εμφανίζονται στον ίδιο γεωγραφικό χώρο εξάπλωσης της οξιάς και της ελάτης. Αμιγείς συστάδες μαύρης πεύκης καταλαμβάνουν προσήλιες θέσεις και σε υψόμετρα μέχρι 1.650 μ., ενώ οι μικτές συστάδες με λευκόδερμο πεύκη μέχρι τα 1.800 μ. Αμιγής μαύρη πεύκη βρίσκεται και σχηματίζει την τελική φυτοκοινωνία στις προσήλιες και σχετικά ξηρότερες θέσεις, ενώ στους καλύτερους σταθμούς υπάρχουν στάδια διαδοχής. Τα οικοσυστήματα ελάτης εμφανίζονται σε διάσπαρτα άτομα ή σε μικρές συστάδες κυρίως με οξιά ή σε μικτές συστάδες οξιάς - λευκόδερμου πεύκης - μαύρης πεύκης.

B. Ζώνη ψυχρόβιων κωνοφόρων

Στη ζώνη αυτή εμφανίζονται δύο ψυχρόβια κωνοφόρα: η δασική πεύκη, η οποία εξαπλώνεται σε πυριτικά πετρώματα και εμφανίζεται σε δύο μεμονωμένες ομάδες 30-35 ατόμων σε μίξη με μαύρη πεύκη ή με μαύρη πεύκη και οξιά. Αποτελεί το νοτιότερο σημείο εξάπλωσης στη Βαλκανική. Το άλλο είδος είναι η λευκόδερμος πεύκη, που εμφανίζεται σε ασβεστολιθικά και οφειτικά πετρώματα. Αμιγή δάση της εμφανίζονται σε υψόμετρα πάνω από 1.500 μ. μέχρι τις κορυφές. Γενικά οι συστάδες είναι χαλαρές εξαιτίας των κλιματικών συνθηκών, των πυρκαγιών και της βόσκησης. Η μαύρη πεύκη έχει τάση δυναμικής επέκτασης και καταλαμβάνει νέες εκτάσεις σχηματίζοντας αμιγείς συστάδες, ενώ όπου υπάρχει αρκετή εδαφική υγρασία η μαύρη πεύκη βρίσκεται σε μίξη με οξιά.

Στον ορεινό δασικό χώρο της περιοχής ζουν μεγάλα και σπάνια θηλαστικά, όπως η αρκούδα, ο λύκος και η βίδρα, ενώ η παρουσία του λύγκα φαίνεται να είναι περιστασιακή. Άλλα σπάνια θηλαστικά είναι ο αγριόγατος, το αγριόγιδο και το ζαρκάδι. Στην περιοχή φωλιάζουν πάνω από 70 είδη πουλιών, εκ των οποίων τα περισσότερα ανήκουν στα στρουθιόμορφα και φωλιάζουν στα δάση κωνοφόρων και οξιάς του Δρυμού της Βάλια Κάλντα. Η μεγάλη σημασία του έγκειται στο γεγονός ότι υπάρχουν 10 αρπακτικά είδη και 8 είδη δρυοκολαπτών. Στον Δρυμό παρατηρήθηκε ένα ζευγάρι βασιλαετού, το οποίο αναπαρήχθη με επιτυχία. Τέλος, μέχρι σήμερα έχουν καταγραφεί 7 αμφίβια και 10 ερπετά, τα περισσότερα εκ των οποίων αναφέρονται στο παράρτημα IV της οδηγίας 92/43 της Ε.Ε. και απαιτούν αυστηρή προστασία. Η οχιά παρατηρείται σε ορεινά λιβάδια και ο πληθυσμός της είναι απομονωμένος από τους υπόλοιπους του είδους, κοινούς στα υπομεσογειακά οικοσυστήματα.

2.1.2.1.2 Υγρότοποι

Σε υψόμετρο 1.960μ. και 1940μ. υπάρχουν δύο εντυπωσιακές μικρές λίμνες, πάνω στα υποαλπικά υψίπεδα του όρους Μαυροβουνίου στη Φλέγγα. Οι λίμνες αυτές αποτελούν το σύμβολο της περιοχής και συνδέονται με πάρα πολλούς θρύλους. Έχουν νερό ολόκληρο τον χρόνο και στα νερά τους ζούνε διάφορα αμφίβια όπως τρίτωνες (*Triturus alpestris*) και βατράχια (*Bombina variegata*, *Rana graeca*). Υπάρχουν (3) μονοπάτια που οδηγούν στις λίμνες Φλέγγα: Το πρώτο ξεκινάει από το Αρκουδόρεμα στο ύψος της συμβολής με το ρέμα «Μνήματα», το δεύτερο

από το ρέμα «Σαλατούρα» και το τρίτο απ' το διάσελο «Σαλατούρα Μηλιάς» και ακολουθεί την κορυφογραμμή του Μαυροβουνίου. Ο χρόνος ανάβασης είναι 3 με 4 ώρες περίπου.

Επίσης από την πλευρά του Μετσόβου υπάρχει το σημασμένο μονοπάτι Ρ6 που ακολουθεί τον δασικό δρόμο μέχρι το ορειβατικό καταφύγιο του Δήμου Μετσόβου και μετά ακολουθώντας την κορυφογραμμή του Μαυροβουνίου καταλήγει στις λίμνες ή στην κορυφή της Φλέγγας. Ο χρόνος ανάβασης από το καταφύγιο είναι 1,5 με 2 ώρες περίπου. Επίσης υπάρχει και άλλο ένα μονοπάτι που ξεκινάει από την τοποθεσία «Άσπρα λιθάκια» και καταλήγει στα «Αυτιά Φλέγγας» (ο χρόνος ανάβασης είναι 1 ώρα περίπου) και μετά καταλήγει στις λίμνες Φλέγγας.

Τέλος από το χωριό Βοβούσα διασχίζοντας το Αρκουδόρεμα ανηφορικά υπάρχει μονοπάτι που καταλήγει τόσο στην πεδιάδα της Βάλια Κάλντας (χρόνος ανάβασης 4,5 έως 5 ώρες) όσο και στις Λίμνες Φλέγγας (χρόνος ανάβασης 7 ώρες περίπου).

2.1.2.1.3 Ορεινοί όγκοι

Ο Δήμος Γρεβενών διαθέτει ένα έντονο γεωγραφικό ανάγλυφο και χαρακτηρίζεται ορεινός-ημιορεινός. Στα δυτικά υπάρχει η οροσειρά της βόρειας Πίνδου όπου στα όρια με την περιφερειακή ενότητα Ιωαννίνων δεσπόζουν οι κορυφές Μηλέα (2.160 μ.), Μαυροβούνι (2.050 μ.), Αφτιά (2.005 μ.), Φλέγκα (2.158 μ.), Πυροστιά (1.967 μ.), Αβγό (2.177 μ.), Σκούρτζα (1.799μ.), Κίρκουρη (1.860μ.) Βορειοανατολικά υπάρχει το όρος Βούρινος, που ανήκει κυρίως στην περιφερειακή ενότητα Κοζάνης αλλά η ψηλότερη κορυφή του (1.621 μ.) βρίσκεται στα όρια των δήμων Βοΐου και Γρεβενών.

2.1.2.1.4 Κλιματολογικά στοιχεία

Το κλίμα στην επικράτεια του Δήμου είναι ηπειρωτικό με μεγάλες θερμοκρασιακές διακυμάνσεις μεταξύ χειμώνα και καλοκαιριού. Η μέση ετήσια θερμοκρασία εκτιμάται στους 12.93 C ενώ η μέση μηνιαία παρουσιάζει μέγιστο τον Ιούλιο και ελάχιστο τον Ιανουάριο. Η μέση μηνιαία ξηρασία κυμαίνεται σε υψηλά επίπεδα το καλοκαίρι και η υγρασία παρουσιάζει μέγιστο την περίοδο από το Νοέμβριο μέχρι Φεβρουάριο. Οι βροχοπτώσεις είναι εντονότερες στην βόρεια Πίνδο (1800 mm) λιγότερες στην λοιπή ορεινή ζώνη και στις χαμηλότερες περιοχές κυμαίνεται από (600-800 mm).

2.1.2.1.5 Γεωμορφολογικά και Γεωλογικά Στοιχεία

Ο Δήμος Γρεβενών και ολόκληρη η περιφερειακή ενότητα Γρεβενών μαζί με τον Δήμο Βοΐου της περιφερειακής ενότητας Κοζάνης και την περιφερειακή ενότητα της Καστοριάς αποτελούν την λεκάνη απορροής του ποταμού Αλιάκμονα, μίας εκτεταμένης ζώνης τριτογενών αποθέσεων, που αρχίζει από τα σύνορα με την Αλβανία. Η ζώνη αυτή παρουσιάζει ένα συνεχές κυματοειδές ανάγλυφο, με συνεχή εναλλαγή επιπέδων επιφανειών, μισγάγγειων, αντρεισμάτων και λόφων με έντονα φαινόμενα διάβρωσης.

Εδαφολογική μελέτη ή έρευνα που να καλύπτει το σύνολο της έκτασης του Δήμου δεν υπάρχει. Οι βασικές κατηγορίες εδαφών συνοψίζονται ως εξής:

- Εδάφη επί των μετατεκτονικών και βραδυτεκτονικών ιζημάτων.
- Εδάφη επί σκληρών ασβεστολιθών

Τα γεωλογικά στοιχεία αναφέρονται:

- Σε πλειστοκαινικά ιζήματα: μάργες, άργιλος, άμμος, κροκαλοπαγή
- Σε ιζήματα μεσοελληνικής αύλακας: κροκαλοπαγή, ψαμμίτες και ερυθρά αργιλοαμμώδη.

Στα μεταλλεύματα που διαθέτει το υπέδαφος του Δήμου συγκαταλέγονται ο χρωμίτης, τα χαλκούχα-μαγγανιούχα μεταλλεύματα, ο μόλυβδος και ο ψευδάργυρος. Έχουν επίσης εντοπιστεί μάρμαρα και αδρανή υλικά.

2.1.2.1.6 Σεισμικότητα

Ο Δήμος Γρεβενών βρίσκεται σε μία περιοχή, η οποία αν και έχει πληγεί στο σχετικά πρόσφατο παρελθόν από καταστρεπτικό σεισμό (13 Μαΐου 1995, Μ.6.6), εντούτοις από τους δημοσιευμένους καταλόγους σεισμών του προηγούμενου αιώνα αλλά και από τα δελτία του Σεισμολογικού Σταθμού του Εργαστηρίου Γεωφυσικής του ΑΠΘ δεν φαίνεται να έχουν συμβεί στην περιοχή μεγάλοι σεισμοί. Η περιοχή παρά τη γέννηση του καταστρεπτικού σεισμού του 1995 θεωρείται ότι ανήκει σε περιοχή χαμηλής σεισμικότητας. Σημειώνεται ότι η περιφερειακή ενότητα Γρεβενών ανήκει στη ζώνη Ι κατά τον Ε.Α.Κ για την οποία η ενεργός τιμή της εδαφικής επιτάχυνσης είναι 0,16g.

2.1.2.1.7 Οδικό Δίκτυο

Η περιφερειακή ενότητα Γρεβενών διασχίζεται από ένα κομμάτι της Εγνατίας Οδού (μήκους 68 χλμ) που αποτελεί έναν διεθνή οδικό άξονα ο οποίος διασφαλίζει την γρήγορη και ασφαλή διέλευση. Πρόκειται για έναν αυτοκινητόδρομο με δύο κλάδους και διαχωριστική νησίδα στη μέση όπου κάθε κλάδος έχει δύο λωρίδες κυκλοφορίας και δεξιά [λωρίδα έκτακτης ανάγκης](#). Η μέγιστη επιτρεπόμενη ταχύτητα είναι τα 130 χλμ./ώρα. Ο Δήμος Γρεβενών διασχίζεται από τις Εθνικές Οδούς Γρεβενών - Κοζάνης και Γρεβενών -Τρικάλων και Γρεβενών - Ιωαννίνων.

Εξαιτίας των χιονοπτώσεων και του παγετού που παρατηρούνται κατά την χειμερινή περίοδο ένα σημαντικό τμήμα του οδικού δικτύου αντιμετωπίζει προβλήματα βατότητας. Το πρόβλημα οριοθετείται κυρίως στη ζώνη του ορεινού όγκου. Τα προβλήματα αυτά αντιμετωπίζονται με μηχανοκίνητα μέσα του Δήμου και της περιφερειακής ενότητας Γρεβενών, καθώς και με μίσθωση ιδιωτικών μηχανημάτων για τη συμπλήρωση του δυναμικού αυτού, όταν οι καιρικές συνθήκες και η ιδιαίτερα μεγάλη κακοκαιρία το επιβάλλουν. Ο μέσος όρος ημερήσιας χρήσης μηχανημάτων για την περιφερειακή ενότητα Γρεβενών είναι της τάξεως των 15 με 25 μηχανημάτων την περίοδο της κακοκαιρίας. Κατ' αυτόν τον τρόπο η κυκλοφορία, μπορεί να θεωρηθεί πως, δεν διακόπτεται παρά ορισμένες ώρες την ημέρα και στην χειρότερη περίπτωση για μία (1) έως δύο (2) ημέρες στο επαρχιακό οδικό δίκτυο.

2.1.2.1.8 Ύδρευση

Το δίκτυο ύδρευσης στον Δήμο Γρεβενών στο μεγαλύτερο τμήμα του είναι κατασκευασμένο από χαλυβδοσωλήνες και πολυαιθυλένιο (PVC). Οι υδρευτικές ανάγκες του Δήμου καλύπτονται από πηγές και γεωτρήσεις. Για τον έλεγχο της ποιότητας του νερού ο Δήμος έχει υπογράψει σύμβαση με ιδιωτική εταιρία που διενεργεί μικροβιολογικούς και φυσικοχημικούς ελέγχους. Στην Δημοτική Ενότητα Γρεβενών υπάρχουν 10.614 υδρόμετρα και το μήκος του δικτύου ανέρχεται στα 250 χλμ (ΔΕΥΑΓ). Για τις υπόλοιπες Δημοτικές Ενότητες δεν υπάρχουν ακριβή στοιχεία και σύμφωνα με εκτίμηση της ΔΕΥΑΓ στο σύνολο του Δήμου υπάρχουν 18.500 υδρόμετρα με μέση ετήσια παροχή 120 m³ ανά υδρόμετρο και το μήκος του δικτύου είναι 530 χλμ. Επίσης υπάρχουν και 40 γεωτρήσεις με παροχή 1.400 m³/h.

2.1.2.1.9 Αποχέτευση Όμβριων – Ακαθάρτων

Σύμφωνα με την Δ.Ε.Υ.Α.Γ το δίκτυο αποχέτευσης του Δήμου είναι περίπου 245 χλμ ενώ παράλληλα λειτουργούν ή προβλέπεται να λειτουργήσουν δώδεκα εγκαταστάσεις βιολογικού καθαρισμού. Η τελική εκροή απαλλαγμένη πλέον από οργανικό και μικροβιακό φορτίο, εμπλουτισμένη σε διαλυμένο οξυγόνο, απορρίπτεται μέσω αγωγού σε παρακείμενα ρέματα και ποτάμια.

Ειδικότερα για την πόλη των Γρεβενών η Εγκατάσταση Επεξεργασίας Λυμάτων είναι σχεδιασμένη για να καλύπτει ισοδύναμο πληθυσμό 30.000 κατοίκων με ημερήσια κατανάλωση 200 L ανά κάτοικο. Το αποχετευτικό δίκτυο της Δημοτικής Ενότητας είναι χωριστικό, δηλαδή δέχεται μόνο τα αστικά λύματα και όχι τα όμβρια. Στόχος της συνολικής διεργασίας είναι ο διαχωρισμός των υγρών από τα στερεά απόβλητα καθώς και η απολύμανση και η σταθεροποίησή τους.

2.1.2.1.10 Άρδευση

Ο Δήμος Γρεβενών θεωρείται προβληματικός σε ότι αφορά τα υπόγεια νερά παρά το γεγονός ότι παρουσιάζεται πλούσιος σε επιφανειακά νερά. Για την άρδευση των καλλιεργούμενων εκτάσεων του Δήμου, η κατάσταση από άποψη διοίκησης, διαχείρισης, υποδομής έργων και συστημάτων άρδευσης δεν είναι καλή με αποτέλεσμα ενώ υπάρχουν επαρκείς ποσότητες νερού, οι αρδευόμενες εκτάσεις να είναι περιορισμένες συγκριτικά με αυτές που μπορούν να αρδευτούν.

Οι περιοχές τις οποίες διατρέχει ο Αλιάκμονας μέσω των παραποτάμων του θεωρούνται οι πλέον προνομιούχες από πλευράς δυνατότητας άρδευσης. Σημειώνεται ότι οι καλλιεργήσιμες εκτάσεις είναι ως επί το πλείστον ξηρικές εκτός των τελευταίων χρόνων όπου άρχισαν να λειτουργούν τα δύο μεγάλα αρδευτικά έργα το αρδευτικό Κοκκινιάς-Κιβωτού και το αρδευτικό Καρπερού-Δήμητρας.

Με τα δύο αυτά αρδευτικά συστήματα επιτυγχάνεται η άρδευση 34.000 στρεμμάτων, ενώ η συνολική αρδευόμενη έκταση της περιφερειακής ενότητας Γρεβενών ανέρχεται σήμερα στα, 72.947,50 στρέμματα. Οι κύριες καλλιεργήσιμες εκτάσεις βρίσκονται στα χαμηλά τμήματα της λεκάνης των Γρεβενών και στην κοιλάδα του Αλιάκμονα με μικρή στρεμματική απόδοση, χαμηλότερη από τις μέσες στρεμματικές αποδόσεις της Μακεδονίας.

2.1.2.1.11 Ποτάμια

Στο Δήμο Γρεβενών υπάρχουν παραπόταμοι του ποταμού Αλιάκμονα ο οποίος είναι ο μεγαλύτερος ποταμός της Ελλάδας με μήκος 297 χλμ. και βρίσκεται εξ' ολοκλήρου σε ελληνικό έδαφος. Διασχίζει τις περιφερειακές ενότητες Γρεβενών, Καστοριάς, Κοζάνης, Ημαθίας και Πιερίας. Δέχεται τα πλεονάζοντα νερά της λίμνης Καστοριάς καθώς και τα νερά των: Λιβαδοπόταμου, Στραβοπόταμου, Βέλα, Ντραμπουτιώτικου, Πραμορίτσα, Γρεβενιώτικου, Βενέτικου, Σταυροπόταμου, Εδεσσαίου και της στραγγιστικής τάφρου της λίμνης Γιαννιτσών. Ο ποταμός Αλιάκμονας εκβάλλει στον Θερμαϊκό κόλπο, λίγο νοτιότερα από τις εκβολές του Αξιού ποταμού δημιουργώντας ένα εκτεταμένο δέλτα πλούσιο σε χλωρίδα και πανίδα.

Στην περιφερειακή ενότητα και το Δήμο Γρεβενών οι παραπόταμοι που τον σχηματίζουν είναι ο Βενέτικος και ο Γρεβενίτης που πηγάζουν στα νοτιοδυτικά από την κοιλάδα Βάλια Κάλντα, τον Όρλιακα και τον Σμόλικα. Ο Βενέτικος αποτελεί τον μεγαλύτερο παραπόταμο του Αλιάκμονα και δημιουργείται από μικρότερους παραποτάμους ή χείμαρρους, όπως ο Βελονιάς και Σμιξιώτικος.

Μέχρι να συναντήσει το Αλιάκμονα ρέει μέσα από κοιλάδες και σε σημεία, όπως στην περιοχή του χωριού Σπήλαιο Γρεβενών δημιουργεί απότομα και εντυπωσιακά φαράγγια. Ο ποταμός συμβάλει στην ανάπτυξη της περιοχής και συγκεκριμένα της αγροτικής παραγωγής μέσω φραγμάτων και αρδευτικών δικτύων που καλύπτουν τις ανάγκες άρδευσης.

Στην δυτική Μακεδονία ο Αλιάκμονας και οι παραπόταμοί του σχηματίζουν ένα πολυδαίδαλο ποτάμιο δίκτυο το οποίο σε συνδυασμό με την γεωγραφική θέση της περιοχής ανάμεσα σε Μακεδονία και Ήπειρο επέβαλε το χάραγμα σημαντικών δρόμων, χαρακτηριστική είναι "η Βασιλική στράτα" στον άξονα Μαυραναίοι-Ζιάκα-Περιβόλι-Βωβούσα. Η ανάγκη αυτή οδήγησε στη ζεύξη των ποταμών με πέτρινα γεφύρια τα οποία διασώζονται μέχρι σήμερα. Η περιήγηση στα γεφύρια είτε διαπλέοντας τα ποτάμια (Αλιάκμονας και Βενέτικος) είτε περπατώντας σε παραποτάμιες διαδρομές συνδυάζει την αναψυχή με την άσκηση, δίνοντας την δυνατότητα στους επισκέπτες να αναπτύξουν δραστηριότητες όπως το ψάρεμα, το ράφτινγκ και καγιάκ, την γνωριμία με το φυσικό περιβάλλον της περιοχής και με την τοπική ιστορία.

Τα γεφύρια των Γρεβενών είναι τα μεγαλύτερα και εντυπωσιακότερα όλης της Μακεδονίας. Το 1995, μετά από ενέργειες της Νομαρχίας Γρεβενών, η 11η Εφορεία Βυζαντινών Μνημείων της Βέροιας κήρυξε τα γεφύρια του νομού, διατηρητέα μνημεία.

Η τεχνοτροπία τους είναι σε γενικές γραμμές η ίδια. Εξαιρέση αποτελεί μόνο το γεφύρι κάτω από το βουνό Νιδρούζι, ανάμεσα στα χωριά Αλατόπετρα και Πρόσβορρο. Το γεφύρι αυτό είχε ιδιαίτερο μέγεθος λίθων με τέλεια λάξευση και τοποθέτηση. Σημαντικό για το μέγεθος του τόξου του (το μεγαλύτερο στη Μακεδονία) είναι το γεφύρι του Ασιζ- αγά, το οποίο κτίσθηκε το 1727 και έχει μήκος 70μ. και ύψος 15μ. Για λόγους επικοινωνίας, σπουδαίο γεφύρι ήταν του Σπανού που συνέδεε την Ήπειρο με την Μακεδονία. Έχει μήκος 84μ. και ύψος 10μ. και είναι το μεγαλύτερο του νομού. Εντυπωσιακό γεφύρι και επισκέψιμο από πλήθος κόσμου κάθε χρόνο, είναι αυτό της Πορτίτσας που είναι χτισμένο στα ριζά του φαραγγιού έξω από το χωριό Σπήλαιο. Το δίτοξο γεφύρι του Ζιάκα, δίπλα από τη νέα γέφυρα που οδηγεί στο ομώνυμο χωριό, χτίστηκε στα τέλη του 19ου αιώνα στον ποταμό Βελονιά. Δύσκολο σε πρόσβαση, ειδικά το φθινόπωρο και το χειμώνα, είναι το γεφύρι του Καγκέλια, δίπλα στο δρόμο που ενώνει το Τρίκωμο με το Μοναχίτι. http://www.grevena.gr/perivallon/files/016/images/photografiko_iliko/grevena_bridges/002.jpg Ιδιαίτερο γεφύρι λόγω της τοποθεσίας είναι αυτό της Πραμόριτσας με μήκος 42μ. Το μοναδικό γεφύρι του νομού που είναι χτισμένο μέσα σε χωριό είναι του Δοτσικού. Ανάμεσα στα χωριά Κάστρο και Μέγαρο βρίσκεται το μονότοξο γεφύρι του Κάστρου χτισμένο πάνω από τον ποταμό Γρεβενίτη, το οποίο σχηματίζει τέλειο ημικύκλιο ύψους 8μ.

2.1.2.1.12 Ενέργεια

Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΣΥΕ (2008) η κατανάλωση ενέργειας στο σύνολο της περιφερειακής ενότητας Γρεβενών ανέρχεται στις 128.864 χιλιάδες kWh. Τα τελευταία χρόνια έγιναν και συνεχίζουν να γίνονται σημαντικές προσπάθειες για την ανάπτυξη των ΑΠΕ στην περιοχή του Δήμου Γρεβενών και συνδέονται, πέραν της κομβικής του θέσης, σε γεινίαση με τους σημαντικότερους ηλεκτροπαραγωγούς Δήμους της χώρας, με την γεωμορφολογία της περιοχής και την «πράσινη» φυσιογνωμία του Δήμου.

Ο δήμος Γρεβενών εξαιτίας του πλούσιου επιφανειακού υδατικού δυναμικού και της μεγάλης πυκνότητας εκμεταλλεύσιμου υδατικού δυναμικού προσφέρεται για την χωροθέτηση μικρών υδροηλεκτρικών έργων (ΜΥΗΕ) δηλαδή με μέγεθος μέχρι 15 MW. Οι περισσότερες προτάσεις που έχουν υποβληθεί στην ρυθμιστική αρχή ενέργειας (Ρ.Α.Ε) αφορούν ΜΗΥΕ και φωτοβολταϊκά,

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

έτσι σύμφωνα με το αρχείο θετικών γνωμοδοτήσεων της Ρ.Α.Ε έχουν λάβει θετική γνωμοδότηση τα έργα που παρουσιάζονται στον πίνακα 2.1.

Δημοτική ενότητα	Θέση	Ισχύς (MW)	Τεχνολογία
ΠΕΡΙΒΟΛΙΟΥ	ΡΕΜΑ ΛΟΥΜΝΙΤΣΗΣ	3.14	ΜΙΚΡΑ ΥΔΡΟΗΛΕΚΤΡΙΚΑ
ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΖΙΑΚΑ	ΠΟΤ. ΣΜΙΞΙΩΤΙΚΟΣ	4.95	ΜΙΚΡΑ ΥΔΡΟΗΛΕΚΤΡΙΚΑ
ΒΕΝΤΖΙΟΥ	ΑΓΡΟΤΕΜΑΧΙΑ 3 - 4 - 5 – 6 Δ.Δ. ΠΥΛΩΡΩΝ	1.99	ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΑ
ΓΡΕΒΕΝΩΝ	ΠΟΤΑΜΟΣ ΑΛΙΑΚΜΟΝΑΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΑΣΠΡΟΚΑΜΠΟΥ	9.40	ΜΙΚΡΑ ΥΔΡΟΗΛΕΚΤΡΙΚΑ
ΓΡΕΒΕΝΩΝ ΚΑΙ ΒΕΝΤΖΙΟΥ	ΠΟΤΑΜΟΣ ΑΛΙΑΚΜΟΝΑΣ ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ ΜΕΣΟΛΑΚΚΟΥ ΚΑΙ ΠΙΣΤΙΚΟΥ	9.40	ΜΙΚΡΑ ΥΔΡΟΗΛΕΚΤΡΙΚΑ
ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΖΙΑΚΑ	ΔΕΣΗ ΕΠΙ ΤΟΥ ΒΟΡΕΙΟΥ ΚΛΑΔΟΥ ΤΟΥ ΠΟΤΑΜΟΥ ΒΕΝΕΤΙΚΟΥ	0.99	ΜΙΚΡΑ ΥΔΡΟΗΛΕΚΤΡΙΚΑ
ΗΡΑΚΛΕΩΤΩΝ-ΣΙΑΤΙΣΤΑΣ	ΤΑΞΙΑΡΧΗΣ ΕΠΙ ΤΟΥ ΠΟΤΑΜΟΥ ΑΛΙΑΚΜΟΝΑ	9.53	ΜΙΚΡΑ ΥΔΡΟΗΛΕΚΤΡΙΚΑ
ΓΡΕΒΕΝΩΝ	2 ΧΙΛΙΟΜΕΤΡΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΑ ΤΗΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΦΕΛΛΙΟΥ ΠΟΤΑΜΟΣ ΑΛΙΑΚΜΟΝΑΣ ΠΕΡΙΟΧΗ ΦΕΛΛΙΟΥ	10.40	ΜΙΚΡΑ ΥΔΡΟΗΛΕΚΤΡΙΚΑ
ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΠΕΡΙΒΟΛΙΟΥ	ΡΕΜΑ ΑΣΠΡΟΠΟΤΑΜΟΣ	3.99	ΜΙΚΡΑ ΥΔΡΟΗΛΕΚΤΡΙΚΑ
ΓΟΡΓΙΑΝΗΣ	ΡΕΜΑ ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΙ	2.60	ΜΙΚΡΑ ΥΔΡΟΗΛΕΚΤΡΙΚΑ
ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΖΙΑΚΑ	ΡΕΜΑ ΠΟΤΑΜΙΑΣ ΤΡΥΠΗΜΕΝΗΣ	1.64	ΜΙΚΡΑ ΥΔΡΟΗΛΕΚΤΡΙΚΑ
ΓΡΕΒΕΝΩΝ	ΣΤΟ ΛΕΒΗΤΟΣΤΑΣΙΟ ΤΗΣ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΞΥΛΟΥ ΓΙΩΤΑΣ Α.Ε. ΣΤΟ 2ο ΧΙΛ. ΤΗΣ ΕΠΑΡΧ. ΟΔΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ - ΚΟΖΑΝΗΣ	0.37	ΒΙΟΜΑΖΑ
ΓΟΡΓΙΑΝΗΣ	ΡΕΜΑ ΠΕΡΑΣΜΑ 300 ΜΕΤΡΑ ΚΑΤΑΝΤΙ ΤΩΝ ΣΥΝΟΡΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ & ΓΡΕΒΕΝΩΝ	1.96	ΜΙΚΡΑ ΥΔΡΟΗΛΕΚΤΡΙΚΑ
ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΖΙΑΚΑ	ΤΡΙΚΩΜΟ, ΠΟΤ. ΒΕΝΕΤΙΚΟΣ	2.60	ΜΙΚΡΑ ΥΔΡΟΗΛΕΚΤΡΙΚΑ
ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΖΙΑΚΑ	ΑΓ. ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ, ΠΟΤ. ΒΕΝΕΤΙΚΟΣ	3.20	ΜΙΚΡΑ ΥΔΡΟΗΛΕΚΤΡΙΚΑ
ΓΡΕΒΕΝΩΝ	ΔΕΡΒΕΝΙ	14.10	ΒΙΟΜΑΖΑ - ΤΗΛΕΘΕΡΜΑΝΣΗ

Πίνακας 2.1: Οι περιοχές του Δήμου Γρεβενών που είχαν θετική γνωμοδότηση για εγκατάσταση Α.Π.Ε (Πηγή: Ρ.Α.Ε 2010)

Από τον πίνακα 2.1 προκύπτουν οι θετικές γνωμοδοτήσεις για την εγκατάσταση συνολικής ισχύος 80,26 MW στο Δήμο Γρεβενών.

2.1.2.1.13 Προστατευόμενες περιοχές

Στον Δήμο Γρεβενών συναντώνται βιότοποι NATURA 2000. Οι περιοχές NATURA αφορούν τόπους Κοινοτικής Σημασίας - ΤΚΣ (Sites of Community Importance – SCI) όπως ορίζονται από την Οδηγία 92/43/ΕΚ “Για τη διατήρηση των φυσικών οικοτόπων, καθώς και της άγριας πανίδας και χλωρίδας”.

Οι προστατευόμενες περιοχές που περιλαμβάνονται, εξ ολοκλήρου ή τμήματά τους ή εφάπτονται, στον Δήμο Γρεβενών είναι οι εξής:

- Βάλια Κάλντα και τεχνητή λίμνη του Αώου (SPA) με κωδικό προστασίας GR1310002 και έκταση 146.604,8 στρέμματα.
- Εθνικός Δρυμός Πίνδου (Βάλια Κάλντα)-ευρύτερη περιοχή (SCI) με κωδικό προστασίας GR1310003 και έκταση 68.382,5 στρέμματα.
- Βασιλίτσα με κωδικό προστασίας (SCI) GR1310001 και έκταση 80.127,8 στρέμματα.
- Όρη Όρλιακας και Τσούγκρια (SPA) με κωδικό προστασίας GR1310004 και έκταση 102.305,4 στρέμματα.

Ο Εθνικός Δρυμός Πίνδου είναι ένας από τους σπουδαιότερους Εθνικούς μας Δρυμούς. Ιδρύθηκε με το Β.Δ. 487/1966 που δημοσιεύθηκε στο 120/1966 φύλλο της εφημερίδας της Κυβέρνησης.

Αποτελεί μια απομονωμένη περιοχή στο Βόρειο τμήμα της Πίνδου. Έχει συνολική έκταση 68.382,5 στρέμματα και αποτελείται από τον πυρήνα με έκταση 33.490 στρ. και την περιφερειακή ζώνη προστασίας με έκταση 34.892,5 στρ.

Περιλαμβάνει την κοιλάδα της Βάλια - Κάλντα (είναι βλάχικη λέξη και σημαίνει «Ζεστή κοιλάδα». Ονομάζεται έτσι γιατί εμφανίζει σημαντικές θερμοκρασιακές διακυμάνσεις στη διάρκεια του 24ώρου, με πολύ υψηλές θερμοκρασίες κατά την διάρκεια της ημέρας χωρίς νέφωση και πολύ χαμηλές κατά τη διάρκεια της νύχτας).

Η γεωλογική συγκρότηση του Δρυμού αποτελείται από πετρώματα της ομάδας του φλύσχη με αρκετό οφείτη, γάβρο, ασβεστόλιθο και δολομίτη με κυρίαρχη εμφάνιση του σερπεντίνη. Τα εδάφη του Δρυμού σχηματίστηκαν από την αποσάθρωση του περιδοτίτη και του σερπεντίνη. Είναι αργιλώδους, αργιλοπηλώδους υφής, όξινης χημικής αντίδρασης και πλούσια σε μαγνήσιο και σίδηρο ενώ πολλές φορές περιέχουν τοξικές συγκεντρώσεις χρωμίου, νικελίου, μαγγανίου και αλουμινίου.

Η παγωμένη «Ζεστή κοιλάδα» πήρε το όνομά της κατ'εμφημισμό, καθώς αποτελεί μία από τις πιο ψυχρές και υγρές περιοχές της χώρας. Το κλίμα είναι ορεινό-μεσογειακό από τα πλουσιότερα στην Ελλάδα σε κατακρημνίσματα (1.500mm/έτος) και χιονοπτώσεις. Τα καλοκαίρια είναι δροσερά με αρκετές τοπικές βροχές.

Η νέφωση είναι υψηλή και οι παγετοί συνηθισμένοι από τον Οκτώβριο μέχρι τον Μάιο ενώ το χιόνι καλύπτει τον Δρυμό 7 με 8 μήνες το χρόνο. Το τοπίο είναι εντυπωσιακό και εκτός από την ποικιλία μορφολογικών και βλαστητικών χαρακτηριστικών, τονίζεται ακόμη από τεράστιους γκρεμούς και ορμητικά ρέματα. Το περιβάλλον είναι ιδιαίτερα σημαντικό για την διαβίωση μιας τεράστιας ποικιλίας ειδών απ' το ζωικό και το φυτικό βασίλειο.

Με μια πρώτη διερεύνηση, καταμετρήθηκαν 30 είδη δέντρων και θάμνων με ιδιαίτερο ενδιαφέρον, 120 είδη ποώδους βλάστησης με χαρακτηριστικό την εμφάνιση του ενδημικού είδους *Centaurea vlachorum* και 18 είδη ορχεοειδών. Ακόμα πρόσφατα η ίδια περιοχή έχει ενταχθεί σε ειδικό πρόγραμμα που χρηματοδοτεί η Ε.Ε για τη λήψη των επείγουσών μέτρων για την προστασία και την ορθολογική διαχείριση των πληθυσμών της καφετιάς αρκούδας στην Ελλάδα και την Ιταλία.

2.1.2.1.14 Τα προϊστορικά ευρήματα στο Δήμο Γρεβενών

Μοναδικά ευρήματα φέρνουν διαχρονικά στο φως την προϊστορία των Γρεβενών. Πρώτα ο γίγαντας των Αμπελιών 200.000 ετών, δηλαδή ένας ελέφαντας θερμών κλιμάτων, του είδους

Elephas (Paleoloxodon) antiquus, με ύψος στους ώμους στα 4 μέτρα, μεσήλικας (40 περίπου χρονών) με χαρακτηριστικούς ευθείς χαυλιόδοντες, σε αντίθεση με τα τριχωτά μαμούθ *Mammuthus primigenius* των παγετωδών περιόδων που είχαν καμπύλους χαυλιόδοντες.

Ακολουθως οι γίγαντες της Μηλιάς 3.000.000 ετών, δηλαδή τεράστιοι μαστόδοντες (προβοσκιδωτά, πρόγονοι των σημερινών ελεφάντων), με ύψος 3,5 μέτρα και βάρος 6,5 τόνους, που είχαν χαυλιόδοντες και στα δύο σαγόνια: μεγαλύτερους στο πάνω και πολύ μικρούς στο κάτω- χαρακτηριστικό που εξέλειψε με την εξέλιξη. Οι μαστόδοντες μαζί με άλλα ζώα δείχνουν την εικόνα του παρελθόντος της περιοχής που ήταν πολύ διαφορετική από τη σημερινή: το παλαιοπεριβάλλον περιελάμβανε αχανείς εκτάσεις σαβάνας με πλούσια και πυκνά δάση. Μεγάλα σαρκοφάγα αιλουροειδή με τεράστιους πριονωτούς κυνόδοντες (μαχαιρόδοντες), αρκούδες, λίγκες, κυνηγούσαν τα φυτοφάγα, μεταξύ των οποίων ρινόκεροι, ιππάρια (μικρόσωμα άλογα με τρία δάκτυλα στα πόδια τους, ενώ τα σημερινά έχουν ένα δάκτυλο), τάπιροι (συγγενείς με τους ρινόκερους με κολοβή προβοσκίδα), βοοειδή, ελαφοειδή και αγριόχοιροι που περιπλανιόταν στην περιοχή πριν 3.000.000 χρόνια.

Οι μαστόδοντες της Μηλιάς ανήκουν στο είδος *Mammut borsoni* που συγγενεύει με το αντίστοιχο αμερικανικό *Mammut americanum* πήραν το όνομά τους επειδή στα δόντια τους είχαν διάσπαρτα φύματα για να αλέθουν την τροφή τους, σε αντίθεση με τους ελέφαντες και τα μαμούθ, που είναι πολύ νεότερα και έχουν στα μεγάλα δόντια τους πλατιά ελάσματα. Τα τελευταία χρόνια πραγματοποιούνται συστηματικές παλαιοντολογικές έρευνες και ανασκαφές από το Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τμήμα Γεωλογίας, από ομάδα φοιτητών και συνεργατών με επικεφαλής την καθηγήτρια Ευαγγελία Τσουκαλά, πρώτα στη θέση «Αμπέλια» (στις παρυφές της πόλης των Γρεβενών) και ακολούθως στη Μηλιά και στον Πρίπορο του Αγίου Γεωργίου της Δημοτικής Ενότητας Ηρακλεωτών (από το 1996, μετά από πληροφορίες των Δημήτρη Ζησόπουλου και Θανάση Δεληβού αντίστοιχα). Το 1997, από την ομάδα ανασκαφών ανακαλύφθηκε το πρώτο ζευγάρι χαυλιόδοντων εντυπωσιακού μεγέθους (μήκους 4,39μ.), οι οποίοι ήταν οι μεγαλύτεροι του συγκεκριμένου είδους που βρέθηκαν στην Ελλάδα, στην Ευρώπη και πιθανόν στον κόσμο, σύμφωνα με στοιχεία από το βιβλίο των ρεκόρ Γκίνες. Η συνέχιση της έρευνας έφερε στο φως την κάτω γνάθο του ζώου, από τις πληρέστερες του είδους στην Ευρώπη, καθώς και οστά από τον υπόλοιπο σκελετό του. Το 2007, τα λείψανα ενός ακόμα απολιθωμένου ζώου υπερτόνισαν το διεθνές κυρίως ενδιαφέρον της περιοχής για τη σπουδαιότητα της περιοχής της Μηλιάς. Οι χαυλιόδοντες του ζώου, μήκους πέντε μέτρων, αποτελούν, χωρίς αμφιβολία τους μεγαλύτερους που έχουν βρεθεί στον κόσμο, ενώ ο εντοπισμός της κάτω γνάθου και μεγάλου μέρους του σκελετού του ζώου καθιστά το εύρημα εξαιρετικά σημαντικό για την έρευνα, καθώς παρέχει μοναδικά στοιχεία για την εξέλιξη, την παλαιοβιολογία και την εξέλιξη του συγκεκριμένου είδους, σε παγκόσμια κλίμακα.

Μας δίνει τη δυνατότητα υπολογισμού τόσο του ύψους του μαστόδοντα, όσο και του βάρους του. Πρόκειται για ένα αρσενικό ζώο, η βιολογική ηλικία του οποίου, όπως προκύπτει από τα δόντια της γνάθου, υπολογίζεται μεταξύ 25 και 30 χρόνων. Τα αποτελέσματα των ανασκαφών μας παρέχουν εξαιρετικά σημαντικές πληροφορίες για το γεωλογικό παρελθόν της περιοχής, για τα είδη που την κατοικούσαν, για την καταγωγή και εξέλιξή τους, για το περιβάλλον στο οποίο ζούσαν, για τις κλιματικές συνθήκες που προτιμούσαν και για τη γεωγραφική τους εξάπλωση. Η μελέτη των ευρημάτων εμπλουτίζουν τις γνώσεις για το παλαιό περιβάλλον του ελλαδικού χώρου, αλλά και την εξέλιξη ειδών όπως τα προβοσκιδωτά, δίνοντας νέα διάσταση στη σύνθετη εικόνα της Φυσικής Ιστορίας τόσο της περιοχής, όσο και της ΝΑ Ευρώπης.

2.1.2.1.15 Υποδομές διαχείρισης απορριμμάτων

Ο συνολικός όγκος των απορριμμάτων που συλλέγεται στο σύνολο του Δήμου ανέρχεται στους 40 τόνους ημερησίως και τους 12 τόνους κατά την διάρκεια του σαββατοκύριακου καλύπτοντας ένα δίκτυο μήκους 800 χλμ. Ο δήμος διαθέτει 16 συμβατικά απορριματοφόρα, 1 απορριματοφόρο ανακύκλωσης, 2 οχήματα για το πλύσιμο των κάδων και 4 οχήματα σκούπες. Επίσης ο Δήμος διαθέτει 1000 συμβατικούς κάδους απορριμμάτων και 150 κάδους ανακύκλωσης. Ο στόλος των απορριματοφόρων του Δήμου κρίνεται επαρκής όμως εξαιτίας των μεγάλων χιλιομετρικών αποστάσεων και της αύξησης των αναγκών κατά τους καλοκαιρινούς μήνες οι απαιτήσεις αυξάνονται και ενδέχεται να προκύψουν μικροπροβλήματα στην αποκομιδή των σκουπιδιών.

Σε ότι αφορά τη διαχείριση των απορριμμάτων η συλλογή και διάθεση των στερεών αποβλήτων ρυθμίζεται με βάση τη μελέτη Ολοκληρωμένου Συστήματος Διαχείρισης Απορριμμάτων, που εκπονήθηκε από την Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας στα πλαίσια του 2ου ΚΠΣ το 1995. Μετά τη σύσταση του Φορέα Διαχείρισης, η λειτουργία του δικτύου άρχισε τον Ιούλιο του 2005. Σύμφωνα με τη μελέτη, προβλέπεται η κατασκευή ενός κεντρικού ΧΥΤΑ στην περιφερειακή ενότητα Κοζάνης, στους χώρους των αδρανών πεδίων εξόρυξης, στον οποίο θα καταλήγουν τα απορρίμματα από τους δορυφορικούς Σταθμούς Μεταφόρτωσης (ΣΜΑ) που αντιστοιχούν σε κάθε περιφερειακή ενότητα. Η αποκομιδή των απορριμμάτων στο Δήμο Γρεβενών γίνεται από τον Δήμο ο οποίος εντάχθηκε στο σύστημα ενιαίας αποκομιδής απορριμμάτων Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας που λειτουργεί η ΔΙΑ.ΔΥ.ΜΑ. (Διαδημοτική Επιχείρηση Α.Ε. στην οποία συμμετέχουν όλοι οι Δήμοι της περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας) Στο Δήμο Γρεβενών λειτουργεί σταθμός μεταφόρτωσης απορριμμάτων στο 3ο χλμ Γρεβενών-Πόρου.

2.1.2.1.16 Πολεοδομικά δεδομένα

Στο Δήμο Γρεβενών τα χωριά των επιμέρους Δημοτικών Ενοτήτων δεν διαθέτουν στο σύνολο τους ρυμοτομικό σχέδιο (εκτός από εκείνα που προέκυψαν από διανομή) έχουν όμως καθορισθεί επεκτάσεις των ορίων των οικισμών για την κάλυψη των οικιστικών αναγκών. Στο σύνολο του Δήμου οι εκτάσεις εντός σχεδίου και εντός οικισμών ανέρχονται στα 35.035 στρέμματα καταλαμβάνοντας το 1,88% της συνολικής έκτασης του Δήμου. Σύμφωνα με στοιχεία της ελληνικής στατιστικής αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ) οι εκτάσεις εντός των οικισμών στο Δήμο ανέρχονται στα 10.135,71 στρέμματα και καταλαμβάνουν το 0,55% της συνολικής έκτασης του Δήμου.

Για την πόλη των Γρεβενών είναι διαθέσιμα στοιχεία που αφορούν το σχέδιο επέκτασης. Αναλυτικότερα προβλέπεται επέκταση της τάξης των 3.191 στρεμμάτων εκ των οποίων τα 236 στρέμματα αποτελούν ποτάμια, ρέματα και χείμαρροι με αποτέλεσμα η καθαρή έκταση να ανέρχεται στα 2.955 στρέμματα. Από αυτήν την επιφάνεια τα 1.424 στρέμματα (48,2%) προβλέπονται για οικιστική χρήση και τα υπόλοιπα 1.531 (51,8%) αποτελούν κοινόχρηστους και κοινωφελείς χώρους.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Στην συνέχεια παρουσιάζονται στον πίνακα 2.2 οι εκτάσεις εντός σχεδίου και εντός οικισμών ανά Δημοτική Ενότητα.

Δημοτική Ενότητα	Εκτάσεις εντός σχεδίου και εντός οικισμών (σε στρέμματα)
Αβδέλλας	220
Αγίου Κοσμά	3.750
Βεντζίου	5.750
Γόργιανης	2.305
Γρεβενών	12.570
Ηρακλεωτών	4.425
Θεοδώρου Ζιάκα	4.035
Μεσολουρίου	225
Περιβολίου	350
Σαμαρίνας	715
Σμίξης	310
Φιλιππαίων	380
Σύνολο	35.035

Πίνακας 2.2: Οι εκτάσεις εντός σχεδίου και εντός οικισμών στο Δήμο Γρεβενών (Πηγή: Πολεοδομικό Γραφείο Γρεβενών).

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Με βάση το Έντυπο 2 του οδηγού κατάρτισης Επιχειρησιακών Προγραμμάτων της Ε.Ε.Τ.Α.Α, παρουσιάζονται τα κύρια στοιχεία αναφορικά με το περιβάλλον και την ποιότητα ζωής στο Δήμο Γρεβενών.

ΕΝΥΠΟ ΕΠ_02: ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ & ΠΟΙΟΤΗΤΑ ΖΩΗΣ				
ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ				
ΦΥΣΙΚΟΙ ΠΟΡΟΙ - ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΡΥΠΑΝΣΗΣ - ΥΠΟΔΟΜΕΣ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗΣ ΔΙΚΤΥΩΝ				
Φυσικοί Πόροι	Μονάδες Μέτρησης			
	<i>Όνομασία</i>	<i>Έκταση (στρ.)</i>	<i>Πηγή Άντλησης Στοιχείων</i>	<i>Ημερομηνία Καταγραφής</i>
Δάση	1.Δημοτική Ενότητα Αβδέλλας	30.844	ΕΛ.ΣΤΑΤ	2009
	2. Δημοτική Ενότητα Αγίου Κοσμά	72.077	ΕΛ.ΣΤΑΤ	2009
	3.Δημοτική Ενότητα Βεντζίου	128.036	ΕΛ.ΣΤΑΤ	2009
	4.Δημοτική Ενότητα Γόργιανης	168.301	ΕΛ.ΣΤΑΤ	2009
	5.Δημοτική Ενότητα Γρεβενών	235.675	ΕΛ.ΣΤΑΤ	2009
	6.Δημοτική Ενότητα Δοτσικού	23.492	ΕΛ.ΣΤΑΤ	2009
	7.Δημοτική Ενότητα Ηρακλεωτών	34.328	ΕΛ.ΣΤΑΤ	2009
	8.Δημοτική Ενότητα Θεοδώρου Ζιάκα	171.645	ΕΛ.ΣΤΑΤ	2009
	9.Δημοτική Ενότητα Μεσολουρίου	15.330	ΕΛ.ΣΤΑΤ	2009
	10.Δημοτική Ενότητα Περιβολίου	108.282	ΕΛ.ΣΤΑΤ	2009
	11.Δημοτική Ενότητα Σαμαρίνας	65.726	ΕΛ.ΣΤΑΤ	2009
	12.Δημοτική Ενότητα Σμίξης	16.085	ΕΛ.ΣΤΑΤ	2009

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Καλλιεργούμενες Εκτάσεις	13.Δημοτική Ενότητα Φιλιππαιών	17.377	ΕΛ.ΣΤΑΤ	2009	
	1.Δημοτική Ενότητα Αγίου Κοσμά	34.960,45	ΕΛ.ΣΤΑΤ	2009	
	2. Δημοτική Ενότητα Βεντζίου	113.189,9	ΕΛ.ΣΤΑΤ	2009	
	3.Δημοτική Ενότητα Γόργιανης	24.912,59	ΕΛ.ΣΤΑΤ	2009	
	4.Δημοτική Ενότητα Γρεβενών	209.510	ΕΛ.ΣΤΑΤ	2009	
	5.Δημοτική Ενότητα Ηρακλεωτών	94.750,57	ΕΛ.ΣΤΑΤ	2009	
	6.Δημοτική Ενότητα Θεοδώρου Ζιάκα	45.591,63	ΕΛ.ΣΤΑΤ	2009	
	7.Δημοτική Ενότητα Περιβολίου	155,05	ΕΛ.ΣΤΑΤ	2009	
	1.Δημοτική Ενότητα Αβδέλλας	12.325,77	ΕΛ.ΣΤΑΤ	2009	
	2.Δημοτική Ενότητα Βεντζίου	79.120,07	ΕΛ.ΣΤΑΤ	2009	
	3.Δημοτική Ενότητα Γόργιανης	10.739,44	ΕΛ.ΣΤΑΤ	2009	
	4.Δημοτική Ενότητα Γρεβενών	6.552,31	ΕΛ.ΣΤΑΤ	2009	
	Βοσκότοποι	5.Δημοτική Ενότητα Δοτσικού	6.577,67	ΕΛ.ΣΤΑΤ	2009
6.Δημοτική Ενότητα Ηρακλεωτών		2.971,76	ΕΛ.ΣΤΑΤ	2009	
7.Δημοτική Ενότητα Θεοδώρου Ζιάκα		21.393,83	ΕΛ.ΣΤΑΤ	2009	
8.Δημοτική Ενότητα Κοσμά του Αιτωλού		8.078,89	ΕΛ.ΣΤΑΤ	2009	
9.Δημοτική Ενότητα Μεσολουρίου		2.460,08	ΕΛ.ΣΤΑΤ	2009	
10.Δημοτική Ενότητα Περιβολίου		28.756,25	ΕΛ.ΣΤΑΤ	2009	
11.Δημοτική Ενότητα Σαμαρίνας		31.597,32	ΕΛ.ΣΤΑΤ	2009	
12.Δημοτική Ενότητα Σμίξης		6.403,13	ΕΛ.ΣΤΑΤ	2009	
13.Δημοτική Ενότητα Φιλιππαιών		7.279,71	ΕΛ.ΣΤΑΤ	2009	
		Ονομασία	Υψόμετρο (m)	Πηγή Αντλησης Στοιχείων	Ημερομηνία Καταγραφής
Ορεινοί Όγκοι		1. Αβγό	2.177	ΕΛ.ΣΤΑΤ	2009
		2.Αφτιά	2.005	ΕΛ.ΣΤΑΤ	2009
		3.Βούρινος	1.621	ΕΛ.ΣΤΑΤ	2009
	4.Κίρκουρη	1.860	ΕΛ.ΣΤΑΤ	2009	

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

	5.Μαυροβούνι	2.050	ΕΛ.ΣΤΑΤ	2009
	6. Μηλέα	2.160	ΕΛ.ΣΤΑΤ	2009
	7.Πυροσιτιά	1.967	ΕΛ.ΣΤΑΤ	2009
	8.Σκούρτζα	1.799	ΕΛ.ΣΤΑΤ	2009
	9.Φλέγκα	2.158	ΕΛ.ΣΤΑΤ	2009
	Όνομασία	χλμ	Πηγή Άντλησης Στοιχείων	Ημερομηνία Καταγραφής
Ποτάμια	1.Βενέτικος			
	2.Γρεβενίτης			
	3.Βελονιάς			
	4.Σμιξιώτικος			
	Ορυκτοί Πόροι (ονομασία)	Μεταλλεία (ονομασία)		
Ορυκτοί Πόροι- Μεταλλεία	1.Ολιβίνιτη ς	3.		
	2.Άργιλος	4.		
Περιοχές Natura	Όνομασία		κωδικός	Έκταση (στρ.)
	1.Βασιλίτσα (SCI)		GR1310001	80.127,8
	2.Βάλια Κάλντα και τεχνητή λίμνη Αώου(SPA)		GR1310002	146.604,8
	3.Εθνικός Δρυμός Πίνδου(Βάλια Κάλντα)- ευρύτερη περιοχή (SCI)		GR1310003	68.382,5
	4.Όρη Όρλιακας και Τσούγκρια (SPA)		GR1310004	102.305,4

Προβλήματα Ρύπανσης	Δημοτική Ενότητα	Περιγραφή
1.	Όλες	Εκτεταμένη χρήση λιπασμάτων φυτοφαρμάκων – επίδραση στον υδροφόρο ορίζοντα. Εντονότερο στη Δ.Ε Ηρακλεωτών (πεδινό τμήμα του Δήμου).
2.	Όλες	Εναπόθεση λυμάτων από τα δίκτυα αποχέτευσης με φυσική ροή σε παρακείμενα ρέματα.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Υποδομές εξυπηρέτησης δικτύων	Μονάδες Μέτρησης				
	Υδρευση	Υδρόμετρα	Δίκτυο (χλμ)	Μέση ετήσια κατανάλωση (μ3)	Γεωτρήσεις Υδρευσης
18.500		530	120/υδρομετρο	40γεωτρήσεις/1.400m ³ /h	Οκτώβριος 2011
Αποχέτευση	Δίκτυο (χλμ)	Ημερομηνία Καταγραφής			
	245	Οκτώβριος 2011			
ΒΙΟΚΑ	Πλήθος	Ημερομηνία Καταγραφής			
	12	Οκτώβριος 2011			
Προγράμματα/Δράσεις/Ενέργειες Εξοικονόμησης Ενέργειας (τίτλος)					
α/α	Τίτλος				
1.	Κατατέθηκε πρόταση για την ενεργειακή αναβάθμιση και την τοποθέτηση Φ/Β στο σχολικό συγκρότημα Ε.Π.Α.Λ-Ι.Ε.Κ & Σ.Ε.Κ στην Δημοτική Ενότητα Γρεβενών.				
2.	Υποβλήθηκε πρόταση για την βιοκλιματική αναβάθμιση της κεντρικής πλατείας των Γρεβενών στα πλαίσια της προκήρυξης του ΚΑΠΕ για τις βιοκλιματικές αναβαθμίσεις δημόσιων ανοικτών χώρων.				

Καθαριότητα					
Όγκος Απορριμμάτων	Τόνοι/ημέρα	Ημερομηνία καταγραφής	Μήκος Δικτύου	χλμ	Ημερομηνία καταγραφής
	40ton / day 12ton/	Οκτώβριος 2011		800 km	Οκτώβριος 2011

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

	weekend				
Απορριμματοφόρα (συμβατικά)	πλήθος	Ημερομηνία καταγραφής	Απορριμματοφόρα (ανακύκλωσης)	πλήθος	Ημερομηνία καταγραφής
	16 τεμ	Οκτώβριος 2011		1 τεμ	Οκτώβριος 2011
Διαχείριση Απορριμμάτων (ΧΥΤΑ)	πλήθος	Ημερομηνία καταγραφής	Οχήματα (πλύσιμο κάδων)	πλήθος	Ημερομηνία καταγραφής
				2 τεμ	Οκτώβριος 2011
Κάδοι (συμβατικοί)	πλήθος	Ημερομηνία καταγραφής	Κάδοι (ανακύκλωσης)	πλήθος	Ημερομηνία καταγραφής
	1.000 τεμ	Οκτώβριος 2011		150 τεμ	Οκτώβριος 2011
Οχήματα - Σκούπες	πλήθος	Ημερομηνία καταγραφής			
	4 τεμ	Οκτώβριος 2011			
Όγκος Ογκωδών Αντικείμενων	Κυβικά μέτρα	Ημερομηνία καταγραφής	Οχήματα Συλλογής Ογκωδών Αντικείμενων	πλήθος	Ημερομηνία καταγραφής
				1 τεμ	Οκτώβριος 2011

Υποδομές Μεταφορών			
Εθνικές Οδοί	Όνομασία	Χλμ Δικτύου (εντός Π.Ε Γρεβενών)	
	1.Γρεβενών - Κοζάνης	35	
	2.Γρεβενών -Ιωαννίνων	40	
	3.Γρεβενών-Τρικάλων	39	

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

4.Εγνατία Οδός	68	
----------------	----	--

Πολεοδομική Πληροφορία			
A. Ανάλυση εντός και εκτός σχεδίου εκτάσεων			
	στρ.	% κάλυψης	Ημερομηνία Καταγραφής
Σύνολο εκτάσεων εντός σχεδίου και εντός οικισμών[στρ.]	35.035	1,88	Σεπτέμβριος 2011

ΠΑΡΑΔΟΣΙΑΚΟΙ ΟΙΚΙΣΜΟΙ	
Δημοτική Ενότητα	Περιγραφή
Αγίου Κοσμά (οικισμός Καλλονή)	Στον οικισμό Καλλονή της Δημοτικής Ενότητας Αγίου Κοσμά υπάρχει ανακηρυγμένος παραδοσιακός οικισμός Π.Δ 19/10/1978 Φ.Ε.Κ 594Δ/13/11/1978

2.1.2.1.17 Περιγραφή των κυριότερων δραστηριοτήτων των υπηρεσιών του Δήμου στο θεματικό τομέα «Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής»

Στην ενότητα αυτή γίνεται περιγραφή των κυριότερων δραστηριοτήτων των υπηρεσιών του Δήμου που έχουν δραστηριότητα στο θεματικό τομέα «Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής».

Ακολουθεί η περιγραφή των κυριότερων δραστηριοτήτων των υπηρεσιών του Δήμου που έχουν δραστηριότητα στο θεματικό τομέα «Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής» (βάσει του Εντύπου 3 του Οδηγού της Ε.Ε.Τ.Α.Α)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΥΡΙΟΤΕΡΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΣΤΟ ΤΟΜΕΑ	
ΥΠΗΡΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
Διεύθυνση Καθαριότητας και Ανακύκλωσης	Η Διεύθυνση Καθαριότητας και Ανακύκλωσης είναι αρμόδια για την εξασφάλιση της αποκομιδής και της μεταφοράς των απορριμμάτων, της χωριστής αποκομιδής και μεταφοράς των ανακυκλώσιμων υλικών, την εξασφάλιση της καθαριότητας των κοινοχρήστων χώρων, καθώς και τη συντήρηση των οχημάτων του Δήμου. Στη Διεύθυνση υπάγονται διοικητικά και τα αποκεντρωμένα Τμήματα Καθαριότητας και Ανακύκλωσης σε επιμέρους δημοτικές ενότητες.
Διεύθυνση Πολεοδομίας	Η Διεύθυνση Πολεοδομίας είναι αρμόδια για την εφαρμογή του πολεοδομικού σχεδιασμού, την έκδοση και έλεγχο εφαρμογής των οικοδομικών αδειών και τον έλεγχο των αυθαίρετων κατασκευών. Οι συγκεκριμένες αρμοδιότητες της Διεύθυνσης στο πλαίσιο της αποστολής της, καθορίζονται από τις ισχύουσες διατάξεις Νόμων, Διαταγμάτων και Υπουργικών Αποφάσεων.
Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών	Η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών είναι αρμόδια για τη μελέτη, εκτέλεση και συντήρηση των κάθε είδους τεχνικών έργων του Δήμου, με στόχο την έγκαιρη, οικονομική και άριστη από επιστημονικής απόψεως πραγματοποίησής τους. Συγχρόνως η Διεύθυνση είναι αρμόδια για την

	εξασφάλιση βελτιωμένων συνθηκών ασφαλούς μετακίνησης και κυκλοφορίας των δημοτών και των οχημάτων τους, καθώς και για τον έλεγχο εγκαταστάσεων, την έκδοση αδειών εγκαταστάσεων και εγκαταστατών κυρίως στον τομέα των μεταφορών. Οι συγκεκριμένες αρμοδιότητες της Διεύθυνσης στο πλαίσιο της αποστολής της, καθορίζονται από τις ισχύουσες διατάξεις Νόμων, Διαταγμάτων και Υπουργικών Αποφάσεων.
--	---

2.1.2.1.18 Πρόσθετα θέματα που αφορούν στο θεματικό τομέα «Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής»

Στην ενότητα που ακολουθεί περιγράφονται άλλα πρόσθετα θέματα που αφορούν στο θεματικό τομέα «Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής».

Διερεύνηση Επιπτώσεων από Εθνικά Χωροταξικά Πλαίσια σε Τοπικό Επίπεδο

Ο περιφερειακός/χωροταξικός σχεδιασμός συμβάλλει στην επιδίωξη του στόχου της ελεγχόμενης ανάπτυξης, που ορίζεται σαν βελτιωμένη ποιότητα ζωής και συνθήκες και διαβίωσης και δίκαιη κατανομή ανάμεσα στην παρούσα και στις μέλλουσες γενεές.

Σύμφωνα λοιπόν με τα προηγούμενα, η Χωροταξία θεωρεί αναγκαία για μια ορθολογική χάραξη χωροταξικής στρατηγικής τα εξής βασικά θέματα εισροών:

- την πληροφόρηση για τους γενικούς και ειδικούς στόχους ανάπτυξης μιας περιοχής.
- την εξειδίκευση κατά περιοχή των προτύπων ανάπτυξης που θα πρέπει να εντάσσονται στις αντοχές της γεωφυσικής και ανθρωπογενούς δομής κάθε περιοχής για την επίτευξη ολοκληρωμένης και συνετής ανάπτυξης.
- την ιεράρχηση των προτεραιοτήτων ανάπτυξης στις περιοχές μελέτης και η επιλογή διαδικασιών και μέσων εφαρμογής (αειφόρος ανάπτυξη, κατάλληλη εκμετάλλευση των φυσικών και ανθρωπογενών πόρων, ορθολογική – λελογισμένη εκτόνωση πιέσεων ανάπτυξης).

Η ανάπτυξη του Νομού Γρεβενών απαιτεί τη διερεύνηση των επιπτώσεων των Εθνικών Χωροταξικών Πλαισίων σε επίπεδο Νομού. Η ενέργεια αυτή θα πρέπει να έχει ως γνώμονα την ισόρροπη προώθηση της ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας της τοπικής οικονομίας, την κοινωνική, οικονομική και εδαφική συνοχή και την προστασία του φυσικού, κοινωνικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος .

Εξειδίκευση κατευθύνσεων Περιφερειακού Χωροταξικού Σχεδίου σε επίπεδο Νομού και Δήμου

Με τον χωροταξικό σχεδιασμό γίνεται προσπάθεια αναγνώρισης και αντιμετώπισης των προβλημάτων και αναγκών μιας περιοχής, με στόχο την συγκροτημένη ανάπτυξη που θα αναβαθμίζει την ποιότητα ζωής και θα εξασφαλίσει δίκαιη κατανομή των πόρων στις παρούσες και μελλοντικές γενεές (αιεφόρος ανάπτυξη).

Το Υ.ΠΕ.ΧΩ. είναι ο φορέας άσκησης της περιβαλλοντικής, χωροταξικής, και πολεοδομικής πολιτικής και επιδιώκει να συμβάλλει στην εξέλιξη και ανάπτυξης της δομής του Ελλαδικού χώρου κατά τρόπο ώστε αφ' ενός με να υποστηρίξει την επίτευξη των στόχων της Χάρτας Χωροταξίας της Ευρώπης αφ' ετέρου να εξασφαλίζει ισότιμες αλλά και διαφοροποιημένες συνθήκες ποιότητας ζωής και περιβάλλοντος (φυσικού και ανθρωπογενούς) σε κάθε γεωγραφικό επίπεδο (περιφέρεια, νομός, δήμος και κοινότητα) της χώρας. Ισότιμες συνθήκες με την προοπτική να ανταποκρίνεται στις κύριες οικονομικές και κοινωνικές ανάγκες, όπως η εργασία, η κατοικία, η εκπαίδευση κ.λ.π. των κατοίκων κάθε περιοχής και διαφοροποιημένες συνθήκες, ώστε να αναδεικνύουν και περιέχουν τις γεωγραφικές, οικολογικές, πολιτιστικές ιδιαιτερότητες και ιδιομορφίες κάθε περιοχής.

Ειδικά οι στόχοι της χωροταξικής πολιτικής που ακολουθούνται επιδιώκουν την βέλτιστη χρήση και προστασία των φυσικών και ανθρωπογενών πόρων, άλλα και την αρμονική συνύπαρξη των παραγωγικών δραστηριοτήτων μαζί με την εξισορροπημένη δομή και διάρθρωση του δικτύου των οικισμών της χώρας, ώστε να παίξουν ένα ουσιαστικό ρόλο στην τόνωση της οικονομίας και την ενίσχυση του κοινωνικού και πολιτιστικού δυναμισμού κάθε περιοχής και τέλος η υποστήριξη τους μέσα από ένα πλήρες δίκτυο τεχνικό τεχνικών υποδομών.

Η ανάπτυξη του Νομού Γρεβενών απαιτεί την εξειδίκευση του Εθνικού Χωροταξικού Σχεδίου (ΕΧΣ) σε επίπεδο Νομού . Η εξειδίκευση αυτή θα αποτελέι υποσύνολο του ΕΧΣ και θα πρέπει να έχει ως γνώμονα την ισόρροπη προώθηση της ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας της τοπικής οικονομίας , την κοινωνική, οικονομική και εδαφική συνοχή και την προστασία του φυσικού, κοινωνικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος . Η διατήρηση και ενίσχυση της ποιότητας του περιβάλλοντος δημιουργεί προϋποθέσεις για την ευημερία του ανθρώπου και την ανάπτυξη καλών κοινωνικών συνθηκών , αλλά συγχρόνως μπορεί να συμβάλλει στην πραγμάτωση και άλλων στόχων , όπως η αύξηση της ανταγωνιστικότητας , η οικονομική μεγέθυνση , η ανάδειξη νέων μορφών οικονομικής δράσης (π.χ οικολογικός τουρισμός, αγροτουρισμός, οικολογική γεωργία, έρευνα και καινοτομία) και η δημιουργία θέσεων απασχόλησης.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ		
ΤΟΜΕΑΣ	ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ & ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ & ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ
Τομέας 1 Περιβάλλον	Προβλήματα/ανάγκες	Δυνατότητες
	<ul style="list-style-type: none"> • Η περιβαλλοντική υποβάθμιση από τη ρύπανση των υδάτων, την απόθεση μη επεξεργασμένων λυμάτων και τη χρήση φυτοφαρμάκων • Η μόλυνση του υδροφόρου ορίζοντα της περιοχής, από γεωργικές δραστηριότητες • Η περιορισμένη περιβαλλοντική συνείδηση μικρού μέρους των κατοίκων (απόθεση απορριμμάτων σε ρέματα κ.α.) • Ανεπαρκή δίκτυα αποχέτευσης όμβριων των οικισμών 	<ul style="list-style-type: none"> • Ύπαρξη σημαντικών φυσικών πόρων, εντός των γεωγραφικών ορίων του Δήμου • Πλούσια χλωρίδα και πανίδα, κυρίως στις ορεινές εκτάσεις
	Περιορισμοί	Ευκαιρίες
	<ul style="list-style-type: none"> • Περικοπές των κρατικών πόρων που κατευθύνονται στους ΟΤΑ Α' βαθμού για δράσεις προστασίας του περιβάλλοντος • Χρονοβόρες διαδικασίες για την έγκριση περιβαλλοντικών σχεδίων και μελετών 	<ul style="list-style-type: none"> • Ένταξη περιβαλλοντικών έργων στο Τομεακό Πρόγραμμα του ΕΣΠΑ για το Περιβάλλον (ΕΠΕΡΑ). • Υλοποίηση δράσεων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και περιβαλλοντικής συνείδησης. • Συνεργασία με τις αρμόδιες υπηρεσίες της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας • Προοπτικές περαιτέρω αξιοποίησης εθελοντισμού στα θέματα πολιτικής προστασίας • Η ενεργοποίηση σημαντικού αριθμού ΜΚΟ, σε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος
	Προβλήματα/ανάγκες	Δυνατότητες
	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάγκη αναβάθμισης της καθαριότητας των κοινόχρηστων χώρων • Ο όγκος διάσπαρτων απορριμμάτων που παράγονται από τη γεωργική δραστηριότητα (σακούλες, δοχεία φυτοφαρμάκων κ.α) • Παράνομες απορρίψεις απορριμμάτων, από βιοτεχνικές και κτηνοτροφικές μονάδες • Η ανεξέλεγκτη απόθεση στερεών αποβλήτων σε περιοχές του Δήμου • Ελλείψεις, σε προσωπικό και μηχανολογικό εξοπλισμό στις αρμόδιες υπηρεσίες του δήμου • Ανεπαρκές δίκτυο μονάδων επεξεργασίας λυμάτων 	<ul style="list-style-type: none"> • Ικανοποιητική αποκομιδή και διαχείριση των απορριμμάτων από τη ΔΙΑΔΥΜΑ ΑΕ. • Ποιοτική και ποσοτική αναβάθμιση του εξοπλισμού καθαριότητας (κάδοι, οχήματα), μετά την συγχώνευση των ΟΤΑ • Εφαρμογή προγράμματος ανακύκλωσης σε όλες τις Δ.Ε του δήμου • Εγκατάσταση κάδων για απόθεση σκευασμάτων γεωργικών

<p>Τομέας Καθαριότητα/Διαχείριση απορριμμάτων</p>	<p>απορριμμάτων, από βιοτεχνικές και κτηνοτροφικές μονάδες</p> <ul style="list-style-type: none"> Υπαρξη σημαντικού όγκου απορριμμάτων, που απαιτούν ειδική διαχείριση (π.χ. νοσοκομειακά, στρατοπέδων) Ανεπαρκές επίπεδο καθαριότητας σε πολλούς κοινόχρηστους χώρους Ανεπαρκής και με τεχνολογική υστέρηση εξοπλισμός ανακύκλωσης 	<p>περιοχές</p>
	<p>Περιορισμοί</p>	<p>Ευκαιρίες</p>
	<ul style="list-style-type: none"> Οι περιορισμένοι οικονομικοί πόροι για την υλοποίηση των απαιτούμενων παρεμβάσεων, στο τομέα της διαχείρισης απορριμμάτων Η χρονική καθυστέρηση που παρατηρείται στην ολοκλήρωση των διαδικασιών δημοπράτησης και εκτέλεσης των σχετικών έργων 	<ul style="list-style-type: none"> Η χρηματοδότηση σημαντικών δράσεων (αποκατάσταση ΧΑΔΑ, κατασκευή βιολογικών καθαρισμών κ.α) στο τομέα της καθαριότητας, από το ΕΣΠΑ Η εξέλιξη των νέων τεχνολογιών, στο πεδίο της διαχείρισης απορριμμάτων
<p>Τομέας 3 Βασικές Υποδομές/ Δίκτυα</p>	<p>Προβλήματα/ανάγκες</p>	<p>Δυνατότητες</p>
	<ul style="list-style-type: none"> Μεγάλο δίκτυο ηλεκτροφωτισμού με ανεπαρκή εργατοτεχνικό προσωπικό και εξοπλισμό για την συντήρηση του Μεγάλο οδικό δίκτυο και κατά το μεγαλύτερο μέρος του ορεινό Καταπτώσεις, Χιόνια – Παγετός Φθορές οδοστρώματος, καθιζήσεις Ανεπαρκής συντήρηση κοινοχρήστων χώρων, λόγω έλλειψης προσωπικού. Πολλά σχολικά συγκροτήματα που απαιτούν συντήρηση και εύρεση οικονομικών πόρων Ελλείψεις σε λογισμικό και ηλεκτρονικά όργανα (ταχύμετρο, παχύμετρο, υψόμετρο Bloom Malaise, ρελασκόπιο κτλ.) για σύνταξη διαχειριστικών μελετών 	<ul style="list-style-type: none"> Η κεντροβαρική θέση του Νομού σε σχέση με το μητροπολιτικό κέντρο της Θεσσαλονίκης στον δυτικό κλάδο της Εγνατίας και η σύνδεσή του μέσω αυτής με τέσσερα μεγάλα αεροδρόμια (Θεσσαλονίκης, Καστοριάς, Κοζάνης, Ιωαννίνων) και 2 επιβατικά και εμπορικά λιμάνια (Θεσσαλονίκη, Ηγουμενίτσα) δίνουν για πρώτη φορά στα Γρεβενά ένα στρατηγικό πλεονέκτημα θέσης σε σχέση με το εκτεταμένο αυτό σύστημα συνδυασμένων μεταφορών που υλοποιείται στην περιοχή
	<p>Περιορισμοί</p>	<p>Ευκαιρίες</p>
<ul style="list-style-type: none"> Οι χρονοβόρες διαδικασίες για την έγκριση σχεδίων και μελετών Η αύξηση του κόστους των έργων (λόγω γενικής αύξησης των τιμών των πρώτων υλών), σε συνδυασμό με τη περικοπή των πόρων του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων. Η καθυστέρηση έναρξης του προγράμματος «ΕΛΛΑΔΑ» για τη χρηματοδότηση μελετών τεχνικών έργων της αυτοδιοίκησης Το αυξημένο κόστος υλοποίησης τεχνικών έργων, στις ορεινές περιοχές 	<ul style="list-style-type: none"> Ευκαιρία χρηματοδότησης από ΕΣΠΑ - ΕΠΠΕΡΑ - ΟΠΑΑΧ (παρακολούθηση των προγραμμάτων χρηματοδότησης μέσω διαφόρων sites και ενημερώσεων που έρχονται από Υπουργεία, Περιφέρειες κτλ.) 	
<p>Προβλήματα/ανάγκες</p>	<p>Δυνατότητες</p>	

	αδειοδότηση, στην περιοχή επέκτασης του ρυμοτομικού σχεδίου της πόλης των Γρεβενών	Πολοδομικής επέκτασης του Ρυμοτομικού Σχεδίου της πόλης των Γρεβενών και ειδικότερα επίσπευση της ολοκλήρωσης της πράξης εφαρμογής της
	Περιορισμοί	Ευκαιρίες
Τομέας 4 π.χ. Αστική Ανάπτυξη/ Πολοδομικός Σχεδιασμός	<ul style="list-style-type: none"> Με νομοσχέδιο που ψηφίστηκε πρόσφατα (Ν.4030/2011) προβλέπεται πλήρης απαλλαγή λειτουργίας όλων των πολεοδομικών υπηρεσιών της χώρας. Η υπηρεσία πολεοδομίας του Δήμου, θα αναδιαρθρωθεί προκειμένου να είναι σύμφωνη με το νέο οργανωτικό σχήμα Οι αναπόφευκτες χρονοβόρες διαδικασίες για την έγκριση σχεδίων και μελετών (ΓΠΣ, πολεοδομικές μελέτες, μελέτες αναπλάσεων κ.α.). Αυξημένη γραφειοκρατία που παρατηρείται στα έργα αστικής ανάπλασης Η χρονική καθυστέρηση για την ολοκλήρωση των διαδικασιών δημοπράτησης και εκτέλεσης των έργων ανάπλασης. Περικοπές των πόρων του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων που κατευθύνονται σε έργα αστικής ανάπλασης 	<ul style="list-style-type: none"> Η διεκδίκηση οικονομικών πόρων από την κεντρική διοίκηση για την ανέγερση – συντήρηση σχολικών κτιρίων Οι αξιοποίηση του νομοθετικού πλαισίου για παρεμβάσεις αστικού σχεδιασμού (Ν.2508/1997 και Ν. 2742/1999). Χρηματοδότηση πολεοδομικών μελετών (ΓΠΣ, ΣΧΟΑΑΠ, μελέτες αστικών ολοκληρωμένων παρεμβάσεων), από το ΕΣΠΑ.

ΣΥΝΘΕΤΙΚΗ ΔΙΑΓΝΩΣΗ

Τομέας 1 Περιβάλλοντος / Τομέας 2 Καθαριότητας

Η περιοχή του Νομού Γρεβενών διαθέτει ένα μοναδικό απόθεμα δασών, προστατευόμενων φυσικών οικοτόπων, μεγάλης ποικιλίας χλωρίδας και πανίδας, καθώς και περιοχών ιδιαίτερου φυσικού κάλλους. Το φυσικό περιβάλλον αποτελεί για το Δήμο Γρεβενών ένα από τα σημαντικότερα αναπτυξιακά του πλεονεκτήματα, πηγή ζωής και χώρο ανάπτυξης ποικίλων δραστηριοτήτων. Συνδέεται άμεσα με την πρωτογενή παραγωγή και τον τουρισμό αλλά και με την ποιότητα ζωής των κατοίκων. Ο Δήμος Γρεβενών δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην ορθολογική χρήση των πόρων με καινοτόμες προσεγγίσεις, ώστε να εξασφαλιστεί η βιώσιμη ανάπτυξη, που θα μπορούσε να οδηγήσει σε ενθάρρυνση της βελτιστοποίησης της ενέργειας και της υλικής χρήσης και της ελαχιστοποίησης των αποβλήτων.

Ο Δήμος Γρεβενών θα προχωρήσει στη δημιουργία υποδομών για παραγωγή ενέργειας από ήπιες και ανανεώσιμες μορφές. Συγκεκριμένα προωθείται η παραγωγή ενέργειας σε ήπιες και ανανεώσιμες μορφές (με καινοτόμες εφαρμογές σε κτίρια) με την εκμετάλλευση των δυνατοτήτων συνεργασίας με τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας και το Κέντρο Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας.

Τα δίκτυα αποχετεύσεων αποτελούν βασική υποδομή για τις πόλεις, αφού αναβαθμίζουν την ποιότητα ζωής και το επίπεδο υγιεινής των κατοίκων. Ο Δήμος αποσκοπεί στην ωρίμανση του συνόλου των απαραίτητων μελετών του αποχετευτικού δικτύου και η κατασκευή πλήρους δικτύου λυμάτων σε όλους τους οικισμούς του Δήμου Γρεβενών.

Τομέας 3 Βασικές Υποδομές/ Δίκτυα

Η βελτίωση του Αστικού περιβάλλοντος αποτελεί βασικό παράγοντα που αυξάνει την ελκυστικότητα των οικισμών και δημιουργεί ευνοϊκές προϋποθέσεις για την μόνιμη εγκατάσταση των πολιτών. Ένας τρόπος να επιτευχθεί αυτό είναι με την ανάπλαση των πλατειών και των ελεύθερων χώρων. Θα πρέπει συνεπώς να αυξηθεί το αστικό πράσινο των οικισμών και της πόλης του Δήμου με τη διαμόρφωση ειδικών φυτεύσεων και κατασκευών στις πλατείες των οικισμών και της πόλης, ώστε όλες οι γειτονίες να έχουν χώρους πρασίνου, αναψυχής και ψυχαγωγίας, με υλικά φιλικά ως προς το περιβάλλον και λαμβάνοντας υπόψη τις σύγχρονες λειτουργίες στον αστικό ιστό.

πεζοδρομίων, παρόδιες φυτεύσεις, φωτισμός, καταδάφιση ευτελών κατασκευών, ανάδειξη στοών κτλ.). Επίσης την αισθητική αποκατάσταση κτιρίων (αναμορφώσεις όψεων και προθηκών, φωτισμοί, επιλεκτική απομάκρυνση διαφημίσεων και επιγραφών), την περιβαλλοντική και πολεοδομική εξυγίανση (έλεγχος χρήσεων γης, απομάκρυνση ρυπογόνων δραστηριοτήτων, ηχοπετάσματα - φυτοπετάσματα), την αναβάθμιση των κοινόχρηστων χώρων (φυτεύσεις, πλακοστρώσεις, φωτισμός, αστικός εξοπλισμός, εικαστικές παρεμβάσεις, παιδικές χαρές) και κυκλοφοριακές ρυθμίσεις όπως θα προκύψουν σημαντικά οφέλη σε επίπεδο ποιότητα ζωής και δευτερογενώς σε επίπεδο οικονομικών δραστηριοτήτων που χωροθετούνται στις γύρω περιοχές.

Στόχος επίσης του Δήμου είναι να μελετηθεί η αισθητική αναβάθμιση των δημόσιων κυρίως κτιρίων, αλλά και των δημόσιων και ιδιωτικών χώρων του Δήμου Γρεβενών, για τη βελτίωση της ελκυστικότητας των οικισμών και της ποιότητας ζωής στο Δήμο.

Οι παρεμβάσεις ομαδοποιούνται σε έξι μεγάλες ενότητες:

- Αναβάθμιση της οδού (κατασκευή/ανακατασκευή πεζοδρομίων, παρόδιες φυτεύσεις, φωτισμός, ανάκτηση οπτικού άξονα με απομάκρυνση πρόσθετων ή κινητών στοιχείων από τον δρόμο, καταδάφιση ευτελών κατασκευών, ανάδειξη στοών, επαναπροσδιορισμός της θέσης όλων των κατακόρυφων στοιχείων στον δρόμο, απόκρυψη αδόμητων οικοπέδων μη δυνάμενων να αξιοποιηθούν κτλ.).
- Αισθητική αποκατάσταση κτιρίων (αναμορφώσεις όψεων και προθηκών, φωτισμοί, επιλεκτική απομάκρυνση διαφημίσεων και επιγραφών, κάλυψη ημιτελών κτιρίων με κινητά στοιχεία κτλ.).
- Περιβαλλοντική και πολεοδομική εξυγίανση (έλεγχος χρήσεων γης, απομάκρυνση ρυπογόνων δραστηριοτήτων, ηχοπετάσματα - φυτοπετάσματα κτλ.).
- Αναβάθμιση των κοινόχρηστων χώρων (φυτεύσεις, πλακοστρώσεις, φωτισμός, αστικός εξοπλισμός, εικαστικές παρεμβάσεις, παιδικές χαρές κτλ.).
- Κυκλοφοριακές ρυθμίσεις (διαπλάτυνση πεζοδρομίων, κατασκευή πεζογεφυρών κτλ.).

Με τις εργολαβίες επίσης που προγραμματίζονται, προβλέπονται να γίνουν εργασίες χωματοργικών, τεχνικών και οδοστρωσίας, προκειμένου να βελτιωθούν η κατάσταση του υφιστάμενου οδικού δικτύου. Με τις ασφαλτοστρώσεις, κρασπεδώσεις και συντηρήσεις υποδομών του δήμου προάγετε η λειτουργικότητα, η αισθητική και την ασφάλεια σε μια πόλη που διψά για κυκλοφοριακές παρεμβάσεις.

Τέλος η κεντροβαρική θέση του Νομού σε σχέση με το μητροπολιτικό κέντρο της Θεσσαλονίκης στον δυτικό κλάδο της Εγνατίας και η σύνδεσή του μέσω αυτής με τέσσερα μεγάλα αεροδρόμια (Θεσσαλονίκη, Καστοριάς, Κοζάνης, Ιωαννίνων) και 2 επιβατικά και εμπορικά λιμάνια (Θεσσαλονίκη, Ηγουμενίτσα) δίνουν για πρώτη φορά στα Γρεβενά ένα στρατηγικό πλεονέκτημα θέσης σε σχέση με το εκτεταμένο αυτό σύστημα συνδυασμένων μεταφορών που υλοποιείται στην περιοχή.

Τομέας 4 Αστική Ανάπτυξη/ Πολεοδομικός Σχεδιασμός

Το Ρυθμιστικό Σχέδιο αφορά σε ένα σχέδιο γενικών πολεοδομικών αρχών σε επίπεδο Νομού ή και ευρύτερων πολεοδομικών συγκροτημάτων που ξεπερνάνε τα όρια ενός Δήμου. Στόχος του είναι η καλύτερη οικιστική οργάνωση και προστασία του περιβάλλοντος και η γενικότερη ανάπτυξη της περιοχής, αφού υποχρεωτικά εναρμονίζεται στα τυχόν υπάρχοντα μεσοπρόθεσμα, και το Ρυθμιστικό Σχέδιο καθώς και οι Οργανισμοί Εφαρμογής του Ρυθμιστικού αποβλέπουν σε μακροπρόθεσμα προγράμματα οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης των αστικών κέντρων. Το πρόγραμμα προστασίας περιβάλλοντος, ειδικότερα, περιλαμβάνει τα μέτρα και τις κατευθύνσεις για την αναβάθμιση και προστασία του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος της ευρύτερης περιοχής.

Ο Δήμος Γρεβενών προτίθεται να προχωρήσει στην *Ολοκλήρωση της Πολεοδομικής επέκτασης του Ρυμοτομικού Σχεδίου της πόλης των Γρεβενών*. Στόχος είναι να δοθούν δομήσιμοι χώροι, για τις αυξανόμενες ανάγκες για κατοικία που έχει ο Δήμος και συγχρόνως μέσα από τους κοινωφελείς και κοινόχρηστους χώρους που θα προκύψουν να βελτιωθεί η ποιότητα ζωής των κατοίκων και να ικανοποιηθούν οι αυξανόμενες ανάγκες για κοινωφελή δημόσια κτίρια, αισθητικούς χώρους, πολιτιστικούς χώρους κ.τ.λ.

Η ανάπτυξη του Νομού Γρεβενών απαιτεί την εξειδίκευση του Εθνικού Χωροταξικού Σχεδίου (ΕΧΣ) σε επίπεδο Νομού. Η εξειδίκευση αυτή θα αποτελεί υποσύνολο του ΕΧΣ και θα πρέπει να έχει ως γνώμονα την ισόρροπη προώθηση της ενίσχυσης της ανταγωνιστικότητας της τοπικής οικονομίας, την κοινωνική, οικονομική και εδαφική συνοχή και την προστασία του φυσικού, κοινωνικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος. Η διατήρηση και ενίσχυση της ποιότητας του περιβάλλοντος δημιουργεί προϋποθέσεις για την ευημερία του ανθρώπου και την ανάπτυξη καλών κοινωνικών

αυξηση της ανταγωνιστικότητας , η οικονομική μεγέθυνση , η ανάδειξη νέων μορφών οικονομικής δράσης (π.χ οικολογικός τουρισμός, αγροτουρισμός, οικολογική γεωργία, έρευνα και καινοτομία) και η δημιουργία θέσεων απασχόλησης.

Τέλος το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο επιδιώκει να επανεξετάσει τα δεδομένα του πολεοδομικού σχεδιασμού με βάση τα νέα διοικητικά όρια του Δήμου και τη νέα χωροταξική φυσιογνωμία του, τις κατευθύνσεις του Χ.Σ.Π. της Δυτικής Μακεδονίας και βεβαίως, το ισχύον πλαίσιο βιώσιμης ανάπτυξης.

Το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο θα επικεντρωθεί στην παρακάτω κατεύθυνση:

Χωροταξική αναδιοργάνωση του ευρύτερου αστικού και αγροτικού χώρου με βάση τις αρχές της βιώσιμης ανάπτυξης βελτίωση της ποιότητας ζωής στο Δήμο Γρεβενών και ανάδειξη του βιώσιμου χαρακτήρα των μικρών οικισμών του αγροτικού χώρου ως ανθρωπογενών πυρήνων εντός μιας ευρείας γεωργό – κτηνοτροφικής και μεταποιητικής ζώνης.

ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΤΟΠΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Τομέας 1 Περιβάλλοντος

- Προστασία, αξιοποίηση και ανάδειξη των τουριστικών πόρων που αποτελούν τη βάση της τουριστικής ανάπτυξης του Δήμου Γρεβενών. Ιδιαίτερη βαρύτητα θα πρέπει να δοθεί στην προστασία και βιώσιμη αξιοποίηση των πλούσιων φυσικών και πολιτισμικών πόρων και στη βελτίωση των υφιστάμενων τουριστικών και πολιτισμικών υποδομών

Τομέας 2 Καθαριότητας/Διαχείριση Απορριμάτων

- Κατασκευή δικτύων αποχέτευσης και Βιολογικών καθαρισμών σε όλους τους οικισμούς
- Η ολοκλήρωση των σχεδιασμένων έργων για την συγκέντρωση και αποκομιδή των απορριμμάτων (συνεργασία με αρμόδιους φορείς).
- Η εφαρμογή και η επέκταση προγραμμάτων ανακύκλωσης
- Εφαρμογή προγραμμάτων προστατευόμενων περιοχών

Τομέας 3 Βασικές Υποδομές/ Δίκτυα

- Ενίσχυση του προσωπικού ώστε να δημιουργηθούν περισσότερες ομάδες εργασίας και κατά επέκταση λιγότερες απώλειες σε φυτά (λόγω καλύτερης και συχνής περιποίησης) και σε υλικά άρδευσης
- Εξοικονόμηση ενέργειας μέσω χρήσης ΑΠΕ (Ανανεώσιμες Πηγές Ενέργειας)
- Αγορά λογισμικών και ηλεκτρονικών οργάνων μέτρησης
- Δημιουργία οργανωμένων συνεργείων συντηρήσεων και αποκαταστάσεων με κατάλληλο εξοπλισμό
- Ενίσχυση ομάδας εθελοντών για την Πολιτική Προστασία
- Εξοπλισμός παρακολούθησης μηχανημάτων μέσω GPS

Τομέας 4 Αστική Ανάπτυξη/ Πολεοδομικός Σχεδιασμός

- Ολοκλήρωση της Πολεοδομικής επέκτασης του Ρυμοτομικού Σχεδίου της πόλης των Γρεβενών και ειδικότερα επίσπευση της ολοκλήρωσης της πράξης εφαρμογής της, καθώς και των επόμενων αυτής σταδίων
- Θα πρέπει μέσω της ιστοσελίδας του Δήμου να καταστούν διαθέσιμα σε κάθε ενδιαφερόμενο, πολεοδομικά στοιχεία της Υπηρεσίας Πολεοδομίας, όπως το ρυμοτομικό σχέδιο πόλης, οριοθετήσεις οικισμών, ρυμοτομικά σχέδια οικισμών (σχέδια διανομής) κλπ, καθώς και τα νομοθετήματα δόμησης των οικισμών
- Θεσμοθέτηση Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου (Γ.Π.Σ), στα όρια του νέου Δήμου Γρεβενών
- Διερεύνηση Επιπτώσεων από Εθνικά Χωροταξικά Πλαίσια σε Τοπικό Επίπεδο
- Εξειδίκευση κατευθύνσεων Περιφερειακού Χωροταξικού Σχεδίου σε επίπεδο Μονάδας.

- Τακτική ιατρική παρακολούθηση.

Οι Βρεφονηπιακού σταθμοί με τη λειτουργία τους, αποσκοπούν και στοχεύουν :

- Στην πολύπλευρη και σφαιρική, νοητική, συναισθηματική, κοινωνική και σωματική ανάπτυξη στα παιδιά με τις πιο σύγχρονες παιδαγωγικές μεθόδους
- Στη φροντίδα και ημερήσια διατροφή βρεφών που λόγω της εργασίας των γονέων ή άλλης κοινωνικής αιτίας δεν μπορεί να τους παρέχεται στο σπίτι
- Στην εφαρμογή προγραμμάτων στα παιδιά της νηπιακής ηλικίας, προγράμματα ανάλογα της νοητικής και ψυχοκινητικής εξέλιξης τους που προσφέρουν ευκαιρίες για απόκτηση ειδικών γνώσεων και την κατάλληλη προετοιμασία για την είσοδό τους στο Δημοτικό Σχολείο
- Στην ευαισθητοποίηση, ενημέρωση και προβληματισμό των γονέων σε θέματα αγωγής, ψυχολογίας και σχέσεων με τα παιδιά τους

2.1.3.1.2 Υποδομές και Υπηρεσίες Υγείας

Γενικό Νοσοκομείο Γρεβενών

Το Γενικό Νοσοκομείο Γρεβενών αποτελείται από 16 ιατρικά και νοσηλευτικά τμήματα, εκ των οποίων τα 4 εργαστηριακά. Τις ανάγκες των κατοίκων και των επισκεπτών του νομού καλύπτουν 12 εξωτερικά ιατρεία, τα οποία δέχονται περισσότερες από 6.273 επισκέψεις ασθενών ετησίως, με μέση διάρκεια νοσηλείας 2,71. Απασχολεί προσωπικό 224 ατόμων, εκ των οποίων 47 γιατρούς και 130 νοσηλευτές με ποσοστό 50,57 κάλυψης και συγκεκριμένα Νοσηλευθέντες / Νοσηλευτή 48,25 - Ιατροί / Νοσηλευτή 0,36 – Ιατροί / Κλίνη 0,51 και Νοσηλευθέντες/ Κλίνη 68,18.

Τα τμήματα που λειτουργούν στο Γ.Ν. Γρεβενών, είναι τα ακόλουθα: Γυναικολογικό –Μαιευτικό, Δερματολογικό, Διαβητολογικό, Καρδιολογικό, Νεφρολογικό, Οδοντιατρικό, Ορθοπαιδικό, Οφθαλμολογικό, Παθολογικό, Παιδιατρικό, Πνευμονολογικό, Χειρουργικό ενώ τα εργαστήρια που λειτουργούν είναι 2 Ακτινολογικό και Μικροβιολογικό – Βιοπαθολογικό.

Περιφερειακές δομές υγείας

Στην αρμοδιότητα του Γενικού Νοσοκομείου Γρεβενών, υπάγονται οργανικά και διοικητικά το Κέντρο Υγείας Δεσκάτης και το Περιφερειακό Ιατρείο Καρπερού του Δήμου Δεσκάτης, καθώς και τα 14 Περιφερειακά Ιατρεία των Γρεβενών Δήμου Γρεβενών που έχουν ως φορέα εποπτείας το Κέντρο Υγείας Δεσκάτης, με τα οποία βρίσκεται σε άμεση επιστημονική, νοσηλευτική, εκπαιδευτική και λειτουργική σύνδεση.

Το Κέντρο Υγείας Δεσκάτης, έχει ως περιοχές ευθύνης στο Δήμο Γρεβενών τις ακόλουθες Δημοτικές Ενότητες (Δ.Ε) : Γρεβενών, Βεντζίου, Γόργιανης, Ηρακλειωτών, Θεόδωρου Ζιάκα, Κοσμά του Αιτωλού καθώς και τη Δημοτική Ενότητα Χασίων στο Δήμο Δεσκάτης.

Τις ανάγκες των απομακρυσμένων από την πόλη των Γρεβενών οικισμών, καλύπτουν τα 14 Περιφερειακά Ιατρεία του Δήμου Γρεβενών :

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

- 1) Περιφερειακό Ιατρείο Κνίδης στη Δημοτική Ενότητα Βεντζίου, στην περιοχή της Κνίδης
- 2) Περιφερειακό Ιατρείο Σαρακήνας στη Δημοτική Ενότητα Βεντζίου, στην περιοχή της Σαρακήνας
- 3) Περιφερειακό Ιατρείο Κηπουρίου στη Δημοτική Ενότητα Γόργιανης, στην περιοχή του Κηπουρίου
- 4) Περιφερειακό Ιατρείο Κρανέας στη Δημοτική Ενότητα Γόργιανης, στην περιοχή της Κρανέας
- 5) Περιφερειακό Ιατρείο Αγ.Θεοδώρων στη Δημοτική Ενότητα Γρεβενών, στην περιοχή των Γρεβενών
- 6) Περιφερειακό Ιατρείο Βατολάκου στη Δημοτική Ενότητα Γρεβενών, στην περιοχή του Βατολάκου
- 7) Περιφερειακό Ιατρείο Καλοχίου στη Δημοτική Ενότητα Γρεβενών, στην περιοχή του Καλοχίου
- 8) Περιφερειακό Ιατρείο Ροδιάς στη Δημοτική Ενότητα Γρεβενών, στην περιοχή της Ροδιάς
- 9) Περιφερειακό Ιατρείο Αγ.Γεωργίου στη Δημοτική Ενότητα Ηρακλεωτών, στην περιοχή της Αγ.Γεωργίου
- 10) Περιφερειακό Ιατρείο Ζιάκα στη Δημοτική Ενότητα Θεόδωρου Ζιάκα, στην περιοχή Ζιάκα
- 11) Περιφερειακό Ιατρείο Μαυρωναίων στη Δημοτική Ενότητα Θεόδωρου Ζιάκα στην περιοχή Μαυρωναίων
- 12) Περιφερειακό Ιατρείο Πολυνερίου στη Δημοτική Ενότητα Θεόδωρου Ζιάκα, στην περιοχή Πολυνερίου
- 13) Περιφερειακό Ιατρείο Τρικόμου στη Δημοτική Ενότητα Θεόδωρου Ζιάκα, στην περιοχή Τρικόμου
- 14) Περιφερειακό Ιατρείο Μεγάρων στη Δημοτική Ενότητα Κοσμά του Αιτωλού, στην περιοχή Μεγάρων

Τα Περιφερειακά Ιατρεία λειτουργούν ως μικρές μονάδες Πρωτοβάθμιας Φροντίδας υγείας και στελεχώνονται με αγροτικούς γιατρούς. Οι υπηρεσίες που παρέχονται περιλαμβάνουν εξετάσεις, συνταγογραφήσεις, και παραπομπές.

Τις προσφερόμενες υπηρεσίες υγείας συμπληρώνουν ιδιώτες γιατροί και μικρός αριθμός ιδιωτικών διαγνωστικών κέντρων, που βρίσκονται στην πόλη των Γρεβενών.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Στα πεδία καταγραφής των δομών πρόνοιας αποτυπώνεται το πλήθος των δομών ανά δημοτική ενότητα, το πλήθος των αιτηθέντων και το πλήθος των αιτήσεων που ικανοποιήθηκαν. (βάση του Εντύπου_Ε3 του Οδηγού της Ε.Ε.Τ.Α.Α)

* Δ.Ε.1 Γρεβενών Δ.Ε.2 Βεντζίου Δ.Ε.3 Γόργιανης Δ.Ε.4 Ηρακλεωτών Δ.Ε.5 Θεόδωρου Ζιάκα Δ.Ε.6 Αγίου Κοσμά – Σε περίπτωση που υπάρχουν διακριτά στοιχεία για τις Δημοτικές Ενότητες α. Αβδέλλας β. Μεσολουρίου γ. Περιβολίου δ. Σαμαρίνης ε. Φιλιππαίων στ. Δότσικου ζ. Σμίξης θα συμπεριληφθούν ξεχωριστά)

ΕΝΤΥΠΟ ΕΠ_03: ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΥΓΕΙΑ, ΠΑΙΔΕΙΑ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ							
ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ							
ΔΟΜΕΣ - ΥΠΟΔΟΜΕΣ - ΔΙΚΤΥΑ							
	ΣΥΝΟΛΟ	Δημοτικές Ενότητες					
	ΟΤΑ	Δ.Ε.1	Δ.Ε.2	Δ.Ε.3	Δ.Ε.4	Δ.Ε.5	Δ.Ε.6
Δομές Κοινωνικής Υποστήριξης							
Υγεία - Πρόνοια							
Υπηρεσίες Υγείας (πλήθος)							
Πρωτοβάθμια Φροντίδα Υγείας	1	1					
<i>Αριθμός ατόμων που έκαναν χρήση των υπηρεσιών</i>	6.273						
Δευτεροβάθμια Φροντίδα Υγείας	14	4	2	2	1	4	1
Υπηρεσίες Πρόνοιας (πλήθος)							
ΚΑΠΗ (πλήθος δομών)	2	1			1		
<i>Αιτήσεις</i>	620	470			150		
<i>Αριθμός αιτήσεων που ικανοποιήθηκαν</i>	620	470			150		
ΚΔΑΠ – ΜΕΑ (πλήθος δομών)	1						
<i>Αιτήσεις</i>	21	21					
<i>Αριθμός αιτήσεων που ικανοποιήθηκαν</i>	20	20					
Βρεφονηπιακοί - Παιδικοί Σταθμοί	8	6	1		1		

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

<i>Αιτήσεις</i>	209	200	5		4		
<i>Αριθμός αιτήσεων που ικανοποιήθηκαν</i>	209	200	5		4		
Δομές Ανοιχτής Φροντίδας (Βοήθεια στο Σπίτι)	7	2	1	1	1	1	1
<i>Αιτήσεις</i>		143	83	74	64	62	55
<i>Αριθμός αιτήσεων που ικανοποιήθηκαν</i>		31	24	4	13	16	16
Λοιπές Υπηρεσίες Πρόνοιας	420* Ε΄ Διμήνου 2011						
Κ.Α.6718.11 - Βαριές Αναπηρίες	186						
Κ.Α.6718.12 - Αιματολογικών νοσημάτων	11						
Κ.Α.6718.14 - Β.Ν.Κ.	66						
Κ.Α.6718.15 - Κίνησης	38						
Κ.Α.6718.17 - Παραπλ/κών Ανάσφάλιστων	5						
Κ.Α.6718.18 - Παραπλ/κών Δημοσίου	13						
Κ.Α.6718.19 - Τυφλότητας	94						
Κ.Α.6718.20 - Κωφάλαλα άτομα	29						
Κ.Α.6718.22 Απροστάτευτων παιδιών	20						
Εθελοντικός Τομέας (Προγράμματα/Δράσεις/Ενέργειες)							
Το Τμήμα Πρόνοιας του Δήμου προτίθεται να δημιουργήσει Δίκτυο Εθελοντών, προκειμένου να προσφερθεί εθελοντική βοήθεια όποτε και όπου παραστεί ανάγκη							
Προγράμματα/Δράσεις/Ενέργειες Πρόνοιας							
Συνεχής συνεργασία με το ίδρυμα Χατζηκώστα Αθηνών για την ένταξη απροστάτευτων παιδιών του Ν.Γρεβενών σε προγράμματα επιδότησης του ιδρύματος							

2.1.3.1.3 Υποδομές και Υπηρεσίες Εκπαίδευσης

Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση

Στο Δήμο Γρεβενών λειτουργούν 15 δημόσια νηπιαγωγεία και 13 δημοτικά σχολεία,

Για τη σχολική χρονιά 2011 – 2012, βάσει [του προγράμματος συγχωνεύσεων και καταργήσεων](#)

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

[σχολικών μονάδων](#) που αποφάσισε το Υπουργείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων επέρχονται οι ακόλουθες μεταβολές :

- Το 2/Θ Δ.Σ Γεωργίου, θα συγχωνευθεί με το 2/Θ Δ.Σ Αμυγδαλιών, το 2/Θ Δ.Σ Βατολάκκου και το 3/Θ Δημοτικό Σχολείο Κιβωτού , σε ένα 6/Θ Δημοτικό Σχολείο στη Κιβωτό
- Το 1/Θ Δ.Σ Κνίδης, θα συγχωνευθεί με το 1/Θ Δ.Σ Ιτέας, το 1/Θ Δ.Σ Παλαιοχωρίου, το 1/Θ Δ.Σ Νεοχωρίου και το 1/Θ Δ.Σ Σαρακήνας σε ένα 2/Θ Δημοτικό Σχολείο στη Σαρακήνα
- Το 1/Θ Δ.Σ Ανθρακιάς , θα συγχωνευθεί με το 1/Θ Δ.Σ Αγίων Θεοδώρων και το 1/Θ Δ.Σ Φελλίου, σε ένα 2/Θ Δημοτικό Σχολείο στο Φελλίου

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

A/A	Όνομασία Σχολείου	Οργ.	Διευθυντής	Διεύθυνση	Τ.Κ.	Τηλέφωνο	e-mail
1	ΑΜΥΓΔΑΛΕΩΝ	1/Θ	Γκούμα Β	Αμυγδαλιές	511 00	2462085580	
2	ΒΑΤΟΛΑΚΚΟΥ	1/Θ	Καλαμά Αλεξ	Βατόλακκος	511 00	2462061551	
3	1ο ΓΡΕΒΕΝΩΝ	2/Θ	Γκουλέτσου Έφη	Θ.Ζιάκα 20	511 00	2462022922	mail@1nip-greven.gre.sch.gr
4	2ο ΓΡΕΒΕΝΩΝ	2/Θ	Γκουλέτσου Ευθυμία	Θ.Λαδά	511 00	2462028670	mail@2nip-greven.gre.sch.gr
5	3ο ΓΡΕΒΕΝΩΝ	2/Θ	Παπακώστα Γιάννα	Αγ.Γεωργίου 168	511 00	2462024387	mail@3nip-greven.gre.sch.gr
6	4ο ΓΡΕΒΕΝΩΝ	2/Θ	Παπαϊωάννου Ζωή	Μ.Αλ/νδρου	511 00	2462023930	mail@4nip-greven.gre.sch.gr
7	6ο ΓΡΕΒΕΝΩΝ	2/Θ	Ζιάκα Ασημίνα	Θ.Λαδά	511 00	2462028670	mail@6nip-greven.gre.sch.gr
8	7ο ΓΡΕΒΕΝΩΝ	1/Θ	Τζάγια Μαρία	Εργατικές Κατοικίες	510 30	2462028776	mail@7nip-greven.gre.sch.gr
9	9ο ΓΡΕΒΕΝΩΝ	2/Θ	Ζησοπούλου Μαριάννα	Τέρμα Κ. Ταλιαδούρη	510 31	2462083813	mail@9nip-greven.gre.sch.gr
10	ΚΡΑΝΙΑΣ	1/Θ	Νιάκα Σταματία	Κρανιά	511 00	2462086205	
11	ΚΙΒΩΤΟΥ	1/Θ	Τσιάντα Ανδρομάχη	Κιβωτός	511 00	246204162	
12	ΜΑΥΡΑΝΑΙΩΝ	1/Θ	Πιτούλη Μαργαρίτα	Μαυραναίοι	511 00	2462083177	
13	ΚΝΙΔΗΣ	1/Θ	Κυρατλίδου Παρασκευή	Κνίδη	511 00	2462084848	
14	ΜΕΓΑΡΟΥ	1/Θ	Αγγελοπούλου Θεοφανώ	Μέγαρο	511 00	2462073295	
15	ΑΓ.ΓΕΩΡΓΙΟΥ	1/Θ	Αντωνιάδου Ελένη	Άγ.Γεώργιος	511 00	2462041292	

Πίνακα 1. Νηπιαγωγείων - Πηγή Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Γρεβενών

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

A/A	Όνομασία Σχολείου	Οργ.	Διευθυντής	Διεύθυνση	Τ.Κ.	Τηλέφωνο	e-mail
1	1ο ΓΡΕΒΕΝΩΝ	12/Θ	Αναστασιάδου Ε.	Λέοντος Σοφού	511 00	2462022513	mail@1dim-greven.gre.sch.gr
2	2ο ΓΡΕΒΕΝΩΝ	6/Θ	Ζιώγος Γεώργιος	Γ.Μπουσίου 38	511 00	2462022511	mail@2dim-greven.gre.sch.gr
3	3ο ΓΡΕΒΕΝΩΝ	12/Θ	Γεωργούλας Ιωάννης	13ης Οκτωβρίου	511 00	2462022223 2462087010	mail@3dim-greven.gre.sch.gr
4	4ο ΓΡΕΒΕΝΩΝ	12/Θ	Μπαζάκας Φώτιος	Νίκης 1	511 00	2462022578 2462087794	mail@4dim-greven.gre.sch.gr
5	5ο ΓΡΕΒΕΝΩΝ	6/Θ	Κατσιανίδης Θεόφιλος	Νίκης 1	511 00	2462087060	mail@5dim-greven.gre.sch.gr
6	6ο ΓΡΕΒΕΝΩΝ	6/Θ	Σέτζας Δημήτριος	Εργατικές Κατοικίες	511 00	2462080327	mail@6dim-greven.gre.sch.gr
7	7ο ΓΡΕΒΕΝΩΝ	6/Θ	Γκασιώνας Αντρέας	Μ.Αλ/νδρου	511 00	2462087796 2462087797	mail@7dim-greven.gre.sch.gr
8	ΚΙΒΩΤΟΥ	6/Θ	Αδάμος Ματθαίος	Κιβωτός	510 30	2462041242	mail@dim-kivot.gre.sch.gr
9	ΚΡΑΝΙΑΣ	1/Θ	Κουτίκας Στέργιος	Κρανιά	510 31	2462086205	mail@dim-kranias.gre.sch.gr
10	ΜΕΓΑΡΟΥ	1/Θ	Λιάκου Ευανθία	Μέγαρο	511 00	2462073295	mail@dim-megar.gre.sch.gr
11	ΣΑΡΑΚΗΝΑ	2/Θ	Μπουζαλής Λάμπρος	Σαρακήνα	511 00	2462051030	mail@dim-sarak.gre.sch.gr
12	ΦΕΛΛΙΟΥ	2/Θ	Δίπλας Χρήστος	Λύτρα Δήμητρα	511 00	2462087973	mail@dim-felliou.gre.sch.gr
							mail@1dim-eid-

Πίνακας 2. Δημοτικών Σχολείων – Πηγή Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Γρεβενών

Δευτεροβάθμια και Επαγγελματική Εκπαίδευση

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Στο Δήμο Γρεβενών λειτουργούν 3 Γυμνάσια 3 Λύκεια, 1 Επαγγελματικό Λύκειο, 2 Επαγγελματικές Σχολές και ένα Εργαστήρι Ειδικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης

A/A	Ονομασία Σχολείου	Διευθυντής	Τ.Κ.	Τηλέφωνο	e-mail
1	1ο Γυμνάσιο Γρεβενών	Τσαμπαρδούκας Ιωάννης	511 00	24620 22479	mail@1gym-greven.gre.sch.gr
2	2ο Γυμνάσιο Γρεβενών	Μιχαλόπουλος Δημήτριος	511 00	24620 22219	mail@2gym-greven.gre.sch.gr
3	Γυμνάσιο Παλαιοχωρίου	Ευαγγελόπουλος Χαράλαμπος	511 00	24620 51230	mail@gym-palaioch.gre.sch.gr
4	1ο Γενικό Λύκειο Γρεβενών	Καραγιάννης Πέτρος	511 00	24620 22218	mail@1lyk-greven.gre.sch.gr
5	2ο Γενικό Λύκειο Γρεβενών	Βόβουρας Δημήτριος	511 00	24620 28263	mail@2lyk-greven.gre.sch.gr
6	Εσπερινό Λύκειο Γρεβενών	Παπανίκος Στέργιος	511 00	24620 22219	mail@lyk-esp-greven.gre.sch.gr
7	1ο ΕΠΑ.Λ. Γρεβενών	Ζαγκλέ Άννα	511 00	24620 22936	
8	ΕΠΑ.Σ. Γρεβενών	Αναγνώστου Αριστοτέλης	510 30	24620 87069	
9	Σ.Ε.Κ. Γρεβενών	Τριμίντζιος Χρήστος	510 00	24620 87508	
10	Ε.Ε.Ε.Ε.Κ. Γρεβενών	Τζάτζης Κωνσταντίνος	510 00	24620 87172	

Πηγή : Δευτροβάθμια Εκπαίδευση Γρεβενών

Άλλες Εκπαιδευτικές Δομές

Τριτοβάθμια Εκπαίδευση

Στο Δήμο Γρεβενών λειτουργεί [παράρτημα του Τ.Ε.Ι. Δυτικής Μακεδονίας](#) με τρία τμήματα. Το Παράρτημα Γρεβενών, με το Τμήμα Εφαρμογών Πληροφορικής στη Διοίκηση και στην Οικονομία, άνοιξε τις πόρτες του για πρώτη φορά στους σπουδαστές το ακαδημαϊκό έτος 2003-2004. Τον Οκτώβριο του 2009 ξεκίνησε η λειτουργία των Τμημάτων Διοίκησης Συστημάτων Εφοδιασμού και Επιχειρησιακής Πληροφορικής στο Παράρτημα των Γρεβενών.

1) Εφαρμογών Πληροφορικής στην Διοίκηση και στην Οικονομία

Σκοπός του Τμήματος είναι πρωτίστως η παραγωγή επιστημονικού δυναμικού τεχνολογικής εκπαίδευσης, που να διαθέτει τις απαραίτητες θεωρητικές γνώσεις που καλύπτονται επαρκώς με την διδασκαλία θεωρητικών μαθημάτων και αναφέρονται στις επιστήμες της πληροφορικής, των οικονομικών και της διοίκησης επιχειρήσεων προκειμένου ο απόφοιτος να διαθέτει ένα ισχυρό θεωρητικό γνωστικό υπόβαθρο, ενώ οι πρακτικές γνώσεις καλύπτονται με την διδασκαλία εργαστηριακών μαθημάτων και ενισχύουν τη δυνατότητα εφαρμογής νέων τεχνολογιών στην πράξη.

2) Επιχειρησιακής πληροφορικής

Σκοπός του Τμήματος είναι η δημιουργία στελεχών με βασικές γνώσεις οικονομικών επιστημών πλαισιωμένες με γνώσεις και ικανότητες-δεξιότητες στη χρήση των τεχνολογιών της επιστήμης της πληροφορικής αλλά και με τις απαραίτητες οργανωτικές και ηγετικές ικανότητες. Με αυτό το μίγμα γνώσεων οι σπουδαστές θα μπορούν να λαμβάνουν αποτελεσματικά στρατηγικές και λειτουργικές αποφάσεις οι οποίες από τη φύση τους χρειάζονται διεπιστημονική προσέγγιση.

3) Διοίκησης συστημάτων αυτοματισμού.

Σκοπός του προγράμματος σπουδών είναι να παρέχει σύγχρονη γνώση στη διοίκηση των επιχειρήσεων και ειδικότερα στη διοίκηση των συστημάτων εφοδιασμού και στη διοίκηση των επιμέρους διαδικασιών της εφοδιαστικής αλυσίδας. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει: βασικά μαθήματα στη διοίκηση επιχειρήσεων, ως απαραίτητο υπόβαθρο για τη χρησιμοποίηση μεθόδων και τεχνικών αποτελεσματικής διοίκησης και τη διασύνδεση της λειτουργίας του εφοδιασμού με τις άλλες λειτουργίες της επιχείρησης, μαθήματα πληροφορικής για την κατανόηση και αξιοποίηση των προηγμένων τεχνολογιών στη διαχείριση πληροφοριών, μαθήματα ποσοτικών μεθόδων για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων προβλημάτων και τη λήψη ανάλογων αποφάσεων και μαθήματα εφοδιαστικής που σχετίζονται με όλο το φάσμα των δραστηριοτήτων της αλυσίδας εφοδιασμού. Οι εγκαταστάσεις του νέου παραρτήματος περιλαμβάνουν σύγχρονες αίθουσες διδασκαλίας και εργαστήρια ηλεκτρονικών υπολογιστών, καθώς επίσης και βιβλιοθήκη. Το νέο παράρτημα έδωσε στα Γρεβενά μια νέα προοπτική και γρήγορα η παρουσία των φοιτητών στη ζωή της πόλης έγινε αισθητή.

Κέντρο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης Γρεβενών

Με την Υπουργική Απόφαση 127104/Γ4/12-10-2010 ιδρύθηκε το ΚΠΕ Γρεβενών μετά την συγχώνευση των Κ.Π.Ε. Θ. Ζιάκα και Γρεβενών. Ως έδρα του νέου Κ.Π.Ε. Γρεβενών ορίστηκε η πόλη των Γρεβενών. Το νέο Κ.Π.Ε. Γρεβενών μπορεί να χρησιμοποιεί ως πεδίο δραστηριοτήτων του τις εγκαταστάσεις και τον εξοπλισμό και από τα δύο πρώην Κ.Π.Ε. (Ζιάκα και Γρεβενών).

Δέχεται μαθητές από όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης, σε μονοήμερες και πολυήμερες εκπαιδευτικές επισκέψεις, οι οποίοι προέρχονται από σχολεία όχι μόνο των νομών εμβέλειας του Κέντρου αλλά και από την υπόλοιπη Ελλάδα

Η Παιδαγωγική Ομάδα του νέου Κ.Π.Ε. Γρεβενών:

- Σίμος Ζήσης: Μηχανολόγος Μηχανικός ΑΠΘ, Υπεύθ. Λειτουργίας ΚΠΕ
- Κιτσούλης Στέργιος: Δάσκαλος, Αναπληρωτής Υπεύθυνος

- Ράμμος Γεώργιος: Δάσκαλος, Μέλος
- Ντόνα Ειρήνη: Δασολόγος, Μέλος
- Γάγαλης Δημήτριος: MSc Πληροφ. Συστήματα, Μαθηματικός, Μέλος

Αντικείμενο εργασίας της Παιδαγωγικής Ομάδας κάθε Κ.Π.Ε. είναι η εκπαίδευση μαθητών, η επιμόρφωση εκπαιδευτικών, η παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού, η ανάπτυξη θεματικών δικτύων, τοπικών και διεθνών συνεργασιών καθώς και η έρευνα σε θέματα περιβάλλοντος και περιβαλλοντικής εκπαίδευσης. Συγκεκριμένα τα Κ.Π.Ε.:

α) Σχεδιάζουν, αναπτύσσουν και υλοποιούν εκπαιδευτικά προγράμματα για μαθητικές ομάδες σχολείων Α/θμιας και Β/θμιας Εκπ/σης και σύμφωνα με τις αρχές της Εκπαίδευσης για την Αειφόρο Ανάπτυξη.

β) Οργανώνουν και αναπτύσσουν τοπικά, περιφερειακά, εθνικά και διεθνή θεματικά δίκτυα ΠΕ.

γ) Παράγουν εκπαιδευτικό και ενημερωτικό υλικό για τους εκπαιδευτικούς και τους μαθητές.

δ) Οργανώνουν και υλοποιούν επιμορφωτικές δράσεις εκπαιδευτικών Α/βάθμιας και Β/βάθμιας Εκπαίδευσης των διευθύνσεων Εκπαίδευσης της εμβέλειάς τους, καθώς και εκπαιδευτικών Α/βάθμιας και Β/βάθμιας Εκπαίδευσης μελών δικτύων τους, ώστε να στηριχθεί το έργο των εκπαιδευτικών στα σχολεία.

ε) Οργανώνουν και υλοποιούν ενημερωτικές δράσεις, όπως ημερίδες, συμπόσια κλπ με συμμετοχή εκπαιδευτικών, επιστημόνων και εκπροσώπων φορέων που ασχολούνται με την διαχείριση και την προστασία του περιβάλλοντος και την προώθηση της περιβαλλοντικής εκπαίδευσης και ενημέρωσης στ) αναπτύσσουν διεθνείς συνεργασίες με εκπαιδευτικούς φορείς του εξωτερικού (εκπαιδευτικά προγράμματα, θεματικά δίκτυα, επιμορφωτικά σεμινάρια /συνέδρια, παραγωγή εκπαιδευτικού υλικού, διοργάνωση συμποσίων, εργαστηρίων κλπ.)

ζ) Αναπτύσσουν συνεργασίες με την τοπική κοινωνία (Τοπική και Νομαρχιακή Αυτοδιοίκηση, Σχολεία, Επιστημονικά Ιδρύματα, ειδικούς επιστήμονες, Μέσα Ενημέρωσης, κυβερνητικούς και μη κυβερνητικούς φορείς) για θέματα διαχείρισης του τοπικού περιβάλλοντος, εκπαίδευσης, ενημέρωσης, κατάρτισης (έκδοση ενημερωτικού υλικού, προγράμματα ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης, ειδικά προγράμματα εκπαίδευσης ή κατάρτισης, δράσεις προστασίας περιβάλλοντος κλπ)

η) Προωθούν την εκπαιδευτική έρευνα στους τομείς της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και της Εκπαίδευσης για την Αειφορία.

Στο τομέα εκπαίδευσης & δια βίου μάθησης αποτυπώνονται το πλήθος των δομών εκπαίδευσης και δια βίου μάθησης ανά δημοτική ενότητα (βάσει του Εντύπου _Ε3 του Οδηγού της Ε.Ε.Τ.Α.Α)

* Δ.Ε.1 Γρεβενών Δ.Ε.2 Βεντζίου Δ.Ε.3 Ηρακλεωτών Δ.Ε.4 Αγίου Κοσμά Δ.Ε.5 Γόργιανης Δ.Ε.6 Θεόδωρου Ζιάκα – Σε περίπτωση που υπάρχουν διακριτά στοιχεία για τις Δημοτικές Ενότητες α. Αβδέλλας β. Μεσολουρίου γ. Περιβολίου δ. Σαμαρίνης ε. Φιλιππαιών στ. Δότσικου ζ. Σμίξης θα συμπεριληφθούν ξεχωριστά)

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Πλήθος	Σύνολο						
		Δ.Ε.1	Δ.Ε.2	Δ.Ε.3	Δ.Ε.4	Δ.Ε.5	Δ.Ε.6
Νηπιαγωγεία	15	9	1	2	1	1	1
Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση	13	9	1	1	1	1	
Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση	8	6	1	1			
Μεταδευτεροβάθμια εκπαίδευση	3	3					
Τριτοβάθμια Εκπαίδευση	1	1					
Κέντρα Εκπαίδευσης Ενηλίκων	1	1					
Μουσικές Σχολές	1	1					
Κέντρο Περιβαλλοντολογικής Εκπαίδευσης	1	1					

2.1.3.1.4 Πολιτιστικές Υποδομές

Στην παρούσα ενότητα γίνεται μια περιγραφή των πολιτιστικών εκδηλώσεων που υλοποιούνται ανά δημοτική ενότητα και των πολιτιστικών δομών, μια καταγραφή των πολιτιστικών συλλόγων με αντικείμενο συναφές και των δραστηριοτήτων τις οποίες επιτελούν, καθώς και μια αναφορά στα τοπικά ήθη/έθιμα και τις αντίστοιχες εκδηλώσεις.

2.1.3.1.4.1 Δημοτική Ενότητα Γρεβενών

Η Δημοτική Ενότητα Γρεβενών Γρεβενών παρουσιάζει σημαντική έλλειψη σε πολιτιστικές υποδομές, γεγονός το οποίο έχει να κάνει με τη διαχείριση του πολιτιστικού περιβάλλοντος.

Το νέο Πνευματικό Κέντρο που ήδη έχει ολοκληρωθεί αναμένεται ότι θα συμβάλει σε σημαντικό βαθμό στην τόνωση της πολιτιστικής δραστηριότητας της περιοχής, στην ανάπτυξη του πολιτισμικού πνεύματος των κατοίκων της περιοχής και στην προσέλκυση επισκεπτών. Το Κέντρο Πολιτισμού προσφέρει υπηρεσίες όπως κινηματογράφο, μουσική, εικαστικά, παιδεία, με χαρακτήρα οργανωτικό, καλλιτεχνικό και παιδαγωγικό-επιμορφωτικό. Περιλαμβάνει δε θέατρο χωρητικότητας 380 ατόμων, εκθεσιακό χώρο όπου εναλλάσσονται διάφορες εκθέσεις, συνεδριακό χώρο και Κέντρο Νεότητας.

Στη Δημοτική Ενότητα Γρεβενών έχει γίνει παράδοση η δημιουργία κάθε χρόνο πολιτιστικών

εκδηλώσεων που περιλαμβάνουν συναυλίες, θέατρο, κ.α. Στην πόλη των Γρεβενών λειτουργεί Δημόσια Βιβλιοθήκη, ενώ η Ιερά Μητρόπολη Γρεβενών διαθέτει εκκλησιαστικό Μουσείο.

Σημαντική θέση στα πολιτιστικά δρώμενα της περιοχής καταλαμβάνουν οι εκδηλώσεις που πραγματοποιούνται κατά τη θερινή περίοδο στο Υπαίθριο Θέατρο Καστράκι.

Την περίοδο της Αποκριάς σε ολόκληρο το Νομό πραγματοποιείται μια σειρά από έθιμα και εκδηλώσεις που προσελκύουν σημαντικό αριθμό επισκεπτών. Χαρακτηριστική είναι η εκδήλωση της Δημοτικής Ενότητας Γρεβενών «Γρεβενά και Ανακατωσιά» που τείνει να γίνει θεσμός. Ένας μεγάλος αριθμός επισκεπτών παρακολουθεί αυτές τις εκδηλώσεις οι οποίες μεταδίδονται και από την τηλεόραση γεγονός που αντανακλά την αποδοχή τους από τους κατοίκους και επισκέπτες.

Με φορέα τη Δημοτική Επιχείρηση Κοινωφελούς Έργου του Δήμου, παρέχονται σύγχρονες πολιτιστικές υπηρεσίες που καλύπτουν ένα ευρύτατο φάσμα τεχνών πιο συγκεκριμένα :

Λειτουργία Θεάτρου - κινηματογράφου

Στην αίθουσα πολλαπλών χρήσεων του Πνευματικού Κέντρου λειτουργεί ο κινηματογράφος της πόλης, κατά τους χειμερινούς κυρίως μήνες, στον οποίο πραγματοποιούνται σε τακτά χρονικά διαστήματα κινηματογραφικές προβολές. Το πρόγραμμα προβολής των ταινιών προγραμματίζεται και ανακοινώνεται εγκαίρως με κάθε πρόσφορο μέσο, ενώ υπάρχει πάντα πλήρης και σωστή ενημέρωση του κοινού για τις προβαλλόμενες ταινίες.

Στο πρόγραμμα περιλαμβάνονται ταινίες τόσο του σύγχρονου παγκόσμιου κινηματογράφου αλλά και του παλαιότερου, με στόχο πάντα την επαφή των πολιτών με την κινηματογραφική τέχνη, την ψυχαγωγία και εν γένει την πνευματική και ψυχική καλλιέργεια των πολιτών.

Επιπλέον σε συνεργασία με τα σχολεία κάθε βαθμίδας της περιοχής, προβάλλονται ταινίες παιδαγωγικού περιεχομένου με σκοπό την ψυχαγωγία, την πνευματική μόρφωση και την διαπαιδαγώγηση των παιδιών. Στην δημοτική θεατρική σκηνή προβλέπεται η λειτουργία τμημάτων ενηλίκων και παιδιών, αλλά και η διοργάνωση και φιλοξενία θεατρικών εκδηλώσεων.

Η λειτουργία του περιλαμβάνει ακόμα ενέργειες όπως την εκπόνηση του προγράμματος των εκδηλώσεων, επαφές με καλλιτέχνες, συγκροτήματα, έκδοση και διανομή προσκλήσεων, προμήθειες και εν γένει οργάνωση του χώρου για την πραγματοποίηση των κινηματογραφικών, θεατρικών ή μουσικών εκδηλώσεων.

Λειτουργία Ωδείου

Σκοπός της λειτουργίας του είναι η διάδοση του μουσικού – καλλιτεχνικού πνεύματος που στοχεύει στην πνευματική αγωγή των κατοίκων της πόλης και της ευρύτερης περιοχής της. Στη λειτουργία του ωδείου προβλέπεται η διοργάνωση τμημάτων φιλαρμονικής. Επίσης προβλέπεται η λειτουργία και διοργάνωση τμημάτων μουσικής εκπαίδευσης μαθητών, σε διάφορα μουσικά όργανα με παράλληλη θεωρητική κατάρτιση. Η συγκεκριμένη εκπαίδευση παρέχεται από άρτια

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

καταρτισμένους δασκάλους μουσικής που διαθέτουν την απαραίτητη διδακτική εμπειρία. Οι μαθητές των τμημάτων υπολογίζονται σε 150 (εκατόν πενήντα) άτομα.

Επίσης προβλέπονται λειτουργίες που σχετίζονται με την επιμέλεια για το πρόγραμμα μαθημάτων, το εκπαιδευτικό υλικό, την καταλληλότητα των χώρων εκμάθησης και την διεκπεραίωση οποιουδήποτε διοικητικο-οικονομικού θέματος (γραμματειακή υποστήριξη, προβολή δραστηριοτήτων κ.λ.π) το οποίο διενεργείται αποκλειστικά για την επίτευξη των σκοπών της λειτουργίας του Ωδείου.

Στη Δημοτική Ενότητα Γρεβενών υφίστανται αρκετοί εκπολιτιστικοί σύλλογοι, μεγάλος αριθμός εκ των οποίων δραστηριοποιείται έντονα με τη διοργάνωση εκδηλώσεων έτσι ώστε να διατηρηθούν τα ήθη, τα έθιμα και οι παραδόσεις του τόπου.

Συγκεκριμένα αναφέρονται ανά Τοπική Κοινότητα :

- Άγιοι Θεόδωροι

Τα πανηγύρια που γίνονται στην περιοχή είναι πολλά και λαμβάνουν χώρα κυρίως το καλοκαίρι. Το Πάσχα οι Πολιτιστικοί Σύλλογοι των οικισμών διοργανώνουν χορούς στις πλατείες των χωριών ή στο προαύλιο του σχολείου τους. Στις 20 Ιουλίου στον Αιμιλιανό γλεντάνε στην πλατεία με δημοτική μουσική. Στις 26 Ιουλίου το γλέντι γίνεται στο Δεσπότη, στις 15 Αυγούστου στην Ανθρακιά και στις 16 Αυγούστου ο Πολιτιστικός Σύλλογος Αγ. Θεοδώρων διοργανώνει γλέντι στην πλατεία.

- Αμυγδαλιές

Την Πρωτοχρονιά αναβιώνουν από τον Πολιτιστικό Σύλλογο που διαθέτει χορευτικό και μουσικό τμήμα, τα "Ρογκατσάρια", ένα τοπικό έθιμο. Πρόκειται για παραδοσιακά κάλαντα, τα οποία τραγουδούν νέοι, ντυμένοι τσολιάδες. Ένας από αυτούς φορώντας κουδούνια, γυρίζει το χωριό. Επίσης την Κυριακή των Απόκρεων αναβιώνει το έθιμο του "Φανού", όπου μετά την παρέλαση και το διαγωνισμό του καρναβαλιού, ανάβεται στην πλατεία του χωριού μεγάλη φωτιά και οι κάτοικοι χορεύουν γύρω της παραδοσιακούς χορούς, τραγουδώντας ταυτόχρονα "αθυρόστομα" τραγούδια. Μοιράζονται μάλιστα δωρεάν κεμπάπ, ψητά, κρασί και τσίπουρο. Την Καθαρά Δευτέρα στο ύψωμα της Αγ. Βαρβάρας ακολουθεί ο διαγωνισμός του χαρταετού. Γλέντι διεξάγεται και στις 2 Μαΐου στον Αγ. Αθανάσιο με αθλητικούς αγώνες και παραδοσιακούς χορούς, μετά τη δοξολογία. Οι Αμυγδαλιές φημίζονται ακόμη για τα νόστιμα κεράσια τους, και μάλιστα μέσα στον Ιούνιο υπάρχει τριήμερη γιορτή κερασιού με μεγάλο γλέντι και εμβέλεια στα γύρω χωριά.

- Βατόλακκος

Δύο ημέρες διαρκεί το πανηγύρι του Δεκαπενταύγουστου στο χωριό, που ξεκινά την παραμονή και συνεχίζει ανήμερα, μετά τον εκκλησιασμό.

- Έλατος

Οι κάτοικοι γιορτάζουν τις Απόκριες αναβιώνοντας το έθιμο του Φανού, ενώ από την παραμονή του Προφήτη Ηλία (20/7) ξεκινά το γλέντι στην πλατεία του Έλατου.

- Καλόχι

Η πηγή Παλιός, 200 μ. Ν του Μεσόλακου, από την οποία αναβλύζει εξαιρετικό νερό, η εκκλησία του Αγ. Αθανασίου στο Μεσόλακο με την ωραία βρύση της και η εκκλησία του Αγ. Ιωάννη στο Καλόχι, αποτελούν τα αξιοθέατα της περιοχής. Το βράδυ της 9ης Μαΐου μπορεί οποιαδήποτε να γλεντήσει με τους ντόπιους, απολαμβάνοντας το φαγοπότι, τη μουσική και τους χορούς

- Μεγάλο Σειρήνι

Ο δραστήριος Πολιτιστικός Σύλλογος του Μεγάλου Σειρηγίου την Πρωτοχρονιά αναβιώνει το έθιμο των "Ρογκατσαρίων" και τις Απόκριες το έθιμο του "Φανού".

2.1.3.1.4.2 Δημοτική Ενότητα Βεντζίου

Στην δημοτική ενότητα Βεντζίου, σε θέματα πολιτιστικών υποδομών υπάρχει το Υπαίθριο Θέατρο Παλαιοχωρίου, η Αίθουσα πολλαπλών χρήσεων στον οικισμό Κέντρου, που χρησιμοποιείται από τον Πολιτιστικό Σύλλογο Κέντρου το BENTZI, και η αίθουσα πολλαπλών χρήσεων στον οικισμό Νησίου.

Στη Δημοτική Ενότητα Βεντζίου, αναφέρονται οι ακόλουθες πολιτιστικές δραστηριότητες και ήθη/έθιμα ανά τοπική κοινότητα :

- Έξαρχος

Γλέντι γίνεται στο χωριό στις 18 Ιανουαρίου, ανήμερα του Αγ. Αθανασίου, με εκκλησιασμό στην ομώνυμη εκκλησία στους πρόποδες του Βούρινου και φαγοπότι μετά στα καφενεία. Με τον ίδιο τρόπο πανηγυρίζει το χωριό και στις 2 Μαΐου τη μετακομιδή των λειψάνων του αγίου.

- Κνίδη

Στις 8 Σεπτεμβρίου που τιμάται το Γενέσιον της Θεοτόκου, πανηγυρίζει η εκκλησία του Αγ. Νικολάου στην Ιτέα και μετά τον εκκλησιασμό ακολουθεί γλέντι στα καφενεία. Στο Πιστικό, την παραμονή του Αγ. Πνεύματος, την παραμονή του Δεκαπενταύγουστου και ανήμερα της γιορτής, διεξάγεται παραδοσιακό γλέντι με όργανα, χορούς και φαγητό, που κρατάει ως το πρωί.

- Παλαιοχώρι

Κάθε Αύγουστο σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο γίνονται συναυλίες και θεατρικές παραστάσεις με τη συμμετοχή γνωστών καλλιτεχνών αλλά και ντόπιων, και η κορυφή Ανάληψη (1.125 μ.) 8 χλμ. Α, με την ομώνυμη εκκλησία όπου γίνεται η δοξολογία την ημέρα της Αναλήψεως. Το ίδιο βράδυ στα καφενεία του χωριού διεξάγεται γλέντι με φαγοπότι -ψητά αρνιά, κρασί -και παραδοσιακή μουσική και τραγούδια από τοπικές ορχήστρες.

- Ποντινή

Αξιοθέατο του χωριού αποτελεί ο ναός της Αγ. Παρασκευής, όπου στις 26 Ιουλίου τιμάται η αγία με εκκλησιασμό. Κατόπιν στην πλατεία του χωριού ακολουθεί διήμερο γλέντι ως το πρωί, με χορούς και τραγούδια υπό τη συνοδεία ποντιακής λύρας.

- Πυλωροί

Οι Πυλωροί πανηγυρίζουν την παραμονή του Δεκαπενταύγουστου με γλέντι στα καφενεία του χωριού, φαγοπότι, τοπικούς χορούς και μουσική από ντόπιους οργανοπαίκτες.

- Σαρακήνα

Κάθε χρόνο γίνονται εκδηλώσεις το Πάσχα και το πανηγύρι του Ιωάννη του Προδρόμου στις 29 Αυγούστου στη Σαρακήνα.

Στη Δημοτική Ενότητα δραστηριοποιούνται οι ακόλουθοι πολιτιστικοί σύλλογοι :

❖ *Πολιτιστικός Σύλλογος Κνίδης*

Εκδηλώσεις: Συγκεκριμένα πραγματοποιούν τον ετήσιο χορό τους σε κέντρο της περιοχής, εορταστικό τριήμερο (3) τον Αϊλιά (20/07), με αναβίωση των εθίμων στην εκκλησία του Προφήτη Ηλία, χορό στην πλατεία του χωριού, θεατρικές παραστάσεις, αγώνες ποδοσφαίρου, ποδηλασίας ζωγραφικής κ.λ.π. Επίσης την κοπή της Πρωτοχρονιάτικης πίτας στην πλατεία του χωριού, τριήμερο εκδηλώσεων τις ημέρες των Απόκρεων, με διαγωνισμό χαρταετού την Καθαρά Δευτέρα και την προσφορά νηστίσιμων και της παραδοσιακής φασολάδας. Γιορτή γουρουνοχαράς τις ημέρες των Χριστουγέννων.

❖ *Πολιτιστικός σύλλογος Πυλωρών*

Εκδηλώσεις : Πανηγύρι στις 15η Αυγούστου.

❖ *Πολιτιστικός σύλλογος Ποντινής*

Εκδηλώσεις: Κοπή βασιλόπιτας και μετά γλέντι στην αίθουσα του συλλόγου.

Πρωτοχρονιάτικο γλέντι.

Εκδηλώσεις των Απόκρεων με χορό, φαγητό. ποτό

Πασχαλινό γλέντι.

Πανηγύρι στην πλατεία του χωριού στις 25η Ιουλίου (Αγίας Παρασκευής).

Κάθε σαββατοκύριακο διδασκαλία παραδοσιακού χορού και μουσικών οργάνων και χορευτικό.

Κάθε Τετάρτη συγκέντρωση γυναικών στην αίθουσα του συλλόγου για καφέ, μουσική, παραδοσιακά εδέσματα.

Γλέντι την 1η ημέρα των Χριστουγέννων

❖ *Πολιτιστικός σύλλογος Διπόρου*

Εκδηλώσεις: Πανηγύρι Αγίας Μαρίας, Απόκρεων, και γιορτή το Πάσχα.

❖ *Πολιτιστικός σύλλογος Κέντρου*

Εκδηλώσεις: Πρωτοχρονιά με άφιξη του Αι Βασίλη και εκδήλωση για τα παιδιά (χορός συλλόγου).

Απόκριες την Κυριακή, με φανό, εδέσματα, μουσική χορός. Καθαρά Δευτέρα νηστίσιμα εδέσματα (προσφορά συλλόγου) πέταγμα αετού.

Πάσχα. Διαγωνισμός τσουγκρίσματος αυγών και μουσική χορός στον χώρο του συλλόγου.

19η Μαΐου, τρισάγιο και κατάθεση στεφανιών για την ημέρα Μνήμης της Γενοκτονίας των Ποντίων.

Χριστούγεννα κάλαντα, εκδήλωση για τα παιδιά με μουσική και χορό.

Εβδομάδα εκδηλώσεων Αυγούστου, από 6/8 μέχρι και 13/8 διαγωνισμός ζωγραφικής, σκάκι, τάβλι, πίνκ πόνκ, ποδοσφαιράκι. Αθλητικές εκδηλώσεις, αγώνες στίβου, ποδοσφαίρου και η κεντρική εκδήλωση με χορευτικά και μουσικά συγκροτήματα.

Φθινόπωρο, δενδροφύτευση.

❖ *Πολιτιστικός σύλλογος Πόρου*

Εκδηλώσεις την ημέρα των Θεοφανείων, (πίτες, γλυκά, εδέσματα), δενδοφύτευση σε περιοχές του οικισμού Πόρου, και εκδηλώσεις την Πρωτοχρονιά.

❖ *Πολιτιστικός σύλλογος Μικροκλεισούρας*

Εκδηλώσεις της Αγίας Τριάδος, κοπή πρωτοχρονιάτικης πίτας, πανηγύρι στις 23ης Ιουλίου με παραδοσιακά φαγητά, ετήσιος χορός σε κέντρο της περιοχής, και την Καθαρά Δευτέρα νηστίσιμα εδέσματα (προσφορά συλλόγου) πέταγμα αετού.

❖ *Πολιτιστικός σύλλογος Παλαιοχωρίου το ΦΛΑΜΠΟΥΡΟ*

Ο σύλλογος έχει ως κύριο σκοπό να διατηρήσει τα ήθη και έθιμα του τόπου και να περάσει αυτό το ερέθισμα και στις νεότερες γενεές ώστε να είναι οι συνεχιστές του έργου.

Κάθε χρόνο τις ημέρες των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς διοργανώνει γουρουνοχαρά

στην πλατεία του χωριού με μουσική και τραγούδια. Τα κάλαντα των Χριστουγέννων και της Πρωτοχρονιάς μέλη του συλλόγου περνούν από σπίτι σε σπίτι να ευχηθούν τα χρόνια πολλά.

Την αποκριά ο σύλλογος αναβιώνει τον φανό, και την καθαρά Δευτέρα πραγματοποιεί τραπέζι και πέταγμα χαρταετού. Τους καλοκαιρινούς μήνες διοργανώνει χορό. Στις 26ης Ιουλίου ημέρα της Αγίας Παρασκευής σε συνεργασία με την Εκκλησία διοργανώνει γιορτινό τραπέζι με μουσική στην πλατεία του χωριού. Συμμετέχει στην δένδροφύτευση και στην ανάπτυξη των χώρων. Διοργανώνει εκδρομές σε διάφορα μέρη της Ελλάδας για τους ηλικιωμένους καλά και για τους νεότερους.

Το μεγαλύτερο γεγονός είναι ότι πραγματοποιεί το αντάμωμα των Παλαιοχωριτών κάθε Ζετία. Επίσης διατηρεί λαογραφικό μουσείο πλούσιο σε φωτογραφικό υλικό και αντικείμενα παλαιότερων εποχών. Τα έσοδα του συλλόγου εκτός από την δημιουργία των εκδηλώσεων έχουν διατεθεί σε διάφορα έργα, όπως στην κατασκευή βρύσης στην πλατεία, στην περίφραξη και ανάπτυξη τοποθεσιών, αγορά καθισμάτων και τραπεζιών για τις ανάγκες των εκδηλώσεων.

❖ *Πολιτιστικός σύλλογος Νησίου*

Εκδηλώσεις : Πανηγύρι στις 15η Αυγούστου στην πλατεία του χωριού, την αποκριά ο σύλλογος αναβιώνει τον φανό, και την καθαρά Δευτέρα πραγματοποιεί τραπέζι και πέταγμα χαρταετού, στολισμός του χωριού τις ημέρες των Χριστουγέννων και το Πάσχα. Πραγματοποιεί δένδροφύτευση σε περιοχές του οικισμού, αναβιώνει παλιά έθιμα σχετικά με τον θερισμό των σιτηρών, διοργανώνει αθλητικές και γυμναστικές επιδείξεις, προβαίνει στην κοπή βασιλόπιτας και προβαίνει στον καθαρισμό των κοινόχρηστων χώρων.

❖ *Φυσιολατρικός Σύλλογος Γρεβενών τα «ΓΙΑΓΚΟΥΛΕΙΑ» με έδρα το Νησί.*

Εκδηλώσεις: πραγματοποιεί το τελευταίο Παρασκευοσαββατοκύριακο του Ιουλίου την ετήσια εκδήλωση ψαρέματος στο ποτάμι του Αλιάκμωνα, που περιλαμβάνει διάφορες δραστηριότητες, όπως αναρρίχηση, πεζοπορία, εναέρια, τοξοβολία, ιππασία, μουσικές, παραδοσιακά εδέσματα, δένδροφύτευσεις και προστασία γενικά του περιβάλλοντος και συντήρηση του χώρου διεξαγωγής των εκδηλώσεων, με την επωνυμία ΓΙΑΓΚΟΥΛΕΙΑ.

❖ *Πολιτιστικός σύλλογος Εξάρχου.*

Εκδηλώσεις σε όλη την διάρκεια του έτους, με γλέντι την γιορτή του Αγίου Αθανασίου, αναβίωση παλαιών εθίμων, γιορτή τσίπουρου, γουρονοχαράς. Έκδοση βιβλίου για τον Έξαρχο και την περιοχή των Βεντζίων. Επίσης ο σύλλογος πραγματοποιεί αναρρίχηση, και πεζοπορία στον βουνό Μπούρινος, από όπου και η ονομασία του Συλλόγου.

❖ *Πολιτιστικός σύλλογος Σαρακήνας*

Εορταστικό τριήμερο στο πανηγύρι του χωριού στις 29α Αυγούστου, με διαγωνισμό ζωγραφικής, σκάκι, τάβλι, πίνκ πόνκ, ποδοσφαιράκι. Αθλητικές εκδηλώσεις, αγώνες στίβου, ποδοσφαίρου και η κεντρική εκδήλωση με χορευτικά και μουσικά συγκροτήματα του χωριού.

2.1.3.1.4.3 Δημοτική Ενότητα Ηρακλεωτών

Στη Δημοτική Ενότητα Ηρακλεωτών, αναφέρονται οι ακόλουθες πολιτιστικές δραστηριότητες και ήθη/έθιμα ανά τοπική κοινότητα :

- Άγιος Γεώργιος

Πολιτιστικά ο Άγιος Γεώργιος είναι ένα πολύ δραστήριο χωριό. Διαθέτει συλλόγους που αναβιώνουν τοπικά έθιμα όπως το γάμο και το θέρος, Πνευματικό κέντρο, δανειστική βιβλιοθήκη και *Λαογραφικό Μουσείο*. Στις 17 Ιανουαρίου το Σωματείο Αδελφότητας των Απανταχού Αγιογεωργιτών "Ο Νεομάρτυς Άγιος Γεώργιος", οργανώνει γιορτή στη μνήμη του νεομάρτυρα. Τον Αύγουστο ο Πολιτιστικός Σύλλογος Αγίου Γεωργίου διοργανώνει εκδηλώσεις που διαρκούν μέχρι και 7 ημέρες και περιλαμβάνουν μουσικά και θεατρικά προγράμματα, χορούς, ομιλίες, αθλητικούς αγώνες, εκθέσεις. Γλέντι γίνεται και την ημέρα της Αναλήψεως με παραδοσιακούς χορούς και ψητά αρνιά στα καφενεία του χωριού, όπου παίζουν τοπικές παραδοσιακές ορχήστρες.

- Μηλέα

Γλέντι γίνεται στο χωριό κάθε Πρωτοχρονιά, οπότε και αναβιώνουν τα Ρογκατσάρια

- Ταξιάρχης

Γλέντι στα καφενεία του χωριού στις 6 Σεπτεμβρίου καθώς και εκδηλώσεις που διοργανώνει ο δραστήριος Πολιτιστικός Σύλλογος την Πρωτοχρονιά, που περιλαμβάνουν την αναβίωση των

Ρογκατσαρίων , τις Απόκριες με την αναβίωση του Φανού αλλά και το Πάσχα.

Ιαματικές Πηγές του Δ.Δ. Κιβωτού

Εξαιρετικό πόλο τουριστικής προσέλκυσης στην περιοχή μπορούν να αποτελέσουν οι Ιαματικές Πηγές του Δ.Δ. Κιβωτού. Σύμφωνα με την έκθεση του έργου «Αναγνώριση ιαματικών φυσικών πόρων, της Ελληνικής Θερμαλιστικής Εταιρείας με ημερομηνία 12-09-2008», λαμβάνοντας υπόψη τις χημικές αναλύσεις, οι πηγές Κιβωτού ταυτοποιήθηκαν και το νερό χαρακτηρίζεται ως : Μετεωρικό, Ψυχρό, Οξυανθρακούχο, Χλωριούχο, Υδοθειούχο, Βρωμιούχο, Ασβεστιούχο, Μαγνησιούχο, Ολιγομεταλλικό, Υποτονικό, Ασθενώς Ραδιενεργό, Ιαματικό Νερό.

Οι ευεργετικές ιδιότητες των πηγών της Κιβωτού είναι ευρύτερα γνωστές τουλάχιστον εδώ και έναν αιώνα. Μαρτυρίες κατοίκων μας οδηγούν στην αρχή του 20ου αιώνα.

Η χρήση των ιαματικών νερών Κιβωτού γινόταν μέχρι πρόσφατα με τον παραδοσιακό τρόπο, δηλαδή οι ασθενείς ζέσταιναν το νερό επί τόπου σε καζάνια και στη συνέχεια λούζονταν σε βαρέλια που έφερναν μαζί τους.

Επισκέπτες που θεραπεύτηκαν στις πηγές συνήθως άφηναν (κρεμούσαν) κάποιο ρούχο τους στα γύρω δέντρα, ανάλογα με το ποιο μέλος του σώματός τους θεραπεύτηκε. Έτσι και σήμερα επισκεπτόμενοι το χώρο βλέπουμε κρεμασμένα σε δέντρα γύρω από τις πηγές μπλουζάκια, φανελάκια κλπ, που μαρτυρούν τις θεραπευτικές ιδιότητες.

Σήμερα το υδροθειούχο νερό αναβλύζει από δυο γεωτρήσεις σε ένα φυσικό περιβάλλον που διαμορφώθηκε και συνεχίζει να διαμορφώνεται με τρόπο που να αναδεικνύει τα φυσικά κάλλη της περιοχής χωρίς να την αλλοιώσει.

Μουσείο Φυσικής Ιστορίας

Το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας βρίσκεται στο χωριό Μηλιά της Δ.Ε. Ηρακλεωτών. Φιλοξενεί από το 1997 την παλαιοντολογική έκθεση σημαντικών και σπάνιων ευρημάτων που έχει φέρει στο φως η αρχαιολογική σκαπάνη. Τα ευρήματα αυτά αποτελούνται από οστά τεράστιων ζώων που έζησαν πριν από 3 εκατομμύρια χρόνια στην περιοχή. Από τα σημαντικότερα κομμάτια της έκθεσης είναι δυο χαυλιόδοντες μήκους 4,40 περίπου μέτρων, τα σαγόνια και η άκρη του βραχίονα προβοσκίδας ζώου με ύψος 4,5 μέτρα και βάρους άνω των 12 τόνων. Η πρώτη ανασκαφή έγινε το 1992, ενώ ακολούθησαν κι άλλες το 1994 και το 1995, αποκαλύπτοντας τμήματα από τα εμπρόσθια πέλματα και τον σκελετό ελέφαντα ηλικίας 200.000 χρόνων, καθώς και δυο δόντια προϊστορικού βοοειδούς. Οι ανακαλύψεις αυτές κίνησαν το ενδιαφέρον της διεθνούς επιστημονικής κοινότητας με αποτέλεσμα να συνεργαστούν στις ανασκαφές επιστήμονες από το Μουσείο Φυσικής Ιστορίας του Ρότερνταμ και του Πανεπιστημίου της Λυών έχοντας ως συνέπεια την εύρεση και άλλων τμημάτων του σκελετού προϊστορικών ζώων στις ανασκαφές που ακολούθησαν τα επόμενα χρόνια. Η επίσημη ιστοσελίδα του Μουσείου δίνει χρήσιμες πληροφορίες για τα ωράτια λειτουργίας του.

Στην αίθουσα του Μουσείου, φιλοξενούνται εκτός των άλλων και οι μεγαλύτεροι χαυλιόδοντες μαστόδοντα στον κόσμο, μήκους πέντε μέτρων και τριών εκατοστών και ηλικίας τριών εκατομμυρίων χρόνων, οι οποίοι ανακαλύφθηκαν πριν ένα χρόνο στην περιοχή, ενώ με αναπαραστάσεις στους τοίχους οι επισκέπτες θα μπορούν να «μεταφερθούν» σε μια άλλη εποχή, όπου στην ευρύτερη περιοχή των Γρεβενών, ζούσαν αυτά τα μεγαθήρια προϊστορικά ζώα.

Η περιοχή αποτελεί πλέον το επίκεντρο του παγκοσμίου παλαιοντολογικού ενδιαφέροντος, αφού

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

σχεδόν κάθε χρόνο στις ανασκαφές που γίνονται από το τμήμα Παλαιοντολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης με επικεφαλής την παλαιοντολόγο Ευαγγελία Τσουκαλά βρίσκονται σπάνια παλαιοντολογικά ευρήματα, όπως απολιθωμένα οστά από μαστόδοντες, ρινόκερους, ιππάρια, μαχαιρόδοντες και άλλα προϊστορικά ζώα.

Λαογραφικό Μουσείο Αγίου Γεωργίου Γρεβενών

Στην Τ.Κ. Αγίου Γεωργίου της Δ.Ε. Ηρακλειωτών υπάρχει οικόπεδο μέτρων τετραγωνικών 820,19 μέσα στο οποίο υπάρχει παλαιά διώροφη οικία, μαγειρείο, αχυρώνας, σταύλος και λοιπά κτίσματα κατασκευασμένα στις αρχές του 1800.

Στο αγροτοοικοδομικό αυτό συγκρότημα, που το ίδιο είναι ένα σοβαρό και μοναδικό στοιχείο παράδοσης και το τελευταίο απομεινάρι παραδοσιακής αρχιτεκτονικής της εποχής του στην Τοπική Κοινότητα, στεγάζεται το Λαογραφικό Μουσείο.

Το Λαογραφικό Μουσείο έθεσε στόχο και φιλοδοξεί να επιτύχει α) την αναζήτηση, ανεύρεση, συλλογή, συγκέντρωση, διάσωση, διατήρηση, εξασφάλιση και έκθεση κάθε στοιχείου και άλλου τεχνικού ή πνευματικού έργου που προέρχεται από τον Άγιο Γεώργιο ή εκτελέστηκε από Αγιωργίτη ή αφορά τον Άγιο Γεώργιο σε οποιαδήποτε χρονική περίοδο και γενικά κάθε είδους και φύσης έργου σχετικού με την Ιστορία και Λαογραφία της Ελλάδος και πρώτιστα του Αγίου Γεωργίου και της Μακεδονίας, β) τη σπουδή των εκτιθεμένων στο Μουσείο αντικειμένων και η δημοσίευση μελετών λαογραφικού και εθνολογικού περιεχομένου, γ) τη διατήρηση της μνήμης των προγόνων και η Εθνική διαπαιδαγώγηση των πολιτών και ιδιαίτερα της νέας γενιάς, δ) την οργάνωση και η πραγματοποίηση λαογραφικών ερευνών και η προβολή των σκοπών της λαογραφικής έρευνας, ε) τη δημιουργία αρχείου λαογραφικών μελετών που θα περιλαμβάνει έγγραφα, φωτογραφίες, κινηματογραφικές ταινίες, εκδόσεις, δίσκους γραμμοφώνων και κάθε άλλο υλικό αποτύπωσης λαογραφικών στοιχείων λαογραφικής τέχνης και λαογραφικής μουσικής, στ) την καλλιέργεια και ανάπτυξη αγάπης και ενδιαφέροντος προς κάθε στοιχείο που διασώζει και αξιοποιεί την πολιτιστική μας κληρονομιά και ζ) τη συνδρομή με οποιαδήποτε μορφή για εκπαίδευση σε λαογραφικές έρευνες και ειδίκευση στην Μουσειολογία.

Στη Δημοτική Ενότητα Ηρακλειωτών δραστηριοποιούνται οι εξής Πολιτιστικοί Σύλλογοι:

- ❖ *«Εκπολιτιστικός Μορφωτικός Σύλλογος Αηδονιωτών «Η ΕΝΩΣΗ», που έχει έδρα τη Θεσσαλονίκη.*

Δίπλα στο Κοινοτικό Κατάστημα διαθέτει υπαίθριο διαμορφωμένο χώρο με τραπεζοκαθίσματα – Τζάκι – Σκεπαστή Ψησταριά και πραγματοποιεί τις κάτωθι εκδηλώσεις:

- 1).-Στις εορτές των Χριστουγέννων το έθιμο της «ΓΟΥΡΝΟΧΑΡΑΣ».
- 2).-Τον μήνα Ιούλιο το διαγωνισμό ψαρέματος στο ποτάμι «Πραμόριτσα»
- 3).-Την Γιορτή του Πανηγυριού στις 15 Αυγούστου.

- ❖ *«Εκπολιτιστικός Μορφωτικός Σύλλογος Κληματακίου», που έχει έδρα τη Θεσσαλονίκη*

Στο κτίριο και στον αύλειο χώρο του αναπαλαιωμένου πέτρινου Δημοτικού Σχολείου πραγματοποιεί τις κάτωθι εκδηλώσεις:

- 1).-Την Πρωτοχρονιά το έθιμο «ΡΟΥΓΚΑΤΣΑΡΙΑ»
- 2).-Τις Αποκριές τον «ΦΑΝΟ» και τα «ΚΟΥΛΟΥΜΑ»
- 3).-Την Γιορτή του Πανηγυριού στις 15 Αυγούστου

- ❖ *«Εκπολιτιστικός Σύλλογος Αγίου Γεωργίου»*

Στην Τ.Κ. Αγίου Γεωργίου της Δ.Ε.: Ηρακλειωτών έχει την έδρα του ο ανωτέρω Σύλλογος. Στεγάζεται σε γραφεία του Κοινοτικού Καταστήματος. Αναπτύσσει διάφορες δραστηριότητες μέσα στο χρόνο στο κτίριο του Πνευματικού Κέντρου.

Πραγματοποιεί τις κάτωθι εκδηλώσεις

- 1).-Την Πρωτοχρονιά το έθιμο «ΡΟΥΓΚΑΤΣΑΡΙΑ», κοπή Βασιλόπιτας.
- 2).-Τις Αποκριές τον «ΦΑΝΟ», και τα «ΚΟΥΛΟΥΜΑ»
- 3).-Τις καθιερωμένες Πολιτιστικές Εκδηλώσεις του Αυγούστου
- 4).- Εκδίδει κάθε δίμηνο την εφημερίδα «ΕΛΙΜΕΙΑ»

❖ *ΣΩΜΑΤΕΙΟΝ ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ ΤΩΝ ΑΠΑΝΤΑΧΟΥ ΑΓΙΟΡΓΙΤΩΝ « Ο ΝΕΟΜΑΡΤΥΣ ΑΓΙΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ »*

Στην Τ.Κ. Αγίου Γεωργίου της Δ.Ε.: Ηρακλεωτών έχει την έδρα του το ανωτέρω Σωματείο. Στεγάζεται στο παραχωρημένο παλαιό Νηπιαγωγείο.

Πραγματοποιεί τις κάτωθι εκδηλώσεις:

- 1).- Την 16η και 17η Ιανουαρίου κάθε χρόνο τιμά την ετήσια μνήμη του Νεομάρτυρος Αγίου Γεωργίου, που γεννήθηκε στον Άγιο Γεώργιο (Τσούρχλι) Γρεβενών και μαρτύρησε στα Γιάννενα με τις καθιερωμένες από τον προπερασμένο αιώνα θρησκευτικές & πολιτιστικές εκδηλώσεις, που λαμβάνουν χώρα στην Τ.Κ. Αγίου Γεωργίου και στο κτίριο του Πνευματικού Κέντρου.
- 2).-Κατά τη διάρκεια τους έτους πραγματοποιεί προσκυνηματικές & ψυχαγωγικές εκδρομές σε διάφορα μέρη της Ελλάδας αλλά και του εξωτερικού, στις οποίες συμμετέχουν τόσα τα μέλη όσο και κάτοικοι των όμορων Τοπικών Κοινοτήτων.

❖ *«Εκπολιτιστικός Σύλλογος Κιβωτού»*

Στην Τ.Κ. Κιβωτού της Δ.Ε.: Ηρακλεωτών έχει την έδρα του ο ανωτέρω Σύλλογος. Στεγάζεται σε γραφεία στο κτίριο του Πνευματικού Κέντρου. Διαθέτει επίσης υπαίθριο αμφιθέατρο.

Αναπτύσσει διάφορες δραστηριότητες μέσα στο χρόνο στο κτίριο του Πνευματικού Κέντρου.

Πραγματοποιεί τις κάτωθι εκδηλώσεις

- 1).-Στις 30 Δεκεμβρίου χριστουγεννιάτικη γιορτή για τα μικρά παιδιά (προσφορά δώρων).
- 2).-Τις Αποκριές την διοργάνωση της καθιερωμένης παρέλασης του «ΚΙΒΩΤΙΑΝΟΥ ΚΑΡΝΑΒΑΛΙΟΥ» - Διαγωνισμός για το καλύτερο καρναβάλι. «ΦΑΝΟ», και τα «ΚΟΥΛΟΥΜΑ».
- 3).-Την 19η Μαΐου γιορτή για την γενοκτονία των Ποντίων στο Χώρο της Πλατείας.
- 4).-Την 20η Ιουλίου αγώνες δρόμου «ΤΑ ΚΑΛΑΪΤΖΙΔΙΑ».
- 5).-Τις Πολιτιστικές Εκδηλώσεις την πρώτη Κυριακή του Αυγούστου

❖ *«Εξωραϊστικός - Εκπολιτιστικός Σύλλογος Η ΝΕΑ ΜΗΛΙΑ»*

Στην Τ.Κ. Μηλέας της Δ.Ε.: Ηρακλεωτών έχει την έδρα του ο ανωτέρω Σύλλογος.

Πραγματοποιεί τις κάτωθι εκδηλώσεις

- 1).-Τις Αποκριές τον «ΦΑΝΟ».
- 2).-Το Αντάμωμα των απανταχού Μηλιωτών

❖ *«ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΦΙΛΩΝ ΠΑΛΑΙΟΝΤΟΛΟΓΙΚΟΥ ΜΟΥΣΕΙΟΥ ΜΗΛΙΑΣ»*

Ενεργοποιείται με την προβολή των μοναδικών στον κόσμο παλαιοντολογικών ευρημάτων, τα οποία εκτίθενται στην αίθουσα του παλαιού Κοινοτικού Καταστήματος.

Πρόσφατα αναπαλαιώνεται το κτίριο του παλαιού Δημοτικού Σχολείου, το οποίο θα στεγάσει τα ανωτέρω ευρήματα.

❖ *Αθλητικός & Πολιτιστικός Σύλλογος Πολυδένδρου – Κοκκινιάς Η «ΕΝΩΣΗ»*

Στεγάζεται στην αίθουσα του Κοινοτικού Καταστήματος της Τ.Κ. Κοκκινιάς.

Πραγματοποιεί τις κάτωθι εκδηλώσεις και στις δύο Τ.Κ. ΠΟΛΥΔΕΝΔΡΟΥ & ΚΟΚΚΙΝΙΑΣ.

- 1).-Την Πρωτοχρονιά το έθιμο «ΡΟΥΓΚΑΤΣΑΡΙΑ»
- 2).-Τις Αποκριές τον «ΦΑΝΟ»
- 3).-Τις Πολιτιστικές Εκδηλώσεις την περίοδο του καλοκαιριού

«Εκπολιτιστικός Μορφωτικός Σύλλογος Ταξιάρχη», που έχει έδρα την Τ.Κ.: ΤΑΞΙΑΡΧΗ
Στεγάζεται στην αίθουσα του Κοινοτικού Καταστήματος. Διαθέτει επίσης υπαίθριο αμφιθέατρο.
Πραγματοποιεί τις κάτωθι εκδηλώσεις

- 1).-Την Πρωτοχρονιά το έθιμο «ΡΟΥΓΚΑΤΣΑΡΙΑ», κοπή Βασιλόπιτας και Γουρνοχαρά.
- 2).-Τις Αποκριές τον «ΦΑΝΟ», και τα «ΚΟΥΛΟΥΜΑ»
- 3).-Το Πάσχα τα έθιμα της Πασχαλιάς.
- 4).-Το Αύγουστο το Αντάμωμα των απανταχού Ταξιαρχιωτών
- 5).-Την Γιορτή του Πανηγυριού στις 05 Σεπτεμβρίου

2.1.3.1.4.4 Δημοτική Ενότητα Αγίου Κοσμά

Στη Δημοτική Ενότητα Αγίου Κοσμά, αναφέρονται οι ακόλουθες πολιτιστικές δραστηριότητες και ήθη/έθιμα ανά τοπική κοινότητα :

- Άγιος Κοσμάς

Η κοινότητα γιορτάζει στις 26 Ιουλίου, ημέρα που τιμάται η Αγ. Παρασκευή. Το βράδυ διεξάγεται παραδοσιακό γλέντι στην πλατεία του Αγ. Κοσμά και σε καφενείο της Άνω Εκκλησιάς.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

- Δασσύλιο

Στη γιορτή της Αγ. Παρασκευής (26 Ιουλίου) οι Δασυλλιώτες εκκλησιάζονται στον ομώνυμο ναό και στη συνέχεια απολαμβάνουν το στιφάδο που προσφέρει η εκκλησία, ενώ ακολουθεί γλέντι με παραδοσιακή μουσική και χορό. Την ημέρα εκείνη καταφθάνει στο χωριό πολύς κόσμος από άλλες περιοχές για να προσκυνήσει τη θαυματουργή εικόνα.

- Καλλονή

Την παραμονή της γιορτής του Προφήτη Ηλία (19/7) και ανήμερα (20/7) γίνεται γλέντι στην πλατεία του χωριού με παραδοσιακό τρόπο (ορχήστρα με χάλκινα όργανα). Το πρωί μετά τον εκκλησιασμό στο εξωκλήσι του Προφήτη Ηλία, ακολουθεί γεύμα προσφορά της εκκλησίας και χορός στο προαύλιο. Στις αρχές Αυγούστου οι γυναίκες του χωριού μαγειρεύουν παραδοσιακά φαγητά, τα οποία σερβίρουν στους κατοίκους της Καλλονής, στην πλατεία. Κατόπιν στήνεται χορός όπου συμμετέχει το γυναικείο συγκρότημα του χωριού υπό τη συνοδεία παραδοσιακής ορχήστρας.

- Κυδωνιές

Το Δεκαπενταύγουστο στην πλατεία του χωριού γίνεται τριήμερο πανηγύρι με δημοτική μουσική, την οποία εκτελούν οργανοπαίκτες της περιοχής Βοίου με χάλκινα όργανα.

- Κυπαρίσσι

Το Δεκαπενταύγουστο γίνεται το παραδοσιακό γλέντι στην πλατεία του χωριού

- Μέγαρο

Το χωριό διαθέτει δραστήριο Πολιτιστικό Σύλλογο, σε αίθουσα του οποίου μπορεί κανείς να δει φωτογραφίες ανθρώπων που σκοτώθηκαν στην Αλβανία και τη Μ. Ασία. Τα "Ρογκατσάρια" (τοπικό έθιμο) αναβιώνουν κάθε Πρωτοχρονιά. Εκείνη την ημέρα οι νέοι του χωριού ντύνονται οι μισοί Έλληνες με φουστάνελες και οι υπόλοιποι Τούρκοι. Πολεμούν μεταξύ τους και πάντα οι Τούρκοι πιάνονται αιχμάλωτοι.

Ένα άλλο πολύ ενδιαφέρον έθιμο που πιθανότατα έλκει την καταγωγή του στον Κοσμά τον Αιτωλό, αναβιώνει την ημέρα των Φώτων. Τα παιδιά του χωριού παίρνοντας εικόνες από τα σπίτια και τις εκκλησίες κάνουν το γύρω του χωριού, στέκονται στα τέσσερα σημεία του ορίζοντα όπως και στις εκκλησίες και ψέλνουν. Στο τέλος συγκεντρώνονται στην πλατεία, χορεύουν και τραγουδούν: "Βρέχουν, χιονίζουν τα βουνά κι οι κάμποι χαλαζώνουν, λάλα αηδόνι μ' λάλα, δε λαλείς πουλί". Τα Χριστούγεννα οι νέοι λένε τα κάλαντα στα σπίτια και ο αρχηγός του σπιτιού εύχεται "αρνιά, κασίκια, νύφες, γαμπροί". Αν δεν τους ανοίξουν, τραγουδάνε "σ' αυτό το σπίτι που 'ρθαμε γεμάτο καλλιακούδια".

Τα πανηγύρια στο χωριό είναι αρκετά. Αρχίζουν στις 9 Μαΐου με τον εορτασμό της επιστροφής των κτηνοτρόφων από τα χειμαδιά. Το γλέντι γίνεται έξω από την εκκλησία του Αγ. Χριστόφορου με χορό και δωρεά των πρώτων αρνιών από τους κτηνοτρόφους. Μέσα στο πρώτο δεκάημερο του Ιουλίου ο πολιτιστικός Σύλλογος διοργανώνει εκδήλωση με γλέντι και χορό στην πλατεία. Ακολουθεί το μεγάλο τριήμερο πανηγύρι του Δεκαπενταύγουστου πάλι στην πλατεία του χωριού και τέλος με πρωτοβουλία

- Οροπέδιο

Στις 5 και 6 Σεπτεμβρίου γίνεται γλέντι στα καφενεία του χωριού, με παραδοσιακή μουσική, φαγητό και χορό.

- Τρίκορφο

Στη γιορτή του Προφήτη Ηλία (20 Ιουλίου) μετά τον εκκλησιασμό στην ομώνυμη εκκλησία, οι

κάτοικοι μαγειρεύουν φαγητά και τρώνε όλοι μαζί στο προαύλιο.

Ο ΦΙΛΟΠΡΟΟΔΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΓΙΟΥ ΚΟΣΜΑ ΓΡΕΒΕΝΩΝ, ιδρύθηκε 12 Φεβρουαρίου 1967 και ο σκοπός του είναι η ενίσχυση με κάθε πρόσφορο τρόπο του σχολείου, ώστε να γίνεται πιο αποτελεσματική διαπαιδαγώγηση των παιδιών, η εκπολιτιστική εξύψωση του χωριού, η εκτέλεση κοινωφελών και έργων εξωραϊσμού, καθώς και η διατήρηση στενότερων δεσμών με τους απανταχού Αγιοκοσμίτες.

Λαογραφικό Μουσείου Αγίου Κοσμά

Το Λαογραφικό Μουσείο του Αγίου Κοσμά λειτουργεί από τον Ιούλιο του 2008, στην αίθουσα του Δημοτικού Σχολείου. Δημιουργήθηκε από το Φιλοπρόοδο Σύλλογο Αγίου Κοσμά Γρεβενών "Ο ΑΓΙΟΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ" με την οικονομική βοήθεια του πρώην Νομάρχη και νυν Δημάρχου Γρεβενών κ. Δημοσθένη Κουππίδη.

Τα αντικείμενα που βρίσκονται σήμερα στο Λαογραφικό Μουσείο, είναι δωρεές χωριανών και φίλων του Συλλόγου. Ο επισκέπτης μπορεί να δει αντικείμενα (αγροτικά εργαλεία, οικιακά σκεύη, εργαλεία οικοτεχνίας, ρουχισμός, έγγραφα του αρχείου του σχολείου από το 1945, παλιές φωτογραφίες και άλλα) που αποτελούν μέρος του λαϊκού μας πολιτισμού. Επεξηγηματικά κείμενα και φωτογραφίες διευκολύνουν τον επισκέπτη να ξεναγηθεί κατά τον καλύτερο τρόπο. Η συλλογή αντικειμένων στο Μουσείο στόχο έχει καταρχήν στη διάσωση των αντικειμένων αυτών από τη φυσική φθορά και την εγκατάλειψη. Η παρουσίασή τους στοχεύει επίσης στην ευαισθητοποίηση του επισκέπτη, ο οποίος καλείται να προσεγγίσει τον λαϊκό πολιτισμό του τόπου μας και να διδαχτεί με τρόπο όσο το δυνατόν πιο ευχάριστο.

2.1.3.1.4.5 Δημοτική Ενότητα Γόργιανης

Στη Δημοτική Ενότητα Γοργιανής, αναφέρονται οι ακόλουθες πολιτιστικές δραστηριότητες και ήθη/έθιμα ανά τοπική κοινότητα :

- Κηπουρειό

Στο Κηπουρειό κάθε χρόνο αναβιώνουν τα έθιμα του Φανού και του Καρναβαλιού. Επίσης του Αγ. Πνεύματος στην εκκλησία του Αγ. Αθανασίου στο δάσος της Γόργιανης μαζεύεται κόσμος απ' όλο το νομό Γρεβενών. Μετά τη δοξολογία ψήνονται στο προαύλιο αρνιά και ακολουθούν χοροί και παραδοσιακή μουσική. Στην πλατεία του χωριού γίνεται τριήμερο πανηγύρι στις 25- 26 και 27 Ιουλίου, με ψητά αρνιά, δημοτική μουσική και χορούς

- Καλλιθέα

Ενδιαφέρουσα είναι η εκκλησία της Αγ. Παρασκευής 3-4 χλμ. από την Καλλιθέα προς την Κρανιά. Από εκεί ξεκινά το πανηγύρι για τη γιορτή της αγίας στις 26 Ιουλίου, με τους κατοίκους της γύρω περιοχής να ψήνουν αρνιά κατά παρέες, να τρώνε δωρεάν κριθαράκι από τα καζάνια και να χορεύουν ως το απόγευμα υπό τη συνοδεία μουσικών οργάνων έξω από την εκκλησία. Αργότερα το γλέντι συνεχίζεται στην πλατεία της Καλλιθέας, όπως και την επόμενη ημέρα (27/7) το απόγευμα.

- Κρανιά

Την Πρωτοχρονιά οι νέοι του χωριού ντύνονται με παραδοσιακές στολές και υπό τη συνοδεία μουσικών οργάνων επισκέπτονται τους εορτάζοντες, αναβιώνοντας έτσι τα Ρογκατσάρια. Ακολουθεί χορός και γλέντι μέχρι τις πρωινές ώρες στα καφενεία του χωριού. Την ημέρα του Πάσχα και τις δύο επόμενες ημέρες, πρωί και απόγευμα μετά τον εκκλησιασμό οι Κρασιώτες χορεύουν έξω από την εκκλησία. Το χωριό πανηγυρίζει το Δεκαπενταύγουστο με τριήμερο γλέντι. Τις 16 Αυγούστου γίνεται εκκλησιασμός και διάκλιση στον Αγ. Αθανάσιο, ενώ ο Πολιτιστικός Σύλλογος Κρασιάς διοργανώνει το αντάμωμα και αναλαμβάνει να μαγειρέψει και διανέμει φαγητό δωρεάν στους παρευρισκόμενους. Ακολουθεί χορός γύρω από την εκκλησία

- Μικρολίβαδο

Κάθε Αύγουστο ο Πολιτιστικός Σύλλογος διοργανώνει την γιορτή φασολάδας

- Πηγαδίτσα

Στην Πηγαδίτσα, όπως και στα περισσότερα χωριά της περιοχής γιορτάζουν και γλεντάνε το Δεκαπενταύγουστο στην πλατεία του χωριού με δημοτική και ποντιακή μουσική

- Σιταράς

Στις 7 Ιουλίου, ημέρα που γιορτάζει η Αγ. Κυριακή, γίνεται εκκλησιασμός, ενώ το προηγούμενο βράδυ διεξάγεται γλέντι με χορούς και ζωντανή παραδοσιακή μουσική στο προαύλιο του κοινοτικού γραφείου

Μονή Γόργιανης

Η Μονή Γόργιανης χτίστηκε πριν από ένα αιώνα περίπου από κατοίκους του Κηπουριού και αποτελείται από τον Ναό της Αγίας Τριάδας, ένα μικρό οίκημα που χρησιμοποιούνταν σαν κελί από τους εκάστοτε μοναχούς που ασκήτευαν στο μοναστήρι και από τον ξενώνα, που είναι ένα πέτρινο διώροφο σπίτι.

Το μοναστήρι με τα υπάρχοντα κτίσματα δεν αποτελεί κάτι το ιδιαίτερο που θα μπορούσε να γίνει πόλος έλξης των τουριστών στην περιοχή, με εξαίρεση ίσως την ημέρα που πανηγυρίζει, του Αγίου Πνεύματος. Όμως αυτό που εντυπωσιάζει τον επισκέπτη είναι τα καταπληκτικά δρυοδάση που το περιβάλλουν. Πρόκειται για ένα δάσος που άνετα θα μπορούσε να κηρυχθεί σαν μνημείο της φύσης, καθώς αποτελείται από βαλανιδιές μεγάλου ύψους – πράγμα σπάνιο για τα ελληνικά δεδομένα -, με διάσπαρτα άτομα άλλων πολυτίμων πλατυφύλλων.

Επίσης σημαντική είναι η αξία της περιοχής σαν οικοσύστημα, καθώς αποτελεί βιότοπο πολλών άγριων ζώων της πανίδας, όπως είναι η καφέ αρκούδα, το αγριογούρουνο και το ζαρκάδι.

Στο Δήμο Γόργιανης βρίσκονται 4 παλιά πέτρινα γεφύρια που έχουν χαρακτηριστεί σαν διατηρητέα μνημεία με την αριθ. ΥΠΠΟ / ΑΡΧ / Φ 36 / 29028 / 694 Απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού και δημοσιεύθηκε στο τεύχος δεύτερο του 632 / 18 – 7 – 1995 Φ. Ε. Κ.

Τα γεφύρια αυτά είναι τα εξής:

1. Γέφυρα Σπανού: βρίσκεται πλάι του Επαρχιακού δρόμου Γρεβενών – Κρασιάς και στα διοικητικά όρια του Δημοτικού Διαμερίσματος Πηγαδίτσας. Είναι χτισμένο πάνω στην κοίτη του ποταμού Βενέτικου. Κατασκευάστηκε το 1846 και χρηματοδοτήθηκε η κατασκευή του από τον Μουσταφά Αγά ή Σπανό – το όνομα του οποίου φέρει και το γεφύρι – και βρίσκεται πάνω στον

παλιό δρόμο που ένωνε τη Μακεδονία με την Ήπειρο (την επονομαζόμενη «Γιαννόστρατα»). Το γεφύρι έχει μήκος 85 μέτρα και πλάτος 3,60 μέτρα, ενώ το μεγαλύτερό του ύψος φτάνει τα 8 μέτρα. Πρόκειται για το μεγαλύτερο παλιό γεφύρι του Νομού Γρεβενών και αποτελείται από 5 τόξα. Πλάι του ο Σπανός είχε χτίσει χάνι που σκοπό είχε να εξυπηρετεί τους διαβάτες, μέρος δε των εσόδων χρησιμοποιούνταν για τη συντήρηση του γεφυριού. Επίσης δίπλα από το γεφύρι το 1954 βρέθηκε τάφος που πιθανολογείται ότι ήταν του Σπανού.

2. Γέφυρα Σταυροποτάμου: Βρίσκεται κοντά στη γέφυρα Σπανού και σε απόσταση 300 περίπου μέτρων απ' αυτή. Είναι χτισμένη πάνω στο Σταυροπόταμο, που είναι παραπόταμος του Βενέτικου ποταμού. Χτίστηκε κατά πάσα πιθανότητα την ίδια περίοδο με την γέφυρα του Σπανού και έχει τρεις καμάρες.

3. Γέφυρα Ματσαγκάνη: Πρόκειται για ένα μικρό γεφύρι που χτίστηκε γύρω στα 1850. Βρίσκεται πάνω στις πηγές του Βενέτικου ποταμού και λίγο πριν από την Κρανιά, πλάι στον Επαρχιακό δρόμο Γρεβενών – Κρανιάς. Χτίστηκε γύρω στα 1850 και είναι μονότοξο.

4. Γέφυρα Σταμπέκη: Βρίσκεται αμέσως μετά την Κρανιά και γεφυρώνει το ρέμα Πέρασμα, που έρχεται από τη Μηλιά Ιωαννίνων και συμβάλλει στο Βενέτικο, εξυπηρετώντας την περιοχή της Κρανιάς προς το Μικρολίβαδο. Είναι μονότοξο και κατασκευάστηκε το 1850 περίπου.

Στη Δημοτική Ενότητα Γόργιανης δραστηριοποιούνται οι εξής Πολιτιστικοί Σύλλογοι:

1. Πολιτιστικός Σύλλογος Κηπουρείου.
2. Πολιτιστικός Σύλλογος Κρανιάς
3. Πολιτιστικός Σύλλογος Κρανιωτών Τρικάλων
4. Πολιτιστικός Σύλλογος Κρανιωτών Αθηνών
5. Πολιτιστικός Σύλλογος Κρανιωτών Θεσσαλονίκης
6. Πολιτιστικός Σύλλογος Μικρολιβάδου
7. Πολιτιστικός Σύλλογος Καλλιθέας
8. Πολιτιστικός Σύλλογος Πριονίων
9. Πολιτιστικός Σύλλογος Πηγαδίτσας

Επίσης στην Κρανιά λειτουργεί και ο Αθλητικός Σύλλογος «Μπάλτσες» Κρανιάς.

2.1.3.1.4.6 Δημοτική Ενότητα Θεόδωρου Ζιάκα

Στη Δημοτική Ενότητα Θεόδωτου Ζιάκα , αναφέρονται οι ακόλουθες πολιτιστικές δραστηριότητες και ήθη/έθιμα ανά τοπική κοινότητα :

- Αλατόπετρα

Στα όρια του χωριού με το Πολυνέρι βρίσκεται η εκκλησία της Αγ. Παρασκευής, όπου γίνεται εκκλησιασμός στις 26 Ιουλίου (ημέρα που τιμάται η αγία), διάκλιση, δωρεάν διανομή φαγητού στους παρευρισκόμενους από τον πολιτιστικό σύλλογο του χωριού (βραστή γίδα ή πρόβειο και γιαχνί) και ακολουθεί χορός και τραγούδι.

Τα έθιμα που αναβιώνουν εδώ είναι τα Ρογκατσάρια την Πρωτοχρονιά και ο Φανός τις Απόκριες. Το Σάββατο του Λαζάρου τα κορίτσια του χωριού μαζεύουν αυγά τραγουδώντας τα κάλαντα και την Μεγάλη Πέμπτη κάνουν το ίδιο τα αγόρια. Την Κυριακή του Πάσχα και τις επόμενες ημέρες οι

κάτοικοι τραγουδάνε γύρω από την εκκλησία πολυφωνικά και γίνεται μικτός χορός.

- Ζιάκας

Στον Ζιάκα στις 2 Μαΐου που γιορτάζουν την ανακομιδή των οστών του Αγ. Αθανασίου, μετά τη δοξολογία στην ομώνυμη εκκλησία γίνεται ύψωμα εικόνας, δημοπράτηση εικόνας και κατόπιν αρχίζει το γλέντι Στήνεται μικτός χορός με μεγάλη συνοδεία τραγουδιών χωρίς μουσική, ενώ αργότερα μπαίνουν και τα όργανα.

Στις 6 Σεπτεμβρίου στην πλατεία του χωριού διεξάγεται γλέντι με ζωντανή παραδοσιακή μουσική και στο ίδιο μέρος την πρώτη εβδομάδα του Αυγούστου γίνεται μια πολύ σημαντική εκδήλωση αφιερωμένη στην Εθνική Αντίσταση. Η γιορτή αρχίζει με ομιλίες από αντιστασιακούς και συνεχίζεται με χορό, ενώ η ορχήστρα εκτελεί τραγούδια του Βελουχιώτη και του Ζιάκα

Στο Περιβολάκι, στις θέσεις Παρατσκό και Λίμνη σώζονται τα ερείπια παλιών εκκλησιών , ενώ μέσα στον οικισμό σε ωραία τοποθεσία βρίσκεται ο ναός του Προφήτη Ηλία, με τις παλιές εικόνες του. Στο προαύλιο αυτής της εκκλησίας γίνεται το πανηγύρι στις 20 Ιουλίου, με δωρεάν διανομή μαγειρεμένου φαγητού σε καζάνια.

- Κοσμάτι

Την παραμονή της Πρωτομαγιάς αναβιώνει στο χωριό το έθιμο του "Κλειδωνα". Οι γυναίκες λέγοντας τραγούδια του Κλειδωνα τοποθετούν δικά τους αντικείμενα (ασημένιο δαχτυλίδι ή σκουλαρίκι) μέσα σε μια κανάτα για 8 ημέρες και στη συνέχεια τα βγάζουν. Αν κάποιος αντικείμενο πρασινίσει, είναι κακός οiwνός αυτό για την κάτοχό του. Ενδιαφέρον παρουσιάζουν και οι διήμερες εκδηλώσεις που διοργανώνει ο Πολιτιστικός Σύλλογος της Κοινότητας το πρώτο δεκαήμερο του Ιουλίου, που περιλαμβάνουν χορό και γλέντι με παραδοσιακή μουσική.

- Λάβδας

Ο οικισμός διαθέτει Λαογραφική Συλλογή που λειτουργεί όλο το χρόνο, όπου μπορεί να δει κανείς εκθέματα που χρονολογούνται πριν το 1700.

Τις Απόκριες ο Πολιτιστικός Σύλλογος του χωριού αναβιώνει τα Ρογκατσάρια και το Φανό. Το μεγαλύτερο πανηγύρι της Λάβδας γίνεται στις 29 και 30 Ιουνίου στη μνήμη των Αγ. Αποστόλων. Μετά τον εκκλησιασμό στην ομώνυμη εκκλησία, στήνεται χορός έξω από την εκκλησία και το βράδυ γίνεται γλέντι στην πλατεία του χωριού, με δωρεάν διανομή γιαχνιού και ρυζιού στους παρευρισκόμενους από τα παραδοσιακά καζάνια. Ωραίο είναι το πανηγύρι στις 20 Ιουλίου του Προφήτη Ηλία και αυτό του Δεκαπενταύγουστου στην εκκλησία της Παναγίας, που έπεται των εκδηλώσεων που οργανώνει ο Σύλλογος το Σάββατο πριν το Δεκαπενταύγουστο και περιλαμβάνουν παραδοσιακό γλέντι στην πλατεία του χωριού.

- Μαυραναίοι

Το Πάσχα στήνεται χορός γύρω απ' όλα τα εξωκλήσια της περιοχής με πασχαλινά τραγούδια, ενώ την Κυριακή του Θωμά επαναλαμβάνεται αυτός στην Αγ. Τριάδα του Μαυρονόρους και του Αγίου Πνεύματος μέσα στον οικισμό. Το μεγαλύτερο πανηγύρι των Μαυραναίων λαμβάνει χώρα το βράδυ του Δεκαπενταύγουστου, με τρικούβεργο γλέντι στο προαύλιο του κοινοτικού γραφείου, υπό την συνοδεία παραδοσιακών οργάνων και τη συμμετοχή πλήθους επισκεπτών.

- Μοναχίτι

Στο Μοναχίτι αναβιώνει το έθιμο του Φανού την παραμονή των Χριστουγέννων, ενώ το Πάσχα έξω από την εκκλησία ο πρόεδρος του χωριού σέρνει το χορό που διαρκεί ως την τρίτη ημέρα του Πάσχα. Στις 19,20 και 21 Ιουλίου γίνεται πανηγύρι με επίκεντρο τη γιορτή του Προφήτη Ηλία, με γλέντι και χορό στην πλατεία Ίου χωριού, ενώ στον ίδιο χώρο το Σεπτέμβριο ο Πολιτιστικός

Σύλλογος της κοινότητας διοργανώνει χορό και γλέντι με αφορμή το αντάμωμα των απανταχού Μοναχιτών.

- Πανόραμα

Δύο μεγάλα πανηγύρια γίνονται στο χωριό: ένα διήμερο το Δεκαπενταύγουστο στο εξωκλήσι στη θέση "Βαρύ" και κατόπιν στην πλατεία και ένα τριήμερο στις 7, 8, 9 Σεπτεμβρίου, που περιλαμβάνει εκκλησιασμό κάθε μέρα και γλέντι από το βράδυ ως το πρωί στην πλατεία.

- Πολυνέρι

Στις 24 Ιουνίου γιορτάζονται τα "Κλειδωνα". Εκτός από το γλέντι στην πλατεία του χωριού, οι γυναίκες αναβιώνουν το ομώνυμο έθιμο που γνωρίζει αρκετές παραλλαγές σ' ολόκληρο το νομό. Εδώ δένουν στα χρυσαφικά τους γιαννάκια (λουλούδια) με κόκκινη κλωστή και τα τοποθετούν σε γκιούμια (δοχεία). Τραγουδώντας πηγαίνουν στην κεντρική βρύση και γεμίζουν τα γκιούμια με νερό, με το οποίο οι ανύπαντρες ζυμώνουν ψωμί. Όποιος το προζύμι φουσκώσει και πετύχει, αυτή λένε πως θα παντρευτεί πρώτη.

Το πιο ωραίο πανηγύρι γίνεται στη γιορτή της Αγ. Παρασκευής και διαρκεί τρεις ημέρες (25, 26, 27 Ιουλίου). Κάθε βράδυ διεξάγεται παραδοσιακό γλέντι στις ταβέρνες του χωριού με ζωντανή παραδοσιακή μουσική, ενώ στις 26 Ιουλίου μετά τον εκκλησιασμό στην ομώνυμη εκκλησία, στήνονται απ' έξω καζάνια και σερβίρονται 2-3 είδη φαγητών με πρωτοβουλία της κοινότητας και της εκκλησίας. Ακολουθεί χορός και τραγούδι γύρω απ' αυτή και αργότερα προσκύνημα της εικόνας της αγίας και δημοπράτησή της.

Το ίδιο περίπου γίνεται και στις 6 Αυγούστου, ανήμερα της Μεταμόρφωσης του Σωτήρα. Αυτή τη φορά οι χωριανοί μαζεύονται στην κορυφή του άλσους Ξούλα όπου βρίσκεται η εκκλησία, ενώ το ίδιο βράδυ γίνεται χορός στην πλατεία του χωριού και στο προαύλιο του Δημοτικού Σχολείου με πρωτοβουλία του Πολιτιστικού Συλλόγου.

- Πρόσβορο

Τις Απόκριες αναβιώνει στο χωριό το έθιμο του Φανού με σκωπτικά τραγούδια χωρίς όργανα, ενώ ο πολιτιστικός Σύλλογος του Προσβόρου διοργανώνει μέσα στο Φεβρουάριο γλέντι σε κέντρο των Γρεβενών. Το χωριό πανηγυρίζει του Προφήτη Ηλία (20/7).

- Σπήλαιο

Ενοικιαζόμενα δωμάτια προσφερόμενα όλο το χρόνο, εξυπηρετούν τους πολλούς επισκέπτες της κοινότητας, οι οποίοι έχουν την ευκαιρία να δουν την αναβίωση πολλών παραδοσιακών εθίμων στο χωριό. Συγκεκριμένα: την παραμονή της Πρωτοχρονιάς τα παιδιά του χωριού γυρνάνε με κουδούνια, τραγουδώντας πρωτοχρονιάτικα τραγούδια. Ανήμερα την Πρωτοχρονιά μάλιστα, αναβιώνει το έθιμο της καμήλας: καρναβάλια γυρίζουν στο χωριό κουβαλώντας ένα ομοίωμα καμήλας και τραγουδάνε σκωπτικά τραγούδια. Τις Απόκριες συγκεντρώνονται όλοι στην εκκλησία, γίνεται το συγχώρεμα των χωριανών και ακολουθεί χορός στην πλατεία. Αλλά και τις ημέρες του Πάσχα ως την Κυριακή του Θωμά γίνεται χορός κοντά στην εκκλησία με τραγούδια που λένε οι κάτοικοι, χωρίς μουσική. Την τρίτη ημέρα του Πάσχα γίνεται περιφορά της εικόνας από όλες τις εκκλησίες του χωριού. Οι κάτοικοι χορεύουν ακόμα την ημέρα της γιορτής της Ζωοδόχου Πηγής στη θέση Ραβιαννή στην Αγ. Παρασκευή, με το γεροντότερο και τον ιερέα του χωριού να σέρνουν το χορό. Εκείνη την ημέρα προσφέρεται δωρεάν κρέας από την κοινότητα.

Το μεγαλύτερο πανηγύρι του χωριού διεξάγεται το Δεκαπενταύγουστο και διαρκεί ένα τριήμερο. Κάθε βράδυ γίνεται χορός και γλέντι ως το πρωί με ζωντανή παραδοσιακή μουσική στην πλατεία του Σπηλαίου και τη συμμετοχή πολλών επισκεπτών. Ενδιαφέρουσα είναι η εκδήλωση προς τιμήν

του θεού Ήλιου στις 23 Δεκεμβρίου το βράδυ. Αναβιώνει το έθιμο του Φανού, ενώ ψάλλονται Χριστιανικά τραγούδια ταυτόχρονα με σατιρικά και προσφέρεται δωρεάν κρασί και παραδοσιακή κουλούρα.

- Τρίκωμο

Το τελευταίο Σαββατοκύριακο του Αυγούστου γίνεται στο προαύλιο του Δημοτικού Σχολείου Τρικώμου τριήμερη γιορτή κρασιού, στην οποία συμμετέχουν χορευτικά συγκροτήματα και διανέμεται δωρεάν ντόπιο κρασί. Το Πάσχα και στη γιορτή του Αγ. Γεωργίου οι κάτοικοι του Τρικώμου χορεύουν και τραγουδάνε έξω από την εκκλησία μετά τον εκκλησιασμό.

Μουσείο Μανιταριών στη Λάβδα

Στο χώρο του μουσείου εκτίθενται όλα τα είδη μανιταριών του νομού και δίνονται όλες οι πληροφορίες για αυτά με έντυπο και οπτικοακουστικό υλικό. Όπως αναφέρει στην ιστοσελίδα του ο Πολιτιστικός Σύλλογος Λαβδανιωτών «Η Λάβδα», που επιμελήθηκε την πρωτοβουλία, με την ίδρυση του μουσείου επιδιώκεται η αναβάθμιση του χωριού αλλά και της ευρύτερης περιοχής.

Ανασκαφή στο Καστρί

Η αποκάλυψη μιας κλασικής οχυρωμένης πόλης στο Καστρί Πολυνερίου -Αλατόπετρας του δήμου Θ. Ζιάκα Γρεβενών, δηλ. στην βορειοανατολική Πίνδο αποτελεί μια σημαντική ένδειξη για τη ζωή και τον τρόπο ανάπτυξης της στις ορεινές περιοχές της Ελλάδος κατά την αρχαιότητα.

Η συστηματική ανασκαφική έρευνα στο Καστρί έφερε στο φως μεγάλα τμήματα της οχυρωμένης ακρόπολης της αρχαίας πόλης η οποία όπως αποδεικνύουν τα ευρήματα, έχει θρησκευτικό χαρακτήρα.

Παρά την εκτεταμένη καταστροφή που σημειώνεται στα λείψανα της ακρόπολης, τα νομίσματα, η χαρακτηριστική εισαγμένη και εγχώρια κεραμική, τα ποικίλα μετάλλια αντικείμενα, φανερώνουν μια οργανωμένη οικονομία και κατά συνέπεια οργανωμένη ζωή της πόλης.

Οι ανασκαφικές ενδείξεις και τα ευρήματα, τα αρχιτεκτονικά μέλη και τα νομίσματα χρονολογούν την αποκαλυφθείσα εγκατάσταση στο τέλος του 4ου/αρχές 3ου αι. π.Χ., ενώ η καταστροφή της ακρόπολης που πρέπει να υπήρξε βίαιη, τοποθετείται στα μέσα του 2ου αι. π.Χ. Το πλήθος των χάλκινων βελών και τα εκτεταμένα ίχνη φωτιάς δηλώνουν ως αίτιο την πολεμική σύρραξη.

Είναι άγνωστο ακόμη το όνομα της πόλης καθώς και η θεότητα που λατρεύεται πάνω στην ακρόπολη. Ωστόσο τα αρχαιολογικά ευρήματα αλλά και οι τοπογραφικές – ιστορικές έρευνες που επιχειρεί η ομάδα των αρχαιολόγων του Πανεπιστημίου του Βόλου με επικεφαλής τον καθηγητή Ι. Πίκουλα, αποδεικνύουν ότι η πόλη αυτή βρίσκεται στο κέντρο σχεδόν της αρχαίας χώρας των Τυμφαίων καθώς ελέγχει τους δρόμους προς Ήπειρο, Μακεδονία και Θεσσαλία.

2.1.3.1.4.7 Δημοτική Ενότητα Αβδέλας

Τα πανηγύρια στην Αβδέλλα ξεκινάνε με τον εορτασμό του Αγ. Πνεύματος. Συνέχεια δίνεται στις 24 Ιουνίου με δοξολογία στην εκκλησία της Κοιμήσεως της Θεοτόκου. Με αφορμή τη γιορτή της Αγ. Παρασκευής, στις 25 και 26 Ιουλίου μετά τον εκκλησιασμό στήνεται χορός από τους άντρες και ακολουθούν και οι γυναίκες.

Τα Μανάκια είναι σταθερές ετήσιες εκδηλώσεις μοναδικές στα Γρεβενά, με εθνικό χαρακτήρα και με εμβέλεια που ξεπερνά τα όρια της περιοχής αναφοράς. Αποτελούν πόλο έλξης για πολλούς επισκέπτες από το σύνολο της ελληνικής επικράτειας και μπορούν να αναβαθμιστούν

περισσότερο στα πλαίσια δημιουργίας ενός δικτύου πολιτισμού της ευρύτερης περιοχής.

Σήμερα υπάρχει μια αίθουσα που λειτουργεί ως μουσείο με μια συλλογή παλιών χρηστικών αντικειμένων και αρκετές φωτογραφίες των αδελφών Μανάκια. Ήδη υπάρχει μελέτη για τη δημιουργία του Μανάκειου Κέντρου. Εφόσον υλοποιηθεί η προηγούμενη πρόταση, θα χρειαστεί μεγάλος αγώνας για να αποκτηθεί και άλλο υλικό των αδελφών Μανάκια που βρίσκεται στα χέρια ιδιωτών αλλά και σε συνεργασία με το Υπουργείο Εξωτερικών και την Ουνέσκο να επιδιωχτεί να παρθεί σε αντίγραφα το υλικό που υπάρχει στα Μπίτουλα.

Με τη δημιουργία του κέντρου θα μπορεί η Δ.Ε μετά από τις επαφές με το φεστιβάλ Ελληνικού κινηματογράφου να προσελκύσει το ενδιαφέρον των κινηματογραφιστών και να διεξάγει μια ημερίδα προφεστιβαλική ή μεταφεστιβαλική του φεστιβάλ Θεσσαλονίκης αφιερωμένη στους πρωτοπόρους του Βαλκανικού κινηματογράφου κα της φωτογραφίας αδελφούς Μανάκια.

Κάθε καλοκαίρι οι πολιτιστικές εκδηλώσεις που διεξάγονται στην Αβδέλλα είναι αφιερωμένες στους αδελφούς Μανάκια: Αντάμωμα Αβδελλιωτών, Ημερίδες αφιερωμένες στον πολιτισμό των βλάχων, Αθλητικοί αγώνες, Εκθέσεις ζωγραφικής, Περιβαλλοντικές εκδηλώσεις.

Πολιτιστικοί σύλλογοι που δραστηριοποιούνται:

❖ Σύλλογος απανταχού Αβδελλιωτών «Η ΒΑΣΙΛΙΤΣΑ»
Ιδρύθηκε το έτος 1974 και διαθέτει χορευτικό συγκρότημα διαφορετικών ηλικιών με παραδοσιακές στολές. Δραστηριοποιείται με συμμετοχή στο πανελλήνιο Αντάμωμα Βλάχων και σε διάφορα συνέδρια Λαογραφίας και πολιτιστικού περιεχομένου. Διοργανώνει δένδροφυτεύσεις και εκδίδει περιοδικό.

2.1.3.1.4.8 Δημοτική Ενότητα Μεσολουρίου

Από εδώ ξεκινά το τριήμερο πανηγύρι του Δεκαπενταύγουστου. Μετά τη δοξολογία στήνονται καζάνια που ονομάζονται "Γιάκλισες" και το φαγητό που μαγειρεύεται σ' αυτά διανέμεται δωρεάν. Το παραδοσιακό γλέντι διαρκεί ως τις 4 το απόγευμα και ακολουθεί η επιστροφή στο χωριό. Το βράδυ ψήνονται αρνιά στην αυλή κάθε σπιτιού και το γλέντι κορυφώνεται στην πλατεία. Στις 16 Αυγούστου γίνεται εκκλησιασμός στον Αγ. Δημήτριο. Ακολουθεί μικτός χορός που τον σέρνει ο γερνότερος στην πλατεία του χωριού, όπου το βράδυ διεξάγεται το παραδοσιακό γλέντι. Το πανηγύρι ολοκληρώνεται την επόμενη ημέρα.

2.1.3.1.4.9 Δημοτική Ενότητα Περιβολίου

Στις 20 Ιουλίου, του Προφήτη Ηλία μετά τη δοξολογία γίνεται δημοπράτηση εικόνας. Αυτός που δίνει τη μεγαλύτερη προσφορά σέρνει το χορό μαζί με την οικογένειά του υπό τη συνοδεία μουσικών οργάνων. Η συνοικία του χωριού στην περιοχή του Προφήτη Ηλία δέχεται επισκέψεις, ενώ το ίδιο βράδυ διοργανώνεται γλέντι στα καφενεία του χωριού.

Της Αγ. Παρασκευής το πανηγύρι διαρκεί 4 ημέρες. Στο χωριό τότε υπάρχει ορχήστρα που επισκέπτεται τα σπίτια και κάποια στιγμή ο χορός που στήνεται μεταφέρεται στην πλατεία. Κάθε μέρα στις 6 το απόγευμα μετά το χτύπο της καμπάνας, πηγαίνουν όλοι τραγουδώντας στο Κίνικ (τοποθεσία του χωριού). Εκεί αρχίζει ενιαίος χορός, όπου προηγούνται οι άνδρες και ακολουθούν οι γυναίκες. Μετά από εκεί ο χορός ξαναστήνεται στην πλατεία χωρίς όργανα. Την τρίτη ημέρα μετά το Κίνικ, οι νέοι αγωνίζονται στο άλμα εις τριπλούν. Την τέταρτη ημέρα γίνεται εκδρομή στον κήπο της Έλλης, όπου υπάρχει βρύση, ψήνουν αρνιά και γλεντάνε.

Στις 6 Αυγούστου (Μεταμόρφωση του Σωτήρα) τρώνε όλοι νησίσσιμα φαγητά, ενώ μετά τη δοξολογία και το ύψωμα γίνεται δημοπράτηση εικόνας. Το Σαββατοκύριακο που προηγείται του Δεκαπενταύγουστου, ο Πολιτιστικός Σύλλογος του χωριού διοργανώνει εκδηλώσεις που περιλαμβάνουν αγώνες ανωμάλου δρόμου για όλους, καθώς και διαγωνισμό ζωγραφικής για τα παιδιά.

Το πιο γραφικό πανηγύρι του χωριού γίνεται στις 8 Σεπτεμβρίου (Γέννηση της Θεοτόκου). Την παραμονή το βράδυ γίνεται στον Αγ. Γεώργιο εσπερινός, αρτοκλασία και παράκληση. Ακολουθεί η περιφορά της εικόνας του αγίου, ενώ οι εκκλησιάζοντες ακολουθούν με λάβαρα, κεριά και μικρές εικόνες τα παιδιά. Γίνεται λιτανεία και όλοι μαζί κάνουν 3 φορές το γύρο της εκκλησίας ψάλλοντας. Το πρωί γίνεται εκκλησιασμός και ύψωμα και η εκκλησία κάνει το τραπέζι στον πλειοδότη. Μετά την περιφορά της εικόνας του προστάτη του χωριού Αγ. Γεωργίου, η πομπή ψάλλοντας πηγαίνει ως τον Αγ. Αθανάσιο όπου γίνεται δέηση, στη συνέχεια στην Αγ. Παρασκευή, στον Αγ. Παντελεήμονα, στον Προφήτη Ηλία και καταλήγουν στην πλατεία, όπου μετά την τελευταία δέηση γίνεται χορός. Στο Περιβόλι υπάρχει ξενοδοχείο που λειτουργεί όλο το χρόνο και διατίθενται ενοικιαζόμενα δωμάτια το καλοκαίρι.

Σήμερα το Περιβόλι με συλλόγους σε όλη την Ελλάδα, μεγαλοπρεπεί σε όλα τα επίπεδα,

❖ *Σύλλογος Περιβολιτών Νομού Μαγνησίας*

Ιδρύθηκε τον Ιανουάριου του 1976 με έδρα την πόλη του Βελεστίνου από Περιβολιώτες που κατοικούν μόνιμα τη Μαγνησία. Σήμερα τα μέλη του ανέρχονται σε 4000 και αποτελεί έναν από τους ζωντανότερους φορείς της παράδοσης και του πολιτισμού, όχι μόνο στη Μαγνησία αλλά και σε ολόκληρη την Ελλάδα. Διαθέτει χορευτικά τμήματα όλων των ηλικιών, τα οποία ξεπερνούν τα 100 άτομα, καθώς και χορωδία αποτελούμενη από 20 και πλέον άτομα. Σκοπός του συλλόγου είναι η ανάπτυξη και διατήρηση του δεσμού των καταγόμενων από το Περιβόλι μελών του, η διατήρηση και διάδοση της πλούσιας παράδοσης του Περιβολίου και γενικότερα η συμβολή του σε θέματα που αφορούν το Περιβόλι και τους Περιβολιώτες της Μαγνησίας.

❖ *Σύλλογος Βλάχων Περιβολιωτών Ημαθίας*

Ιδρύθηκε το 1997 από βλάχους Περιβολιώτες, κυρίως της κοινότητας παλαιού Σκυλιτσίου Ημαθίας, αλλά και από τα γειτονικά χωριά Διαβατό και Σταυρό Ημαθίας. Η έδρα του συλλόγου βρίσκεται στο παλαιό Σκυλίτσι. Σκοποί του συλλόγου είναι να συμβάλλει στη διατήρηση και διάδοση της παράδοσης, των εθίμων και όλης της πολιτιστικής κληρονομιάς των βλάχων Περιβολιωτών, με μαθήματα χορού και χορευτικές εκδηλώσεις, γλέντια, επιμόρφωση των μελών του, εκδρομές, εκθέσεις κτλ

❖ *Εξωραϊστικός Εκπολιτιστικός Σύλλογος Περιβολίου*

Ιδρύθηκε το 1980. Σκοπός του συλλόγου είναι η επαφή και η επικοινωνία των μελών μεταξύ τους με σκοπό την ανάπτυξη φιλικών σχέσεων και πνεύματος αλληλεγγύης.

2.1.3.1.4.10 Δημοτική Ενότητα Σαμαρίνας

Στις 26 Ιουλίου, της Αγ. Παρασκευής, γίνεται δοξολογία στο μοναστήρι με τη συμμετοχή πολύ κόσμου. Ακολουθεί ύψωμα στο προαύλιο και στη συνέχεια χορός. Την επομένη η εικόνα της Αγ. Παρασκευής μεταφέρεται στη Σαμαρίνα συνοδευόμενη από ανθρώπους της εκκλησίας. Οι Σαμαριναίοι την περιμένουν στην εκκλησία του Αγ. Αθανασίου και μόλις φθάσει, οδεύουν όλοι μαζί ψάλλοντας προς την πλατεία του χωριού. Εκεί γίνεται αγιασμός, προσκύνημα και δημοπράτηση της εικόνας. Όποιος προσφέρει το περισσότερο λάδι παίρνει για ένα βράδυ την εικόνα στο σπίτι

του, ενώ την άλλη μέρα η εικόνα περιφέρεται σ' όλα τα σπίτια του χωριού.

Η γιορτή του Δεκαπενταύγουστου αποτελεί το "Πάσχα των Σαμαριναίων". Ξεκινά την ίδια ημέρα με εκκλησιασμό στη Μεγάλη Παναγία, με τη συμμετοχή πλήθους κόσμου που έρχεται από πολλές περιοχές της Ελλάδας. Σ' όλο το χωριό ψήνονται αρνιά στις αυλές των σπιτιών. Στις 16 Αυγούστου ψάλλεται η θεία Λειτουργία και παρευρίσκονται ο Δεσπότης και οι Αρχές του νομού Γρεβενών. Ακολουθεί στο προαύλιο της εκκλησίας λαϊκός χορός, ο περίφημος " Τσιάτσιος" και στη συνέχεια γίνονται επισκέψεις στα σπίτια των εορταζόντων και εκδρομές στις γύρω περιοχές. Το ίδιο σκηνικό επαναλαμβάνεται και στις 17 Αυγούστου με τη συμμετοχή όμως λιγότερου κόσμου. Και τις τρεις ημέρες το γλέντι διεξάγεται τα βράδια στην πλατεία, με φαγοπότη και χορό ως το πρωί, υπό τη συνοδεία μουσικών παραδοσιακών συγκροτημάτων.

Στις 18 Αυγούστου γιορτάζει ο εκ Σαμαρίνης νεομάρτυρας Δημήτριος, με εκκλησιασμό στην ομώνυμη εκκλησία. Στις 19 του μήνα οι Σαμαριναίοι εκκλησιάζονται στην Ι.Μ. Αγ. Παρασκευής. Στην εκκλησία του Αγ. Κοσμά γίνεται η δοξολογία για τη γιορτή του Αγ. Κοσμά του Αιτωλού στις 24 Αυγούστου και ακολουθεί χορός στο προαύλιο.

Το τελευταίο πανηγύρι είναι στις 8 Σεπτεμβρίου, οπότε και γιορτάζεται το Γενέσιο της Θεοτόκου. Μετά τον εκκλησιασμό, αρχίζει χορός έξω από την εκκλησία με παραδοσιακά τραγούδια, ενώ με συνθηματικό σφύριγμα μπαίνουν στο χορό και μουσικά όργανα.

Το έθιμο του Κλείδωνα αναβιώνει στη Σαμαρίνα σε μια ακόμη παραλλαγή του. Στις 23 Ιουνίου το απόγευμα οι Σαμαριναίες στολίζουν ένα γκιούμι με λουλούδια και τοποθετούν μέσα τα δαχτυλίδια τους. Γεμίζουν το γκιούμι με νερό στη βρύση της Μεγάλης Παναγιάς και τραγουδώντας, υπό τη συνοδεία μουσικών παραδοσιακών οργάνων, κάνουν κύκλο τις βρύσες του χωριού, καταλήγοντας στην πλατεία, όπου συνεχίζουν το χορό. Την επομένη (24 Ιουνίου) το απόγευμα, ξεκινούν από το ίδιο σημείο και τραγουδώντας καταλήγουν στην πλατεία. Αδειάζουν το νερό από το γκιούμι και βγάζουν τα δαχτυλίδια τους κάνοντας ευχές. Ακολουθεί γλέντι και χορός με τη συμμετοχή μόνο γυναικών .

2.1.3.1.4.11 Δημοτική Ενότητα Φιλιππαιών

Τα μεγάλα πανηγύρια ξεκινάνε από την Κουρούνα και το εξωκλήσι του Προφήτη Ηλία στις 20 Ιουλίου, με δοξολογία και κατόπιν χορό με παραδοσιακά τραγούδια στην πλατεία του χωριού.

Το Δεκαπενταύγουστο μετά τον εκκλησιασμό στην εκκλησία της Παναγίας στην Κουρούνα, ακολουθεί δωρεάν διανομή φαγητού με πρωτοβουλία της κοινότητας και κάθε οικογένεια λείει τραπεζιάτικα τραγούδια υπό τη συνοδεία παραδοσιακής μουσικής. Στη συνέχεια στήνεται μικτός χορός, χωρίς ορχήστρα. Το ίδιο βράδυ γίνεται γλέντι στην πλατεία. Την επομένη 16/8 ο εκκλησιασμός γίνεται στην εκκλησία των Αγ. Κων/νου και Ελένης, με χορό μετά στο προαύλιο, ενώ η κοινότητα προσφέρει ξανά μεζέδες και ποτά. Από το μεσημέρι ως τις πρώτες βραδινές ώρες οι κάτοικοι του χωριού περιφέρονται από σπίτι σε σπίτι, συνοδευόμενοι από μουσικά όργανα. Το βράδυ το γλέντι διεξάγεται στην πλατεία πανηγύρι με χορό ως το πρωί, οπότε και γίνεται στις 17 /8 η εκδρομή στο Ασπροπήγαδο, στα σύνορα με το Μεσολούρι.

Το πανηγύρι αυτό παλιά, σύμφωνα με διηγήσεις των κατοίκων, γινόταν στις 21 Μαΐου, λόγω της απουσίας πολλών ανδρών του χωριού με τα μουλάρια σε δρομολόγια (κυρατζήδες) από τον Ιούνιο μέχρι και το χειμώνα.

Στις αρχές Αυγούστου ο Πολιτιστικός Σύλλογος του χωριού διοργανώνει το ετήσιο γλέντι με παραδοσιακά συγκροτήματα στην πλατεία των Φιλιππαιών. Σερβίρονται δωρεάν φαγητά και παραδοσιακές πίτες που φτιάχνονται από τις γυναίκες του χωριού.

2.1.3.1.4.12 Δημοτική Ενότητα Δοτσικού

Το μεγαλύτερο πανηγύρι διεξάγεται στο Δοτσικό με την ευκαιρία της γιορτής της Αγ. Παρασκευής και είναι τριήμερο (26, 27, 28 Ιουλίου). Στις 26 γίνεται εκκλησιασμός και διάκλιση στην ομώνυμη εκκλησία. Ακολουθεί χορός γύρω από την εκκλησία, που τον σέρνει ο γεροντότερος του χωριού. Και τα τρία βράδια το γλέντι γίνεται στην πλατεία με χορούς και τραγούδια.

2.1.3.1.4.13 Δημοτική Ενότητα Σμίξης

Αξιοσημείωτη είναι η πολιτιστική δραστηριότητα που αναπτύσσεται στην περιοχή με εκδηλώσεις που λαμβάνουν χώρα είτε με πρωτοβουλία και αρωγή του Δήμου Γρεβενών, είτε του Μορφωτικού και Λαογραφικού Συνδέσμου Σμιξιωτών «Η ΩΡΑΙΑ ΒΑΣΙΛΙΤΣΑ» καθ' όλη τη διάρκεια του έτους και κυρίως στα πλαίσια του εορτασμού του Δεκαπενταύγουστου, διατηρώντας και αναπτύσσοντας την παράδοση και κληρονομιά του τόπου μας και συμβάλλοντας στην προαγωγή δράσεων πολιτισμού.

Ο Μορφωτικός και Λαογραφικός Σύνδεσμος Σμιξιωτών «Η ΩΡΑΙΑ ΒΑΣΙΛΙΤΣΑ», ιδρύθηκε το 1960, απαριθμεί 600 περίπου ενεργά μέλη, διαθέτει χορευτικό συγκρότημα με μεγάλη ποικιλία παραδοσιακών στολών και εκδίδει τρίμηνη τοπική εφημερίδα με το διακριτικό τίτλο «Η ΣΜΙΞΗ». Οι δραστηριότητες του συνδέσμου περιλαμβάνουν την αναβίωση εθίμων συμβάλλοντας στη διοργάνωση των πανηγυριών καθώς κι άλλων εορταστικών εκδηλώσεων αλλά και εκδρομών. Επιπλέον με πρωτοβουλία του Συνδέσμου κάθε χρόνο στις 24 Ιουνίου διοργανώνεται γιορτή Κλειδώνα που περιλαμβάνει χορευτικές παραστάσεις με θέμα την αναβίωση του εν λόγω εθίμου. Στις 29 και 30 Ιουνίου γιορτάζουν οι Αγ. Απόστολοι. Ακολουθεί ο εορτασμός του Προφήτη Ηλία στις 20 Ιουλίου, ενώ μετά το πανηγύρι της Αγ. Παρασκευής, του Αγ. Παντελεήμονα και της Μεταμόρφωσης του Σωτήρα (6 Αυγούστου).

Το Δεκαπενταύγουστο διοργανώνονται τα «ΣΜΙΞΙΩΤΙΚΑ» που περιλαμβάνουν πλήθος πολιτιστικών εκδηλώσεων χορευτικές παραστάσεις, διαγωνισμό ζωγραφικής καθώς και αθλητικών (αγώνες δρόμου, άλματος εις τριπλούν, ποδοσφαίρου), όπως επίσης και στις 17 Αυγούστου διοργανώνεται το έθιμο του Νυφοδιαλέγματος.

Επιπροσθέτως στα πλαίσια του εθελοντισμού διοργανώνει «Ημέρες περιβάλλοντος» με εθελοντική συμμετοχή των δημοτών σε περιβαλλοντικές δραστηριότητες καθώς και «Ημέρες Αιμοδοσίας» στα πλαίσια της κοινωνικής προσφοράς και αλληλεγγύης. Επίσης στην περιοχή έχει συσταθεί Βιοτεχνικός Σύλλογος που δραστηριοποιείται στην παραγωγή παραδοσιακών υφαντών, τα οποία στη συνέχεια πωλούνται σε επισκέπτες ή διοχετεύονται στην αγορά προσφέροντας επιπλέον εισόδημα στους κατοίκους της περιοχής αποτελώντας ταυτόχρονα προϊόν ιδιαίτερης πολιτιστικής σημασίας.

Τέλος στην περιοχή, λόγω και της γειννίας της με το Χιονοδρομικό Κέντρο Βασιλίτσας, δραστηριοποιείται ο Ελληνικός Χιονοδρομικός Σύλλογος Σμίξης Γρεβενών, προσφέροντας τη δυνατότητα σε όποιον ενδιαφέρεται για το συγκεκριμένο άθλημα να εγγραφεί και να συμμετέχει στα μαθήματα που γίνονται σε μια προσπάθεια να προωθηθεί η ενασχόληση των κατοίκων της περιοχής με τον αθλητισμό.

Πολιτιστική Υποδομή και Δραστηριότητες

Υποδομές - Χώροι - Δομές

Πλήθος	Σύνολο	Δ.Ε.1	Δ.Ε.2	Δ.Ε.3	Δ.Ε.4	Δ.Ε.5	Δ.Ε.6
Πλήθος							
Αρχαιολογικοί Χώροι					1	1	
Μουσεία					1	1	1
Πολιτιστικά Κέντρα		1			2		
Φιλαρμονική		1					
ΔΗΠΕΘΕ							
Δημοτικοί Κινηματογράφων		1					
Σχολές Χορού							
Ωδεία		1					

Πολιτιστικές Εκδηλώσεις

	Όνομασία
Εκδηλώσεις	Στις εορτές των Χριστουγέννων το έθιμο της «Γουρονοχαράς».
	Στις Αποκριές το έθιμο του «Φανού»
	Την Πρωτοχρονιά το έθιμο «Ρουγκατσάρια»
	Οι σταθερές ετήσιες εκδηλώσεις «Τα Μανάκια»
	Στις 16 Αυγούστου ο λαϊκός χορός, " Τσιάτσιος"
	Το Δεκαπενταύγουστο διοργανώνονται τα «Σμιξιώτικα»
	Οι αποκριάτικες εκδηλώσεις «Γρεβενιώτικη Ανακαταωσιά»
	Καρναβάλι της Κιβωτού Γρεβενών

Σύλλογοι

1.	Πολιτιστικός Σύλλογος Αμυγδαλέων – Αμυγδαλιές
2.	Πολιτιστικός Σύλλογος Μεγ.Σειρήνιου «Το Λειψοκούκι» - Μεγ. Σειρήνι
3.	Πολιτιστικός Σύλλογος Μεγ.Σειρήνιου «Η Κούλια» - Μεγ. Σειρήνι
4.	Πολιτιστικός Σύλλογος Γρεβενών «ΠΙΝΔΟΣ» - Γρεβενά
5.	Εκπολιτιστικός Σύλλογος Βαροσίου Γρεβενών – Γρεβενά
6.	Φιλοπροσδευτικός Σύλλογος Απανταχού Ροδιωτών «Η Αδελφότης Άγιο Πνεύμα» - Ροδιά
7.	Σύλλογος Ποντίων & Μικρασιατών Γρεβενών – Γρεβενά
8.	Μορφωτικός Πολιτιστικός Σύλλογος Βατολάκκου – Βατόλλακος
9.	Πολιτιστικός Σύλλογος Αγ.Θεοδώρων «Η Εργάνη» - Αγ.Θεόδωροι
10.	Φιλοπροσδευτικός Σύλλογος Μυρσίνης- Μυρσίνη
11.	Εκπολιτιστικός Σύλλογος Γυναικών Ελευθέρου «Άγιοι Ταξιάρχες» - Ελεύθερο
12.	Πολιτιστικός Σύλλογος Αγίου Κοσμά Γρεβενών «Ο Άγιος Αθανάσιος» - Άγιος Κοσμάς
13.	Εκπολιτιστικός Σύλλογος Κιβωτού – Κιβωτός

Στον πίνακα (βάσει του Εντύπου Ε3 του Οδηγού της Ε.Ε.Τ.Α.Α) που ακολουθεί, αποτυπώνονται το πλήθος των πολιτιστικών υποδομών και το πλήθος των πολιτιστικών εκδηλώσεων που υλοποιούνται ανά δημοτική ενότητα. Ακόμη καταγράφονται οι Πολιτιστικοί Σύλλογοι με αντικείμενο συναφές.

2.1.3.1.5 Αθλητικές Υποδομές και Δραστηριότητες

Για την εξυπηρέτηση των αθλητικών δραστηριοτήτων του πληθυσμού, λειτουργούν στο Δήμο Γρεβενών:

- Το κλειστό γυμναστήριο
- Το ΔΑΚ Γρεβενών (Δημοτικό Στάδιο)
- Δύο (2) γήπεδα της ΕΠΣ Γρεβενών
- Ένα (1) γήπεδο ποδοσφαίρου 5Χ5 και
- Ένα (1) κλειστό κολυμβητήριο.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Γήπεδα ποδοσφαίρου υπάρχουν και στις περιφερειακές δημοτικές ενότητες, τα οποία εξυπηρετούν τις ανάγκες τοπικών συλλόγων.

Στο Δήμο δραστηριοποιούνται ερασιτεχνικά αθλητικά σωματεία, όπως :

- ΦΑΣ – Φιλοπροοδευτικός Αθλητικός Σύλλογος Πυρσός Γρεβενών

Είναι ελληνική ποδοσφαιρική ομάδα, τοπική των Γρεβενών, με έτος ιδρύσεως το 1928.

- Κολυμβητικός Αθλητικός Σύλλογος Μέγας Αλέξανδρος

Ο Σύλλογος ιδρύθηκε το 1999 και έχει την επωνυμία Α.Σ Γρεβενών « Μέγας Αλέξανδρος» Έδρα του συλλόγου είναι τα Γρεβενά.

Λειτουργούν τμήματα εκμάθησης κολύμβησης, παιδικά- προαγωνιστικά- αγωνιστικά, αγοριών-κοριτσιών. Σήμερα διαθέτει 26 τμήματα κολύμβησης όλων των κατηγοριών προπονώντας περίπου 350 αθλητές.

Σκοπός του συλλόγου είναι η συστηματική ανάπτυξη, προαγωγή και καλλιέργεια του αθλήματος τα κολύμβησης, η άθληση ιδίως των νέων, η αξιοποίηση και διερεύνηση των σωματικών, πνευματικών & ψυχικών δυνατοτήτων τα, η ψυχαγωγία τα και η ανάπτυξη τα κοινωνικά, η καλλιέργεια του πνεύματος, τα ευγενούς άμιλλας, τα συναδέλφωσης και τα αλληλεγγύης μεταξύ τα.

- Ο Μπασκετικός Σύλλογος Φ.Ο. Πρωτέας Γρεβενών

Ο Φιλαθλητικός Όμιλος Πρωτέας Γρεβενών είναι ελληνικό αθλητικό σωματείο που δραστηριοποιείται στην πόλη των Γρεβενών, στον ομώνυμο νομό, όπου και βρίσκεται η έδρα του, το Κλειστό Γυμναστήριο Γρεβενών. Διατηρεί τμήματα καλαθοσφαίρισης όλων των ηλικιών.

- Ποδοσφαιρικός Αθλητικός Σύλλογος Γρεβενά Αεράτα
- Γυμναστικός Σύλλογος Γρεβενών

Ο Γ.Σ. Γρεβενών αποτελεί κομμάτι τα ιστορίας των Γρεβενών. Ιδρύθηκε το 1976, και διαθέτει τμήματα κλασσικού αθλητισμού και πετοσφαίρισης.

Μέσα από τα σπλάχνα του Γ.Σ. Γρεβενών, έκαναν τα πρώτα τα αθλητικά βήματα η Ολυμπιονίκης Βούλα Πατουλίδου, η Γιάννα Καφετζή, η Ελευθερία Ζολώτα, κ.ά.

Παράλληλα ο Δήμος, οργανώνει δραστηριότητες μαζικού αθλητισμού, με φορέα υλοποίησης το Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Πολιτισμού και Αθλητισμού.

Ο Δήμος διαθέτει τα ακόλουθες αθλητικές υποδομές και επιτελεί τα ακόλουθες δραστηριότητες (βάσει του Εντύπου Ε3 του Οδηγού τα Ε.Ε.Τ.Α.Α)

Αθλητικές Υποδομές & Δραστηριότητες							
Αθλητικοί Χώροι							
	Πλήθος	Έκταση (τ.μ)					
Γήπεδα	3	45.000					

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Κλειστά Γυμναστήρια	1	5.932					
Κολυμβητήρια	1	5.553					
Αθλητικοί Φορείς και Σωματεία							
1.	ΦΑΣ – Φιλοπροσδευτικός Αθλητικός Σύλλογος Πυρσός Γρεβενών						
2.	Κολυμβητικός Αθλητικός Σύλλογος Μέγας Αλέξανδρος						
3.	Μπασκετικός Σύλλογος Φ.Ο. Πρωτέας Γρεβενών						
4.	Ποδοσφαιρικός Αθλητικός Σύλλογος Γρεβενά Αεράτα						
5.	Διάφοροι αθλητικοί σύλλογοι σχεδόν σε κάθε δημοτική ενότητα						
Διοργανώσεις - Εκδηλώσεις - Αγώνες							
Αγώνες Ποδοσφαίρου							
Αγώνες Μπάσκετ							
Αγώνες Βόλεϋ							
Αγώνες Κολυμβητικοί							

2.1.3.1.6 Πρόσθετα θέματα που αφορούν στο θεματικό τομέα «Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία & Δια Βίου Μάθηση, Πολιτισμός & Αθλητισμός»

Στην ενότητα που ακολουθεί περιγράφονται άλλα πρόσθετα θέματα που αφορούν στο θεματικό τομέα «Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία & Δια Βίου Μάθηση, Πολιτισμός & Αθλητισμός».

Διασφάλιση επαρκών πόρων για την κοινωνική δράση

Η επάρκεια πόρων αποτελεί προϋπόθεση εκ των ουκ άνευ για την άσκηση αποτελεσματικής Κοινωνικής Πολιτικής σε αυτοδιοικητικό επίπεδο. Το πρόβλημα της ανεπαρκούς χρηματοδότησης των ΟΤΑ στη χώρα μας είναι, ως γνωστό, πολύ ευρύτερο των διαθέσιμων πόρων για αυτοδιοικητικές κοινωνικές υπηρεσίες και των τρόπων που αυτοί χορηγούνται στους Δήμους, και αποτελεί αντικείμενο πολύχρονου προβληματισμού. Παρέλκει ως εκ τούτου να συζητηθεί εκτενώς εδώ. Απαριθμούνται απλώς ορισμένες πιθανές εναλλακτικές προς τη διασφάλιση επαρκών πόρων για κοινωνική δράση σε δύο κατευθύνσεις, την κρατική επιχορήγηση και τις πηγές πρόσθετων πόρων:

1. διεκδικητικό πλαίσιο για τη διεύρυνση των πόρων για Κοινωνική Πολιτική σε ενωσιακό επίπεδο, από κοινού με τα συλλογικά όργανα των ΟΤΑ, αλλά και τα συλλογικά όργανα των χρηστών των υπηρεσιών αυτών όπως εθνικές ομοσπονδίες ΑμεΑ, γυναικείες οργανώσεις, ευρωπαϊκά

συνδικάτα κ.λπ.

2.διεκδικητικό πλαίσιο για τη διεύρυνση και τον εξορθολογισμό χορήγησης των πόρων της κρατικής επιχορήγησης, σε συνεργασία και πάλι με τους εθνικούς φορείς των χρηστών

3.ανταποδοτικά έσοδα από επιλεγμένες ομάδες επαρκούς εισοδήματος,

4.συνεργασία με ασφαλιστικά ταμεία για παροχή τιμολογούμενων υπηρεσιών τα έσοδα των οποίων θα επανεπενδύονται σε κοινωνικά προγράμματα

5.συνεργασία με φορείς ιδιωτικής ασφάλισης κ.ά. για παροχή τιμολογούμενων υπηρεσιών πρωτοβάθμιας υγείας, συμβουλευτικής, κατάρτισης κ.λπ. τα έσοδα των οποίων θα επανεπενδύονται ομοίως σε κοινωνικά προγράμματα

Ανάπτυξη εφαρμογών της κοινωνικής λογιστικής και προϋπολογισμού, του κοινωνικού ελέγχου και του κοινωνικού απολογισμού (Social Accounting & Budgeting, Social Auditing και Social Reporting)

Οι διαχειριστικές διαδικασίες των δράσεων Κοινωνικής Πολιτικής (και όχι μόνο) είναι ιδιαίτερα δυσκίνητες. Η πολυπλοκότητα ξεκινά από το ενωσιακό επίπεδο, επιβαρύνεται ωστόσο ιδιαίτερα στο εθνικό. Απαιτείται απλούστευση του συστήματος διαχείρισης και προσαρμογή των διαδικασιών στο (εν προκειμένω κοινωνικό) αντικείμενο των δράσεων, έτσι ώστε να μειωθεί ο χρόνος της διαχείρισης εις όφελος του χρόνου 'παραγωγής περιεχομένου' πολιτικής. Ο κοινωνικός σχεδιασμός ασφυκτιά εντασσόμενος με προκρούστεια λογική στα πλαίσια σχεδιαστικών προτύπων (Τεχνικών Δελτίων, δεικτών κ.λπ.) που αφορούν άλλης φύσης έργα (αναπτυξιακά, υποδομών κ.λπ.).

Προτείνεται επαναξιολόγηση του συνόλου των προς χρήση στα ΤΔΕ δεικτών υλοποίησης, αποτελέσματος και επιπτώσεων έτσι ώστε να γίνει μπορεί να ουσιαστική καταγραφή και αποτίμηση της κοινωνικής πολιτικής σε ποιοτικό και ποσοτικό επίπεδο. Αισθητή γίνεται επίσης η μη χρησιμοποίηση πληροφοριακού συστήματος καταγραφής και παρακολούθησης των κοινωνικών δράσεων προσαρμοσμένου στον ιδιαίτερο χαρακτήρα της Κοινωνικής Πολιτικής. Οι εφαρμογές της κοινωνικής λογιστικής και προϋπολογισμού, του κοινωνικού ελέγχου και του κοινωνικού απολογισμού (Social Accounting & Budgeting, Social Auditing και Social Reporting) που σήμερα δεν χρησιμοποιούνται θα μπορούσαν να απαντήσουν σε αυτήν ακριβώς την ανάγκη εξειδικευμένης στόχευσης και αξιολόγησης των κοινωνικών αποτελεσμάτων αλλά και την εκτίμηση της επίδρασής τους στην τοπική και ευρύτερη κοινωνία.

Εξειδίκευση του ανθρώπινου δυναμικού που εμπλέκεται στην άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής σε αυτοδιοικητικό επίπεδο

Απαιτείται κατ' αρχήν εξειδίκευση του ανθρώπινου δυναμικού που εμπλέκεται στην άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής σε αυτοδιοικητικό επίπεδο. Το πεδίο είναι παραγωγικά ιδιόμορφο έτσι ώστε για την αποτελεσματική διευθέτηση και διαχείρισή του να μην επαρκεί προσωπικό γενικών διοικητικών καθηκόντων. Η εξειδίκευση του προσωπικού θα πρέπει να καλύπτει:

- τόσο την κοινωνική διοίκηση
- όσο και την τεχνογνωσία «περιεχομένου».

Στην πρώτη κατηγορία εντάσσεται προσωπικό ειδικευμένο σε ζητήματα κοινωνικής πολιτικής τόσο από νομική όσο και από οικονομική προσέγγιση. Εντάσσεται επίσης προσωπικό ειδικευμένο στο

μáνατζμεντ κοινωνικών υπηρεσιών.

Στη δεύτερη κατηγορία περιλαμβάνονται στελέχη όπως ψυχολόγοι, κοινωνικοί λειτουργοί και κοινωνιολόγοι εξειδικευμένοι σε θέματα απεξάρτησης, συμβουλευτικής, μαθησιακών προβλημάτων κ.λπ. νοσηλευτές, βρεφονηπιοκόμοι και νηπιαγωγοί, ενδεχομένως γιατροί, κυρίως παθολόγοι και γενικής ιατρικής αλλά και ψυχίατροι, εργοθεραπευτές και λογοθεραπευτές κ.λπ.

Ειδικά για τη Κοινωφελή Δημοτική Επιχείρηση Δήμου Γρεβενών, που εμπλέκεται στο σχεδιασμό το μεγαλύτερο τουλάχιστον μέρος του προσωπικού πρέπει να είναι αυξημένων προσόντων.

Οργανωσιακή ενοποίηση των κοινωνικών δομών εντός του ΟΤΑ

Χωρίς να αποκλείεται η υιοθέτηση μορφής ανεξάρτητων ΝΠ όπου η ευελιξία της οικονομικής διαχείρισης (υπό το δεδομένο δημόσιο λογιστικό) το επιβάλλει, πιστεύουμε ότι σκοπιμότερη είναι η ένταξη των δομών αυτών σε κοινή ιεραρχία προκειμένου να ανακτηθούν τα πλεονεκτήματα του ενιαίου καθοδικού σχεδιασμού, συντονισμού και ελέγχου που η διαρκής αναζήτηση της –συχνά υπέρμετρης και περιπτής– οργανωσιακής ευελιξίας, έχει τοπικά απεμπολήσει

Εξαιρετικής σημασίας είναι το ζήτημα της συμπληρωματικότητας των δράσεων κοινωνικού χαρακτήρα που αναπτύσσονται από φορείς επάλληλης διοικητικής ή όμορης γεωγραφικής αρμοδιότητας

Ανεξαρτήτως και πάλι της ύπαρξης κοινών ή συμπληρωματικών δομών, απαιτείται ένας, αν όχι κοινός, τουλάχιστον συμπληρωματικός προγραμματισμός των δράσεων που αναπτύσσουν όμοροι δήμοι ή επάλληλα επίπεδα κοινωνικής διοίκησης (κρατική, νομαρχιακή, δημοτική) αλλά και τυχόν ΜΚΟ που συνυπάρχουν σε κοινό γεωγραφικό πλαίσιο. Η συμπληρωματικότητα αυτή είναι απαραίτητη, όπως προελέχθη, για να αποφευχθεί η επικάλυψη δραστηριοτήτων και να διασφαλιστεί η καλύτερη δυνατή αξιοποίηση του υφιστάμενου συνολικού παραγωγικού δυναμικού του πεδίου (υποδομές, στελέχωση, πόροι).

Για την επίτευξη της απαραίτητης συμπληρωματικότητας και συνέργιας θα απαιτηθεί μια ειδικότερη χαρτογράφηση των αναγκών και δυνατοτήτων παροχής κοινωνικών υπηρεσιών σε τοπικό επίπεδο. Η χαρτογράφηση αυτή θα εξειδικεύσει τις γενικές κατευθύνσεις συμπληρωματικών αρμοδιοτήτων που θα έχουν καθορισθεί σε συνεργασία της Κοινωφελής Δημοτικής Επιχείρησης με τα αρμόδια Υπουργεία. Στα πλαίσιά της θα επιχειρηθεί ο εντοπισμός πεδίων συνεργιών με βάση τα συγκριτικά πλεονεκτήματα και ελλείμματα κατά περίπτωση

1. των Δημοτικών φορέων υγείας και πρόνοιας,
2. των αντίστοιχων Περιφερειακών Δ/σεων,
3. των Νοσοκομείων και Κέντρων Υγείας, για θέματα πρωτοβάθμιας φροντίδας υγείας,
4. των Δ/σεων Α΄ και Β΄ βάθμιας εκπαίδευσης και των αντίστοιχων σχολικών μονάδων για θέματα αγωγής υγείας,
5. του ΟΚΑΝΑ, για θέματα πρόληψης και απεξάρτησης,
6. του ΟΑΕΔ, για θέματα εργασιακής επανένταξης,
7. της ΓΓΕΕ του ΙΔΕΚΕ και των ΙΔΒΕ ΑΕΙ και ΑΤΕΙ για θέματα επιμόρφωσης και κατάρτισης,
8. της ΓΓΝΓ και της ΓΓΙ για mainstreaming πολιτικών που αφορούν τους νέους και τις γυναίκες,
9. αντίστοιχων ΜΚΟ που δραστηριοποιούνται περιφερειακά ή τοπικά στα παραπάνω πεδία, κ.λπ.

φορέων που εμπλέκονται σε κοινωνικής φύσεως δράσεις σε τοπικό επίπεδο.

Η χαρτογράφηση θα οδηγήσει σε ολοκληρωμένα Τοπικά Σύμφωνα Κοινωνικής Δράσης τα οποία θα κατανέμουν ρόλους και πόρους μεταξύ των συνεμπλεκόμενων φορέων.

Δίκτυο μεταξύ των πολιτιστικών συλλόγων

Η συνεργασία των ιστορικών-λαογραφικών μουσείων και συλλόγων του Δήμου Γρεβενών μέσω της δημιουργίας ενός θεματικού δικτύου υποστήριξης με την ενεργή στήριξη της Τοπικής Αυτοδιοίκησης, μπορεί και πρέπει να αποδειχθεί ιδιαίτερα αποτελεσματική για την επίτευξη του σκοπού της ανάδειξης, της προβολής, της τεκμηρίωσης και της διάσωσης και διάδοσης της ιστορίας, της λαογραφίας και εν τέλει του πολιτισμού των επιμέρους περιοχών του Δήμου αλλά και του Νομού Γρεβενών συνολικά.

Η αποτελεσματικότητά στον τομέα του πολιτισμού επιβάλλει συνεργασίες σε όλα τα επίπεδα: διαδημοτικό και διαπεριφερειακό. Από την άλλη, η ευαισθησία υπαγορεύει σεβασμό στις ποικίλες πολιτιστικές εκφράσεις της περιοχής και ισόρροπη ανάπτυξη, διακύβευμα που επίσης περνάει μέσα από τη συνεργασία. Με άλλα λόγια, η συνεργασία και η δικτύωση δείχνει ευτυχώς να είναι μονόδρομος, που αν αξιοποιηθεί, θα υπάρξουν οφέλη σε όλα τα επίπεδα: πολιτισμός, κοινωνική συνοχή, οικονομία.

Δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να διαφεύγει το γεγονός πως η τοπική ανάπτυξη αποτελείται από ένα σύνολο συνισταμένων, οι οποίες συμβάλουν στην άνοδο του βιοτικού επιπέδου και στην αναβάθμιση της ποιότητας ζωής. Η πολιτιστική ανάπτυξη αποτελεί μια από αυτές και οφείλουμε να δείξουμε ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την αποτελεσματική προώθησή της».

Δικτύωση και τη συνεργασία των φορέων του πολιτισμού του Νομού, οι οποίοι πλέον θα πρέπει να γίνουν πιο εξωστρεφείς και να αναζητήσουν μόνοι τους διόδους επικοινωνίας με «θεματικούς» εταίρους, προκειμένου να υλοποιήσουν έργα και δράσεις με διαρκή και αξιολογήσιμα αποτελέσματα, καινοτομικό πνεύμα και αναφορά σε ευρύτερα γεωγραφικά μεγέθη.

Οργάνωση και λειτουργία των Πολιτιστικών συλλόγων του Δήμου

Η οργάνωση και η λειτουργία των πολιτιστικών συλλόγων θα είναι ένα από τα πλέον κρίσιμα σημεία της πολιτικής του Δήμου. Απέναντι τους πρέπει να διαμορφωθεί μια δυναμική πολιτική ενίσχυσης τους, που θα τους βοηθήσει να λειτουργήσουν συγκροτημένα και με προοπτική, ώστε να αναβαθμίσουν το παραγόμενο έργο τους. Οι σύλλογοι επιτελούν ένα πολύπλευρο έργο, αφού σε μια εποχή έντονων πολιτικών αλλά και πολιτισμικών αλλαγών, χαράζουν πολιτικές «αντίστασης».

Ανάπτυξη σύγχρονου Πολιτισμού

Πέρα από την Πολιτιστική Κληρονομιά, που παραδοσιακά συγκέντρωνε το ενδιαφέρον του κοινού, αλλά και τον κύριο όγκο των επενδύσεων, μετά τη δεκαετία του '60 και ο Σύγχρονος Πολιτισμός άρχισε να γνωρίζει αλματώδη ανάπτυξη σε όλους τους τομείς πολιτιστικών δραστηριοτήτων. Το πεδίο του (σύγχρονου) Πολιτισμού γίνεται πλέον τομέας "αιχμής" της επιχειρηματικής δραστηριότητας και συντονίζεται με τις πρώτες ταχύτητες της διεθνούς οικονομίας. Οι επενδύσεις αφενός δημιουργούν υποδομές, αφετέρου συμπλέουν με την εισαγωγή νέων τεχνολογιών δημιουργώντας αναπτυσσόμενες βιομηχανίες (π.χ. οπτικοακουστικά και μουσική). Στην Ελλάδα

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

αντίστοιχα διακρίνεται μια τάση ανάπτυξης στη ζήτηση και προσφορά σύγχρονων πολιτιστικών αγαθών και υπηρεσιών. Παρουσιάζονται εντούτοις σημαντικές ελλείψεις υποδομών, ιδιαίτερα στην περιφέρεια, καθώς το 60% των υποδομών βρίσκεται στα Μητροπολιτικά Κέντρα.

Ο Δήμος Γρεβενών θα πρέπει να έχει ως στόχο την αναβάθμιση των υποδομών σύγχρονου Πολιτισμού, ώστε αυτές να συγκλίνουν με τις αντίστοιχες υποδομές των άλλων Δήμων, την άμβλυνση των τοπικών ανισοτήτων στον τομέα του σύγχρονου πολιτισμού με τη δημιουργία κατάλληλων υποδομών και δικτύων, την ενίσχυση της προσφοράς πολιτιστικών υπηρεσιών και αγαθών με την ανάπτυξη και προώθηση καινοτόμων προϊόντων και υπηρεσιών.

Η ανάγκη για την υλοποίηση έργων με καινοτόμο χαρακτήρα σε τοπικό επίπεδο όπως για παράδειγμα η ανάπτυξη πληροφοριακού συστήματος για την αξιοποίηση και προώθηση πολιτιστικού και τουριστικού προϊόντος του Δήμου Γρεβενών, είναι αδιαμφισβήτητη τόσο στο επίπεδο της τοπικής ανάπτυξης όσο και στο πεδίο της διάσωσης και διάδοσης των ιστορικών και πολιτιστικών δεδομένων.

Παράλληλα ένα έργο ψηφιοποίησης των ιστορικών και πολιτιστικών δεδομένων του Δήμου Γρεβενών, με τον καινοτόμο χαρακτήρα του σε τοπικό επίπεδο, μέσω της συγκέντρωσης, καταγραφής και προβολής των προϊόντων, των πολιτιστικών δομών, των φορέων και θεσμών του Δήμου, μπορεί να συμβάλει στην ανάδειξη των πολιτιστικών ιδιαιτεροτήτων και να αναδειχτεί σε πραγματικό συγκριτικό πλεονέκτημα της περιοχής εφαρμογής.

Το έργο της ψηφιοποίησης των ιστορικών και πολιτιστικών δεδομένων θα ωφελήσει άμεσα τους δημότες και τους κατοίκους του Δήμου και του ευρύτερου πολεοδομικού συγκροτήματος που θα αποκτήσουν βελτιωμένη πρόσβαση στα προϊόντα των πολιτιστικών δομών, φορέων και θεσμών του Δήμου και ταυτόχρονα θα εξοικειωθούν με τη χρήση των νέων τεχνολογιών της κοινωνίας της πληροφορίας. Άμεσο όφελος θα προκύψει και από τη δημιουργία θέσης μερικής απασχόλησης με προοπτική μακρόχρονης διατήρησης.

Σημαντικά θα είναι όμως και τα έμμεσα οφέλη που θα προκύψουν από την υλοποίηση του έργου στο σύνολο της τοπικής οικονομίας από την αξιοποίηση και προώθηση του πολιτιστικού και τουριστικού προϊόντος.

Στο πεδίο που ακολουθεί περιγράφονται άλλα πρόσθετα θέματα που αφορούν στο θεματικό τομέα «Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία & Δια Βίου Μάθηση, Πολιτισμός & Αθλητισμός» (βάση του Εντύπου_Ε3 του Οδηγού της Ε.Ε.Τ.Α.Α)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΛΛΩΝ ΠΡΟΣΘΕΤΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
Διασφάλιση επαρκών πόρων για την κοινωνική δράση
Ανάπτυξη εφαρμογών της κοινωνικής λογιστικής και προϋπολογισμού, του κοινωνικού ελέγχου και του κοινωνικού απολογισμού (Social Accounting & Budgeting, Social Auditing και Social

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Reporting)
Εξειδίκευση του ανθρώπινου δυναμικού που εμπλέκεται στην άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής σε αυτοδιοικητικό επίπεδο
Εξαιρετικής σημασίας είναι το ζήτημα της συμπληρωματικότητας των δράσεων κοινωνικού χαρακτήρα που αναπτύσσονται από φορείς επάλληλης διοικητικής ή όμορης γεωγραφικής αρμοδιότητας
Δίκτυο μεταξύ των πολιτιστικών συλλόγων
Οργάνωση και λειτουργία των Πολιτιστικών συλλόγων του Δήμου
Ανάπτυξη σύγχρονου Πολιτισμού

2.1.3.1.7 Περιγραφή των κυριότερων δραστηριοτήτων των υπηρεσιών του Δήμου στο θεματικό τομέα «Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία & Δια Βίου Μάθηση, Πολιτισμός & Αθλητισμός»

Ακολουθεί η περιγραφή των κυριότερων δραστηριοτήτων των υπηρεσιών του Δήμου που έχουν δραστηριότητα στο θεματικό τομέα «Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία & Δια Βίου Μάθηση, Πολιτισμός & Αθλητισμός» (βάσει του Εντύπου Ε3 του Οδηγού της Ε.Ε.Τ.Α.Α)

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΥΡΙΟΤΕΡΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΣΤΟ ΤΟΜΕΑ	
ΥΠΗΡΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
Δημοτική Επιχείρηση Κοινωφελούς Έργου Γρεβενών	1. Η εφαρμογή πολιτικών ή η συμμετοχή σε δράσεις που αποσκοπούν στην υποστήριξη και κοινωνική φροντίδα της βρεφικής και παιδικής ηλικίας και της τρίτης ηλικίας
	2. Η εφαρμογή πολιτικών ή η συμμετοχή σε δράσεις και προγράμματα, που στοχεύουν στη μέριμνα, υποστήριξη και φροντίδα ευπαθών κοινωνικών ομάδων με την παροχή υπηρεσιών υγείας και την προαγωγή ψυχικής υγείας
	3. Η εφαρμογή πολιτικών ή η συμμετοχή σε δράσεις και προγράμματα, που στοχεύουν στη μέριμνα, υποστήριξη και φροντίδα ευπαθών κοινωνικών ομάδων με την παροχή υπηρεσιών υγείας και την προαγωγή ψυχικής υγείας
	4. Η σχεδίαση, η οργάνωση, ο συντονισμός και η εφαρμογή προγραμμάτων και πρωτοβουλιών για την πρόληψη της παραβατικότητας
	5. Ο σχεδιασμός και εφαρμογή προγραμμάτων ή συμμετοχή σε προγράμματα και δράσεις για την ένταξη αθίγγανων, παλιννοστούτων ομογενών, μεταναστών και προσφύγων
	6. Η προώθηση και ανάπτυξη του εθελοντισμού και της κοινωνικής αλληλεγγύης
	7. Η εκπόνηση και εφαρμογή προγραμμάτων και πολιτικών προώθησης της απασχόλησης για την ανάπτυξη της περιοχής του Δήμου
	8 Η ίδρυση και λειτουργία βιβλιοθηκών, κέντρων δημιουργικής απασχόλησης παιδιών και πάρκων κυκλοφοριακής αγωγής
	9. Η εφαρμογή πολιτικών για την ανάδειξη και προστασία του τοπικού πολιτισμού, η προβολή των πολιτιστικών αγαθών και των σύγχρονων πολιτιστικών έργων που παράγονται σε τοπικό επίπεδο
	10. Η προστασία μουσείων, μνημείων, σπηλαίων, καθώς και αρχαιολογικών και ιστορικών χώρων της περιοχής και των εγκαταστάσεων αυτών. Η επισκευή, συντήρηση και αξιοποίηση παραδοσιακών και ιστορικών σχολικών κτιρίων και κτιρίων που παραχωρούνται από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς
	11. Η διοργάνωση συναυλιών, θεατρικών παραστάσεων και άλλων πολιτιστικών εκδηλώσεων ή η συμμετοχή τους σε αυτά
	12. Η προώθηση πολιτιστικών ανταλλαγών, σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Η ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

	<p>13. Η κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση αθλητικών εγκαταστάσεων, όπως γυμναστηρίων, αθλητικών κέντρων και χώρων άθλησης</p> <p>14. Η προώθηση και εφαρμογή προγραμμάτων ενίσχυσης μαζικού αθλητισμού και διοργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων</p>
Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Αθλητισμού Δήμου Γρεβενών	<p>1. Η υποστήριξη και η κοινωνική φροντίδα ατόμων τρίτης ηλικίας με την παροχή υπηρεσιών ιατροκοινωνικής προστασίας</p> <p>2. Η ανάπτυξη μελλοντικά δράσεων και υπηρεσιών που σχετίζονται με την οργάνωση δομών Βοήθειας στο Σπίτι</p> <p>3. Η οργάνωση βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών για την παροχή σύγχρονης προσχολικής αγωγής και εκπαίδευσης, ψυχαγωγίας, διατροφής και φύλαξης βρεφών και νηπίων</p>
	<p>4. Η προώθηση και ανάπτυξη του εθελοντισμού και της κοινωνικής αλληλεγγύης</p> <p>5. Η πληροφόρηση, ευαισθητοποίηση και κινητοποίηση των δημοτών για την δημιουργική και αποτελεσματική αντιμετώπιση των προκλήσεων και προβλημάτων της σύγχρονης οικογένειας</p> <p>6. Διοργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων. Ανάπτυξη προγραμμάτων μαζικού αθλητισμού. Μέριμνα για την συντήρηση, βελτίωση, αποτελεσματική αξιοποίηση και εξοπλισμό όλων των αθλητικών εγκαταστάσεων και υποδομών</p>
Αυτοτελές τμήμα Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Αθλητισμού	<p>1. Διεξάγει κοινωνικές έρευνες, σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή κοινωνικών πολιτικών ή συμμετέχει σε δράσεις που αποσκοπούν στην υποστήριξη και κοινωνική φροντίδα της βρεφικής και παιδικής ηλικίας και της τρίτης ηλικίας</p> <p>2. Σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων ή συμμετέχει σε προγράμματα και δράσεις για την ένταξη αθίγγανων, παλιννοστούντων ομογενών, μεταναστών, και προσφύγων στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ζωή της τοπικής κοινωνίας. Διεξάγει κοινωνικές έρευνες, σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή κοινωνικών πολιτικών που αφορούν την κοινωνική φροντίδα της οικογένειας, του παιδιού, των εφήβων, των ηλικιωμένων, των ατόμων με αναπηρία καθώς και ευπαθών κοινωνικών ομάδων</p> <p>3. Διεξάγει κοινωνικές έρευνες, σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή κοινωνικών πολιτικών που αφορούν</p>

<p>την κοινωνική φροντίδα της οικογένειας, του παιδιού, των εφήβων, των ηλικιωμένων, των ατόμων με αναπηρία καθώς και ευπαθών κοινωνικών ομάδων</p>
<p>4. Σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή κοινωνικών πολιτικών ή συμμετέχει σε δράσεις που στοχεύουν στην υποστήριξη και φροντίδα της υγείας των δημοτών με την ίδρυση και λειτουργία εγκαταστάσεων για την παροχή υπηρεσιών υγείας και την προαγωγή της ψυχικής υγείας</p>
<p>5. Σχεδιάζει, εισηγείται και μεριμνά για την εφαρμογή προγραμμάτων και πρωτοβουλιών που στοχεύουν στην πρόληψη της παραβατικότητας στην περιοχή του Δήμου, με τη δημιουργία Τοπικών Συμβουλίων Πρόληψης Παραβατικότητας</p>
<p>6.Μεριμνά για την προώθηση και ανάπτυξη του εθελοντισμού και της κοινωνικής αλληλεγγύης με τη δημιουργία τοπικών δικτύων κοινωνικής αλληλεγγύης, εθελοντικών οργανώσεων και ομάδων εθελοντών.</p>
<p>7.Συντονίζει, παρακολουθεί και αξιολογεί την άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής σε τοπικό επίπεδο (πχ μέσω της εκπόνησης και περιοδικής αναπροσαρμογής ενός «Τοπικού Συμφώνου Κοινωνικής Πολιτικής»)</p>
<p>8.Οργανώνει, παρακολουθεί και αξιολογεί τη δικτύωση τοπικών φορέων Κοινωνικής Φροντίδας</p>

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

ΤΟΜΕΑΣ	ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ & ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ & ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ
<p>Τομέας 1 Κοινωνική Πολιτική / Υγεία</p>	<p>Προβλήματα/ανάγκες</p>	<p>Δυνατότητες</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Μεγάλος αριθμός ηλικιωμένων κατοίκων στο σύνολο του δήμου, με αυξημένες απαιτήσεις ιατρικής φροντίδας • Οι υποδομές και ο εξοπλισμός στα περιφερειακά ιατρεία χρίζουν περαιτέρω βελτίωσης • Συμβάσεις ορισμένου χρόνου (αν όχι και έργου) αποτελούν στις πλείστες των περιπτώσεων το κύριο καθεστώς του υπηρετούντος εξειδικευμένου προσωπικού (κοινωνικοί λειτουργοί, ψυχολόγοι, κ.λπ.) με αποτέλεσμα η δαμόκλειος σπάθη της ανανέωσης να παρεμποδίζει την ανάπτυξη, τη συνέχεια την πρωτοβουλία λειτουργώντας σαν αντικίνητρο για το ανθρώπινο δυναμικό σε έναν τομέα ιδιαίτερα ανθρωποκεντρικό και «εντάσεως εργασίας» • Ποσοτική και ποιοτική ανεπάρκεια του ανθρώπινου δυναμικού • Ανάγκη ολοκλήρωσης υποδομών προσβασιμότητας ΑμεΑ στα δημόσια κτίρια 	<ul style="list-style-type: none"> • Λειτουργία περιφερειακών ιατρείων στις περισσότερες Δημοτικές Ενότητες. • Λειτουργία δομών «Βοήθεια στο Σπίτι» • Η εφαρμογή πολιτικών ή η συμμετοχή σε δράσεις που αποσκοπούν στην υποστήριξη και κοινωνική φροντίδα της βρεφικής και παιδικής ηλικίας και της τρίτης ηλικίας, με την ίδρυση και λειτουργία ιδρυμάτων όπως παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών, κέντρων ανοικτής περιθαλψης και ημερήσιας φροντίδας, ψυχαγωγίας και αναψυχής ηλικιωμένων κ.λπ. και τη μελέτη και εφαρμογή σχετικών κοινωνικών προγραμμάτων • Η Δυνατότητα εξυπηρέτησης όλων των ατόμων τρίτης ηλικίας με υπηρεσίες που βοηθούν στη δραστηριοποίησή τους, προκειμένου να παραμείνουν κοινωνικά και πολιτιστικά ενεργά άτομα • Η προώθηση και ανάπτυξη του εθελοντισμού και της κοινωνικής αλληλεγγύης με τη δημιουργία τοπικών δικτύων κοινωνικής αλληλεγγύης, εθελοντικών οργανώσεων και ομάδων εθελοντών που δραστηριοποιούνται για την επίτευξη των στόχων και την υποβοήθηση του έργου της κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης του Δήμου • Ενισχυμένο και αποκεντρωμένο δίκτυο Κοινωνικών Υποστηρικτικών Υπηρεσιών, καθώς και δομών πρωτοβάθμιας Κοινωνικής Φροντίδας, με σκοπό κυρίως την πρόληψη εμφάνισης φαινόμενων κοινωνικού αποκλεισμού
	<p>Περιορισμοί</p>	<p>Ευκαιρίες</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Μείωση της αξίας των παρεχόμενων υπηρεσιών στους τελικούς αποδέκτες λόγω αλλαγής των κοινωνικών και οικονομικών δεδομένων των αποδεκτών • Αύξηση του μέσου προσδόκιμου ζωής που συνεπάγεται αύξηση των ατόμων τρίτης ηλικίας • Ελλείψεις σε ανθρώπινο δυναμικό και εξοπλισμό υγείας στο σύνολο των μονάδων υγείας της χώρας λόγω υπό- χρηματοδότησης • Αύξηση των αρμοδιοτήτων πρωτοβάθμιας υγείας των ΟΤΑ α' βαθμού, χωρίς αντίστοιχη παροχή επιπλέον χρηματοδότησης. 	<ul style="list-style-type: none"> • Υποβολή προτάσεων για ένταξη δράσεων ανάπτυξης πρωτοβάθμιας υγείας στο δήμο, στα Ε.Π. «Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού» και «Υγεία- Πρόνοια» του ΕΣΠΑ • Συνεργασία με μέλη εθελοντικών οργανώσεων και Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (π.χ. Ερυθρός Σταυρός) για τη διοργάνωση προληπτικών δράσεων υγείας 	
	<p>Προβλήματα/ανάγκες</p>	<p>Δυνατότητες</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Ανεπαρκείς διαδικασίες συνεργασίας και δικτύωσης των Πολιτιστικών Συλλόγων της περιοχής • Ανεπαρκή αξιοποίηση του τοπικού πολιτιστικού προϊόντος 	<ul style="list-style-type: none"> • Ο Δήμος και συνολικά ο Νομός Γρεβενών έχει όλες εκείνες τις δυνατότητες τουριστικής ανάπτυξης και προσέλκυσης επισκεπτών και τις τέσσερις εποχές του χρόνου (Εθνικός Δρυμός της Βάλιας Κάλντα, Χιονοδρομικό Κέντρο Βασιλίτσας, ποτάμια, βυζαντινές εκκλησίες κ.α) • Αξιοποίηση των σημαντικών 148 αποθεμάτων αρχαιολογικού, ιστορικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος της περιοχής • Ύπαρξη πλούσιου πολιτιστικού αποθέματος στη

2.1.3.2 Αξιολόγηση της περιοχής του Δήμου και εντοπισμός των κρίσιμων ζητημάτων τοπικής ανάπτυξης, στο θεματικό τομέα «Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία & Δια Βίου Μάθηση και Πολιτισμός & Αθλητισμός»

Στην ενότητα αυτή γίνεται η αξιολόγηση της κατάστασης της περιοχής του Δήμου, στο θεματικό τομέα Κοινωνική Πολιτική, Υγεία, Παιδεία & Δια Βίου Μάθηση, Πολιτισμός & Αθλητισμός και εντοπίζονται Προβλήματα και Δυνατότητες, Ευκαιρίες και Κίνδυνοι ή Περιορισμοί. (βάση του Εντύπου Ε3 του Οδηγού της Ε.Ε.Τ.Α.Α)

2.1.4 Η Περιοχή του Δήμου και οι κάθετες Υπηρεσίες στο Θεματικό Τομέα «Τοπική Οικονομία και Απασχόληση»

2.1.4.1 Περιγραφή και αποτύπωση της περιοχής του Δήμου, στο Θεματικό Τομέα «Τοπική Οικονομία και Απασχόληση»

2.1.4.1.1 Απασχόληση

Στη δεκαετία του '70 στην τομεακή σύνθεση της απασχόλησης, κυριαρχούσε ο πρωτογενής τομέας. Το μερίδιό του στο σύνολο της απασχόλησης προσέγγιζε στο 48% στο Δήμο Γρεβενών, ενώ ήταν αρκετά μικρότερο στο σύνολο της χώρας: 29%.

Στον καθένα από τους δυο άλλους τομείς αντιστοιχούσε περίπου το ¼ (26%) της απασχόλησης. Την ίδια χρονιά, η συμμετοχή της απασχόλησης στο δευτερογενή τομέα στο σύνολο της χώρας ήταν μεγαλύτερη: 31%, ενώ εκείνη στον τριτογενή τομέα αρκετά μεγαλύτερη: 40%.

Στη δεκαετία του '80, οι μεταβολές στην απασχόληση στο Νομό και στο Δήμο Γρεβενών ακολουθούν, σε γενικό επίπεδο, τις αντίστοιχες αλλαγές στη χώρα. Σύμφωνα με τα στοιχεία της απογραφής πληθυσμού της ΕΣΥΕ του 2001 για την τομεακή σύνθεση της απασχόλησης, προκύπτει ότι από το σύνολο του οικονομικά ενεργού πληθυσμού του Δήμου Γρεβενών, ποσοστό

της τάξεως του 86,37% αφορά σε απασχολούμενους. Το ποσοστό ανεργίας είναι υψηλό και ανέρχεται σε 13,62 % και έχει αυξηθεί σε σχέση με το 1991, το οποίο ανέρχονταν σε 13,18%. Σημειώνεται ότι ο αριθμός του οικονομικά μη ενεργού πληθυσμού (13.931 άτομα) είναι μεγαλύτερος από αυτόν του οικονομικά ενεργού (9.835 άτομα). Το μεγαλύτερο ποσοστό των απασχολούμενων εντοπίζεται στον τριτογενή τομέα παραγωγής (49,64%) και ακολουθεί ο πρωτογενής τομέας παραγωγής (27,57%) και δευτερογενής (19,51)%

Συγκριτικά με τις άλλες γεωγραφικές περιοχές στις οποίες εντάσσεται ο Δήμος Γρεβενών και αναφορικά με την τομεακή σύνθεση της απασχόλησης, ο Δήμος προσομοιάζει (σύμφωνα με το ύψος του ποσοστού απασχόλησης) με αυτήν του Νομού Γρεβενών (τριτογενής: 45,10%, πρωτογενής: 33,50%, δευτερογενής: 18,45%), αλλά διαφοροποιείται από αυτήν της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας (τριτογενής: 48,07%, δευτερογενής: 29,59%, πρωτογενής: 19,22%) και της χώρας (τριτογενής: 58,54%, δευτερογενής: 21,75%, πρωτογενής: 14,42%), Το ποσοστό των απασχολούμενων του Δήμου κυμαίνεται περίπου στα ίδια επίπεδα με τις υπόλοιπες γεωγραφικές περιοχές, αν και είναι λίγο μικρότερο με εξαίρεση το ποσοστό της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας.

Η ανεργία είναι χαμηλότερη από ότι του Νομού Γρεβενών (13,71%), υψηλότερη και της χώρας (11,10%), αλλά μικρότερη όμως από της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας (16,26%). Ο πρωτογενής τομέας ήταν η κυρίαρχη δραστηριότητα στους, γεγονός που υποδηλώνει μειωμένες δυνατότητες εναλλακτικής απασχόλησης. Επίσης, το κλείσιμο ορισμένων μονάδων και αποχωροθέτηση άλλων, σε συνδυασμό με την επιβράδυνση των παραγωγικών επενδύσεων και την έξοδο του πληθυσμού από τη γεωργία προκάλεσε αύξηση της ανεργίας, σε ιδιαίτερα υψηλά επίπεδα.

Η μεταστροφή του παραγωγικού προτύπου της περιοχής που συντελείται τα τελευταία χρόνια έγκειται στο γεγονός ότι αναπτύσσονται σημαντικές (όχι τόσο σε οικονομικό αποτέλεσμα προς το παρόν, όσο σε καινοτομικό χαρακτήρα) νέες δραστηριότητες ειδικά στον τομέα του τουρισμού με την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών, αλλά και της μεταποίησης στον τομέα των παραδοσιακών τροφίμων και της επεξεργασίας του ξύλου.

2.1.4.1.2 Αγροτική Δραστηριότητα

Η γεωργική εκμετάλλευση της περιοχής θα μπορούσε να χαρακτηριστεί σχεδόν μονοκαλλιέργεια σιτηρών. Η ολοκληρωτική επικράτηση των αροτριάων καλλιεργειών και ειδικότερα των χειμερινών σιτηρών, οφείλεται κυρίως στο χαμηλό ποσοστό των αρδευόμενων εκτάσεων. Σημειώνεται ότι οι καλλιεργήσιμες εκτάσεις είναι ως επί το πλείστον ξηρικές εκτός των τελευταίων χρονών όπου άρχισαν να λειτουργούν τα δύο μεγάλα αρδευτικά "Καρπερού-Δήμητρας και Κοκκινιάς-Κιβωτού".

Οι κύριες καλλιεργήσιμες εκτάσεις βρίσκονται στα χαμηλά τμήματα της λεκάνης των Γρεβενών και στην κοιλάδα του Αλιάκμονα με μικρή στρεμματικά απόδοση, χαμηλότερη από τις μέσες στρεμματικές αποδόσεις της Μακεδονίας.

Δεύτερη σημαντική καλλιέργεια κυρίως στην ορεινή ζώνη είναι τα κτηνοτροφικά φυτά (κυρίως σανά) για τροφή των εκτρεφόμενων στην περιοχή ζώων. Οι υπόλοιπες εκτάσεις των καλλιεργειών και οι αντίστοιχες ποσότητες είναι πολύ μικρές, και καλύπτουν προφανώς την ίδια κατανάλωση της περιοχής, χωρίς να μπορεί να θεωρηθεί ότι αντιπροσωπεύουν σημαντικό τμήμα της γεωργικής παραγωγής, αν και σε μερικά προϊόντα η συνολική παραγωγή της περιοχής αντιπροσωπεύει μεγάλο ποσοστό στο σύνολο του νομού. Αυτό έχει να κάνει περισσότερο με την μικρή παραγωγή στο σύνολο του νομού και λιγότερο με την σημαντική παραγωγή των προϊόντων αυτών στην περιοχή. Η μονοκαλλιέργεια των σιτηρών που επηρεάζεται κατά μεγάλο βαθμό από την πολιτική

των στρεμματικών ενισχύσεων, είναι ένα σημαντικό πρόβλημα ενόψει των μεγάλων διαρθρωτικών αλλαγών που προγραμματίζονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Είναι φανερό ότι η αγροτική παραγωγή με εντατική ή εκτατική μορφή δεν έχει περιθώρια να αναπτυχθεί στην περιοχή.

2.1.4.1.3 Κτηνοτροφική Δραστηριότητα

Στις ημιορεινές περιοχές του Δήμου έχει αναπτυχθεί η κτηνοτροφία, με την οποία ασχολείται μεγάλο μέρος του πληθυσμού, που όμως περιορίζεται στην εκτατική κτηνοτροφία με αποτέλεσμα τη χαμηλή παραγωγικότητα του κλάδου και την κακή «ποιότητα» ζώων. Το γεγονός αυτό απομακρύνει τη νέα γενιά από την παραδοσιακή κτηνοτροφία. Η κτηνοτροφία βρίσκεται στην ανάγκη να αλλάξει μορφή να εκσυγχρονιστεί και να εισάγει τη νέα τεχνολογία.

Η κτηνοτροφία στο Νομό Γρεβενών αποδίδει σημαντική παραγωγή κυρίως σε γαλακτοκομικά προϊόντα και κρέας. Η εκτροφή των ζώων συνδέεται με την αύξηση της τουριστικής κίνησης, αλλά και την προσφορά των παραδοσιακών προϊόντων και της γαστρονομίας της περιοχής, όπως τα ψητά και το κεμπάπ.

Σημειώνεται ότι πέραν του ως άνω καταγεγραμμένου ζωικού κεφαλαίου, το οποίο παραμένει καθ' όλη τη διάρκεια του χρόνου στο Δήμο Γρεβενών, στη δυτική περιοχή του Νομού και ειδικότερα στις ορεινές Κοινότητες της Πίνδου, που εγκαταλείπονται από τους κατοίκους τους κατά την χειμερινή περίοδο, υπάρχει ένας αξιόλογος αριθμός νομαδικών προβάτων που διατρέφονται επί πεντάμηνο περίπου κατά την θερινή περίοδο στις εκεί υποαλπικές βοσκές. Στις βοσκές αυτές δεν βόσκουν ποιμενικά πρόβατα άλλων Κοινοτήτων υπολογίζονται σε 70.000-80.000 πρόβατα και σε 7.000-10.000 αίγες. Από τα νομαδικά αιγοπρόβατα μόνο ένα 15-20% της γαλακτοπαραγωγής τους μένει στην περιοχή των Γρεβενών.

Γεγονός το οποίο σημειώνεται αναφορικά με τη διάρθρωση της κτηνοτροφικής εκμετάλλευσης για το σύνολο του Νομού Γρεβενών είναι η ανισότητα στη σχέση εκτρεφόμενων προβάτων και εκμεταλλεύσεων, συγκριτικά με τα αντίστοιχα των αιγών. Το γεγονός αυτό καταδεικνύει μια αυξημένη παραγωγικότητα των εκμεταλλεύσεων των προβάτων από αυτών των αιγών και το μέγεθος αυτών των εκμεταλλεύσεων.

Μελισσοκομία

Η μελισσοκομία συναντάται σε όλα τα γεωγραφικά διαμερίσματα του Νομού. Συνολικά υπάρχουν 252 εκτροφές που διαθέτουν 9.213 κυψέλες. Κατά τους θερινούς μήνες στο Νομό Γρεβενών φιλοξενούνται μελίτσια από άλλες περιοχές της Ελλάδας στις οποίες τα βοσκοτόπια για διάφορους λόγους είναι περιορισμένα. Η μελισσοκομία αποτελεί περιορισμένη δραστηριότητα σε σύγκριση με το δυναμικό της περιοχής και είναι σχεδόν πάντα δευτερεύουσα εργασία. Η τυποποίηση και η μεταποίηση είναι ανύπαρκτες. Το μέλι συσκευάζεται σε μεγάλα δοχεία και πωλείται στο οικείο περιβάλλον του μελισσοκόμου. Σε καμιά περίπτωση δεν χρησιμοποιούνται

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

εμπορικά κανάλια και ούτε έχει πραγματοποιηθεί ποτέ έρευνα αγοράς. Ως εκ τούτου, ποτέ δεν έχει γίνει επένδυση στον τομέα της μελισσοκομίας με επιστημονική συμβολή που να προσβλέπει στην παραγωγή μελιού και άλλων προϊόντων (π.χ. βασιλικού πολτού) για θεραπευτική και φαρμακευτική χρήση.

Αναλυτικά αναφέρονται :

1.ΓΕΩΡΓΙΑ

ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΣΙΜΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ	450.000 στρ
ΑΝΑΔΑΣΜΟΤΕΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ	113.919 στρ
ΧΕΡΣΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ	
ΑΡΔΕΥΣΙΜΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ	50.000 στρ
ΑΡΔΕΥΣΙΜΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ(από επιφανειακά νερά)	90%
ΑΡΔΕΥΣΙΜΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ(από φράγματα)	0%
ΑΡΔΕΥΣΙΜΕΣ ΕΚΤΑΣΕΙΣ(από γεωτρήσεις)	10%
ΕΙΔΗ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ	Σιτάρι μαλακό 157630 στρ
	Σιτάρι σκληρό 12352 στρ
	Σίκαλη 764 στρ
	Κριθάρι 44960 στρ
	Βρώμη 1897 στρ
	Αραβόσιτος 10483 στρ
ΕΙΔΗ ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΩΝ	Τρικικάλε 4823 στρ
	Μπιζέλια 4375 στρ
	Βίκος 439 στρ
	Ρόβη 5 στρ
	Φακές 787
	Ρεβύθια 4221 στρ
	Φασόλια ξερά 310 στρ
	Πατάτες 500 στρ
	Ηλίανθος 6925 στρ
	Καπνός 957 στρ
	Μηδική 43416 στρ
	Κηπευτικά 2805 στρ
	Αμπέλια οινοποιίας 2464 στρ
	Αμπέλια επιτραπέζια 320 στρ
	Κερασιές 1400 στρ
	Καρυδιές 4249 στρ
	Αμυγδαλιές 178 στρ
ΑΠΟΔΟΣΗ (ΠΑΡΑΓΩΓΗ) ΑΝΑ ΕΙΔΟΣ	Σιτάρι μαλακό 350 κιλά
ΚΑΛΛΙΕΡΓΕΙΑΣ –Μ.Ο. 2ΕΤΙΑΣ	Σιτάρι σκληρό 250 κιλά
	Σίκαλη 200 κιλά
	Κριθάρι 350 κιλά
	Βρώμη 200 κιλά
	Αραβόσιτος 1200 κιλά
	Τρικικάλε 250 κιλά
	Μπιζέλια 120 κιλά καρπός
	Βίκος 600 κιλά σανός

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

	Ρόβη 150κιλά
	Φακές 90 κιλά
	Ρεβύθια 150 κιλά
	Φασόλια ξερά 400 κιλά
	Πατάτες 4000 κιλά
	Ηλίανθος 150 κιλά
	Καπνός 200 κιλά
	Μηδική 700 κιλά
	Κηπευτικά 2000 κιλά
	Αμπέλια οινοποιίας 400 κιλά
	Αμπέλια επιτραπέζια 500 κιλά
	Κερασιές 800 κιλά
	Καρυδιές 600 κιλά
	Αμυγδαλιές 200 κιλά
	Αγρανάπαυση 135000 στρ
ΠΑΡΑΓΩΜΕΝΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΜΕ ΠΟΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ (ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ)	Μηδική 28968 στρ/400 κιλά
	Βρώμη 84 στρ/150 κιλ
	Σίκαλη 229 στρ/150 κιλά
	Φακές 222 στρ/90 κιλά
	Ηλίανθος 28 στρ/80 κιλά
	Μπιζέλι καρπός 4602 στρ/120 κιλά
	Κριθάρι 3437 στρ/150 κιλά
	Τριτικάλε 2104 στρ/150 κιλά
	Ρεβύθια 4000 στρ/120 κιλά
	Βίκος καρπός 2398 στρ/120 κιλά
ΠΑΡΑΓΩΜΕΝΑ ΠΡΟΙΟΝΤΑ ΜΕ ΠΟΙΟΤΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ (ΒΙΟΛΟΓΙΚΑ)	Σιτάρι μαλακό 3272 στρ/150 κιλά
	Αραβόσιτος 576 στρ/400 κιλά
	Οινάμπελα 105 στρ/300 κιλά
	Σιτάρι σκληρό 3561 στρ/150 κιλά

Πηγή: Δ/ση Γεωργικής Ανάπτυξης

2.ΚΤΗΝΟΤΡΟΦΙΑ

ΕΙΔΟΣ ΖΩΟΥ	ΜΕΛΙΣΟΣΜΗΝΗ
ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΚΤΡΟΦΩΝ ΣΥΝΟΛΙΚΑ	252
ΑΡΙΘΜΟΣ ΚΥΨΕΛΩΝ	9213
ΜΕΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ	10 ΚΙΛΑ ΑΝΑ ΚΥΨΕΛΗ
ΕΙΔΟΣ ΖΩΟΥ	ΓΟΥΝΟΦΟΡΑ
ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΚΤΡΟΦΩΝ ΣΥΝΟΛΙΚΑ	2
ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΚΤΡΕΦΟΜΕΝΩΝ ΖΩΩΝ	26000 ΜΑΝΕΣ
ΜΕΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ	
ΕΙΔΟΣ ΖΩΟΥ	ΑΓΕΛΑΔΕΣ ΓΑΛΑΚΤΟΠΑΡΑΓΩΓΗΣ
ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΚΤΡΟΦΩΝ ΣΥΝΟΛΙΚΑ	15
ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΚΤΡΕΦΟΜΕΝΩΝ ΖΩΩΝ	650
ΜΕΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ	4000 ΚΙΛΑ ΓΑΛΑ /ΖΩΟ
ΕΙΔΟΣ ΖΩΟΥ	ΑΓΕΛΑΔΕΣ ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ ΒΟΣΚΗΣ
ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΚΤΡΟΦΩΝ ΣΥΝΟΛΙΚΑ	142
ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΚΤΡΕΦΟΜΕΝΩΝ ΖΩΩΝ	6013
ΜΕΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ	180 ΚΡΕΑΣ ΚΙΛΑ ΑΝΑ ΜΟΣΧΑΡΙ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

ΕΙΔΟΣ ΖΩΟΥ	ΑΙΓΟΠΡΟΒΑΤΑ
ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΚΤΡΟΦΩΝ ΣΥΝΟΛΙΚΑ	864
ΑΡΙΘΜΟΣ ΕΚΤΡΕΦΟΜΕΝΩΝ ΖΩΩΝ	121722
ΜΕΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ	135 ΚΙΛΑ ΓΑΛΑ ΑΝΑ ΖΩΟ /8 ΚΙΛΑ ΚΡΕΑΣ ΑΝΑ ΑΜΝΟΕΡΙΦΙΩΝ
ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΦΑΦΕΙΩΝ ΚΑΙ ΤΟΠΟΘΕΣΙΑ	1 ΣΦΑΓΕΙΟ , 6 ^ο ΧΙΛΙΟΜΕΤΡΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗΣ ΟΔΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ -ΠΟΡΟΥ
ΔΥΝΑΜΙΚΟΤΗΤΑ (3 ΓΡΑΜΜΕΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ)	4-6 ΒΟΟΕΙΔΗ ΑΝΑ ΩΡΑ 20-30 ΧΟΙΡΟΙ ΑΝΑ ΩΡΑ 80-100 ΑΙΓΟΠΡΟΒΑΤΑ ΑΝΑ ΩΡΑ
ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΦΑΓΕΝΤΩΝ ΑΝΑ ΕΙΔΟΣ (Μ.Ο. ΔΙΕΤΙΑΣ)	ΑΡΝΙΑ 34200 ΣΦΑΓΙΑ ΠΡΟΒΑΤΑ 4680 ΣΦΑΓΙΑ ΕΡΙΦΙΑ 16650 ΣΦΑΓΙΑ ΑΙΓΕΣ 1350 ΣΦΑΓΙΑ ΧΟΙΡΟΙ ΓΑΛΑΚΤΟΣ 135 ΣΦΑΓΙΑ ΧΟΙΡΟΙ ΠΑΧΥΝΣΗΣ 2250 ΣΦΑΓΙΑ ΜΟΣΧΟΙ < 8 ΜΗΝΩΝ 30 ΣΦΑΓΙΑ ΜΟΣΧΟΙ > 8 ΜΗΝΩΝ 150 ΣΦΑΓΙΑ ΔΑΜΑΛΙΔΕΣ 120 ΣΦΑΓΙΑ ΑΓΕΛΑΔΕΣ 45 ΣΦΑΓΙΑ ΤΑΥΡΟΙ 650 ΣΦΑΓΙΑ

Πηγή: Δ/ση Γεωργικής Ανάπτυξης

3.Μονάδες επεξεργασίας αγροτικών προϊόντων

α)Μονάδες παραγωγής και τυποποίησης Ζωοτροφών

Α/Α	Ονοματεπώνυμο –Επωνυμία Επιχείρησης	Έδρα εγκατάστασης	Αντικείμενο δραστηριότητας
1	ΚΟΥΡΕΛΛΑΣ ΑΕ	1 ^ο ΧΙΛ. ΓΡΕΒΕΝΩΝ ΜΕΓΑΡΟΥ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ -ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΖΩΟΤΡΟΦΩΝ
2	ΚΟΛΕΤΣΟΣ ΣΤΕΡΓΙΟΣ ΑΕ	1 ^ο ΧΙΛ. ΓΡΕΒΕΝΩΝ ΕΛΑΤΟΥ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ -ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΖΩΟΤΡΟΦΩΝ
3	ΓΕΡΑΣΗΣ ΛΑΖΑΡΟΣ	ΜΑΥΡΑΝΑΙΟΙ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ -ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΖΩΟΤΡΟΦΩΝ
4	ΓΕΩΛΕΛΛΑΣ ΑΝΩΝΥΜΗ ΜΕΛΕΤΗΤΙΚΗ –ΜΕΤΑΛΛΕΥΤΙΚΗ-ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	ΚΝΙΔΗ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ -ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΖΩΟΤΡΟΦΩΝ
5	ΜΥΛΟΙ ΓΡΕΒΕΝΩΝ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΑΕ	1 ^ο ΧΙΛ ΓΡΕΒΕΝΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ -ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

	ΑΛΕΥΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ		ΕΜΠΟΡΙΑ ΖΩΟΤΡΟΦΩΝ
6	ΑΦΟΙ ΜΟΥΣΙΑΔΟΙ ΟΕ	ΚΝΙΔΗ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ -ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΖΩΟΤΡΟΦΩΝ
7	ΠΡΕΒΕΖΑΣ ΘΩΜΑΣ & ΥΙΟΙ ΑΕ	3 ^ο ΧΙΛ ΓΡΕΒΕΝΩΝ ΡΟΔΙΑΣ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ -ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΖΩΟΤΡΟΦΩΝ
8	Ι. ΧΑΛΑΤΣΟΓΛΟΥ & ΥΙΟΙ Α.Β.Ε.Ε	ΒΑΤΟΛΑΚΚΟΣ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ -ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΖΩΟΤΡΟΦΩΝ
9	ΚΥΛΙΝΔΡΟΜΥΛΟΙ ΓΡΕΒΕΝΩΝ ΗΛΙΑΣ ΑΜΑΝΑΤΙΔΗΣ – ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΜΑΝΑΤΙΔΗΣ ΟΕ	1 ^ο ΧΙΛ ΓΡΕΒΕΝΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	ΠΑΡΑΓΩΓΗ -ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΑ ΖΩΟΤΡΟΦΩΝ

Πηγή: Δ/ση Γεωργικής Ανάπτυξης

β) Μονάδες επεξεργασίας ,τυποποίησης ,μεταποίησης οπωροκηπευτικών

A/A	Όνοματεπώνυμο – Επωνυμία Επιχείρησης	Εδρα εγκατάστασης	Αντικείμενο δραστηριότητας
1	ΝΤΑΓΚΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ	ΜΥΡΣΙΝΗ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	ΣΥΣΚΕΥΑΣΙΑ ΔΙΑΛΟΓΗ,ΣΥΝΤΗΡΗΣΗ,ΨΥΞΗ,ΑΠΟΘΗΚΕΥΣΗ ΟΠΩΡΟΚΗΠΕΥΤΙΚΩΝ ,ΠΑΤΑΤΑΣ ΚΤΛ

Πηγή: Δ/ση Γεωργικής Ανάπτυξης

γ) Οινοποιία

Δεν υπάρχουν

δ) Μονάδες επεξεργασίας ,τυποποίησης ,μεταποίησης οσπρίων

Δεν υπάρχουν

ε) Μύλοι-αλευρόμυλοι

A/A	Όνοματεπώνυμο –Επωνυμία Επιχείρησης	Εδρα εγκατάστασης	Αντικείμενο δραστηριότητας
1	ΜΥΛΟΙ ΓΡΕΒΕΝΩΝ ΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΑΕ ΑΛΕΥΡΟΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑ	1 ^ο ΧΙΛ ΓΡΕΒΕΝΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	ΑΛΕΥΡΟΜΥΛΟΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

2	ΑΦΟΙ ΜΩΥΣΙΑΔΟΙ ΟΕ	ΚΝΙΔΗ ΓΡΕΒΕΝΩΝ	ΑΛΕΥΡΟΜΥΛΟΣ
3	ΠΡΕΒΕΖΑΣ ΘΩΜΑΣ & ΥΙΟΙ ΑΕ	3 ^ο ΧΙΛ ΓΡΕΒΕΝΩΝ ΡΟΔΙΑΣ	ΑΛΕΥΡΟΜΥΛΟΣ
4	Ι. ΧΑΛΑΤΣΟΓΛΟΥ & ΥΙΟΙ Α.Β.Ε.Ε	ΒΑΤΟΛΑΚΚΟΣ	ΑΛΕΥΡΟΜΥΛΟΣ
5	ΚΥΛΙΝΔΡΟΜΥΛΟΙ ΓΡΕΒΕΝΩΝ ΗΛΪΑΣ ΑΜΑΝΑΤΙΔΗΣ – ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΑΜΑΝΑΤΙΔΗΣ ΟΕ	1 ^ο ΧΙΛ ΓΡΕΒΕΝΩΝ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ	ΑΛΕΥΡΟΜΥΛΟΣ

2.1.4.1.4 Δευτερογενής Τομέας

Στο δευτερογενή τομέα υπάγονται οι κλάδοι των ορυχείων και λατομείων, της μεταποίησης, του ηλεκτρισμού και των κατασκευών.

Στη Δημοτική Ενότητα Βεντζίου λειτουργούν δύο μονάδες εξόρυξης ορυκτών αργίλου και ολιβίνιτη.

Οι υπάρχουσες βιοτεχνικές-βιομηχανικές μονάδες στο Δήμο ανήκουν κύρια στον κλάδο της αγροτικής βιομηχανίας (τυροκομεία), στον κλάδο προϊόντων και επεξεργασίας ξύλου (ξυλεία-επιπλοποιεία), ο οποίος κατέχει και την πρώτη θέση στις βιομηχανικές μονάδες του περιοχής, και στον κλάδο της βιοτεχνίας ενδυμάτων.

Η μεγαλύτερη συγκέντρωση παρατηρείται στην περιοχή γύρω από την πόλη των Γρεβενών, κατά

μήκος των οδών που τη συνδέουν με τις άλλες σημαντικές οικιστικές ενότητες του Νομού (Γρεβενών – Κνίδης, Γρεβενών-Καληράχης, κ.λ.π.).

Στο Δήμο Γρεβενών είναι περιορισμένη η αξιοποίηση ανθρώπινων και φυσικών πόρων και το κόστος παραγωγής σε πολλούς κλάδους του δευτερογενή τομέα είναι αυξημένο. Αυτό οφείλεται στο μέγεθος και την κακή οργάνωση των παραγωγικών μονάδων, στην έλλειψη της απαραίτητης υποδομής, στις μεγάλες αποστάσεις, στις δυσκολίες μεταφοράς και στην έλλειψη σημαντικού μεγέθους αγοράς.

Η ανάπτυξη του δευτερογενή τομέα στηρίζεται κυρίως στην αξιοποίηση των γεωργοκτηνοτροφικών και δασικών προϊόντων.

Η μεταποίηση παρουσιάζει σημαντική καθυστέρηση. Οι παραγωγικές μονάδες είναι κυρίως μικρές βιοτεχνίες, (το 93% απασχολούν 1 έως 5 άτομα) με αντικείμενο την επεξεργασία προϊόντων του πρωτογενούς τομέα.

Στον κλάδο οικοδόμηση-κατασκευές απασχολούνται αρκετά άτομα στη περιοχή. Η οικοδομική δραστηριότητα είναι πολύ μεγάλη, ειδικά μετά τον μεγάλο σεισμό του Μαΐου του 1995. Τα στοιχεία της ΕΣΥΕ μετά το 1995 σαφώς δείχνουν ακόμα μεγαλύτερη συμμετοχή του κλάδου αυτού στο σχηματισμό του ΑΕΠ του Νομού. Ενδεικτικό είναι ότι το 1996 εκδόθηκαν 633 οικοδομικές άδειες, οι οποίες το 1997 άγγιξαν τον εντυπωσιακό αριθμό των 1.174, σε σύγκριση με 98 το 1995, 198 το 1994, 187 το 1993 και 194 το 1992. Το γεγονός αυτό οφείλεται και στον σεισμό του 1995 με την έξαρση των οικοδομών και την ανοικοδόμηση από τις ζημιές του σεισμού αλλά επίσης και στο ότι την περίοδο μετά τον σεισμό το κόστος έκδοσης αδειών ήταν πολύ μικρό. Η ζήτηση κατοικίας, που εξηγεί πιθανά και τη μεγάλη αύξηση της συμμετοχής του κλάδου των κατασκευών στο σχηματισμό του ΑΕΠ, έχει προκαλέσει σημαντική αύξηση των τιμών γης και κατοικιών.

Η κυριότερη μεταποιητική δραστηριότητα είναι αυτή της επεξεργασίας και εμπορίας ξύλου και προϊόντων ξυλείας. Στο Δήμο Γρεβενών λειτουργούσε η μοναδική στην Ελλάδα Εταιρεία Αναπτύξεως και Αξιοποίησεως Δασικού Πλούτου περιοχής Δυτικής Μακεδονίας «ΠΙΝΔΟΣ Α.Ε.» μετοχικού ενδιαφέροντος –κατά 52% - της Α.Τ.Ε. με μέσο απασχολούμενο προσωπικό 100 ατόμων), η οποία αγοράστηκε από την Alfa Wood και εκσυγχρονίστηκε , ενώ ακολουθούν η ξυλοβιομηχανίες της περιοχής ο κλάδος μηχανουργείων - σιδηρουργείων, ο κλάδος των τροφίμων και η αρτοποιία ζαχαροπλαστική και τα τυροκομεία

Ο κλάδος των τροφίμων και ζαχαροπλαστικής εμφανίζει σημάδια ανάκαμψης κυρίως λόγω της κατανόησης της σημασίας προώθησης των παραδοσιακών προϊόντων και της ζαχαροπλαστικής. Σημειώνεται ότι στο Νομό λειτουργεί εργοστάσιο ζαχαροπλαστικής το οποίο προμηθεύει μέσω franchising σε όλη την Ελλάδα.

Η εξαγωγική δραστηριότητα των επιχειρήσεων του Δήμου είναι ελάχιστη. Σύμφωνα με τα στοιχεία του Ε.Β.Ε. Γρεβενών οι εγγεγραμμένοι στο μητρώο εξαγωγέων είναι οχτώ (8), από αυτούς οι επτά (7) δραστηριοποιούνται στην περιοχή του Δήμου Γρεβενών αριθμός που καταδεικνύει ότι η εξαγωγική βάση του Νομού είναι περιορισμένη. Το γεγονός αυτό έχει να κάνει τόσο με τη γεωγραφική θέση του Νομού και με την απομόνωση της περιοχής, όσο και με την έλλειψη μεγάλων βιομηχανικών ή βιοτεχνικών μονάδων που να είναι σε θέση να παράγουν προϊόν αναγνωρισμένης ποιότητας που να μπορούν να εξάγουν.

2.1.4.1.5 Τριτογενής Τομέας

Η περιοχή του Δήμου Γρεβενών δεν διαθέτει σημαντικές βιομηχανικές μονάδες. Η ανάπτυξη του τριτογενή τομέα και η τόσο σημαντική συμμετοχή του στο Α.Ε.Π. έχει να κάνει με την ανάπτυξη του τουρισμού τα τελευταία χρόνια αλλά και με το γεγονός ότι αναπτύσσονται επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών. Αν συνυπολογιστούν και οι εργαζόμενοι στις δημόσιες υπηρεσίες και οργανισμούς τότε είναι εμφανής ο λόγος που ο τριτογενής τομέας αποτελεί και τον πιο σημαντικό παράγοντα ανάπτυξης για το Δήμο Γρεβενών.

Ο τομέας του εμπορίου αποτελείται από μικρές τοπικές επιχειρήσεις και δεν παρατηρείται είσοδος στην αγορά μεγάλων επιχειρήσεων παροχής υπηρεσιών και αλυσίδων εμπορίου. Είναι φανερό ότι η περιοχή δεν βρίσκεται στην αγορά στόχο των ελληνικών μεγάλων επιχειρήσεων και αλυσίδων αφού δεν έχουν εισέλθει σχεδόν καθόλου σε αντίθεση με άλλες περιοχές.

Χαρακτηριστικό είναι το γεγονός ότι τώρα τα δύο τελευταία χρόνια έχει αναπτυχθεί ο θεσμός του franchising και έχουν δημιουργηθεί κάποιες μονάδες στην περιοχή με το θεσμό αυτό.

Οι επιχειρήσεις χονδρικού και λιανικού εμπορίου ανέρχονται στις 480, ενώ στον τομέα των υπηρεσιών υπάρχουν 822 επιχειρήσεις. Ο αριθμός των επιχειρήσεων υπηρεσιών μεταβάλλεται συνεχώς καθώς νέες επιχειρήσεις ανοίγουν κυρίως μέσω των προγραμμάτων του Ο.Α.Ε.Δ. για τους νέους.

Οι λοιπές συμπληρωματικές υπηρεσίες ως προς το τουριστικό προϊόν είναι ικανοποιητικές. Σίγουρα οι υποδομές αυτές δίνουν προστιθέμενη αξία στο τουριστικό προϊόν της περιοχής και όπως διαπιστώνεται κυρίως στα καταστήματα του λιανικού εμπορίου είναι προσανατολισμένες έτσι ώστε να συμπληρώνουν τις λοιπές δραστηριότητες και να καλύπτουν τις ανάγκες που μπορεί να γεννηθούν από το τουριστικό προϊόν της περιοχής και γενικότερα του Νομού.

Στην πόλη των Γρεβενών λειτουργούν οι παρακάτω τράπεζες: ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ, ALPHA BANK, ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ, EUROBANK-ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΟ ΤΑΜΙΕΥΤΗΡΙΟ, ΤΡΑΠΕΖΑ ΚΥΠΡΟΥ, ΕΓΝΑΤΙΑ-MARFIN, ΣΥΝΕΤΑΙΡΕΣΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΔΥΤΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ.

Όλα τα υποκαταστήματα είναι εφοδιασμένα με μηχανήματα αυτομάτων συναλλαγών Α.Τ.Μ. γεγονός που βοηθάει στην ικανοποίηση των τουριστών και επισκεπτών.

2.1.4.1.6 Τουριστικές Υποδομές

Λόγω του ότι ο Δήμος Γρεβενών αποτελεί ένα κομμάτι του ενιαίου τουριστικού προϊόντος του Νομού, η ανάλυση των τουριστικών υποδομών, καθώς η ζήτηση, η προσφορά, οι τάσεις και οι προοπτικές ανάπτυξης αναφέρονται σε όλη την περιοχή των Γρεβενών.

Συγκεντρώσεις τουριστικών καταλυμάτων, με την έννοια της ύπαρξης «τουριστικών περιοχών», δεν παρατηρούνται στο νομό. Τα περισσότερα δωμάτια είναι συγκεντρωμένα στην πόλη των Γρεβενών (270 κλίνες), την πόλη της Δεσκάτης (50 κλίνες) και στο Χιονοδρομικό Κέντρο Βασιλίτσας (70 κλίνες). Δεν μπορούμε, επομένως, να μιλάμε για «τουριστικές» περιοχές, με εξαίρεση εκείνη του Χιονοδρομικού Κέντρου. Και σε αυτή την περίπτωση ο «τουρισμός» είναι περιορισμένης έκτασης, παρ' όλο που υπάρχουν οι φυσικές προϋποθέσεις (μεγάλη διάρκεια χιονιού, εξαιρετικά ενδιαφέρον φυσικό περιβάλλον).

Συγκεκριμένα αναφέρονται οι ακόλουθες Τουριστικές Υποδομές

- Τουριστικά καταλύματα μεσαίου μεγέθους

Στο Νομό Γρεβενών καταγράφεται ένα μόνο κατάλυμα μεσαίου μεγέθους(101-300 κλίνες), με βάση το ενημερωτικό δελτίο της 19-5-2008, της Περιφερειακής Υπηρεσίας Τουρισμού του ΕΟΤ. Το τουριστικό αυτό κατάλυμα βρίσκεται στο Δήμο Ζιάκα και έχει δυναμικότητα 112 κλινών.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

- Τουριστικά καταλύματα μικρού μεγέθους,
Όλα τα υπόλοιπα τουριστικά καταλύματα που καταγράφονται διάσπαρτα στο Νομό, και εμφανίζουν τις μεγαλύτερες συγκεντρώσεις στις Δημοτικές Ενότητες Σμίξης και Φιλιππαιών και Θ.Ζιάκα είναι μικρού μεγέθους (έως 100 κλινών).
- Περιοχές οργανωμένης ανάπτυξης παραγωγικών δραστηριοτήτων του τριτογενούς τομέα - Χιονοδρομικό Κέντρο Βασιλίτσας
- Στην ευρύτερη περιοχή της βιομηχανικής περιοχής Δεσκάτης καταγράφεται μια ξενοδοχειακή μονάδα σε απόσταση 400μ. ανατολικά του προτεινόμενου έργου. Με βάση τα στοιχεία του μητρώου τουριστικών καταλυμάτων που διατηρεί ο ΕΟΤ, η μονάδα αυτή είναι η μοναδική που λειτουργεί στο Δήμο και είναι δυναμικότητας 20 κλινών.

Την τελευταία δεκαετία επιτεύχθηκε ικανοποιητική υποδομή σε κλίνες. Ο Δήμος διαθέτει 23 ξενοδοχεία και 82 ξενώνες στην ευρύτερη περιοχή δυναμικότητας 1.765 κλινών. Τα καταλύματα αυτά εκτός από αυτά που έχουν κατασκευασθεί ή αναπαλαιωθεί το τελευταίο διάστημα μέσω των προγραμμάτων LEADER I και LEADER II αποτελούν στην πλειοψηφία τους κτίσματα τα οποία θα πρέπει να αποκτήσουν αισθητική και στοιχεία από την τοπική παράδοση προκειμένου να αναβαθμιστεί το επίπεδο παροχής υπηρεσιών.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Στο πεδίο που ακολουθεί γίνεται περιγραφή και αποτύπωση της περιοχής του Δήμου, στο Θεματικό Τομέα «Τοπική Οικονομία και Απασχόληση» (βάσει του Εντύπου 4 του Οδηγού

* Δ.Ε.1 Γρεβενών Δ.Ε.2 Βεντζίου Δ.Ε.3 Ηρακλεωτών Δ.Ε.4 Αγίου Κοσμά Δ.Ε.5 Γόργιανης Δ.Ε.6 Θεόδωρου Ζιάκα – Σε περίπτωση που υπάρχουν διακριτά στοιχεία για τις Δημοτικές Ενότητες α. Αβδέλλας β. Μεσολουρίου γ. Περιβολίου δ. Σαμαρίνης ε. Φιλιππαίων στ. Δότσικου ζ. Σμίξης θα συμπεριληφθούν ξεχωριστά)

ΕΝΤΥΠΟ ΕΠ_04: ΤΟΠΙΚΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑ & ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ								
ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ								
Οικονομικώς ενεργοί								Οικονομικώς μη ενεργοί
Σύνολο	Απασχολούμενοι					Άνεργοι		
	Σύνολο	Πρωτογενής Τομέας NACE A-B	Δευτερογενής Τομέας NACE C-F	Τριτογενής Τομέας NACE G-Q	Δε δήλωσαν κλάδο οικονομικής δραστηριότητας	Σύνολο	Από αυτούς Νέοι Άνεργοι	
9.385	8.106	2.235	1.582	4.025	2.065		1.279	13.9131
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ & ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ								
Μονάδες Μέτρησης								
	Ημ/νία Καταγραφής	Σύνολο	Δ.Ε. 1	Δ.Ε. 2	Δ.Ε. 3	Δ.Ε. 4	Δ.Ε. 5	Δ.Ε. 6
Αγροτική Δραστηριότητα		Καλλιεργήσιμη Έκταση σε στρ.						
		450.000						
Αγροτική Δραστηριότητα		Επιχειρήσεις Επεξεργασίας Αγροτικών Προϊόντων σε Επίπεδο Νομού						
		15						
Κτηνοτροφική Δραστηριότητα		Μονάδες Εκτροφής / Αρθιμός Εκμεταλλεύσεων σε Επίπεδο Νομού						
		Βοοειδή 157	Εκμεταλλεύσεις με πρόβατα 864	Εκμεταλλεύσεις με μελισσοσμήνη 252		Εκμεταλλεύσεις με γουνοφόρα 2		
		Ζωικός Πληθυσμός σε Επίπεδο Νομού						

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

		Αίγες 53.381	Πρόβατα 69.733	Χοιρομητέρες (Βιολογικές) 550	Αγελάδες γαλακτοπαραγωγής 600
Δραστηριότητες Μεταποίησης/ Παραγωγής	<i>Επιχειρήσεις</i>				
	257 Επιχειρήσεις				
Δραστηριότητες Τουρισμού/Υπηρεσίες	<i>Ξενοδοχεία/Καταλύματα 5***** (κλίνες)</i>				
	<i>Ξενοδοχεία/Καταλύματα 4**** (κλίνες) 1 Δ.Ε Σαμαρίνας</i>				
					1
	<i>Ξενοδοχεία/Καταλύματα 3*** (κλίνες) 1 Δ.Ε Σμίξης, 2 Δ.Ε Φιλλυπαιών</i>				
		2			1 5
	<i>Ξενοδοχεία/Καταλύματα 2** (κλίνες) 1 Δ.Ε Περιβολίου, 1 Δ.Ε Σαμαρίνας</i>				
		1			1 4
	<i>Ξενοδοχεία/Καταλύματα 1* (κλίνες)</i>				
		2			
	<i>Εμπορικές Επιχειρήσεις</i>				
	480 Επιχειρήσεις				
	<i>Επιχειρήσεις Παροχής Υπηρεσιών (εκτός ξενοδοχείων/ καταλυμάτων/ τουριστικών κάμπινγκ)</i>				
	822 Επιχειρήσεις				
<i>Χιονοδρομικά</i>					
Χιονοδρομικό Κέντρο Βασιλίτσας					
<i>Εγκαταστάσεις Θερμαλιστικού Τουρισμού - Ιαματικές Πηγές (Πλήθος)</i>					
Ιαματικές Πηγές του Δ.Δ. Κιβωτού					

2.1.4.1.7 Πρόσθετα θέματα που αφορούν στο θεματικό τομέα Τοπική Οικονομία & Απασχόληση

Στην ενότητα που ακολουθεί, περιγράφονται άλλα πρόσθετα θέματα που αφορούν στο θεματικό τομέα Τοπική Οικονομία & Απασχόληση.

Ολοκληρωμένο τοπικό σχέδιο δράσης σε συνεργασία με όλους του φορείς του Νομού Γρεβενών

Μια ολοκληρωμένη στρατηγική σε τοπικό επίπεδο έχει ως στόχο τη διερεύνηση των πρωταρχικών αναγκών της περιοχής και την άμεση ανταπόκριση σε αυτές, μέσα από το σχεδιασμό και την ανάληψη συνεκτικής και στοχευμένης δράσης, χρησιμοποιώντας κυρίως τους τοπικούς πόρους. Στο πλαίσιο αυτό εντάσσεται και η ανάληψη δράσης στο τοπικό επίπεδο για την καταπολέμηση των διακρίσεων και των ανισοτήτων στην αγορά εργασίας και η οποία πρέπει να αντιμετωπίσει μια σειρά προβλημάτων πολυδιάστατου χαρακτήρα. Γιατί, η έκταση και οι μορφές που εμφανίζονται τα προβλήματα του αποκλεισμού από την αγορά εργασίας και εν γένει του κοινωνικού αποκλεισμού σε μια συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή, υπαγορεύουν σε μεγάλο βαθμό το είδος και το μέγεθος των παρεμβάσεων και δράσεων που θα πρέπει να αναληφθούν. Πέραν τούτου, οι όποιες παρεμβάσεις σχεδιάζονται σε κεντρικό επίπεδο, για να είναι αποτελεσματικές θα πρέπει να συνδέονται με ολοκληρωμένες και εξειδικευμένες δράσεις σε τοπικό επίπεδο. Και βέβαια οι απαντήσεις στα προβλήματα αυτά θα πρέπει να εξευρεθούν μέσα στο γενικότερο πλαίσιο της ανάπτυξης της συγκεκριμένης περιοχής, ενώ θα πρέπει να διαρθρωθούν κατάλληλα ώστε να αποτελέσουν αλληλοσυνδεόμενα μέρη ενός συνολικού σχεδίου δράσης για την προώθηση της απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο

Δεδομένου ότι η τοπική αυτοδιοίκηση αποτελεί το πρώτο επίπεδο δημοκρατικά εκλεγμένης διοίκησης, κατά συνέπεια το πλησιέστερο στον πολίτη και στην τοπική οικονομία επίπεδο, έχει σαφώς να παίζει σημαντικό ρόλο όσον αφορά τη σύσταση συμπράξεων μεταξύ όλων των τοπικών δημόσιων και ιδιωτικών φορέων για την προώθηση της απασχόλησης. Με ποιο τρόπο είναι δυνατόν να αξιοποιηθεί αυτός ο ενοποιητικός ρόλος και οι συνεργίες που μπορεί να δημιουργήσει, προκειμένου να αναπτυχθούν ολοκληρωμένες στρατηγικές για την απασχόληση και να καταστούν βιώσιμες οι συνεργασίες για την απασχόληση;

Η Ανάπτυξη του Ανθρώπινου Δυναμικού βρίσκεται στο επίκεντρο του ΤΣΔΑ. Η Ευρωπαϊκή και Εθνική πείρα προσφέρει πλήθος παραδειγμάτων που μπορούν να χρησιμεύσουν στη διαμόρφωση ενός άρτιου τοπικού σχεδίου για την απασχόληση και την κοινωνική ένταξη.

Τα Τοπικά Σχέδια Δράσης για την Απασχόληση αποσκοπούν:

- στη συγκρότηση μιας διευρυμένης αγοράς εργασίας, όπου θα διευκολύνεται η πρόσβαση όλων των ομάδων μιας τοπικής κοινωνίας, και
- στην επιτάχυνση των αναπτυξιακών διαδικασιών, μέσω της ενεργοποίησης όλων των ομάδων του πληθυσμού, αλλά και της προώθησης δικτύων και συνεργασιών σε τοπικό και σε υπερ-τοπικό επίπεδο

Σκοπός του σχεδίου ολοκληρωμένης παρέμβασης ,θα είναι η τοπική ανάπτυξη μέσω της βελτίωσης και αύξησης της απασχόλησης στις περιοχές των Δήμων που μετέχουν στην ομάδα συνεργαζόμενων φορέων και παρουσιάζουν ιδιαίτερα κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα,

καθώς και για ειδικές πληθυσμιακές ομάδες, σε τοπική κλίμακα που αντιμετωπίζουν προβλήματα κοινωνικού αποκλεισμού. Ο σκοπός αυτός θα επιτευχθεί μέσω της δημιουργίας συνθηκών που θα επιτρέψουν την αύξηση της απασχολησιμότητας, την κοινωνική ένταξη, την προώθηση ίσων ευκαιριών για όλους και την ενσωμάτωση ειδικών πληθυσμιακών ομάδων στην αγορά εργασίας.

Στόχος των Φορέων της Τοπικής Αυτοδιοίκησης αλλά και Κοινωνικών Φορέων του Νομού που θα συμμετέχουν στην υλοποίηση του σχεδίου δράσης θα πρέπει να είναι η ενίσχυση και η εμπύχωση των ατόμων που θα συμμετέχουν με την παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, ώστε να διευκολυνθεί η κοινωνική και εργασιακή τους ενσωμάτωση και να επιτευχθεί η ενεργοποίησή τους σε αυτή τη διαδικασία.

Αυτό θα υλοποιηθεί με την εφαρμογή των κατάλληλων μεθόδων που θα τους βοηθήσουν στην κοινωνική και εργασιακή τους προετοιμασία για την παρακολούθηση προγραμμάτων προκατάρτισης ή και επαγγελματικής κατάρτισης στην προώθηση και απορρόφηση τους στην αγορά εργασίας προκειμένου να επιτευχθεί η αποτελεσματική κοινωνική ένταξη των ατόμων αυτών, στην επαγγελματική και κατ' επέκταση την οικονομική αποκατάσταση των επωφελομένων, που θεωρείται η βάση για την κοινωνική αποκατάσταση και το βασικότερο στοιχείο ένταξης και ενεργητικής ενσωμάτωσης.

Στόχος είναι η άμβλυνση και η αντιμετώπιση μιας σειράς κοινωνικό - ψυχολογικών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν τα άτομα αυτά μέσω της ατομικής και ομαδικής συμβουλευτικής, στον περιορισμό των παραγόντων εκείνων που αποτελούν τροχοπέδη , (όπως έλλειψη επαρκούς ενημέρωσης και των δυσκολιών που συναντούν στην πρόσβασή τους σε κοινωνικές , κρατικές και νομικές υπηρεσίες) και δυνατότητα πρόσβασής τους σε κοινωνικές υπηρεσίες και οργανισμούς.

Παράλληλα με τις ενέργειες που αφορούν την επαγγελματική αποκατάσταση των επωφελομένων προβλέπεται η ευαισθητοποίηση του ευρύτερου πληθυσμού, ιδιαίτερα των εργοδοτών και η άρση των προκαταλήψεων και της περιθωριοποίησης, τη δημιουργία μηχανισμών πληροφόρησης και διασύνδεσης μεταξύ των επωφελομένων, κοινωνικών εταίρων και τοπικών ΟΑΕΔ.

Ενίσχυση Κοινωνικής Οικονομίας

Ορισμένες μορφές κοινωνικοοικονομικών οργανισμών (συνεταιρισμοί, ενώσεις, οργανώσεις κοινωνικής αλληλεγγύης και ιδρύματα), οι οποίοι αναφέρονται συνήθως με τον γενικό όρο «κοινωνική οικονομία» ή «τρίτος τομέας» ή «τρίτο σύστημα», συμμερίζονται κάποιες κοινές αρχές, όπως ο μη κερδοσκοπικός χαρακτήρας, η ανεξαρτησία από τον δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα, η υιοθέτηση πιο συμμετοχικών μορφών οργάνωσης και το ήθος παροχής κοινωφελών υπηρεσιών. Ορισμένοι εξ αυτών αποσκοπούν στην κάλυψη αναγκών οι οποίες δεν καλύπτονται από τις δημόσιες υπηρεσίες ή από την αγορά. Για το σκοπό αυτό, αναλαμβάνουν οικονομικές δραστηριότητες και προσλαμβάνουν προσωπικό. Πρόκειται συνήθως για μικρούς οργανισμούς, οι οποίοι διατηρούν στενούς δεσμούς με την τοπική κοινωνία και ως επί το πλείστον εργάζονται για την μακροπρόθεσμη ανάπτυξη της περιοχής τους.

Οι διαρθρωτικές αλλαγές της τελευταίας εικοσαετίας είχαν ως αποτέλεσμα τη δημιουργία νέων οργανισμών κοινωνικής οικονομίας, στόχος των οποίων είναι η κάλυψη των αναγκών των πολιτών και της τοπικής κοινωνίας που δεν καλύπτονται από άλλες δομές, καθώς και η αντιστάθμιση των συνεπειών της αυξανόμενης ανεργίας και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Η αύξηση αυτή ερμηνεύεται εν μέρει από την ιδιωτικοποίηση ορισμένων λειτουργιών τις οποίες επιτελούσε στο παρελθόν ο δημόσιος τομέας και εν μέρει από την παροχή νέων υπηρεσιών ως απόκριση σε νέες ανάγκες. Διακρίνονται δύο κατηγορίες δραστηριοτήτων:

- ενσωμάτωση ανέργων ή αναξιοπαθούντων ατόμων μέσω απόκτησης εργασιακής πείρας
- παραγωγή κοινωφελών αγαθών και υπηρεσιών.

Το εν λόγω σύνολο δραστηριοτήτων συνιστά ένα πραγματικό τρίτο σύστημα, το οποίο συμπληρώνει τον δημόσιο και ιδιωτικό τομέα, αλληλεπιδρά με αυτούς και δημιουργεί κοινωνικούς δεσμούς από τους οποίους ωφελείται το σύνολο της κοινωνίας.

Ορισμένες από τις νέες αυτές υπηρεσίες, όπως εκείνες που στοχεύουν στην προστασία του περιβάλλοντος, ενδέχεται να μεταβληθούν σε οικονομικά επικερδείς δραστηριότητες βραχυπρόθεσμα ή μεσοπρόθεσμα. Ωστόσο κάποιες άλλες, ιδίως οι πολιτιστικές και προσωπικές υπηρεσίες (περίθαλψη ηλικιωμένων, φροντίδα παιδιών κ.λπ.) εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν εμπόδια, τα οποία συνδέονται με τη χρηματοδότηση της ζήτησης. Κατά συνέπεια η συνεχιζόμενη ύπαρξή τους, θα απαιτούσε ένα μέρος από την απαραίτητη χρηματοδότηση για την ανάπτυξή τους να αναζητηθεί εκτός της αγοράς. Η εν λόγω χρηματοδότηση αιτιολογείται μόνον εάν συνεκτιμηθούν τα οφέλη που προσφέρουν οι νέες αυτές υπηρεσίες στην κοινωνία, καθώς και η εξοικονόμηση που συνεπάγονται (εξοικονόμηση δαπανών για κοινωνική ασφάλιση, αύξηση του αριθμού ατόμων που διατίθενται να εισέλθουν στην αγορά εργασίας, μείωση των μικροπαραβάσεων κ.λπ.).

Σήμερα η αναγκαία χρηματοδότηση προέρχεται συνήθως από δημόσια προγράμματα, ιδίως όσα στοχεύουν στην ενεργοποίηση πολιτικών για την απασχόληση. Ενδεχομένως είναι εύλογη η χρηματοδότηση ενδιάμεσων επιχειρήσεων, οι οποίες αποσκοπούν στην επανένταξη των ατόμων μέσω της εργασίας, στο πλαίσιο ενεργών πολιτικών απασχόλησης. Ωστόσο, στο βαθμό που δημιουργούν και βιώσιμες θέσεις εργασίας, πρέπει να έχουν πρόσβαση σε κανονικές πηγές χρηματοδότησης για επιχειρήσεις.

Παράλληλα με τις επιχειρήσεις, το τρίτο σύστημα ή η κοινωνική οικονομία αντιπροσωπεύουν μια σημαντική και ανερχόμενη δύναμη όσον αφορά τη δημιουργία θέσεων εργασίας, ιδίως για άτομα που αντιμετωπίζουν δυσχέρειες στην πρόσβαση στην αγορά εργασίας.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση καλείται να απαντήσει στα ακόλουθα ερωτήματα και να δώσει τις σωστές στρατηγικές κατευθύνσεις:

- Τι είδους δημόσιες και/ή ιδιωτικές πηγές χρηματοδότησης θα κάλυπταν με τον καλύτερο δυνατό τρόπο τις αναπτυξιακές ανάγκες; Με ποιο τρόπο μπορεί να χρηματοδοτηθεί το τρίτο σύστημα, δεδομένου ότι εξοικονομεί κονδύλια και παράγει προστιθέμενη αξία για την κοινωνία; Ποιος είναι σήμερα ο απολογισμός των διαφόρων πειραματικών ενεργειών επιδότησης της ζήτησης μέσω π.χ. κουπονιών υπηρεσιών και φορολογικών απαλλαγών;
- Η αύξηση του επαγγελματισμού των οργανισμών του τρίτου συστήματος είναι απαραίτητη για τη βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών. Τούτο μοιάζει ανέφικτο μέσω των παραδοσιακών εκπαιδευτικών συστημάτων και συστημάτων κατάρτισης. Με ποιους άλλους τρόπους θα μπορούσε να επιτευχθεί η αύξηση του επαγγελματισμού και μια υψηλότερη ποιότητα στις υπηρεσίες και στις θέσεις εργασίας;
- Ποιες μορφές συμπράξεων θα μπορούσαν να εξασφαλίσουν την πάγια συνεκτίμηση των συμφερόντων και των αναγκών των οργανισμών του τρίτου συστήματος κατά τη διαδικασία λήψης αποφάσεων;

Πρώθηση της συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα και κυρίως των μικρών επιχειρήσεων στην διαμόρφωση τοπικών δράσεων για την απασχόληση

Η ευαισθητοποίηση των τοπικών αρχών σχετικά με την ανάγκη ανάπτυξης και στήριξης της επιχειρηματικότητας σε τοπικό επίπεδο αυξάνεται συνεχώς. Συγκεκριμένα νέες επιχειρήσεις, μικροεπιχειρήσεις και ΜΜΕ αντιμετωπίζουν ειδικές δυσκολίες που συχνά αντιμετωπίζονται καλύτερα σε τοπικό επίπεδο. Η περιφερειακή και τοπική αυτοδιοίκηση μπορεί να αναπτύξει πλήθος υποστηρικτικών και συμβουλευτικών δομών, καθώς και ενιαία κέντρα επαφής, προκειμένου να δημιουργήσει ένα ευνοϊκότερο περιβάλλον για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Η ανταγωνιστική θέση του ιδιωτικού τομέα εξαρτάται μέχρις ενός σημείου από την ανταγωνιστικότητα της περιοχής, η οποία με τη σειρά της εξαρτάται, μεταξύ άλλων, από την ύπαρξη των ανθρώπινων και κοινωνικών πόρων που απαιτούνται από τις νέες οικονομικές συνθήκες. Ως εκ τούτου τίθεται το ζήτημα του τρόπου με τον οποίο μπορούν οι τοπικές πολιτικές να συμβάλουν στην ανταγωνιστικότητα των τοπικών επιχειρήσεων. Μια προσέγγιση η οποία θα επικεντρώνεται στις «ανάγκες του χρήστη» προϋποθέτει τη συμμετοχή της τοπικής επιχειρηματικής κοινότητας στο σχεδιασμό και στην υλοποίηση τοπικών στρατηγικών για την απασχόληση και την ανάπτυξη.

Προκειμένου να αξιοποιηθεί πλήρως η δυνατότητα ανάπτυξης της απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο, πρέπει να ληφθούν δεόντως υπόψη οι ανάγκες των τοπικών επιχειρήσεων. Ως εκ τούτου, πρέπει να ενθαρρύνεται η ενεργός συμμετοχή της τοπικής επιχειρηματικής κοινότητας σε συμπράξεις για την απασχόληση.

Ο ανταγωνισμός των επιχειρήσεων χρειάζεται μια αποτελεσματική τοπική αγορά εργασίας. Εν προκειμένω τίθενται διάφορα ζητήματα. Οι επιχειρήσεις παίζουν καίριο ρόλο στον εντοπισμό των τοπικών αναγκών δεξιοτήτων και στην έγκαιρη διάγνωση των τάσεων της αγοράς εργασίας. Μπορούν να συμβάλουν στην ενίσχυση της επιχειρηματικής βάσης της περιοχής παρέχοντας υποστήριξη και παρακολουθώντας την πορεία των νέων και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Οι επιχειρήσεις μπορούν, επίσης, να συμβάλουν ενεργά στην επανένταξη στην αγορά εργασίας ομάδων που έχουν αποκλεισθεί από αυτήν, εφαρμόζοντας θετικές πολιτικές προσλήψεων υπέρ των αναξιοπαθούντων ομάδων.

Η ενεργός υποστήριξη των επιχειρήσεων είναι ζωτικής σημασίας για την ανάπτυξη της απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο – οι περισσότερες θέσεις εργασίας δημιουργούνται και διατηρούνται από επιχειρήσεις. Ως εκ τούτου, οι επιχειρήσεις πρέπει να συμμετέχουν σε ολοκληρωμένες στρατηγικές δημιουργίας θέσεων εργασίας και η συμβολή τους να αξιοποιείται στο μέγιστο δυνατό βαθμό

Η επιτάχυνση των τεχνολογικών και οικονομικών αλλαγών καθιστά αναγκαία την ανάλογη προσαρμογή των προϊόντων, των τεχνολογιών και της οργάνωσης των επιχειρήσεων. Ο τρόπος διαχείρισης της διαδικασίας αναδιάρθρωσης επηρεάζει την τοπική απασχόληση και την τοπική κοινωνία.

Η Τοπική Αυτοδιοίκηση καλείται να απαντήσει στα ακόλουθα ερωτήματα και να δώσει τις σωστές στρατηγικές κατευθύνσεις:

Ποια ορθή πρακτική διαχείρισης της οικονομικής αναδιάρθρωσης θα μπορούσε να διαδοθεί, προκειμένου να ελαχιστοποιηθούν οι αρνητικές συνέπειες στην τοπική απασχόληση

Με ποιο τρόπο μπορεί να αξιοποιηθεί το δυναμικό των τοπικών επιχειρήσεων για την εφαρμογή ενεργών τοπικών πολιτικών για την αγορά εργασίας; Πώς μπορούν να ενθαρρυνθούν ούτως ώστε να συνεργασθούν με κοινωνικές επιχειρήσεις και να τις στηρίξουν, παρά τις ενδεχόμενες συγκρούσεις λόγω ανταγωνισμού.

Με ποιο τρόπο μπορεί να αξιοποιηθεί το δυναμικό των τοπικών επιχειρήσεων για την εφαρμογή ενεργών τοπικών πολιτικών για την αγορά εργασίας; Πώς μπορούν να ενθαρρυνθούν ούτως ώστε να συνεργασθούν με κοινωνικές επιχειρήσεις και να τις στηρίξουν, παρά τις ενδεχόμενες συγκρούσεις λόγω ανταγωνισμού.

Εναλλακτικές μορφές κτηνοτροφικής παραγωγής

Η σημερινή εντατική γεωργία αποβλέπει στην αύξηση της παραγωγικότητας του εδάφους καθώς και των αποδόσεων των παραγωγικών ζώων. Ο στόχος όμως αυτός επιτυγχάνεται με αλόγιστη χρήση χημικών λιπασμάτων και φυτοφαρμάκων, αλόγιστη εκμηχάνιση σε πολλές περιπτώσεις της παραγωγικής διαδικασίας και σπατάλη των υδάτινων πόρων, χρησιμοποίηση νέων μεθόδων αναπαραγωγής και διαχείρισης των ζώων και μεγάλη ενεργειακή σπατάλη. Η εντατικοποίηση της γεωργίας οδηγεί στις μονοκαλλιέργειες και στην αποσύνδεση της παραγωγής από το έδαφος. Δημιουργείται έτσι μεγάλη ρύπανση των υδάτων και του εδάφους, διάβρωση και απώλεια εδαφών, απώλεια της γενετικής βιοποικιλότητας και αποσταθεροποίηση του οικοσυστήματος.

Η ορθολογική αξιοποίηση και προστασία των φυσικών βοσκοτόπων των τεχνητών λειμώνων αλλά και των καλλιεργούμενων με κτηνοτροφικά φυτά εκτάσεων διασφαλίζει τη διαρκή διαθεσιμότητα των ανανεώσιμων πηγών θρεπτικών ουσιών που προορίζονται για τη διατροφή των αγροτικών ζώων. Η ενέργεια αυτή έχει ως αποτέλεσμα την αειφόρο αξιοποίηση των διατροφικών πόρων και τη διαρκή παραγωγή υψηλής βιολογικής αξίας προϊόντων ζωικής προέλευσης χωρίς την υποβάθμιση του περιβάλλοντος. Η αειφόρος γεωργία, στα πλαίσια της ζωικής παραγωγής, συμβάλλει αποφασιστικά στη μείωση των εισροών στις καλλιέργειες κτηνοτροφικών φυτών και στις εκτροφές των παραγωγικών ζώων, χρησιμοποιεί ήπια, προσαρμοσμένη σε κάθε περιοχή τεχνολογία και αξιοποιεί τους τοπικούς παραγωγικούς πόρους.

Τα ολοκληρωμένα συστήματα παραγωγής γεωργικών προϊόντων και ιδιαίτερα η βιολογική γεωργία, που εφαρμόζονται τα τελευταία χρόνια σε όλες σχεδόν τις χώρες του κόσμου, κερδίζουν συνεχώς μεγαλύτερο μερίδιο της γεωργικής γης.

Η προοπτική εφαρμογής της ολοκληρωμένης διαχείρισης της γεωργικής και κτηνοτροφικής παραγωγής στη χώρα μας είναι μεγάλη γιατί είναι ο καλύτερος τρόπος άσκησης της γεωργίας και κτηνοτροφίας

Η εφαρμογή της όμως στην περιοχή μελέτης παρουσιάζει σήμερα ορισμένα σοβαρά προβλήματα. Προϋποθέτει την ύπαρξη συγκεντρωμένων κτηνοτροφικών εκμεταλλεύσεων και ιδιαίτερα καλλιεργειών ζωοτροφών σε κάθε περιοχή. Στην περιοχή μελέτης, όλοι οι παραγωγοί πρέπει να αποδεχτούν ένα σύστημα ομαδοποιημένης παραγωγής (ομαδική εκμετάλλευση). Αυτό είναι αναγκαίο διότι παρέχει τη δυνατότητα ελέγχου των εισροών και εκροών, ελέγχου των απαραίτητων πρακτικών για την προστασία του περιβάλλοντος και ελέγχου της αγοράς με μεγαλύτερη διαπραγματευτική ικανότητα κατά τη διάθεση των προϊόντων, αφού το σύστημα αυτό παρέχει μεγάλες δυνατότητες κάλυψης των αναγκών της αγοράς σε ποσότητα και διάρκεια διάθεσης προϊόντων.

Στην περιοχή μελέτης δεν υπάρχουν επί του παρόντος όλες αυτές οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή της ολοκληρωμένης διαχείρισης της γεωργικής και κτηνοτροφικής παραγωγής. Υπάρχουν όμως προϋποθέσεις για την εφαρμογή της βιολογικής κτηνοτροφίας, η οποία ήδη εφαρμόζεται από κτηνοτρόφους και γεωργούς τα τελευταία χρόνια.

Εναλλακτικές μορφές Τουρισμού

Οι νέες τάσεις στην Τοπική Ανάπτυξη εστιάζονται στην αξιοποίηση του ενδογενούς δυναμικού κάθε περιοχής, στην αποκέντρωση της λήψης των αποφάσεων, στην ενίσχυση των τοπικών πρωτοβουλιών για την ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας, στην ενεργοποίηση του κοινωνικού μηχανισμού της τοπικής συνειδησης, στην ανάπτυξη πολυκεντρικών δικτύων και συνέργιας και στην αντιμετώπιση των οικουμενικών προβλημάτων όπως είναι η μόλυνση του Περιβάλλοντος, η ανεργία, η παγκοσμιοποίηση, η ανάπτυξη νέων τεχνολογιών κλπ. με στόχο την αποτελεσματικότερη εκμετάλλευση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων κάθε περιφέρειας, την προστασία του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος και την προώθηση της τοπικής αειφορίας.

Στο παραπάνω πλαίσιο εντάσσεται και η ανάπτυξη των τουριστικών δραστηριοτήτων στις αγροτικές και ορεινές περιοχές, η οποία έχει επιταχυνθεί τα τελευταία χρόνια ως αποτέλεσμα της αυξανόμενης τουριστικής ζήτησης και της διαφοροποίησης και εμπλουτισμού του τουριστικού προϊόντος

Για μια αειφόρο τουριστική ανάπτυξη της περιοχής, πρέπει αφ' ενός να ληφθούν υπόψη όλα τα συγκριτικά πλεονεκτήματα της περιοχής σε σχέση με την τουριστική προσφορά καθώς και οι νέες τάσεις του τουρισμού διεθνούς και εγχωρίως. Ο Ν. Γρεβενών δεν μπορεί να υπολογίζει τόσο στο μαζικό (ιδίως διεθνή) τουρισμό. Μένει λοιπόν να εξεταστεί η δυνατότητα δημιουργίας ή ενίσχυσης εναλλακτικών μορφών τουρισμού. Οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού συνιστούν, κατά βάση, δραστηριότητες που εμπίπτουν στην κατηγορία του ήπιου τουρισμού (soft tourism). Ήπιος τουρισμός είναι ένας πιο ανθρωπίνος τουρισμός που δεν δημιουργεί βαθιές και ανίατες πληγές στο φυσικό και στο κοινωνικό περιβάλλον του τόπου υποδοχής.

Πέραν των ήδη εγκαταστημένων και αρκετά ανεπτυγμένων τουριστικών δραστηριοτήτων στην περιοχή του Νομού Γρεβενών, η κύρια μορφή όπου θα πρέπει να επικεντρωθεί η προσπάθεια είναι ο αγροτικός τουρισμός. Αυτός αποτελεί μια δραστηριότητα πολύ διαδεδομένη, αποτελεί δε μια μοναδική ευκαιρία ενίσχυσης της υπαίθρου και συγκράτησης του πληθυσμού με παράλληλη προστασία του περιβάλλοντος. Λόγω του τελευταίου μπορεί να χαρακτηριστεί και "οικολογικός" τουρισμός.

Δεν είναι τυχαίο ότι η πολιτική ανάπτυξης του αγροτουρισμού αποτελεί κεντρική κατευθυντήρια πολιτική της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως απάντηση στα ζητήματα της πολυλειτουργικής γεωργίας, της ενίσχυσης του αγροτικού εισοδήματος, της περιφερειακής ανάπτυξης, της προστασίας του περιβάλλοντος, του αιτήματος του σύγχρονου ανθρώπου για την ποιότητα ζωής

Με τον αγροτουρισμό, πετυχαίνουμε την παραμονή των κατοίκων στις περιοχές τους, την διατήρηση της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς, την ανακαίνιση σπιτιών και αρχοντικών που αφέθηκαν στον χρόνο. Μέσω του αγροτουρισμού προβάλλεται η πολιτιστική κληρονομιά, η μοναδικότητα της κάθε περιοχής που χάνεται και διαβρώνεται

Παράλληλα, πεδίο εφαρμογής θα αποτελέσει και ο αστικός χώρος όπου υπάρχουν δυνατότητες ανάπτυξης ειδικών μορφών τουρισμού, όπως ο ο συνεδριακός τουρισμός, και Θρησκευτικός – προσκυνητικός τουρισμός.

Το ζητούμενο είναι η δημιουργία σύνθετων τουριστικών προϊόντων με τη χρήση συνδυασμού δραστηριοτήτων και άλλων υπηρεσιών και ειδικότερα η ανάπτυξη νέων μορφών τουρισμού (ειδικού ενδιαφέροντος και εναλλακτικού τουρισμού) κατ' αρχή αξιοποιώντας υπάρχοντες πόρους και υποδομές. Τέτοια προϊόντα μπορεί να εστιάζονται σε μορφές όπως:

- Συνεδριακός τουρισμός: Το πνευματικό κέντρο της πόλης των Γρεβενων είναι ένα σύγχρονο κτίριο πολλαπλών χρήσεων καθώς σε μπορούν να φιλοξενηθούν εκτός από , ποικίλες πολιτιστικές εκδηλώσεις λόγου, μουσικής, θεάτρου και διάφορες οργανώσεις συνεδρίων κλπ.
- Θρησκευτικός – προσκυνητικός τουρισμός. Ο ιστορικός, εκκλησιαστικός και μοναστηριακός πλούτος του Δήμου Γρεβενών είναι πολύ σημαντικός.

Θρησκευτικός τουρισμός μπορεί να θεωρηθεί το σύνολο εκείνο των τουριστικών δραστηριοτήτων το οποίο επικεντρώνεται γύρω από μνημεία και χώρους θρησκευτικής σημασίας. Βασική επιδίωξη του Δήμου είναι ο σχεδιασμός και η εφαρμογή ενός ολοκληρωμένου μοντέλου αξιοποίησης και εκμετάλλευσης των εκκλησιαστικών μνημείων για την ανάπτυξη θρησκευτικού-προσκυνητικού τουρισμού.

Οι στοχευόμενες παρεμβάσεις στον τουριστικό τομέα έχουν ως πεδίο εφαρμογής τόσο τους ήδη ανεπτυγμένους τουριστικούς προορισμούς, όπου απαιτούνται σημαντικές παρεμβάσεις αναβάθμισης και εκσυγχρονισμού του τουριστικού προϊόντος, όσο και τους αναπτυσσόμενους τουριστικούς προορισμούς η ποικιλότητα πόρων των οποίων προσφέρεται για την ανάπτυξη ενός πολυδιάστατου τουριστικού προϊόντος.

Τέλος η πρωτοβουλία LEADER, μετά την εμπειρία τριών περιόδων προγραμματισμού, έχει φτάσει σε επίπεδο ωριμότητας που δίνει τη δυνατότητα στις αγροτικές περιοχές να εφαρμόσουν ευρύτερα την προσέγγιση LEADER εξυπηρετώντας βασικούς στόχους του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης (ΠΑΑ) 2007-2013. Μέσω της προσέγγισης LEADER θα εφαρμοστούν στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης με ολοκληρωμένο και πολυτομεακό χαρακτήρα σε σαφώς προσδιορισμένες αγροτικές περιοχές μικρότερες της περιφέρειας.

Η εκπόνηση και εφαρμογή των στρατηγικών τοπικής ανάπτυξης θα πραγματοποιηθεί μέσω της «εκ των κάτω προς τα άνω προσέγγισης» από τα τοπικά εταιρικά σχήματα δημοσίου – ιδιωτικού τομέα (Ομάδες Τοπικής Δράσης – Ο.Τ.Δ.) που δραστηριοποιούνται στην περιοχή παρέμβασης.

Το LEADER, σε συνδυασμό με το πρόγραμμα LIFE αναμένεται να λύσουν πολλά αιτήματα-προβλήματα της αυτοδιοίκησης, αλλά και να συμβάλλουν στην οικονομική-πολιτιστική- κοινωνική

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

ανάπτυξη της περιοχής μας, με σεβασμό πάντοτε στο περιβάλλον.

Στο πεδίο που ακολουθεί περιγράφονται άλλα πρόσθετα θέματα που αφορούν στο θεματικό τομέα Τοπική Οικονομία & Απασχόληση (βάσει του Εντύπου Ε3 του Οδηγού της Ε.Ε.Τ.Α.Α)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΛΛΩΝ ΠΡΟΣΘΕΤΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
Ολοκληρωμένο τοπικό σχέδιο δράσης σε συνεργασία με όλους του φορείς του Νομού Γρεβενών
Ενίσχυση Κοινωνικής Οικονομίας
Πρωώθηση της συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα και κυρίως των μικρών επιχειρήσεων στην διαμόρφωση τοπικών δράσεων για την απασχόληση
Εναλλακτικές μορφές κτηνοτροφικής παραγωγής
Εναλλακτικές μορφές τουρισμού στον Αστικό και Περιαστικό χώρο

2.1.4.1.8 Περιγραφή των κυριότερων δραστηριοτήτων των υπηρεσιών του Δήμου στο θεματικό τομέα Τοπική & Απασχόληση

Στην ενότητα αυτή γίνεται περιγραφή των κυριότερων δραστηριοτήτων των υπηρεσιών του Δήμου που έχουν δραστηριότητα στο θεματικό τομέα Τοπικής Οικονομίας & Απασχόλησης.

Το Αυτοτελές Τμήμα Οικονομικής Ανάπτυξης είναι αρμόδιο για την προστασία και ανάπτυξη της φυτικής παραγωγής, της ζωικής παραγωγής και της αλιείας στην περιοχή του Δήμου, την υποστήριξη του αγροτικού κόσμου για την βελτίωση των μεθόδων εργασίας και την καλύτερη οργάνωση των αγροτικών εκμεταλλεύσεων, την παρακολούθηση, αδειοδότηση και εποπτεία των εμπορικών δραστηριοτήτων στην περιοχή του Δήμου, την προστασία του καταναλωτή, την προώθηση της απασχόλησης και την εφαρμογή ενεργειών τουριστικής ανάπτυξης. Οι συγκεκριμένες αρμοδιότητες του Τμήματος στο πλαίσιο της αποστολής του, καθορίζονται από τις ισχύουσες διατάξεις Νόμων, Διαταγμάτων και Υπουργικών Αποφάσεων. Στο τμήμα υπάγεται το Γραφείο Απασχόλησης και Τουρισμού, το οποίο δραστηριοποιείται σε θέματα απασχόλησης.

Ακολουθεί η περιγραφή των κυριότερων δραστηριοτήτων των υπηρεσιών του Δήμου που έχουν δραστηριότητα στο θεματικό τομέα Τοπική Οικονομία και Απασχόληση (βάση του Εντύπου_Ε3 του Οδηγού της Ε.Ε.Τ.Α.Α)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΥΡΙΟΤΕΡΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΣΤΟ ΤΟΜΕΑ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

ΥΠΗΡΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
Γραφείο Απασχόλησης και Τουρισμού	1. Σχεδιάζει, εισηγείται την εφαρμογή και εφαρμόζει τοπικά προγράμματα δράσης και τοπικές πρωτοβουλίες ή συμμετέχει σε ανάλογες δράσεις και πρωτοβουλίες, για την προώθηση και διεύρυνση της απασχόλησης στην περιοχή του Δήμου.
	2. Μεριμνά για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας και της επαγγελματικής κατάρτισης προωθώντας την ίδρυση και λειτουργία Κέντρων Επαγγελματικού Προσανατολισμού και Κέντρων Επαγγελματικής Κατάρτισης σε συνεργασία και με το Γραφείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Πολιτισμού του Τμήματος Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού και με τη Διεύθυνση Δια Βίου Μάθησης και Απασχόλησης της αντίστοιχης Περιφέρειας και λαμβάνοντας υπόψη τις προγραμματικές επιλογές για θέματα επαγγελματικής κατάρτισης του περιφερειακού προγράμματος δια βίου μάθησης.
	3. Μεριμνά για την απορρόφηση του εργατικού δυναμικού της περιοχής του Δήμου με την ανάπτυξη συμβουλευτικών δράσεων προς τους ανέργους και την προώθηση ίσων ευκαιριών πρόσβασης στην αγορά εργασίας.

2.1.4.1.9 Δράσεις άλλων φορέων που εκτελούνται στην περιοχή του Δήμου

Στην ενότητα αυτή, περιγράφονται πιθανές δράσεις άλλων φορέων που εκτελούνται στην περιοχή του Δήμου και αφορούν τον θεματικό τομέα και επηρεάζουν το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα του Δήμου.

ΑνΓρε Αναπτυξιακή Α.Ε ΟΤΑ

Οι κύριες δραστηριότητες της εταιρείας στην ευρύτερη περιοχή του Νομού Γρεβενών, που επηρεάζουν τον Επιχειρησιακό πρόγραμμα του Δήμου στο θεματικό τομέα Τοπική Οικονομία και Απασχόληση, είναι η διαχείριση και εφαρμογή προγραμμάτων.

Συγκεκριμένα, για την περίοδο 2009-2015 η ΑνΓρε υλοποιεί το πρόγραμμα LEADER – Άξονας 4 του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης της Ελλάδας 2007-2013 (ΠΑΑ), προϋπολογισμού 6.250.000 ευρώ, με τις δράσεις του οποίου επιδιώκεται η στήριξη της καινοτομίας, περιλαμβάνοντας τη δημιουργία και ανάπτυξη πολύ μικρών επιχειρήσεων, την ενθάρρυνση τουριστικών δραστηριοτήτων, την αύξηση της προστιθέμενης αξίας γεωργικών και δασοκομικών προϊόντων, την αναδειξη της αγροτικής κληρονομιάς, των αναμόρφωση χωριών, τις συνεργασίες, τη δικτύωση κ.α.

Επίσης, στα πλαίσια του ΠΑΑ, η ΑνΓρε ως μέλος του Μηχανισμού Υποστήριξης Δυτικής Μακεδονίας, θα υλοποιήσει τον Άξονα 3 για την περίοδο 2012-2015. Οι ομάδες μέτρων, τα μέτρα και οι δράσεις, έχουν ως στόχο την οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική αναβάθμιση της υπαίθρου, κατά τρόπο που να εξασφαλίζεται η οινονομική αυτοδυναμία της, η προστασία του περιβάλλοντος και η διάσωση και διαφύλαξη των στοιχείων της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Τέλος, σε συνεργασία με άλλους φορείς μέχρι τον Ιούνιο του 2012, η ΑνΓρε υλοποιεί το πρόγραμμα LIFE. Το έργο αποσκοπεί στην εφαρμογή πρότυπων δράσεων διατήρησης του δασικού πλούτου και ειδών της άγριας πανίδας στις τρεις περιοχές Natura 2000 (Scis – SPAs) του Νομού Γρεβενών. Οι δράσεις που εφαρμόζονται στην περιοχή, αφορούν φυτεύσεις και συντήρηση

οπορωφόρων δέντρων, δημιουργία κέντρου για την αναπαραγωγή και διάδοση αποτελεσματικών σκύλων φύλαξης/ ελληνικού ποιμενικού, εξοπλισμός και λειτουργία κέντρου ενημέρωσης και ενημερωτικές εκδηλώσεις – ημερίδες για παραγωγούς, κατοίκους και το ευρύ κοινό, σεμινάρια, ενημερωτικό υλικό, Media Work, συνέδριο, συμμετοχή σε διεθνή συνέδρια.

Αν.Δη.Γ.Α.Ε. ΟΤΑ

Την 10/12/2010 καταχωρήθηκε στο Μητρώο Ανωνύμων Εταιρειών και πήρε αριθμό μητρώου 70374/50/Β/10/02 η Ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Αναπτυξιακής Δήμου Γρεβενών Ανώνυμη Εταιρεία ΟΤΑ» και δ.τ. «Αν.Δη.Γ. Α.Ε. ΟΤΑ» καθώς επίσης και η με αριθμό 1126/9-12-2010 απόφαση του Νομάρχη Γρεβενών με την οποία δόθηκε η άδεια σύστασης και εγκρίθηκε το καταστατικό της παραπάνω εταιρείας, όπως καταρτίστηκε με την υπ' αριθμ. 12.389/3-11-2010 πράξη της συμβολαιογράφου Γρεβενών Ανθής Βεγενά του Εμμανουήλ.

Σκοπός της εταιρείας είναι η εκπόνηση, εφαρμογή και διαχείριση επιχειρηματικών και επενδυτικών σχεδίων και προγραμμάτων για την αξιοποίηση των φυσικών και οικονομικών πόρων της περιοχής.

Ταυτόχρονα ανάμεσα στις λειτουργίες της είναι η μελέτη και εφαρμογή προγραμμάτων και έργων για την προστασία, την ανάπτυξη και τη διαχείριση πόρων για το φυσικό και το οικιστικό περιβάλλον, την αρχιτεκτονική και πολιτιστική κληρονομιά και κάθε είδους δραστηριότητα με στόχο την ολοκληρωμένη τοπική ανάπτυξη.

Η τρέχουσα δραστηριότητά της σχετίζεται με τη λειτουργία των Δημοτικών Σφαγείων.

Επιμελητήριο Γρεβενών

Σύμφωνα με το ισχύον θεσμικό πλαίσιο, το Επιμελητήριο Γρεβενών αποτελεί συμβουλευτικό και γνωμοδοτικό όργανο της Πολιτείας και των Επιχειρήσεων Μελών. Ως σκοπό έχει την εκπροσώπηση, παρακολούθηση και προώθηση της βιομηχανίας, της βιοτεχνίας, του εμπορίου και των υπηρεσιών, με γνώμονα την ανάπτυξη της Οικονομίας.

Στο πλαίσιο του θεσμικού του ρόλου, το Επιμελητήριο Γρεβενών

- Παρέχει υπηρεσίες δημόσιας αρχής (χορήγηση πιστοποιητικών, βεβαιώσεων, αδειών, κλπ)
- Αποτελεί Σύμβουλο της Πολιτείας (παρέχει πληροφορίες, γνωματεύσεις, υποβάλλει προτάσεις, λειτουργεί επιτροπές πραγματογνωμόνων)
- Συμμετέχει σε επιτροπές προγραμματισμού των περιφερειακών αποκεντρωμένων οργάνων και των οργανισμών τοπικής Αυτοδιοίκησης.
- Αναπτύσσει δράσεις και παρέχει υπηρεσίες υποστηρικτικού χαρακτήρα (παρέχει πληροφόρηση, συμβουλές και κατάρτιση-επιμόρφωση προς τα μέλη, εκπονεί μελέτες και εμπειρογνωμοσύνες, προωθεί τις επιχειρηματικές συνεργασίες και συμμετέχει σε φορείς

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

ανάπτυξης.

- Συνεργάζεται με φορείς σε τοπικό, περιφερειακό, εθνικό και διεθνές επίπεδο καθώς και με πανεπιστημιακά και ερευνητικά ιδρύματα.
- Ενισχύει οικονομικά τις πρωτοβάθμιες και δευτεροβάθμιες συνδικαλιστικές οργανώσεις και τις πρωτοβουλίες τους.
- Διαχειρίζεται τις υποδομές που διαθέτει και σχεδιάζει την ίδρυση νέων.

Ακολουθεί η περιγραφή άλλων φορών που έχουν δραστηριότητα στο θεματικό τομέα Τοπική Οικονομία και Απασχόληση (βάση του Εντύπου_Ε3 του Οδηγού της Ε.Ε.Τ.Α.Α)

ΑΛΛΟΙ ΦΟΡΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΠΟΥ ΕΠΗΡΕΑΖΟΥΝ ΤΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ	
Α/Α	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
1.	ΑνΓρε Αναπτυξιακή Α.Ε ΟΤΑ
2.	Αν.Δη.Γ.Α.Ε. ΟΤΑ
3.	Επιμελητήριο Γρεβενών

2.1.4.2 Αξιολόγηση της περιοχής του Δήμου και εντοπισμός των κρίσιμων ζητημάτων τοπικής Ανάπτυξης στο θεματικό τομέα «Τοπική Οικονομία και Απασχόληση»

Στην ενότητα αυτή γίνεται η αξιολόγηση της κατάστασης της περιοχής του Δήμου, στον θεματικό τομέα «Τοπική Οικονομία και Απασχόληση» και εντοπίζονται Προβλήματα και Δυνατότητες, Ευκαιρίες και Κίνδυνοι ή Περιορισμοί. (βάσει του Εντύπου_Ε3 του Οδηγού της Ε.Ε.Τ.Α.Α)

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΥΦΙΣΤΑΜΕΝΗΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ

ΤΟΜΕΑΣ	ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ & ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ & ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ
Τομέας Αγροτική Παραγωγή	Προβλήματα/ανάγκες	Δυνατότητες
	<ul style="list-style-type: none"> • Τα προβλήματα διαδοχής στον πρωτογενή τομέα (περιορισμένος αριθμός νέων αγροτών) • Η παρούσα μεταβατική περίοδο της ΚΑΠ δημιουργεί διαδικασίες «εγκλωβισμού» των αγροτών και ιδιαίτερα των νέων (ή υποψήφιων νέων) αγροτών • Περιορισμένες πρωτοβουλίες προώθησης νέων ή καινοτόμων καλλιεργειών • Χαμηλά εισοδήματα των παραγωγών από την πώληση των προϊόντων τους λόγω των στρεβλώσεων της εφοδιαστικής αλυσίδας • Οι αδυναμίες σύνδεσης της τοπικής επιχειρηματικότητας με τη γεωργία • Η έλλειψη οργανωμένων δομών για την προώθηση τοπικών προϊόντων 	<ul style="list-style-type: none"> • Η πλειοψηφία του τοπικού πληθυσμού απασχολείται στον πρωτογενή τομέα • Παραγωγή προϊόντων διατροφής πιστοποιημένης ποιότητας (βιολογική γεωργία) • Παράδοση ενασχόληση και εμπειρία του τοπικού πληθυσμού με τις γεωργο-κτηνοτροφικές δραστηριότητες • Λειτουργία υπηρεσιακής μονάδας του δήμου, με εξειδίκευση στον πρωτογενή τομέα παραγωγής (Γραφείο Αγροτικής Ανάπτυξης). • Σημαντικός αριθμός παραδοσιακών τοπικών προϊόντων
	Περιορισμοί	Ευκαιρίες
	<ul style="list-style-type: none"> • Ο εφησυχασμός που προκαλεί το σύστημα των επιδοτήσεων. • Συγκρούσεις χρήσεων γης • Αδυναμία ανταπόκρισης του υφιστάμενου παραγωγικού συστήματος στις απαιτήσεις της Νέας Κοινής Γεωργικής Πολιτικής. • Αναδιάρθρωση της νέας ΚΑΠ (μετά το 2013), με ριζικές μεταβολές του συστήματος των επιδοτήσεων • Κίνδυνοι καταστροφών των γεωργικών καλλιεργειών είτε από φυσικά φαινόμενα (πλημμύρες) είτε από ασθένειες • Υδατικό πρόβλημα που υφίσταται γενικά στην Περιφέρεια Δυτικής Μακεδονίας 	<ul style="list-style-type: none"> • Πιστοποίηση τοπικών προϊόντων (Π.Ο.Π.) • Τα αποτελέσματα επιστημονικών ερευνών για την αποδοτικότητα νέων καλλιεργειών • Οι επενδυτικές πρωτοβουλίες μεγάλων επιχειρηματικών ομίλων στον τομέα παραγωγής ενέργειας, από ειδικές καλλιέργειες. • Αναμενόμενη στροφή του πληθυσμού σε δραστηριότητες του πρωτογενούς τομέα, λόγω της έντονης ύφεσης των κλάδων οικοδομικών δραστηριοτήτων και των υπηρεσιών την τελευταία διετία. • Αξιοποίηση του ΕΠ «Αλέξανδρος Μπαλατζίης» για χρηματοδότηση γεωργικών δραστηριοτήτων. • Αξιοποίηση θεσμικού πλαισίου για οργάνωση και δικτύωση γεωργών. • Επενδυτικό ενδιαφέρον για ειδικές καλλιέργειες (κτηνοτροφικά φυτά, βιομάζα, ενεργειακές καλλιέργειες, βιομηχανικές καλλιέργειες) που είναι δυνατό να υλοποιηθούν στην περιοχή.
	Προβλήματα/ανάγκες	Δυνατότητες
	<ul style="list-style-type: none"> • Έλλειψη μακροπρόθεσμου στρατηγικού σχεδιασμού τουριστικής προβολής της περιοχής • Ανεπαρκής αξιοποίηση του πλούσιου πολιτιστικού προϊόντος, για την προσέλκυση επισκεπτών • Ανεπαρκής χρήση Τ.Π.Ε. για προβολή από τις υφιστάμενες τουριστικές επιχειρήσεις (ιστοσελίδες, αυτόματη αποστολή SMS, ηλεκτρονικές διαφημιστικές καταχωρήσεις) για προβολή των δραστηριοτήτων τους 	<ul style="list-style-type: none"> • Ο Νομός Γρεβενών έχει όλες εκείνες τις δυνατότητες τουριστικής ανάπτυξης και προσέλκυσης επισκεπτών και τις τέσσερις εποχές του χρόνου (Εθνικός Δρυμός της Βάλιας Κάλντα, Χιονοδρομικό Κέντρο Βασιλίτσας, ποτάμια, βυζαντινές εκκλησίες κ.α)
	Περιορισμοί	Ευκαιρίες

2.1.5 Εσωτερικό Περιβάλλον του Δήμου

2.1.5.1 Περιγραφή και αποτύπωση της οργάνωσης και λειτουργίας του Δήμου

2.1.5.1.1 Θεσμικό Πλαίσιο Οργάνωσης και Λειτουργίας

Το θεσμικό πλαίσιο οργάνωσης και λειτουργίας του Δήμου Γρεβενών, διέπεται κυρίως από τα ακόλουθα:

- Ν. 3852/2010 (ΦΕΚ 87/07.06.2010 τεύχος Α') Νόμος Καλλικράτη,
- Ν. 3463/06 (ΦΕΚ 114/08.06.2006 τεύχος Α') Νέος Δημοτικός & Κοινοτικός Κώδικας,
- Ν. 3584/2007, «Κώδικας Δημοσίων Υπαλλήλων»,
- Απόφαση ΥΠΕΣΔΔΑ 11389/1993 (ΦΕΚ 185/93 τεύχος Β'): Ενιαίος κανονισμός προμηθειών Τοπικής Αυτοδιοίκησης,
- Ν. 3316/05 (ΦΕΚ 42/22.02.2005 τεύχος Α') - Διορθ. σφαλμ. στο ΦΕΚ 85/05 τεύχος Α'), Ν. 2286/95 (ΦΕΚ 19/01.02.1995 τεύχος Α') Προμήθειες του δημόσιου τομέα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων,
- Απόφαση ΥΠ.ΑΝ. Π1/2354/07.06.2011 (ΦΕΚ 1200/10.06.2011 τεύχος Β'): Εφαρμογή Ενιαίου Προγράμματος Προμηθειών έτους 2011,
- ΥΠΕΣΔΔΑ Εγκ.2/2037/11.01.2007: Εφαρμογή διατάξεων Ν.3463/2006,
- ΚΥΑ Π1/1781/13.04.2005 (ΦΕΚ 515/19-4-05 τεύχος Β'): Προμήθειες σημαντικής οικονομικής ή τεχνολογικής αξίας,
- ΥΠ.ΑΝ. Π1/7445/2002 (ΦΕΚ 112/31-1-02 τεύχος Β'): Εξαίρεση προμηθειών από την ένταξη τους στο Ενιαίο Πρόγραμμα Προμηθειών

- ΕΓΚ.31/Υ.ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. Αριθ. πρωτ. Δ17α/02/80/Φ.1.3./22-10-99 : Προσυμβατικός έλεγχος συμβάσεων και δημοσίευση διακηρύξεων σχετικών με το δημόσια έργα,
- Ν. 2286/95 (ΦΕΚ Α' 19) : Προμήθειες του δημόσιου τομέα και ρυθμίσεις συναφών θεμάτων,
- Ν.Δ. 321/69 (ΦΕΚ - 205 Α') : Περί Κώδικος Δημοσίου Λογιστικού Άρθρο. 22 2.

Προεδρικά Διατάγματα:

- Π.Δ. 113/2010 (ΦΕΚ 194/22.11.2010 τεύχος Α') «Ανάληψη υποχρεώσεων από τους Διατάκτες»,
- Π.Δ.28/1980 (ΦΕΚ 11/15.01.1980 Τεύχος Α') "Περί εκτελέσεως έργων και προμηθειών Οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης".
- Π.Δ.394/96 (ΦΕΚ 266 Α' - Διορθ. Σφαλμ. στο ΦΕΚ-275/96 Α') : Κανονισμός Προμηθειών Δημοσίου. (Κ.Π.Δ.)

2.1.5.1.2 Οργανισμός Εσωτερικών Υπηρεσιών του Δήμου Γρεβενών

Το Οργανόγραμμα του Δήμου Γρεβενών όπως αυτό ψηφίστηκε με την αριθμ. 47/2009 απόφαση του δημοτικού συμβουλίου που επικυρώθηκε με την αριθμ. 30630/1879/2009 απόφαση της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας και δημοσιεύθηκε στο αριθμ. 816/4-5-2009 ΦΕΚ τεύχος δεύτερο, παρουσιάζει τις εξής διοικητικές ενότητες:

1.Διεύθυνση Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών στην οποία υπάγονται το Τμήμα Οικονομικών Υπηρεσιών, το Τμήμα Διοικητικών Υπηρεσιών και το Τμήμα ΚΕΠ.

2.Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών και Περιβάλλοντος στην οποία υπάγονται το Τμήμα Έργων και Κατασκευών, το Τμήμα Πολεοδομίας και Περιβάλλοντος, το Τμήμα Μελετών, το Τμήμα Καθαριότητας το Τμήμα Προγραμματισμού Οργάνωσης και Πληροφορικής, το Αυτοτελές Γραφείο Διευκόλυνσης Ατόμων με Αναπηρίες και το Αυτοτελές Γραφείο Ποιότητας.

3.Διεύθυνση Δημοτικής Αστυνομίας στην οποία υπάγονται το Τμήμα Ελέγχου Στάθμευσης Οχημάτων και Λειτουργίας Καταστημάτων Υγειονομικού Ενδιαφέροντος και το Τμήμα Προστασίας Περιβάλλοντος και Ελέγχου Αδειών.

Επίσης λειτουργούν και τα κάτωθι Αυτοτελή Γραφεία που υπάγονται απ' ευθείας στο Δήμαρχο:

1.Γραφείο Δημάρχου

2.Γραφείο Ειδικών Συνεργατών

3.Γραφείο Νομικής Υποστήριξης

4.Γραφείο Τύπου - Δημοσίων Σχέσεων - Ενημέρωσης Πολιτών

5.Γραφείο Παιδείας και Αθλητισμού και

6.Γραφείο Κοινωνικής – Πολιτιστικής Πολιτικής και Ισότητας ίσων ευκαιριών.

Ο νέος Οργανισμός του Δ. Γρεβενών σύμφωνα με τις απαιτήσεις του Ν.3852/2010, έχει συνταχθεί και εγκριθεί από το Δημοτικό Συμβούλιο Γρεβενών με τις αριθμ. 321 και 421/2011 αποφάσεις και αναμένεται η δημοσίευση του σε Φ.Ε.Κ.

2.1.5.1.3 Διάρθρωση Υπηρεσιών

Στην παρούσα Ενότητα αποτυπώνεται η νέα διαρθρωτική δομή του νεοσύστατου Δήμου Γρεβενών , όπως προκύπτει από τον νέο Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας (Ο.Ε.Υ.).

ΜΕΡΟΣ 1

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

Άρθρο 1

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΚΕΝΤΡΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Οι Κεντρικές Υπηρεσίες είναι εγκατεστημένες στην έδρα του Δήμου και περιλαμβάνουν τις παρακάτω οργανικές μονάδες ομαδοποιημένες σε ενότητες συναφούς σκοπού και αντικειμένου :

ΕΝΟΤΗΤΑ Α : ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΑΓΟΜΕΝΕΣ ΑΠΕΥΘΕΙΑΣ ΣΤΟ ΔΗΜΑΡΧΟ

1. Γενικός Γραμματέας
2. Ιδιαίτερο Γραφείο Δημάρχου.
3. Αυτοτελές Γραφείο Επικοινωνίας και Δημοσίων Σχέσεων
4. Νομική Υπηρεσία
5. Αυτοτελές Γραφείο Διαφάνειας
6. Αυτοτελές Γραφείο Διοικητικής Βοήθειας
7. Αυτοτελές Τμήμα Δημοτικής Αστυνομίας

ΕΝΟΤΗΤΑ Β : ΕΠΙΤΕΛΙΚΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

- Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής που περιλαμβάνει ειδικότερα τα παρακάτω γραφεία :

- α) Γραφείο Προγραμματισμού, Ανάπτυξης και Οργάνωσης
- β) Γραφείο Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ)

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ : ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΤΟΠΙΚΗΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

- Αυτοτελές Τμήμα Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης που περιλαμβάνει ειδικότερα τα παρακάτω γραφεία :

- α) Γραφείο Αγροτικής Παραγωγής
- β) Γραφείο Αλιείας
- γ) Γραφείο Αδειοδοτήσεων και Ρύθμισης Εμπορικών Δραστηριοτήτων
- δ) Γραφείο Απασχόλησης και Τουρισμού

ΕΝΟΤΗΤΑ Δ : ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

-Διεύθυνση Πολεοδομίας που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες :

- α) Τμήμα Έκδοσης Οικοδομικών Αδειών
- β) Τμήμα Πολεοδομικών Εφαρμογών
- γ) Τμήμα Ελέγχου Κατασκευών
- δ) Γραφείο Διοικητικής Υποστήριξης

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε : ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

-Διεύθυνση Καθαριότητας και Ανακύκλωσης που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες :

- α) Τμήμα Αποκομιδής Απορριμμάτων και Ανακυκλώσιμων υλικών
- β) Τμήμα Καθαρισμού Κοινοχρήστων Χώρων και Ειδικών Συνεργείων

ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΤ : ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ, ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ

-Αυτοτελές Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες :

- α) Γραφείο Κοινωνικής Πολιτικής και Πολιτικών Ισότητας των Φύλων
- β) Γραφείο Προστασίας και Προαγωγής της Δημόσιας Υγείας
- γ) Γραφείο Παιδείας, Δια Βίου Μάθησης και Πολιτισμού

ΕΝΟΤΗΤΑ Ζ : ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ

1. Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες :

- α) Τμήμα Υποστήριξης Πολιτικών Οργάνων του Δήμου
- β) Τμήμα Δημοτικής Κατάστασης και Ληξιαρχείου
- γ) Τμήμα Αλλοδαπών και Μετανάστευσης
- δ) Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού
- ε) Τμήμα Διοικητικής Μέριμνας

2. Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες :

- α) Τμήμα Προϋπολογισμού και Λογιστηρίου
- β) Τμήμα Εσόδων και Περιουσίας
- γ) Τμήμα Ταμείου.
- Δ) Τμήμα Προμηθειών και Αποθήκης

3. Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες :

- α) Τμήμα Συγκοινωνιακών και Κτιριακών Έργων
- β) Τμήμα Ηλεκτρομηχανολογικών Έργων και Σηματοδότησης
- γ) Τμήμα Υδραυλικών και Εγγειοβελτιωτικών Έργων
- δ) Τμήμα Συγκοινωνιών και Εγκαταστάσεων
- ε) Τμήμα Πολιτικής Προστασίας και Κίνησης Οχημάτων

- στ) Τμήμα Πρασίνου και Διαχείρισης Δασών
- ζ) Γραφείο Διοικητικής Υποστήριξης

4. Διεύθυνση ΚΕΠ που περιλαμβάνει ειδικότερα τις παρακάτω διοικητικές ενότητες :

- α) Τμήμα Εξυπηρέτησης Πολιτών
- β) Τμήμα Εσωτερικής Ανταπόκρισης

Άρθρο 2

ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Οι Αποκεντρωμένες Υπηρεσίες του Δήμου είναι εγκατεστημένες στην έδρα δημοτικών ενοτήτων, εξυπηρετούν τις δημοτικές / τοπικές κοινότητες της ενότητας και περιλαμβάνουν υπηρεσίες οι οποίες υπάγονται διοικητικά σε αντίστοιχες μονάδες των Κεντρικών Υπηρεσιών του Δήμου.

ΕΝΟΤΗΤΑ Α': ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕ ΕΔΡΑ ΤΟΝ ΑΓΙΟ ΓΕΩΡΓΟ (ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΗΡΑΚΛΕΩΤΩΝ)

- 1.Γραφείο ΚΕΠ.
- 2.Γραφείο καθαριότητας και ανακύκλωσης.
- 3.Γραφείο διοικητικών θεμάτων και εξυπηρέτησης του πολίτη.
- 4.Γραφείο οικονομικών θεμάτων.

ΕΝΟΤΗΤΑ Β': ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕ ΕΔΡΑ ΤΟ ΚΗΠΟΥΡΕΙΟ (ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΓΟΡΓΙΑΝΗΣ)

- 1.Γραφείο ΚΕΠ.
- 2.Γραφείο καθαριότητας και ανακύκλωσης.
- 3.Γραφείο διοικητικών θεμάτων και εξυπηρέτησης του πολίτη.
- 4.Γραφείο οικονομικών θεμάτων.

ΕΝΟΤΗΤΑ Γ': ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕ ΕΔΡΑ ΤΗΝ ΚΝΙΔΗ (ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΒΕΝΤΖΙΩΝ)

- 1.Γραφείο ΚΕΠ.
- 2.Γραφείο καθαριότητας και ανακύκλωσης.
- 3.Γραφείο διοικητικών θεμάτων και εξυπηρέτησης του πολίτη.
- 4.Γραφείο οικονομικών θεμάτων.

ΕΝΟΤΗΤΑ Δ': ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕ ΕΔΡΑ ΟΠΩΣ ΜΑΥΡΑΝΑΙΟΥΣ (ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΖΙΑΚΑ)

- 1.Γραφείο ΚΕΠ.
- 2.Γραφείο καθαριότητας και ανακύκλωσης.

3.Γραφείο διοικητικών θεμάτων και εξυπηρέτησης του πολίτη.

4.Γραφείο οικονομικών θεμάτων.

ΕΝΟΤΗΤΑ Ε': ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕ ΕΔΡΑ ΤΟ ΜΕΓΑΡΟ (ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ ΑΓΙΟΥ ΚΟΣΜΑ)

1.Γραφείο ΚΕΠ.

2.Γραφείο καθαριότητας και ανακύκλωσης.

3.Γραφείο διοικητικών θεμάτων και εξυπηρέτησης του πολίτη.

4.Γραφείο οικονομικών θεμάτων.

ΕΝΟΤΗΤΑ ΣΤ': ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕ ΕΔΡΑ ΤΟΝ ΤΥΡΝΑΒΟ (ΜΕΤΑΚΙΝΟΥΜΕΝΕΣ ΟΡΕΙΝΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ)

1.Γραφείο ΚΕΠ.

2.Γραφείο διοικητικών θεμάτων και εξυπηρέτησης του πολίτη.

3.Γραφείο οικονομικών θεμάτων.

ΕΝΟΤΗΤΑ Ζ': ΑΠΟΚΕΝΤΡΩΜΕΝΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΜΕ ΕΔΡΑ ΤΗ ΛΑΡΙΣΑ (ΜΕΤΑΚΙΝΟΥΜΕΝΕΣ ΟΡΕΙΝΕΣ ΚΟΙΝΟΤΗΤΕΣ)

1.Γραφείο ΚΕΠ.

2.Γραφείο διοικητικών θεμάτων και εξυπηρέτησης του πολίτη.

3.Γραφείο οικονομικών θεμάτων.

2.1.5.1.4 Αρμοδιότητες Επιτελικών Υπηρεσιών

Στις ακόλουθες παραγράφους, αποτυπώνονται οι κυριότερες αρμοδιότητες των Διευθύνσεων και των Αυτοτελών Τμημάτων όπως προκύπτουν από τον νέο Οργανισμό Εσωτερικής Υπηρεσίας του Δήμου Γρεβενών. Περισσότερες πληροφορίες για τις αρμοδιότητες των επιμέρους γραφείων ανά Διεύθυνση ή Τμήμα, όπως και για τις αρμοδιότητες των Αποκεντρωμένων Υπηρεσιών παρέχονται στον νέο ΟΕΥ του Δήμου Γρεβενών.

Αρμοδιότητες Αυτοτελούς Τμήματος Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής

Το Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής του Δήμου είναι αρμόδιο για την υποστήριξη των οργάνων διοίκησης, των υπηρεσιών και των νομικών προσώπων του

Δήμου κατά τις διαδικασίες σύνταξης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων των περιοδικών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και των Ετησίων Προγραμμάτων Δράσης, την παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας και απόδοσης των υπηρεσιών του Δήμου κατά την επίτευξη των περιοδικών στόχων του και τον σχεδιασμό και την παρακολούθηση της εφαρμογής των εσωτερικών οργανωτικών συστημάτων του Δήμου υπό συνθήκες διασφάλισης του επιθυμητού επιπέδου ποιότητας των παρεχομένων κάθε είδους υπηρεσιών. Επίσης είναι αρμόδιο για τη διασφάλιση της ένταξης των πολιτικών ισότητας των φύλων στις τοπικές πολιτικές. Επιπρόσθετα το Τμήμα είναι αρμόδιο για την ανάπτυξη, εγκατάσταση, λειτουργία και συντήρηση των συστημάτων ΤΠΕ του Δήμου, περιλαμβανομένης της ευθύνης εκπλήρωσης του έργου του ΚΟ.Σ.Ε. (Κομβικό Σημείο Επαφής) του Δήμου, όπως προβλέπεται στο άρθρο 19 του Ν. 3882 / 2010 (ΦΕΚ Α'166).

Αρμοδιότητες Αυτοτελούς Τμήματος Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης

Το Αυτοτελές Τμήμα Οικονομικής Ανάπτυξης είναι αρμόδιο για την προστασία και ανάπτυξη της φυτικής παραγωγής, της ζωικής παραγωγής και της αλιείας στην περιοχή του Δήμου, την υποστήριξη του αγροτικού κόσμου για την βελτίωση των μεθόδων εργασίας και την καλύτερη οργάνωση των αγροτικών εκμεταλλεύσεων, την παρακολούθηση, αδειοδότηση και εποπτεία των εμπορικών δραστηριοτήτων στην περιοχή του Δήμου, την προστασία του καταναλωτή, την προώθηση της απασχόλησης και την εφαρμογή ενεργειών τουριστικής ανάπτυξης. Οι συγκεκριμένες αρμοδιότητες του Τμήματος στο πλαίσιο της αποστολής του, καθορίζονται από τις ισχύουσες διατάξεις Νόμων, Διαταγμάτων και Υπουργικών Αποφάσεων.

Αρμοδιότητες Διεύθυνσης Πολεοδομίας

Η Διεύθυνση Πολεοδομίας είναι αρμόδια για την εφαρμογή του πολεοδομικού σχεδιασμού, την έκδοση και έλεγχο εφαρμογής των οικοδομικών αδειών και τον έλεγχο των αυθαίρετων κατασκευών. Οι συγκεκριμένες αρμοδιότητες της Διεύθυνσης στο πλαίσιο της αποστολής της, καθορίζονται από τις ισχύουσες διατάξεις Νόμων, Διαταγμάτων και Υπουργικών Αποφάσεων.

Αρμοδιότητες Διεύθυνσης Καθαριότητας και Ανακύκλωσης

Η Διεύθυνση Καθαριότητας και Ανακύκλωσης είναι αρμόδια για την εξασφάλιση της αποκομιδής και της μεταφοράς των απορριμμάτων, της χωριστής αποκομιδής και μεταφοράς των ανακυκλώσιμων υλικών, την εξασφάλιση της καθαριότητας των κοινοχρήστων χώρων, καθώς και τη συντήρηση των οχημάτων του Δήμου. Στη Διεύθυνση υπάγονται διοικητικά και τα αποκεντρωμένα Τμήματα Καθαριότητας και Ανακύκλωσης σε επιμέρους δημοτικές ενότητες.

Αρμοδιότητες Αυτοτελούς Τμήματος Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού

Το Αυτοτελές Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας και Πολιτισμού είναι αρμόδιο για το σχεδιασμό και την εφαρμογή της κοινωνικής πολιτικής, των πολιτικών ισότητας των φύλων καθώς και για την προστασία και προαγωγή της δημόσιας υγείας στην περιοχή του Δήμου, με τη λήψη των καταλλήλων μέτρων και τη ρύθμιση των σχετικών δραστηριοτήτων. Συγχρόνως το Τμήμα είναι αρμόδιο για την προώθηση και ρύθμιση ζητημάτων της πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, την προώθηση της Δια Βίου Μάθησης, καθώς και για το σχεδιασμό και την εφαρμογή προγραμμάτων Πολιτισμού, Αθλητισμού και Νέας Γενιάς. Οι συγκεκριμένες αρμοδιότητες του Τμήματος στο πλαίσιο της αποστολής του, καθορίζονται από τις ισχύουσες διατάξεις Νόμων, Διαταγμάτων και Υπουργικών Αποφάσεων.

Αρμοδιότητες Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών

Η Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών είναι αρμόδια για την τήρηση των διαδικασιών και αρχείων που αφορούν την δημοτική κατάσταση και την καταγραφή των ληξιαρχικών γεγονότων στην περιοχή του Δήμου και για τον σχεδιασμό και τον συντονισμό εφαρμογής των πολιτικών, συστημάτων και διαδικασιών που αποσκοπούν στην ορθολογική διοίκηση / διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου. Παράλληλα η Διεύθυνση είναι αρμόδια για την γραμματειακή υποστήριξη των πολιτικών οργάνων του Δήμου, τη λειτουργία του κεντρικού πρωτοκόλλου και την παροχή γενικών υπηρεσιών διοικητικής υποστήριξης προς τις δημοτικές υπηρεσίες. Οι συγκεκριμένες αρμοδιότητες της Διεύθυνσης στο πλαίσιο της αποστολής της, καθορίζονται από τις ισχύουσες διατάξεις Νόμων, Διαταγμάτων και Υπουργικών Αποφάσεων. Στη Διεύθυνση, και ειδικότερα στο Τμήμα Διοικητικής Μέριμνας, υπάγονται διοικητικά και τα αποκεντρωμένα Γραφεία Διοικητικών Θεμάτων σε επιμέρους δημοτικές ενότητες.

Αρμοδιότητες Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών

Η Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών είναι αρμόδια για την αποτελεσματική τήρηση των οικονομικών προγραμμάτων λειτουργίας του Δήμου, τη σωστή απεικόνιση των οικονομικών πράξεων και τη διαχείριση των εσόδων και δαπανών του, καθώς και τη διασφάλιση και αξιοποίηση της δημοτικής περιουσίας. Συγχρόνως, η Διεύθυνση μεριμνά για την αποτελεσματική διενέργεια όλων των νόμιμων διαδικασιών που απαιτούνται για την προμήθεια υλικών, εξοπλισμού και υπηρεσιών του Δήμου.

Στη Διεύθυνση υπάγονται διοικητικά, και ειδικότερα στο Τμήμα Ταμείου, και τα αποκεντρωμένα Γραφεία Οικονομικών Θεμάτων σε επιμέρους δημοτικές ενότητες.

Αρμοδιότητες Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών

Η Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών είναι αρμόδια για τη μελέτη, εκτέλεση και συντήρηση των κάθε είδους τεχνικών έργων του Δήμου, με στόχο την έγκαιρη, οικονομική και άριστη από επιστημονικής απόψεως πραγματοποίησή τους. Συγχρόνως η Διεύθυνση είναι αρμόδια για την εξασφάλιση βελτιωμένων συνθηκών ασφαλούς μετακίνησης και κυκλοφορίας των δημοτών και των οχημάτων τους, καθώς και για τον έλεγχο εγκαταστάσεων, την έκδοση αδειών εγκαταστάσεων και εγκαταστατών κυρίως στον τομέα των μεταφορών. Οι συγκεκριμένες αρμοδιότητες της Διεύθυνσης στο πλαίσιο της αποστολής της, καθορίζονται από τις ισχύουσες διατάξεις Νόμων, Διαταγμάτων και Υπουργικών Αποφάσεων.

Αρμοδιότητες Διεύθυνσης Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών (Κ.Ε.Π.)

Η Διεύθυνση Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών (Κ.Ε.Π.) είναι αρμόδια για την παροχή διοικητικών πληροφοριών και τη διεκπεραίωση των υποθέσεων των πολιτών από την υποβολή της αίτησης μέχρι την έκδοση της τελικής πράξης, σε συνεργασία με τις καθ' ύλην αρμόδιες υπηρεσίες και σύμφωνα με τον κεντρικό σχεδιασμό του Υπουργείου. Εσωτερικών.

Στη Διεύθυνση υπάγονται διοικητικά και τα αποκεντρωμένα Τμήματα Κ.Ε.Π. σε επιμέρους

δημοτικές ενότητες.

2.1.5.1.5 Δημοτικά Όργανα και Επιτροπές

Σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 7 του Ν. 3852/2010, ορίζεται πως ο δήμος διοικείται από το δημοτικό συμβούλιο, την οικονομική επιτροπή, την επιτροπή ποιότητας ζωής, την εκτελεστική επιτροπή και τον δήμαρχο. Το Δημοτικό Συμβούλιο απαρτίζεται (με πληθυσμιακά κριτήρια και σε ευθυγράμμιση με την παρ. 2 του άρθρου 7 του Ν.3852/2010).

Η υποχρέωση συγκρότησης της Εκτελεστικής, της Οικονομικής Επιτροπής και της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής απορρέει από τις διατάξεις του Ν.3852/2010 και για την μεν Οικονομική και Εκτελεστική Επιτροπή είναι υποχρεωτική για όλους τους Δήμους (για την Εκτελεστική θα πρέπει να ικανοποιείται ο περιορισμός να υπάρχει τουλάχιστον ένας αντιδήμαρχος), ενώ, η Επιτροπή Ποιότητας Ζωής συγκροτείται υποχρεωτικά σε όλους τους Δήμους με πληθυσμό άνω των 10.000 κατοίκων.

Στο Δήμο Γρεβενών, με την υπ. αριθμό 18/2011 απόφαση Δημάρχου, ορίστηκε η Εκτελεστικής Επιτροπής Ζωής. Η Εκτελεστική Επιτροπή αποτελείται από 9 μέλη, ήτοι τον Δήμαρχο και τους 8 Αντιδημάρχους. Με την υπ. αριθμό απόφαση 3/2011 του Δημοτικού Συμβουλίου, ορίστηκαν τα μέλη της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής. Με την υπ. αριθμό απόφαση 2/2011 του Δημοτικού Συμβουλίου, ορίστηκαν τα μέλη της Οικονομικής Επιτροπής. Με την υπ. αριθμό απόφαση 34/2011 του Δημοτικού Συμβουλίου, ορίστηκαν τα μέλη της Δημοτικής Επιτροπής Διαβούλευσης. Τέλος με την υπ. αριθμό απόφαση 35/2011 του Δημοτικού Συμβουλίου, ορίστηκαν τα μέλη του Συμβουλίου Ένταξης Μεταναστών

Κυριότερες Αρμοδιότητες Οικονομικής Επιτροπής

Σύμφωνα με το άρθρο 72 του Ν. 3852/2010, οι κυριότερες αρμοδιότητες της Οικονομικής Επιτροπής είναι οι κάτωθι:

- α) συντάσσει τον προϋπολογισμό του δήμου,
- β) ελέγχει την υλοποίηση του προϋπολογισμού και υποβάλλει ανά τρίμηνο έκθεση προς το δημοτικό συμβούλιο, στην οποία παρουσιάζεται η κατάσταση των εσόδων και εξόδων του δήμου. Η έκθεση αυτή στην οποία καταχωρούνται και τυχόν παρατηρήσεις της μειοψηφίας, δημοσιεύεται υποχρεωτικά στην ιστοσελίδα του δήμου,
- γ) προελέγχει τον απολογισμό,

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

δ) αποφασίζει για την έγκριση των δαπανών και τη διάθεση των πιστώσεων του προϋπολογισμού, εκτός από εκείνες που σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις αποφασίζει το δημοτικό συμβούλιο, καθώς επίσης αποφασίζει αιτιολογημένα και για τις περιπτώσεις απευθείας ανάθεσης προμηθειών, παροχής υπηρεσιών, εκπόνησης μελετών και εκτέλεσης έργων σε εξαιρετικά επείγουσες περιπτώσεις,

ε) με την επιφύλαξη της παραγράφου 4 του παρόντος, καταρτίζει τους όρους, συντάσσει τη διακήρυξη, διεξάγει και κατακυρώνει όλες τις δημοπρασίες σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία. Για τη διεξαγωγή των δημοπρασιών και την αξιολόγηση των προσφορών μπορεί να συγκροτεί επιτροπές, από μέλη της, δημοτικούς ή δημόσιους υπαλλήλους ή ειδικούς επιστήμονες,

στ) μελετά την ανάγκη συνάψεως δανείων, καταρτίζει τους όρους τους και εισηγείται σχετικά στο δημοτικό συμβούλιο,

ζ) εισηγείται προς το δημοτικό συμβούλιο την επιβολή τελών, δικαιωμάτων και εισφορών,

η) αποφασίζει για την αποδοχή κληρονομιών, κληροδοσιών και δωρεών,

θ) εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο ετήσιο σχέδιο διαχείρισης και αξιοποίησης της περιουσίας του δήμου. Παρακολουθεί την υλοποίηση του εν λόγω σχεδίου και ενημερώνει το δημοτικό συμβούλιο.

Κυριότερες Αρμοδιότητες Εκτελεστικής Επιτροπής

Σύμφωνα με το άρθρο 63 του Ν.3852/2010, οι κυριότερες αρμοδιότητες της Εκτελεστικής Επιτροπής είναι οι κάτωθι:

α) Παρακολουθεί την εκτέλεση των αποφάσεων του δημοτικού συμβουλίου.

β) Συντονίζει την κατάρτιση και παρακολουθεί την εκτέλεση του επιχειρησιακού προγράμματος, το οποίο και εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο.

γ) Καταρτίζει και εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο το τεχνικό πρόγραμμα του δήμου και έχει την ευθύνη της υλοποίησής του.

δ) Συγκεντρώνει και αξιολογεί τις προτάσεις των υπηρεσιών του δήμου στο πλαίσιο της προετοιμασίας για την κατάρτιση του προϋπολογισμού και εισηγείται το προσχέδιο του προϋπολογισμού και το ετήσιο πρόγραμμα δράσης προς την οικονομική επιτροπή.

ε) Έχει την ευθύνη για την πιστή εκτέλεση του προϋπολογισμού.

στ) Εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο τα σχέδια: i) Οργανισμού Εσωτερικής Υπηρεσίας, ii) Κανονισμού μέτρησης και αξιολόγησης της απόδοσης των δημοτικών υπηρεσιών κατά την ισχύουσα νομοθεσία.

ζ) Εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο το Σχέδιο Χάρτας δικαιωμάτων και υποχρεώσεων δημοτών και κατοίκων και μεριμνά για την έκδοση, ενημέρωση και διακίνηση του Οδηγού του Δημότη, στον οποίο περιγράφονται οι διαδικασίες, οι όροι και οι προϋποθέσεις παροχής των υπηρεσιών του δήμου σε έντυπη και ηλεκτρονική μορφή.

η) Εισηγείται το σχέδιο του κανονισμού πληροφόρησης των πολιτών και του κανονισμού διαβούλευσης.

θ) Εισηγείται τα σχέδια αντιμετώπισης εκτάκτων αναγκών και φυσικών καταστροφών, σε εναρμόνιση με τα αντίστοιχα σχέδια της περιφέρειας και του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη.

ι) Παρακολουθεί, αξιολογεί και συντονίζει τη δράση των νομικών προσώπων και υπηρεσιών του δήμου και ενημερώνει σχετικά το δημοτικό συμβούλιο.

Κυριότερες Αρμοδιότητες Επιτροπής Ποιότητας Ζωής

Σύμφωνα με το άρθρο 73 του Ν.3852/2010, οι κυριότερες αρμοδιότητες της Επιτροπής Ποιότητας Ζωής ορίζονται οι εξής:

α) η χορήγηση προέγκρισης ίδρυσης καταστημάτων και επιχειρήσεων μετά από προέλεγχο του σχετικού αιτήματος του ενδιαφερομένου,

β) η ανάκληση ή η οριστική αφαίρεση της άδειας ίδρυσης και λειτουργίας των καταστημάτων επιχειρήσεων

γ) η χορήγηση ή ανάκληση της άδειας λειτουργίας μουσικής.

δ) Εισηγείται στο δημοτικό συμβούλιο:

i) θέματα καθορισμού χρήσεων γης,

ii) θέματα ρυθμιστικών σχεδίων, προγραμματισμού εφαρμογής ρυθμιστικών σχεδίων, οικιστικής οργάνωσης ανοικτών πόλεων, εφαρμογής Γενικού Πολεοδομικού Σχεδίου (Γ.Π.Σ.), πολεοδομικών μελετών, ανάπτυξης περιοχών, πολεοδομικών επεμβάσεων, χρηματοδότησης προγραμμάτων ανάπτυξης, ανασυγκρότησης υποβαθμισμένων περιοχών, πολεοδομικής αναμόρφωσης προβληματικών περιοχών, αποζημίωσης ρυμοτομούμενων, πολεοδομικών ρυθμίσεων, εισφοράς σε γη ή σε χρήμα, περιοχών ειδικά ρυθμιζόμενης πολεοδόμησης (Π.Ε.Ρ.ΠΟ.) και έγκρισης πολεοδομικών μελετών,

iii) τη λήψη αποφάσεων για θέματα προστασίας του περιβάλλοντος,

iv) τη λήψη αποφάσεων για θέματα χωροθέτησης κοιμητηρίων, κατά τις προβλέψεις του ν. 2508/1997 (ΦΕΚ 124 Α'), κέντρων αποτέφρωσης νεκρών, καθώς και άλλων, σχετικών με το αντικείμενο, αρμοδιοτήτων του,

v) το σχέδιο κανονιστικών αποφάσεων των άρθρων 79 και 82 του Κ.Δ.Κ..

Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης

Με το άρθρο 76 του Ν.3852/10 ορίζεται ότι:

«1. Στους δήμους με πληθυσμό μεγαλύτερο από δέκα χιλιάδες (10.000) κατοίκους συγκροτείται, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου, η οποία λαμβάνεται με πλειοψηφία των δύο τρίτων (2/3) των μελών του και εκδίδεται εντός δύο (2) μηνών από την εγκατάσταση των δημοτικών αρχών, δημοτική επιτροπή διαβούλευσης ως όργανο με συμβουλευτικές αρμοδιότητες. Η διάρκεια της θητείας της δημοτικής επιτροπής διαβούλευσης δεν υπερβαίνει τα δύομιση έτη. Δημοτική επιτροπή διαβούλευσης μπορεί να συγκροτηθεί και σε μικρότερους δήμους, με απόφαση του δημοτικού συμβουλίου. Η δημοτική επιτροπή διαβούλευσης αποτελείται από εκπροσώπους των φορέων της τοπικής κοινωνίας, όπως:

α) των τοπικών εμπορικών και επαγγελματικών συλλόγων και οργανώσεων

- β) των επιστημονικών συλλόγων και φορέων
- γ) των τοπικών οργανώσεων εργαζομένων και εργοδοτών
- δ) των εργαζομένων στο δήμο και τα νομικά του πρόσωπα
- ε) των ενώσεων και συλλόγων γονέων
- στ) των αθλητικών και πολιτιστικών συλλόγων και φορέων
- ζ) των εθελοντικών οργανώσεων και κινήσεων πολιτών
- η) άλλων οργανώσεων και φορέων της κοινωνίας των πολιτών
- θ) εκπρόσωποι των τοπικών συμβουλίων νέων και
- ι) δημότες.

Η δημοτική επιτροπή διαβούλευσης:

- α) Γνωμοδοτεί στο δημοτικό συμβούλιο σχετικά με τα αναπτυξιακά προγράμματα και τα προγράμματα δράσης του δήμου, το επιχειρησιακό πρόγραμμα και το τεχνικό πρόγραμμα του δήμου.
- β) Γνωμοδοτεί για θέματα γενικότερου τοπικού ενδιαφέροντος, που παραπέμπονται σε αυτή από το δημοτικό συμβούλιο ή τον δήμαρχο.
- γ) Εξετάζει τα τοπικά προβλήματα και τις αναπτυξιακές δυνατότητες του δήμου και διατυπώνει γνώμη για την επίλυση των προβλημάτων και την αξιοποίηση των δυνατοτήτων αυτών.
- δ) Δύναται να διατυπώνει παρατηρήσεις επί του περιεχομένου των κανονιστικού χαρακτήρα αποφάσεων οι οποίες εκδίδονται σύμφωνα με το άρθρο 79 του Κ.Δ.Κ..

Συμβούλιο ένταξης μεταναστών

Κατά τις διατάξεις του άρθρ. 78 του Ν. 3852/2010

Οι Αρμοδιότητες και το Έργο του Συμβουλίου Ένταξης Μεταναστών Έργο του συμβουλίου είναι η καταγραφή και η διερεύνηση προβλημάτων που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες που κατοικούν μόνιμα στην περιφέρεια του δήμου για θέματα που αφορούν στην ένταξή τους στην τοπική κοινωνία, στην επαφή τους με τη δημοτική αρχή ή άλλες δημόσιες αρχές, στην υποβολή εισηγήσεων προς το δημοτικό συμβούλιο για την ανάπτυξη τοπικών δράσεων προώθησης της ομαλής κοινωνικής ένταξης των μεταναστών και, εν γένει, στην επίλυση των προβλημάτων που αυτοί αντιμετωπίζουν, ιδίως μέσω της οργάνωσης συμβουλευτικών υπηρεσιών από τις δημοτικές υπηρεσίες, καθώς και στη διοργάνωση σε συνεργασία με τον δήμο, εκδηλώσεων ευαισθητοποίησης και ενίσχυσης της κοινωνικής συνοχής του τοπικού πληθυσμού. Έργο επίσης του συμβουλίου είναι η συνεργασία ιδίως με το ΥΠΕΣΑΗΔ, το Υπουργείο Παιδείας και Δια Βίου Μάθησης, το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων καθώς και με άλλους φορείς για τα θέματα που απασχολούν τους μετανάστες όπως είναι η εκπαίδευση τους, η ομαλή ενσωμάτωση τους, η πολιτογράφηση κτλ κατά τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας.

2.1.5.1.6 Νομικά Πρόσωπα του Δήμου

Δημοτική Επιχείρηση Κοινωφελούς Έργου Γρεβενών (Δ.Ε.Κ.Ε.Γ)

Η Δημοτική Επιχείρηση Κοινωφελούς Έργου Γρεβενών με τον διακριτικό τίτλο «Δ.Ε.Κ.Ε.Γ», που συστάθηκε με την υπ' αριθ. 8341/22-10-99 απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας (ΦΕΚ 2019/Β' /17-11-99), η οποία τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 15767/1013/13.4.2009 απόφασή (ΦΕΚ 805/ Β' /30.4.2009), η οποία τροποποιήθηκε με την υπ' αριθμ. 74145/4274/17.8.2009 απόφασή (ΦΕΚ 1841/Β' /3.9.2009)

Σκοπός του Νομικού Προσώπου είναι η οργάνωση και η λειτουργία των κάτωθι υπηρεσιών με γνώμονα την καλύτερη εξυπηρέτηση των αναγκών των κατοίκων:

Α. Η Κοινωνική προστασία και αλληλεγγύη στον οποίο περιλαμβάνεται, ιδίως:

1. Η εφαρμογή πολιτικών ή η συμμετοχή σε δράσεις που αποσκοπούν στην υποστήριξη και κοινωνική φροντίδα της βρεφικής και παιδικής ηλικίας και της τρίτης ηλικίας, με τη δημιουργία και λειτουργία δομών όπως παιδικών και βρεφονηπιακών σταθμών, βρεφοκομείων, ορφανοτροφείων,

κέντρων ανοικτής περίθαλψης και ημερήσιας φροντίδας, ψυχαγωγίας και αναψυχής ηλικιωμένων, γηροκομείων κ.λπ. και τη μελέτη και εφαρμογή σχετικών κοινωνικών προγραμμάτων.

2. Η εφαρμογή πολιτικών ή η συμμετοχή σε δράσεις και προγράμματα, που στοχεύουν στη μέριμνα, υποστήριξη και φροντίδα ευπαθών κοινωνικών ομάδων με την παροχή υπηρεσιών υγείας και την προαγωγή ψυχικής υγείας, όπως δημιουργία ιατρείων, κέντρων αγωγής υγείας, υποστήριξης και αποκατάστασης ατόμων με αναπηρία, κέντρων ψυχικής υγείας, συμβουλευτικής στήριξης των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας και βίας κατά συνοικούντων προσώπων και κέντρων πρόληψης κατά εξαρτησιογόνων ουσιών.

3. Η μέριμνα για τη στήριξη αστέγων και οικονομικά αδύνατων δημοτών, με την παροχή χρηματικών βοηθημάτων, ειδών διαβίωσης και περίθαλψης σε κατοίκους που αντιμετωπίζουν σοβαρά προβλήματα διαβίωσης.

4. Η σχεδίαση, η οργάνωση, ο συντονισμός και η εφαρμογή προγραμμάτων και πρωτοβουλιών για την πρόληψη της παραβατικότητας.

5. Ο σχεδιασμός και εφαρμογή προγραμμάτων ή συμμετοχή σε προγράμματα και δράσεις για την ένταξη αθίγγανων, παλιννοστούντων ομογενών, μεταναστών και προσφύγων στην κοινωνική, οικονομική και πολιτιστική ζωή της τοπικής κοινωνίας.

6. Η προώθηση και ανάπτυξη του εθελοντισμού και της κοινωνικής αλληλεγγύης με τη δημιουργία τοπικών δικτύων κοινωνικής αλληλεγγύης, εθελοντικών οργανώσεων και ομάδων εθελοντών που θα δραστηριοποιούνται για την επίτευξη των στόχων και την υποβοήθηση του έργου της κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης.

7. Η εκπόνηση και εφαρμογή προγραμμάτων και πολιτικών προώθησης της απασχόλησης για την ανάπτυξη της περιοχής του Δήμου.

Β. Παιδείας, πολιτισμού και αθλητισμού, στον οποίο περιλαμβάνεται, ιδίως:

1. Η ίδρυση και λειτουργία βιβλιοθηκών.

2. Η ίδρυση και λειτουργία κέντρων δημιουργικής απασχόλησης παιδιών.

3. Η ίδρυση και λειτουργία πάρκων κυκλοφοριακής αγωγής.

4. Η εφαρμογή πολιτικών για την ανάδειξη και προστασία του τοπικού πολιτισμού, η προβολή των πολιτιστικών αγαθών και των σύγχρονων πολιτιστικών έργων που παράγονται σε τοπικό επίπεδο, με τη δημιουργία πολιτιστικών και πνευματικών κέντρων, μουσείων, πινακοθηκών, κινηματογράφων και θεάτρων, φιλαρμονικών και σχολών διδασκαλίας μουσικής, σχολών χορού, ζωγραφικής, γλυπτικής κ.λπ., καθώς και η μελέτη και εφαρμογή πολιτιστικών προγραμμάτων.

5. Η προστασία μουσείων, μνημείων, σπηλαίων, καθώς και αρχαιολογικών και ιστορικών χώρων της περιοχής και των εγκαταστάσεων αυτών.

6. Η επισκευή, συντήρηση και αξιοποίηση παραδοσιακών και ιστορικών σχολικών κτιρίων και κτιρίων που παραχωρούνται από δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς.

7. Η διοργάνωση συναυλιών, θεατρικών παραστάσεων και άλλων πολιτιστικών εκδηλώσεων ή η συμμετοχή τους σε αυτά.

8. Η προώθηση πολιτιστικών ανταλλαγών, σε εθνικό, ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

9. Η ανάπτυξη του πολιτιστικού τουρισμού.

10. Η κατασκευή, συντήρηση και διαχείριση αθλητικών εγκαταστάσεων, όπως γυμναστηρίων, αθλητικών κέντρων και χώρων άθλησης.

11. Η προώθηση και εφαρμογή προγραμμάτων ενίσχυσης μαζικού αθλητισμού και διοργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων.

Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Αθλητισμού Δήμου Γρεβενών

Το Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία «ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ», το οποίο διέπεται από τις διατάξεις των Ν. 3463/2006 και 3852/2010 (Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας και Νέα Αρχιτεκτονική δομή της Αυτοδιοίκησης), με έδρα τα Γρεβενά.

Σκοπός του Νομικού Προσώπου είναι η οργάνωση και η λειτουργία των κάτωθι υπηρεσιών με γνώμονα την καλύτερη εξυπηρέτηση των αναγκών των κατοίκων:

A) Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης στην οποία περιλαμβάνεται, ιδίως:

- Η υποστήριξη και η κοινωνική φροντίδα ατόμων τρίτης ηλικίας με την παροχή υπηρεσιών ιατροκοινωνικής προστασίας και σκοπό την αποφυγή της απένταξής τους από τον οικογενειακό και κοινωνικό ιστό.
- Η ανάπτυξη μελλοντικά δράσεων και υπηρεσιών που σχετίζονται με την οργάνωση δομών Βοήθειας στο Σπίτι και Ψυχολογικής υποστήριξης ευπαθών κοινωνικών ομάδων.
- Η οργάνωση βρεφονηπιακών και παιδικών σταθμών για την παροχή σύγχρονης προσχολικής αγωγής και εκπαίδευσης, ψυχαγωγίας, διατροφής και φύλαξης βρεφών και νηπίων, με σκοπό την ισόρροπη και ολόπλευρη ανάπτυξη της προσωπικότητάς τους, την φροντίδα της υγείας τους, την ανάπτυξη των νοητικών τους ικανοτήτων, την υποστήριξη και βελτίωση των γλωσσικών τους δεξιοτήτων και γενικότερα όλων εκείνων των στοιχείων που θα συνδράμουν μαζί με το οικογενειακό τους περιβάλλον στην ομαλή και επιτυχημένη μετάβασή τους στο σχολικό και ευρύτερο κοινωνικό περιβάλλον.
- Η προώθηση και ανάπτυξη του εθελοντισμού και της κοινωνικής αλληλεγγύης με τη δημιουργία τοπικών δικτύων κοινωνικής αλληλεγγύης, εθελοντικών οργανώσεων και ομάδων εθελοντών που θα δραστηριοποιούνται για την επίτευξη των στόχων και την υποβοήθηση του έργου της κοινωνικής προστασίας και αλληλεγγύης του Δήμου.
- Η πληροφόρηση, ευαισθητοποίηση και κινητοποίηση των δημοτών για την δημιουργική και αποτελεσματική αντιμετώπιση των προκλήσεων και προβλημάτων της σύγχρονης οικογένειας.
- Η πληροφόρηση των δημοτών για θέματα δημόσιας υγείας.

B) Αθλητισμού στον οποίο περιλαμβάνεται, ιδίως:

- Δράσεις προώθησης του αθλητισμού γενικά, με σκοπό τη καλλιέργεια του αθλητικού πνεύματος, της ομαδικότητας και της ευγενούς άμιλλας.
- Διοργάνωση αθλητικών εκδηλώσεων με παράλληλη ανάπτυξη δράσεων ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης και εθελοντικής συμμετοχής των πολιτών στα αθλητικά και γενικότερα πολιτιστικά δρώμενα του Δήμου.
- Ανάπτυξη προγραμμάτων μαζικού αθλητισμού με ιδιαίτερη μέριμνα στην εξασφάλιση των προϋποθέσεων συμμετοχής όλων των ενδιαφερομένων δημοτών.
- Μέριμνα για την συντήρηση, βελτίωση, αποτελεσματική αξιοποίηση και εξοπλισμό όλων των αθλητικών εγκαταστάσεων και υποδομών.

Σχολική Επιτροπή Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Δήμου Γρεβενών

Το Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία «Σχολική Επιτροπή Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Δήμου Γρεβενών», οποίο διέπεται από τις διατάξεις των Νόμων 1984/2006, 3463/2006 και 3852/2010 (Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας και Νέα Αρχιτεκτονική δομή της Αυτοδιοίκησης – Πρόγραμμα «Καλλικράτης»), καθώς και της 8440/2011 Απόφασης του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, με έδρα τα Γρεβενά.

Το ανωτέρω Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου διαδέχεται τις Σχολικές Επιτροπές του 1ου

Νηπιαγωγείου Δήμου Γρεβενών, του 2ου και 6ου Νηπιαγωγείου Δήμου Γρεβενών, του 3ου Νηπιαγωγείου Δήμου Γρεβενών, του 4ου Νηπιαγωγείου Δήμου Γρεβενών, του 7ου Νηπιαγωγείου Δήμου Γρεβενών, του 8ου Νηπιαγωγείου Δήμου Γρεβενών, του 9ου Νηπιαγωγείου Δήμου Γρεβενών, του 1ου Δημοτικού Σχολείου Δήμου Γρεβενών, του 2ου και 6ου Δημοτικού Σχολείου Δήμου Γρεβενών, του 3ου Δημοτικού Σχολείου Δήμου Γρεβενών, του 4ου και 7ου Δημοτικού Σχολείου Δήμου Γρεβενών, του Δημοτικού Σχολείου και Νηπιαγωγείου Δ.Δ. Αγίων Θεοδώρων και Δημοτικού Σχολείου συνοικισμού Ανθρακιάς Δήμου Γρεβενών, του Δημοτικού Σχολείου και Νηπιαγωγείου Δ.Δ. Αμυγδαλεών Δήμου Γρεβενών, του Δημοτικού Σχολείου και Νηπιαγωγείου Δ.Δ. Βατολάκκου Δήμου Γρεβενών, του Δημοτικού Σχολείου και Νηπιαγωγείου Δ.Δ. Μεγ. Σειρηνίου Δήμου Γρεβενών, του Δημοτικού Σχολείου και Νηπιαγωγείου Δ.Δ. Φελλίου Δήμου Γρεβενών, του Δημοτικού Σχολείου Δ.Δ. Ροδιάς Δήμου Γρεβενών, του Δημοτικού Σχολείου Δ.Δ. Συνδένδρου Δήμου Γρεβενών, του Δημοτικού Σχολείου Μυρσίνης Δήμου Γρεβενών, του Δημοτικού Σχολείου Ελευθέρου Δήμου Γρεβενών, του Δημοτικού Σχολείου Ελάτου Δήμου Γρεβενών, του Ειδικού Σχολείου Γρεβενών Δήμου Γρεβενών, του Δημοτικού Σχολείου Δημοτικού Διαμερίσματος Μεγάλου Αγίου Κοσμά, του Δημοτικού Σχολείου και Νηπιαγωγείου Δ.Δ. Παλαιοχωρίου, Δημοτικών Σχολείων, Δ.Δ. Κνίδης και Συν/σμών Ιτέας και Πόρου Δ.Δ. Κνίδης, Νηπιαγωγείου Συν/σμού Ιτέας Δ.Δ. Κνίδης και Δημοτικών Σχολείων, Δ.Δ. Σαρακήνας και συν/σμού Νεοχωρίου Δ.Δ. Σαρακήνας και Νηπιαγωγείου Συν/σμού Νεοχωρίου Δ.Δ. Σαρακήνας Δήμου Βεντζίου, του Δημοτικού Σχολείου και Νηπιαγωγείου Κρανιας Δήμου Γόργιανης, του Δημοτικού Σχολείου και Νηπιαγωγείου του Τοπικού Διαμερίσματος Αγίου Γεωργίου Δήμου Ηρακλεωτών του Δημοτικού Σχολείου και Νηπιαγωγείου του Τοπικού Διαμερίσματος Κιβωτού Δήμου Ηρακλεωτών, του Δημοτικού Σχολείου του Τοπικού Διαμερίσματος Πολυδένδρου Δήμου Ηρακλεωτών, του Δημοτικού Σχολείου και Νηπιαγωγείου του Τοπικού Διαμερίσματος Ταξιάρχη Δήμου Ηρακλεωτών, του Νηπιαγωγείου Τ.Δ. Μαυραναίων Δήμου Θεοδώρου Ζιάκα.

Επίσης, καταλαμβάνει λειτουργικά όσες σχολικές μονάδες Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης τυχόν ιδρυθούν και λειτουργήσουν εφεξής στο Δήμο Γρεβενών.

Σκοπός της Σχολικής Επιτροπής είναι η διαχείριση των πιστώσεων που της διατίθεται για κάλυψη των δαπανών λειτουργίας των αντίστοιχων σχολείων (θέρμανσης, φωτισμού, ύδρευσης, τηλεφώνου, αποχέτευσης, αγοράς αναλωσίμων υλικών κλπ), η αμοιβή καθαριστριών, η εκτέλεση έργων για την επισκευή και συντήρηση των αντιστοιχών σχολείων και του κάθε είδους εξοπλισμού τους, η εισήγηση προς τη Διεύθυνση Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης για τον εφοδιασμό από τον Οργανισμό Σχολικών Κτιρίων των σχολείων με έπιπλα και εξοπλιστικά είδη και από το Υπουργείο Παιδείας και Διά Βίου Μάθησης με βιβλία για τις αντίστοιχες σχολικές βιβλιοθήκες, η διαχείριση των εσόδων από την ενδεχομένη εκμετάλλευση των σχολικών κυλικείων, καθώς και η λήψη κάθε άλλου μέτρου που κρίνεται αναγκαίο για την στήριξη της διοικητικής λειτουργίας των σχολικών μονάδων. Επίσης, η εκτέλεση έργων επισκευής και συντήρησης σχολικών κτιρίων στα πλαίσια της Κοινή Υπουργική Απόφαση 13172/24-3-1995 (ΦΕΚ 217 Β΄).

Σχολική Επιτροπή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δήμου Γρεβενών

Το Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου με την επωνυμία «Σχολική Επιτροπή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δήμου Γρεβενών», διέπεται από τις διατάξεις των Νόμων 1984/2006, 3463/2006 και 3852/2010 (Δημοτικός και Κοινοτικός Κώδικας και Νέα Αρχιτεκτονική δομή της Αυτοδιοίκησης – Πρόγραμμα «Καλλικράτης»), καθώς και της 8440/2011 Απόφασης του Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, με έδρα τα Γρεβενά.

Το ανωτέρω Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου διαδέχεται τις Σχολικές Επιτροπές του 1ου

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Γυμνασίου Δήμου Γρεβενών, του 2ου Γυμνασίου Δήμου Γρεβενών, του 1ου Λυκείου Δήμου Γρεβενών, του 2ου Λυκείου Δήμου Γρεβενών, του Ειδικού Εργαστηρίου Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και κατάρτισης Γρεβενών, του Γυμνασίου Παλαιοχωρίου Δήμου Βεντζίου και του Γυμνασίου Κιβωτού Δήμου Ηρακλεωτών.

Επίσης, καταλαμβάνει λειτουργικά όσες σχολικές μονάδες Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης τυχόν ιδρυθούν και λειτουργήσουν εφεξής στο Δήμο Γρεβενών.

Σκοπός της Σχολικής Επιτροπής είναι η διαχείριση των πιστώσεων που της διατίθεται για κάλυψη των δαπανών λειτουργίας των αντίστοιχων σχολείων (θέρμανσης, φωτισμού, ύδρευσης, τηλεφώνου, αποχέτευσης, αγοράς αναλωσίμων υλικών κ.λπ.), η αμοιβή καθαριστριών, η εκτέλεση έργων για την επισκευή και συντήρηση των αντιστοιχών σχολείων και του κάθε είδους εξοπλισμού τους, η εισήγηση προς τη Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης για τον εφοδιασμό από τον Οργανισμό Σχολικών Κτιρίων των σχολείων με έπιπλα και εξοπλιστικά είδη και από το Υπουργείο Παιδείας και Διά Βίου Μάθησης με βιβλία για τις αντίστοιχες σχολικές βιβλιοθήκες, η διαχείριση των εσόδων από την ενδεχομένη εκμετάλλευση των σχολικών κυλικείων, καθώς και η λήψη κάθε άλλου μέτρου που κρίνεται αναγκαίο για την στήριξη της διοικητικής λειτουργίας των σχολικών μονάδων. Επίσης, η εκτέλεση έργων επισκευής και συντήρησης σχολικών κτιρίων στα πλαίσια της κοινής υπουργικής απόφασης 13172/24-3-1995 (ΦΕΚ217 Β΄).

Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Δήμου Γρεβενών (Δ.Ε.Υ.Α.Γ)

Η Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης, είναι νομικό πρότυπο ιδιωτικού δικαίου με κοινωφελή χαρακτήρα και διέπεται ως προς τη διοίκηση, οργάνωση, εκτέλεση, λειτουργία και συντήρηση των έργων της αρμοδιότητάς της καθώς και τις πηγές χρηματοδότησής της από τις διατάξεις του Ν.1069/1980 «περί κινήτρων διά την ίδρυσην επιχειρήσεων υδρεύσεως και αποχετεύσεως» Έδρα της Επιχείρησης είναι ο Δήμος Γρεβενών του Νομού Γρεβενών (άρθρο 1 παρ 3 Ν.1069/1980). Περιοχή αρμοδιότητας της επιχείρησης είναι η διοικητική περιφέρεια του Δήμου Γρεβενών(άρθρο 1 παρ 3 Ν.1069/1980).

Στην περιουσία της Επιχείρησης ανήκουν τα έργα ύδρευσης και αποχέτευσης της περιοχής αρμοδιότητας της επιχείρησης , τα οποία εκτελέσθηκαν ή θα εκτελεσθούν με βάση συγκεκριμένες μελέτες , όλοι οι υπόνομοι που υπάρχουν και οι εγκαταστάσεις ύδρευσης και αποχέτευσης ακάθαρτων και όμβριων υδάτων, όλοι οι υπόνομοι ή ανοικτοί αγωγοί που εκβάλλουν άμεσα ή έμμεσα στο δίκτυο, καθώς επίσης και οι μονάδες επεξεργασίας πόσιμου ύδατος και υγρών αποβλήτων (άρθρο 8 παρ 1 Ν.1069/1980).

Στο πεδίο του εντύπου Ε5 αναφέρεται το οργανόγραμμα του Δήμου και στη συνέχεια

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

απαριθμούνται οι επιτροπές και τα νομικά πρόσωπα του Δήμου, (βάσει του Οδηγού της Ε.Ε.Τ.Α.Α)

ΕΝΤΥΠΟ ΕΠ_05: ΕΣΩΤΕΡΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ	
ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ	
ΟΡΓΑΝΟΓΡΑΜΜΑ	
<p>Το Οργανόγραμμα του Δήμου Γρεβενών όπως αυτό ψηφίστηκε με την αριθμ. 47/2009 απόφαση του δημοτικού συμβουλίου που επικυρώθηκε με την αριθμ. 30630/1879/2009 απόφαση της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας και δημοσιεύθηκε στο αριθμ. 816/4-5-2009 ΦΕΚ τεύχος δεύτερο, παρουσιάζει τις εξής διοικητικές ενότητες:</p> <p>1.Διεύθυνση Δ/κών και Οικονομικών Υπηρεσιών στην οποία υπάγονται το Τμήμα Οικονομικών Υπηρεσιών, το Τμήμα Διοικητικών Υπηρεσιών και το Τμήμα ΚΕΠ.</p> <p>2.Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών και Περιβάλλοντος στην οποία υπάγονται το Τμήμα Έργων και Κατασκευών, το Τμήμα Πολεοδομίας και Περιβάλλοντος, το Τμήμα Μελετών, το Τμήμα Καθαριότητας το Τμήμα Προγραμματισμού Οργάνωσης και Πληροφορικής, το Αυτοτελές Γραφείο Διευκόλυνσης Ατόμων με Αναπηρίες και το Αυτοτελές Γραφείο Ποιότητας.</p> <p>3.Διεύθυνση Δημοτικής Αστυνομίας στην οποία υπάγονται το Τμήμα Ελέγχου Στάθμευσης Οχημάτων και Λειτουργίας Καταστημάτων Υγειονομικού Ενδιαφέροντος και το Τμήμα Προστασίας Περιβάλλοντος και Ελέγχου Αδειών.</p> <p>Επίσης λειτουργούν και τα κάτωθι Αυτοτελή Γραφεία που υπάγονται απ' ευθείας στο Δήμαρχο:</p> <p>1.Γραφείο Δημάρχου 2.Γραφείο Ειδικών Συνεργατών 3.Γραφείο Νομικής Υποστήριξης 4.Γραφείο Τύπου - Δημοσίων Σχέσεων - Ενημέρωσης Πολιτών 5.Γραφείο Παιδείας και Αθλητισμού και 6.Γραφείο Κοινωνικής – Πολιτιστικής Πολιτικής και Ισότητας Ίσων ευκαιριών.</p> <p>Επισημαίνουμε ότι εκκρεμεί στο Εθνικό Τυπογραφείο η δημοσίευση του νέου Οργανισμού η έγκριση του οποίου έγινε με τις αριθμ. 321 και 421/2011 αποφάσεις του Δ.Σ.</p>	
ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ	
1.	Εκτελεστική Επιτροπή (18/2011 απόφαση Δημάρχου)
2.	Επιτροπή Ποιότητας Ζωής (3/2011 απόφαση Δ.Σ.)
3.	Οικονομική Επιτροπή (2/2011 απόφαση Δ.Σ.)
4.	Δημοτική Επιτροπή Διαβούλευσης (34/2011 απόφαση Δ.Σ.)
5.	Συμβούλιο Ένταξης Μεταναστών (35/2011 απόφαση Δ.Σ.)
ΝΟΜΙΚΑ ΠΡΟΣΩΠΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ	
1.	Δημοτική Επιχείρηση Κοινωφελούς Έργου Γρεβενών (Δ.Ε.Κ.Ε.Γ)
2.	Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Αθλητισμού Δήμου Γρεβενών
3.	Σχολική Επιτροπή Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης Δήμου Γρεβενών

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

4.	Σχολική Επιτροπή Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δήμου Γρεβενών
5.	Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης Αποχέτευσης Δήμου Γρεβενών (Δ.Ε.Υ.Α.Γ)

Στο σημείο αυτό γίνεται κατανομή των υπηρεσιών του Δήμου ανά θεματικό τομέα ανάπτυξης και διαχωρίζονται σε κάθετες και οριζόντιες υπηρεσίες, (βάση του Οδηγού της Ε.Ε.Τ.Α.Α)

Κύριες (κάθετες) λειτουργίες, είναι οι λειτουργίες μέσω των οποίων ασκούνται οι αρμοδιότητες του Δήμου σε ένα θεματικό τομέα ανάπτυξης (δηλ. δραστηριότητες αναπτυξιακές, πολιτιστικές, αθλητισμού, προστασίας περιβάλλοντος, κλπ.)

ΘΕΜΑΤΙΚΟΙ ΤΟΜΕΙΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ		
Περιβάλλον & Ποιότητα Ζωής	Κοινωνική Πολιτική, παιδεία, πολιτισμός & αθλητισμός	Τοπική οικονομία & απασχόληση
Τεχνική Υπηρεσία	Υπηρεσία Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας & Πολιτισμού	Τεχνική Υπηρεσία
Υπηρεσία Περιβάλλοντος		Οικονομική Υπηρεσία
Υπηρεσία Πολεοδομίας	Δημοτική Επιχείρηση Κοινωφελούς Έργου Γρεβενών (Δ.Ε.Κ.Ε.Γ.)	Υπηρεσίες Γραφείου Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής
Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης -Αποχέτευσης Γρεβενών (Δ.Ε.Υ.Α.Γ.)	Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Αθλητισμού Δήμου Γρεβενών	Υπηρεσίες Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης
	Τεχνική Υπηρεσία	
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΥ ΕΠΙΤΕΛΟΥΝ ΚΑΘΕΤΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ		

Υποστηρικτικές ή οριζόντιες λειτουργίες, είναι οι λειτουργίες των οποίων ο ρόλος συνίσταται στην παροχή υπηρεσιών υποστήριξης στις υπηρεσίες και τα όργανα διοίκησης του Δήμου και των Νομικών Προσώπων του (όπως διοίκηση προσωπικού, οικονομική διαχείριση, προμήθειες, διοικητική υποστήριξη, νομική υποστήριξη, υποστήριξη του προγραμματισμού, σχεδιασμός, ανάπτυξη και παραγωγική λειτουργία πληροφοριακών συστημάτων, κλπ.).

ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΕΣ ΚΑΙ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ
Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών
Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Αυτοτελές Γραφείο Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής
Διεύθυνση ΚΕΠ
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ ΠΟΥ ΕΠΙΤΕΛΟΥΝ ΥΠΟΣΤΗΡΙΚΤΙΚΕΣ ή ΟΡΙΖΟΝΤΙΕΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΕΣ

2.1.5.1.7 Ανθρώπινο Δυναμικό

Στον Δήμο Γρεβενών απασχολούνται συνολικά 184 υπάλληλοι, εκ των οποίων οι 154 είναι μόνιμοι και οι 30 ιδιωτικού δικαίου αορίστου χρόνου (ΙΔΑΧ). Η αναλυτική κατανομή του προσωπικού ανά υπηρεσία και ανά κλάδο ειδικότητας, αποτυπώνεται στον πίνακα που ακολουθεί (βάση του Εντύπου Ε5 του Οδηγού) :

ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ		
Ανθρώπινο Δυναμικό Υπηρεσιών Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής		
Πλήθος	Επίπεδο Εκπαίδευσης (ΠΕ, ΤΕ, ΔΕ, ΥΕ) Κλάδος & Ειδικότητα	Σχέση Εργασίας(Οργανικές θέσεις μόνιμου προσωπικού, Προσωποπαγείς θέσεις μόνιμου προσωπικού, Ειδικές Θέσεις, ΙΔΑΧ, ΙΔΟΧ)

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

1.	ΠΕ Πληροφορικής	Μόνιμο Προσωπικό
1.	ΤΕ Γεωπονίας	Μόνιμο Προσωπικό
Ανθρώπινο Δυναμικό Υπηρεσιών Τοπικής Οικονομικής Ανάπτυξης		
Πλήθος	Επίπεδο Εκπαίδευσης (ΠΕ, ΤΕ, ΔΕ, ΥΕ) Κλάδος & Ειδικότητα	Σχέση Εργασίας(Οργανικές θέσεις μόνιμου προσωπικού, Προσωποπαγείς θέσεις μόνιμου προσωπικού, Ειδικές Θέσεις, ΙΔΑΧ, ΙΔΟΧ)
1.	ΤΕ Δ/κού Λογιστικού	Μόνιμο Προσωπικό
2.	ΔΕ Δ/κού	Μόνιμο Προσωπικό
1.	ΔΕ Χειριστών Η/Υ	Μόνιμο Προσωπικό
Ανθρώπινο Δυναμικό Υπηρεσιών Περιβάλλοντος και Πολεοδομίας		
Πλήθος	Επίπεδο Εκπαίδευσης (ΠΕ, ΤΕ, ΔΕ, ΥΕ) Κλάδος & Ειδικότητα	Σχέση Εργασίας(Οργανικές θέσεις μόνιμου προσωπικού, Προσωποπαγείς θέσεις μόνιμου προσωπικού, Ειδικές Θέσεις, ΙΔΑΧ, ΙΔΟΧ)
2	ΠΕ Μηχανολόγων	Μόνιμο Προσωπικό
3	ΠΕ Πολιτικών Μηχανικών	Μόνιμο Προσωπικό
1	ΠΕ Αρχιτεκτόνων	Μόνιμο Προσωπικό
1	ΤΕ Τοπογράφων	Μόνιμο Προσωπικό
1	ΔΕ Εργοδηγών	Μόνιμο Προσωπικό
2	ΔΕ Δ/κού	Μόνιμο Προσωπικό
1	ΤΕ Δομικών Έργων	Μόνιμο Προσωπικό
Ανθρώπινο Δυναμικό Υπηρεσιών Κοινωνικής Προστασίας, Παιδείας, Υγείας, Πολιτισμού και Αθλητισμού		
Πλήθος	Επίπεδο Εκπαίδευσης (ΠΕ, ΤΕ, ΔΕ, ΥΕ) Κλάδος & Ειδικότητα	Σχέση Εργασίας(Οργανικές θέσεις μόνιμου προσωπικού, Προσωποπαγείς θέσεις μόνιμου προσωπικού, Ειδικές Θέσεις, ΙΔΑΧ, ΙΔΟΧ)
2	ΤΕ Κοινωνικών λειτουργών	Μόνιμο Προσωπικό
3	ΠΕ Δ/κού	Μόνιμο Προσωπικό
1	ΔΕ Δ/κού	Μόνιμο Προσωπικό
Ανθρώπινο Δυναμικό Διεύθυνσης Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών		
Πλήθος	Επίπεδο Εκπαίδευσης (ΠΕ, ΤΕ, ΔΕ, ΥΕ) Κλάδος & Ειδικότητα	Σχέση Εργασίας(Οργανικές θέσεις μόνιμου προσωπικού, Προσωποπαγείς θέσεις μόνιμου προσωπικού, Ειδικές Θέσεις, ΙΔΑΧ, ΙΔΟΧ)
3	ΠΕ Δ/κού	Μόνιμο Προσωπικό
4	ΠΕ Οικονομολόγων	Μόνιμο Προσωπικό

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

2	ΠΕ Δ/κού	ΙΔΑΧ
11	ΠΕ Δ/σης Υποθέσεων Πολιτών	Μόνιμο Προσωπικό
2	ΤΕ Δ/σης Υποθέσεων Πολιτών	Μόνιμο Προσωπικό
1	ΤΕ Δκού	ΙΔΑΧ
2	ΤΕ Δ/κού	Μόνιμο Προσωπικό
23	ΔΕ Δ/κού	Μόνιμο Προσωπικό
11	ΔΕ Δ/κού	ΙΔΑΧ
11	ΔΕ Χειριστών Η/Υ	Μόνιμο Προσωπικό
1	ΔΕ Χειριστών Η/Υ	ΙΔΑΧ
1	ΔΕ Δ/σης Υποθέσεων Πολιτών	Μόνιμο Προσωπικό
2	ΔΕ Εισπρακτόρων	Μόνιμο Προσωπικό
1	ΔΕ Ελεγκτών Εσόδων-Εξόδων	Μόνιμο Προσωπικό
Ανθρώπινο Δυναμικό Διεύθυνσης Τεχνικών Υπηρεσιών		
Πλήθος	Επίπεδο Εκπαίδευσης (ΠΕ, ΤΕ, ΔΕ, ΥΕ) Κλάδος & Ειδικότητα	Σχέση Εργασίας(Οργανικές θέσεις μόνιμου προσωπικού, Προσωποπαγείς θέσεις μόνιμου προσωπικού, Ειδικές Θέσεις, ΙΔΑΧ, ΙΔΟΧ)
5	Π.Ε. Πολιτικών Μηχανικών	Μόνιμο Προσωπικό
1	Π.Ε. Αρχιτεκτόνων	Μόνιμο Προσωπικό
1	Π.Ε. Μηχανολόγων	Μόνιμο Προσωπικό
2	Π.Ε. Δασολόγων	Μόνιμο Προσωπικό
1	Τ.Ε. Εργοδηγών	Μόνιμο Προσωπικό
1	Τ.Ε. Ηλεκτρολόγων	Μόνιμο Προσωπικό
3	Τ.Ε. Μηχανολόγων	Μόνιμο Προσωπικό
5	Τ.Ε. Πολιτικών Μηχανικών	Μόνιμο Προσωπικό
4	Τ.Ε. Γεωπονίας	Μόνιμο Προσωπικό
1	Δ.Ε. Δενδροκηπουρών	Μόνιμο Προσωπικό
3	Δ.Ε. Διοικητικού	Μόνιμο Προσωπικό
1	Δ.Ε. Εργοδηγών	Μόνιμο Προσωπικό
4	Δ.Ε. Ηλεκτρολόγων	Μόνιμο Προσωπικό
7	Δ.Ε. Οδηγών	Μόνιμο Προσωπικό

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

5	Δ.Ε. Τεχνιτών	Μόνιμο Προσωπικό
9	Δ.Ε. Χειριστών Μηχανημάτων	Μόνιμο Προσωπικό
14	Υ.Ε. Εργατών Καθαριότητας	Μόνιμο Προσωπικό
2	Υ.Ε. Εργατών Κήπων	Μόνιμο Προσωπικό
1	Υ.Ε. Εργατών Υδρευσης	Μόνιμο Προσωπικό
1	Π.Ε. Πολιτικών Μηχανημάτων	Ι.Δ.Α.Χ.
1	Δ.Ε. Χειριστών Μηχανημάτων	Ι.Δ.Α.Χ.
7	Υ.Ε. Γενικών Καθηκόντων	Ι.Δ.Α.Χ.
6	Υ.Ε. Εργατών	Ι.Δ.Α.Χ.

2.1.5.1.8 Συστήματα και εργαλεία που χρησιμοποιεί ο Δήμος για την υποστήριξη της οργάνωσης και της λειτουργίας του

Ο Δήμος Γρεβενών, προκειμένου να μπορεί να συμμετέχει, από 1.11.2011, ως δικαιούχος, σε προσκλήσεις πράξεων των επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ της περιόδου 2007 – 2013, οφείλει να προχωρήσει σε επιβεβαίωση διαχειριστικής επάρκειας. Σύμφωνα δε με το άρθρο 10 παρ. 11 του Ν. 3840/2010, είναι δυνατή η επιβεβαίωση της διαχειριστικής επάρκειας δικαιούχου σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ελληνικού προτύπου ΕΛΟΤ 1429:2008.

Σύμφωνα με την ΥΑ 22867/ΕΥΘΥ/984, που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 792Β/8-6-2011, ρυθμίστηκαν οι βασικές κατευθύνσεις για τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία με την οποία πραγματοποιείται η επιβεβαίωση της επάρκειας των δικαιούχων των πράξεων των επιχειρησιακών προγραμμάτων του ΕΣΠΑ της περιόδου 2007 – 2013, σύμφωνα με το άρθρο 10 παρ. 11 του Ν.3840/2010, και η υποχρέωση δικαιούχων με επιβεβαιωμένη διαχειριστική επάρκεια, που συνενώνονται ή συγχωνεύονται με άλλον, να ενημερώσουν το φάκελο της διαχειριστικής του επάρκειας υποβάλλοντας συμπληρωματικά στοιχεία στην αρμόδια Ειδική Υπηρεσία που το εξέδωσε, προκειμένου να εκδοθεί νέο έγγραφο επιβεβαίωσης.

Με την δε ΥΑ 25549/ΕΥΘΥ/1305 του Υπουργείου Οικονομίας, Ανταγωνιστικότητας και Ναυτιλίας, που δημοσιεύθηκε στο ΦΕΚ 1412/Β/16-6-2011, τροποποιήθηκε η ΥΑ «Ρυθμίσεις για την επιβεβαίωση της διαχειριστικής επάρκειας των δικαιούχων της περιόδου 2007-2013». Πιο συγκεκριμένα, για τους νέους ΟΤΑ α΄ και β΄ βαθμού που συστάθηκαν με το ν. 3852/2010, ως καταληκτική ημερομηνία για την ενημέρωση του φακέλου της διαχειριστικής τους επάρκειας, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 6.2 της ΥΑ 22867/ΕΥΘΥ/984, ορίζεται η 31η Οκτωβρίου 2011.

Σύμφωνα όμως με τα ανωτέρω, ο Δήμος Γρεβενών προχώρησε σε νέα επιβεβαίωση διαχειριστικής επάρκειας, σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ελληνικού προτύπου ΕΛΟΤ 1429:2008.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΣΥΣΤΗΜΑΤΩΝ		
Πρότυπα - Συστήματα - Εργαλεία	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Σχόλιο - Παρατηρήσεις
Διαχειριστική Επάρκεια	ΝΑΙ	Έγγραφο επιβεβαίωσης 2478/26-10-2011
Κοινό Πλαίσιο Αξιολόγησης	ΟΧΙ	
ISO 9001/2008	ΝΑΙ	Έγγραφο επιβεβαίωσης συστήματος διαχειριστικής επάρκειας ΕΛΟΤ 1429:2008 Πιστοποιητικό 01100083115/01
Επιμορφώσεις - Κατάρτιση	ΝΑΙ	Το προσωπικό συμμετέχει σε εκπαιδεύσεις που πραγματοποιούνται από το ΙΝΕΠ, προκειμένου να διατηρεί επίκαιρη τη γνώση του, σχετικά με το αντικείμενο εργασίας τους. Ωστόσο ο Δήμος δεν εφαρμόζει συστηματική διαδικασία διευρέυνησης των εκπαιδευτικών αναγκών του προσωπικού.
Σύστημα Διαχείρισης Επιχειρησιακών Πόρων	ΟΧΙ	Ο Δήμος διαθέτει πλήρως μηχανογραφημένες οικονομικές υπηρεσίες , οι οποίες παρέχουν όλες τις απαραίτητες πληροφορίες για τη διαχείριση των οικονομικών πόρων του οργανισμού.
Σύστημα Διαχείρισης Γνώσης	ΟΧΙ	
Σύστημα Προγραμματισμού & Παρακολούθησης Έργων	ΟΧΙ	
Σύστημα Διαχείρισης Ανθρώπινου Δυναμικού	ΟΧΙ	Εφαρμόζονται τα ισχύοντα από την νομοθεσία, αναφορικά με τη διοίκηση του ανθρώπινου δυναμικού

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Στο επόμενο πεδίο αποτυπώνονται στοιχεία της ηλεκτρονικής διακυβέρνησης του Δήμου όπως είναι η διαδικτυακή του πύλη, η ηλεκτρονική εξυπηρέτηση του πολίτη, οι εγκαταστάσεις δικτύου τοπικού – ασύρματου κλπ. (βάση του Εντύπου Ε5 του Οδηγού)

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ		
	ΝΑΙ/ΟΧΙ	Σχόλιο - Παρατηρήσεις
Διαδικτυακή Πύλη	ΝΑΙ	url:www.dimosgrevenon.gr e--
Ηλεκτρονική Εξυπηρέτηση του Πολίτη	ΟΧΙ	
Διαβούλευση	ΟΧΙ	
Τοπικό δίκτυο (lan)	ΝΑΙ	
Ασύρματο δίκτυο (w-lan)	ΝΑΙ	
Αριθμός webservers	1	
Web servers/ Γραμμή επικοινωνία (εύρος ζώνης)	1/2mbit	

Στο πεδίο Ηλεκτρονική Εξυπηρέτηση του Πολίτη καταγράφεται η υποδομή των τηλεπικοινωνιών

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

και της κοινωνίας των πληροφοριών του Δήμου. Περιγράφονται οι υπηρεσίες και κατηγοριοποιούνται. (βάσει του Εντύπου 5 του Οδηγού)

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ		
A/A	Επίπεδο Ηλεκτρονικών Υπηρεσιών	Περιγραφή
1.	Διαδικασίες εκτίμησης των τοπικών αναγκών και του βαθμού ικανοποίησης των πολιτών από τις παρεχόμενες υπηρεσίες	Ο Δήμος Γρεβενών δεν εφαρμόζει συγκεκριμένες διαδικασίες, οι οποίες μπορούν να διαμορφώσουν συγκεκριμένους δείκτες εκτίμησης. Τα όποια συμπεράσματα απλώς εξάγονται από την καθημερινή επαφή των Δημοτών με το Δήμαρχο, τους Αντιδημάρχους, με το γραφείο του Δημάρχου, με τις δημοτικές υπηρεσίες και τα ΝΠ.
2.	Διαδικασίες ενημέρωσης/ πληροφόρησης	Οι ποιο διαδεδομένες μέθοδοι για την πληροφόρηση των πολιτών, πέρα από την ιστοσελίδα είναι τα ενημερωτικά φυλλάδια, οι ανακοινώσεις στους πίνακες κτλ
3.	Υπηρεσίες λογοδοσίας και διαφάνειας	Οι διαδικασίες λογοδοσίας και διαφάνειας διασφαλίζονται, με τη δημοσίευση στο τοπικό τύπο και στην ιστοσελίδα του Δήμου, των ημερήσιων διατάξεων και των διοικητικών αποφάσεων, καθώς και με την ανάρτηση των πάσης φύσης διοικητικών εγγράφων στη ΔΙΑΥΓΕΙΑ

2.1.5.1.9 Κτιριακή Υποδομή Δήμου και Τεχνικός εξοπλισμός

Στα δύο επόμενα πεδία αποτυπώνεται το σύνολο των κτιριακών υποδομών και εγκαταστάσεων του Δήμου καθώς και ο τεχνικός εξοπλισμός του. Στο πεδίο της καταγραφής των κτιριακών υποδομών αποτυπώνεται η

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

επιφάνεια του κτιρίου σε τετραγωνικά μέτρα, η ονομασία του κτιρίου, η περιγραφή της ιστορικής/αρχιτεκτονικής του σημασίας, η δυναμικότητα του κτιρίου σε αριθμό ατόμων, ο υφιστάμενος αριθμός των εργαζομένων και η προσβασιμότητα σε ΑμεΑ.

Στο πεδίο καταγραφής του τεχνικού εξοπλισμού αποτυπώνεται το πλήθος και το είδος του τεχνικού εξοπλισμού που χρησιμοποιείται από τις υπηρεσίες του Δήμου (βάσει του Εντύπου 5 του Οδηγού)

ΚΤΙΡΙΑΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ					
Ονομασία Κτιρίου	Επιφάνεια (τ.μ.)	Κτίσματα Ιστορικής / Αρχιτεκτονικής αξίας	Δυναμικότητα κτιρίου	Αριθμός Εργαζομένων	Προσβασιμότητα σε ΑΜΕΑ
Δημαρχείο Γρεβενών	2.053,00			60	ΟΧΙ
ΚΕΠ Δ. Γρεβενών	87,92		6	6	Ναι
Δημαρχείο πρώην Δ. Βεντζίου	757,88		51	5	Ναι
Δημαρχείο πρώην Δ. Ηρακλεωτών	1.198,29		80	5	Ναι
Δημαρχείο πρώην Δ. Γόργιανης	299,81		20	3	
Δημαρχείο πρώην Δ. Θ. Ζιάκα	418,20		28		
Δημαρχείο πρώην Δ. Κοσμά του Αιτωλού.	580		39	2	Ναι
Δασαρχείο				34	Ναι
ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ					
Πλήθος	Είδος				
31	Χορτοκοπτικό				
15	Θαμνοκοπτικό				
1	Μοτοσάπα				
1	Διαγραμμιστής Γηπέδου				
5	Αλατιέρα				

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

1	Σκαπτικά
1	Κύλινδρος για πάτημα χόρτου
1	Λιπασματοδιανομέας
3	Γεφυροπλάστιγγα
2	Γεννήτρια παροχής ρεύματος
14	Μεσινέζα
2	Τρυπάνι
1	Κατασκευή πυρόσβεσης
1	Ασφαλτοκοπτικό
1	Αρμολόπη
4	Λεπίδα αποχιονισμού
1	Μικρό πολυμηχάνημα
1	Κανόνι κοιλίας
1	Διαμορφωτής γαιών
8	Αλυσοπρίοιο
1	Καταστροφέας σάρωθρο
1	Βυτίο νερού
2	Φρέζα
1	Κοφλερ αεροψάλιδο
5	Τρακτέρ
2	Αποροφητήρας φυσητήρας φύλλων
1	Ψεκαστήρας χειρός
1	Ψεκαστήρας μηχανήμα
1	Μηχάνημα φύτευσης
1	Πρωθητήρας γαιών (μπουλντόζα)
15	Επιβατικά 4X4 τύπου jeep
15	Αυτοκίνητο ανοικτό φορτηγό 4X4
4	Πυροσβεστικό όχημα
1	Ασθενοφόρο Πυροσβεστικό
9	Φορτηγό

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

3	Λεωφορείο
5	Αυτοκίνητο επιβατικό
1	Αυτοκίνητο φορτηγό στρατού (καναδέζα)
1	Πρωθητήρας γαιών (μπουλντόζα)
7	Όχημα πολ/λων χρήσεων
8	Φορτωτής εκσκαφέας
5	Υδροφόρα
3	Μότο
1	Μικρό πολυμηχάνημα τύπου τρακτέρ
2	Αλατοδιανομέας
1	Καδοπλυντήριο
3	Σάρωθρο
2	Καλαθοφόρο
1	Εκχιονιστικό μικρό
1	Ερπυστριοφόρο Φορτωτής
3	Ισοπεδωτής γαιών
1	Πρωθητήρας γαιών (μπουλντόζα)
140	Προσωπικοί υπολογιστές
10	Εξυπηρετητές
120	Εκτυπωτές φωτοτυπικά

2.1.5.1.10 Βασικές συνεργασίες του Δήμου

Ο Δήμος Γρεβενών, στα πλαίσια της κοινωνικής, πολιτιστικής προσφοράς του και της αδιάλειπτης προσπάθειάς του για συνεχή βελτίωση του επιπέδου ζωής των δημοτών, συνεργάζεται σε διάφορους τομείς με σειρά άλλων φορέων εντός και εκτός Γρεβενών, όπως επιχειρήσεις, φορείς, τοπικά επιμελητήρια, συνδέσμους, συλλόγους, σωματεία, Μη Κυβερνητικούς Οργανισμούς (ΜΚΟ), κλπ. Στη συνέχεια παρατίθενται ενδεικτικά κάποιες από τις συνεργασίες του Δήμου Γρεβενών με μερικούς από τους φορείς αυτούς.

- Συνεργασία με τις επιχειρήσεις και τους φορείς της περιοχής του Δήμου Γρεβενών

Η συνεργασία μεταξύ του Δήμου από τη μια πλευρά, και των επιχειρήσεων και φορέων από την άλλη, μπορεί να αποφέρει σημαντικά οφέλη τόσο για τους ίδιους, όσο και για την ανάπτυξη του Δήμου Γρεβενών γενικότερα.

Για τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας απαιτείται δυναμική και εξειδικευμένη επιχειρηματικότητα, η οποία θα πρέπει να διευκολύνεται αλλά και να καθοδηγείται αναπτυξιακά με στοχευμένες ενισχύσεις και θεσμικές αναδιαρθρώσεις από έναν επιτελικό, ρυθμιστικό και αποτελεσματικό δημόσιο τομέα, που θα παρέχει επιπλέον μια ισχυρότερη τεχνολογική βάση, ένα αρτιότερο δίκτυο άυλων και υλικών υποδομών και ένα αποτελεσματικότερο σύστημα χρηματοοικονομικής διαμεσολάβησης

Στόχος είναι η ενίσχυση της διακλαδικής και διατομεακής δικτύωσης των ΜΜΕ με στόχο την αξιοποίηση κοινών υποδομών και υπηρεσιών και τη δημιουργία συνεργιών και οικονομιών μοναδιαίου μεγέθους σε τομείς όπου υπάρχει δυνητικά κλαδικό συγκριτικό πλεονέκτημα.

- Συνεργασία με φορείς του Νομού Γρεβενών

Στο Νομό Γρεβενών υπάρχουν μια σειρά από φορείς όπως η Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση, η ΑνΓρε Αναπτυξιακή Γρεβενών Α.Ε., το Επιμελητήριο, η ΑΝΔΗΓ κτλ. που παίζουν σημαντικό ρόλο στην τοπική διακυβέρνηση, αλλά και στην επίλυση πολλών θεμάτων που έχουν χωρική αναφοράς στο σύνολο του Νομού. Θα πρέπει ο Δήμος Γρεβενών να ενισχύσει τις επαφές του με αυτούς τους φορείς, πέρα από τις θεσμοθετημένες διαδικασίες, έτσι ώστε να επιτυγχάνει με καλύτερο τρόπο την επίλυση των θεμάτων που τον αφορούν άμεσα.

- Συμμετοχή σε Εθνικά, Ευρωπαϊκά και Διεθνή δίκτυα συνεργασίας

Η μεταφορά καλών πρακτικών για την αντιμετώπιση των θεμάτων που αφορούν τον Δήμο Γρεβενών δεν είναι δυνατόν να περιοριστεί στο χώρο της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας. Υπάρχουν πολλοί φορείς τόσο στην Ελλάδα, όσο και στο εξωτερικό που αντιμετωπίζουν κοινά προβλήματα και σε αρκετές περιπτώσεις έχουν προχωρήσει στην επίλυση των θεμάτων αυτών με τρόπους τους οποίους θα ήταν δυνατόν, με την κατάλληλη προσαρμογή, να υιοθετήσει και ο Δήμος Γρεβενών. Στο πλαίσιο της γενικότερης αναπτυξιακής προσέγγισης που ο Δήμος οφείλει να έχει, είναι σκόπιμη η αναζήτηση τέτοιων πρακτικών από Ελληνικά ή Διεθνή παραδείγματα και η προσπάθεια μεταφοράς τους στον Δήμο.

Παράλληλα τα θεματικά λειτουργικά σύνολα αποτελούν επιπλέον, παράγοντα διαφοροποίησης και «τοποθέτησης» του Δήμου στον εθνικό και Ευρωπαϊκό χάρτη ανταγωνιστικότητας των περιοχών. Ο διαρκής εμπλουτισμός τους είναι δείγμα θετικής αναπτυξιακής πορείας.

- Διαδημοτικές συνεργασίες

Ο Δήμος Γρεβενών έχει αναπτύξει μια σειρά από διαδημοτικές συνεργασίες στο Νομό σε ζητήματα όπως αυτά του χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού, της προστασίας του περιβάλλοντος, του σχεδιασμού των υποδομών και των μεταφορών, της δημιουργίας διαδημοτικών επιχειρήσεων και οργανισμών κ.α.

Σε αυτό το πεδίο του πίνακα απαριθμούνται οι βασικές συνεργασίες του Δήμου και των υπηρεσιών του για την υλοποίηση προγραμμάτων/δράσεων/ενεργειών που αφορούν στο θεματικό τομέα, (βάσει του Εντύπου 5 του Οδηγού)

ΒΑΣΙΚΕΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ	
1.	Συνεργασία με τις επιχειρήσεις και τους φορείς της περιοχής του Δήμου Γρεβενών
2.	Συνεργασία με φορείς του Νομού Γρεβενών
3.	Συμμετοχή σε Εθνικά, Ευρωπαϊκά και Διεθνή δίκτυα συνεργασίας
4.	Διαδημοτικές συνεργασίες

2.1.5.1.11 Πρόσθετα θέματα που αφορούν στο θεματικό τομέα Εσωτερικό Περιβάλλον του Δήμου

Η λειτουργία των οργάνων διοίκησης

Η λειτουργία των οργάνων των Ο.Τ.Α , αλλά και των δευτεροβάθμιων οργανώσεων τους (ΤΕΔΚ) ,των κεντρικών συντονιστικών οργάνων (ΚΕΔΚΕ) αλλά και των εντεταλμένων συμβούλων τους (Ε.Ε.ΤΑ), παίζουν σημαντικό ρόλο στην άσκηση στο τρόπο άσκησης των αρμοδιοτήτων των ΟΤΑ. Στο κάθε επίπεδο επιδιώκονται και αποφασίζονται παρεμβάσεις και ενέργειες που βελτιώνουν την συνολική αποτελεσματικότητα του συστήματος τοπικής Διακυβέρνησης. Για το λόγω αυτό τα επιμέρους όργανα πρέπει να συντονίζονται μεταξύ τους και αποφάσεις και διεκδικήσεις τους να είναι προς την ίδια κατεύθυνση. Πρόταση του Δήμου Γρεβενών είναι τουλάχιστον σε επίπεδο (ΤΕΔΚ) ο συντονισμός αυτός να επιδιωχθεί με το καλύτερο δυνατό τρόπο, ώστε οι στρατηγικές των ΟΤΑ να είναι συμβατές μεταξύ τους.

Ενεργοποίηση θεσμών και διαδικασιών συμμετοχής και κοινωνικού ελέγχου

Ο εκσυγχρονισμός της δημόσιας διοίκησης με την χρήση του Διαδικτύου και των νέων τεχνολογιών δεν συντελείται μονοδιάστατα. Ολόκληρο το πολιτικό και κοινωνικό σύστημα εξελίσσεται, αλλάζοντας τις ισορροπίες μεταξύ των κυβερνητικών επιπέδων διοίκησης (διεθνές, εθνικό, περιφερειακό και τοπικό) καθώς και των λειτουργιών που τις ακολουθούν. Υφιστάμενες σχέσεις, συνεργασίες και συμμαχίες μεταβάλλονται, ενώ νέες δημιουργούνται, μέσα σε ένα πλαίσιο που χαρακτηρίζεται από την παγκοσμιοποίηση, αλλά και τα έντονα τοπικά στοιχεία.

Σε κάθε περίπτωση, ενισχύεται η ευελιξία και η δικτύωση τοπικών κοινωνιών, βασισμένη σε τοπικά χαρακτηριστικά. Υπάρχουν πολλά παραδείγματα ευρωπαϊκών συνεργασιών περιφερειών με κεντρικές δομές. Καινούριες τοπικό – εθνικές συνεργασίες αναδεικνύονται, ενισχύοντας των ρόλο δήμων και κοινοτήτων. Βασικό ζητούμενο στα παραπάνω παραμένει η αποτελεσματικότητα στην λύση των διαφόρων προβλημάτων η οποία δεν μπορεί να επιδιωχθεί παρά μόνο με την γενικότερη αναδιοργάνωση των τοπικών διοικήσεων σε ένα νέο μοντέλο πολυσυλλεκτικής συμμετοχής και ανοιχτής συνεργασίας.

- Μονιμότερες επιτροπές από στελέχη διαφορετικών δήμων που συμμετέχουν στην υλοποίηση ομοειδών έργων για την ανταλλαγή εμπειριών και την από κοινού επίλυση προβλημάτων που ανακύπτουν στην πορεία της υλοποίησης και λειτουργίας (ανθρώπινα δίκτυα εκμάθησης και συνεργασίας)
- Να υιοθετηθεί η σύγχρονη μέθοδος συνδυασμού μεταφοράς καλών πρακτικών με επιτόπια συνεργασία με φορείς επιτυχούς υλοποίησης παρόμοιων έργων στον ευρωπαϊκό και τον διεθνή χώρο (bench learning)

Πρωώθηση της χρηστής ηλεκτρονικής διακυβέρνησης

Η ηλεκτρονική διακυβέρνηση ορίζεται ως «η αξιοποίηση των τεχνολογιών πληροφοριών και επικοινωνιών στις δημόσιες διοικήσεις, σε συνδυασμό με οργανωτικές αλλαγές και νέες δεξιότητες, ώστε να βελτιωθούν η παροχή δημοσίων υπηρεσιών και οι δημοκρατικές διαδικασίες καθώς και να ενισχυθεί η υποστήριξη των πολιτικών που ασκεί το δημόσιο». (ορισμός ΕΕ).

Η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση σε τοπικό επίπεδο αποτελεί το επίκεντρο του εκσυγχρονισμού της Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Ο εκσυγχρονισμός της Τοπικής Αυτοδιοίκησης προάγει την ποιότητα των «τοπικών» υπηρεσιών και την αποτελεσματικότητα της «τοπικής» δημοκρατίας, καθώς επιτρέπει στους οργανισμούς:

- τον σχεδιασμό συνολικής στρατηγικής για την τοπική ανάπτυξη
- την παροχή αποτελεσματικών και με μικρό κόστος υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση της τοπικής κοινωνίας
- την αποτίμηση της ποιότητας των υπηρεσιών αυτών
- τη λήψη γρήγορων, αποτελεσματικών και υπεύθυνων αποφάσεων

Η Τοπική Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση ενδυναμώνει τα παραπάνω και σχετίζεται με:

1. Τον μετασχηματισμό των «τοπικών» υπηρεσιών για τους πολίτες
2. Την ανανέωση της «τοπικής» δημοκρατίας
3. Την πρωώθηση της «τοπικής» οικονομικής βιωσιμότητας.
4. Γενικότερα, η Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση μπορεί να αποτελέσει σημαντική κινητήρια δύναμη για αλλαγή της κουλτούρας της Τοπικής Διοίκησης καθώς επίσης και να συμβάλει σημαντικά στην ανάπτυξη και παγίωση των βασικών αρχών της «Καλής Διακυβέρνησης» (Good Governance Principles), όπως είναι η συμμετοχή των πολιτών, η συνεκτικότητα μεταξύ των διαφόρων πολιτικών και προγραμμάτων, η αποδοτικότητα, η αποτελεσματικότητα, η διαφάνεια και η λογοδοσία. Πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στην πρόσβαση στις δημόσιες πληροφορίες, στις συναλλαγές σε απευθείας σύνδεση με διοικητικές υπηρεσίες, στις ψηφιακές διαδικασίες συμβάσεων, στις κοινωνικές και πολιτιστικές υπηρεσίες.

Στο πεδίο που ακολουθεί περιγράφονται άλλα πρόσθετα θέματα που αφορούν στο θεματικό τομέα

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Εσωτερικό Περιβάλλον του Δήμου, βάση του Εντύπου Ε5 του Οδηγού)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΑΛΛΩΝ ΠΡΟΣΘΕΤΩΝ ΘΕΜΑΤΩΝ
Η λειτουργία των οργάνων διοίκησης
Ενεργοποίηση θεσμών και διαδικασιών συμμετοχής και κοινωνικού ελέγχου
Πρώθηση της χρηστής ηλεκτρονικής διακυβέρνησης

2.1.5.1.12 Περιγραφή των κυριότερων δραστηριοτήτων των υπηρεσιών του Δήμου με αναφορά στο εσωτερικό περιβάλλον του

Στην ενότητα αυτή γίνεται περιγραφή των κυριότερων δραστηριοτήτων των υπηρεσιών του Δήμου με αναφορά στο εσωτερικό περιβάλλον του.

Ακολουθεί η περιγραφή των κυριότερων δραστηριοτήτων των υπηρεσιών του Δήμου (βάση του Εντύπου_Ε3 του Οδηγού της Ε.Ε.Τ.Α.Α)

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΥΡΙΟΤΕΡΩΝ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΩΝ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ ΣΤΟ ΤΟΜΕΑ	
ΥΠΗΡΕΣΙΑ	ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ
Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής και Πληροφορικής	Το Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής του Δήμου είναι αρμόδιο για την υποστήριξη των οργάνων διοίκησης, των υπηρεσιών και των νομικών προσώπων του Δήμου κατά τις διαδικασίες σύνταξης, παρακολούθησης και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων των περιοδικών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων και των Ετησίων Προγραμμάτων Δράσης, την παρακολούθηση της αποτελεσματικότητας και απόδοσης των υπηρεσιών του Δήμου κατά την επίτευξη των περιοδικών στόχων του και τον σχεδιασμό και την παρακολούθηση της εφαρμογής των εσωτερικών οργανωτικών συστημάτων του Δήμου υπό συνθήκες διασφάλισης του επιθυμητού επιπέδου ποιότητας των παρεχομένων κάθε είδους υπηρεσιών. Επίσης είναι αρμόδιο για τη διασφάλιση της ένταξης των πολιτικών ισότητας των φύλων στις τοπικές πολιτικές. Επιπρόσθετα το Τμήμα είναι αρμόδιο για την ανάπτυξη, εγκατάσταση, λειτουργία και συντήρηση των συστημάτων ΤΠΕ του Δήμου, περιλαμβανομένης της ευθύνης εκπλήρωσης του έργου του ΚΟ.Σ.Ε. (Κομβικό Σημείο Επαφής) του Δήμου, όπως προβλέπεται στο άρθρο 19 του Ν. 3882 / 2010 (ΦΕΚ Α'166).
Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών	Η Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών είναι αρμόδια για την τήρηση των διαδικασιών και αρχείων που αφορούν την δημοτική κατάσταση και την καταγραφή των ληξιαρχικών γεγονότων στην περιοχή του Δήμου και για τον σχεδιασμό και τον συντονισμό εφαρμογής των πολιτικών, συστημάτων και διαδικασιών που αποσκοπούν στην ορθολογική διοίκηση / διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού του Δήμου. Παράλληλα η Διεύθυνση είναι αρμόδια για την γραμματειακή υποστήριξη των πολιτικών οργάνων του Δήμου, τη λειτουργία του κεντρικού πρωτοκόλλου και την παροχή γενικών υπηρεσιών διοικητικής υποστήριξης προς τις δημοτικές υπηρεσίες. Οι συγκεκριμένες αρμοδιότητες της Διεύθυνσης στο πλαίσιο της αποστολής της, καθορίζονται από τις ισχύουσες διατάξεις Νόμων, Διαταγμάτων και Υπουργικών Αποφάσεων. Στη Διεύθυνση, και ειδικότερα στο Τμήμα Διοικητικής Μέριμνας, υπάγονται διοικητικά και τα αποκεντρωμένα Γραφεία Διοικητικών Θεμάτων σε επιμέρους δημοτικές ενότητες.
Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών	Η Διεύθυνση Οικονομικών Υπηρεσιών είναι αρμόδια για την αποτελεσματική τήρηση των οικονομικών προγραμμάτων λειτουργίας του Δήμου, τη σωστή απεικόνιση των οικονομικών πράξεων και τη διαχείριση των εσόδων και δαπανών του, καθώς και τη διασφάλιση και αξιοποίηση της δημοτικής περιουσίας. Συγχρόνως, η Διεύθυνση μεριμνά για την αποτελεσματική διενέργεια όλων των νόμιμων διαδικασιών που απαιτούνται για την προμήθεια υλικών, εξοπλισμού και υπηρεσιών του Δήμου. Στη Διεύθυνση υπάγονται διοικητικά, και ειδικότερα στο Τμήμα Ταμείου, και τα αποκεντρωμένα Γραφεία Οικονομικών Θεμάτων σε επιμέρους δημοτικές ενότητες.
Διεύθυνση Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών (Κ.Ε.Π.)	Η Διεύθυνση Κέντρων Εξυπηρέτησης Πολιτών (Κ.Ε.Π.) είναι αρμόδια για την παροχή διοικητικών πληροφοριών και τη διεκπεραίωση των υποθέσεων των πολιτών από την υποβολή της αίτησης μέχρι την έκδοση της τελικής πράξης, σε συνεργασία με τις καθ' ύλην αρμόδιες υπηρεσίες και σύμφωνα με τον κεντρικό σχεδιασμό του Υπουργείου. Εσωτερικών.
Γενικός Γραμματέας	Ο Γενικός Γραμματέας υποστηρίζει το Δήμαρχο στα διοικητικά του καθήκοντα υλοποιώντας τις αρμοδιότητες που του εκχωρεί ο Δήμαρχος με απόφασή του. Οι αρμοδιότητες αυτές αφορούν κυρίως στο συντονισμό των δημοτικών υπηρεσιών, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται με αποδοτικό τρόπο η αποτελεσματικότητα στην επίτευξη των περιοδικών στόχων και προγραμμάτων που αποφασίζονται από τα πολιτικά όργανα του Δήμου.
Ιδιαίτερο Γραφείο	Το Ιδιαίτερο Γραφείο Δημάρχου παρέχει κάθε είδους διοικητική και γραμματειακή υποστήριξη προς τον Δήμαρχο.

2.1.5.1.13 Γενική διάγνωση των χαρακτηριστικών και των προοπτικών του Δήμου

Στην ενέργεια αυτή θα πρέπει, με πολύ συνοπτικό και εύστοχο τρόπο, να επισημανθούν βασικά ζητήματα που επηρεάζουν το περιβάλλον στο οποίο δραστηριοποιείται ο Δήμος. Τα ζητήματα αυτά, ενδέχεται να μην υπόκεινται στην αρμοδιότητα του Δήμου, έχουν πιθανόν υπερ-τοπική σημασία, περιορίζουν τις προοπτικές του, επιβάλλουν εντούτοις τη λήψη μέτρων λόγω των επιπτώσεων που έχουν.

Τα ζητήματα αυτά θα έχουν το χαρακτήρα γενικότερου «πλαίσιου», μέσα στο οποίο ο Δήμος καλείται να ασκήσει αρμοδιότητα, υπερβαίνοντας υφιστάμενους περιορισμούς για να διερευνήσει / αναπτύξει μελλοντικές προοπτικές,

Τέτοια ζητήματα μπορεί να είναι:

- Η θέση του Δήμου
- Θεσμικά και κανονιστικά ζητήματα Ανάπτυξης και Αυτοδιοίκησης
- Θέματα και πολιτικές της Κεντρικής Διοίκησης για τους φορείς Αυτοδιοίκησης
- Εθνικές και περιφερειακές αναπτυξιακές προτεραιότητες
- Υπερ-τοπικά ζητήματα υποδομών, προβλημάτων, ελλείψεων, συγκριτικών πλεονεκτημάτων, κλπ.

Επίσης διερευνώνται παράγοντες όπως :

- Γενικές εξελίξεις στο ευρύτερο περιβάλλον (Πολιτικές, Οικονομικές, Κοινωνικές και Πολιτισμικές, Τεχνολογικές)
- Γενικές εξελίξεις στο πολιτικό – διοικητικό σύστημα της χώρας
- Τάσεις εξέλιξης των χαρακτηριστικών (οικονομικών, κοινωνικών κλπ) του Δήμου.
- Πολιτικές και προγράμματα φορέων αναπτυξιακού προγραμματισμού (Ευρωπαϊκή Ένωση, Υπουργεία και κεντρικοί δημόσιοι οργανισμοί, κλπ.)
- Αποφάσεις συλλογικών οργάνων της Αυτοδιοίκησης

«Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015» και Εφαρμοστικός Νόμος «Επείγοντα μέτρα εφαρμογής του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής»

Μια από τις σημαντικότερες μεταρρυθμιστικές παρεμβάσεις στον εκσυγχρονισμό της διαχείρισης των δημόσιων δαπανών που αποτυπώθηκε στο νέο δημοσιονομικό [νόμο 3871/2010](#) είναι η καθιέρωση της σύνταξης ενός κυλιόμενου Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής (ΜΠΔΣ).

Το πλαίσιο αυτό αποτελεί το βασικό στοιχείο μιας διαφορετικής φιλοσοφίας στη διαχείριση των δημόσιων πόρων και το πρώτο βήμα για τη μετάβαση σε πολυετείς προϋπολογισμούς, καθώς συμβάλλει στην εμπέδωση της έννοιας του πολυετούς προγραμματισμού των οικονομικών του δημοσίου.

Ταυτόχρονα, η χώρα μας για πρώτη φορά χαράζει πολυετή δημοσιονομική στρατηγική μέσα από τη συλλογική διαδικασία διαβούλευσης, γεγονός που αποτελούσε αίτημα μεγάλης μερίδας του πολιτικού κόσμου.

Η διεθνής οικονομική κρίση της περιόδου 2008-2009 έφερε στην επιφάνεια τις μακροχρόνιες διαρθρωτικές αδυναμίες της ελληνικής οικονομίας και αποκάλυψε τις ανισορροπίες τόσο στο δημοσιονομικό όσο και στον εξωτερικό τομέα. Το 2010, όμως, υιοθετήθηκε ένα φιλόδοξο Πρόγραμμα Οικονομικής Προσαρμογής¹ που δίνει έμφαση:

1. στην εμπροσθοβαρή δημοσιονομική προσπάθεια με στόχο την εξασφάλιση της βιωσιμότητας του δημόσιου χρέους,
2. στην εξασφάλιση της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού τομέα και της ύπαρξης επαρκούς ρευστότητας στο τραπεζικό σύστημα και
3. στην εφαρμογή ενός ευρύτατου προγράμματος διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων με στόχο την ενίσχυση της παραγωγικότητας και της ανταγωνιστικότητας. Η μετάβαση σε ένα διαφορετικό μοντέλο ανάπτυξης που θα βασίζεται στις επενδύσεις και τις εξαγωγές αναμένεται να οδηγήσει σε μία σταδιακή, αλλά περισσότερο ισχυρή και διατηρήσιμη ανάκαμψη της οικονομικής δραστηριότητας αλλά και σε δημοσιονομική εξυγίανση.

Οι βασικοί κίνδυνοι που απειλούν τη δημοσιονομική προσπάθεια της ελληνικής οικονομίας συνδέονται με το υψηλό έλλειμμα και το ιδιαίτερα υψηλό δημόσιο χρέος. Την τελευταία δεκαετία, παρά τους υψηλούς ρυθμούς ανάπτυξης, που κατά βάση στηρίχθηκαν σε υψηλή ζήτηση που χρηματοδοτούνταν μέσω δανεισμού, το έλλειμμα της ελληνικής οικονομίας παρέμεινε σε υψηλά επίπεδα, τροφοδοτώντας αντίστοιχα και την αύξηση του δημόσιου χρέους.

Η σημερινή οικονομική κατάσταση της χώρας καθώς και οι διεθνείς οικονομικές συνθήκες, καθιστούν αναγκαία τη δημοσιονομική εξυγίανση, όπως υπογραμμίζεται στους στόχους του Μεσοπρόθεσμου Πλαισίου Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015. Η επιτυχία του εγχειρήματος εξαρτάται από την ταχύτητα αντιμετώπισης των προβλημάτων και τους δημοσιονομικούς κινδύνους και κινδύνους αγοράς που ελλοχεύουν στη διαδικασία.

Οι στόχοι αυτοί, απλοί και ξεκάθαροι, που εκφράζονται για πρώτη φορά μέσα από ένα μεσοπρόθεσμο σχεδιασμό, το [Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής](#), είναι:

¹ Αιτιολογική Έκθεση στο Σχέδιο Νόμου «Μεσοπρόθεσμο Πλαίσιο Δημοσιονομικής Στρατηγικής 2012-2015»

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

- ο έλεγχος και η συγκράτηση της δυναμικής της αύξησης του τεράστιου χρέους της χώρας (βιωσιμότητα του χρέους),
- η δημοσιονομική προσαρμογή, ώστε το έλλειμμα γενικής κυβέρνησης να μειωθεί κάτω του 1% του ΑΕΠ έως το 2015 και να διατηρηθούν μεγάλα πρωτογενή πλεονάσματα στη συνέχεια,
- η δημιουργία μόνιμων και υγιών συνθηκών ανάπτυξης, ώστε ο ονομαστικός ρυθμός αύξησης του ΑΕΠ να ξεπεράσει το 3% από το 2012 και μετά και να συνεχίσει την ανοδική του πορεία διατηρώντας μακροπρόθεσμα μέσο ρυθμό αύξησης τουλάχιστον 5%,
- η κοινωνική προστασία και δικαιοσύνη καθώς και η σύμμετρη συμμετοχή όλων των κοινωνικών ομάδων στην προσπάθεια για τη δημοσιονομική προσαρμογή και
- η αξιοποίηση της περιουσίας του Ελληνικού Δημοσίου που μαζί με τη δημοσιονομική προσαρμογή θα συμβάλει στη μείωση του χρέους.

Περιεχόμενο του ΜΠΔΣ

Σύμφωνα με το νόμο 3871/2010, το ΜΠΔΣ, περιλαμβάνει, για το έτος προϋπολογισμού και τα τρία επόμενα έτη, κατά κύριο λόγο:

- τους μεσοπρόθεσμους στόχους για τη γενική κυβέρνηση και τους επιμέρους φορείς της,
- την περιγραφή και αξιολόγηση των μακροοικονομικών και δημοσιονομικών εξελίξεων και προβλέψεων για τα δύο προηγούμενα έτη, το τρέχον έτος, το έτος προϋπολογισμού και τα επόμενα τρία έτη,
- όλες τις παραδοχές των οικονομικών και δημοσιονομικών προβλέψεων (ελαστικότητες και ποσοστά συμμόρφωσης για τις κυριες πηγές των εσόδων, αριθμό εργαζόμενων, μισθολογικές και συνταξιοδοτικές εξελίξεις, παροχές, δαπάνες αγαθών και υπηρεσιών, δαπάνες επενδύσεων και δαπάνες τόκων),
- τις κύριες πηγές κινδύνου για τις δημοσιονομικές προβλέψεις,
- το στόχο για το έλλειμμα της γενικής κυβέρνησης,
 - τα συνολικά ανώτατα όρια δαπανών για τη γενική κυβέρνηση καθώς και τα ανώτατα όρια του κρατικού προϋπολογισμού και των ΟΤΑ, και ΟΚΑ για την περίοδο,
 - τις δαπάνες και τα έσοδα σε κεντρική κυβέρνηση, τοπική αυτοδιοίκηση, κοινωνική ασφάλιση για τα αντίστοιχα έτη,
 - τις προβλεπόμενες δαπάνες της κεντρικής κυβέρνησης ανά υπουργείο για τον προϋπολογισμό του επόμενου έτους, καθώς και τις συνολικές δαπάνες τους για την περίοδο,
 - τα έσοδα και τις δαπάνες της κεντρικής κυβέρνησης ανά οικονομική κατηγορία και τις προβλέψεις για τα φορολογικά έσοδα και τις δαπάνες για την περίοδο,
 - τις εκτιμήσεις ανά οικονομική κατηγορία των ακαθάριστων εξόδων, εσόδων, και ελλείμματος ή πλεονάσματος του κοινωνικού προϋπολογισμού και των ενοποιημένων προϋπολογισμών της τοπικής αυτοδιοίκησης.

Οι κυριότερες αλλαγές που επιφέρει ο εφαρμοστικός Νόμος δύναται να συνοψισθούν στα ακόλουθα:

- Σύσταση Ταμείου Αξιοποίησης της Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου με αποκλειστικό σκοπό την αξιοποίηση περιουσιακών στοιχείων της ιδιωτικής περιουσίας του Δημοσίου, καθώς και περιουσιακών στοιχείων των δημοσίων επιχειρήσεων των οποίων το μετοχικό κεφάλαιο ανήκει εξ ολοκλήρου, άμεσα ή έμμεσα, στο Δημόσιο ή σε Ν.Π.Δ.Δ.

- Πολεοδομική ωρίμανση των δημοσίων ακινήτων και απόδοση σε αυτά βιώσιμης επενδυτικής ταυτότητα,
- Περιορισμός προσλήψεων στους κρατικούς φορείς Μείωση του αφορολόγητου στα 8.000,00 €,
- Δυνατότητα μείωσης ωρών εργασίας του προσωπικού των κρατικών φορέων ,με ανάλογη μείωση μισθών για πέντε έτη,
- Μείωση της υπερωριακής απασχόλησης κατά 50%,
- Θέσπιση νέου ενιαίου μισθολογίου,
- Εργασιακή εφεδρεία πλεονάζοντος προσωπικού
- Αύξηση ορίου αδείας χωρίς αποδοχές στους υπαλλήλους των κρατικών φορέων,
- Αύξηση συντελεστών ΦΠΑ,
- Αναστολή πόθεν έσχες ακινήτων,
- Αύξηση αντικειμενικών δαπανών
- Ειδική εισφορά στα εισοδήματα άνω των 12.000,00 €
- Επιβολή τέλους επιτηδεύματος

Η Επιχειρησιακή Στήριξη της Νέας Αρχιτεκτονικής: Το Πρόγραμμα Ελληνική Αρχιτεκτονική Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης – «ΕΛΛΑΔΑ»

Για την καλύτερη και ομαλότερη μετάβαση στη Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, αλλά και την υποστήριξή της στα πρώτα χρόνια λειτουργίας της, δημιουργείται το ολοκληρωμένο επιχειρησιακό πρόγραμμα Ελληνική Αρχιτεκτονική Διοίκησης και Αυτοδιοίκησης – «ΕΛΛΑΔΑ», το οποίο περιέχει τη χρηματοδότηση έργων και δράσεων, τόσο από κοινοτικούς, όσο και από εθνικούς πόρους. Το ολοκληρωμένο αυτό σχέδιο έχει ως στόχο την υποστήριξη των νέων ΟΤΑ στα πρώτα τους βήματα, και την αναβάθμιση των προσφερομένων υπηρεσιών για την εξυπηρέτηση του πολίτη.

Το Εθνικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Αυτοδιοίκησης του επιχειρησιακού προγράμματος «ΕΛΛ.Α.Δ.Α.», που θεσμοθετήθηκε με το άρθρο 281, παρ.5 του ν. 3852/2010, αποτελεί μια ολοκληρωμένη και στοχευμένη παρέμβαση στο χώρο της αυτοδιοίκησης, μέσω της οποίας δημιουργούνται οι προϋποθέσεις σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο για οικονομική ανάκαμψη και άμβλυνση των κοινωνικών επιπτώσεων της οικονομικής κρίσης που διέρχεται η χώρα. Το πρόγραμμα «ΕΛΛΑΔΑ» διαρθρώνεται σε τρεις άξονες:

Πρώτον, το πρόγραμμα «Διοικητική Μεταρρύθμιση» του Ε.Σ.Π.Α. 2007 – 2013, στο μέρος που αφορά στη δευτεροβάθμια και πρωτοβάθμια αυτοδιοίκηση, που υποστηρίζει τη Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης και παράλληλα προσφέρει δράσεις που πρωτίστως κατευθύνονται και γίνονται άμεσα αντιληπτές από τον πολίτη. Η επαναδιατύπωση του προγράμματος «Διοικητική μεταρρύθμιση» περιλαμβάνει και την αναδιάταξη του προϋπολογισμού του, ώστε συγκεκριμένο ποσοστό των συνολικών του πόρων να διατίθενται στο στόχο για τη Νέα Αρχιτεκτονική της Αυτοδιοίκησης και της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

Στο σκέλος που αφορά την περιφερειακή αυτοδιοίκηση περιλαμβάνει μέτρα και δράσεις που, σε συνδυασμό με τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα (ΠΕΠ), προωθούν την αναπτυξιακή της λειτουργία. Οι υπηρεσίες βασικών αναπτυξιακών πρωτοβουλιών, όπως η αποτελεσματική διαχείριση των απορριμμάτων, οι οποίες σχετίζονται με τα σύγχρονα προβλήματα του πολίτη και των επιχειρήσεων, με τις επερχόμενες επιπτώσεις των κλιματικών αλλαγών αλλά και με τις διεθνείς δεσμεύσεις της χώρας, υποστηρίζονται με τέτοιο τρόπο ώστε οι πολίτες να λαμβάνουν τα

οφέλη του περιφερειακού προγραμματισμού όσο το δυνατόν γρηγορότερα.

Στο σκέλος για τους Δήμους περιλαμβάνει μέτρα που έχουν ως άμεσο στόχο την καλύτερη εξυπηρέτηση του πολίτη. Τέτοια μέτρα είναι:

- Η αξιοποίηση των παλιών κοινοτικών ή δημοτικών καταστημάτων ή άλλων αντίστοιχων χώρων με την μετατροπή τους σε μικρά δημοτικά e – ΚΕΠ, στα οποία προσφέρονται σε κάθε τοπικό διαμέρισμα οι βασικές αυτοδιοικητικές υπηρεσίες.
- Η Δράση «Διοικητική Βοήθεια στο Σπίτι». Με βάση την εμπειρία από το πρόγραμμα βοήθεια στο σπίτι θα δημιουργηθεί η δράση «διοικητική βοήθεια στο σπίτι» ώστε πολίτες που έχουν ανάγκη να εξυπηρετούνται.
- Τέλος, υπηρεσίες και προϊόντα που αφορούν στην έκφραση της κοινωνικής αλληλεγγύης σχεδιάζονται και χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα «Διοικητική Μεταρρύθμιση» για τους νέους δήμους.
- Η εισαγωγή της έξυπνης «κάρτας του Δημότη», με την οποία ξεκινά ο θεσμός της «κάρτας του πολίτη». Με αυτή θα περάσουν οι Δήμοι στην αυτόματη εξυπηρέτηση (πχ έκδοση πιστοποιητικών), εξοπλιζόμενοι με τις απαραίτητες υποδομές («δημοτικά ΑΤΜ»), αλλά και θα διευκολυνθεί η συμμετοχή σε δημοκρατικές διαδικασίες.

Δεύτερον, στο πρόγραμμα «ΕΛΛΑΔΑ» εντάσσεται το Εθνικό Αναπτυξιακό Πρόγραμμα Αυτοδιοίκησης, στο οποίο μετεξελισσεται το σημερινό Θησέας, που είχε ύψος 4 δισ. ευρώ. Το νέο πρόγραμμα αντίστοιχου ύψους, που λειτουργεί συμπληρωματικά και χρηματοδοτεί, κυρίως, μη επιλέξιμα, από το Ε.Σ.Π.Α., αναπτυξιακά έργα και δράσεις άμεσης προστιθέμενης αξίας.

- Στο σκέλος για την Περιφερειακή Αυτοδιοίκηση περιλαμβάνει μέτρα, όπως επενδύσεις περιφερειακού ενδιαφέροντος, που δεν εντάσσονται στα ΠΕΠ και χρηματοδότηση έργων και δράσεων σε περιοχές με αναπτυξιακή υστέρηση για την άμβλυνση των ενδοπεριφερειακών ανισοτήτων, όπου παρουσιάζονται μεγάλες ενδοπεριφερειακές ανισότητες.
- Στο σκέλος για τους δήμους περιλαμβάνει έργα όπως για: την αποτελεσματική λειτουργία και τον εξοπλισμό των υπηρεσιών των νέων πρωτοβάθμιων ΟΤΑ, την αναβάθμιση των δημοτικών υποδομών, Κοινωνικές παρεμβάσεις που περιλαμβάνουν δράσεις όπως δημιουργία νέων κοινωνικών υποδομών (πχ πρόγραμμα δημιουργίας νέων βρεφονηπιακών σταθμών), Περιβαλλοντικές παρεμβάσεις για την υποστήριξη και χρηματοδότηση τοπικών περιβαλλοντικών παρεμβάσεων τόσο στο φυσικό όσο και στο δομημένο περιβάλλον, Πολιτιστικές και Αθλητικές δραστηριότητες για την αξιοποίηση αθλητικών και πολιτιστικών υποδομών όπως επίσης και προώθηση και προβολή τοπικών προϊόντων

Τρίτον, την αξιοποίηση και διαχείριση των ανθρωπίνων πόρων. Με αντικείμενο την ανάδειξη και αξιοποίηση των ικανοτήτων του σημερινού στελεχικού προσωπικού, την πρόσληψη, σύμφωνα με τις ανάγκες, νέου επιστημονικού προσωπικού και τη συνεχή κατάρτιση και επιμόρφωσή του. Επειδή και οι δύο βαθμίδες αναμένεται να παρουσιάσουν ανάγκες στην στελέχωση των υπηρεσιών τους με ειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό, προβλέπεται η πρόσληψη νέων επιστημόνων μέσω ΑΣΕΠ, ώστε να εξασφαλίζεται ο ελάχιστος αριθμός που απαιτείται για τη λειτουργία των υπηρεσιών. Για αυτούς θα υπάρξει ειδική πρόβλεψη δεκαετούς παραμονής στην υπηρεσία.

Η πρόβλεψη συμπράξεων Δήμων και Κοινοτήτων με τον ιδιωτικό τομέα με τους όρους και τη διαδικασία του Ν. 3389/2005 (ΣΔΙΤ)

Για την εκτέλεση έργων και την παροχή υπηρεσιών, οι Δήμοι και οι Κοινότητες μπορούν να συνάπτουν συμβάσεις με νομικά πρόσωπα του ιδιωτικού τομέα, σύμφωνα και με τους όρους και τη διαδικασία του ν. 3389/2005 (ΦΕΚ 232 Α')¹, όπως κάθε φορά ισχύει².

Οι Συμπράξεις του Δημόσιου Ιδιωτικού Τομέα (ΣΔΙΤ ή Public - Private Partnerships, PPP) αποτελούν μια μέθοδο κατασκευής δημοσίων υποδομών και παροχής δημοσίων υπηρεσιών στο κράτος και στους φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης, με συνεχώς διευρυνόμενη εφαρμογή στην Ευρωπαϊκή αγορά.

Πρόκειται για μορφές συνεργασίας για την εξασφάλιση της χρηματοδότησης, της κατασκευής, της ανακαίνισης, της διαχείρισης και της συντήρησης μιας υποδομής ή την παροχή μιας υπηρεσίας, σε τομείς, όπου η πλήρης απελευθέρωση της αγοράς είναι είτε ανέφικτη είτε μη επιθυμητή.

Αφορά στη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα στην υλοποίηση έργων και υπηρεσιών, είτε με τη μορφή συνεργαζόμενου φορέα (partner) για την υλοποίησή τους, είτε με τη μορφή παροχέα υπηρεσιών προς το δημόσιο και την τοπική αυτοδιοίκηση, με κοινά οφέλη και προς τις δύο πλευρές.

Σκοπός του θεσμού των ΣΔΙΤ είναι, η βελτίωση της ποιότητας των παρεχομένων υπηρεσιών προς τον πολίτη, η εξασφάλιση πόρων στο δημόσιο και στους φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης για την υλοποίηση πρόσθετων έργων και προγραμμάτων και η αξιοποίηση των πλεονεκτημάτων και της εμπειρίας από την τεχνογνωσία και τις μεθόδους λειτουργίας του ιδιωτικού τομέα.

¹ Νόμος 3389/2005 «Συμπράξεις Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα» (ΦΕΚ Α' 232/22-9-2005)

² Άρθρο 224 ΝΟΜΟΣ ΥΠ'ΑΡΙΘ. 3463/2006 Κύρωση του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων.

Η διεθνής εμπειρία έχει αποδείξει ότι μέσω των ΣΔΙΤ είναι δυνατή η παροχή υψηλού επιπέδου υπηρεσιών και αγαθών, που ικανοποιούν τις απαιτήσεις των πολιτών

Η συνεργασία δημοσίου και ιδιωτικού τομέα μπορεί να προσφέρει σημαντικά πλεονεκτήματα, όπως την υλοποίηση ενός σχεδίου στην καλύτερη σχέση ποιότητας / τιμής, διατηρώντας παράλληλα τους στόχους του δημοσίου συμφέροντος.

Οι Συμπράξεις Δημόσιου – Ιδιωτικού Τομέα αποτελούν μια ουσιαστική μεταρρύθμιση που αφορά δύο βασικούς τομείς για την οικονομία μας: Τη δημιουργία νέων υποδομών και την παροχή υπηρεσιών του κράτους προς τον πολίτη. Οι Συμπράξεις αυτές αποτελούν ένα νέο εργαλείο για την πιο αποτελεσματική υλοποίηση υποδομών και την παροχή καλύτερων υπηρεσιών προς τους πολίτες.

Η εκμετάλλευση της εμπειρίας, της τεχνογνωσίας, των πόρων και, γενικά, των δυνατοτήτων των Ιδιωτικών Φορέων μέσα από συνεργασίες με τους Δημόσιους Φορείς προβάλλει ως μια πρόσφορη συμπληρωματική λύση για την αποτελεσματική εκτέλεση έργων και την παροχή ποιοτικών υπηρεσιών προς τους πολίτες. Παράλληλα, με τις Συμπράξεις αυτές δίνεται και μια ακόμη διέξοδος στην επιχειρηματικότητα.

Από τη διεθνή αλλά και την εγχώρια εμπειρία προκύπτει ότι τα οφέλη που μπορούν να προκύψουν από τις Συμπράξεις είναι ποικίλα και σημαντικά. Ενδεικτικά:

- Την έγκαιρη και αποτελεσματική ολοκλήρωση των απαιτούμενων έργων και τη συγκράτηση του κόστους τους.
- Την καλύτερη και πιο αποτελεσματική εποπτεία της εκτέλεσης των έργων ή της παροχής των υπηρεσιών, λόγω της εμπλοκής των Ιδιωτικών Φορέων που έχουν δικαιολογημένο συμφέρον στην έγκαιρη διάγνωση τυχόν προβλημάτων.
- Τη μετάθεση της υποχρέωσης καταβολής του συμβατικού ανταλλάγματος σε μεταγενέστερο χρόνο, την τμηματική καταβολή του και την εξ αυτών των λόγων δυνατότητα ταυτόχρονης εκτέλεσης περισσότερων έργων.
- Την επίρριψη στους Ιδιωτικούς Φορείς ενός μεγάλου μέρους των κινδύνων (κατασκευαστικού, χρηματοδοτικού, κ.λπ.) που συνδέονται με την υλοποίηση του αντικειμένου της Σύμπραξης.
- Την αποφυγή της επιβάρυνσης του Δημοσίου Χρέους.
- Την μετάγχιση της εμπειρίας και της τεχνογνωσίας των Ιδιωτικών Φορέων στο Δημόσιο και την αξιοποίηση των ανθρώπινων και οικονομικών πόρων των Δημοσίων Φορέων.

Οι βασικές μεταβολές από την εφαρμογή του Προγράμματος Καλλικράτης

Η επαναθεμελίωση της Πρωτοβάθμιας Αυτοδιοίκησης με λιγότερους και ισχυρότερους Δήμους σε όλη τη χώρα, ικανούς για ανταποκριθούν στις σύγχρονες απαιτήσεις, να αξιοποιούν, δυναμικά, την τεχνολογία και τις σύγχρονες μεθόδους διοίκησης, δημιουργεί τις προϋποθέσεις για την ενίσχυση τους με νέες αρμοδιότητες ιδίως από τις καταργούμενες Νομαρχιακές Αυτοδιοικήσεις, στους τομείς, όπως της παιδείας, της πρόνοιας, της υγείας, της απασχόλησης, της έκδοσης οικοδομικών αδειών και πολεοδομικών εφαρμογών εντοπισμένης, χωρικά, ρύθμισης. Ο νέος Δήμος – Κυβερνείο καθίσταται έτσι βασικός πυλώνας της τοπικής ανάπτυξης. Παράλληλα η μεταβίβαση αρμοδιοτήτων στο εγγύτερο προς τον πολίτη επίπεδο αυτοδιοίκησης οδηγεί στην επίσπευση και απλούστευση των διαδικασιών σε μια σειρά από κρίσιμους τομείς για την καθημερινότητα του πολίτη.

Σύμφωνα με το άρθρο 75 του Ν.3463/06, έτσι όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 94 του Ν.3852/2010 και τροποποιήθηκε με την παρ.10 του άρθρου 44 του Ν.3979/2011 (ΦΕΚ 138/16.06.2011 τεύχος Α') ορίζονται τα εξής:

«Οι δημοτικές και οι κοινοτικές αρχές διευθύνουν και ρυθμίζουν όλες τις τοπικές υποθέσεις, σύμφωνα με τις αρχές της επικουρικότητας και της εγγύτητας, με στόχο την προστασία, την ανάπτυξη και τη συνεχή βελτίωση των συμφερόντων και της ποιότητας ζωής της τοπικής κοινωνίας»

Η κατάργηση του δευτεροβάθμιων οργανισμών Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Νομαρχίες) είχε ως αποτέλεσμα την μεταφορά μέρους των αρμοδιοτήτων τους στους Δήμους. Λόγω αφενός του πλήθους νέων αρμοδιοτήτων και αφετέρου, της οργανωτικής και διαχειριστικής πολυπλοκότητας που επιφέρουν, κρίθηκε σκόπιμη η σταδιακή ολοκλήρωση της μεταφοράς των πρόσθετων αρμοδιοτήτων, η οποία και θα ολοκληρωθεί την 01/01/2013. Ως ημερομηνίες ορόσημα ορίστηκαν η 01/01/2011, η 01/07/2011 και η 01/01/2013. Απώτερο στόχο αποτελεί η έγκαιρη προετοιμασία των Δημοτικών Αρχών ώστε να έχουν τον απαραίτητο χρόνο για να ενσωματώσουν με τον πλέον αρμονικό τρόπο στην καθημερινή λειτουργία τους τις νέες αρμοδιότητες.

Στον ακόλουθο Πίνακα αποτυπώνονται οι κυριότερες εκ των νέων αρμοδιοτήτων που μεταβιβάστηκαν στην ευθύνη των Δήμων εντός του τρέχοντος έτους (2011), ομαδοποιημένες σε οριζόντια σύνολα θεματικών περιοχών, όπως ορίζονται από τα άρθρα 94 του Ν.3852/2010.

Ο έλεγχος και η ρύθμιση των οικονομικών των νέων Δήμων

Πρόσθετες αρμοδιότητες των Δήμων με την εφαρμογή του «Προγράμματος Καλλικράτης»	
Θεματικός Τομέας	Στο άρθρο 75 παρ. Ι του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, προστίθενται οι ακόλουθες αρμοδιότητες:
Στο άρθρο 75 παρ. Ι του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων και υπό τον τομέα β' («Περιβάλλον»)	Η έκδοση οικοδομικών αδειών, ο προέλεγχος για την έκδοσή τους, ο έλεγχος μελετών για οικοδομικές άδειες, συναφούς χαρακτήρα πολεοδομικές αρμοδιότητες, καθώς και ο έλεγχος και η επιβολή προστίμων για την κατασκευή αυθαιρέτων κτισμάτων, κατά την κείμενη νομοθεσία.
	Ο έλεγχος των αρχιτεκτονικών, των στατικών, των υδραυλικών και των ηλεκτρομηχανολογικών μελετών, της μελέτης θερμομόνωσης, της μελέτης παθητικής πυροπροστασίας και των σχετικών φορολογικών στοιχείων για την έκδοση ή αναθεώρηση οικοδομικών αδειών βιομηχανικών κτιρίων, κατά τις ρυθμίσεις των παραγράφων 1 έως και 3 του άρθρου 5 του π.δ. 78/2006 (ΦΕΚ 80 Α').
	Η διαχείριση στερεών αποβλήτων, σε επίπεδο προσωρινής αποθήκευσης, μεταφόρτωσης, επεξεργασίας, ανακύκλωσης και εν γένει αξιοποίησης, διάθεσης, λειτουργίας σχετικών εγκαταστάσεων, κατασκευής μονάδων επεξεργασίας και αξιοποίησης, καθώς και αποκατάστασης υφιστάμενων χώρων εναπόθεσης (Χ.Α.Δ.Α.).
	Η γνωμοδότηση για παρέκκλιση από τους όρους δόμησης κατασκευής κτιρίων που προορίζονται για γεωκτηνοτροφικές, γεωπτηνοτροφικές ή υδατοκαλλιεργητικές εγκαταστάσεις, καθώς και εγκαταστάσεις αποθήκευσης λιπασμάτων, φαρμάκων, ιχθυοτροφών, γεωργικών και αλιευτικών εφοδίων, γεωργικών και αλιευτικών προϊόντων, στεγαστρων σφαγής ζώων και δεξαμενών από οποιοδήποτε υλικό.
Στο άρθρο 75 παρ. Ι του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων, υπό τον τομέα γ' («Ποιότητα Ζωής και Εύρυθμη Λειτουργία των Πόλεων»)	Η μελέτη των έργων συντήρησης και βελτίωσης του οδικού δικτύου αρμοδιότητας δήμου. Η εκπόνηση κυκλοφοριακών μελετών, καθώς και η μελέτη, εκτέλεση και επίβλεψη των εργασιών σήμανσης, σηματοδότησης και ηλεκτροφωτισμού του οδικού δικτύου του δήμου. Ο καθορισμός των αστικών γραμμών λεωφορείων, της αφετηρίας, της διαδρομής, των στάσεων και του τέρματος των αντίστοιχων γραμμών, καθώς και ο καθορισμός των προδιαγραφών των στάσεων και των στεγαστρων αναμονής επιβατών αστικών και υπεραστικών γραμμών
	Η σύσταση επιτροπής φιλικού διακανονισμού για την εξώδικη επίλυση των διαφορών ανάμεσα σε προμηθευτές και σε καταναλωτές ή ενώσεις καταναλωτών, η τήρηση αρχείων των πορισμάτων της οικείας επιτροπής καθώς και η τήρηση μητρώου καταναλωτών.
	Ο καθορισμός των προδιαγραφών των στάσεων και των στεγαστρων αναμονής επιβατών των αστικών και υπεραστικών γραμμών. Η απαγόρευση της δημιουργίας θέσεων στάθμευσης σε συγκεκριμένους χώρους.
	Η χορήγηση αδειών άσκησης επαγγέλματος τεχνιτών επισκευής και συντήρησης αυτοκινήτων, μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων. Η χορήγηση αδειών άσκησης επαγγέλματος οδικού μεταφορέα επιβατών και εμπορευμάτων. Η χορήγηση, ανανέωση, ανάκληση και αφαίρεση αδειών εκγυμναστών, καθώς και ίδρυσης και λειτουργίας σχολών υποψηφίων οδηγών αυτοκινήτων και μοτοσικλετών. Η έκδοση αδειών ίδρυσης και λειτουργίας συνεργείων επισκευής και συντήρησης αυτοκινήτων, μοτοσικλετών και μοτοποδηλάτων και λοιπών συναφών εγκαταστάσεων, καθώς και η διενέργεια επιθεωρήσεων και ηλεκτρολογικών ελέγχων.
	Με προεδρικό διάταγμα το οποίο εκδίδεται με πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Οικονομικών και Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, ύστερα από γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας, μεταβιβάζονται στους δήμους αρμοδιότητες που ασκούνται από τις Δ.Υ.Π.Ε. περιλαμβανομένων και αρμοδιοτήτων των Μονάδων Πρωτοβάθμιας Υγείας (Μ.Π.Υ.), καθώς και αρμοδιότητες τοπικού χαρακτήρα του Υπουργείου Υγείας και Κοινωνικής Αλληλεγγύης.
	Η συνδρομή στο έργο του Ε.Φ.Ε.Τ. και η διενέργεια ελέγχων ή άλλων πράξεων, που ζητούν τα εντεταλμένα όργανα του Ε.Φ.Ε.Τ. και σύμφωνα με τις οδηγίες τους.
Στο άρθρο 75 παρ. Ι του Κώδικα Δήμων και Κοινοτήτων υπό τον τομέα ε' («Κοινωνικής Προστασίας και Αλληλεγγύης»)	Η καταβολή επιδομάτων σε τυφλούς, κωφάλαλους, ανασφάλιστους παραπληγικούς, τετραπληγικούς και ακρωτηριασμένους, διανοητικά καθυστερημένους, ανίκανους προς εργασία, υποφέροντες από εγκεφαλική παράλυση (σπαστικούς), απροστάτευτους ανήλικους, υποφέροντες από αιμολυτική αναιμία και βαριά ανάπηρους, καθώς και σε λοιπά άτομα δικαιούμενα παροχής κοινωνικής προστασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν.δ. 57/1973 (ΦΕΚ 149 Α'), της σχετικής νομοθεσίας, καθώς και των οικείων κανονιστικών ρυθμίσεων.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Με τον «Καλλικράτη» εισάγεται για πρώτη φορά ένα πλαίσιο διατάξεων με στόχο την οικονομική εξυγίανση των καταχρεωμένων ΟΤΑ, την διαφάνεια και τον εξορθολογισμό της χρηματοδότησής τους η οποία γίνεται πλέον με αντικειμενικά κριτήρια καθώς και την ισχυροποίηση των θεσμών και πρακτικών κοινωνικής λογοδοσίας και ελέγχου της χρηστής διαχείρισής τους.

Τι ισχύει σήμερα	Οι προβλέψεις του «Καλλικράτη» για τους Δήμους
<p>Σήμερα οι Δήμοι και οι Νομαρχίες μπορούν να δανείζονται με απόφαση του Συμβουλίου ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΩΝ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ και Περιφέρειες</p>	<p>Τίθενται σωρευτικά προϋποθέσεις και διαδικασίες για</p>
<p>Σήμερα δεν υπάρχει κάποιο όριο στα ποσά που μπορεί να δανειστεί κάποιος Δήμος ή Νομαρχία, ούτε συνδέεται η λήψη δανείου με τη δυνατότητα αποπληρωμής του.</p>	<p>α) το ετήσιο κόστος εξυπηρέτησης της δημόσιας πίστης κάθε Δήμου/Περιφέρειας να μην υπερβαίνει το 20% των ετήσιων τακτικών του εσόδων β) το συνολικό χρέος του Δήμου/Περιφέρειας που προβαίνει σε δανεισμό να μην υπερβαίνει ποσοστό των συνολικών εσόδων του, όπως αυτό καθορίζεται με απόφαση Υπουργού Εσωτερικών, Αποκέντρωσης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης και γνώμη της Κεντρικής Ένωσης Δήμων Ελλάδας κα της Ένωσης Περιφερειών Ως συνολικό χρέος θεωρούνται οι συνολικές μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις του.</p>
<p>Σήμερα δεν υπάρχει θεσμοθετημένη πολιτική αντιμετώπισης του φαινομένου των υπερχρεωμένων Δήμων.</p>	<p>Για ολιγάριθμους Δήμους που έχουν υπερβολικό δανεισμό ή άλλα χρέη εισάγεται διαδικασία εξυγίανσης βάσει ειδικού προγράμματος στην οποία συμμετέχουν είτε με απόφαση του Συμβουλίου τους είτε με απόφαση της Ελεγκτικής Επιτροπής που αποφασίζει βάσει αντικειμενικών κριτηρίων. Με την υπαγωγή στο πρόγραμμα τίθενται αυστηρά όρια στο δανεισμό, αναστέλλονται οι προσλήψεις, περιορίζεται η χρηματοδότηση για επενδύσεις ώστε να χρηματοδοτηθεί η αποπληρωμή των χρεών με τη συνδρομή ειδικού λογαριασμού που δημιουργείται για το σκοπό αυτό στο πλαίσιο συγκεκριμένου χρονοδιαγράμματος.</p> <p>Ταυτόχρονα διενεργούνται τακτικοί έλεγχοι ώστε να εξασφαλίζεται η αποτελεσματική υλοποίηση του προγράμματος εξυγίανσης.</p>
<p>Σήμερα δεν υπάρχει θεσμοθετημένη πολιτική αντιμετώπισης του φαινομένου των υπερχρεωμένων Δήμων</p>	<p>Συστήνεται Ελεγκτική Επιτροπή που αποτελείται από Σύμβουλο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, ο οποίος είναι και πρόεδρος της</p>
<p>Σήμερα δεν υπάρχει θεσμοθετημένη πολιτική αντιμετώπισης του φαινομένου των υπερχρεωμένων Δήμων</p>	<p>Βασική προϋπόθεση για την ένταξη στο Πρόγραμμα Εξυγίανσης είναι:</p> <p>Οι ετήσιες υποχρεώσεις σε τοκοχρεολύσια να υπερβαίνουν το 20% των τακτικών εσόδων ή το συνολικό χρέος να υπερβαίνει συγκεκριμένο ποσοστό των τακτικών εσόδων. Ακολουθεί εκτίμηση από ορκωτούς ελεγκτές και ο Δήμος/Περιφέρεια εκπονεί συγκεκριμένο πρόγραμμα εξυγίανσης με μέτρα, δράσεις και χρονοδιάγραμμα.</p> <p>Σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορούν να ενταχθούν υποχρεωτικά Δήμοι/Περιφέρειες μετά από έλεγχο που ξεκινά από τη Διεύθυνση Οικονομικών ΟΤΑ του Υπ. Εσ.</p>
<p>Σήμερα οι Δήμοι άνω των 10.000 κατοίκων υποχρεούνται να καταρτίζουν 4ετές επιχειρησιακό πρόγραμμα.</p> <p>Περισσότερο από 80% αυτών δεν υποχρεούνται δηλαδή να καταρτίζουν τέτοια προγράμματα.</p> <p>Καταρτίζουν επίσης ετήσιο προϋπολογισμό.</p> <p>Δεν υπάρχει καμία πρόβλεψη αυτά τα δύο εργαλεία οικονομικής πολιτικής να συνδέονται και να δρουν συμπληρωματικά στα πλαίσια ενιαίου σχεδιασμού.</p>	<p>Κάθε Δήμος εκπονεί πλέον Πενταετές Τεχνικό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα (Τ.Ε.Π.) το οποίο εξειδικεύεται κατ' έτος σε Ετήσιο Πρόγραμμα Δράσης (Ε.Π.Δ.) και ετήσιο Προϋπολογισμό.</p> <p>Το Τεχνικό Πρόγραμμα καταρτίζεται και υποβάλλεται μαζί με το Ε.Π.Δ., αποτελεί μέρος του και επισυνάπτεται ως παράρτημα σε αυτό.</p> <p>Έως τις 30 Σεπτεμβρίου κάθε έτους ολοκληρώνονται οι διαδικασίες για τη σύνταξη προσχεδίου του Ε.Π.Δ. και του προϋπολογισμού καθώς και οι ²²¹ διαδικασίες διαβούλευσης.</p>
<p>Ο έλεγχος νομιμότητας των αποφάσεων του Δημοτικού</p>	<p>Ο προϋπολογισμός, το ετήσιο πρόγραμμα δράσης, η</p>

Το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς 20072013

Το Εθνικό

Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς (ΕΣΠΑ) 2007 - 2013 αποτελεί το έγγραφο αναφοράς για τον προγραμματισμό των Διαρθρωτικών Ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε Εθνικό επίπεδο για την περίοδο 2007 - 2013.

Εκπονήθηκε στο πλαίσιο της στρατηγικής προσέγγισης για την Πολιτική Συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με την οποία το ΕΣΠΑ «εξασφαλίζει ότι η συνδρομή από τα Ταμεία συμβαδίζει με τις κοινοτικές στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές για τη συνοχή και προσδιορίζει το σύνδεσμο μεταξύ των κοινοτικών προτεραιοτήτων αφενός και του Εθνικού προγράμματος μεταρρυθμίσεων».

Το ΕΣΠΑ 2007 - 2013 υλοποιείται μέσα από:

8 Τομεακά Επιχειρησιακά Προγράμματα 5 Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα, και 12 Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας.

Ο προϋπολογισμός ανέρχεται σε περίπου 21 δις. € (κοινοτική συμμετοχή), εκ των οποίων, περίπου 12 δις. € αντιστοιχούν στο σύνολο των 8 Επιχειρησιακών προγραμμάτων, 8 δις. € αναλογούν στα 5 περιφερειακά προγράμματα και περίπου 190 εκ. € στα προγράμματα εδαφικής συνεργασίας.

Παράλληλα, το ΕΣΠΑ ομαδοποιεί τις περιφέρειες της χώρας σε τρεις κύριες κατηγορίες – ταχύτητες (Σύγκλισης, Σταδιακής Εισόδου και Σταδιακής Εξόδου). Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων συγκαταλέγεται μεταξύ των Περιφερειών Σύγκλισης.

Τα Περιφερειακά Επιχειρησιακά Προγράμματα αποσκοπούν στην κάλυψη των Εθνικών στρατηγικών στόχων, συμπληρωματικά με τα τομεακά προγράμματα και με έμφαση στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και τις ανάγκες κάθε χωρικής ενότητας / περιφέρειας, όπως αυτά εξειδικεύονται στο σχετικό τμήμα της περιφερειακής στρατηγικής.

Οι **Γενικοί Στόχοι** (Γ.Σ.) της Περιφέρειας Δυτικής Μακεδονίας για την 4η Προγραμματική Περίοδο, η επίτευξη των οποίων θα οδηγήσει αφ' ενός στην αξιοποίηση των δυνατών σημείων και των ευκαιριών και αφ' ετέρου στην αντιμετώπιση των αδύνατων σημείων και των απειλών, είναι οι εξής:

1. Δημιουργία συνθηκών για τη διαφοροποίηση της ιδιαίτερα συναρτώμενης με τον τομέα της ενέργειας παραγωγικής βάσης και προσαρμογή της στις διεθνείς απαιτήσεις.

Η οικονομία της Δυτικής Μακεδονίας χαρακτηρίζεται από την ιδιαίτερα σημαντική συνδρομή της, σε επίπεδο χώρας, στην παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας σε αντιπαράθεση με τις σημαντικές διαρθρωτικές της αδυναμίες, όπως αυτές αντικατοπτρίζονται κύρια στο υψηλό ποσοστό ανεργίας. Στα πλαίσια αυτά το διαρκώς μεταβαλλόμενο ενεργειακό τοπίο, καθώς και οι αυξανόμενες απαιτήσεις σε όρους ανταγωνιστικότητας της οικονομίας, καθιστούν επιτακτική την ανάγκη διαφοροποίησης και προσαρμογής της περιφερειακής παραγωγικής διαδικασίας με τις συνεχείς αλλαγές και εξελίξεις που λαμβάνουν χώρα σε εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Οι κυριότεροι επιμέρους στόχοι που διαμορφώνονται αφορούν:

- Διαφοροποίηση και εμπλουτισμό της παραγωγικής δομής με την υιοθέτηση της καινοτομίας και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων.
- Ανάπτυξη της έρευνας και της τεχνολογίας σε επιχειρηματικό επίπεδο με τη συνεργασία εκπαιδευτικών και επιχειρηματικών φορέων και την εισαγωγή νέων μεθόδων και διαδικασιών στην παραγωγή.
- Ενίσχυση των δομών στήριξης της επιχειρηματικότητας και των υποδομών υποδοχής των επιχειρήσεων.
- Αύξηση της προστιθέμενης αξίας του τομέα της ενέργειας βελτιώνοντας τη διασύνδεσή της με το τοπικό παραγωγικό σύστημα.

2. Ενίσχυση του ρόλου των αστικών κέντρων στην προώθηση της ανάπτυξης της κοινωνικής συνοχής και του επιπέδου ζωής και διαμόρφωση ενός λειτουργικού πλέγματος επικοινωνίας με τις αγροτικές και ορεινές περιοχές της Περιφέρειας.

Η διάκριση μεταξύ των αστικών κέντρων και των λοιπών περιοχών της υπαίθρου, αγροτικών και ορεινών, είναι εμφανής αναφορικά με τη συμβολή τους στη διαμόρφωση του ευρύτερου κοινωνικού ιστού. Παράλληλα είναι επιβεβλημένη η ενίσχυση του ρόλου, κύρια των πρώτων, καθώς και η βελτιστοποίηση της λειτουργικής τους διασύνδεσης σε όλα τα επίπεδα. Οι αντίστοιχοι ειδικοί στόχοι συνοψίζονται στα εξής:

- Ολοκλήρωση της προσπάθειας βελτίωσης της προσβασιμότητας σε όλη την έκταση της Δυτικής Μακεδονίας, μέσω του ενδοπεριφερειακού οδικού δικτύου.
- Αναβάθμιση των βασικών τεχνικών υποδομών στο σύνολο της Περιφέρειας.
- Ενίσχυση των δομών και υπηρεσιών των αστικών κέντρων και των περιοχών της υπαίθρου αναφορικά με τους βασικούς κοινωνικούς τομείς.

3. Βελτίωση της ελκυστικότητας του ανθρωπογενούς και της ποιότητας του φυσικού περιβάλλοντος.

Παράλληλα ξεχωριστή σημασία αποκτά με όρους ποιότητας ζωής και αειφορίας η ενδυνάμωση της ελκυστικότητας του δομημένου περιβάλλοντος αλλά και η ενίσχυση της προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος, ειδικά σε μια Περιφέρεια ιδιαίτερα επιβαρημένη. Οι σχετικές βασικές επιδιώξεις αφορούν:

- Αποκατάσταση και διαφύλαξη με ταυτόχρονη ανάδειξη και προβολή της αρχιτεκτονικής και πολιτιστικής κληρονομιάς και αναβάθμιση των τουριστικών υπηρεσιών.
- Αποκατάσταση και προστασία του φυσικού περιβάλλοντος (έδαφος, αέρας, επιφανειακά και υπόγεια νερά) και θωράκιση από φυσικές καταστροφές.

4. Ενίσχυση της χωρικής οργάνωσης και της εξωστρέφειας της Περιφέρειας, ιδίως προς τις γειτονικές χώρες των Βαλκανίων, μέσω της βελτίωσης της προσπελασιμότητας και της ανάπτυξης πολυθεματικών συνεργασιών.

Τα ενδογενή χωρικά χαρακτηριστικά της περιφέρειας καθώς και η γεωγραφική της θέση, προσδιοριζόμενη στον Ελλαδικό και στον Βαλκανικό χώρο, συνηγορούν προς την κατεύθυνση της συστηματικής και οργανωμένης ανάπτυξης λειτουργιών και αντίστοιχων πολυθεματικών συνεργασιών, σε ενδοπεριφερειακό, διαπεριφερειακό και διασυνοριακό επίπεδο. Απαραίτητες προϋποθέσεις αποτελούν:

5. Βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών προς τους πολίτες με παράλληλη αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών.

Η κατασκευή νέων και η ολοκλήρωση των μεγάλων έργων διασύνδεσης της Περιφέρειας με την υπόλοιπη χώρα και τις γειτονικές Βαλκανικές.

Η ολοκλήρωση του πολεοδομικού σχεδιασμού όλων των ΟΤΑ και η ενίσχυση της ευρύτερης χωρικής οργάνωσης μέσα από την ανάληψη ολοκληρωμένων πρωτοβουλιών σχεδιασμού και υλοποίησης πολιτικών συνεργασιών και δικτυώσεων στους βασικούς τομείς διαχείρισης πόρων (φυσικών, ανθρώπινων) και κοινωνικών δραστηριοτήτων και εξυπηρητήσεων.

Η ψηφιακή σύγκλιση αποτελεί κυρίαρχη Ευρωπαϊκή και εθνική επιλογή στα πλαίσια προσαρμογής αλλά και ενσωμάτωσης της τεχνολογίας στην καθημερινή λειτουργία κράτους και πολιτών. Η αμφίδρομη αυτή προσέγγιση συνεπάγεται την αξιοποίηση των Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών, με κυρίαρχα προαπαιτούμενα:

- Την ανάπτυξη εφαρμογών ΤΠΕ στη Δημόσια Διοίκηση και στην Αυτοδιοίκηση.
- Την ανάπτυξη δομών και υποδομών ΤΠΕ με ευχέρεια πρόσβασης για τους πολίτες

Κοινοτικές Πρωτοβουλίες

Κοινοτική

πρωτοβουλία JESSICA

Η κοινοτική πρωτοβουλία JESSICA αποτελεί ένα νέο τρόπο χρησιμοποίησης των χρηματοδοτήσεων της ΕΕ για την προώθηση βιώσιμων επενδύσεων και την προαγωγή της ανάπτυξης στις αστικές περιοχές. Το όνομα προέρχεται από το ακρωνύμιο στην Αγγλική γλώσσα «Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas» – «Κοινή Ευρωπαϊκή υποστήριξη για βιώσιμες επενδύσεις σε αστικές περιοχές».

Η JESSICA (Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas, Κοινή ευρωπαϊκή στήριξη για αειφόρες επενδύσεις σε αστικές περιοχές) αποτελεί πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων και την Τράπεζα Ανάπτυξης του Συμβουλίου της Ευρώπης με σκοπό την προώθηση βιώσιμων επενδύσεων σε αστικές περιοχές.

Η Πρωτοβουλία JEREMIE

Η Πρωτοβουλία JEREMIE, στόχος της οποίας είναι η βελτίωση της πρόσβασης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜμΕ) στη χρηματοδότηση, συγχρηματοδοτείται από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) της ΕΕ, στα πλαίσια του Τομεακού Επιχειρησιακού Προγράμματος «Ανταγωνιστικότητα και Επιχειρηματικότητα» και των Περιφερειακών Επιχειρησιακών Προγραμμάτων «Μακεδονία - Θράκη», «Κρήτη και Νήσοι Αιγαίου», «Θεσσαλία - Στερεά Ελλάδα - Ήπειρος» και «Αττική», 2007-2013. Μέσω της συγκεκριμένης Πρωτοβουλίας, δίνεται η δυνατότητα στα Κράτη-Μέλη να αξιοποιήσουν μέρος των κοινοτικών πόρων των Διαρθρωτικών Ταμείων που προορίζονται για τις ΜμΕ, μέσα από την εφαρμογή χρηματοοικονομικών προϊόντων, ειδικά σχεδιασμένων για αυτές, όπως δάνεια και εγγυήσεις δανείων. Στο πλαίσιο της Πρωτοβουλίας, η χρηματοδότηση χορηγείται στις ΜμΕ μέσω Ενδιάμεσων Χρηματοπιστωτικών Οργανισμών (Financial Intermediaries).

Πρόγραμμα LIFE+

Το Life+ είναι το χρηματοδοτικό μέσο της Ευρωπαϊκής Ένωσης για το περιβάλλον (αποτελεί συνέχεια του Life). Ο Κανονισμός που θεσπίζει το Life+ είναι ο (ΕΚ) 614/2007.

Ο κύριος του Life+ είναι να συμβάλλει στην εφαρμογή, ενημέρωση και ανάπτυξη της κοινοτικής περιβαλλοντικής πολιτικής και νομοθεσίας συμπεριλαμβανομένης της ενσωμάτωσης του

περιβάλλοντος σε άλλες πολιτικές, συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό στην προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης. Το Life+ στηρίζει την εφαρμογή του 6ου Προγράμματος Δράσης για το Περιβάλλον (Απόφαση 1600/2002/ΕΚ), συμπεριλαμβανομένων των θεματικών στρατηγικών. Μέσω του Life+ χρηματοδοτούνται μέτρα και έργα με ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία για τα κράτη-μέλη.

Το Life+ αποτελείται από τρία στοιχεία :

1. Life+ Φύση και Βιοποικιλότητα με στόχο να συμβάλει στην εφαρμογή της κοινοτικής πολιτικής και νομοθεσίας για τη φύση και τη βιοποικιλότητα ιδιαίτερα σε σχέση με την Οδηγία 79/409/ΕΟΚ για τη διατήρηση των άγριων πτηνών και την Οδηγία 92/43/ΕΟΚ για τη διατήρηση της χλωρίδας και πανίδας και των φυσικών οικοσυστημάτων και την υποστήριξη και περαιτέρω ανάπτυξη και εφαρμογή του δικτύου Natura 2000 συμπεριλαμβανομένων των παράκτιων και θαλάσσιων ειδών.
2. Life+ Περιβαλλοντική Πολιτική και Διακυβέρνηση για την εφαρμογή των στόχων του 6ου Προγράμματος Δράσης για το Περιβάλλον συμπεριλαμβανομένων των θεμάτων προτεραιότητας για τις κλιματικές αλλαγές, το περιβάλλον και την υγεία και ποιότητα ζωής, τους φυσικούς πόρους και τα απόβλητα και να συνεισφέρει στην ανάπτυξη και επίδειξη των καινοτόμων προσεγγίσεων πολιτικής, τεχνολογιών, μεθόδων και εργαλείων.
3. Life+ Πληροφόρηση και Επικοινωνία με στόχο τη διάχυση της πληροφόρησης και την αύξηση της ευαισθητοποίησης σε περιβαλλοντικά θέματα συμπεριλαμβανομένης της πρόληψης των δασικών πυρκαγιών.

Πρόγραμμα Πολιτισμός 2007-2013

Το Πρόγραμμα επιδιώκει την ανάδειξη του πολιτιστικού χώρου ο οποίος είναι κοινός για τους ευρωπαίους και βασίζεται στην κοινή πολιτιστική κληρονομιά, μέσω της ανάπτυξης συνεργατικών δραστηριοτήτων μεταξύ πολιτιστικών παραγόντων από τις χώρες που συμμετέχουν στο πρόγραμμα, με σκοπό να ενθαρρύνει τη δημιουργία ευρωπαϊκής ιθαγένειας.

2.5.1.2 Αξιολόγηση της οργάνωσης και λειτουργίας του Δήμου και εντοπισμός των κρίσιμων ζητημάτων εσωτερικής ανάπτυξης

Στο τελευταίο πίνακα του εντύπου του Οδηγού της Ε.Ε.Τ.Α.Α, γίνεται η αξιολόγηση της κατάστασης της περιοχής του Δήμου, στον θεματικό τομέα «Εσωτερικό Περιβάλλον του Δήμου» και εντοπίζονται Προβλήματα και Δυνατότητες, Ευκαιρίες και Κίνδυνοι ή Περιορισμοί.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ		
ΤΟΜΕΑΣ	ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ & ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΙ	ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ & ΕΥΚΑΙΡΙΕΣ
ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΔΟΜΗ ΚΑΙ ΣΥΣΤΗΜΑΤΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ	Προβλήματα/ανάγκες	Δυνατότητες
	<ul style="list-style-type: none"> • Καθυστέρηση έγκρισης νέου ΟΕΥ • Παρατηρείται μία δυσλειτουργία της Οικονομικής Υπηρεσίας με το Διοικητικό Τμήμα κυρίως σ' ότι αφορά την παρακολούθηση των μεταβολών του προσωπικού (σχετίζεται με τη μισθοδοσία), εξαιτίας της απουσίας μηχανογράφησης σ' αυτό τον τομέα • Εμφανίζονται σχεδόν, σε μόνιμη βάση, προβλήματα συνεργασίας με την Τεχνική Υπηρεσία κατά την κατάρτιση του Τεχνικού Προγράμματος και την ενσωμάτωσή του στον Προϋπολογισμό • Παρατηρείται μία δυσλειτουργία με το Διοικητικό Τμήμα κυρίως σ' ότι αφορά την παρακολούθηση των μεταβολών του προσωπικού (σχετίζεται με τη μισθοδοσία), εξαιτίας της απουσίας μηχανογράφησης σ' αυτό τον τομέα • Προβλήματα συνεργασίας των υπηρεσιών που στεγάζονται στο Διοικητήριο (Τεχνική Υπηρεσία, Προγραμματισμός, Πολεοδομία, Πρόνοια κ.λ.π.) με τις διοικητικές και οικονομικές υπηρεσίες του Δήμου καθώς και με τη διοίκηση του Δήμου, που στεγάζονται στο κεντρικό κτίριο του Δήμου στην πλ. Ελευθερίας, λόγω της απόστασης των κτιρίων μεταξύ τους • Διαπιστώνονται δυσκολίες στην συνεργασία με το γραφείο κίνησης, στον προσδιορισμό των αναγκών για ανταλλακτικά και καύσιμα 	<ul style="list-style-type: none"> • Με το νέο οργανισμό προβλέφθηκε ικανός αριθμός τμημάτων που εξυπηρετεί τη σωστή λειτουργία της υπηρεσίας. Το επόμενο βήμα είναι να γίνει σωστή κατανομή εργασίας και αξιοποίηση όλου του ανθρώπινου δυναμικού • Βελτίωση της ικανότητας προγραμματισμού της δράσης του ΟΤΑ, μέσω της εφαρμογής συστηματικών διαδικασιών Στρατηγικού σχεδιασμού και Επιχειρησιακού προγραμματισμού • Καθιέρωση Συστημάτων Αυτοαξιολόγησης (Κοινό Πλαίσιο Αξιολόγησης) • Δυνατότητα αξιοποίησης δεικτών αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας (Ν. 3230/ 04) • Δυνατότητα εφαρμογής συστημάτων διαχείρισης έργων • Συμμετοχή των υπηρεσιών στον ετήσιο προγραμματισμό του δήμου • Νομοθετική πρόβλεψη για δυνατότητα ανάπτυξης τοπικών δικτύων συνεργασίας
	Περιορισμοί	Ευκαιρίες
	<ul style="list-style-type: none"> • Με τη συνένωση των 13 Καποδιστριακών ΟΤΑ που έγινε στα πλαίσια του σχεδίου «Καλλικράτης», ο νέος Δήμος Γρεβενών που προέκυψε αντιμετωπίζει αρκετά οργανωτικά προβλήματα τόσο σε σχέση με την ικανοποίηση των αναγκών των κατοίκων των διάσπαρτων σε μεγάλη έκταση οικισμών, όσο και με την προσαρμογή των υπηρεσιών και του προσωπικού στη νέα κατάσταση • Δυσκολίες στην επικοινωνία των τμημάτων, λόγω της αλλαγής δομής και της αύξησης του προσωπικού, που επέφερε το 	<ul style="list-style-type: none"> • Αξιοποίηση του Ε.Π. «Ανθρώπινο Δυναμικό» για χρηματοδότηση δράσεων επιμόρφωσης των στελεχών Αξιοποίηση των προγραμμάτων κατάρτισης του Ο.Α.Ε.Δ., για διοργάνωση εσωτερικών εκπαιδευτικών δράσεων

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

	<p>Σχέδιο Καλλικράτης</p> <ul style="list-style-type: none"> • Προβλήματα στην οριοθέτηση αρμοδιοτήτων με τους εποπτεύοντες φορείς, λόγω των ριζικών αλλαγών που επέφερε το Σχέδιο Καλλικράτης • Δυσκολίες προσαρμογής στις νέες απαιτήσεις του Σχεδίου Καλλικράτη, σχετικά με τον προγραμματισμό δράσεων και τον έλεγχο δαπανών • Έλλειψη συστήματος αξιολόγησης, με βάση αντικειμενικά κριτήρια και συστήματος επιβράβευσης των πλέον παραγωγικών υπαλλήλων, καθώς ο Ν.3230/2004 δεν εφαρμόζεται στους ΟΤΑ α' βαθμού. • Το φαινόμενο της έντονης γραφειοκρατικής διαδικασίας εξακολουθεί να υπονομεύει οποιαδήποτε προσπάθεια βελτίωσης στην εκτέλεση του συνόλου σχεδόν των ενεργειών • Η ιεραρχική δομή στο επίπεδο λήψης των αποφάσεων και κατανομής των εργασιών, χαρακτηρίζεται από σημαντικές επικαλύψεις ρόλων, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται περαιτέρω δυσχέρειες στην αντίληψη της θέσης που έχει ο κάθε εργαζόμενος στα πλαίσια της λειτουργίας του φορέα 	
<p>ΑΝΘΡΩΠΙΝΟ ΔΥΝΑΜΙΚΟ</p>	<p align="center">Προβλήματα/ανάγκες</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η μορφή διάρθρωσης της Οικονομικής Υπηρεσίας δεν ευνοεί την πλήρη αξιοποίηση του προσωπικού, δεδομένου ότι ανταποκρίνεται στις ανάγκες του φορέα πριν την συγχώνευση του σχεδίου « Καλλικράτης • Στο Τμήμα Ελέγχου Κατασκευών υπάρχει πρόβλημα ποσοτικής επάρκειας ανθρώπινου δυναμικού. Αυτό έχει ως συνέπεια να υπάρχει αυξημένη συσσώρευση ανέλεγκτων καταγγελιών, ο έλεγχος να γίνεται ύστερα από αρκετή καθυστέρηση και οι πολίτες να εκφράζουν δικαιολογημένα δυσφορία ή και αγανάκτηση ακόμη για την μη έγκαιρη ικανοποίηση του αιτήματός τους. • Συχνά παρουσιάζονται ανάγκες εξειδικευμένης υποστήριξης τόσο σε θέματα προγραμματισμού όσο και θέματα πληροφορικής από εξωτερικούς συνεργάτες • Η ιεραρχική δομή στο επίπεδο λήψης των αποφάσεων και κατανομής των εργασιών, χαρακτηρίζεται από σημαντικές επικαλύψεις ρόλων, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται 	<p align="center">Δυνατότητες</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εμπειρία ανθρώπινου δυναμικού • Πνεύμα συνεργασίας μεταξύ των στελεχών

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

	<p>περαιτέρω δυσχέρειες στην αντίληψη της θέσης που έχει ο κάθε εργαζόμενος στα πλαίσια της λειτουργίας του φορέα</p> <ul style="list-style-type: none"> • Παρατηρείται, στις περισσότερες περιπτώσεις, έλλειψη αυστηρά καθορισμένων και διακριτών αρμοδιοτήτων μεταξύ των υπαλλήλων 	
	Περιορισμοί	Ευκαιρίες
	<ul style="list-style-type: none"> • Προβλήματα λόγω των ανακατατάξεων και των ριζικών μεταβολών που δημιουργεί στο στελεχιακό δυναμικό, η εφαρμογή του ενιαίου βαθμολογίου (Ν. 4024/2011) και οι αλλαγές στις διαδικασίες επιλογής προϊσταμένων • Αδυναμία κάλυψης των αναγκών σε προσωπικό, λόγω των αυστηρών περιορισμών στις προσλήψεις • Αλλαγές στο εργασιακό καθεστώς των υπαλλήλων των ΟΤΑ (εργασιακή εφεδρεία, αύξηση των ορίων συνταξιοδότησης 	<ul style="list-style-type: none"> • Αξιοποίηση του Ε.Π. «Ανθρώπινο Δυναμικό» για χρηματοδότηση δράσεων επιμόρφωσης των στελεχών • Ειδικοί στόχοι (ΕΣ) Ε.Σ.2.2: Βελτίωση της ποιότητας και της αποτελεσματικότητας του συστήματος εκπαίδευσης και κατάρτισης για την υποστήριξη θεσμικών και διαρθρωτικών αλλαγών στη δημόσια διοίκηση Η αξιοποίηση του νέου υπαλληλικού κώδικα για την ενδυνάμωση της δυναμικής της μεταρρύθμισης της δημόσιας διοίκησης
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ	Προβλήματα/ανάγκες	Δυνατότητες
	<ul style="list-style-type: none"> • Πολύ μικρό πλήθος εφαρμογών και συστημάτων οργανωτικής υποστήριξης (περίπου το 10%) παρέχει υπηρεσίας προς τους πολίτες, ενώ οι περισσότερες από αυτές χρησιμοποιούνται για να υποστηρίξουν τις εσωτερικές λειτουργίες του Φορέα (εφαρμογές ηλεκτρονικού πρωτοκόλλου, μισθοδοσίας, διαχείρισης προσωπικού, εξειδικευμένες εφαρμογές κ.α.). • Σε ένα μεγάλο πλήθος εφαρμογών υπάρχει η δυνατότητα για τη δημιουργία αναφορών προς τα ανώτερα διοικητικά στρώματα, οι αναφορές όμως δεν είναι γνωστό κατά πόσο αξιοποιούνται σε ανώτερο διοικητικό επίπεδο για την εξαγωγή συμπερασμάτων που αφορούν τις λειτουργίες και τις υπηρεσίες των Φορέων • Τα συστήματα/εφαρμογές οι οποίες αναπτύσσονται εσωτερικά αναβαθμίζονται τακτικά αλλά σχεδόν μόνο σε επίπεδο λειτουργιών (για παράδειγμα προσθήκη νέων λειτουργιών ανάλογα με τις τρέχουσες ανάγκες του Φορέα) και όχι σε επίπεδο τεχνολογιών. Οι βασικότεροι λόγοι της 	<ul style="list-style-type: none"> • Η Δημοσίευση των διοικητικών αποφάσεων του Δήμου, στην ιστοσελίδα του προγράμματος “Διαύγεια” • Λειτουργία Ιστοσελίδας του Δήμου

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

	<p>ανυπαρξίας αναβάθμισης σε επίπεδο τεχνολογιών είναι η έλλειψη χρόνου και σύγχρονων εργαλείων ανάπτυξης από τα στελέχη των αρμόδιων τμημάτων πληροφορικής και η διαφαινόμενη δυσκολία του προσωπικού του Φορέα να εκπαιδευτούν και να προσαρμοστούν στις νέες αυτές τεχνολογίες</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αν και ο φορέας διαθέτει διαδικτυακό τόπο, η διαχείριση του περιεχομένου δεν βασίζεται σε ολοκληρωμένες εφαρμογές, αλλά γίνεται χρησιμοποιώντας απλά εργαλεία που συνοδεύουν τις εκδόσεις των λειτουργικών συστημάτων των προσωπικών υπολογιστών. Η μόνη πληροφορία που παρέχεται προς τους πολίτες είναι γενική ενημέρωση και πληροφόρηση για το αντικείμενο, τη δομή και τις δράσεις του κάθε Φορέα • Η πρωτοκόλληση των εισερχομένων και εξερχομένων εγγράφων γίνεται με ηλεκτρονικό τρόπο, αλλά σχεδόν το σύνολο των υπηρεσιών δεν χρησιμοποιεί εφαρμογές ηλεκτρονικής διαχείρισης εγγράφων (Document Management) εργασιών και διοικητικών διαδικασιών (Workflow Management • Το πρόγραμμα οικονομικής διαχείρισης είναι μάλλον παρωχημένο, με κυριότερο πρόβλημα την αδυναμία παράλληλης παρακολούθησης Δημόσιας & Γενικής Λογιστικής • Αναξιόπιστο και μη λειτουργικό πρόγραμμα μισθοδοσίας με ανυπαρξία σύνδεσης (γεφύρωσης) με το πρόγραμμα διαχείρισης προσωπικού και με το πρόγραμμα οικονομικής διαχείρισης 	
	Περιορισμοί	Ευκαιρίες
	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάγκη περαιτέρω αξιοποίησης της πληροφορικής τεχνολογίας για τη βελτίωση της παραγωγικότητας των λειτουργιών γραφείου • Δυσκολίες αφομοίωσης των δράσεων ηλεκτρονικής διακυβέρνησης, από τους δημότες μεγαλύτερης ηλικίας 	<ul style="list-style-type: none"> • Αξιοποίηση του Ε.Π. «Ψηφιακή σύγκλιση» και «Διοικητική Μεταρρύθμιση» για χρηματοδότηση δράσεων ηλεκτρονικής διακυβέρνησης • Η λειτουργία της Δημόσιας Διοίκησης σύμφωνα με τις αρχές του e-government όπως καθορίζονται σε Ευρωπαϊκά κείμενα όπως το «e-Europe 2005 Action Plan», «Η στρατηγική i2010 – Ευρωπαϊκή κοινωνία της

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

		<p>πληροφορίας για την ανάπτυξη και την απασχόληση» κλπ</p> <ul style="list-style-type: none"> • Η νέα ψηφιακή στρατηγική της χώρας 2006 – 2013
<p>ΚΤΙΡΙΑΚΗ ΥΠΟΔΟΜΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΙΚΟΣ ΕΞΟΠΛΙΣΜΟΣ</p>	<p>Προβλήματα/ανάγκες</p>	<p>Δυνατότητες</p>
	<ul style="list-style-type: none"> • Το κτίριο λόγω της παλαιότητάς παρουσιάζει πολλά προβλήματα και από άποψη στενότητας χώρων και από άποψη συνθηκών εργασίας. Εξ αιτίας αυτών των προβλημάτων δημιουργούνται δυσχέρειες και στην εξυπηρέτηση των πολιτών αλλά και στην διεκπεραίωση της τρέχουσας εργασίας. Δεν υπάρχουν χώροι αρχειοθέτησης, τα γραφεία έχουν να βαφούν εδώ και μία δεκαετία, υπάρχουν προβλήματα θέρμανσης το χειμώνα και η ζέστη το καλοκαίρι είναι αφόρητη • Σε γενικές γραμμές η συντήρηση της κτιριακής υποδομής είναι ανεπαρκής. Συγκεκριμένα υπάρχουν σημαντικά προβλήματα στο σύστημα θέρμανσης, που λόγω και της παλαιότητάς του, παρουσιάζει μεγάλη συχνότητα βλαβών, ενώ έχουν σταματήσει λόγω έλλειψης χρηματοδότησης οι εργασίες λειτουργικής και αισθητικής αναβάθμισης του κτιρίου • Ο χώρος στον οποίο στεγάζεται η Οικονομική Υπηρεσία παρουσιάζει στενότητα με σημαντική έλλειψη χώρων αρχειοθέτησης. Εξαιτίας της ιδιότυπης διαρρύθμισης του, δημιουργεί προβλήματα τόσο στην εσωτερική λειτουργία της Υπηρεσίας όσο και στην εξυπηρέτηση του κοινού. Χαρακτηρίζεται από σημαντική χωρική διασπορά του ανθρώπινου δυναμικού και μάλιστα ένα τμήμα της Υπηρεσίας στεγάζεται σε χώρο αστικής πολυκατοικίας. Εξαιτίας της παλαιότητας του κτιρίου υπάρχουν προβλήματα θέρμανσης τους χειμερινούς μήνες αλλά και το καλοκαίρι οι συνθήκες εργασίας γίνονται δύσκολες τις πολύ ζεστές μέρες • Οι εργαζόμενοι στο Τμήμα Προγραμματισμού δεν στεγάζονται στον ίδιο χώρο. Ο ασχολούμενος με θέματα προγραμματισμού στεγάζεται σε γραφείο του Διοικητηρίου στο χώρο της Δ/σης Τεχνικής Υπηρεσίας Ο ασχολούμενος με θέματα Πληροφορικής 	<ul style="list-style-type: none"> • Τα γραφεία στο Διοικητήριο είναι σύγχρονο και με αξιοπρεπείς συνθήκες εργασίας • Ύπαρξη πλεοναζόντων μη αξιοποιήσιμων κτιριακών υποδομών, που προέκυψαν από τη συγχώνευση των ΟΤΑ • Λεπτομερής καταγραφή των κτιριακών υποδομών του δήμου, στα πλαίσια της απογραφής της δημοτικής περιουσίας • Ποσοτικά, δεν αναφέρονται σημαντικές ελλείψεις Η/Μ εξοπλισμού στις δημοτικές υπηρεσίες • Ιδιόκτητες εγκαταστάσεις για το μεγαλύτερο μέρος των δημοτικών υπηρεσιών

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

	στεγάζεται σε γραφείο του Κεντρικού Δημαρχείου στο χώρο της Δ/σης Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών	
	Περιορισμοί	Ευκαιρίες
	<ul style="list-style-type: none"> • Άνοδος των τιμών συντήρησης μηχανημάτων και κτιριακών εγκαταστάσεων 	<ul style="list-style-type: none"> • Προγράμματα αξιοποίησης ΑΠΕ και εξοικονόμησης ενέργειας σε δημοτικά κτίρια • Αξιοποίηση προγραμμάτων του ΕΣΠΑ για την αναβάθμιση του τεχνικού εξοπλισμού
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	Προβλήματα/ανάγκες	Δυνατότητες
	<ul style="list-style-type: none"> • Τα έσοδα, σε μεγάλο βαθμό συναρτώνται από εξωτερικούς παράγοντες και συγκεκριμένα από <i>την κυβερνητική δημοσιονομική πολιτική</i> • Είναι χαρακτηριστικό ότι το 2010 τα έσοδα από επιχορηγήσεις (για λειτουργικές δαπάνες και επενδύσεις) ήταν στο 73% του συνόλου των εσόδων ενώ και στον προϋπολογισμό του 2011 εκτιμώνται στο 64% (δεν υπολογίζεται το χρηματικό υπόλοιπο). • Οι επιχορηγήσεις από Κοινοτικά Προγράμματα για επενδυτικές δαπάνες ήταν ελάχιστες το 2010 (6% του συνόλου των επιχορηγήσεων για επενδύσεις), στοιχείο που καταδεικνύει την περιορισμένη δυνατότητα αξιοποίησης τέτοιων πόρων. • Το ύψος των βεβαιωμένων απαιτήσεων από καθυστερηματικούς καταλόγους των πρώην δήμων και κοινοτήτων είναι ιδιαίτερα μεγάλο και επισφαλές, 1.146.049,37 €, ενώ το ποσοστό είσπραξης μέχρι τώρα (28-11-2011) εξαιρετικά χαμηλό (15%) • Παρατηρούνται σημαντικές αποκλίσεις μεταξύ των δημοτικών ενοτήτων σ' ότι αφορά τη συμβολή τους στην απόδοση τελών και τοπικών φόρων • Σχετικά υψηλό λειτουργικό κόστος, 58% του συνόλου των δαπανών του 2010 (δεν υπολογίζονται οι πληρωμές ΠΟΕ), με το 70% περίπου των τακτικών εσόδων να προορίζεται • Απουσία συστήματος ηλεκτρονικών συναλλαγών 	<ul style="list-style-type: none"> • Ικανοποιητική χαρακτηρίζεται η πιστοληπτική ικανότητα του Δήμου μια που οι δείκτες δανειακής επιβάρυνσης είναι ευνοϊκοί (Βαθμός δανειακής Επιβάρυνσης: Μακροχρόνια Δάνεια/ Ίδια κεφάλαια = 0,01. Δείκτης οικονομικής αυτοτέλειας: Ίδια κεφάλαια /Σύνολο υποχρεώσεων). Οι δείκτες αυτοί όμως πρέπει να ερμηνεύονται με μεγάλη προσοχή όταν αφορούν δημόσιους φορείς λόγω των περιορισμών που υφίστανται στον έλεγχο των ιδίων κεφαλαίων, ιδιαίτερα αν συνυπολογιστεί και η εξαιρετικά δυσμενής οικονομική συγκυρία.
	Περιορισμοί	Ευκαιρίες

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

	<ul style="list-style-type: none"> • Τα έσοδα του Δήμου από τέλη που εξαρτώνται από το μέγεθος των τοπικών οικονομικών δραστηριοτήτων έχουν μειωθεί σε μεγάλο βαθμό, γεγονός που εγκλωβίζει στη συνέχεια την αναδιανεμητική και ανταποδοτική πολιτική του φορέα • Αδυναμία της Οικονομικής υπηρεσίας να ανταποκριθεί στις υποχρεώσεις της προς μερίδα προμηθευτών και ειδικά σε εκείνες που συνδέονται με χρηματοδοτήσεις του ΠΔΕ, γεγονός που επηρεάζει δυσμενώς το ήδη, λόγω της γενικευμένης οικονομικής ύφεσης, βαρύ κλίμα της τοπικής οικονομίας • Η ασάφεια γενικότερα του θεσμικού πλαισίου δημιουργεί προβλήματα και καθυστερήσεις στη συνεργασία της Υπηρεσίας με το Ελεγκτικό Συνέδριο • Προβλήματα και καθυστερήσεις στην διεκπεραίωση των εγκρίσεων από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Ηπείρου και Δυτικής Μακεδονίας κυρίως λόγω της ελλιπούς στελέχωσης της τελευταίας • Απροθυμία της Δ.Ο.Υ. για τη χορήγηση στοιχείων σχετικών με τον υπολογισμό του τέλους επιτηδεύματος, παρά την εκ του νόμου προβλεπόμενη υποχρέωσή της 	<ul style="list-style-type: none"> • Σημαντικά περιθώρια αξιοποίησης Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων • Δυνατότητα βελτίωσης των εσόδων από τέλη και τοπικούς φόρους • Υπάρχουν σημαντικές δυνατότητες αξιοποίησης της Δημοτικής Περιουσίας που μπορεί να επιφέρει αξιόλογη αύξηση των εσόδων • Σημαντικά περιθώρια εξορθολογισμού των δαπανών που μπορεί να επιφέρει σημαντική μείωση τους
--	--	--

ΚΡΙΣΙΜΑ ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΕΣΩΤΕΡΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Οργανωτική Δομή και Συστήματα Λειτουργίας

- Προσπάθεια βελτίωσης και εξορθολογισμού των διοικητικών δομών των υπηρεσιών με κύριο σκοπό την αποσαφήνιση ρόλων και αρμοδιοτήτων.
- Βελτίωση των κτιριακών εγκαταστάσεων και ενίσχυση του υλικοτεχνικού εξοπλισμού.
- Εγκατάσταση νέων, περισσότερο σύγχρονων και αποτελεσματικών προγραμμάτων οικονομικής διαχείρισης και μισθοδοσίας.
- Καθιέρωση διαδικασιών εσωτερικού ελέγχου.
- Εισαγωγή και υιοθέτηση συστημάτων ηλεκτρονικών συναλλαγών.
- Προσπάθεια για καλύτερη αξιοποίηση του στελεχιακού δυναμικού των Υπηρεσιών με παράλληλη και συστηματική μέριμνα για την επιμόρφωσή του .
- Άμεση εφαρμογή του νέου ΟΕΥ

Οικονομικά και Περιουσία

- Συστηματική υιοθέτηση ενός νέου μοντέλου οικονομικής διαχείρισης, βασισμένου στον άξονα του εξορθολογισμού των δαπανών, με σκοπό την κατάρτιση ενός υλοποιήσιμου σχεδίου αποπληρωμής και χρηματοδότησης των υποχρεώσεων προς τους προμηθευτές
- Επιδίωξη καθιέρωσης ευέλικτων πρακτικών βεβαίωσης και είσπραξης εσόδων από τους επιτηδευματίες και γενικότερα τους δημότες (π.χ. συμψηφισμός αμοιβαίων υποχρεώσεων), με σκοπό αφενός την

διευκόλυνσή τους και αφετέρου τον περιορισμό των απωλειών εσόδων του σκοπό αφενός την διευκόλυνσή τους και αφετέρου τον περιορισμό των απωλειών εσόδων του Δήμου.

- Κατάρτιση και υιοθέτηση κανονισμού τυποποίησης διαδικασιών και ενεργειών με σκοπό τον περιορισμό των φαινομένων έλλειψης συντονισμού μεταξύ των υπηρεσιών. Η προσπάθεια αυτή θα έχει άμεσα θετικό αντίκτυπο στην ποιότητα των υπηρεσιών προς του πολίτες.
- Εγκατάσταση και λειτουργία, όσο το δυνατόν συντομότερα, συστήματος ηλεκτρονικών συναλλαγών που θα αποτελέσει, μέσα στα πλαίσια της μορφολογίας και των ιδιαιτεροτήτων του
- Εγκατάσταση νέων, περισσότερο σύγχρονων και αποτελεσματικών προγραμμάτων οικονομικής διαχείρισης και μισθοδοσίας

Ηλεκτρονική Διακυβέρνηση

- Αναβάθμιση υποδομών Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών
- Αναγκαίες προσαρμογές στις γνώσεις και δεξιότητες του ανθρώπινου δυναμικού
- Αξιοποίηση των ΤΠΕ για την ανάπτυξη της ηλεκτρονικής δημοκρατίας
- Ανάπτυξη συνεργασιών στο πλαίσιο της τοπικής ηλεκτρονικής διακυβέρνησης
- Αναβάθμιση Δικτυακού τόπου του φορέα
- Λειτουργία προγράμματος διαχείρισης προσωπικού για διευκόλυνση του γραφείου μισθοδοσίας
- Εξυπηρέτηση πολιτών – Εφαρμογή προγραμμάτων λειτουργίας συναλλαγών από απόσταση
- Ειδικό πρόγραμμα παρακολούθησης των τελών και των τοπικών φόρων
- Αποδέσμευση της Τεχνικής Υπηρεσίας από το πρωτόκολλο της υπηρεσίας
- Θα πρέπει μέσω της ιστοσελίδας του Δήμου να καταστούν διαθέσιμα σε κάθε ενδιαφερόμενο, πολεοδομικά στοιχεία της Υπηρεσίας, όπως ρυμοτομικό σχέδιο πόλης, οριοθετήσεις οικισμών, ρυμοτομικά σχέδια οικισμών (σχέδια διανομής) κ.λ.π. , καθώς και τα νομοθετήματα δόμησης των οικισμών.
- Προμήθεια προγραμμάτων πληροφορικής για την οργάνωση του γραφείου προσωπικού
- Προμήθεια προγράμματος διαχείρισης προσωπικού

Ανάγκες σε εξοπλισμό πληροφορικής και εξοπλισμό γραφείου

Τεχνική Υπηρεσία

- Plotter για εκτύπωση σχεδίων, Εκτυπωτές(έγχρωμοι και ασπρόμαυροι), Scanner, Fax, Η/Υ, Antivariuous, UPS., Γεωδαιτικό σταθμό (GPS) με τα λογισμικά του για τοπογραφικές μελέτες).
- AutoCAD - Fespa CLH (Στατικό πρόγραμμα) -
- Tekton CLH ή Arhichad (Αρχιτεκτονικό πρόγραμμα) - ΟΔΟΣ ή Geocalc (προγράμματα οδοποιίας).

- Παχύμετρο, υψόμετρο Bloom Malaise, ρελασκόπιο κτλ. - Λογισμικό κίνησης οχημάτων & πρόγραμμα παρακολούθησης οχημάτων μέσω GPS - TV.

Διεύθυνση Διοικητικών Υπηρεσιών

- Κλιματιστικά συστήματα

Οικονομική Υπηρεσία

- Νέο σύγχρονο πρόγραμμα οικονομικής Διαχείρισης, νέο σύγχρονο πρόγραμμα μισθοδοσίας
- Προμήθεια αριθμού νέων Η/Υ προς αντικατάσταση παλαιών, προμήθεια 2 συσκευών FAX, Προμήθεια αριθμού νέων εκτυπωτών προς αντικατάσταση παλαιών
- Προμήθεια λογισμικού διαχείρισης περιουσίας, προμήθεια εξειδικευμένων προγραμμάτων για την παρακολούθηση των τελών και των τοπικών φόρων

Υπηρεσία Περιβάλλοντος

- 1 Η/Υ, 1 ΦΑΞ και σύνδεση Internet για το γραφείο διοικητικής υποστήριξης

Υπηρεσία Πολεοδομίας

- Απαιτούνται άδειες χρήσης AutoCad - Φωτοαντιγραφικό μηχάνημα

Αυτοτελές Τμήμα Προγραμματισμού

- Fax Scanner Πρόγραμμα Διαχείρισης Έργων

Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Αθλητισμού

- Λογισμικό υλικό με όλα τα προγράμματα (μισθοδοσία-μητρώων δεσμεύσεων) λογιστικό πρόγραμμα έσοδα-έξοδα προμήθεια των 2 Η/Υ και 2 FAX

Ανθρώπινο Δυναμικό

- Ανάπτυξη εσωτερικών εσωτερικών μηχανισμών σχεδιασμού και αξιοποίησης της εκπαίδευσης στους Υπαλλήλους από το τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού
- Ανάπτυξη αποτελεσματικών μηχανισμών οριζόντιου, ενδο-υπηρεσιακού και δι-υπηρεσιακού, συντονισμού
- Εφαρμογή του νέου Ο.Ε.Υ
- Στελέχωση του τμήματος Προγραμματισμού με καταρτισμένο και καταλλήλων ειδικοτήτων προσωπικό (Ενδεικτικά αναφέρονται οι ειδιότητες ενός Μηχανικού και ενός Οικονομολόγου) Διαχωρισμός του από τη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών
- Ανακατανομή των αρμοδιοτήτων του προσωπικού του τμήματος Πρόνοιας
- Απαιτήσεις σε ειδικότητες στη Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών : Τοπογράφο Μηχανικό, Αρχιτέκτων Μηχανικό, ΔΕ Χειριστή Η/Υ, ΔΕ Διοικητικό, Σχεδιάστρια μέσω Η/Υ, Εργάτες (διαφόρων ειδικοτήτων π.χ οικοδομικών εργασιών, οδοποιίας κτλ.)
- Λόγω του μεγάλου φάσματος των αντικειμένων του νέου Νομικού Προσώπου «Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Αθλητισμού» πρέπει να γίνει ανακατανομή των αρμοδιοτήτων στους ήδη υπάρχοντες υπαλλήλους για καλύτερη και αποτελεσματικότερη λειτουργία του Ν.Π.Δ.Δ
- Στελέχωση συνεργείου με προσωπικό καταλλήλων ειδικοτήτων για τη συντήρηση των οχημάτων

- Ενίσχυση του προσωπικού του τμήματος εσόδων
- Οργάνωση και στελέχωση του Γραφείου Πληροφορικής
- Επιμόρφωση Ανθρωπίνου δυναμικού της Τεχνικής Υπηρεσίας στα ακόλουθα θέματα : Πολιτική Προστασία - Επιπρόσθετες αρμοδιότητες με Καλλικράτη - Αρχαιοθέτηση - Ευρωκώδικες (και προχωρημένο στάδιο) - Αστική και ποινική ευθύνη επιβλεπόντων μηχανικών σε μελέτες και έργα - Νομοθεσία δημοσίων έργων - Ποιότητα στα Τεχνικά Έργα - Word 2010 - Excel 2010 (και προχωρημένο στάδιο) - Internet - AutoCad 2010 - Υγιεινή και Ασφάλεια στα Τεχνικά Έργα - Αστικό και Περιαστικό Πράσινο - Αστικές Αναπλάσεις - Συμβατά υλικά και Νέες Τεχνικές Συντήρησης και Αποκατάστασης σε μνημεία - Κοστολόγηση Έργων / Μέθοδοι και Έλεγχος του Κόστους - Κατάρτιση Προϋπολογισμών Έργων - Οργάνωση και Χρονοπρογραμματισμός Έργων - Πρότυπες Τεχνικές Προδιαγραφές - Γεωγραφικά Συστήματα Πληροφοριών (GIS) - Ηλεκτροφωτισμός - KENAK κτλ.
- Επιμόρφωση Ανθρωπίνου δυναμικού του τμήματος Προγραμματισμού, σε θέματα προγραμματισμού και ηλεκτρονικής διακυβέρνησης
- Επιμόρφωση του προσωπικού της Διεύθυνσης Διοικητικών Υπηρεσιών, σε θέματα διαχείρισης προσωπικού, αρχείου και πολιτογραφήσεων
- Ενημέρωση των υπαλλήλων του τμήματος Πρόνοιας, σε θέματα που αφορούν στους νόμους και στις εγκυκλίους για τη χορήγηση των προνοιακών επιδομάτων και σε θέματα χειρισμού προγράμματος ΟΠΣΝΑ
- Επιμόρφωση του προσωπικού της Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών σε θέματα Χρηματοοικονομικής Λογιστικής (Γενική & Αναλυτική), μηχανογραφημένης λειτουργίας αποθήκης, ανάλυσης οικονομικών καταστάσεων, θεσμικού πλαισίου λειτουργίας οικονομικών διαδικασιών, σε Σύγχρονα συστήματα λογιστικής παρακολούθησης
- Αξιολόγηση των αποτελεσμάτων της επιμόρφωσης σε ότι αφορά την αξιοποίηση των παρεχόμενων γνώσεων και δεξιοτήτων στο περιβάλλον εργασίας του υπαλλήλου.

Κτιριακή Υποδομή κα ανάγκες σε Τεχνικό Εξοπλισμό

Τεχνική Υπηρεσία

- Φορτωτής, Καλαθοφόρο, Bomcat (διαβολάκι), Χορτοκοπτικό, Finisher (ασφαλτικά), Σάρωθρο (σκούπα), Απορριματοφόρα 16 κυβικών

Υπηρεσία Περιβάλλοντος

- 4 Απορριματοφόρα, 2 σκούπες, 8 απορροφητικά σάρωθρα

2.1.6 .Οικονομικά Στοιχεία του Δήμου

Στο έντυπο 7 καταγράφονται τα στοιχεία του προϋπολογισμού του έτους 2010, όπως έχει εγκριθεί από το Δημοτικό Συμβούλιο. Η καταγραφή των οικονομικών στοιχείων ακολουθεί την κωδικοποίηση του προϋπολογισμού και αναλύεται σε επίπεδο διψήφιου κωδικού αριθμού.

Οι εγγραφές των προϋπολογισμών στους επιμέρους κωδικούς αριθμούς ακολουθούν τις οδηγίες που έχουν δοθεί για την κατάρτιση του προϋπολογισμού των Δήμων σύμφωνα με το ΦΕΚ Β΄ 141/9-2-2011.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Έντυπο ΕΠ_ 7:ΑΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

ΕΝΤΥΠΟ ΕΠ_07: ΑΠΟΛΟΓΙΣΤΙΚΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ		
ΕΣΟΔΑ €		
0	ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	N-1
01	ΠΡΟΣΟΔΟΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΑΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	451.733
02	ΠΡΟΣΟΔΟΙ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΙΝΗΤΗ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ	12.686
03	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΑΝΤΑΠΟΔΟΤΙΚΑ ΤΕΛΗ ΚΑΙ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ	1.571.082
04	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΛΟΙΠΑ ΤΕΛΗ, ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΑΡΟΧΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ	383.918
05	ΦΟΡΟΙ ΚΑΙ ΕΙΣΦΟΡΕΣ	92.454
06	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	7.965.120
07	ΛΟΙΠΑ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	165.410
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΑΚΤΙΚΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	10.642.403
1	ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	N-1
11	ΕΣΟΔΑ ΑΠΟ ΕΚΠΟΙΗΣΗ ΚΙΝΗΤΗΣ ΚΑΙ ΑΚΙΝΗΤΗΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ	17.447
12	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΚΑΛΥΨΗ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΚΩΝ ΔΑΠΑΝΩΝ	1.105.302
13	ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	6.871.019
14	ΔΩΡΕΕΣ – ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΕΣ – ΚΛΗΡΟΔΟΣΙΕΣ	0
15	ΠΡΟΣΑΥΞΗΣΕΙΣ – ΠΡΟΣΤΙΜΑ – ΠΑΡΑΒΟΛΑ	114.579
16	ΛΟΙΠΑ ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	77.392
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΚΤΑΚΤΩΝ ΕΣΟΔΩΝ	8.185.739
2	ΕΣΟΔΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΤΩΝ (ΠΟΕ) ΠΟΥ ΘΑ ΒΕΒΑΙΩΘΟΥΝ ΓΙΑ ΠΡΩΤΗ ΦΟΡΑ	N-1
21	ΕΣΟΔΑ Π.Ο.Ε. ΤΑΚΤΙΚΑ	268
22	ΕΣΟΔΑ Π.Ο.Ε. ΕΚΤΑΚΤΑ	
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΤΩΝ (ΠΟΕ)	268
3	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΠΟΕ	N-1
31	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ	1.208.401
32	ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΑ ΥΠΟΛΟΙΠΑ ΑΠΟ ΒΕΒΑΙΩΘΕΝΤΑ ΕΣΟΔΑ ΚΑΤΑ ΤΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΑ ΕΤΗ	249.247
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ ΑΠΟ ΔΑΝΕΙΑ ΚΑΙ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΑΠΟ ΠΟΕ	1.457.648
4	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ	N-1

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

41	ΕΙΣΠΡΑΞΕΙΣ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	1.438.665
42	ΕΠΙΣΤΡΟΦΕΣ ΧΡΗΜΑΤΩΝ	12.943
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΙΣΠΡΑΞΕΩΝ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	1.451.608
5	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ	N-1
511	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΑΠΟ ΤΑΚΤΙΚΑ ΕΣΟΔΑ	591.350
512	ΧΡΗΜΑΤΙΚΟ ΥΠΟΛΟΙΠΟ ΑΠΟ ΕΚΤΑΚΤΑ ΕΣΟΔΑ	1.449.287
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ 5 ΧΡΗΜΑΤΙΚΟΥ ΥΠΟΛΟΙΠΟΥ	2.040.637
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΕΣΟΔΩΝ	23.778.303
ΔΑΠΑΝΕΣ €		
6	ΕΞΟΔΑ ΧΡΗΣΗΣ	N-1
60	ΑΜΟΙΒΕΣ ΚΑΙ ΕΞΟΔΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ	6.378.083
61	ΑΜΟΙΒΕΣ ΑΙΡΕΤΩΝ ΚΑΙ ΤΡΙΤΩΝ	939.432
62	ΠΑΡΟΧΕΣ ΤΡΙΤΩΝ	1.046.783
63	ΦΟΡΟΙ ΚΑΙ ΤΕΛΗ	30.814
64	ΛΟΙΠΑ ΓΕΝΙΚΑ ΕΞΟΔΑ	266.818
65	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΙΣΤΗΣ	458.131
66	ΔΑΠΑΝΕΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΑΣ ΑΝΑΛΩΣΙΜΩΝ	839.760
67	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΓΙΑ ΜΕΤΑΒΙΒΑΣΕΙΣ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΩΝ ΣΕ ΤΡΙΤΟΥΣ ΠΑΡΑΧΩΡΗΣΕΙΣ- ΠΑΡΟΧΕΣ - ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ - ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ - ΔΩΡΕΕΣ	1.916.196
68	ΛΟΙΠΑ ΕΞΟΔΑ	33.841
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 6 ΕΞΟΔΩΝ ΧΡΗΣΗΣ	11.909.858
7	ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	N-1
71	ΑΓΟΡΕΣ ΚΤΙΡΙΩΝ, ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ ΠΑΓΙΩΝ	789.402
73	ΕΡΓΑ	6.957.439
74	ΜΕΛΕΤΕΣ, ΕΡΕΥΝΕΣ, ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΕΣ ΕΡΓΑΣΙΕΣ ΚΑΙ ΕΙΔΙΚΕΣ ΔΑΠΑΝΕΣ	757.471
75	ΤΙΤΛΟΙ ΠΑΓΙΑΣ ΕΠΕΝΔΥΣΗΣ (ΣΥΜΜΕΤΟΧΕΣ ΣΕ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ)	13.185
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 7 ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ	8.517.497
8	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΠΟΕ , ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	N-1
81	ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΟΦΕΙΛΩΝ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΤΩΝ (ΠΟΕ)	1.246.130
82	ΛΟΙΠΕΣ ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ	1.465.564
85	ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ ΜΗ ΕΙΣΠΡΑΞΗΣ ΕΙΣΠΡΑΚΤΕΩΝ ΥΠΟΛΟΙΠΩΝ ΒΕΒΑΙΩΘΕΝΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΑ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΕΤΗ	
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 8 ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΠΟΕ, ΑΠΟΔΟΣΕΙΣ, ΠΡΟΒΛΕΨΕΙΣ	2.711.694

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

9	ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	N-1
91	ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	
	ΣΥΝΟΛΟ Κ.Α. 9 ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟ	
	ΓΕΝΙΚΟ ΣΥΝΟΛΟ ΔΑΠΑΝΩΝ (6-7-8-9)	23.139.049

Ως N χαρακτηρίζεται το έτος εκπόνησης του Επιχειρησιακού Προγράμματος. (2011)

Για την πρώτη εφαρμογή του Επιχειρησιακού Προγράμματος απαιτείται η αποτύπωση των απολογιστικών οικονομικών στοιχείων μόνο για το προηγούμενο οικονομικό έτος.

2.2 .Καθορισμός του οράματος και της στρατηγικής του Δήμου

Στην Ενότητα αυτή γίνεται μια συνοπτική διατύπωση της μελλοντικής επιθυμητής κατάστασης του Δήμου ως γεωγραφικής μονάδας και ως οργανισμού, για την επόμενη μεσο-μακροπρόθεσμη περίοδο, την οποία θα επιδιώξει με την εφαρμογή της στρατηγικής που θα επιλέξει και με την ευρύτερη δυνατή κοινωνική συναίνεση.

Η στρατηγική του Δήμου αποτελεί συνεκτικό σύνολο στόχων και πολιτικών, που αποσκοπούν στην εκπλήρωση της αποστολής και στην επίτευξη του οράματός του :

- Βιώσιμη ισόρροπη ανάπτυξη του Δήμου Γρεβενών και άρση των αδυναμιών και διαρθρωτικών του προβλημάτων, με έμφαση στην ανάδειξη του Δήμου σε «πολύτροπο» κόμβο (μεταφορικό, ενεργειακό, τουριστικό προορισμό κ.ά.).
- Αειφόρος αξιοποίηση των συγκριτικών του πλεονεκτημάτων και μετατροπή τους σε ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα, με έμφαση στην ποιότητα, τη γνώση – καινοτομία, την εξωστρέφεια την προστασία και ορθολογική διαχείριση των φυσικών και πολιτιστικών πόρων και στο σεβασμό στην πλούσια πολιτιστική και πολιτισμική κληρονομιά

- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του Δήμου σε Εθνικό και Ευρωπαϊκό επίπεδο, επενδύοντας στο ανθρώπινο κεφάλαιο και σε καινοτομικές προσεγγίσεις

Η αναπτυξιακή στρατηγική θα επικεντρωθεί στις παρακάτω 3 θεματικές ενότητες

- ✓ Το περιβάλλον, το οποίο αποτελεί βασικό πόρο για την ανάπτυξη του τουρισμού πρέπει να προστατευθεί από την ευκαιριακές αναπτυξιακές παρεμβάσεις. Η ποιότητα πρέπει να αποτελέσει κεντρική συνιστώσα των δράσεων που στοχεύουν στην προώθηση και διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος του Δήμου Γρεβενών, προκειμένου αυτό να καταστεί ελκυστικό και βιώσιμο σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα.
- ✓ Την παραγωγή, με δράσεις στοχευμένες στον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό, τη βελτίωση της ποιότητας του παραγόμενου προϊόντος και τη δικτύωση των επιχειρήσεων για να αναπτυχθούν συλλογικές μέθοδοι προβολής, προγραμματισμού και αποτελεσματικότητας στην παραγωγική διαδικασία.
- ✓ Τις κοινωνικές υποδομές και υπηρεσίες, οι οποίες δεδομένων του ικανοποιητικού επιπέδου αφενός του περιφερειακού συστήματος υγείας και αφετέρου της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στο Δήμο Γρεβενών, χρήζουν στοχευόμενων παρεμβάσεων για την ενίσχυση και εκσυγχρονισμό των δομών και υπηρεσιών, , στη συμπλήρωση της πρωτοβάθμιας περίθαλψης (υγεία), ώστε να γίνει ο Δήμος Γρεβενών ταυτόσημος με υψηλού επιπέδου προνοιακές και κοινωνικές υποδομές, διευρύνοντας έτσι της εμβέλειά του.

Για την επίτευξη των τριών κεντρικών στρατηγικών στόχων, οι γενικές αναπτυξιακές προτεραιότητες/ ειδικοί στόχοι του Δήμου Γρεβενών οι οποίες έχουν τεθεί είναι οι εξής :

1. Βελτίωση προσπελασιμότητας υποδομών και υπηρεσιών
2. Αειφορική διαχείριση φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος – Διαχείριση προστατευόμενων περιοχών
3. Προώθηση της ψηφιακής σύγκλισης και εκσυγχρονισμός και αναβάθμιση της Δημόσιας Διοίκησης
4. Ενίσχυση της επιχειρηματικής ανταγωνιστικότητας και καινοτομικής ικανότητας
5. Επένδυση στο ανθρώπινο κεφάλαιο
6. Κοινωνικές υποδομές και υπηρεσίες
7. Ανάδειξη τουριστικής και πολιτιστικής ταυτότητας

1.Βελτίωση προσπελασιμότητας υποδομών και υπηρεσιών

Η βελτίωση της προσπελασιμότητας των υποδομών και υπηρεσιών ως αναπτυξιακός στόχος αναφέρεται στον Άξονα ανάπτυξης «Βελτίωση της προσπελασιμότητας και των υπηρεσιών γενικού οικονομικού ενδιαφέροντος» του ΕΣΠΑ, ενώ παράλληλα βρίσκεται σε άμεση συνάφεια με τον ευρύτερο στόχο της στρατηγικής για την περιφερειακή ανάπτυξη.

Στο πλαίσιο της συγκεκριμένης προτεραιότητας τίθενται οι εξής ειδικοί στόχοι:

- ολοκλήρωση των *συστημάτων μεταφορών* που θα συμβάλλουν στην βελτίωση της

προσπελασιμότητας και στην αύξηση της εσωτερικής συνοχής

Για την περίπτωση του Δήμου Γρεβενών οι υποδομές εξακολουθούν να αποτελούν προτεραιότητα, δεδομένου ότι επηρεάζουν τόσο άμεσα όσο και έμμεσα όλους τους τομείς δραστηριότητας. Με την ολοκλήρωση της Εγνατίας Οδού, η οποία διασχίζει όλο το Νομό και την Ε65, τα Γρεβενά βγαίνουν από την απομόνωση και θα αποτελούν πλέον κομβικό και συγκοινωνιακό επίκεντρο , με σημαντικά στο μέλλον αποτελέσματα. Η ολοκλήρωση των υποδομών μεταφορών, θα συμβάλει στην ενίσχυση της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας, στην βελτίωση της επιχειρηματικής δραστηριότητας, στη διευκόλυνση της πρόσβασης των πολιτών σε υπηρεσίες που προσδιορίζουν την ποιότητα ζωής.

2.Αειφορική διαχείριση φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος – Διαχείριση προστατευόμενων περιοχών

Η βελτίωση της υποδομής του περιβάλλοντος αξιολογείται ως αναπτυξιακός στόχος που αναφέρεται στον Άξονα ανάπτυξης «Αναβάθμιση και προστασία του περιβάλλοντος - πρόληψη κινδύνων» του ΕΣΠΑ, συνδέεται δε άμεσα με το στόχο της αειφόρου ανάπτυξης.

Το φυσικό περιβάλλον αποτελεί για το Δήμο Γρεβενών ένα από τα σημαντικότερα αναπτυξιακά της πλεονεκτήματα, πηγή ζωής και χώρο ανάπτυξης ποικίλων δραστηριοτήτων. Συνδέεται άμεσα με την πρωτογενή παραγωγή και τον τουρισμό αλλά και με την ποιότητα ζωής των κατοίκων

Για το λόγο αυτό οι στόχοι του Δήμου σχετικά με το περιβάλλον αφορούν:

A) Την προστασία και ανάδειξη του φυσικού περιβάλλοντος

B) Την ορθολογική διαχείριση των φυσικών πόρων προς όφελος των ανθρώπινων δραστηριοτήτων.

Γ) Η παροχή υψηλού επιπέδου τουριστικών υπηρεσιών, αξιοποιώντας με τον απαιτούμενο σεβασμό το φυσικό πλούτο , την ιστορική και πολιτιστική μας κληρονομιά.

3.Πρώθηση της ψηφιακής σύγκλισης και εκσυγχρονισμός και αναβάθμιση της Δημόσιας Διοίκησης

Η βελτίωση της διοικητικής ικανότητας στην δημόσια διοίκηση ως αναπτυξιακός στόχος για το Δήμο Γρεβενών είναι άμεσα συνδεδεμένος με τον Άξονα του ΕΣΠΑ για «Ψηφιακή Σύγκλιση και Αναβάθμιση της Δημόσιας Διοίκησης».

Κεντρικό στόχο του Δήμου αποτελεί η αναβάθμιση και η επέκταση της διοικητικής του ικανότητας ώστε να λειτουργεί με διαφάνεια, αξιοκρατία, ευελιξία και αποτελεσματικότητα για την εξυπηρέτηση των πολιτών και των επιχειρήσεων και την εφαρμογή των στόχων της

περιφερειακής πολιτικής, για βιώσιμη ανάπτυξη και κοινωνική συνοχή.

Για την επίτευξη αυτών απαιτείται :

- Η επένδυση σε ανθρώπινο κεφάλαιο και η οργάνωση προγραμμάτων εκπαίδευσης του ανθρώπινου δυναμικού
- Η αξιολόγηση της σκοπιμότητας, λειτουργίας και αποτελεσματικότητας υφιστάμενων υπηρεσιακών μονάδων για τον εντοπισμό της αναγκαιότητας πραγματοποίησης αλλαγών ή παύσης της λειτουργίας υφιστάμενων και τη δημιουργία νέων
- Η ανάληψη δυνατοτήτων από το Δήμο για εκπόνηση και εφαρμογή μικρών ολοκληρωμένων επιχειρησιακών σχεδίων σε διάφορους τομείς
- Η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών και της Κοινωνίας της Πληροφορίας.

4.Ενίσχυση της επιχειρηματικής ανταγωνιστικότητας και καινοτομικής ικανότητας

Η ενίσχυση της καινοτομικής ικανότητας και της αποτελεσματικής επιχειρηματικής ενίσχυσης ως αναπτυξιακός στόχος είναι άμεσα συνδεδεμένος με τον άξονα του ΕΣΠΑ για την «Επιχειρηματικότητα και την εξωστρέφεια» και η υλοποίησή του συνδέεται άμεσα με το στόχο της Λισσαβόνας για ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και ψηφιακή σύγκλιση.

Η επιχειρηματική καινοτομία αποτελεί προσδιοριστικό παράγοντα της επιχειρηματικής ανταγωνιστικότητας, και σε μακροοικονομικό επίπεδο της περιφερειακής ανταγωνιστικότητας.

Ο γενικός αναπτυξιακός στόχος εξειδικεύεται στους εξής ειδικούς στόχους:

- Δημιουργία νέων δομών παροχής συμβουλευτικής και τεχνικής στήριξης στις επιχειρήσεις για επενδύσεις στο πρωτογενή τομέα, στη μεταποίηση προϊόντων και σε ήπιες μορφές εναλλακτικού τουρισμού
- Στήριξη της εμπορικής και βιομηχανικής δραστηριότητας με κίνητρα, προγράμματα και επιμορφωτικές παρεμβάσεις
- προώθηση της επιχειρηματικής εξωστρέφειας μέσω της υποστήριξης επιχειρηματικών δικτυώσεων, τόσο σε περιφερειακό και διαπεριφερειακό όσο και σε διασυνοριακό επίπεδο, και της ανάπτυξης συνεργιών μεταξύ επιχειρήσεων και δημόσιων οργανισμών

5.Επένδυση στο ανθρώπινο κεφάλαιο

Η ενίσχυση του ανθρώπινου κεφαλαίου, αποτελεί μία προτεραιότητα η οποία διέπει οριζόντια όλους τους γενικούς αναπτυξιακούς στόχους του Δήμου Γρεβενών και όλους τους τομείς ανάπτυξής του.

Βασική προτεραιότητα της ανάπτυξης του ανθρώπινου κεφαλαίου αποτελεί η διεύρυνση των προοπτικών απασχόλησης του εργατικού δυναμικού , η μείωση της ανεργίας, κυρίως των ευάλωτων και ευπαθών ομάδων, η δυνατότητα δημιουργίας καλύτερων και ανταγωνιστικότερων θέσεων απασχόλησης. Ο στόχος αυτός, συνδέεται άμεσα με τους στόχους της Στρατηγικής της Λισσαβόνας και αναφέρεται στον άξονα του ΕΣΠΑ για την «Ανάπτυξη του Ανθρώπινου

Δυναμικού».

Για το Δήμο Γρεβενών, η ανάπτυξη του ανθρώπινου κεφαλαίου εξειδικεύεται στην κάλυψη των ακόλουθων αναγκών:

- ενίσχυση της υποδομής σ' όλες τις βαθμίδες εκπαίδευσης
- δημιουργία δικτύου για την έρευνα, τη ζήτηση της απασχόλησης και τον προσανατολισμό της προσφοράς εργασίας
- λειτουργία ειδικών προγραμμάτων σύνδεσης της κατάρτισης με την απασχόληση
- λειτουργία ειδικών προγραμμάτων ενσωμάτωσης των οικονομικών μεταναστών και των παλιννοστούντων
- δημιουργία συμφώνων απασχόλησης και συμφώνων κατάρτισης
- Ενίσχυση των βιοκαλιεργητών του Νομού, με στόχο όλο και περισσότεροι αγρότες και κτηνοτρόφοι να στραφούν στην παραγωγή βιολογικών προϊόντων.

6. Κοινωνικές υποδομές και υπηρεσίες

Για τις κοινωνικές υποδομές και υπηρεσίες τίθενται ως ειδικοί στόχοι οι εξής

- Αναβάθμιση υποδομών και εξοπλισμών για τη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης και της έρευνας. (Τριτοβάθμια εκπαίδευση)
- Ενίσχυση και Δημιουργία Υποδομών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.
- Εργαστήρια και βιβλιοθήκες των σχολείων
- Ενίσχυση δομών κοινωνικής φροντίδας
- Ενίσχυση δομών πρωτοβάθμιας υγείας - βελτίωση του εξοπλισμού και των συνθηκών φροντίδας των αγροτικών κέντρων υγείας

Στόχος αποτελεί η Θεμελίωση ενός αποδοτικού και οικονομικά βιώσιμου συστήματος Υγείας,

7. Ανάδειξη τουριστικής και πολιτιστικής ταυτότητας Δήμου Γρεβενών

Ο Νομός Γρεβενών έχει όλες εκείνες τις δυνατότητες τουριστικής ανάπτυξης και προσέλκυσης επισκεπτών και τις τέσσερις εποχές του χρόνου (Εθνικός Δρυμός της Βάλιας Κάλντα, Χιονοδρομικό Κέντρο Βασιλίτσας, ποτάμια, βυζαντινές εκκλησίες κ.α)

Για την ανάδειξη της τουριστικής και πολιτιστικής ταυτότητας του Δήμου Γρεβενών, τίθενται ως ειδικοί στόχοι οι εξής:

- Διαφοροποίηση και ταυτοποίηση του τουριστικού προϊόντος, μέσω της αξιοποίησης των ποικίλων φυσικών και πολιτισμικών πόρων και της ανάπτυξης και προώθησης του θεματικού τουρισμού (αγροτουρισμός, οικοτουρισμός, πολιτισμικός, θρησκευτικός, περιηγητικός κλπ. τουρισμός)
- Ανάδειξη του Νομού σε «Πράσινο» , με γεωργικά και κτηνοτροφικά προϊόντα ονομασίας προέλευσης ΠΟΠ
- Βελτίωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών, εντάσσοντας τες σε ένα πλαίσιο –

πρότυπο τουριστικής ανάπτυξης με βασικό άξονα την αειφορία

- Δημιουργία συνεργασιών σε τοπικό, εθνικό και διεθνές επίπεδο, για την αποτελεσματικότερη διαχείριση και προώθηση του τουριστικού προϊόντος του Δήμου Γρεβενών
- Προστασία, αξιοποίηση και ανάδειξη των τουριστικών πόρων που αποτελούν τη βάση της τουριστικής ανάπτυξης του Δήμου Γρεβενών. Ιδιαίτερη βαρύτητα θα πρέπει να δοθεί στην προστασία και βιώσιμη αξιοποίηση των πλούσιων φυσικών και πολιτισμικών πόρων και στη βελτίωση των υφιστάμενων τουριστικών και πολιτισμικών υποδομών.

Οι στοχευόμενες παρεμβάσεις στον τουριστικό τομέα έχουν ως πεδίο εφαρμογής τόσο τους ήδη ανεπτυγμένους τουριστικούς προορισμούς, όπου απαιτούνται σημαντικές παρεμβάσεις αναβάθμισης και εκσυγχρονισμού του τουριστικού προϊόντος, όσο και τους αναπτυσσόμενους τουριστικούς προορισμούς η ποικιλότητα πόρων των οποίων προσφέρεται για την ανάπτυξη ενός πολυδιάστατου τουριστικού προϊόντος. Τέλος, πεδίο εφαρμογής μπορεί να αποτελέσει και ο αστικός χώρος όπου υπάρχουν δυνατότητες ανάπτυξης ειδικών μορφών τουρισμού, όπως ο τουρισμός κινήτρων, ο συνεδριακός τουρισμός με επιστημονικά συνέδρια κλπ.

2.2.1 Οι Άξονες, τα Μέτρα και οι στόχοι του Στρατηγικού Σχεδίου

Η αναπτυξιακή στρατηγική του Δήμου, όπως προσδιορίζεται στην προηγούμενη ενότητα, διαθέτει συνοχή μεταξύ αναπτυξιακού οράματος και γενικών στόχων (μέσων) και συνιστά μια ενιαία και αδιάσπαστη αναπτυξιακή στρατηγική. Θεωρείται βέβαιο πως η συνεπής εφαρμογή της θα

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

συμβάλλει καθοριστικά στην βιώσιμη ανάπτυξη της περιοχής και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων της.

Η εφαρμογή της ως άνω στρατηγικής έχει μακροπρόθεσμο ορίζοντα και ως βασικό περιορισμό τη διαθεσιμότητα των πόρων. Για το λόγο αυτό και στη βάση των όρων που θέτει ο περιφερειακός, εθνικός και ευρωπαϊκός προγραμματισμός προσδιορίζονται στα παρακάτω οι άξονες προτεραιότητας του Επιχειρησιακού Προγράμματος, καθώς και οι εξειδικευμένες δράσεις του με ορίζοντα την επόμενη τετραετία. Τόσο οι άξονες προτεραιότητας όσο και οι δράσεις του προγράμματος φιλοδοξούν να συμβάλουν στην επίτευξη των αναπτυξιακών στόχων της νέας στρατηγικής.

Συνεπώς, οι άξονες προτεραιότητας, οι κορμοί παρέμβασης και οι δράσεις τους συνιστούν μέσον για την επίτευξη της αναπτυξιακής στρατηγικής, η οποία είναι πιο γενική και πιο μακροπρόθεσμη. Στη βάση των αναπτυξιακών αναγκών και των στόχων της αναπτυξιακής στρατηγικής αλλά των οδηγιών του Υπουργείου Εσωτερικών και του οδηγού εκπόνησης Επιχειρησιακών προγραμμάτων της Ε.Ε.Τ.Α.Α , οι Άξονες Προτεραιότητας του Επιχειρησιακού Προγράμματος Δήμου Γρεβενών έχουν ως εξής :

ΕΝΤΥΠΟ ΕΠ_08: ΣΤΡΑΤΗΓΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ

ΟΡΑΜΑ ΤΟΥ ΔΗΜΟΥ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Το αναπτυξιακό όραμα της Δημοτικής Αρχής για την περιοχή του Δήμου Γρεβενών συνοπτικά μπορεί να περιγραφεί ως εξής:

- Βιώσιμη ισόρροπη ανάπτυξη του Δήμου Γρεβενών και άρση των αδυναμιών και διαρθρωτικών του προβλημάτων, με έμφαση στην ανάδειξη του Δήμου σε «πολύτροπο» κόμβο (μεταφορικό, ενεργειακό, τουριστικό προορισμό κ.ά.).
- Αειφόρος αξιοποίηση των συγκριτικών του πλεονεκτημάτων και μετατροπή τους σε ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα, με έμφαση στην ποιότητα, τη γνώση – καινοτομία, την εξωστρέφεια την προστασία και ορθολογική διαχείριση των φυσικών και πολιτιστικών πόρων και στο σεβασμό στην πλούσια πολιτιστική και πολιτισμική κληρονομιά
- Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας του Δήμου σε Εθνικό και Ευρωπαϊκό επίπεδο, επενδύοντας στο ανθρώπινο κεφάλαιο και σε καινοτομικές προσεγγίσεις

Η αποστολή του Δήμου ως οργανισμός είναι:

«Η διακυβέρνηση των τοπικών υποθέσεων και η παροχή δημόσιων αγαθών και υπηρεσιών για την ικανοποίηση των αναγκών των κατοίκων και των τοπικών φορέων, με απώτερο σκοπό τη βιώσιμη κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη της περιοχής.»

ΚΑΤΕΥΘΥΝΤΗΡΙΕΣ ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΕΠΙΛΟΓΕΣ

Η αναπτυξιακή στρατηγική θα επικεντρωθεί στις παρακάτω 3 θεματικές ενότητες

- ✓ Το περιβάλλον, το οποίο αποτελεί βασικό πόρο για την ανάπτυξη του τουρισμού πρέπει να προστατευθεί από την ευκαιριακές αναπτυξιακές παρεμβάσεις. Η ποιότητα πρέπει να αποτελέσει κεντρική συνιστώσα των δράσεων που στοχεύουν στην προώθηση και διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος του Δήμου Γρεβενών, προκειμένου αυτό να καταστεί ελκυστικό και βιώσιμο σε μακροπρόθεσμο ορίζοντα.
- ✓ Την παραγωγή, με δράσεις στοχευμένες στον τεχνολογικό εκσυγχρονισμό, τη βελτίωση της ποιότητας του παραγόμενου προϊόντος και τη δικτύωση των επιχειρήσεων για να αναπτυχθούν συλλογικές μέθοδοι προβολής, προγραμματισμού και αποτελεσματικότητας στην παραγωγική διαδικασία.
- ✓ Τις κοινωνικές υποδομές και υπηρεσίες, οι οποίες δεδομένων του ικανοποιητικού επιπέδου αφενός του περιφερειακού συστήματος υγείας και αφετέρου της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στο Δήμο Γρεβενών, χρήζουν στοχευόμενων παρεμβάσεων για την ενίσχυση και εκσυγχρονισμό των δομών και υπηρεσιών, , στη συμπλήρωση της πρωτοβάθμιας περίθαλψης (υγεία), ώστε να γίνει ο Δήμος Γρεβενών ταυτόσημος με υψηλού επιπέδου προνοιακές και κοινωνικές υποδομές, διευρύνοντας έτσι της εμβέλειά του.

Οι Άξονες, τα Μέτρα και οι στόχοι του Στρατηγικού Σχεδίου

Άξονας 1 : Περιβάλλον και Ποιότητα Ζωής

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Μέτρο 1.1. Βελτίωση προσπελασιμότητας υποδομών και υπηρεσιών - Ολοκλήρωση των συστημάτων συγκοινωνίας και μεταφορών			
Κωδ.	Στόχος	Αρμόδια Υπηρεσία	Ενδεικτικές Κατηγορίες Δράσεων
1.1.1	Βελτίωση και ολοκλήρωση τοπικού οδικού δικτύου για την προσπελασιμότητα και βελτίωση της εξυπηρέτησης των αστικών περιφερειακών, καθώς και τις συνδέσεις του Δήμου με όμορους Δήμους και Εθνικά Δίκτυα	Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών	<ul style="list-style-type: none"> Κατασκευή και βελτίωση γεωμετρικών χαρακτηριστικών Επαρχιακής οδού Γρεβενών – Βασιλίτσας Κατασκευή Παραλλαγής Οδού στη θέση Βράχος της οδού Ζιάκα – Σπήλαιο Συντήρηση – Βελτίωση Οδικού δικτύου εντός οικισμών
1.1.2	Ασφαλτοστρώσεις – κρασπεδώσεις - πλακοστρώσεις οικισμών Δ.Διαμερισμάτων και της πόλης των Γρεβενών, δημιουργία ζωνών πρασίνου	Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών	<ul style="list-style-type: none"> Δημιουργία ζωνών πρασίνου – δενδροφυτεύσεις Βελτίωση βατότητας δασικών δρόμων Διαμόρφωση πεζοδρομίων, υπόγεια Δίκτυα ΔΕΗ-ΟΤΕ, δίκτυο φωτισμού Ασφαλτοστρώσεις – κρασπεδώσεις - πλακοστρώσεις οικισμών Παρεμβάσεις βελτίωσης των κοινόχρηστων χώρων των οικισμών (χώροι πρασίνου, πλατείες, παιδικές χαρές κλπ)
1.1.3	Αναβάθμιση της αισθητικής και αρχιτεκτονικής εικόνας οικισμών	Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών	<ul style="list-style-type: none"> «Ανάπλαση περιοχών Αμπέλια, Κούρβουλο, Εργατικών Κατοικιών πόλης Γρεβενών» Αναπλάσεις οικισμών Ανάπλαση και αξιοποίηση παραποτάμιων περιοχών Γρεβενίτη Παρεμβάσεις για τη διατήρηση της αρχιτεκτονικής εικόνας των οικισμών και των κτιρίων ιδιαίτερου πολιτιστικού ενδιαφέροντος
1.1.4	Αντιμετώπιση των καίριων χωροταξικών και πολεοδομικών προβλημάτων στον αστικό χώρο και των συγκρούσεων στις χρήσεις γης, κυρίως στις εκτός σχεδίου πόλεως περιοχές και τον υπαίθριο χώρο	Διεύθυνση Τεχνικών Υπηρεσιών	<ul style="list-style-type: none"> Άμεση εφαρμογή σχέδιο πόλεως Γρεβενών Ολοκλήρωση της «Μελέτης Πράξης Εφαρμογής πολεοδομικής επέκτασης Δήμου Γρεβενών», που οδηγούν, άμεσα πλέον, στη τελική φάση κύρωσης της πράξης Θεσμοθέτηση Γενικού Πολεοδομικού Σχέδιου (Γ.Π.Σ), στα όρια του νέου Δήμου Γρεβενών Διερεύνηση Επιπτώσεων από Εθνικά Χωροταξικά Πλαίσια σε

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

			<p>Τοπικό Επίπεδο</p> <ul style="list-style-type: none"> Εξειδίκευση κατευθύνσεων Περιφερειακού Χωροταξικού Σχεδίου σε επίπεδο Νομού και Δήμου
Μέτρο 1.2.	Βελτίωση προσπελασιμότητας υποδομών και υπηρεσιών προώθηση και εφαρμογή προγραμμάτων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας		
Κωδ.	Στόχος	Αρμόδια Υπηρεσία	Ενδεικτικές Κατηγορίες Δράσεων
1.2.1	Παρεμβάσεις σε κτίρια για την εξοικονόμηση ενέργειας	Υπηρεσία Περιβάλλοντος/ Υπηρεσία Πολεοδομίας	<ul style="list-style-type: none"> Ενεργειακή αναβάθμιση σχολικών κτιρίων Αξιοποίηση ηλιακής ενέργειας για τον ηλεκτροφωτισμό δημόσιων χώρων και κτιρίων Βιοκλιματικές αναβαθμίσεις δημόσιων ανοιχτών χώρων
1.2.2	Εφαρμογή εναλλακτικών μορφών ενέργειας	Υπηρεσία Περιβάλλοντος/ Υπηρεσία Πολεοδομίας	<ul style="list-style-type: none"> Δημιουργία και αξιοποίηση μικρών υδροηλεκτρικών έργων
Μέτρο 1.3.	Αειφορική διαχείριση φυσικού και δομημένου περιβάλλοντος		
1.3.1	Ολοκλήρωση των δομών επεξεργασίας λυμάτων και διαχείρισης υγρών αποβλήτων/ των δομών επεξεργασίας απορριμμάτων	Υπηρεσία Περιβάλλοντος/ Δ.Ε.Υ.Α.Γ	<ul style="list-style-type: none"> Κατασκευή δικτύων αποχέτευσης και Βιολογικών καθαρισμών σε όλους τους οικισμούς Η ολοκλήρωση των σχεδιασμένων έργων για την συγκέντρωση και αποκομιδή των απορριμμάτων (συνεργασία με αρμόδιους φορείς). Η εφαρμογή και η επέκταση προγραμμάτων ανακύκλωσης.
1.3.2	Ορθολογική διαχείριση υδατικών πόρων - Διαχείριση και διανομή νερού	Δ.Ε.Υ.Α.Γ	<ul style="list-style-type: none"> Ύδρευση και εσωτερικά δίκτυα οικισμών (Εξασφάλιση άφθονου νερού άριστης ποιότητας και σε χαμηλή τιμή) Βελτίωση και επέκταση εξωτερικού υδραγωγείου οικισμών Κατασκευή υδατοδεξαμενών πυροπροστασίας δημοτικών δασών Κατασκευή αποστραγγιστικών έργων εντός του οικισμού Φιλιππίων Η εφαρμογή προγραμμάτων περιβαλλοντικής εκπαίδευσης αγροτών και πολιτών
1.3.3	Προστασία του περιβάλλοντος από ανθρώπινες παρεμβάσεις	Δ.Ε.Υ.Α.Γ/Τεχνική Υπηρεσία	<ul style="list-style-type: none"> Εφαρμογή προγράμματος ανακύκλωσης Συλλογή ογκώδων αντικειμένων Αειφορική χρήση φυτοφαρμάκων
1.3.4	Προστασία της	Δ.Ε.Υ.Α.Γ/Τμήμα	<ul style="list-style-type: none"> Εφαρμογή προγραμμάτων

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

	βιοποικιλότητας, της πανίδας και χλωρίδας	Προγραμματισμού	προστατευόμενων περιοχών
Άξονας 2 : Κοινωνική Πολιτική-Παιδεία- Πολιτισμός και Αθλητισμός			
Μέτρο 2.1.	Αναβάθμιση Κοινωνικών Υποδομών και Υπηρεσιών		
Κωδ.	Στόχος	Αρμόδια Υπηρεσία	Ενδεικτικές Κατηγορίες Δράσεων
2.1.1.	Βελτίωση υφιστάμενων υποδομών κοινωνικής φροντίδας	Τεχνική Υπηρεσία/ Δημοτική Επιχείρηση Κοινοφελούς Έργου Γρεβενών/ Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας Παιδείας και Αθλητισμού	<ul style="list-style-type: none"> • Συνέχιση λειτουργίας Κέντρου Δημιουργικής Απασχόλησης παιδιών με ειδικές ανάγκες (ΚΔΑΠ μεα) • Συνέχιση της λειτουργίας του προγράμματος «Βοήθεια στο σπίτι» • Συνέχιση της λειτουργίας ΚΑΠΗ • Κατασκευή υποδομών Κοινωνικής φροντίδας
2.1.2	Παρεμβάσεις στο τομέα της Υγείας	Δημοτική Επιχείρηση Κοινοφελούς Έργου Γρεβενών/ Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας Παιδείας και Αθλητισμού	<ul style="list-style-type: none"> • Εκσυγχρονισμός της πρωτοβάθμιας υγειονομικής φροντίδας • Αξιοποίηση Ιαματικών Πηγών και κατασκευή θερμαλιστικού κέντρου στην Κιβωτό Γρεβενών
Μέτρο 2.2.	Παρεμβάσεις Πολιτισμού		
Κωδ.	Στόχος	Αρμόδια Υπηρεσία	Ενδεικτικές Κατηγορίες Δράσεων
2.2.1	Ανάπτυξη πολιτιστικών υποδομών και υπηρεσιών	Τεχνική Υπηρεσία/ Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας Παιδείας και Αθλητισμού	<ul style="list-style-type: none"> • Εκσυγχρονισμός και επέκταση πολιτιστικών δραστηριοτήτων • Διατήρηση – Αποκατάσταση - Επανάχρηση μνημείων αξιόλογων κτιρίων • Συντήρηση - Ολοκλήρωση - Εξοπλισμός Πολιτιστικών κέντρων της πόλης του Γρεβενών και των οικισμών
2.2.2	Ανάδειξη της ιστορικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της περιοχής	Τμήμα Προγραμματισμού/ Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας Παιδείας και Αθλητισμού	<ul style="list-style-type: none"> • Προστασία και ανάδειξη παραδοσιακών οικισμών και παραδοσιακής αρχιτεκτονικής μέσω της αξιοποίησης Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων
2.2.3	Καθιέρωση νέων πολιτιστικών θεσμών - Βελτίωση των θεσμών που ήδη λειτουργούν	Τμήμα Προγραμματισμού/ Τμήμα Κοινωνικής Προστασίας Παιδείας και Αθλητισμού	<ul style="list-style-type: none"> • Θεσμοθέτηση σε ετήσιο καλεντάρι των πολιτιστικών δρωμένων, με τη συμμετοχή του Δήμου (Ανακατωσάρια, παραδοσιακά πανηγύρια, πανελλήνια γιορτή μανιταριού κτλ) • Ενίσχυση Τοπικών Πολιτιστικών Συλλόγων
Μέτρο	Παρεμβάσεις Τουρισμού		

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

2.3.			
2.3.1	Αναπλάσεις τουριστικών περιοχών – Υποδομές τουρισμού με σκοπό την βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών σε θέσεις - περιοχές τουριστικού ενδιαφέροντος	Τμήμα Προγραμματισμού/Τεχνική Υπηρεσία	<ul style="list-style-type: none"> • Εκσυγχρονισμός – ανάπτυξη και προβολή του Χιονοδρομικού κέντρου Βασιλίτσας • Ανάδειξη και προβολή πολιτιστικών διαδρομών, θρησκευτικών μνημείων, παραδοσιακών κτιρίων και γεφυριών, μουσείων, αρχαιολογικών και παλαιοντολογικών ευρημάτων , καθώς και της παραδοσιακής παραγωγής αγροτικών προϊόντων.
2.3.2	Προστασία και ανάπτυξη φυσικού περιβάλλοντος με σκοπό την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού	Τμήμα Προγραμματισμού/Τεχνική Υπηρεσία	<ul style="list-style-type: none"> • Παρεμβάσεις ήπιας μορφής στον Εθνικό Δρυμό της Βάλιας – Κάλντα, ώστε οι επισκέπτες να απολαμβάνουν απρόσκοπτα τη φυσική κληρονομιά
2.3.3	Ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού στον αστικό-περιαστικό χώρο	Τμήμα Προγραμματισμού/Τεχνική Υπηρεσία	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάπτυξη δράσεων αγροτουρισμού - οικοτεχνίας • Ανάπτυξη συνεδριακού τουρισμού • Ανάπτυξη Θρησκευτικού-προσκυνηματικού τουρισμού
Μέτρο 2.4.	Παρεμβάσεις Αθλητισμού		
2.4.1	Επεμβάσεις υφιστάμενων αθλητικών υποδομών, δημιουργία δομών αθλητισμού	Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Παιδείας και Αθλητισμού/Τεχνική Υπηρεσία	<ul style="list-style-type: none"> • Ολοκλήρωση και εκσυγχρονισμός αθλητικών εγκαταστάσεων στο δημοτικό στάδιο Γρεβενών, αλλά και παρεμβάσεις σε όλες τις περιφερειακές αθλητικές εγκαταστάσεις • Ενίσχυση αθλητικών σωματείων • Υλοποίηση προγραμμάτων μαζικού αθλητισμού • Δημιουργία πίστας μηχανοκίνητου αθλητισμού
Μέτρο 2.5.	Παρεμβάσεις στο τομέα της παιδείας		
2.5.1	Αναβάθμιση υποδομών και εξοπλισμών για τη βελτίωση της ποιότητας της εκπαίδευσης και της έρευνας	Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης , Παιδείας και Αθλητισμού / Τεχνική Υπηρεσία	<ul style="list-style-type: none"> • Ολοκλήρωση σχολικών υποδομών • Αναβάθμιση υφιστάμενων κριριακών υποδομών παιδικών σταθμών • Ενεργειακή αναβάθμιση & ΦΒ σε σχολικά συγκροτήματα • Εκπαιδευτικό Πάρκο Όρλιακα • Κέντρο Παλαιοντολογίας στη Μηλιά Γρεβενών

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

2.5.2	Ανάπτυξη και εφαρμογή εκπαιδευτικών προγραμμάτων	Κέντρο Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Παιδείας και Αθλητισμού/ Τμήμα Προγραμματισμού	<ul style="list-style-type: none"> • Συμμετοχή σε ειδικά εκπαιδευτικά προγράμματα • Προγράμματα δράσης και ενημέρωσης στον επαγγελματικό προσανατολισμό
Άξονας 3 : Τοπική Οικονομία- Απασχόληση			
Μέτρο 3.1.	Ενίσχυση της επιχειρηματικής ανταγωνιστικότητας και καινοτομικής ικανότητας		
Κωδ.	Στόχος	Αρμόδια Υπηρεσία	Ενδεικτικές Κατηγορίες Δράσεων
3.1.1	Ενίσχυση των υποδομών Ε&Τ σε τομείς προτεραιότητας για τη τοπική οικονομία	Τμήμα Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής	<ul style="list-style-type: none"> • Υλοποίηση των Καινοτόμων δράσεων του Εκπαιδευτικού Αστρονομικού Πάρκου Όρλιακα και του Κέντρου Παλαιοντολογίας
3.1.2	Ανάπτυξη δικτύων για τη μεταφορά τεχνογνωσίας και τη διερεύνηση των τεχνολογικών προοπτικών σε επιλεγμένους κλάδους της τοπικής οικονομίας	Τμήμα Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής	<ul style="list-style-type: none"> • Ολοκληρωμένες παρεμβάσεις τύπου Leader στον αγροτικό χώρο • Υπηρεσίες ομαδικής στήριξης επιχειρήσεων για επενδύσεις στο πρωτογενή τομέα, στη μεταποίηση προϊόντων και σε ήπιες μορφές εναλλακτικού τουρισμού • Υποστήριξη των αγροτών στις διαδικασίες πιστοποίησης των παραγόμενων προϊόντων ως ΠΟΠ, ΠΓΕ. • Υποστήριξη των αγροτών για τη συμμετοχή τους σε επιχειρηματικά δίκτυα και την οργάνωσή τους σε ομάδες παραγωγών
3.1.3	Ενίσχυση συλλογικών ή κλαδικών φορέων για την ανάπτυξη δράσεων επιχειρηματικής εξωστρέφειας για επιλεγμένους κλάδους της τοπικής οικονομίας	Τμήμα Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής	<ul style="list-style-type: none"> • Ενίσχυση επιχειρηματικών τοπικών συσπειρώσεων (δίκτυα) σε κλάδους τοπικής κλαδικής εξειδίκευσης με στόχο τις εξαγωγές (export clustering) • Ενημερωτικές εκδηλώσεις με σκοπό την προώθηση των βιολογικών προϊόντων και τον τοπικών ποιοτικών προϊόντων της περιοχής • Συνεργασίες με Πανεπιστήμια και Ερευνητικά Ιδρύματα για την εισαγωγή τεχνογνωσίας στους επιχειρηματίες της περιοχής
3.1.4	Ενίσχυση μηχανισμών ή κέντρων παροχής ολοκληρωμένων υπηρεσιών	Τμήμα Προγραμματισμού, Οργάνωσης και	<ul style="list-style-type: none"> • Ενίσχυση της αντένας του ΚΕΤΑ ως μηχανισμού υποστήριξης της επιχειρηματικής δραστηριότητας

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

	υποστήριξης στις ΜΜΕ	Πληροφορικής	<ul style="list-style-type: none"> • Ενίσχυση του ΚΥΕ ως μηχανισμού υποστήριξης της επιχειρηματικής δραστηριότητας • Ενίσχυση του ΚΥΕ ως μηχανισμού υποστήριξης της επιχειρηματικής δραστηριότητας • Δομή Διάχυσης Επιχειρηματικής Γνώσης στους τομείς της γεωργίας και κτηνοτροφίας
Μέτρο 3.2.:	Επένδυση σε Ανθρώπινο Κεφάλαιο		
Κωδ.	Στόχος	Αρμόδια Υπηρεσία	Ενδεικτικές Κατηγορίες Δράσεων
3.2.1	Λειτουργία ειδικών προγραμμάτων προώθησης της απασχόλησης	Τμήμα Προγραμματισμού	<ul style="list-style-type: none"> • Προγράμματα Κατάρτισης εστιασμένα σε ειδικές κατηγορίες πληθυσμού • Ενέργειες πληροφόρησης και κατάρτισης αγροτών
3.2.2	Δημιουργία δικτύου για την έρευνα, τη ζήτηση της απασχόλησης και τον προσανατολισμό της προσφοράς εργασίας	Τμήμα Προγραμματισμού	<ul style="list-style-type: none"> • Ολοκληρωμένο τοπικό σχέδιο δράσης σε συνεργασία με όλους του φορείς του Νομού Γρεβενών • Προώθηση της συμμετοχής του ιδιωτικού τομέα και κυρίως των μικρών επιχειρήσεων στην διαμόρφωση τοπικών δράσεων για την απασχόληση • Ενίσχυση Κοινωνικής Οικονομίας
Άξονας 4 : Βελτίωση της Διοικητικής Ικανότητας και της Οικονομικής Κατάστασης του Δήμου			
Μέτρο 4.1.	Διαδικασίες Διοίκησης		
Κωδ.	Στόχος	Αρμόδια Υπηρεσία	Ενδεικτικές Κατηγορίες Δράσεων
4.1.1	Όργανα και λειτουργίες Διοίκησης	Διεύθυνση Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών	<ul style="list-style-type: none"> • Μακροπρόθεσμο σχέδιο κάλυψης των κενών του οργανογράμματος του Δήμου • Εφαρμογή Συστημάτων διοίκησης έργων (project management) • Εφαρμογή Συστημάτων Διαχείρισης ποιότητας (ISO, Διαχειριστική Επάρκεια κλπ) • Εφαρμογή και παρακολούθηση του Επιχειρησιακού Προγράμματος
4.1.2	Συνεργασίες	Τμήμα Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής	<ul style="list-style-type: none"> • Συμμετοχή σε Εθνικά, Ευρωπαϊκά και Διεθνή δίκτυα συνεργασίας • Συνεργασία με φορείς και επιχειρήσεις του Νομού Γρεβενών • Διαδημοτικές συνεργασίες

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

Μέτρο 4.2. Διαδικασίες βελτίωσης της σχέσης του Δήμου με τους πολίτες			
Κωδ.	Στόχος	Αρμόδια Υπηρεσία	Ενδεικτικές Κατηγορίες Δράσεων
4.2.1	Ανάπτυξη διαδικασιών αμφίδρομης επικοινωνίας και συμμετοχής των πολιτών	Διεύθυνση Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών/ Τμήμα Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής	<ul style="list-style-type: none"> • Εγκατάσταση συστήματος διαχείρισης αιτημάτων και παραπόνων πολιτών • Δυνατότητα διεκπεραίωσης ηλεκτρονικών αιτημάτων • Αξιοποίηση ηλεκτρονικών μέσων για άμεση έκδοση πιστοποιητικών από δημότες
Μέτρο 4.3. Οργάνωση και πληροφορική			
Κωδ.	Στόχος	Αρμόδια Υπηρεσία	Ενδεικτικές Κατηγορίες Δράσεων
4.3.1	Αναβάθμιση υποδομών Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών	Διεύθυνση Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών/ Τμήμα Προγραμματισμού, Οργάνωσης και Πληροφορικής	<ul style="list-style-type: none"> • Ολοκληρωμένο Εσωτερικό Πληροφοριακό σύστημα Διοίκησης • Προμήθεια ηλεκτρονικών προγραμμάτων διαχείρισης εφαρμογών • Ενίσχυση εξοπλισμού πληροφορικής και επικοινωνιών • Οργανωτική Αναδιάρθρωση της μονάδας Πληροφορικής • Ολοκλήρωση Διαδικτυακής πύλης Δήμου Γρεβενών • Σεμινάρια Επιμόρφωσης Υπαλλήλων σε ΤΠΕ
Μέτρο 4.4. Οικονομικά			
Κωδ.	Στόχος	Αρμόδια Υπηρεσία	Ενδεικτικές Κατηγορίες Δράσεων
4.4.1	Ανάλυση πηγών εσόδων του Δήμου και διερεύνηση αύξησης αυτών	Διεύθυνση Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών	<ul style="list-style-type: none"> • Διεύρυνση της δυνατότητας αξιοποίησης νέων πηγών εσόδων, • Βελτίωση των μηχανισμών βεβαίωσης και είσπραξης • Εξασφάλιση πόρων μέσω της συμμετοχής του Δήμου σε διακρατικά προγράμματα • Αξιοποίηση όλων των δυνατοτήτων του ΕΣΠΑ
4.4.2	Μείωση και έλεγχος του κόστους λειτουργίας του Δήμου	Διεύθυνση Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών	<ul style="list-style-type: none"> • Ορθολογική διαχείριση οικονομικών πόρων, κοστολογική παρακολούθηση ανταποδοτικών και μη υπηρεσιών
4.4.3	Πλήρης αξιοποίηση χρηματοδοτήσεων	Διεύθυνση Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών	<ul style="list-style-type: none"> • Ανάγκη θεσμοθετικών ρυθμίσεων σχετικά με την κατανομή εθνικών πόρων στους Δήμους και ανάγκη

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΗΜΟΥ ΓΡΕΒΕΝΩΝ

			<p>αντιμετώπισης της γραφειοκρατίας στις διαδικασίες διαχείρισης Ευρωπαϊκών Προγραμμάτων</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αξιοποίηση των χρηματοδοτικών προγραμμάτων
Μέτρο 4.5.	Ανθρώπινο Δυναμικό		
4.5.1	Ανάπτυξη Ανθρώπινου Δυναμικού	Διεύθυνση Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών	<ul style="list-style-type: none"> • Συμμετοχή προσωπικού σε εκπαιδευτικά προγράμματα • Συστηματική εφαρμογή συστήματος αξιολόγησης